

ÖZET BİLDİRİ KİTABI

II.
Uluslararası Kapadokya
Sosyal Bilimler
Öğrenci Kongresi

KAPSOSBİL 2020

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ

16-18 Aralık 2020

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Yayınları No: 24

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesine aittir. Bütün hakları saklıdır.

Kitabın tümü ya da bölümü/bölemleri Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinin yazılı izni olmadan elektronik, optik, mekanik ya da diğler yollarla basılamaz, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

Copyright 2020 by Nevşehir Hacı Bektaş Veli University. All rights reserved.

No part of this book may be printed, Reproduced or distributed by any electronical, optical, mechanical or other means without the written permission of Nevşehir Hacı Bektaş Veli University.

Kapak Düzeni:

Taylan VIRACA

Tasarım-Dizgi:

Dr. Öğr. Üyesi Can Eyüp ÇEKİÇ, Öğr. Gör. Dr. Barış ERİÇOK, Arş. Gör. Serkan DERİCİ

ISBN: 978-605-4163-42-7

1. Basım

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Nevşehir, 2021

II. Uluslararası Kapadokya Sosyal Bilimler Öğrenci Kongresi

Özet Bildiriler Kitabı

(KAPSOSBİL 2020)

16-18 Aralık 2020

ÖZET BİLDİRİLER KİTABI

Editörler

Doç. Dr. Lokman TANRIKULU

Dr. Öğr. Üyesi Can Eyüp ÇEKİÇ

Öğr. Gör. Dr. Barış ERİÇOK

Arş. Gör. Serkan DERİCİ

NEVŞEHİR

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

İletişim

2000 Evler Mah. Zübeyde Hanım Cad. 50300 Nevşehir

Tel: +90 384 228 10 00 & Bel-geç: +90 384 215 3058

www.nevsehir.edu.tr

<https://kapsosbil2020.nevsehir.edu.tr>

kapsosbil2020@nevsehir.edu.tr

Kongre Onursal Başkanları

Prof. Dr. Semih AKTEKİN (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Muhsin KAR (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Vatan KARAKAYA (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Rektörü)

Prof. Dr. Yusuf ŞAHİN (Aksaray Üniversitesi Rektörü)

Kongre Düzenleme Kurulu

Doç. Dr. Lokman TANRIKULU (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Doç. Dr. Emin Hüseyin ÇETENAK (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Doç. Dr. Hüseyin ŞİMŞEK (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)

Doç. Dr. Sevilay USLU DİVANOĞLU (Aksaray Üniversitesi)

Kongre Bilim Kurulu

Prof. Dr. Abhay Abhyankar (University of Exeter - İngiltere)

Prof. Dr. Ahmet GÖKBEL (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)

Prof. Dr. Ahmet KARA (İnönü Üniversitesi)

Prof. Dr. Ahmet Uysal (İstanbul Üniversitesi)

Prof. Dr. Ahmet Ali GAZEL (Afyon Kocatepe Üniversitesi)

Prof. Dr. Ali DANIŞMAN (Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi)

Prof. Dr. Ali MEYDAN (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Ayhan DİKİCİ (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Prof. Dr. Adalet TAHİRZADE (Bakü Avrasya Üniversitesi - Azerbaycan)

Prof. Dr. Bayram ÜNAL (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Prof. Dr. Bekir BULUÇ (Gazi Üniversitesi)

Prof. Dr. Birol AKGÜN (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi)

Prof. Dr. Cesur PEHLEVAN (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Prof. Dr. Elena OGANOVA (Moskova Devlet Üniversitesi - Rusya)

Prof. Dr. Fatih ÇETİN (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Prof. Dr. Fatih YÜCEL (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Prof. Dr. Fazıl YOZGAT (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)

Prof. Dr. Gökhan ÖZDEMİR (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Prof. Dr. Gülmira ABDRAŞİLOVA (Kazak Kızlar Pedagoji Milli Üniversitesi -Kazakistan)

Prof. Dr. H. Abdullah ŞENGÜL (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ünisversitesi)
Prof. Dr. Hakan Vahit ERKUTLU (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ünisversitesi)
Prof. Dr. Haluk BENGÜ (Niğde Ömer Halisdemir Ünisversitesi)
Prof. Dr. Hasan BÜLBÜL (Niğde Ömer Halisdemir Ünisversitesi)
Prof. Dr. Hayati AKYOL (Gazi Ünisversitesi)
Prof. Dr. Hikmet KORAS (Niğde Ömer Halisdemir Ünisversitesi)
Prof. Dr. Hilmi DEMİRKAYA (Akdeniz Ünisversitesi)
Prof. Dr. Hüseyin ÇINAR (Yıldırım Beyazıt Ünisversitesi)
Prof. Dr. Hüseyin ÜNLÜ (Aksaray Ünisversitesi)
Prof. Dr. İbrahim BAKIRTAŐ (Aksaray Ünisversitesi)
Prof. Dr. İbrahim YILMAZ (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ünisversitesi)
Prof. Dr. İrfan MORİNA (PriŐtine Ünisversitesi - Moğolistan)
Prof. Dr. Jaręnbike SÜLEYMANOVA (Kazak Kızlar Pedagoji Milli Ünisversitesi - Kazakistan)
Prof. Dr. Kadir Ulusoy (Mersin Ünisversitesi)
Prof. Dr. Kemal Özcan (Necmettin Erbakan Ünisversitesi)
Prof. Dr. Mayıl ASGAROV (Azerbaycan Bilimler Akademisi - Azerbaycan)
Prof. Dr. Mehmet Emin AKKILIÇ (Balıkesir Ünisversitesi)
Prof. Dr. Mehmet ÖZDEN (Hacettepe Ünisversitesi)
Prof. Dr. Mehmet ÖCAL (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ünisversitesi)
Prof. Dr. Muammer DEMİREL (Uludağ Ünisversitesi)
Prof. Dr. Muhammed Aydın (Katar Ünisversitesi - Katar)
Prof. Dr. Mukhabbat KURBANOVA (Ali Ser Nevai TaŐkent Devlet Özbek Dili ve Edebiyatı
Ünisversitesi - Özbekistan)
Prof. Dr. Murat AKIN (Niğde Ömer Halisdemir Ünisversitesi)
Prof. Dr. Musa ÖZATA (Kırşehir Ahi Evran Ünisversitesi)
Prof. Dr. Mustafa ORAL (Aksaray Ünisversitesi)
Prof. Dr. Necmettin AYGÜN (Aksaray Ünisversitesi)
Prof. Dr. Nevzat Şimşek (Dokuz Eylül Ünisversitesi)
Prof. Dr. Nevzat TOPAL (Niğde Ömer Halisdemir Ünisversitesi)
Prof. Dr. Osman SAMANCI (Atatürk Ünisversitesi)
Prof. Dr. Ramazan SEVER (Giresun Ünisversitesi)
Prof. Dr. Richard Harris (University of Exeter - İngiltere)
Prof. Dr. S. Nilay IŐIKSALAN (Kırşehir Ahi Evran Ünisversitesi)

Prof. Dr. Selahaddin BEKKİ (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)
Prof. Dr. Selim KILIÇ (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)
Prof. Dr. Selma YEL (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Sema ETİKAN (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)
Prof. Dr. Serdar ÖZTÜRK (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. Şakir SAKARYA (Balıkesir Üniversitesi)
Prof. Dr. Şevki ÖZGENER (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. Şule AYDIN (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. Temel ÖZTÜRK (Karadeniz Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Tsendin BATTULIK (Moğolistan Devlet Üniversitesi - Moğolistan)
Prof. Dr. Yusuf YAKAR (Aksaray Üniversitesi)
Prof. Dr. Zeliha SEÇKİN (Aksaray Üniversitesi)
Prof. Dr. Ziya AVŞAR (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)
Prof. Dr. Zülfikar DURMUŞ (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Doç. Dr. A. Cem ERKMEN (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)
Prof. Dr. Adem ÖGER (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Doç. Dr. Ahmet KAYA (Harran Üniversitesi)
Doç. Dr. Ahmet OĞUZ (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Doç. Dr. Ahmet YAYLA (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi)
Doç. Dr. Aysun ERGİNER (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Doç. Dr. Bayram TAY (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)
Doç. Dr. Çağrı Öztürk DEMİRBAŞ (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)
Doç. Dr. Duygu EREN (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Doç. Dr. Elvan YALÇINKAYA (Erciyes Üniversitesi)
Doç. Dr. Ersan ERSOY (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Doç. Dr. Gülin TABAKAN (Aksaray Üniversitesi)
Doç. Dr. Hasan YAVUZER (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Doç. Dr. Hasan Hüseyin KILINÇ (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Doç. Dr. İbrahim PAÇACI (Aksaray Üniversitesi)
Doç. Dr. Lokman TANRIKULU (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Doç. Dr. Mehmet Ali AKTAŞ (Aksaray Üniversitesi)

Doç. Dr. Mehmet Serkan TAFLIOĞLU (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Doç. Dr. Mevlüt GÜNDÜZ (Süleyman Demirel Üniversitesi)

Doç. Dr. Murteza HASANOĞLU (Azerbaycan Cumhurbaşkanlığına Bağlı Devlet İdarecilik Akademisi - Azerbaycan)

Doç. Dr. Nilüfer ŞAHİN PERÇİN (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Doç. Dr. Oğuz ÖCAL (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Doç. Dr. Onur Alp KAYABAŞI (Aksaray Üniversitesi)

Doç. Dr. Rezzan GÜNDOĞDU (Aksaray Üniversitesi)

Doç. Dr. Serap ÇOBAN (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Doç. Dr. Serkan İBİŞ (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Doç. Dr. Seyavuş QASIMOV (Bakü Avrasya Üniversitesi - Azerbaycan)

Doç. Dr. Serkan İBİŞ (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Doç. Dr. Selçuk AKPINAR (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Doç. Dr. Şenay GÜNGÖR (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Doç. Dr. Sevtap GÜNAY KÖPRÜLÜ (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Doç. Dr. Tekin ÇELİKKAYA (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)

Doç. Dr. Veli ÜNSAL (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)

Doç. Dr. Yunus GÜNİNDİ (Aksaray Üniversitesi)

Dos. Dr. Marija DHİNDJIC (Sırbistan Bilim ve Sanat Akademisi - Sırbistan)

Dr. Bağdagül Musa (Ürdün Üniversitesi - Ürdün)

Dr. Jane Shen (University of Exeter - İngiltere)

Dr. Öğr. Üyesi Bayram AYHAN (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Buket ÖZOĞLU (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Can Eyüp ÇEKİÇ (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Hünkar GÜLER (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAHRAMAN (Aksaray Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi I. Adak ADIBELLİ (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet ÖZTÜRK (Aksaray Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Muhammed Zeynel ÖZTÜRK (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Murat ALTUĞ (Aksaray Üniversitesi)

Doç. Dr. Mustafa ARSLAN (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Rahşan KOLUTEK (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Ramazan ATA (Aksaray Üniversitesi)

Dr. Öğr. Üyesi Resul BAĞI (Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi)

Kongre Sekreteryası

Dr. Öğr. Üyesi Can Eyüp ÇEKİÇ (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Tarih Bölümü)

Öğr. Gör. Dr. Barış ERİÇOK (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Yabancı Diller Bölümü)

Arş. Gör. Serkan DERİCİ (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İşletme Bölümü)

Dizgi ve Yayın

Dr. Öğr. Üyesi Can Eyüp ÇEKİÇ (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Tarih Bölümü)

Öğr. Gör. Dr. Barış ERİÇOK (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Yabancı Diller Bölümü)

Arş. Gör. Serkan DERİCİ (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İşletme Bölümü)

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

II. Uluslararası Kapadokya Sosyal Bilimler Öğrenci Kongresi
(KAPSOSBİL 2020)

16-18 Aralık 2020

KONGRE PROGRAMI

KAPSOSBİL2020 NEVŞEHİR

II. Uluslararası Kapadokya Sosyal Bilimler Öğrenci Kongresi Kongre Programı

16.12.2020 Çarşamba

Saat: 10.00

REKTÖRLER BULUŞMASI

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Semih AKTEKİN

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Vatan KARAKAYA

Aksaray Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Yusuf ŞAHİN

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Muhsin KAR

&

Açılış Konuşması

Saat: 10.30

Prof. Dr. Bünyamin BEZCİ

KONU: KÜRESEL SİYASETTE YAPISAL DEĞİŞİMLER VE SOSYAL BİLİMLER

	OTURUM BİLGİLERİ	BİLDİRİ NO	YAZAR (LAR)	BAŞLIK
16.12.2020 Çarşamba 1. Salon 13.00	<u>SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ I</u>	9	ALİ GÖKHAN SÜRER ALİ MEYDAN	KENTSEL DÖNÜŞÜM PROJELERİNİN DEPREM ÜZERİNDEKİ ROLÜ
		11	ALİ ÖZKAL BARIŞ ÇİFTÇİ	TARİHİ KARAKTER ÖĞRETİMİNDE OYUN YÖNTEMİNİN KULLANILMASI; 'ATANI BUL' OYUNU ÖRNEĞİ
		23	AYŞE ÜNALMIŞ ALİ MEYDAN	GÜNCELLENEN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMININ KONUM ANALİZİ BECERİSİ AÇISINDAN YETERLİLİĞİ

		165	MUSTAFA SARIBAŞ DİLEK AKÇA ALİ MEYDAN	COĞRAFYA ÖĞRETİM PROGRAMINDA VATANSEVERLİK DEĞERİ VE BU DEĞERE İLİŞKİN ÖĞRENCİ METAFORLARI
		57	DİDEM ECE MAGAT	SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜR AKTARIMINDA ANTROPOLOJİK KAVRAMLARIN ETKİSİNİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ
		87	FİTNAT TAVACI	A COMPARISON OF RESEARCH STUDIES ON EVIDENCE-BASED LEARNING IN TEACHING SOCIAL STUDIES IN TURKEY AND IN ENGLAND
16.12.2020 Çarşamba 2. Salon 13.00	<u>TÜRKÇE'NİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİLMESİ</u>	25	AYŞENUR ECE YAPILCAN LOKMAN TANRIKULU	ANA DİLİ TÜRKÇE OLMAYAN İKİ DİLLİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN İKİ DİLLİLİK OLGUSUNA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ (İĞDIR ÖRNEĞİ)
		55	DERYA ARI ERCAN KAÇMAZ	YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DİJİTAL TEKNOLOJİLERİN KULLANIMI
		66	EMEL ASLAN	YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENENLERİN YAZILI ÜRETİMLERİNE YÖNELİK YANLIŞ ÇÖZÜMLEMESİ
		124	İSMAİL DEMİRTAŞ ERCAN KAÇMAZ	YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ SETLERİNDEKİ ATASÖZLERİ VE DEYİMLERİN KÜLTÜR AKTARICILIĞI GÖREVİ: YEDİ İKLİM TÜRKÇE DERS KİTABI (C1) ÖRNEĞİ
		89	GAMZE TÜRKÇÜ KOCATAŞ LOKMAN TANRIKULU	YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ALANINDA MOTİVASYON ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN ALANYAZIN TARAMASI
		147	MERVE ÖZ SİPAN LOKMAN TANRIKULU	YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN “SALİH HİKAYE SERİSİ” SETİNDE KÜLTÜREL ÖGELER BULUNDURAN GÖRSELLERİN İNCELENMESİ
		241	TUĞBA İŞLER	YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDA YER ALAN FİİLLERİN KULLANIM SIKLIĞININ BELİRLENMESİ
		151	MEVLÜT NUMAN KESER MUSA DEMİR	YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE METİN SADELEŞTİRME ÇALIŞMALARI
16.12.2020 Çarşamba	<u>EĞİTİM BİLİMLERİ</u>	164	MUSTAFA SARIBAŞ DİLEK AKÇA ALİ MEYDAN	ÜCRETLİ ÖĞRETMENLERİN MESLEĞE ADANMIŞLIKLARI

		193	RECEP DAĞDELEN SUNA DAĞDELEN	ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE GÖZLEMLenen AHLAKİ DAVRANIŞLARA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
		233	ŞİFA PALAZ ALPER MURAT ÖZDEMİR	FEN ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN ALTERNATİF ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMLARINA YÖNELİK YAPILAN ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ
		49	CANER ÇELİK RAHŞAN KOLUTEK	ERGENLERDE KİŞİLİK ÖZELLİĞİ İLE İNTERNET BAĞIMLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ
		163	MUSTAFA EMRE CAN DALKILIÇ	POPÜLER ÇOCUK SENDROMU VE POPÜLERLİĞİN ÇOCUĞA ETKİLERİ
16.12.2020 Çarşamba 4. Salon 13.00	<u>İŞLETMELERDE SAYISAL KARAR VERME</u>	64	ELİF KARACA NURİ ÖZGÜR DOĞAN	LOJİSTİK SEKTÖRÜNDE ARAÇ YÜKLEME FAALİYETLERİNİN KALİTE AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: BİR ALTI SİGMA SÜREÇ İYİLEŞTİRME UYGULAMASI
		48	CANAN ALKAŞ	EĞİTİM 4.0'DA ANA YAPI TAŞLARI: UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMLERİ VE SEÇİMİ
		106	HAMDİ ORHUN GÜLBAHAR NURİ ÖZGÜR DOĞAN	BİR HUKUK BÜROSU İÇİN OFİS SEÇİM KARARININ VERİLMESİ: ANALİTİK HİYERARŞİ PROSESİ'NE DAYALI VIKOR YÖNTEMİ İLE BİR UYGULAMA
		190	PERİHAN İŞİK NURİ ÖZGÜR DOĞAN	SATIŞ ELEMANLARININ İŞE KABUL SÜRECİNİN DEMATEL YÖNTEMİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ: PERAKENDE SEKTÖRÜNDE BİR UYGULAMA
16.12.2020 Çarşamba 1. Salon 14.45	<u>SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ II</u>	149	MERYEM CENGİZ ÇAĞRI ÖZTÜRK DEMİRBAŞ	TÜRKİYE'DE SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARIYLA İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ ARAŞTIRMALARDAKİ EĞİLİM
		177	ONUR SARIGÜL	MALDİV VE TÜRKİYE CUMHURİYET'İ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILIKLI OLARAK İNCELENMESİ
		191	PERİHAN MERVE ÖLMEZ EZGİ MOR DİRLİK	SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARI KAPSAMINDA ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİSİ
		253	YASEMİN MERCİMEK TERCAN YILDIRIM	SOSYAL BİLGİLERDE KAVRAM ÖĞRETİMİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARLA BİR BAKIŞ
		46	BÜŞRA PINARBAŞI VEDAT AKTEPE	9-12 YAŞ ÇOCUK KİTAPLARININ, SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER ALAN DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: GÜLTEN DAYIOĞLU ÖRNEĞİ
		204	SEFA GEDİK BARIŞ ÇİFTÇİ	SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE SOSYAL BİLGİLER DERSLİKLERİNİN KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

16.12.2020 Çarşamba 3. Salon 14.45	<u>YÖNETİM ÜZERİNE ÇALIŞMALAR</u>	51	CEMRE YILDIZ AHMET MELİH EYİTMİŞ	ELDEN TAKSİTLİ SATIŞ SİSTEMİNDE İŞGÖREN ÇALIŞMA ŞARTLARININ ÖRGÜTSEL BAĞLILIKLAR ÜZERİNE ETKİSİ
		137	MEHMET EMİN KILIÇ HALİL ÖZCAN ÖZDEMİR	COĞRAFİ İŞARETLİ ÜRÜN ÜRETEN TARIM İŞLETMELERİNİN YÖNETİM STRATEJİLERİ
		148	MERVE YILMAZ MELTEM KILIÇ	İŞLETMELERDE ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKLE İLİŞKİLİ BAZI STANDARTLAR
		252	YASEMİN İPEK AYSELİ SEDA YILDIRIM DİDEM YİĞİT KENAN ORÇANLI	SAĞLIK ÇALIŞANLARININ İNOVASYON PERFORMANSI ÜZERİNDE İNOVASYON KÜLTÜRÜNÜN ETKİSİ NDE PSİKOLOJİK SERMAYENİN ARACILIK ROLÜ
		257	ZAHİDE KÜBRA KOÇAK MEHMET ALİ AKTAŞ	YÖNETİM 4.0
16.12.2020 Çarşamba 4. Salon 14.45	<u>MUHASEBE ÇALIŞMALARI</u>	54	ÇİĞDEM BIÇAK HATİCE ÖZEN TUĞBA ÖZTÜRK AYŞE NUR YAĞMUR SABRİ GÜNGÖR	BAĞIMSIZ DENETİME TABİ SERMAYE ŞİRKETLERİNDE ZORUNLU İNTERNET SİTESİ KULLANIMINA İLİŞKİN BİR DURUM ANALİZİ
		120	HÜMEYRA YILDIZ	BLOCKCHAIN TEKNOLOJİSİNİN MUHASEBE VE MALİ KONTROLLER ÜZERİNDEKİ YANSIMASI
		138	MEHMET ÖZTÜRK	LOJİSTİK MALİYETLERİN DIŞ TİCARETE ETKİSİ: TEORİK BİR TARTIŞMA
		226	SÜMEYYE NUR EROĞLU BAHADIR UYSAL	FİRMAYA ÖZGÜ DEĞİŞKENLERİNİN YARATICI MUHASEBE UYGULAMALARI ÜZERİNDE ETKİSİ: BIST 100'DE BİR ARAŞTIRMA
16.12.2020 Çarşamba 1. Salon 16.15	<u>TEMEL EĞİTİM</u>	17	ARZU SÜNGÜ MUSA DEMİR	ZEYNEP CEMALİ'NİN BEN, ÇINAR AĞACI VE PUF BÖREĞİ ADLI KİTAPINDAKİ HİKÂYELERİN DUYARLIK EĞİTİMİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ
		236	ŞÜKRAN EZGİ ŞEREF ALPER MURAT ÖZDEMİR	SINIF ÖĞRETMENLERİNİN BİLİMİN DOĞASI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ
		44	BÜŞRA DEMİR SEMA ÖNGÖREN SERHAT GÜNDOĞDU	OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE HİKAYELEŞTİRME YÖNTEMİ İLE İŞ BİRLİĞİ DEĞERİ UYGULAMALARI

		160	MURAT TURGUT VEDAT AKTEPE	ROL MODEL OLARAK SINIF ÖĞRETMENİNİN DEĞERLER EĞİTİMİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ
		36	BEYZA HOCAOĞULLARI VEDAT AKTEPE	İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVREYE YÖNELİK TUTUMLARININ HAYAT BİLGİSİ DERS TUTUMLARINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ
		5	AHSEN ÖZKAN EMİN TAMER YENEN	DİSGRAFİLİ BİR ÖĞRENCİNİN YAZMA BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK BİR EYLEM ARAŞTIRMASI
16.12.2020 Çarşamba 2. Salon 16.15	<u>ÖĞRETİM TEKNOLOJİLERİ</u>	19	ASLIHAN TÜRK BENGÜ AKSU ATAÇ	TEKNOLOJİ DESTEKLİ DİL ÖĞRETİMİ BAĞLAMINDA ŞİİRLERİN KELİME ÖĞRETİMİNE ETKİSİ
		144	MERT ÖZDEN BENGİSU GÖKMEN DENİZ BERK	GELECEKTEKİ ÖĞRENCİLERİN İÇİN SEN DE BİR MASAL OKU
		158	MUHAMMET OĞULCAN KAYA ÖMÜR HAKAN KUZU ABDULLAH KARAMAN	YÜKSEKÖĞRETİMDE UZAKTAN EĞİTİMİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ
		215	SERKAN ÖZARGIN	UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİ STANDARTLARININ DELPHİ TEKNİĞİ İLE BELİRLENMESİ
		217	SEVİN KAPLAN SAFİYE GÜL İNAN HANDE PENPE DURAK SABRİ GÜNGÖR	KÖY OKULLARINDA SCRATCH İLE PROGRAMLAMAYA MERHABA

		230	ŞERMİN SARIYILDIZ OSMAN KÜRŞAT ACAR	EĞİTİMDE EN SON DİJİTAL AKIM: OYUNLAŞTIRMA
		238	TUĞBA ALAGÖZ SUZAN CANLI	ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE HER YÖNÜYLE ETWINNING
16.12.2020 Çarşamba 3. Salon 16.15	<u>TOPLUMSAL CİNSİYET VE KİMLİK</u>	20	AYŞE AKYAYLA	VÜCUT GELİŞTİRME ALANINDA ERKEK BEDENİNİN İNŞASI
		42	BURCU TUNÇAY MEHMET ÇERİBAŞ	KIRGIZ ATASÖZLERİNDE TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI
		43	BUSE SULU GİZEM YÜCEL PERİCAN BAYAR	TAKIM VE BİREYSEL SPORLARDA GÜDÜLENME DÜZEYLERİNİN CİNSİYETE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI
		50	CEMRE ÇINAR	KADIN MERKEZLİ SAVUR YÖRESİ HALK HEKİMLİĞİ
		171	NİDA KILIÇ	TUHAF BİR KADIN'DA ANNE ARKETİPİ
		47	BÜŞRA ÜNAL	TOPLUMSAL CİNSİYET BAĞLAMINDA İKİ ÇİZGİ FİLMİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ: NİLOYA VE CAİLLOU ÖRNEĞİ
		199	SEÇKİN BAYKAL ALPER AYKUT EKİNCİ	ÜLKELERİN GÖÇMEN STOĞU VE GELİR EŞİTSİZLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ ÜZERİNE NEDENSELLİK ANALİZİ
16.12.2020 Çarşamba 4. Salon 16.15	<u>KAMU YÖNETİMİ VE İKTİSADİ GELİŞMELER</u>	13	ALPER AYKUT EKİNCİ SEÇKİN BAYKAL	GÖÇMEN STOĞUNUN EKONOMİK ETKİSİ: AVRUPA BİRLİĞİ ÜYESİ ÜLKELER ÜZERİNE AMPİRİK BİR UYGULAMA

		161	MUSHTAQ AHMAD WANİ MEHMET ÖZAY	ROLE OF INDIAN STATE IN THE TRANSFORMATION OF CIVIL SOCIETY IN KASHMIR
		167	NECMETTİN İŞİK	ÇATIŞMA ANALİZİ PERSPEKTİFİNDEN SRİ LANKA İÇ SAVAŞININ DEĞERLENDİRİLMESİ
		195	SAEED KAMAL	ARAP BAHARİ'NİN ETKİSİYLE OLUŞAN YEMEN KRİZİNDE ISLAH PARTİSİ (İHVAN-I MÜSLİMİN) VE EL-KAİDE'NİN ROLÜ
SAAT: 20.00				
DAVETLİ KONUŞMACI: DR. R. ERDEM ERKUL TÜRKİYE BİLİŞİM VAKFI İCRA KURULU ÜYESİ DİJİTAL EKONOMİ VE KALKINMA				
17.12.2020 Perşembe 1. Salon 09.30	<u>TÜRK DİLİ I</u>	1	ABDULLAH ÇİĞİL ERKAN HİRİK	SERİ FİİL YAPILARI VE HAREKET FİİLLERİ
		56	DERYA ÖZDEMİR	ÇORUM AĞZINDAN BÖLGE AĞIZLARINDA ATASÖZLERİ VE DEYİMLER SÖZLÜĞÜNE KATKILAR
		94	GURBET DEMİR	YENİ UYGUR TÜRKÇESİNDE ZIT ANLAMLI KELİMELERİN OLUŞTURDUĞU İKİLEMELER
		101	HACER ÇİMEN MUSTAFA KARATAŞ	“QARDAŞ KÖMEƏYİ” DERGİSİ VE TÜRKÇESİ
17.12.2020 Perşembe 2. Salon 09.30	<u>GÜNCEL İKTİSADİ GELİŞMELER</u>	15	ARİFE YAZICI	TÜRKİYE EKONOMİSİNDE TARIM SEKTÖRÜNÜN YERİ VE ÖNEMİ: KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ
		21	AYŞE DEMİREL SERAP ÇOBAN	HANEHALKLARININ EV DIŞI GIDA TÜKETİMLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER
		83	FADİME TOLU HATİCE ELANUR KAPLAN	TÜRKİYE'DE KONUT KREDİ TALEBİ İLE İŞSİZLİK ARASINDAKİ İLİŞKİ
		100	H.BURAK ÇAĞLAR SEYFİ YILDIZ	SAVUNMA HARCAMALARI VE TÜRKİYE'DE SAVUNMA SANAYİNİN GELİŞİMİ İLE YENİ BİR ASKERİ TEDARİK AJANSI KURULMASI: NATO DESTEK VE TEDARİK AJANSI (NSPA) VE ASKERİ FABRİKA VE TERSANE İŞLETME AŞ (ASFAT) MODELLEMESİ ÜZERİNE İNCELEME
		157	MUHAMMET BAHRİ KIRIKÇI RÜSTEM YANAR	AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE ATIL NÜFUSÜN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ: BİR PANEL ARDL ANALİZİ

17.12.2020 Perşembe 3. Salon 09.30	<u>KÜLTÜR ÇALIŞMALARI</u>	229	ŞERİFE KULOĞLU AYNUR KIZILIRMAK AYHAN KULOĞLU	THE IMPACT OF SOCIAL AND ECONOMIC FACTORS ON FERTILITY FEATURES: A CROSS-COUNTRY ANALYSIS
		256	YÜKSEL YİĞİT ALPER ASLAN	TÜRKİYE'DE GENEL KOLLUK TEŞKİLATLARINA YÖNELİK OLARAK UYGULANAN BÜTÇE POLİTİKALARININ HİZMET ETKİNLİĞİNE YANSIMASI: JANDARMA ÖRNEĞİ
		74	ERDEM ÇILTAŞ	2010-2020 YILLARI ARASINDA YAPILAN İLETİŞİM ÇALIŞMALARINA YÖNELİK BETİMLEYİCİ BİR ARAŞTIRMA
		260	ZEYNEP NUR TİRYAKİ	GOGOL'ÜN TARAS BULBA ESERİ VE TARAS BULBA FİLMİNE (1962) EDEBİYAT VE SİNEMA İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA BİR BAKIŞ
17.12.2020 Perşembe 4. Salon 09.30	<u>TÜRKÇE EĞİTİMİ</u>	180	OSMAN SARIKAYA TİMUR VURAL	MUZAFFER ARKAN'IN EKEKON GAZETESİNDEKİ MAKALELERİNDE HOCASI GAZİMİHAL
		219	SEZER AĞGEZ	GÖÇ VE MÜZİK: TÜRKÇE SÖZLÜ RAP MÜZİĞİN İLK ÖRNEKLERİNDE GÖÇ ETKİLERİ
		243	TUĞBA ÖDEV ERKAN KÜLEKÇİ	6. SINIF TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA KULLANILAN METİNLERİN TÜR ÇEŞİTLİLİĞİ VE TEMALARA DAĞILIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ
		248	ÜMMÜHAN AKYOL CAN MURAT ÖZBAY	TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME
		90	GİZEM ALPTEKİN	TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİLMESİNDE BİRLEŞİK CÜMLE YAPILARININ ÖĞRETİMİ
17.12.2020 Perşembe 1. Salon 11.00	<u>TÜRK DİLİ II</u>	16	ARZU SÜNGÜ	TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ALAN EĞİTİMİ DERSLERİNE KARŞI TUTUMUNU BELİRLEMeye YÖNELİK NİTEL BİR ÇALIŞMA
		153	Mine UZUN	TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA KULLANILAN HALK KÜLTÜR UNSURLARININ TEMEL EĞİTİM TÜRKÇE DERSİ PROGRAMINA UYGUNLUĞU
		112	HATİCE SÜSLÜ	YENİ UYGUR TÜRKÇESİNDE SES YANSIMALI ÜNLEMLER
		184	ÖMER ŞİHANLIOĞLU ZEYNEP SÖMEK	TÜRKÇE VE RUSÇA BELİRTME DURUMU ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMA ANALİZİ
		203	SEDEF GENÇTİR	KAZAK TÜRKÇESİNDE EKLERİN KULLANIMINDAKİ FARKLILIKLAR

17.12.2020 Perşembe 3. Salon 11.00	<u>TÜRK MADDİ KÜLTÜRÜ</u>	225	SULEİMEN KOCHKAROV	ALAN (KARAÇAY-BALKAR) ATASÖZLERİNDE «ER, ERKİŞİ VE AT»
		53	ÇAĞRI BOZKURT	İZMİR BADEMLER KÖYÜ TAHTACI ALEVİLERİNDEKİ “DEYRE” ELBİSESİNİN TANITIMI VE ESKİ TÜRK İNANCI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ
		146	MERVE GÜN ADEM ÖGER	KÜLTÜREL BİR İMGE OLARAK AVANOS ÇÖMLEKÇİLİĞİ
		179	OSMAN SARIKAYA TİMUR VURAL	NİĞDE İLİNDEKİ ÇALGI TİPLERİ
		224	SONGÜL YEŞİL ADEM ÖGER	KÜLTÜR EKONOMİSİ BAĞLAMINDA NEVŞEHİR’DE ŞİRAHANELER
17.12.2020 Perşembe 4. Salon 11.00	<u>TOPLUM VE KADIN</u>	168	NEVAL KARANFİL SEVGİ AKBULUT	OSMANLIDAN GÜNÜMÜZE MODERNLEŞME SÜRECİ İLE BİRLİKTE, TOPLUMSAL YAPIDAKİ DEĞİŞİMLER VE AİLE KURUMUNDA MEYDANA GELEN DEĞİŞİMLER
		174	NURSELİN ARAS NEVAL KARANFİL	EBEVEYNLERİN EĞİTİMLERİNİN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE OLAN TUTUMUNA ETKİSİ İLE İLGİLİ BİR ÇALIŞMA: NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ
		220	SILA DENİZ TAŞKIN	1979 DEVRİMİ SONRASI İRAN’DA KADIN HAREKETLERİ
		244	TUĞÇE GÖZÜKÜÇÜK	TOPLUMSAL CİNSİYET AÇISINDAN TURİZM İSTİHDAMI
		251	YASEMİN ELLİK	ORTAÇAĞ DOĞU VE BATI DÜNYASINDA KADININ KONUMUNA KISA BİR BAKIŞ
17.12.2020 Perşembe 1. Salon 13.00	<u>YENİ TÜRK EDEBİYATI</u>	32	BERNA CİVALIOĞLU SEVİNDİK	HASAN ALİ TOPTAŞ’IN “GÖLGESİZLER” ROMANINDA ANLATICI PROBLEMİ
		62	ELİF BUSE AY	HALİT ZİYA UŞAKLIGİL’İN MENSUR ŞİİRLERİNDE KADIN İMAJI

		223	SONGÜL KORKMAZ	DÜŞÜNSEL HEYECANSAL DEĞERLENİŞ ÇERÇEVESİNDE EFRUZ BEY
17.12.2020 Perşembe 2. Salon 13.00	<u>DÜNYA EDEBİYATI</u>	91	GÖKHAN KARABUDAK	JOSEPH CAMPBELL'İN KAHRAMANIN SONSUZ YOLCULUĞU ESERİ BAĞLAMINDA SALUR KAZAN'IN YEDİ BAŞLI EJDERHAYI ÖLDÜRMEŞİ BOYU
		186	ÖZLEM BAŞBOĞA	SİRENLERİN ÇAĞRISI: DENİZİN ÇAĞIRIŞI İLE ANAYURT OTELİ ROMANININ KARŞILAŞTIRMALI OKUNMASI
		198	SALİH ZOR	DİVÂN GRUBU'NUN MODERN ARAP EDEBİYATI'NDAKİ ÖNEMİ
		208	SELİN YILDIZ HAYRİYE ERBAŞ	JAPON EDEBİYATINDA İŞÇİ SINIFININ TEMSİLİ: TAKİCİ KOBAYAŞI VE YENGEÇ KONSERVELEME GEMİSİ
17.12.2020 Perşembe 3. Salon 13.00	<u>HUKUK</u>	127	KEVSER NUR ÜYÜMEZ	'SÜRE' VE 'KUSUR' TARTIŞMALARI BAĞLAMINDA TÜRK HUKUKUNDA YOKSULLUK NAFKASI
		175	OBADULLAH AHMADI HÜSEYİN ERTUĞRUL	TÜRK CEZA HUKUKUNDA EĞİTİM VE ÖĞRETİM HAKKININ ENGELLENMESİ SUÇU
		176	ONUR DEĞİRMENCİ	TÜRKİYE'DE ADALET HARCAMALARININ UZLAŞTIRMA UYGULAMALARI BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ
		245	TUĞÇE ZİŞAN SÖYLEMEZ MUSTAFA BALKAN DEMİRDAL	İNSANCIL HUKUK VE SİVİLLERİN KORUNMASI

KAPALI

12.2020 Perşembe 1. Salon 14.45	<u>ENERJİ VE ÇEVRE EKONOMİSİ</u>	77	ESRA KİLCİ AYSUN ESER ÖZEN	TÜRKİYE'DE ENERJİ TÜKETİMİ, İTHALAT, İHRACAT VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: ARDL SINIR TESTİ YAKLAŞIMI
		189	PEMBEGÜL KOSTAK	CO2 SALINIMI, SAĞLIK HARCAMALARI VE EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ NEDENSEL İLİŞKİ: AB ÜLKELERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
		206	SEHER SULUK SERDAR ÖZTÜRK	KÜRESELLEŞME VE ÇEVRE KİRLİLİĞİ İLİŞKİSİ: ABD İÇİN AMPİRİK BİR ANALİZ
		218	SEYİT ORDU	YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ TÜRKİYE EKONOMİSİNİN GELİŞİMİNDEKİ ROLÜ
		261	ZİLAN YUSUFOĞLU CEREN TÜRKMEN	EKONOMİK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÇERÇEVESİNDEN DÖNGÜSEL İŞ MODELİ VE SIFIR ATIK POLİTİKALARININ KAVRAMSAL KARŞILAŞTIRMASI
17.12.2020 Perşembe 2. Salon 14.45	<u>İLAHİYAT I</u>	28	BARIŞ ÖZTÜRK	I. HABEŞİSTAN HİCRETİNE KATILAN KİŞİLERİN CİNSİYET, KABİLE, YAŞ VE MESLEKLERİ ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ
		52	ÇAĞLA ÇETİN İBRAHİM GÜRSES	ÇOCUKLARDA TANRI ALGISI VE BAĞLANMA İLİŞKİSİ
		79	ESRA ÖZTÜRK	MUHÂSİBÎ'NİN ER-RİÂYE VE İBNÜ'L ARABÎ'NİN ET-TEDBİRÂTÜ'L-İLÂHİYYE ADLI ESERLERİNDE NEFS KAVRAMI
		81	EŞE FATMA ÜLKÜMEN SEFER SOLMAZ	MEKKE MÜŞRİKLERİNİN BİLGE VE KURNAZ LİDERİ UTBE B. REBİA'NIN KİŞİSEL PORTRESİ
		110	HATİCE NUR PIŞKİN MAHMUT YILDIZ	İBN RÜŞD'ÜN TE'VİL ANLAYIŞI
		58	DİLAN ADANÇ	MİLLİ KÜTÜPHANE KAYITLARINDA YAZARI BİLİNMEYEN BİR ESER HİKÂYÂT-I DİNİYYE

17.12.2020 Perşembe 3. Salon 14.45	<u>PANDEMİ DÖNEMİNDE TOPLUM VE SİYASET</u>	34	Bestami BOZOĞULLARINDAN	AĞ TOPLUMUNDA HALK EDEBİYATI ÜRÜNLERİN YENİDEN DOLAŞIMI (PANDEMİ SÜRECİ ÖRNEĞİ)
		71	ENDAM ÇELİK	PANDEMİYE YÖNELİK ÜLKESEL YAKLAŞIMLAR
		86	FİTNAT TAVACI	THE PERCEPTION OF SOCIAL STUDIES TEACHERS TOWARDS GLOBAL CITIZENSHIP DURING THE COVID-19 OUTBREAK
		181	OWEEN CESAR BARRANZUELA CARRASCO ADNANE SOUMANOU	COVID-19 PANDEMİ SIRASINDA DEVLETLERİN DIŞ POLİTİKALARINDA YUMUŞAK GÜÇ STRATEJİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ
		222	SİNEM ALADAĞ AHMET APAN ORÇUN KARDAŞ TUĞBA YOLCU	PANDEMİ SÜRECİNİN 2020 ABD BAŞKANLIK SEÇİMLERİNDEKİ ETKİSİ: TRUMP VE BIDEN PROPAGANDA STRATEJİLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
17.12.2020 Perşembe 4. Salon 14.45	<u>ESKİ TÜRK EDEBİYATI</u>	35	Bestami BOZOĞULLARINDAN	BESTAMİ BOZOĞULLARINDAN ESKİ TÜRK İNANÇ SİSTEMİ KAYNAKLI DOĞA ALGISİNİN AŞIK ŞİİRİNE YANSIMALARI
		197	SALİH KOCA	MİLLİ KÜTÜPHANE'DE KAYITLI "06 MİL YZ CÖNK 31" NUMARALI CÖNKTE YER ALAN ŞİİRLERDE SEVGİLİDE GÜZELLİK UNSURLARININ TESPİTİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ
		232	ŞEYMA ARGİN	"06 MİL YZ CÖNK 16" İSİMLİ CÖNKTE YER ALAN KIZ DESTANININ TAHLİLİ
		254	YASEMİN SÖĞÜT TUĞRUL BALABAN	DEDE KORKUT KİTABI BAĞLAMINDA "KARGAMAK" TAN "KARGA" YA
17.12.2020 Perşembe 1. Salon 16.15	<u>TÜRK SÖZLÜ KÜLTÜRÜ</u>	92	GÖKHAN KARABUDAK	ÜÇÜNCÜ KÜLTÜR ORTAMINDA CÖNK OLARAK SOSYAL MEDYA: AŞIK KAZANOĞLU ÖRNEĞİ
		116	HİLMİ SAVUR	YER ADLARINDA HALK EDEBİYATI ŞAİRLERİNİN KULLANIMI: SERHAT BÖLGESİ ÖRNEĞİ
		76	ERSAN UZ ADEM ÖGER	ÖĞRETMENLERİN KÜLTÜREL MİRASA BAKIŞLARININ PEST ANALİZİ İLE İRDELENMESİ – NEVŞEHİR İLİ ÖRNEĞİ
		122	İBRAHİM DEMİRCİ	AZERBAYCAN EFSANELERİNDE DİNİ VE GÜNLÜK YAŞAMA DAİR UNSURLAR
		123	İSMAİL BEKTAŞ	NİNNİLERDE HAYVAN MOTİFLERİ

17.12.2020 Perşembe 2. Salon 16.15	<u>İLAHİYAT II</u>	259	ZELİHA SARARMAZ	BEKTAŞI FIKRALARINDA STEREOTİPLER
		105	HALİS ÇAVUŞOĞLU	VAROLUŞ FELSEFESİ ÇERÇEVESİNDE YARATILIŞ ANLAYIŞINA BİLİMSEL VE DİNSEL BİR YAKLAŞIM
		132	MAHMUT YILDIZ	GAZÂLÎ'NİN FELSEFEYE BAKIŞ
		150	MERYEM İŞİK ŞAZIYE KARATAŞ	GAZZÂLÎ'DE İLİMLERİN TASNİFİ
		187	ÖZLEM DERİN ZEHRÂ ODABAŞI	MEKKELİ MÜŞRİKLERİN ÖNDE GELENLERİNDEN OLAN AZILI BİR İSLAM DÜŞMANI: VELİD B. MUGİRE VE HAYATI
17.12.2020 Perşembe 3.Salon 16.15	<u>COVID VE EKONOMİ</u>	6	AHU ALTINEL ABDULLAH KARAMAN	COVID-19 İLE HAVACILIK SEKTÖRÜNDEKİ DEĞİŞİMLER
		31	BERNA BURCUN	COVID-19'UN KRİPTO PARA PİYASASINA ETKİSİ
		97	GÜLSÜM DURAK E. HÜSEYİN ÇETENAK	COVID-19'UN TURİZM HİSSELERİ ÜZERİNE ETKİSİ
		108	HASRET MUHARREM ASLAN ASLI SULTAN EREN İBRAHİM YILMAZ	KAPADOKYA BÖLGESİNDE ÇALIŞAN TURİST REHBERLERİNİN PANDEMİ SÜRECİNDE YAŞADIKLARI SORUNLAR
		109	HATİCE BETÜL EKİCİ ABDULLAH KARAMAN	OTELLERDE ALINAN COVID-19 ÖNLEMLERİ
		156	MUHAMMED HADİN ÖNER	COVID 19 SONRASI KATILIM BANKACILIĞINDA OLASI GELİŞMELER
17.12.2020 Perşembe 4. Salon 16.15	<u>TÜRKİYE CUMHURİYETİ TARİHİ</u>	60	EBRU SİPAHİ	DARÜLFÜNUN'DAN İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ'NE DÖNÜŞÜM
		166	MÜNİRE DALAR	TAYYAR RAHİME HATUN
		202	SEDA ULU İSA KALAYCI	DÖRTYOL'A İSKÂN EDİLEN GİRİT MÜBADİLLERİ

18.12.2020 Cuma 1. Salon 09.30	<u>TÜRKİYE'DE TURİZM POTANSİYELİ VE EKONOMİSİ</u>	24	AYŞEN ARSLAN	23 NİSAN ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI KUTLAMALARININ TAN VE ULUS GAZETELERİNE YANSIMALARI (1935-1937)
		70	EMRAH DAĞHAN KASIM BİLİCİ	ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ DÜŞÜNCE DÜNYASINDA ZİYA GÖKALP'İN ROLÜ VE TÜRK SOSYOLOJİSİNE KATKISI
		119	HÜLYA KABADAYI HASAN YAVUZER	CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE TÜRK TOPLUMUNDA AİLE YAPISI
		95	GÜLER ZEYTÜNLÜ	TURİSTİK BİR MEKANDA KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ: ESKİŞEHİR/ ODUNPAZARI ÖRNEĞİ
		182	OYLUM SAKALLIOĞLU	ŞİLE'NİN TARİHİ VE KÜLTÜREL TURİZM KAYNAKLARI
		61	ELİF AYSU SOLAK ASLI SULTAN EREN	OSMANİYE İLİNİN KÜLTÜR TURİZM POTANSİYELİNİN İNCELENMESİ
		200	SEDA NUR KESKİNA DUYGU EREN	X VE Y KUŞAĞININ FESTİVALE KATILIM MOTİVASYONLARI: MERSİN NARENCİYE FESTİVALİ
18.12.2020 Cuma 2. Salon 09.30	<u>ESKİ ÇAĞ TARİHİ</u>	250	VOLKAN BAYRAK NAZİF ÇALIŞ GAMZE ERYILMAZ	TÜRKİYEDE KONGRE TURİZMİ VE EKONOMİK ETKİLERİ
		178	OSMAN ELBAY	ANADOLU PİRAMİTLERİNİN TOPLUMSAL NORMA ETKİSİ
		78	ESRA ÖZKAYA ERKAN İZNİK	ROMA İMPARATORLUĞU'NUN İLK İMPARATORİÇESİ: LIVIA DRUSILLA
		162	MUSTAFA ÇİDEM	KREMNA'DA BULUNAN ROMA DÖNEMİ'NE AİT BAŞLIKLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ
		172	NURAY KÖŞK SUZAN AKKUŞ MUTLU	ANTİK ROMA'DA KRALİÇELERİN YÖNETİME ETKİSİ
216	SEVAL AKÇELİK	ESKİÇAĞDA OBSİDİYENİN SÜS EŞYASI OLARAK KULLANIMI		

18.12.2020 Cuma 3. Salon 09.30	<u>KAMU YÖNETİMİNDE KURUMSALLAŞMA HAREKETLERİ</u>	237	TAMER TÜNEL Seyfi YILDIZ	KAMU ALACAKLARININ YAPILANDIRMA UYGULAMALARININ DEVLETİN BORÇLANMA GEREĞİ ÜZERİNE ETKİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ
		113	HATİCE TOPAÇLI SERDAR VURAL UYGUN	KAMU KURUMLARINDA PERFORMANS DEĞERLENDİRME: İDARİ PERSONEL İÇİN BİR ÖNERİ
		136	MEHMET DARICI	KAMU YÖNETİMİNDE DEĞİŞİM DİNAMİKLERİ
		263	CANER YURTTAKAL	ELEKTRONİK İHALENİN KAMU ALIMLARINA ETKİSİ ÜZERİNE
		196	SAFA BAHADIR ÇAĞLAR EDA BALIKÇIOĞLU	MALİ YERELLEŞME VE BORÇLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ
		242	TUĞBA KESMECE	TÜRK KAMU YÖNETİMİNDE MÜLKİ İDARE AMİRLİĞİNİN DÖNÜŞÜMÜ
18.12.2020 Cuma 4. Salon 09.30	<u>FİNANS ÜZERİNE ÇALIŞMALAR</u>	8	ALİ ÇILKAYA	TEKNOPARKLARIN GELİŞİM SÜRECİ VE AR-GE HARCAMALARINA TEKNOPARKLARIN ETKİSİ
		103	HALİME ÖNK OĞUZ SAYGIN	FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA ARACI OLARAK TÜREV ÜRÜNLERİN KULLANIMI: KURUMSAL YÖNETİM ENDEKSİ ÖRNEĞİ
		104	HALİME ÖNK OĞUZ SAYGIN	DAVRANIŞSAL FİNANS, PİYASA ETKİNLİĞİ VE GÜRÜLTÜCÜ YATIRIMCILAR: BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ VE DEĞERLENDİRMESİ
		133	MASOUMEH GHOUCI AŞIR ÖZBEK	FİNANSAL ORANLARI KULLANARAK HAVAYOLLARININ PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİ
		258	ZEHRA DEMİRCAN İLHAN EROĞLU	COVID-19 (CORONAVİRÜS) SALGINI KÜRESEL EKONOMİYİ NASIL ETKİLER? OLASI SENARYOLAR
		155	MUHAMMED HADİN ÖNER	KATILIM BANKALARININ KONYA OVASI PROJESİ (KOP) BÖLGESİNDEKİ ETKİNLİĞİ
18.12.2020 Cuma 1. Salon 11.00	<u>MUTFAK KÜLTÜRÜ</u>		ERKAM DEMİRYÜREK	YEREL HALKIN MUTFAK KÜLTÜRLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ: KAHRAMANMARAŞ ÖRNEĞİ
		82	EYLEM İÇDIR NİLÜFER ŞAHİN PERÇİN	GASTRONOMİ TURİZMİ KAPSAMINDA SOKAK LEZZETLERİNİN YERİ
		170	NEVRES SEZEN	KAPADOKYA KÜLTÜR TURİZMİNİN GASTRO TURLARA ETKİSİ: NEVŞEHİR ÖRNEĞİ

		211	SEMA AK İBRAHİM AKIN ÖZEN	GASTRONOMİ TURİZMİ KAPSAMINDA YÖRESEL YEMEKLER: KAPADOKYA MUSTAFAPAŞA MUHACİR YEMEKLERİ ÖRNEĞİ
		214	SERDAR ÇAKARA GÜNAY EROL	TÜRK MUTFAĞININ ETKİLEŞİMDE BULUNDUĞU MUTFAK KÜLTÜRLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ
18.12.2020 Cuma 2. Salon 11.00	<u>TÜRK - OSMANLI MEDENİYETİ</u>	45	BÜŞRA GÜMÜŞ	OSMANLI DÖNEMİNDE KIBRIS'TA SOSYAL VE EKONOMİK DURUM
		107	HANDE NUR KIRMIZIKUŞAK BORA ALTAY	TEREKE KAYITLARI IŞIĞINDA OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA SERVET DAĞILIMINA BİR BAKIŞ, 1650-1914
		209	SELMA ÇELEN	TURNACIBAŞI VE İLM-İ KİYÂFET
		265	MEHMET BOZKURT	SELÇUKLU TÜRKİYE'SİNDE EKONOMİK HAYAT
		213	SENA ÜNAL	TÜRK KOZMOJİSİNDE MEKÂN-YÖN İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA ÇADIR
		239	TUĞBA AYDOĞAN AHMET TACETDİN HALLAÇ	TÜRKLERİN ANİMİSTİK İNANÇ SİSTEMİNDE İNSAN KEMİĞİ VE KANININ YERİ
18.12.2020 Cuma 3. Salon 11.00	<u>KAMU YÖNETİMİNDE YEREL YÖNETİMLER</u>	12	ALİYE GÜN ÖMER ÇAHA	YEREL KADIN KURULUŞLARI VE SİVİL TOPLUM: NİĞDE HÜDAVEND HATUN KADIN ÇOCUK VE GENÇLİK DERNEĞİ ÖRNEĞİ
		67	EMEL KÜBRA TAYANÇ ORHAN VELİ ALICI	NEVŞEHİR YEREL YÖNETİMLERDE VESAYET DENETİMİ
		88	Gamze TOY	BİLİM VE POLİTİKA EKSENİNDE GENETİĞİ DEĞİŞTİRİLMİŞ ORGANİZMALAR (GDO)
		135	MEHMET DARICI	DEMOKRASİ OKULU OLARAK YEREL YÖNETİMLER
18.12.2020 Cuma 4. Salon 11.00	<u>FİNANSAL GELİŞME VE ULUSLARARASI FİNANS</u>	33	BERNA UĞUR AYŞE ESRA PEKER	DÖVİZ KURU OYNAKLIĞININ TÜRK TARIM SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİNE ETKİSİ ÜZERİNE EKONOMETRİK BİR UYGULAMA
		98	GÜLŞAH KARABAŞ GÜRÇEM ÖZAYTÜRK	FİNANSAL GELİŞME VE GELİR EŞİTSİZLİĞİ İLİŞKİSİ: FİNANSAL KUZNETS EĞRİSİ HİPOTEZİNİN TÜRKİYE İÇİN SINANMASI
		173	NURHAN KUŞ	FİNANSAL GELİŞME VE EKONOMİK BÜYÜME
		72	ENDER MEHMET ŞAHİNKOÇ	DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI VE İSTİHDAM İLİŞKİSİ: TÜRKİYE ÜZERİNE BİR UYGULAMA

18.12.2020 Cuma 1. Salon 13.00	<u>ÖRGÜTSEL DAVRANIŞ VE İNOVASYON</u>	201	SEDA POLAT	TÜRKİYE'DE PARASAL AKTARIM MEKANİZMASININ İŞLEYİŞİ: 2006 YILI SONRASI
		240	TUĞBA İBİK SERDAR ÖZTÜRK	DÖVİZ KURU VE PETROL FİYATLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ: 1980-2018
		169	NEVİN SOYUMERT HAKAN VAHİT ERKUTLU	NARSİSİZM VE ÜRETKENLİK KARŞITI TUTUMLAR ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İŞ TATMİNİNE ETKİSİ VAR MIDIR?
		69	Emine AKKAYA Durdu Mehmet BİÇKES	ALGILANAN ETİKSEL İKLİM İLE İŞGÖREN PERFORMANSI ARASINDAKİ İLİŞKİ: UYGULAMALI BİR ÇALIŞMA
		84	FATMA DUYGU BÜBER HAKAN VAHİT ERKUTLU	ALGILANAN SOSYAL DESTEĞİN İŞ BAŞARIMI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ÖZ YETERLİLİĞİN ARACI ROLÜ
		117	OKTAY TÜRKYILMAZ TUBA AKKUŞ KENAN ORÇANLI	İNOVASYON İÇİN LİDER DESTEĞİNİN ÇALIŞANLARIN İNOVATİF DAVRANIŞI ÜZERİNDE ETKİSİ VE BU ETKİDE İŞE İŞE GÖMÜLMÜŞLÜĞÜN ARACILIK ROLÜ: SAĞLIK ÇALIŞANLARI ÜZERİNDE BİR UYGULAMA
		118	HÜLYA HANÇERKIRAN YÜSRA BİRDEN GÜLER ERSAN KENAN ORÇANLI	YAŞAM DOYUMU VE ÖZYETERLİLİK ARASINDAKİ İLİŞKİDE ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞIN ARACILIK ETKİSİ:SAĞLIK ÇALIŞANLARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA
		145	MERVE AKAN	ÖRGÜTSEL SES VE ÖRGÜTSEL SESSİZLİK
18.12.2020 Cuma 2. Salon 13.00	<u>OSMANLI ÇAĞDAŞLAŞMASI</u>	115	HİLAL TÜFEKÇİ	II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ KADIN HAREKETİ VE KADIN DERGİLERİ
		131	KÜBRA SAYKI	OSMANLI'NIN SON DEVRİ'NDE KAYSERİ SANCAĞI MERKEZ HAPİSHANESİ
		134	MEHMET BERK SAPANCILAR	YENİ OSMANLILAR – OSMANLI DEVLETİ'NDE ÖRGÜTLÜ MUHAFELETİN DOĞUŞU
		159	MUHİTTİN ABALI	II. MEŞRUTİYET DÖNEMİNDE HİNDİSTAN MÜSLÜMANLARININ OSMANLI İLE MÜNASEBETLERİ
		221	SİMGE KAPSAL	19.YÜZYIL OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA YEMEK KÜLTÜRÜNÜN DEĞİŞİMİ

18.12.2020 Cuma 3. Salon 13.00	<u>FELSEFE</u>	41	BURCU DURAKLI	POSTMODERN DÖNEMDE GERÇEKLİK SORUNU: BAUDRİLLARD ÜZERİNDEN BİR İNCELEME
		65	Elif ÖZEL	FEREGE'DE GÖNDERGE TERİMİ BİR DELALET MİDİR?
		114	HAVVA ÜNLÜ	SLAVOJ ŽIŽEK'TE PRAGMATİK ÇELİŞKİLERİN ETİK BİR GÖSTERGESİ OLARAK STARBUCKS ÖRNEĞİ
		246	TUĞŞAT GÜZELOĞLU	FELSEFENİN TIP İLE İLİŞKİSİ
18.12.2020 Cuma 4. Salon 13.00	<u>UYGULAMALI FİNANS</u>	4	AHMAD EDRIS FAQIRI EMİN HÜSYİN ÇETENAK	İLK BEŞ KÜRESEL FİNANS MERKEZİ VE İSTANBUL'UN FİNANS MERKEZİ OLMA POTANSİYELİ
		141	MELİKŞAH AYDIN	DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARININ BELİRLEYİCİLERİ VE EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ: SEÇİLMİŞ GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER ÜZERİNE BİR ANALİZ
		143	MERİÇ AYBERK ÖZKAYA BENGÜ VURAN	TÜRKİYE'DEKİ ARACI KURUMLARIN KURUMSAL YÖNETİM UYGULAMALARININ FİRMA PERFORMANSLARI ÜZERİNE ETKİSİ
		266	TAYYİBE İŞİL DOĞAN	DO MIGRANT REMITTANCES MATTER FOR FINANCIAL DEVELOPMENT IN TURKEY? EVIDENCE FROM LINEAR AND NONLINEAR ARDL APPROACHES
		154	Muhammed Fatih ATA	TÜRKİYE'DE KOBİ'LERİN FİNANSMANINDA KATILIM BANKALARININ ROLÜ: KAYSERİ İLİNDE GIDA SEKTÖRÜNDEKİ KOBİ'LERİN FİNANSMANI ÖRNEĞİ
		205	SEFA MERT ARABACI E. HÜSEYİN ÇETENAK	KREDİ GARANTİ FONU UYGULAMASI VE EKONOMİK ETKİLERİ

18.12.2020 Cuma 1. Salon 14.45	<u>PAZARLAMADA DİJİTALLEŞME</u>	183	ÖMER SIRAKAYA AŞIR ÖZBEK	TÜRKİYE'DE KULLANILAN ONLINE ALIŞVERİŞ SİTELERİNİN PERFORMANSLARININ KARŞILAŞTIRILMASI
		185	ÖZGE GÜNEY SUZAN ÇOBAN	SOLOMO REKLAMCILIK VE SOSYAL SERMAYE ETKİLEŞİMİ: AMPİRİK BİR ÇALIŞMA
		228	ŞENGÜL SAĞLAM MUSTAFA ÜNSALAN	HASTANELERİN DİJİTALLEŞMESİ ÜZERİNE LİTERATÜR ÇALIŞMASI
		140	MELİKE SAK ABDULLAH KARAMAN	KONYA'DA KÜLTÜREL VE TURİSTİK BİR YERLEŞİM YERİ OLAN SİLLE KÖYÜ'NÜN TRİPADVISOR ÇEVİRİMİÇİ YORUMLANIN İÇERİK ANALİZİ İLE İNCELENMESİ
18.12.2020 Cuma 2. Salon 14.45	<u>ULUSLARARASI GÜVENLİK VE TERÖR</u>	38	BİLGE YURTSEVER	KÜRESELLEŞEN DÜNYADA SİBER TERÖRİZM
		39	BİRSEN AYBÜKE EVRANOS NECATİ ANAZ	YENİ TERÖRİZM DALGASIYLA BİRLİKTE FRANSIZ GÜVENLİKLEŞTİRMESİ VE FRANSA'DAKİ MÜSLÜMAN AZINLIKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ
		102	HACER KAYA HÜSEYİN ARAS	SURİYELİ SİĞİNMACILARIN BİREY GÜVENLİĞİ MESELESİ: TÜRKİYE'NİN İÇ GÜVENLİĞİ BAĞLAMINDA BİR DEĞERLENDİRME
		18	ASENA MEYDAN HASAN KÜPCÜ İLKUR GÜNTEPE	İŞİD TERÖR ÖRGÜTÜNÜN PROPAGANDA FAALİYETLERİNİN YOUTUBE PAYLAŞIMLARI ÜZERİNDEN İNCELENMESİ
18.12.2020 Cuma 3. Salon 14.45	<u>SOSYAL ANTROPOLOJİ</u>	10	ALİ KAN	SARIZ ALEVİLERİNDE SÖZLÜ KÜLTÜR
		40	BORY NASİR AHMET GÖKBEL	AFGANİSTAN TÜRKMENLERİ'NİN DÜĞÜN GELENEKLERİ
		93	GÖZDE DEMİRTAN KÜRŞAT KOÇAK	ESKİ TÜRK İNANÇLARININ GÜNÜMÜZ ÖLÜM GELENEKLERİ ÜZERİNDEKİ İZLERİ (ANKARA İLİ ÇUBUK İLÇESİ ÖRNEĞİ)
		210	SELMAN ÇEVİK	DİASPORADA BİR UYANIŞ VE VAR OLMA HAMLESİ OLARAK: "ALEVİLERİN SESİ DERGİSİ ÖRNEĞİ"
		234	ŞİLAN ÇELEBİOĞLU VEDAT KOÇAL	MARDİN'DE ETNO-KÜLTÜREL ÇOKLUK MİRASI VE SÖYLEMİ: "DİLLERİN VE DİNLERİN ŞEHRİ" (Mİ?)

18.12.2020 Cuma 4. Salon 14.45	<u>ULUSLARARASI GÜNDEM VE POLİTİKA</u>	37	BİLAL KAYAOĞLU	BREXIT ARDINDAN AVRUPA BİRLİĞİ'NİN YENİDEN ŞEKİLLENMESİ
		130	KÜBRA MERVE TOPGÜL	ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN YUMUŞAK GÜÇ KAYNAKLARI
		235	ŞULE DEVECİ İLHAN GÜLLÜ	TÜRKİYE'NİN ORTA ASYA BÖLGESİYLE DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ BAĞLAMINDA YENİDEN ASYA AÇILIMINA BAKIŞ
		247	TUNAHAN HAZİR	LİBERAL KURUMSALCILIK EKSENİNDE ULUSLARARASI ÖRGÜTLER
18.12.2020 Cuma 1. Salon 16.15	<u>PAZARLAMA ÜZERİNE ÇALIŞMALAR</u>	14	AMANGUL NEPESOVA	DENEYİMSSEL PAZARLAMA UYGULAMALARIN TÜKETİCİNİN MARKA TERCİHİ VE MARKA SADAKATI ÜZERİNDE ETKİSİ: KAHVE MAĞAZALARI ÜZERİNDE ARAŞTIRMA
		59	EBRU ÖZKAN	TÜKETİCİ HUSUMETİ
		73	ERCAN UZ AYBERK NURİ BERKMAN	TÜKETİCİLERİN BİREYSEL BANKA TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR UYGULAMA: AKSARAY ÖRNEĞİ
		111	HATİCE RÜMEYSA ÖNAL MUSTAFA ÜNSALAN	İNDİRİM DUYARLILIĞININ MARKA SADAKATİNE ETKİSİ: BEYAZ EŞYA SEKTÖRÜ ÜZERİNE BİR UYGULAMA
		207	SEHER YALÇIN ZEYNEP ÖNCÜL AHMET YİĞİT HAN ÖZKOZANOĞLU SABRİ GÜNGÖR	ÇOK ZAMANLI ELEKTRİK TARİFESİ KULLANIM DÜZEYİNİN TESPİTİ VE YAYGINLAŞTIRMA İMKANLARININ ANALİZİ: KAYSERİ ÖRNEĞİ
		231	ŞEYDA ÜNAL MUSTAFA ÜNSALAN	ULUSLARARASI PAZARLAMADA TOPLUMLARIN DİN VE İNANÇ ÇEŞİTLİLİKLERİNE GÖRE MARKALARIN PAZARLAMA İLETİŞİM STRATEJİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

18.12.2020 Cuma 2. Salon 16.15	<u>SİYASİ TARİH</u>	27	BARIŞ DURSUN	KAÇAR DEVLETİ'NİN KURULUŞ SÜRECİ
		85	FATMA NUR GÜCÜYENER	ERMENİCE KAYNAKLARDA KOMUTAN GAREGİN NJDEH
		99	GÜLÜZAR AVCI MEHMET DOĞAN	BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA ORTA DOĞU'NUN PAYLAŞILAMAYAN İNCİSİ HİCAZ'DA HAKİMİYET MÜCADELESİ
		142	MERAL SEVİM	EMİR ARTUK BEY'İN KİMLİĞİ VE DİYARBAKIR'IN FETHİNDE CÜHEYROĞLU FAHRÜDDEVLE İLE İLİŞKİSİ
		188	PELİN DOYGUN DARİNA MARTYKÁNOVÁ	GEÇ FRANCO DÖNEMİNDE KATALAN MİLLİYETÇİLİĞİ VE KATOLİK KİLİSESİ (1960-1975)
		192	RABİA TUĞBA DEMİRAYAK MUSTAFA DEMİRCİ	MOĞOLLARIN ANADOLUYU İŞGAL SEYRİ "SİVAS-ERZİNCAN-ERZURUM-KAYSERİ"
18.12.2020 Cuma 3. Salon 16.15	<u>SOSYOLOJİ</u>	26	BAHAR ÖREN	SÜRDÜRÜLEBİLİR İNSAN-HAYVAN İLİŞKİSİ
		152	MEVLÜT UĞURLU	TÜRK TOPLUM YAPISININ DÖNÜŞÜMÜNÜ AÇIKLAYAN BİR TEORİ OLARAK MERKEZ-ÇEVRE DİYALEKTİĞİ
		212	SEMA APAYDIN	TÜRK SOSYOLOJİSİNDE AYDIN KAVRAMI: NİYAZİ BERKES ÖRNEĞİ

**II. Uluslararası Kapadokya Sosyal Bilimler Öğrenci Kongresi
(KAPSOSBİL 2020)**

16-18 Aralık 2020

BİLDİRİ ÖZETLERİ

KAPSOSBİL2020-NEVŞEHİR

İÇİNDEKİLER

EDİTH NESBİT'İN ESERLERİNİN ÇOCUK EDEBİYATI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	1
‘‘DEMİR YOLU ÇOCUKLARI, BEŞ KÜÇÜK AFACAN VE HAZİNE AVCILARI ÖRNEKLEMİ	1
Mine UZUN	
TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA KULLANILAN HALK KÜLTÜR UNSURLARININ TEMEL EĞİTİM TÜRKÇE DERSİ PROGRAMINA UYGUNLUĞU	2
Mine UZUN	
TÜRKİYE'DE KOBİ'LERİN FİNANSMANINDA KATILIM BANKALARININ ROLÜ: KAYSERİ İLİNDE GIDA SEKTÖRÜNDEKİ KOBİ'LERİN FİNANSMANI ÖRNEĞİ	3
Muhammed Fatih ATA	
VÜCUT GELİŞTİRME ALANINDA ERKEK BEDENİNİN İNŞASI	4
Ayşe AKYAYLA	
İŞİD TERÖR ÖRGÜTÜNÜN PROPAGANDA FAALİYETLERİNİN YOUTUBE PAYLAŞIMLARI ÜZERİNDEN İNCELENMESİ	6
Asena MEYDAN	
Hasan KÜPCÜ	
İlknur Güntepe	
ALGILANAN ETİKSEL İKLİM İLE İŞGÖREN PERFORMANSI ARASINDAKİ İLİŞKİ: UYGULAMALI BİR ÇALIŞMA.....	7
Emine AKKAYA	
Durdu Mehmet BİÇKES	
KAYSERİ-YEŞİLHİSAR, MUSAHACILI KÖYÜ ÜZERİNE BİR DİL VE EDEBİYAT DERLEMESİ: Tarihçe, Kayseri Ağzı, Yörüklerin Yarattığı Sözlü Edebiyat Ürünleri (Şiirler, Sözlü Anlatılar, Dualar / Beddualar, Deyimler / Atasözleri) ve Halk İnanışları / Memoratlar	8
Aleyna Malkoç	
Timur Kocaoğlu	
KATILIM BANKALARININ KONYA OVASI PROJESİ (KOP) BÖLGESİNDEKİ ETKİNLİĞİ	9
Muhammed Hadin Öner	
COVID 19 SONRASI KATILIM BANKACILIĞINDA OLASI GELİŞMELER	10
Muhammed Hadin Öner	
TARİHİ KARAKTER ÖĞRETİMİNDE OYUN YÖNTEMİNİN KULLANILMASI; ‘ATANI BUL’ OYUNU ÖRNEĞİ	11
Ali ÖZKAL	
Barış ÇİFTÇİ	
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME.....	12
Ümmühan AKYOL CAN	
Murat ÖZBAY	
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE METİN SADELEŞTİRME ÇALIŞMALARI	13
Mevlüt Numan KESER	
Musa DEMİR	
OSMANİYE İLİNİN KÜLTÜR TURİZM POTANSİYELİNİN İNCELENMESİ	14

Elif Aysu SOLAK	
Aslı Sultan EREN	
KÜRESELLEŞME VE ÇEVRE KİRLİLİĞİ İLİŞKİSİ: ABD İÇİN AMPİRİK BİR ANALİZ.....	15
Seher SULUK	
Serdar ÖZTÜRK	
DÖVİZ KURU OYNAKLIĞININ TÜRK TARIM SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİNE ETKİSİ ÜZERİNE EKONOMETRİK BİR UYGULAMA	16
Berna UĞUR	
Ayşe Esra PEKER	
ALGILANAN SOSYAL DESTEĞİN İŞ BAŞARIMI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ÖZ YETERLİLİĞİN ARACI ROLÜ	17
Fatma Duygu BÜBER	
Hakan Vahit ERKUTLU	
DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARININ BELİRLEYİCİLERİ VE EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ: SEÇİLMİŞ GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER ÜZERİNE BİR ANALİZ.....	18
Melikşah AYDIN	
ÜCRETLİ ÖĞRETMENLERİN MESLEĞE ADANMIŞLIKLARI	19
Mustafa SARIBAŞ	
Dilek AKÇA	
Ali MEYDAN	
COĞRAFYA ÖĞRETİM PROGRAMINDA VATANSEVERLİK DEĞERİ VE BU DEĞERE İLİŞKİN ÖĞRENCİ METAFORLARI.....	20
Mustafa SARIBAŞ	
Dilek AKÇA	
Ali MEYDAN	
GEÇ FRANCO DÖNEMİNDE KATALAN MİLLİYETÇİLİĞİ VE KATOLİK KİLİSESİ (1960-1975)	21
Pelin DOYGUN	
Darina MARTYKÁNOVÁ	
ÖZYETERLİK VE YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİDE ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞIN ARACILIK ETKİSİ: SAĞLIK ÇALIŞANLARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA.....	22
Hülya HANÇERKIRAN	
Yüstra BİRDEN	
Güler ERSAN	
Kenan ORÇANLI	
YAŞAM DOYUMU VE ÖZYETERLİLİK ARASINDAKİ İLİŞKİDE ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞIN ARACILIK ETKİSİ: SAĞLIK ÇALIŞANLARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA.....	23
Hülya HANÇERKIRAN	
Yüstra BİRDEN	
Güler ERSAN	
Kenan ORÇANLI	
JAPON EDEBİYATINDA İŞÇİ SINIFININ TEMSİLİ: TAKİCİ KOBAYAŞI VE YENGEÇ KONSERVELEME GEMİSİ 24	
Selin Yıldız	

Hayriye Erbaş	
DÖVİZ KURU VE PETROL FİYATLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ:1980-2018	25
Tuğba İBİK	
Serdar ÖZTÜRK	
TEKNOLOJİ DESTEKLİ DİL ÖĞRETİMİ BAĞLAMINDA ŞİİRLERİN KELİME ÖĞRETİMİNE ETKİSİ ..	27
Aslıhan TÜRK	
Bengü AKSU ATAÇ	
II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ KADIN HAREKETİ VE KADIN DERGİLERİ	28
Hilal TÜFEKÇİ	
KONYA HALK KÜLTÜRÜNDE ALKIŞLAR VE KARGIŞLARIN (DUALAR VE BEDDUALAR) YERİ	29
Emine AKARSU	
COĞRAFİ İŞARETLİ ÜRÜN ÜRETEN TARIM İŞLETMELERİNİN YÖNETİM STRATEJİLERİ	30
Mehmet Emin KILIÇ	
Halil Özcan ÖZDEMİR	
ÖĞRETMENLERİN KÜLTÜREL MİRASA BAKIŞLARININ PEST ANALİZİ İLE İRDELENMESİ – NEVŞEHİR İLİ ÖRNEĞİ	31
Ersan UZ	
Adem ÖGER	
X VE Y KUŞAĞININ FESTİVALE KATILIM MOTİVASYONLARI: MERSİN NARENCİYE FESTİVALİ	32
Seda Nur KESKİN	
Duygu EREN	
KAÇAR DEVLETİ’NİN KURULUŞ SÜRECİ.....	33
Barış DURSUN	
ANADOLU PİRAMİTLERİNİN TOPLUMSAL NORMA ETKİSİ	34
Osman ELBAY	
GÖÇ VE MÜZİK: TÜRKÇE SÖZLÜ RAP MÜZİĞİN İLK ÖRNEKLERİNDE GÖÇ ETKİLERİ	35
Sezer AĞGEZ	
ÖRGÜTSEL SES VE ÖRGÜTSEL SESSİZLİK	36
Merve AKAN	
KAPADOKYA KÜLTÜR TURİZMİNİN GASTRO TURLARA ETKİSİ: NEVŞEHİR ÖRNEĞİ	37
Nevres SEZEN	
KOMPULSİF ÇEVİRİMİÇİ SATIN ALMA DAVRANIŞININ YAŞAM DOYUMU VE AKADEMİK PERFORMANS ÜZERİNE ETKİSİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA.....	38
Sümeyye YILDIZ	
Salih YEŞİL	
Başak ŞITAK	
ÇİN HALK CUMHURİYETİ’NİN YUMUŞAK GÜÇ KAYNAKLARI.....	39
Kübra Merve TOPGÜL	
TURNACIBAŞI VE İLM-İ KIYÂFET	40
Selma ÇELEN	

NİĞDE İLİNDEKİ ÇALGI TIPLERİ.....	41
Osman SARIKAYA	
Timur VURAL	
MUZAFFER ARKAN'IN EKEKON GAZETESİNDEKİ MAKALELERİNDE HOCASI GAZİMİHAL	42
Osman SARIKAYA	
Timur VURAL	
TURİSTİK BİR MEKANDA KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ: ESKİŞEHİR/ ODUNPAZARI ÖRNEĞİ	43
Güler ZEYTÜNLÜ	
KIRGIZ ATASÖZLERİNDE TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI	44
Burcu TUNÇAY	
Mehmet ÇERİBAŞ	
ERGENLERDE KİŞİLİK ÖZELLİĞİ İLE İNTERNET BAĞIMLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ	45
Caner ÇELİK	
Rahşan KOLUTEK	
KADIN MERKEZLİ SAVUR YÖRESİ HALK HEKİMLİĞİ.....	46
Cemre ÇINAR	
ESKİÇAĞDA OBSİDYENİN SÜS EŞYASI OLARAK KULLANIMI	47
Seval AKÇELİK	
KENTSEL DÖNÜŞÜM PROJELERİNİN DEPREM ÜZERİNDEKİ ROLÜ.....	48
Ali Gökhan SÜRER	
Ali MEYDAN	
2010-2020 YILLARI ARASINDA YAPILAN İLETİŞİM ÇALIŞMALARINA YÖNELİK BETİMLEYİCİ BİR ARAŞTIRMA.....	49
Erdem ÇİLTAŞ	
TÜRKİYE'DE GENEL KOLLUK TEŞKİLATLARINA YÖNELİK OLARAK UYGULANAN BÜTÇE POLİTİKALARININ HİZMET ETKİNLİĞİNE YANSIMASI: JANDARMA ÖRNEĞİ.....	50
Yüksel YİĞİT	
Alper ASLAN	
NECİP FAZIL KISAKÜREK "ÇİLE" ESERİNDE PEİRCE'ÜN GÖRÜNTÜSEL GÖSTERGE, BELİRTİ VE SİMGE KAVRAMLARININ KULLANILMASI.....	51
Esra YILMAZ	
ESKİ TÜRK İNANÇLARININ GÜNÜMÜZ ÖLÜM GELENEKLERİ ÜZERİNDEKİ İZLERİ	52
Gözde DEMİRTAN	
Kürşat KOÇAK	
MALDİV VE TÜRKİYE CUMHURİYET'İ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILIKLI OLARAK İNCELENMESİ	53
Onur SARIGÜL	
FELSEFENİN TIP İLE İLİŞKİSİ	54
Tuğsat GÜZELOĞLU	
TARİH BOYUNCA YAPILMIŞ ARNAVUTÇA KUR'ÂN MEALLERİ	55

Valmire BATATINA KRASNIQI	
PANDEMİYE YÖNELİK ÜLKESEL YAKLAŞIMLAR	56
Endam Çelik	
CO2 SALINIMI, SAĞLIK HARCAMALARI VE EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ NEDENSEL İLİŞKİ: AB ÜLKELERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	57
Pembegül KOSTAK	
TÜRKİYE’DE PARASAL AKTARIM MEKANİZMASININ İŞLEYİŞİ: 2006 YILI SONRASI.....	58
Seda POLAT	
EĞİTİMDE EN SON DİJİTAL AKIM: OYUNLAŞTIRMA	59
ŞERMİN SARIYILDIZ	
OSMAN KÜRŞAT ACAR	
OSMANLIDAN GÜNÜMÜZE MODERNLEŞME SÜRECİ İLE BİRLİKTE, TOPLUMSAL YAPIDAKİ DEĞİŞİMLER VE AİLE KURUMUNDA MEYDANA GELEN DEĞİŞİMLER	60
Neval KARANFİL	
Sevgi AKBULUT	
SARIZ ALEVİLERİNDE SÖZLÜ KÜLTÜR.....	61
Ali KAN	
“06 MİL YZ CÖNK 16” İSİMLİ CÖNKTE YER ALAN KIZ DESTANININ TAHLİLİ	63
Şeyma ARGİN	
ÇOK ZAMANLI ELEKTRİK TARİFESİ KULLANIM DÜZEYİNİN TESPİTİ VE YAYGINLAŞTIRMA İMKANLARININ ANALİZİ: KAYSERİ ÖRNEĞİ.....	64
Seher YALÇIN	
Zeynep ÖNCÜL	
Ahmet Yiğit Han ÖZKOZANOĞLU	
Sabri GÜNGÖR	
TÜRKİYE’DE KONUT KREDİ TALEBİ İLE İŞSİZLİK ARASINDAKİ İLİŞKİ	65
Fadime TOLU	
Hatice Elanur KAPLAN	
TÜRKLERDE ORDU ANLAYIŞI	66
Buse Nur ERDEM	
Telli KORKMAZ	
İNSAN KAYNAKLARI PLANLAMASI	67
Emine Servet ÇEVİK	
Osman Kürşat ACAR	
ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE GÖZLEMLenen AHLAKİ DAVRANIŞLARA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	68
Recep DAĞDELEN	
Suna DAĞDELEN	
“QARDAŞ KÖMEƏYİ” DERGİSİ ve TÜRKÇESİ.....	69
Hacer Çimen	

Mustafa Karataş	
ZEYNEP CEMALİ'NİN BEN, ÇINAR AĞACI VE PUF BÖREĞİ ADLI KİTABINDAKİ HİKÂYELERİN DUYARLIK EĞİTİMİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	70
Arzu SÜNGÜ	
Musa DEMİR	
TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ALAN EĞİTİMİ DERSLERİNE KARŞI TUTUMUNU BELİRLEMeye YÖNELİK NİTEL BİR ÇALIŞMA	71
Arzu SÜNGÜ	
KAZAK TÜRKÇESİNDE EKLERİN KULLANIMINDAKİ FARKLILIKLAR.....	72
Sedef GENÇTİR	
SOSYAL BİLGİLERDE KAVRAM ÖĞRETİMİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARA BİR BAKIŞ	73
Yasemin MERCİMEK	
Tercan YILDIRIM	
MİLLİ KÜTÜPHANE KAYITLARINDA YAZARI BİLİNMEYEN BİR ESER HİKÂYAT-I DİNİYYE	74
Dilan ADANÇ	
KREDİ GARANTİ FONU UYGULAMASI VE EKONOMİK ETKİLERİ	75
Sefa Mert ARABACI	
E. Hüseyin ÇETENAK	
ORTAÇAĞ DOĞU VE BATI DÜNYASINDA KADININ KONUMUNA KISA BİR BAKIŞ.....	76
Yasemin ELLİK	
JOSEPH CAMPBELL'İN KAHRAMANIN SONSUZ YOLCULUĞU ESERİ BAĞLAMINDA SALUR KAZAN'IN YEDİ BAŞLI EJDERHAYI ÖLDÜRMEŞİ BOYU	77
Gökhan KARABUDAK	
ÜÇÜNCÜ KÜLTÜR ORTAMINDA ÇOK OLARAK SOSYAL MEDYA: AŞIK KAZANOĞLU ÖRNEĞİ .	78
Gökhan KARABUDAK	
TÜRKİYE'DE KULLANILAN ONLINE ALIŞVERİŞ SİTELERİNİN PERFORMANSLARININ KARŞILAŞTIRILMASI.....	79
Ömer SIRAKAYA	
Aşır ÖZBEK	
UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİ STANDARTLARININ DELPHİ TEKNİĞİ İLE BELİRLENMESİ	80
Serkan ÖZARGİN	
STOA FELSEFESİNDE ETİK.....	81
Recep HEKİMOĞLU	
FİNANSAL ORANLARI KULLANARAK HAVAYOLLARININ PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİ ...	82
Masoumeh GHOUCI	
Aşır ÖZBEK	
LOJİSTİK MALİYETLERİN DIŞ TİCARETE ETKİSİ: TEORİK BİR TARTIŞMA	83
Mehmet ÖZTÜRK	
MARDİN'DE ETNO-KÜLTÜREL ÇOKLUK MİRASI VE SÖYLEMİ: "DİLLERİN VE DİNLERİN ŞEHİRİ" (Mİ?)	84
Şilan ÇELEBİOĞLU	
Vedat KOÇAL	

TÜRKLERDE ORDU ANLAYIŞI	85
Buse Nur ERDEM	
Telli KORKMAZ	
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİSİNE YÖNELİK METAFORİK ALGILARI	86
MUHAMMED TEKİN	
TÜRKİYE’NİN ORTA ASYA BÖLGESİYLE DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ BAĞLAMINDA YENİDEN ASYA AÇILIMINA BAKIŞ	87
Şule DEVECİ	
İlhan GÜLLÜ	
HASTANELERİN DİJİTALLEŞMESİ ÜZERİNE LİTERATÜR ÇALIŞMASI	88
Şengül SAĞLAM	
Mustafa ÜNSALAN	
ANTİK ROMA’DA KRALİÇELERİN YÖNETİME ETKİSİ	89
Nuray KÖŞK	
Suzan AKKUŞ MUTLU	
COVID-19 (CORONAVİRÜS) SALGINI KÜRESEL EKONOMİYİ NASIL ETKİLER? OLASI SENARYOLAR	90
Zehra DEMİRCAN	
İlhan EROĞLU	
ROMA İMPARATORLUĞU’NUN İLK İMPARATORİÇESİ: LIVIA DRUSILLA	91
Esra ÖZKAYA	
Erkan İZNIK	
DÜŞÜNSEL HEYECANSAL DEĞERLENİŞ ÇERÇEVESİNDE EFRUZ BEY	92
Songül KORKMAZ	
BAĞIMSIZ DENETİME TABİ SERMAYE ŞİRKETLERİNDE ZORUNLU İNTERNET SİTESİ KULLANIMINA İLİŞKİN BİR DURUM ANALİZİ	94
Çiğdem BIÇAK	
Hatice ÖZEN	
Tuğba ÖZTÜRK	
Ayşe Nur YAĞMUR	
Sabri GÜNGÖR	
1979 DEVRİMİ SONRASI İRAN’DA KADIN HAREKETLERİ	95
Sıla Deniz TAŞKIN	
YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ TÜRKİYE EKONOMİSİNİN GELİŞİMİNDEKİ ROLÜ	96
Seyit ORDU	
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ALANINDA MOTİVASYON ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN ALANYAZIN TARAMASI	97
Gamze TÜRKÇÜ KOCATAŞ	
Lokman TANRIKULU	
SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE SOSYAL BİLGİLER DERSLİKLERİNİN KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	98

Sefa GEDİK	
Bariş ÇİFTÇİ	
HALİT ZİYA UŞAKLIGİL'İN MENSUR ŞİİRLERİNDE KADIN İMAJI.....	99
Elif Buse AY	
ÖLMEYE YATMAK'TA OTORİTE ve AYSEL'İN DÖNÜŞÜMÜ	100
Elif Buse AY	
ÇORUM AĞZINDAN BÖLGE AĞIZLARINDA ATASÖZLERİ VE DEYİMLER SÖZLÜĞÜNE KATKILAR	101
Derya ÖZDEMİR	
MUHÂSİBÎ'NİN ER-RİÂYE VE İBNÜ'L ARABÎ'NİN ET-TEDBİRÂTÜ'L-İLÂHİYYE ADLI ESERLERİNDE NEFS KAVRAMI	102
Esra ÖZTÜRK	
NECİP FAZIL KISAKÜREK "ÇİLE" ESERİNDE PEİRCE'ÜN GÖRÜNTÜSEL GÖSTERGE, BELİRTİ VE SİMGE KAVRAMLARININ KULLANILMASI	103
Esra YILMAZ	
İLK BEŞ KÜRESEL FİNANS MERKEZİ VE İSTANBUL'UN FİNANS MERKEZİ OLMA POTANSİYELİ.....	104
AHMAd EdRIS FAQIRI	
EMin HüseyiN ÇETENAK	
İBN RÜŞD'ÜN TE'VİL ANLAYIŞI	105
Hatice Nur PİŞKİN	
Mahmut Yıldız	
II. MEŞRUTİYET DÖNEMİNDE HİNDİSTAN MÜSLÜMANLARININ OSMANLI İLE MÜNASEBETLERİ	106
Muhittin ABALI	
Can Eyüp ÇEKİÇ	
21.YÜZYILDA TÜRK BÜROKRASİSİ VE BÜROKRASİDE KADININ YERİ	107
Abdulsamet KARADAĞ	
COVID-19'UN TURİZM HİSSELERİ ÜZERİNE ETKİSİ	108
Gülsüm DURAK	
E. Hüseyin ÇETENAK	
AĞ TOPLUMUNDA HALK EDEBİYATI ÜRÜNLERİN YENİDEN DOLAŞIMI (PANDEMİ SÜRECİ ÖRNEĞİ)	109
Bestami BOZOĞULLARINDAN	
ESKİ TÜRK İNANÇ SİSTEMİ KAYNAKLI DOĞA ALGISININ ÂŞIK ŞİİRİNE YANSIMALARI	110
Bestami BOZOĞULLARINDAN	
POPÜLER ÇOCUK SENDROMU VE POPÜLERLİĞİN ÇOCUĞA ETKİLERİ	111
Mustafa Emre Can DALKILIÇ	
GAZÂLÎ'NİN FELSEFEYE BAKIŞI	112
Mahmut YILDIZ	
MİLLİ KÜTÜPHANE'DE KAYITLI "06 MİL YZ CÖNK 31" NUMARALI CÖNKTE YER ALAN ŞİİRLERDE SEVGİLİDE GÜZELLİK UNSURLARININ TESPİTİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ	113
Salih KOCA	
SATIŞ ELEMANLARININ İŞE KABUL SÜRECİNİN DEMATEL YÖNTEMİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ: PERAKENDE SEKTÖRÜNDE BİR UYGULAMA.....	115

Perihan IŞIK	
Nuri Özgür DOĞAN	
TÜRKİYE EKONOMİSİNDE TARIM SEKTÖRÜNÜN YERİ VE ÖNEMİ: KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ	116
ARİFE YAZICI	
TÜRK MUTFAĞININ ETKİLEŞİMDE BULUNDUĞU MUTFAK KÜLTÜRLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	117
Serdar ÇAKAR	
Günay EROL	
23 NİSAN ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI KUTLAMALARININ TAN VE ULUS GAZETELERİNE YANSIMALARI (1935-1937)	118
Ayşen ARSLAN	
EMİR ARTUK BEY'İN KİMLİĞİ VE DİYARBAKIR'IN FETHİNDE CÜHEYROĞLU FAHRÜDDEVLE İLE İLİŞKİSİ	119
Meral SEVİM	
ARAP BAHARI'NIN ETKİSİYLE OLUŞAN YEMEN KRİZİNDE ISLAH PARTİSİ (İHVAN-I MÜSLİMİN) VE EL-KAİDE'NİN ROLÜ	120
Saeed KAMAL	
KÖY OKULLARINDA SCRATCH İLE PROGRAMLAMAYA MERHABA	121
Sevin KAPLAN	
Safiye Gül İNAN	
Hande Penpe DURAK	
Sabri GÜNGÖR	
GASTRONOMİ TURİZMİ KAPSAMINDA YÖRESEL YEMEKLER: KAPADOKYA MUSTAFAPAŞA MUHACİR YEMEKLERİ ÖRNEĞİ	122
Sema AK	
İbrahim Akın ÖZEN	
ULUSLARARASI PAZARLAMADA TOPLUMLARIN DİN VE İNANÇ ÇEŞİTLİLİKLERİNE GÖRE MARKALARIN PAZARLAMA İLETİŞİM STRATEJİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	123
ŞEYDA ÜNAL	
MUSTAFA ÜNSALAN	
TÜRKİYE'DE ENERJİ TÜKETİMİ, İTHALAT, İHRACAT VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: ARDL SINIR TESTİ YAKLAŞIMI	124
Esra KİLCİ	
Aysun Eser ÖZEN	
TÜRKİYE'DE SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARIYLA İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ ARAŞTIRMALARDAKİ EĞİLİM	125
Meryem CENGİZ	
Çağrı ÖZTÜRK DEMİRBAŞ	
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENENLERİN YAZILI ÜRETİMLERİNE YÖNELİK YANLIŞ ÇÖZÜMLEMESİ	126

Emel ASLAN	
OSMANİYE İLİNİN KÜLTÜR TURİZM POTANSİYELİNİN İNCELENMESİ	127
Elif Aysu SOLAK	
Aslı Sultan EREN	
BİR HUKUK BÜROSU İÇİN OFİS SEÇİM KARARININ VERİLMESİ: ANALİTİK HİYERARŞİ PROSESİ'NE DAYALI VIKOR YÖNTEMİ İLE BİR UYGULAMA	128
Hamdi Orhun GÜLBAHAR	
Nuri Özgür DOĞAN	
PAUL BLOOM ve SİGMUND FREUD'A GÖRE DİNİ İNANÇLARIN KAYNAĞI PROBLEMİ.....	129
İbrahim ÇOLAK	
İZMİR BADEMLER KÖYÜ TAHTACI ALEVİLERİNDEKİ "DEYRE" ELBİSESİNİN TANITIMI VE ESKİ TÜRK İNANCI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ.....	130
Çağrı BOZKURT	
YENİ OSMANLILAR – OSMANLI DEVLETİ'NDE ÖRGÜTLÜ MUHAFELETİN DOĞUŞU	131
Mehmet Berk SAPANCILAR	
İNDİRİM DUYARLILIĞININ MARKA SADAKATİNE ETKİSİ: BEYAZ EŞYA SEKTÖRÜ ÜZERİNE BİR UYGULAMA	132
Hatice Rümeyza ÖNAL	
Mustafa ÜNSALAN	
BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA ORTA DOĞU'NUN PAYLAŞILAMAYAN İNCİSİ HİCAZ'DA HAKİMİYET MÜCADELESİ	133
Gülüzar AVCI	
Üyesi Mehmet DOĞAN	
TOPLUMSAL CİNSİYET BAĞLAMINDA İKİ ÇİZGİ FİLMİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ: NİLOYA VE CAILLOU ÖRNEĞİ.....	135
Büşra ÜNAL	
TÜRKLERİN ANİMİSTİK İNANÇ SİSTEMİNDE İNSAN KEMİĞİ VE KANININ YERİ.....	136
Tuğba AYDOĞAN	
Ahmet Tacetdin HALLAÇ	
FİNANSAL GELİŞME VE EKONOMİK BÜYÜME.....	137
Nurhan KUŞ	
TÜRKİYE'DE GÖÇMENLERİN ENTEGRASYONUNDA YEREL YÖNETİMLERİN ROLÜ	138
Abdurrahim Erkam ARSLAN	
Nafiz TOK	
FEREGE'DE GÖNDERGE TERİMİ BİR DELALET MİDİR?	139
Elif ÖZEL	
SAĞLIK ÇALIŞANLARININ İNOVASYON PERFORMANSI ÜZERİNDE İNOVASYON KÜLTÜRÜNÜN ETKİSİ NDE PSİKOLOJİK SERMAYENİN ARACILIK ROLÜ.....	140
Yasemin İPEK AYSELİ	
Seda YILDIRIM	

Didem YİĞİT	
Kenan ORÇANLI	
MEKKE MÜŞRİKLERİNİN BİLGE VE KURNAZ LİDERİ UTBE B. REBİA'NIN KİŞİSEL PORTRESİ.....	141
Eşe Fatma ÜLKÜMEN	
Sefer SOLMAZ	
MEKKELİ MÜŞRİKLERİN ÖNDE GELENLERİNDEN OLAN AZILI BİR İSLAM DÜŞMANI: VELİD B. MUGİRE VE HAYATI	142
Özlem DERİN	
Zehra ODABAŞI	
İLK TÜRK DEVLETLERİNDE İDARİ YAPI.....	143
Sema UYANIK	
YENİ UYGUR TÜRKÇESİNDE SES YANSIMALI ÜNLEMLER	144
Hatice SÜSLÜ	
DARÜLFÜNUN'DAN İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ'NE DÖNÜŞÜM	145
Ebru SİPAHİ	
OTELLERDE ALINAN COVID-19 ÖNLEMLERİ.....	146
Hatice Betül EKİCİ	
Abdullah KARAMAN	
SAVUNMA HARCAMALARI VE TÜRKİYE'DE SAVUNMA SANAYİNİN GELİŞİMİ İLE YENİ BİR ASKERİ TEDARİK AJANSI KURULMASI: NATO DESTEK VE TEDARİK AJANSI (NSPA) VE ASKERİ FABRİKA VE TERSANE İŞLETME AŞ (ASFAT) MODELLEMESİ ÜZERİNE İNCELEME.....	147
H. Burak ÇAĞLAR	
Seyfi YILDIZ	
GASTRONOMİ TURİZMİ KAPSAMINDA SOKAK LEZZETLERİNİN YERİ	148
Eylem İĞDIR	
Nilüfer Şahin PERÇİN	
6. SINIF TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA KULLANILAN METİNLERİN TÜR ÇEŞİTLİLİĞİ VE TEMALARA DAĞILIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ	149
Tuğba ÖDEV	
Erkan KÜLEKÇİ	
SERİ FİİL YAPILARI VE HAREKET FİİLLERİ	150
Abdullah ÇİĞİL	
Erkan HİRİK	
DİASPORADA BİR UYANIŞ VE VAR OLMA HAMLESİ OLARAK: “ALEVİLERİN SESİ DERGİSİ ÖRNEĞİ”	151
Selman ÇEVİK	
ROL MODEL OLARAK SINIF ÖĞRETMENİNİN DEĞERLER EĞİTİMİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ.....	152
Murat TURGUT	
Vedat AKTEPE	

LOJİSTİK SEKTÖRÜNDE ARAÇ YÜKLEME FAALİYETLERİNİN KALİTE AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: BİR ALTI SİGMA SÜREÇ İYİLEŞTİRME UYGULAMASI.....	153
Elif KARACA Nuri Özgür DOĞAN	
OTELLERDEKİ COVİD-19 ÖNLEMLERİ.....	154
Hatice Betül EKİCİ Abdullah KARAMAN	
TEREKE KAYITLARI IŞIĞINDA OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA SERVET DAĞILIMINA BİR BAKIŞ, 1650-1914.....	155
Hande Nur KIRMIZIKUŞAK Bora ALTAY	
BLOCKCHAIN TEKNOLOJİSİNİN MUHASEBE VE MALİ KONTROLLER ÜZERİNDEKİ YANSIMASI.....	156
Hümeysra YILDIZ HASAN ALİ TOPTAŞ'IN "GÖLGESİZLER" ROMANINDA ANLATICI PROBLEMİ.....	157
Berna Civalıoğlu SEVİNDİK TÜRKİYE'DE ADALET HARCAMALARININ UZLAŞTIRMA UYGULAMALARI BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ.....	158
ONUR DEĞİRMENCİ MOĞOLLARIN ANADOLUYU İŞGAL SEYRİ "SİVAS-ERZİNCAN-ERZURUMKAYSERİ".....	159
Rabia Tuğba DEMİRAYAK Mustafa DEMİRCİ	
YÖNETİM 4.0.....	160
Zahide Kübra KOÇAK Mehmet Ali AKTAŞ	
TUHAF BİR KADIN'DA ANNE ARKETİPİ.....	161
Nida KILIÇ KREMNA'DA BULUNAN ROMA DÖNEMİ'NE AİT BAŞLIKLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	162
Mustafa ÇİDEM.....	162
DEMOKRASİ OKULU OLARAK YEREL YÖNETİMLER.....	163
Mehmet DARICI KAMU YÖNETİMİNDE DEĞİŞİM DİNAMİKLERİ.....	164
Mehmet DARICI TOPLUMSAL CİNSİYET AÇISINDAN TURİZM İSTİHDAMI.....	165
Tuğçe GÖZÜKÜÇÜK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE HER YÖNÜYLE ETWINNING.....	166
Tuğba ALAGÖZ Suzan CANLI	
NİNNİLERDE HAYVAN MOTİFLERİ.....	167
İsmail BEKTAŞ TÜRKİYE'DE PARASAL AKTARIM MEKANİZMASININ İŞLEYİŞİ: 2006 YILI SONRASI.....	168

Seda POLAT	
COVID-19 İLE HAVACILIK SEKTÖRÜNDEKİ DEĞİŞİMLER.....	169
Ahu ALTINEL	
Abdullah KARAMAN	
TÜRKÇE VE RUSÇA BELİRTME DURUMU ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMA ANALİZİ	170
Ömer ŞIHANLIOĞLU	
Zeynep SÖMEK	
ATATÜRK'ÜN ANTROPOLOJİ KONUSUNDA OKUDUĞU KİTAPLAR VE İCRAATLARINA YANSIMASI	171
Zuhuri YAMAN	
Fatma ACUN	
TÜKETİCİ HUSUMETİ	172
Ebru ÖZKAN	
TÜRKİYE'DEKİ ARACI KURUMLARIN KURUMSAL YÖNETİM UYGULAMALARININ FİRMA PERFORMANSLARI ÜZERİNE ETKİSİ	173
Meriç Ayberk ÖZKAYA	
Bengü VURAN	
YENİ TERÖRİZM DALGASIYLA BİRLİKTE FRANSIZ GÜVENLİKLEŞTİRMESİ VE FRANSA'DAKİ MÜSLÜMAN AZINLIKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ.....	174
Birsen Aybüke EVRANOS	
Necati ANAZ	
YERÇEKİMLİ KARANFİL ŞİİR KİTABINDA KELİME GRUPLARI.....	175
Kader SATAR	
DÖRTYOL'A İSKÂN EDİLEN GİRİT MÜBADİLLERİ	176
Seda ULU	
İsa KALAYCI	
TAYYAR RAHİME HATUN	177
Münire DALAR	
CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE TÜRK TOPLUMUNDA AİLE YAPISI	178
Hülya KABADAYI	
Hasan YAVUZER	
YENİ UYGUR TÜRKÇESİNDE ZİT ANLAMLI KELİMELERİN OLUŞTURDUĞU İKİLEMELER.....	179
Gurbet DEMİR	
ÇATIŞMA ANALİZİ PERSPEKTİFİNDEN SRİ LANKA İÇ SAVAŞININ DEĞERLENDİRİLMESİ.....	180
Necmettin İŞİK	
FİNANSAL GELİŞME VE GELİR EŞİTSİZLİĞİ İLİŞKİSİ: FİNANSAL KUZNETS EĞRİSİ HİPOTEZİNİN TÜRKİYE İÇİN SINANMASI.....	181
Gülşah KARABAŞ	
Gürçem ÖZAYTÜRK	

GÜNCELLENEN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMININ KONUM ANALİZİ BECERİSİ AÇISINDAN YETERLİLİĞİ	182
Ayşe ÜNALMIŞ	
Ali MEYDAN	
DENEYİMSEL PAZARLAMA UYGULAMALARIN TÜKETİCİNİN MARKA TERCİHİ VE MARKA SADAKATİ ÜZERİNDE ETKİSİ: KAHVE MAĞAZALARI ÜZERİNDE ARAŞTIRMA.....	183
Amangul NEPESOVA	
COVID-19'UN KRİPTO PARA PİYASASINA ETKİSİ	184
Berna BURCUN	
DİSGRAFİLİ BİR ÖĞRENCİNİN YAZMA BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK BİR EYLEM ARAŞTIRMASI.....	185
Ahsen ÖZKAN	
Emin Tamer YENEN	
SURİYE'DE TOPLUMSAL UZLAŞI SÜRECİ.....	186
Orhan IRK	
İŞLETMELERDE ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKLE İLİŞKİLİ BAZI STANDARTLAR	187
Merve YILMAZ	
Meltem KILIÇ	
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜR AKTARIMINDA ANTROPOLOJİK KAVRAMLARIN ETKİSİNİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ	188
Didem Ece MAGAT	
OSMANLI'NIN SON DEVRİ'NDE KAYSERİ SANCAĞI MERKEZ HAPİSHANESİ.....	189
Kübra SAYKI	
GELECEKTEKİ ÖĞRENCİLERİN İÇİN SEN DE BİR MASAL OKU	190
Mert ÖZDEN	
Bengisu GÖKMEN	
Deniz BERK	
FEN ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN ALTERNATİF ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMLARINA YÖNELİK YAPILAN ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ	192
Şifa PALAZ	
Alper Murat ÖZDEMİR	
19.YÜZYIL OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA YEMEK KÜLTÜRÜNÜN DEĞİŞİMİ	193
SİMGE KAPSAL	
9-12 YAŞ ÇOCUK KİTAPLARININ, SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER ALAN DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: GÜLTEN DAYIOĞLU ÖRNEĞİ	195
Büşra PINARBAŞI	
Vedat AKTEPE	
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DİJİTAL TEKNOLOJİLERİN KULLANIMI	196
Derya ARI	

Ercan KAÇMAZ	
İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVREYE YÖNELİK TUTUMLARININ HAYAT BİLGİSİ DERS TUTUMLARINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ	197
Beyza HOCAOĞULLARI	
Vedat AKTEPE	
I. HABEŞİSTAN HİCRETİNE KATILAN KİŞİLERİN CİNSİYET, KABİLE, YAŞ VE MESLEKLERİ ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ	198
Barış ÖZTÜRK	
AMARNA ÇAĞINDA ANTİK MİSİR – BABİL İLİŞKİLERİ.....	199
Bekir GÖKOĞLU	
ANTİK MİSİR – HİTİT İLİŞKİLERİNDE KRALİÇELERİN ROLÜ	200
Bekir GÖKOĞLU	
TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİLMESİNDE BİRLEŞİK CÜMLE YAPILARININ ÖĞRETİMİ	201
Gizem ALPTEKİN	
SINIF ÖĞRETMENLERİNİN BİLİMİN DOĞASI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ.....	202
Şükran Ezgi ŞEREF	
Alper Murat ÖZDEMİR	
GOGOL'ÜN TARAS BULBA ESERİ VE TARAS BULBA FİLMİNE (1962) EDEBİYAT VE SİNEMA İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA BİR BAKIŞ	203
Zeynep Nur TİRYAKİ	
DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI VE İSTİHDAM İLİŞKİSİ: TÜRKİYE ÜZERİNE BİR UYGULAMA.....	204
Ender Mehmet ŞAHİNKOÇ	
KAMU KURUMLARINDA PERFORMANS DEĞERLENDİRME: İDARİ PERSONEL İÇİN BİR ÖNERİ .	205
Hatice TOPAÇLI	
Serdar Vural UYGUN	
YER ADLARINDA HALK EDEBİYATI ŞÂİRLERİNİN KULLANIMI: SERHAT BÖLGESİ ÖRNEĞİ.....	206
Hilmi SAVUR	
KAPADOKYA BÖLGESİNDE ÇALIŞAN TURİST REHBERLERİNİN PANDEMİ SÜRECİNDE YAŞADIKLARI SORUNLAR.....	207
Hasret Muharrem ASLAN	
Aslı Sultan EREN	
İbrahim YILMAZ	
VAROLUŞ FELSEFESİ ÇERÇEVESİNDE YARATILIŞ ANLAYIŞINA BİLİMSEL VE DİNSEL BİR YAKLAŞIM	208
HALİS ÇAVUŞOĞLU	
TUNUS SİYASİ ELİTİNDE TÜRKİYE ALGISI.....	209
Mehtap ANAZ	

İBN HALDUN VE AGUSTE COMTE SOSYOLOJİSİNİ UMRAN İLMİ VE SOSYAL FİZİK KAVRAMLARI ÜZERİNDEN KARŞILAŞTIRMA.....	210
Yasin YILMAZ	
Mehmet Ali KİRMAN	
TÜRK SOSYOLOJİSİNDE AYDIN KAVRAMI: NİYAZI BERKES ÖRNEĞİ	211
Sema APAYDIN	
POSTMODERN DÖNEMDE GERÇEKLİK SORUNU: BAUDRİLLARD ÜZERİNDEN BİR İNCELEME ..	213
Burcu DURAKLI	
SİRENLERİN ÇAĞRISI: DENİZİN ÇAĞIRIŞI İLE ANAYURT OTELİ ROMANININ KARŞILAŞTIRMALI OKUNMASI.....	214
Özlem BAŞBOĞA	
KONYA'DA KÜLTÜREL VE TURİSTİK BİR YERLEŞİM YERİ OLAN SİLLE KÖYÜ'NÜN TRİPADVİSOR ÇEVİRİMİÇİ YORUMLANIN İÇERİK ANALİZİ İLE İNCELENMESİ.....	215
Melike SAK	
Abdullah KARAMAN	
YOKSULLUK NAFAKASI	216
Kevser Nur ÜYÜMEZ	
AHLAK VE SİYASETİN BÜTÜNLÜKLÜ ZEMİNİ OLARAK BENLİK KAVRAMINDAN HAREKETLE MUHAMMED İKBAL'İN İSLAM DÜNYASINA BAKIŞI	217
Gülfem AKYILDIZ	
ELDEN TAKSİTLİ SATIŞ SİSTEMİNDE İŞGÖREN ÇALIŞMA ŞARTLARININ ÖRGÜTSEL BAĞLILIKLAR ÜZERİNE ETKİSİ.....	218
Cemre YILDIZ	
Ahmet Melih EYİTMİŞ	
SÜRDÜRÜLEBİLİR İNSAN-HAYVAN İLİŞKİSİ	219
Bahar ÖREN	
'SÜRE' ve 'KUSUR' TARTIŞMALARI BAĞLAMINDA TÜRK HUKUKUNDA YOKSULLUK NAFKASI	220
Kevser Nur ÜYÜMEZ	
SLAVOJ ŽIŽEK'TE PRAGMATİK ÇELİŞKİLERİN ETİK BİR GÖSTERGESİ OLARAK STARBUCKS ÖRNEĞİ.....	221
Havva ÜNLÜ	
İNSANCIL HUKUK VE SİVİLLERİN KORUNMASI	222
Tuğçe Zişan SÖYLEMEZ	
Mustafa Balkan DEMİRDAL	
ALAN (KARAÇAY-BALKAR) ATASÖZLERİNDE «ER, ERKİŞİ VE AT».....	223
Suleimen KOCHKAROV	
AZERBAYCAN EFSANELERİNDE DİNİ VE GÜNLÜK YAŞAMA DAİR UNSURLAR	224
İbrahim DEMİRCİ	
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDA YER ALAN FİİLLERİN KULLANIM SIKLIĞININ BELİRLENMESİ.....	225
Tuğba İŞLER	

FİRMAYA ÖZGÜ DEĞİŞKENLERİNİN YARATICI MUHASEBE UYGULAMALARI ÜZERİNDE ETKİSİ: BIST 100'DE BİR ARAŞTIRMA.....	226
Sümeyye Nur EROĞLU Bahadır UYSAL	
KÜRESEL BİR SORUN OLARAK GÖÇ VE GÖÇÜN GÜVENLİĞİ.....	227
Kübra ARSLAN	
MALİ YERELLEŞME VE BORÇLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ.....	228
Safa Bahadır ÇAĞLAR Eda BALIKÇIOĞLU	
TÜRK KOZMOJİSİNDE MEKÂN-YÖN İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA ÇADIR.....	230
Sena ÜNAL	
TÜRK KAMU YÖNETİMİNDE MÜLKİ İDARE AMİRLİĞİNİN DÖNÜŞÜMÜ.....	231
Tuğba KESMECE	
GAZZÂLÎ'DE İLİMLERİN TASNİFİ.....	232
Meryem IŞIK Şaziye KARATAŞ	
ÇOCUKLARDA TANRI ALGISI VE BAĞLANMA İLİŞKİSİ.....	233
Çağla ÇETİN İbrahim GÜRSES	
TÜRKİYEDE KONGRE TURİZMİ VE EKONOMİK ETKİLERİ.....	234
Volkan BAYRAK NAZİF ÇALIŞ Gamze ERYILMAZ	
ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ DÜŞÜNCE DÜNYASINDA ZİYA GÖKALP'İN ROLÜ VE TÜRK SOSYOLOJİSİNE KATKISI.....	235
Emrah DAĞHAN Kasım BİLİCİ	
THE PERCEPTION OF SOCIAL STUDIES TEACHERS TOWARDS GLOBAL CITIZENSHIP DURING THE COVID-19 OUTBREAK.....	237
Fitnat TAVACI	
A COMPARISON OF RESEARCH STUDIES ON EVIDENCE-BASED LEARNING IN TEACHING SOCIAL STUDIES IN TURKEY AND IN ENGLAND	238
Fitnat TAVACI	
PANDEMİ SÜRECİNİN 2020 ABD BAŞKANLIK SEÇİMLERİNDEKİ ETKİSİ: TRUMP VE BIDEN PROPAGANDA STRATEJİLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME	239
Sinem ALADAĞ Ahmet APAN Orçun KARDAŞ Tuğba YOLCU	

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ SETLERİNDEKİ ATASÖZLERİ VE DEYİMLERİN KÜLTÜR AKTARICILIĞI GÖREVİ: YEDİ İKLİM TÜRKÇE DERS KİTABI (C1) ÖRNEĞİ.....	240
İsmail DEMİRTAŞ	
Ercan KAÇMAZ	
THE IMPACT OF SOCIAL AND ECONOMIC FACTORS ON FERTILITY FEATURES: A CROSS-COUNTRY ANALYSIS	241
Şerife KULOĞLU	
Aynur KIZILIRMAK	
Ayhan KULOĞLU	
OSMANLI DÖNEMİNDE KIBRIS'TA SOSYAL VE EKONOMİK DURUM.....	242
Büşra GÜMÜŞ	
TÜRK BOZKIR KÜLTÜRÜNDE SOSYAL VE EKONOMİK HAYAT	243
Mahmut ŞALGAM	
ANA DİLİ TÜRKÇE OLMAYAN İKİ DİLLİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN İKİ DİLLİLİK OLGUSUNA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ (İĞDIR ÖRNEĞİ)	244
Ayşenur ECE YAPILCAN	
Lokman TANRIKULU	
LİBERAL KURUMSALCILIK EKSENİNDE ULUSLARARASI ÖRGÜTLER.....	245
Tunahan HAZIR	
ORTADOĞU'DA ULUS DEVLETLERİN OLUŞUMU.....	246
Tunahan HAZIR	
TÜKETİCİLERİN BİREYSEL BANKA TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR UYGULAMA: AKSARAY ÖRNEĞİ.....	247
Ercan UZ	
Ayberk Nuri BERKMAN	
TANZİMAT DÖNEMİNDE ULAŞIM VE HABERLEŞME.....	248
İnan KUŞ	
Kasım BİLİCİ	
YEREL KADIN KURULUŞLARI VE SİVİL TOPLUM: NİĞDE HÜDAVEND HATUN KADIN ÇOCUK VE GENÇLİK DERNEĞİ ÖRNEĞİ	249
Aliye GÜN	
Ömer ÇAHA	
BREXIT ARDINDAN AVRUPA BİRLİĞİ'NİN YENİDEN ŞEKİLLENMESİ	250
Bilal KAYAOĞLU	
KÜLTÜREL BİR İMGE OLARAK AVANOS ÇÖMLEKÇİLİĞİ	251
Merve GÜN	
Adem ÖGER	
YEREL YÖNETİMLERDE VESAYET DENETİMİ.....	252
Emel Kübra TAYANÇ	
Orhan Veli ALICI	

DİVÂN GRUBU'NUN MODERN ARAP EDEBİYATI'NDAKİ ÖNEMİ	253
Salih ZOR	
POZİTİVİST VE ANTIPOZİTİVİST YAKLAŞIMLAR PERSPEKTİFİNDEN MAHREMİYET OLGUSU VE INSTAGRAM ANNELİĞİ	254
Kıymet KAYA	
TÜRK CEZA HUKUKUNDA EĞİTİM VE ÖĞRETİM HAKKININ ENGELLENMESİ SUÇU.....	256
Obaidullah AHMADI	
Hüseyin ERTUĞRUL	
AFGANİSTAN TÜRKMENLERİ'NİN DÜĞÜN GELENEKLERİ.....	257
Bory NASİR	
Ahmet GÖKBEL	
SURİYELİ SİĞİNMACILARIN BİREY GÜVENLİĞİ MESELESİ: TÜRKİYE'NİN İÇ GÜVENLİĞİ BAĞLAMINDA BİR DEĞERLENDİRME.....	258
Hacer KAYA	
Hüseyin ARAS	
BİLİM VE POLİTİKA EKSENİNDE GENETİĞİ DEĞİŞTİRİLMİŞ ORGANİZMALAR (GDO)	259
Gamze TOY	
EKONOMİK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÇERÇEVESİNDEN DÖNGÜSEL İŞ MODELİ VE SIFIR ATIK POLİTİKALARININ KAVRAMSAL KARŞILAŞTIRMASI.....	260
Zilan YUSUFOĞLU	
Ceren TÜRKMEN	
AZERBAYCAN EFSANELERİNDE DİNİ VE GÜNLÜK YAŞAMA DAİR UNSURLAR	261
İbrahim DEMİRCİ	
KÜRESELLEŞEN DÜNYADA SİBER TERÖRİZM.....	262
Bilge YURTSEVER	
TTIP KAPSAMINDA YAPILAN DIŞ TİCARETİN MAKROEKONOMİK PERFORMANSA ETKİSİ	263
Ayşe Sevval ÜNAL	
CUMHURİYET DÖNEMİNDE LÂİKLİK VE LÂİKLİK UYGULAMALARI İLE BUNLARIN SEKÜLERİZMLE İLİŞKİSİ.....	264
Talip KURŞUNCU	
KÜLTÜR EKONOMİSİ BAĞLAMINDA NEVŞEHİR'DE ŞİRAHANELER	265
Songül YEŞİL	
Adem ÖGER	
BEKTAŞİ FIKRALARINDA STEREOTİPLER	266
Zeliha SARARMAZ	
SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARI KAPSAMINDA ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİSİ.....	267
Perihan Merve ÖLMEZ	
Ezgi MOR DİRLİK	
OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE HİKAYELEŞTİRME YÖNTEMİ İLE İŞ BİRLİĞİ DEĞERİ UYGULAMALARI	268
Büşra DEMİR	

Sema ÖNGÖREN	
Serhat GÜNDOĞDU	
ŞİLE’NİN TARİHİ VE KÜLTÜREL TURİZM KAYNAKLARI.....	269
Oylum SAKALLIOĞLU	
EĞİTİMDE YENİLİKÇİ BİR YAKLAŞIM: STORYLINE YÖNTEM.....	270
İlknur TOY	
TEKNOPARKLARIN GELİŞİM SÜRECİ VE AR-GE HARCAMALARINA TEKNOPARKLARIN ETKİSİ	271
Ali ÇİLKAYA	
YÜKSEKÖĞRETİMDE UZAKTAN EĞİTİMİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ.....	272
Muhammet Oğulcan KAYA	
Ömür Hakan KUZU	
Abdullah KARAMAN	
HANEHALKLARININ EV DIŞI GIDA TÜKETİMLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER.....	273
Ayşe DEMİREL	
Serap ÇOBAN	
FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA ARACI OLARAK TÜREV ÜRÜNLERİN KULLANIMI: KURUMSAL YÖNETİM ENDEKSİ ÖRNEĞİ.....	274
Halime ÖNK	
Oğuz SAYGIN	
DAVRANIŞSAL FİNANS, PİYASA ETKİNLİĞİ VE GÜRÜLTÜCÜ YATIRIMCILAR: BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ VE DEĞERLENDİRMESİ.....	275
Halime ÖNK.....	275
Oğuz SAYGIN	
TAKIM VE BİREYSEL SPORLARDA GÜDÜLENME DÜZEYLERİNİN CİNSİYETE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI.....	276
Buse SULU	
Gizem YÜCEL	
Perican BAYAR	
EBEVEYNLERİN EĞİTİMLERİNİN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE OLAN TUTUMUNA ETKİSİ İLE İLGİLİ BİR ÇALIŞMA: NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ.....	277
Nurselin ARAS	
Neval KARANFİL	
YEREL HALKIN MUTFAK KÜLTÜRLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ: KAHRAMANMARAŞ ÖRNEĞİ ..	278
Erkam DEMİRYÜREK	
İbrahim İLHAN	
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN “SALİH HİKAYE SERİSİ” SETİNDE KÜLTÜREL ÖGELER BULUNDURAN GÖRSELLERİN İNCELENMESİ.....	279
Merve ÖZ SİPAN	
Lokman TANRIKULU	

GÖÇMEN STOĞUNUN EKONOMİK ETKİSİ: AVRUPA BİRLİĞİ ÜYESİ ÜLKELER ÜZERİNE AMPİRİK BİR UYGULAMA	280
Alper Aykut EKİNCİ	
Seçkin BAYKAL	
ÜLKELERİN GÖÇMEN STOĞU VE GELİR EŞİTSİZLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ ÜZERİNE NEDENSELLİK ANALİZİ	281
Seçkin BAYKAL	
Alper Aykut EKİNCİ	
AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE ATIL NÜFUSÜN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ: BİR PANEL ARDL ANALİZİ	282
Muhammet Bahri KIRIKÇI	
Rüstem YANAR	
NURETTİN TOPÇU VE ANADOLU SOSYALİZMİ DÜŞÜNCESİ	283
Mevlüt UĞURLU	
TÜRK TOPLUM YAPISININ DÖNÜŞÜMÜNÜ AÇIKLAYAN BİR TEORİ OLARAK MERKEZ-ÇEVRE DİYALEKTİĞİ	
Mevlüt UĞURLU	
DEDE KORKUT KİTABI BAĞLAMINDA “KARGAMAK”TAN “KARGA”YA	285
Yasemin SÖĞÜT	
Tuğrul BALABA	
ERMENİCE KAYNAKLARDA KOMUTAN GAREĞİN NJDEH	286
Fatma Nur GÜCÜYENER	
DO MIGRANT REMITTANCES MATTER FOR FINANCIAL DEVELOPMENT IN TURKEY? EVIDENCE FROM LINEAR AND NONLINEAR ARDL APPROACHES	287
Tayyibe Işıl DOĞAN	

**EDİTH NESBİT'İN ESERLERİNİN ÇOCUK EDEBİYATI AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ**
**“DEMİR YOLU ÇOCUKLARI, BEŞ KÜÇÜK AFACAN VE HAZİNE AVCILARI
ÖRNEKLEMİ**

Mine UZUN

ÖZET

Çocuk edebiyatında kahramanı çocuk olan eserler 18. yüzyılda J.J. Rousseau'ya ait olan Emile adlı eserin yayınlanmasıyla başlamıştır. Çocuk edebiyatı, düşünen, sorgulayan, bilinçli okur, yetiştirmeyi amaçlayan 2-14 yaş arasındaki çocuklara hitap eden, çocukların dilsel ve zihinsel gelişimini destekleyen milli ve evrensel değerleri içinde taşıyan ürünlerin genel adıdır. 18.yüzyıldan günümüze kadar sürekli gelişim gösteren Çocuk Edebiyatı, Batıda ve Türkiye’de büyük bir öneme sahiptir. 18. yüzyılın yarısından itibaren birçok yazar tarafından çocuk temasına uygun eser verilmiştir. Bu amaçla eser veren ilk modern yazarlardan biri olarak Edith Nesbit edebi çevrelerce kabul edilir. Bu çalışmada Çocuk Edebiyatı alanında başarılı bir yazar olan Edith Nesbit'in “Demir Yolu Çocukları, Hazine Avcıları ve Beş Küçük Afacan” adlı eserleri örneklem olarak alınarak incelenmiş ve Çocuk Edebiyatı ilkeleri doğrultusunda değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Nesbit, çocuğa görelilik ilkesine uygun altmıştan fazla eser yayınlamıştır. Yayınladığı bu eserlerin genelini roman ve öykü türündeki eserler oluşturmaktadır. Yapılan taramalardan elde edilen bulgulara göre romanlarında işlenen temanın %70'i öykülerinde ise işlenen temanın %66'sını çocuk teması oluşturmaktadır. Eserlerde yapılan incelemeler sonucunda sınırlılıkta belirtilen eserlerin biçim yönünden bazı özellikler bakımından yetersiz olduğu içerik yönünden ise başarılı olduğu sonucuna varılmıştır. Çalışmada tercih edilen araştırma modeli literatür tarama modelidir. Sonuçlar kaynak taraması yapılarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler çocuk eğitimine uygunluk prensibiyle değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çocuk Edebiyatı, Edith NESBİT, Çocuk Edebiyatı İlkeleri

TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA KULLANILAN HALK KÜLTÜR UNSURLARININ TEMEL EĞİTİM TÜRKÇE DERSİ PROGRAMINA UYGUNLUĞU

Mine Uzun

ÖZET

Bu araştırmada Türkçe derslerinde öğrencilerde oluşması amaçlanan ulusal kültürünü tanıma, kültürel birikime sahip olma ve kültürel değerlerimizi yüceltme ve koruma İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve kılavuzuna uygun şekilde hazırlanan ders kitaplarında hangi düzeyde yer aldığı tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda 2019-2020 Eğitim Öğretim yılında kullanılan 5, 6, 7 ve 8. sınıf MEB Türkçe ders kitapları taranmıştır. Araştırmanın sınırlarını 5, 6, 7 ve 8. sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan Milli Kültür temasındaki metinler oluşturmaktadır. Bu sınırlama dahilinde toplam yirmi üç metinde kullanılan halk kültür unsurları incelenmiştir. Tespit edilen halk kültür unsurlarının Türkçe dersi öğretim programında yer alan ilkelerin amacına uygunluğu araştırılmıştır. Araştırmanın yöntemi nitel araştırmadır. Verilerin toplanması amacıyla tarama yöntemine başvurulmuş, içerik analiz yöntemi kullanılarak elde edilen veriler frekans ve yüzdesel değerler kullanılarak yorumlanmıştır. Dört farklı sınıfa ait olan MEB Türkçe ders kitabı Milli Kültür temasında %97 oranında Türk halk kültür unsuru bulunmaktadır. Bulunan unsurlar genel olarak Milli Kültür, Mutfak, Kültür Turizmi, Geleneksel Çocuk Oyunları, Sözlü halk kültür unsurlarıdır. Milli Kültür unsurları içerisinde yer alan dil, milli birlik konuları tema içinde öğrencilere en çok aktarılan konulardır. Sözlü halk kültür unsurları başlığında ise en çok destan hikâye ve efsane anlatım türleri temada yer almaktadır. Geleneksel halk müziği kültüründe ise en çok türkülere yer verildiği araştırmada elde edilmiştir. Türkçe 5, 6, 7 ve 8.sınıf ders kitaplarında bulunan Milli Kültür teması içinde yer alan metinler Türkçe öğretim programının amaçlarına uygundur ancak öğrencilerde oluşması amaçlanan ulusal kültürünü tanıma, kültürel birikime sahip, kültürel değerleri koruma ve yüceltme konusunda metinlerin halk kültür unsurlarının çoğunu öğrencilere aktarmada eksik ve yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Halk Kültür Unsurları, Türkçe Ders Kitapları, Türkçe Öğretimi.

TÜRKİYE'DE KOBİ'LERİN FİNANSMANINDA KATILIM BANKALARININ ROLÜ: KAYSERİ İLİNDE GIDA SEKTÖRÜNDEKİ KOBİ'LERİN FİNANSMANI ÖRNEĞİ

Muhammed Fatih ATA

ÖZET

Dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de KOBİ'ler (Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler) yarattıkları istihdam, gerçekleştirdikleri üretim ve oluşturdukları ticaret hacmi ile ekonomik büyümenin ve kalkınmanın itici güçlerindedir. KOBİ'lerin doğru bir şekilde örgütlenmesi, desteklenmesi ve büyütülmesi ekonomiler açısından büyük önem taşımaktadır. KOBİ'ler hakkında yapılan literatür taramalarında, gelişimlerinin önündeki en önemli sorunun finansman sorunu olduğu görülmüştür.

KOBİ'lerin finansman sorunlarının çözümünde ülkemizde finans sektörünün öncüsü olan bankacılık sistemine önemli görevler düşmektedir. Öyle ki, KOBİ'lerin önemli bir kısmında finansman konusunda uzman kişilerin istihdam edildiği bağımsız bir finansman departmanının bulunmaması, işletme yöneticilerinin finansman alternatifleri ve finansman yönetimi gibi konularda yeterince bilgi sahibi olmaması küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin sermaye piyasalarından fon sağlayamamasına sebep olmaktadır. Sermaye piyasalarından fon sağlayamayan KOBİ'lere, Türkiye'de bankacılık sistemi dışındaki finans kurumlarının finans sektörü içindeki payının düşük olması da eklenince, doğal olarak ülkemizde KOBİ'ler için en önemli finansman kaynağı bankalar olmaktadır. İşte bu noktada katılım bankaları KOBİ'lerin finansmanı bakımından önemli bir işlev görmektedir.

Katılım bankaları faaliyete başladıkları günden bu yana KOBİ'ler başta olmak üzere reel sektörü hedeflemektedir. Reel ekonominin bel kemiği olan KOBİ'lerin, geleneksel bankalardan finansman sağlama imkânı kısıtlıdır. Buna karşın reel ekonomiyi destekleyen ve ölçek açısından geleneksel bankalarla rekabet edebilecek konumda olmayan katılım bankaları, KOBİ'leri geleneksel bankalara kıyasla daha rahat finanse edebilmektedir. Son yıllarda kamu sermayeli bankalarında katılım bankacılığı sektörüne dahil olmasıyla birlikte KOBİ'lerin finansmanında katılım bankalarının rolü akademik çevrelerce daha da merak edilir hale gelmiştir. KOBİ'lerin finansman sorunlarının çözümünde kâr/zarar ortaklığına dayalı bir model olan katılım bankacılığı ne derece etkilidir? Çalışmamızda bu sorunun cevabı aranarak, KOBİ'lerin finansmanında katılım bankalarının rolünün belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Araştırmanın evrenini Kayseri'de gıda sektöründe faaliyet gösteren KOBİ'ler oluşturmaktadır. Araştırmada ilgili işletmelerin finansmanında katılım bankalarının rolü, KOBİ'lere ve KOBİ'ler kapsamında yer alan gıda işletmelerine kullanılan nakdi kredilerin miktarı ile toplam krediler içindeki payı bakımından belirlenmiştir. Kredilere ilişkin veriler 2007 Aralık ile 2019 Aralık arasında yıllık olarak, BDDK'nın (Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu) FinTürk verilerinden yararlanılarak hesaplanmıştır. Çalışma kapsamında, Kayseri ilinde gıda sektöründeki KOBİ'lerin finansmanında katılım bankalarının rolünün incelenmesi neticesinde, katılım bankalarının ilimizdeki KOBİ'lere ve KOBİ'ler özelindeki gıda işletmelerine finansal kaynak kullandırma eğilimi arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada, katılım bankalarının KOBİ'lere yönelik kredi kullandırma eğiliminin mevduat bankalarına kıyasla daha yüksek buna karşın KOBİ'ler özelindeki gıda işletmelerine kredi kullandırma eğiliminin daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: KOBİ, KOBİ Finansmanı, Katılım Bankacılığı

VÜCUT GELİŞTİRME ALANINDA ERKEK BEDENİNİN İNŞASI

AYŞE AKYAYLA

ÖZET

Geçmişten günümüze değin insanlar bir şekilde hayatta kalma çabası vermekte ve bu çabanın öznesi ise onun bedeni olmaktadır. Tarihi süreç avcı ve toplayıcı topluluklara götürüldüğünde özellikle erkeklerin kendini ve bakmakla yükümlü olduğu kişileri hayatta tutabilmesi için mecburen hızlı, güçlü ya da bir başka ifadeyle atletik olması gerekmektedir. Keza aynı durum yerleşik hayata geçtikten sonra da önemini korumuş; insanın doğayla olan mücadelesi bitmiş fakat bu sefer de insanın insanla olan mücadelesi başlamıştır. Bu mücadele ise hiç kolay değildir. Savaşlarda karşı tarafa üstünlük kurabilmek için bedenin gücünün, kuvvetinin yerinde olması gerekmektedir.

Bir takım değişim ve dönüşümlerle ortaya çıkan kapitalizm, pek çok alana zuhur ettiği gibi beden algısını da etkilemiş, önceden bedenin gücü baz alınıp görünüşe atfedilen olumlu veya olumsuz nitelikler rölatiflik göstermekteyken; kapitalizm Anglosakson kültürün de etkisiyle bu rölatif bakış açısını değiştirmiş ve bedeni tek tipleştirmiştir. Artık bedenler değil tek bir beden vardır o da “fit olan beden”dir.

İnsanların hayatında bir şekilde varlığını hissettiren bu faaliyet kendi içinde de bir takım boks, güreş gibi dallara ayrılmaktadır. Bu dallardan biri olan ve aynı zamanda çalışmanın konusu oluşturan fitness ya da formda olma dediğimiz fakat söylendiğinde ilk akla gelenin vücut geliştirme olduğu bu spor faaliyeti ise son zamanlarda oldukça rövanştadır. Fitnessın bu denli yükselmesinin önünde teknolojik gelişmelere bağlı olarak medyanın gerek kadın bedenini gerekse de –en azından son zamanlarda- erkek bedenini bir meta olarak sunması ve bedenleri olması gereken bir kalıba sokarak onu bedenlerden bedene geçirmiş olmasıdır.

Esasında vücut geliştirme dediğimiz bu spor 1970’lerden bu yana gerek erkeklik üzerine yapılan çalışmaların gerekse de beden üzerine yapılan çalışmaların odağına girmeye başlamıştır. Konuyla ilgili literatüre bakıldığında ideal erkek bedenine sahip olma amacından hareketle sayısal üstünlüğün erkeklere ait olduğu bu alan erkek kimliğinin inşa edilmesi ve söz konusu kimliğin yeniden üretilmesi konularını ele alması bu inşa sürecinin incelenmesinde pratik bir alan sunmaktadır. Fakat sözü edilen örnek çalışmaların daha profesyonel sporcuları ve onların yaşam felsefelerini konu aldığını da belirtmek gerekir. Bu çalışma ise profesyonel sporculardan ziyade daha çok kendi halinde diyebileceğimiz ya da bir başka ifadeyle hayatını spordan kazanmayan kişilerle yürütülmüştür.

Geçmişten günümüze değin bir şekilde insan hayatının bir parçası olan spor, varlığını hissettirdiği andan itibaren amacında bir takım değişimler yaşamıştır. Sözü edilen değişimler ise hayatta kalabilme, karşı tarafa üstünlük sağlayabilme –yine yaşama tutunma anlamında- gibi amaçlardan ideal bedene, ideal bedenin gündelik hayatta sunumuna doğru bir geçiş göstermiştir. Bu çalışma sözü edilen geçişin sonunda öznenin erkek bedenini, ideal kalıba büründürerek metalaştırması problemini önemsemektedir.

Body building ya da vücut geliştirme dediğimiz alanın gelişiminin hem kültürel hem de sayısal anlamda erkeklerin işgaline uğramış olması bu alanı hem erkeklik hem de beden çalışmalarının bir parçası haline getirmiştir. Toplumsal cinsiyet çerçevesinden konuya bakıldığında erkek bedeninin tartışmaya açılmış olması yani erkek bedeninin metalaştırılması ve aynı zamanda erotikleştirilerek sunulması vücut geliştirmenin, erkeklerin gündelik hayatlarında bir pratiğe dönüşmesine neden olmuştur. Bu çalışma vücut geliştirmenin erkek kimliğinin inşasında nasıl bir rol oynadığını ya da inşanın nasıl gerçekleştiğini ve aynı zamanda inşa sürecinin nasıl işlediğini ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Vücut geliştirmenin erkekler için bir pratik haline gelmiş ya da geliyor oluşu göz önünde bulundurulduğunda yine bu çalışma erkeklerin kendi kimliklerini inşa etmede bedenlerine nasıl bir anlam verdikleri ya da bedenleri üzerinden kimliklerini nasıl inşa ettiklerini gösterme noktasında önemlidir. Ayrıca çalışmanın diğer bir önemi ise erkeklerin inşa ettikleri ya da hali hazırda inşa ediyor oldukları bedenlerini toplumsal yapı ve bedenin tüketimi noktasında nasıl sunduklarını; başka bir deyişle gerek hemcinsleriyle olan ilişkilerinde gerekse de karşı cinsle olan ilişkilerinde bedenlerinin sunumunu göstermektedir. Tüm bunlar bir araya getirildiğinde çalışmanın erkek bedeninin inşasında süreci gösteriyor oluşu önem arz etmektedir.

Toplumsal cinsiyet alanında egemen normların yeniden üretilip üretilmediğini, üretildiği durumda üretim faaliyetinin “nasıl gerçekleştiğini” görebilmek için öznenin durumuna ve anlamlandırmalarına

bakmak gerekmektedir. Bu “nasıl” sorusu getireceği cevaplara ilişkin olarak çalışmada nitel araştırma yönteminin kullanımını incelemektedir. Nitel araştırma yöntemi araştırmacının incelemeye tabi kıldığı insanların deneyimlerini, inançlarını, duygu ve düşündüklerini nihayetinde yaşadıkları dünyayı nasıl anlamlandırdıklarını açık bir şekilde görebilme imkânı sağlamaktadır. Bu doğrultuda spor hatta bu çalışma için fitness bireyin eyleminin rahatlıkla gözlemlenebileceği ve gözlemler neticesinde toplumsal olgulara ışık tutulabileceği bir alandır. Bu düşünceden hareketle bu çalışmada nitel araştırmanın içerisinde konumlanan etnografik araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bilindiği üzere etnografik araştırmalar mekân açısından araştırmacının araştıracağı nesnesini derinlemesine çözümleyebilmesi için onunla aynı ortamı daha düzgün bir ifadeyle onun doğal ortamını paylaşmak ve o ortamda gelişebilecek durumlara müdahalede bulunmamayı gerektirir. Bu açıdan bakıldığında araştırmacının araştırma mekânına bir buçuk yıl (Mayıs 2019) önce dahil olması kendisinin etnografik bir araştırma yöntemini kullanabilmesini önünü açmıştır. Ayrıca vücut geliştirme alanında yapılan çalışmalardan istifade edilerek çalışmada yer alan görüşmecilere yaklaşık 15 soruluk - görüşmenin akışına göre değişiklik gösterebilen- bir görüşme formu uygulanmıştır.

Görüşme formlarından elde edilen veriler kendi içerisinde benzer veya farklı gibi nitelendirmelere tabi tutularak gruplandırılmış ve genel bir değerlendirme noktasında vücut geliştirme alanında öznenin, erkek bedenini genel kabul görmüş idealize formlara dayanarak nasıl inşa ettiğine dair bir sonuca varılmıştır. Neredeyse çalışmanın bulgularını kapsayan her bölümde bedene anolojik bir yaklaşımla mimari bir yapı gibi yaklaşmış ve düşünceler bu benzetmeyle açıklanmıştır. Goffman’ın literatüre kazandırdığı dramaturjik teorisi yani gündelik hayatın tiyatrallığı, kısımlaştırılarak yani mekan daraltılmasına gidilerek, spor salonundaki erkek öznelerin -gerek görüşme yapılan kişilerle gerekse de gözleme tabi yapılan yorumlarla- bedenlerinin inşa süreçlerinin nasıl gerçekleştiği ortaya konmuştur. İnşa ile idealize ettikleri bedenlerini gündelik hayatlarında rutinleştirdikleri gerek spor salonu bağlamında gerek salon dışı ilişkilerde nasıl ön plana çıkardıkları da yine araştırmanın ortaya koyduğu bir diğer özelliktir.

Anahtar Kelimeler: Vücut Geliştirme, Erkek Bedeni, İnşa, Kimlik.

İŞİD TERÖR ÖRGÜTÜNÜN PROPAGANDA FAALİYETLERİNİN YOUTUBE PAYLAŞIMLARI ÜZERİNDEN İNCELENMESİ

Asena MEYDAN
Hasan KÜPCÜ
İlknur Güntepe

ÖZET

İnternet kullanımında çok boyutlu iletişim imkanı sunan sosyal medya platformları, artık terör örgütleri ve sempatanları tarafından da aktif olarak kullanılmaktadır. Bu platformların etkin kullanımı terör örgütlerine propaganda faaliyetlerinin neredeyse dünyanın her yerine ulaşması imkanı sağlamaktadır. Her dakika 100 saatlik video yüklenen ve ayda 6 milyar saat video izlenme sayısına sahip olan YouTube video paylaşım platformu ise, çeşitli terör örgütlerinin internet kullanımında en çok tercih ettiği sitelerin başında gelmektedir. Örgüt mensuplarının mesajlarını iletmek maksadı ile yayınladığı videolarla kısa süre içerisinde geniş kitlelere kolayca ulaşabilmesi, söz konusu platformun bu denli kullanımındaki en büyük etken olmaktadır. Özellikle İŞİD (Irak-Şam İslam Devleti) terör örgütünün, propaganda, tanıtım, seferberlik, istihdam, kordinasyon, planlama ve psikolojik savaş maksadıyla YouTube' u aktif bir şekilde kullandığı görülmektedir. Çalışmanın yapılmasındaki en büyük etken YouTube' a dair bu açıdan incelemelerin literatürdeki eksikliğinin fark edilmesidir. Çalışmanın temel amacı ise İŞİD terör örgütünün YouTube' u kullanım şeklini ve paylaşımlarını kapsamlı bir literatür taraması yaparak incelemektir. Toplanan bilgilerin büyük bir kısmı söz konusu platformdan alınsa da videoların genel içeriğinin şiddet ve şiddet söylemi içermesi sebebiyle YouTube' un içerik kuralları kapsamınca kaldırılması gibi sınırlılıklarla karşılaşmıştır. Bu sebeple çalışma içeriğinin hazırlanmasında farklı haber portalları ve kanallardan da faydalanılmıştır. Çalışmada İŞİD ile ilgili kullanılmış tüm paylaşımların örgüt mensupları tarafından yüklendiği varsayımından yola çıkılmış ve araştırma sonucunda, uygulanan propaganda faaliyetleri kapsamında, YouTube ve benzer video paylaşım platformlarının örgüt için vazgeçilmez bir alan olduğu tespit edilmiştir. Araştırma gelecekteki çalışmalarda referans olarak kullanılabilir nitelikte olup, ulaşılan bulguların terörizmle dijital ortamda mücadeleye kolaylıklar sağlayabileceği değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: İŞİD, Terör, Propaganda, YouTube.

ALGILANAN ETİKSEL İKLİM İLE İŞGÖREN PERFORMANSI ARASINDAKİ İLİŞKİ: UYGULAMALI BİR ÇALIŞMA

Emine AKKAYA

Durdu Mehmet BİÇKES

ÖZET

Çalışma yaşamının içinde bulunduğu yeni dinamikler, örgütlerin çalışanlarına olan bakış açılarında farklılıklar yaratmıştır. İşgören yalnızca üretim sürecinde yer alan bir kaynak olarak görülmeğe çıkmış, teorik anlamda edindiği bilgiyi uygulamaya dökmesi, örgütsel anlamda karşısına çıkan problemlerle baş edebilmesi, bu problemleri fırsata çevirebilmesi gibi işlevleri ile örgütün yaşamsallığı adına kritik önem taşıyan bir güç haline gelmiştir. Çalışma yaşamının yeni dinamiklerinin bir diğer etkisi, örgütleri karar ve eylemlerinde yasal düzenlemelere bağlı kalmanın ötesinde etik hassasiyete uygun hareket etmeye yönlendirmesidir. Dolayısıyla günümüzde örgütsel başarı, nitelikli insan sermayesine sahip olmaktan ve etiksel hassasiyeti örgütsel işleyişin her alanına yaymaktan geçmektedir. İyinin, kötünün, doğrunun ve yanlışın belirleyicisi olan etik iklim; işgörenlerin tutum ve davranışlarını ve dolayısıyla organizasyon çıktılarını etkileyen önemli faktörlerden biri olarak görülmektedir. Buna karşın etik dışı davranışları önleyecek anlayış ve yapıların olmayışı, etiğe uygun davranışlarda ve işgören performansında azalışa yol açarak organizasyona ciddi maliyetler yüklemektedir. Açıklamalardan hareketle, örgütsel başarının planlanması sürecinde etik iklim ve işgören performansının birlikte ele alınması gereken değişkenlerden olduğu söylenebilir.

Hangi eylemin doğru olarak nitelendirildiği ve etik problemlerin ne şekilde üstesinden gelinebileceğine ilişkin paylaşılmış fikirler topluluğu olarak tanımlanan etik iklim; ahlaki tavır ve eylemlerle ilişkili olan örgüte ait işlem, uygulama ve değerleri temsil niteliğindedir. İşgören performansı ise bir işgörenin üstlendiği görevleri başarmada gösterdiği etkinliğin nitel ve nicel düzeyi olarak tanımlanmaktadır. Yüksek iş performansı, hem örgütler hem bireyler açısından önemlidir. Örgütlerin sürdürülebilir rekabet üstünlüğü elde edebilmeleri ve kurumsal hedeflerini gerçekleştirebilmeleri öncelikle, yüksek performans gösteren çalışanların varlığına bağlıdır. Bireysel açıdan ise, görevini layıkıyla tamamlamak ve işinde yüksek başarı göstermek, gurur, beceri ve tatmin kaynağı olmaktadır. Literatürde, algılanan etik iklim düzeyinin işgörenlerin organizasyona yönelik tutum ve davranışlarına etki ederek performansları üzerinde olumlu veya olumsuz birtakım etkiler yaratabildiği belirtilmektedir.

Bu çalışma, algılanan etiksel iklim ile işgören performansı arasındaki ilişkiyi irdelemeyi amaçlamaktadır. Çalışmanın örneklem çerçevesini Kayseri ilinde faaliyet göstermekte olan özel sektör işletmeleri çalışanları oluşturmaktadır. Örneklem seçiminde kolayda örnekleme yöntemi kullanılmış ve veriler anket tekniği ile derlenmiştir. Anket uygulamasında 650 anket dağıtılmıştır. Kullanılabilir 630 adet anket formu elde edilmiştir. Araştırmanın sonuçlarının, etik iklimin oluşturulmasından ve çalışanların örgütsel hedeflere yönlendirilmesinden birinci derecede sorumlu olan yöneticilere ve konuyla ilgilenen bilim insanlarına bazı bilgiler aktaracağı umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Etik; Etiksel İklim; İşgören Performansı.

¹Yüksek Lisans Öğrencisi., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İİBF, emine_akkaya01@hotmail.com

²Doç. Dr., Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, İİBF, dmbickes@hotmail.com

**KAYSERİ-YEŞİLHİSAR, MUSAHACILI KÖYÜ ÜZERİNE BİR DİL VE EDEBİYAT
DERLEMESİ: Tarihçe, Kayseri Ağzı, Yörüklerin Yarattığı Sözlü Edebiyat Ürünleri (Şiirler,
Sözlü Anlatılar, Dualar / Beddualar, Deyimler / Atasözleri) ve Halk İnanışları / Memoratlar**

Aleyna Malkoç

Timur Kocaoğlu

ÖZET

Atlı göçebe kültür ile yeryüzünde var olmuş, bozkırın savaşçı milleti Türkler, tarihin karanlık çağlarından beri Türk dilini halk arasında sözlü kültür ürünleri ile yaşatmış ve muhafaza etmişlerdir. İlk yazılı Türk Edebiyatı ürünleri olan Köktürk Kitabelerinden bu yana yazılı kültürümüz gelişerek bugünkü halini alsa da binlerce yıldır Türkler arasındaki sözlü kültür yok olmamıştır ve halk arasında yaşatılmaktadır. Türkçe, MÖ 7. Ve 8. Yüzyıllarda Köktürkler Çağında, Köktürk Yazıtları ile ilk yazılı eserlerini vererek dünya tarihine silinemez bir Türk izi armağan eder. Sonrasında Uygurlar, Uygur Bitiglerini; Kırgızlar Yenisey Yazıtlarını bırakırlar artlarında. Budist ve Maniheizt Uygurlar, İdil ve Tuna(Volga) Bulgarları çeşitli metinleri Türk literatürüne kazandırırılar. 10. Yüzyılda artık Türk-İslam sahasına girildiği vakit, bu dönemin ilk ürünleri Kutadgu Bilig, Atabetül Hakayık, Divanü Lügatit Türk ve Divan-ı Hikmet adlı eserler ile verilir. Dünyanın dört bir yanına yayılarak farklı coğrafyalarda varlık sürdüren Türkler tüm bu devirleri atlattıktan sonra, Doğuda, Türk Dilini; sırayla Harezmi, Kıpçak ve Çağatay sahaları ile, Batıda Eski Anadolu Türkçesi ve Osmanlı Türkçesi sahaları ile geliştirirler. Günümüzde ise Çağdaş Türk Lehçeleri oluşarak Türk Dili; Türkiye Türkçesi, Azeri Türkçesi, Özbek Türkçesi, Uygur Türkçesi, Kazak Türkçesi, Kırgız Türkçesi, Tatar Türkçesi, Gagavuz Türkçesi vb. Kollarda yaşamını sürdürmektedir. Türkçe böylesine geniş ve yaygın bir yazılı medeniyet dili olmasına rağmen, Türkler sözlü edebiyat kültürlerini hâlâ yitirmemiş ve yaşatmaya devam ettirmektedir. Özellikle, Eski Anadolu Türkçesi ve etkilerinin hâlen sürdüğü İç Anadolu Coğrafyasında sözlü edebiyatımız, şiirler, sözlü anlatılar, maniler, türküler, Aşıklık Geleneği ve bir-çok başka öge ile yaşatılmaktadır. Tüm bu sebeplerle, makalemin amacı: Kayseri-Yeşilhisar'da bulunan Musahacılı Köyünü örnek olarak alıp bir dil ve edebiyat derlemesi yapmaktır. Bu halkbilim çalışması yapılırken yörenin tarihçesine, Kayseri ağzına, bölge halkının yarattığı sözlü edebiyat varlıkları olan şiirlere, manilere, hikayelere, dualara / beddualara, deyimlere / atasözlerine, halk inanışlarına yani memoratlara yer verilecektir.

KATILIM BANKALARININ KONYA OVASI PROJESİ (KOP) BÖLGESİNDEKİ ETKİNLİĞİ

Muhammed Hadin Öner

ÖZET

Konya Ovası Projesi, bölgede bulunan Aksaray, Karaman, Konya, Niğde, Nevşehir, Yozgat, Kırıkkale ve Kırşehir illerinin ekonomik büyüme ve kalkınmasına destek olmak için kamu otoritesi tarafından yürütülen bir programdır. Bu program kapsamında ekonomik büyüme ve kalkınmada kamu otoritesinin etkisi yadsınmaz. Ancak kamunun teşviklerinin yanı sıra bölgenin ekonomik büyüme ve kalkınmasının temel lokomotiflerinden birisi de finans sektörüdür. Finans sektörünün başını çeken kurumlar ise bankalardır. Bankalar, kredi mekanizması sayesinde bölgenin kalkınmasında aktif rol oynamaktadır. Mevduat bankaları ile katılım bankaları kredi desteği anlamında en önemli banka türleridir. Son yıllarda özellikle katılım bankacılığı alanında kamunun da sektöre girmesi ile birlikte önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Bu çalışmanın amacı da, KOP bölgesinde faaliyet gösteren bankacılık sektöründe faaliyet gösteren katılım bankalarının rolünün ne düzeyde olduğunu belirlemektir.

Bu çalışmada, bölgede faaliyet gösteren katılım bankaları ile bankacılık sektörü arasındaki kredi verileri ele alınarak değerlendirilecektir. Bu minvalde çalışmamızda katılım bankalarının kredi oranlarının mevduat bankalarına nazaran ne düzeyde geliştiği benchmark modeli kullanılarak analize tabi tutulacaktır. Analiz sonucunda katılım bankaları ile mevduat bankalarının KOP bölgesindeki kredi seyirleri karşılaştırılacaktır. Çalışma sayesinde katılım bankalarının KOP bölgesindeki etkinliği irdelenerek bölgede faaliyet gösteren katılım bankaları aktörlerine ışık tutulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Katılım Bankacılığı; İslami Finans; KOP Bölgesi

COVID 19 SONRASI KATILIM BANKACILIGINDA OLASI GELISMELER

Muhammed Hadin Öner

ÖZET

İslami finans tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de hızla büyümektedir. İslami finansın temel yapıtaşlarını katılım bankaları oluşturmaktadır. Son yıllarda kamunun da katılım bankaları kurması ile birlikte sektörde hareketlilik ve büyüme ivmesi artmıştır. Kamunun, sektörün büyümesine yönelik iştahlı ve istekli davranması önümüzdeki yıllarda sektörün daha da hızlı büyümesi beklentisini oluşturmaktadır. Ancak ilk defa 2019 aralık ayında Çin’de, akabinde mayıs ayı içerisinde ülkemizde ortaya çıkan Covid 19 pandemisi tüm sektörde olduğu kadar katılım bankalarını da olumsuz yönde etkilemiştir. Covid 19 pandemisi otoriteler tarafından modern çağın en kötü küresel krizlerinden biri olarak değerlendirilmektedir. Bu olumsuz etkiyi minimum düzeyde tutmak isteyen ülkeler gerek reel sektörü gerekse bankacılık sektörünü korumak için çeşitli tedbirler almıştır. Uygulamaya konan başlıca tedbirler arasında vergi ve borç muafiyeti ve ertelemeleri, yenilemeye tâbi üç ila altı ay süreyle finans sektörüne olan borçları erteleme programları, ticaretin devamlılığını ve istihdamın sürdürülebilirliğini sağlamak için imtiyazlı borç finansman programları ve finans sektörünü kriz süresince finansman sağlamaya teşvik etmeye yönelik finansman güvence programları yer almaktadır.

Bu çalışmada, Covid 19 salgınının katılım bankalarını ne düzeyde etkileyeceği ve muhtemel fırsatların neler olacağı ele alınacaktır. Ayrıca katılım bankacılığını bu süreçte olumsuz etkileyen sebepler irdelenerek bu anlamda sektöre yönelik yeni bir perspektif sunma hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Katılım Bankacılığı; İslami Finans; İslam Ekonomisi; Covid 19

TARİHİ KARAKTER ÖĞRETİMİNDE OYUN YÖNTEMİNİN KULLANILMASI; ‘ATANI BUL’ OYUNU ÖRNEĞİ

Ali ÖZKAL
Barış ÇİFTÇİ

ÖZET

Eğitim ve Öğretim faaliyetleri, gelişen ve değişen dünyaya uygun olarak sürekli bir değişim içerisinde. Bu değişim öğretim programlarının da güncelleştirilmesi ihtiyacını doğurmuş ve bu doğrultuda farklı öğretim yöntem ve teknikleri ortaya çıkarak bilginin aktarılması, kalıcılığın artırılması sağlanmaya çalışılmıştır. Bu amaçla yakın çevrede var olan birçok materyal öğretim materyaline dönüştürülerek öğrenme ortamını hayatın içine taşımaktadır. Bu itibarla gerçekleştirilen bu çalışma, ortaokul Sosyal Bilgiler dersi öğretim programından hareketle Tarih konularında ismi geçen ve öğretilmesi istenen Türk tarihindeki önemli karakterlerin eğlenceli bir şekilde öğretilmesi için oluşturulmuş ve bu doğrultuda oyun materyali hazırlanmıştır.

Tarih konularında aktarılan bilgi doğası itibariyle genellikle sözel olmakta, içerikte soyut kavramlar ağırlıktadır. Bununla birlikte zengin tarihi karakter içeriğine sahip olmamız, Tarih konularının yoğun olmasına neden olmakta ve aktarılan bilgi uzun vadede unutulabilmektedir. Sosyal Bilgiler dersi Tarih konularında, Tarihi karakterlerin oyunla ve eğlenceli bir şekilde öğretilmesiyle derslerde ilgiyi arttırmak, dersleri monotonluktan kurtarmak, bununla birlikte milli bilincin oluşmasında önemli bir yere sahip olan tarihi karakterlerin öğrenilmesini kolaylaştırabilmek amaçlanmıştır. Bu doğrultuda deneysel bir çalışma uygulanmıştır. Dersler işlendikten sonra öğrenciler ‘Atanı Bul’ oyunu ile bilgilerin pekiştirilmesi ve eğlenceli tekrar sağlanmıştır. Uygulama sonucunda öğrencilere açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Uygulama süreci ve sonrası ile ilgili görüşleri alınarak analiz edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Tarih Öğretimi, Oyun Yöntemi, Tarihi Karakterler, Materyal

TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Ümmühan AKYOL CAN

Murat ÖZBAY

ÖZET

Ana dili eğitimi, bir milletin varlığını koruması adına oldukça önemli görülmektedir. Ülkemizde ana dili eğitiminin yapıldığı ders, Türkçedir. Dolayısıyla Türkçe öğretmeninin alan bilgisi, alan eğitimi, genel kültür, meslek bilgisi gibi alanlarda nitelikli olması gerekmektedir. Türkçe öğretmeni yetiştirme görevi, üniversitelerin eğitim fakültelerinin sorumluluğundadır. Eğitim fakültelerinin Türkçe ve Sosyal Bilimler Bölümü altında Türkçe Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Türkçe öğretmeni yetiştirmektedir. Türkçe öğretmenliği dört yıllık bir lisans eğitimini kapsamaktadır. Bu eğitimin içeriği YÖK tarafından belirlenen lisans programına göre düzenlenmektedir. 2008 yılına kadar eğitim fakülteleri 1998-1999 yılları arasında YÖK tarafından hazırlanan Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı'nı kullanmış, 2008'de ise bu programın içeriği yeniden düzenlenmiş ve birtakım değişikliklere gidilmiştir. Bugün yürürlükte olan ise 2008'de uygulamaya alınan Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı'dır. Bu bağlamda çalışmanın amacı Türkçe Öğretmenliği için hazırlanan her iki programı; derslerin kapsamı, kredisi, dönemi gibi çeşitli açılardan inceleyerek ana dili eğitimini yürütmekle görevli olan öğretmenlere verilen eğitim hakkında bir bakış açısı sunmaktır. Bunun için nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmış, verilerin çözümlenmesinde betimsel analizden faydalanılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgular göstermiştir ki toplumda gözlemlenen iletişim yoksunluğunun temel nedenlerinden biri de ana dili bilinci ve zevki kazanması beklenen Türkçe öğretmenlerinin lisans programındaki kimi aksaklıklardır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, Türkçe öğretmenliği, Türkçe öğretmenliği lisans programı

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE METİN SADELEŞTİRME ÇALIŞMALARI

Mevlüt Numan KESER
Musa DEMİR

ÖZET

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi son yıllarda önemli bir öğretim alanı olarak nitelenmektedir. Türkçe öğrenmek isteyenler ya kendi çabalarıyla ya da herhangi bir kurum/kuruluş çatısı altında amacına ulaşmaya çalışmaktadır. Türkçe öğrenme sürecinde öğrencilerin temel kaynağı ders kitabıdır. Ancak bu materyal dil öğrenim süreci göz önüne alındığında tek başına yeterli değildir. Öğrencilerin bireysel öğrenmelerini destekleyecek yardımcı materyallere bu anlamda ihtiyaç duyulmaktadır. Yabancı dil öğreniminde yardımcı materyal dendiğinde akla ilk gelen ve en çok ihtiyaç duyulan, okuma kitaplarıdır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi özelinde konuya bakılacak olursa okuma materyali eksikliğinin iki şekilde giderilmeye çalışıldığı görülmektedir. Bunlardan ilki dil düzeylerine uygun orijinal metinler (YTB Musa Serisi gibi), diğeri ise Türkçenin dil estetiğini ve zevkini yansıtan edebî metinlerin dil düzeyine göre sadeleştirilmesi ile üretilen uyarlama metinlerdir (YTB Beş Şehir gibi). Her iki metin türünde de okuma materyaline ihtiyaç duyulduğu söylenebilir. Son yıllarda YÖK tez sayfası incelendiğinde özellikle sadeleştirme çalışmalarının sayısında bir artışın olduğu dikkat çekmektedir. Bu araştırmada YÖK tez içeriğinde kayıtlı olan yabancılara Türkçe öğretiminde sadeleştirme çalışmalarını içeren tezlerin değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Bunun için nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmış, elde edilen veriler betimsel analizle çözümlenmiştir. Böylece Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yapılan sadeleştirme çalışmalarındaki eğilim gözler önüne serilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe öğretimi, Yardımcı okuma materyalleri, metin sadeleştirme, uyarlama, edebî metin.

OSMANİYE İLİNİN KÜLTÜR TURİZM POTANSİYELİNİN İNCELENMESİ

Elif Aysu SOLAK

Ash Sultan EREN

ÖZET

Alternatif turizm çeşitlerinin artması ile birlikte pek çok turizm çeşidi çıkmış, bu sayede 3S (deniz kum güneş) turizmi için destinasyonlara sahip olamayan şehirler de turizm destinasyonu haline gelmiştir. Çulha (2008) yılında yaptığı çalışmada kültür turizmini, tarihi ve kültürel değere sahip olan turistik ürünün turist tarafından deneyimlenme olayı olarak tanımlanmıştır. Osmaniye, Akdeniz Bölgesinde Çukurova'nın doğusunda, Gaziantep, Hatay, Adana ve Kahramanmaraş şehirleri arasında bulunan, kültürel açıdan oldukça önemli değerleri içinde barındıran bir şehirdir. Osmaniye ili turizm açısından da oldukça büyük bir öneme sahiptir. Şehir en az 3000 yıllık tarihi ile antik bir yerleşim merkezi konumunda yer almaktadır. Şimdiye kadar ortaya çıkarılan 26 kale, 113 sit alanı, 8 adet ören yeri, 30 adet höyük alanı ve Türkiye'nin ilk açık hava müzesi olan Karatepe-Aslantaş Müzesi ile kültür turizmi açısından değerli destinasyonları içinde barındırmaktadır (Tıraş ve Besnek, 2017: 757). Çalışmanın amacı, oldukça eski bir tarihe ve multi-kültürel bir yapıya sahip olan Osmaniye ilinin kültür turizm potansiyelinin belirlenmesi ve geliştirilmesidir. Çalışma kavramsal bir çerçevede izlenerek yazılmış olup, Osmaniye ilinin içinde bulunan tarihi dokular ve destinasyonlar turizm ve mimari açıdan incelenmiştir. Çalışma, Osmaniye ilinin turizm gelirlerinin artması ve şehrin bölgesel kalkınması açısından büyük öneme sahiptir. Çalışmanın Osmaniye ilinin kültür turizmi hakkında literatüre de anlamlı bir katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Osmaniye; Kültür Turizmi; Turizm Mimari; Kültürel Mimari

KÜRESELLEŞME VE ÇEVRE KİRLİLİĞİ İLİŞKİSİ: ABD İÇİN AMPİRİK BİR ANALİZ

Seher SULUK
Serdar ÖZTÜRK

ÖZET

Çevre, insanlar ve diğer tüm canlılar için hayati bir önem taşımaktadır. Sağlıklı yaşayabilmek ve gelecek nesillere sağlıklı bir dünya bırakabilmek için hepimizin temiz bir çevreye ihtiyacı vardır. Ancak küreselleşme derinleştikçe, bu tür eğilimlerin çevreyi nasıl etkileyeceğine dair endişeler de artmaktadır. Son yıllarda etkileri giderek artan iklim değişikliği gibi çevre sorunları, ülkelerin ve tüm canlıların karşı karşıya kaldığı en ciddi problemlerden birisidir. Bu nedenle, küreselleşen dünyada, çevre sorunlarının da küresel düzeyde değerlendirilmesi büyük önem arz etmektedir. Bu bağlamda, çevre sorunlarını en aza indirmeye yönelik politikaların oluşturulması gerekmektedir. Bundan dolayı, çevre sorunlarının giderilmesi, çevre sorunları konusunda daha fazla duyarlılık gösterilmesi, çevresel bozulmaya yol açan nedenleri göz önünde bulundurarak önlemlerin alınması, CO₂ emisyonunun azaltılması, çevrenin iyileştirilmesi ve çevresel kaliteyi arttıran politikaların uygulanması önemlidir. Zira çevresel boyut, insanlığın sürdürülebilir kalkınmasının altında yatan önemli bileşenlerden birisidir. Küreselleşme ve çevre kirliliği arasındaki ilişkiyi inceleyen pek çok çalışma yapılmıştır. Bununla beraber, ilgili uygulamalı çalışmaların sayısı gittikçe artmaktadır. Bu çalışmada, küreselleşme ve çevre kirliliği ilişkisi günümüzde dünyanın en gelişmiş yedi ülkesinin bulunduğu G7' de yer alan ayrıca Dünya Bankası gelir sınıflandırmasına göre yüksek gelirli ülkeler arasında bulunan ve aynı zamanda son dönemlerde karbondioksit salınımında büyük artış yaşanan ABD için incelenerek literatüre katkı sağlanması amaçlanmaktadır. ABD'de gerçekleşen karbondioksit salınımındaki artış, çevre kirliliğine, küresel ısınmaya, iklim değişikliğine, doğal dengenin bozulmasına ve diğer çevresel sorunlara neden olabilmektedir. Sonuç olarak, ekolojik durum ve insan yaşamı da dâhil olmak üzere tüm canlılar söz konusu tahribatlardan zarar görebilmektedir. Bu çalışmada amaç, 1970-2016 yıllarına ait veriler kullanılarak ABD için küreselleşme ve çevre kirliliği arasındaki ilişkiyi ampirik düzeyde irdelemektir. Çalışmada, çevre kirliliği CO₂ emisyonları ile temsil edilmiş, küreselleşme ise küreselleşme endeksi (KOF) ile temsil edilmiştir. Analizde yıllık veriler kullanılmış ve değişkenlerin logaritmaları alınarak çalışmaya dâhil edilmiştir. Değişkenler arasındaki durağanlığı sınamak için zaman serilerinde yaygın olarak kullanılan Augmented Dickey-Fuller (ADF) birim kök testi yapılmıştır. ADF birim kök testi sonuçlarına göre, değişkenlerin düzey değerlerinde durağan olmadıkları ancak değişkenlerin birinci farklarında durağan olduğu saptanmıştır. Değişkenlerin durağanlığı sılandıktan sonra söz konusu iki değişken arasında bir sebep-sonuç ilişkisinin olup olmadığını tespit etmek için Granger nedensellik analizi uygulanmıştır. Granger nedensellik analizi sonuçlarına göre, küreselleşmeden çevre kirliliğine doğru tek yönlü nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Küreselleşme, Çevre, CO₂ Emisyonu, Granger Nedensellik Analizi

JEL Kodu: F6, F64

DÖVİZ KURU OYNAKLIĞININ TÜRK TARIM SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİNE ETKİSİ ÜZERİNE EKONOMETRİK BİR UYGULAMA

Berna Uğur
Ayşe Esra Peker

ÖZET

Küreselleşme ile birlikte Dünya’da ortaya çıkan etkileşim sürecine duyarsız kalamayan Türkiye, 1980 yılında serbest piyasa ekonomisini benimseyerek sürece ilk adımını atmıştır. Küreselleşme ile birlikte rekabet olgusu sınır ötesine taşınarak, ülkelerin dış ticarete var olan yıkıcı rekabet koşullarına dayanabilmesi ve ticarete üstünlük elde edebilmesi için kur savaşları bir araç olarak kullanılmaya başlanmıştır. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde ticaretin önemli bir kalemini oluşturan tarım sektörü ödemeler dengesindeki açığın kapatılması noktasında da stratejik bir önem sahiptir. Bu bağlamda ulusal ve uluslararası literatürde tarım sektörü ile döviz kuru arasındaki ilişki sıklıkla ele alınan konular arasında yer almaktadır. Bu çalışmada Türk tarım sektörü dış ticareti ve döviz kuru oynaklığı arasındaki ilişki VAR analizi ile ele alınmıştır. Çalışmada 1961-2019 dönemleri esas alınmıştır. Ayrıca çalışmada varyans ayrıştırma analizi ile etki tepki analizleri yapılarak döviz kuru oynaklığının tarım dış ticareti üzerindeki etkisi ortaya konulmak istenmiştir. Çalışmadan elde edilen sonuçlardan yola çıkarak döviz kuru oynaklığının tarım ihracatı üzerinde belirleyici bir etkisinin var olduğu sonucuna ulaşırken, tarım ithalatındaki etkisinin daha düşük olduğu belirlenmiştir. Ayrıca tarımsala ihracatın üzerinde döviz kurunun açıklayıcı gücünün her geçen yıl artarken, tarım ithalatı üzerinde döviz kurunun açıklayıcı gücünün daha düşük ve belirli bir seyre sahip olduğu, tarım ihracatının tarım ithalatı üzerindeki açıklayıcı etkisinin oldukça etkin olduğunda elde edilen bir başka bulgu olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Döviz Kuru Oynaklığı, Tarım Dış Ticareti, VAR analizi.

ALGILANAN SOSYAL DESTEĞİN İŞ BAŞARIMI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ: ÖZ YETERLİLİĞİN ARACI ROLÜ

Fatma Duygu BÜBER

Prof. Dr. Hakan Vahit ERKUTLU

ÖZET

Küreselleşmenin etkilerinin artmasıyla birlikte kadın girişimciler, sorgulayan, destekleyen, üreten ve kazanan kişiler olarak iş dünyasında yerlerini almışlardır. Kadın girişimcilerin sahip oldukları bu özelliklerinin yanında motive olmaları ve performans düzeylerinin artması çevrelerinden görecekları sosyal destek algısıyla olacaktır. Ancak kadın girişimcide ya da destekleyicilerinde bazı olumlu ya da olumsuz durumların meydana gelmesiyle birlikte sosyal destek algısı düzeyi değişim gösterebilir. Sürekli değişen çevre koşullarına uyum sağlayabilmeleri kişinin olası durumlarla başa çıkabilmesi için gerekli olan eylem yollarını ne kadar iyi yürütebileceğine dair kararlarla ilgili olan öz yeterlilik inancının sosyal destek algısı düzeyindeki değişimi etkilemektedir. Bu durum kadın girişimcinin hayatındaki başarısı için önemli bir adımdır. Kadın girişimcilerin başarıma duygusunu tatma ve zorluklarla mücadele edebilme isteği öz yeterlilik algısıyla mümkün olacaktır. Öz yeterlilik algısı düzeyinin artırılması için geçmiş deneyimler ve başarıların en önemli kaynaklar olduğu bilinmektedir. Daha önce yapılan çalışmalar, iş dünyasında kadın girişimcilerin sosyal destek algısının iş başarımları üzerindeki etkilerini inceleyen ve bu iki değişken arasındaki ilişkide öz yeterliliğin aracı rolü ile ilgili kapsamlı bir çalışmaya rastlanmadığını göstermektedir. Bu çalışmanın amacı, algılanan sosyal desteğin iş başarımları üzerindeki etkisini ve algılanan sosyal destek ile iş başarımları arasındaki ilişkide öz yeterliliğin aracı etkisini incelemektir. Çalışmanın amacına ulaşmak için öz yeterlilik, algılanan sosyal destek ve iş başarımları değişkenleri kullanılarak bir aracı etki modeli oluşturulmuştur. Araştırmanın örneklemini Türkiye’de farklı sektörlerde faaliyet gösteren kadın girişimciler oluşturmaktadır (n=447). Araştırmada veriler, Zimet ve diğerleri (1988) tarafından geliştirilen 12 maddeden oluşan Algılanan Sosyal Destek Ölçeği; Welbourne, Johnson ve Erez (1998) tarafından uyarlanan 4 maddeden oluşan İş Başarımları Ölçeği ve Jerusalem ve Schwarzer (1979) tarafından tasarlanan Öz Yeterlilik Ölçeğini kapsayan anket formu ile elde edilmiştir. Modele ilişkin hipotezleri test etmek için regresyon analizleri yapılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, algılanan sosyal desteğin ve öz yeterliliğin iş başarımlarının belirleyicisi olduğu ve algılanan sosyal destek ile iş başarımları arasındaki ilişkide öz yeterliliğin kısmi aracı etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Son olarak araştırmanın bazı kısıtlılıkları olduğu vurgulanmış, kadın girişimcilere ve işleri ile ilgili önerilerde bulunulmuş ve gelecekte benzer konulardaki yapılacak araştırmalara ilişkin bazı öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kadın Girişimciler, Algılanan Sosyal Destek, İş Başarımları, Öz Yeterlilik

DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARININ BELİRLEYİCİLERİ VE EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ: SEÇİLMİŞ GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER ÜZERİNE BİR ANALİZ

Melikşah AYDIN

ÖZET

Doğrudan yabancı sermaye yatırımları (DYY) dünya üzerinde birçok ülke tarafından ekonomik büyümeye katkı sağlayan önemli bir faktör olarak görülmektedir. Çoğu gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler DYY'yi kendi ülkelerine çekmek amacıyla birçok teşvik politikası yürütmekte, ülkelerini DYY açısından cazip hale getirmek istemektedirler. Dünya ülkeleri tarafından bu denli önemli olan DYY'nin belirleyicilerinin saptanması da bir o kadar önem taşımaktadır. Bu çalışmada kişi başına düşen milli gelir seviyeleri birbirine yakın 7 ülke üzerine DYY'nin belirleyicilerinin saptanması ve DYY'nin ekonomik büyümeye etkisinin araştırılması adına panel veri analizi uygulanmıştır. 1994-2018 yılları arası yıllık verilerle yapılan çalışmada doğrudan yabancı sermaye yatırımları üzerinde etkide bulunan değişkenler milli gelir, toplam işgücü, işsizlik oranı, asgari ücret, dışa açıklık ve yüksek teknoloji ihracatı olarak saptanmıştır. Bu değişkenlerden milli gelir, toplam işgücü, işsizlik oranı ve dışa açıklık DYY girişlerini olumlu, asgari ücret ve yüksek teknoloji ihracatı değişkenleri ise olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca DYY girişlerinin ekonomik büyüme üzerine etkisinin anlamlı ve pozitif yönde olduğu uygulanan ekonometrik çalışmanın sonucunda elde edilmiştir. Sonuç olarak, DYY'nin avantajlarından faydalanmak adına ülkeler, milli gelir seviyelerini rakip ülkeler nezdinde yüksek tutmalı ve dış ticaret politikalarında ihracatı teşvik edici uygulamalara yer vermelidirler. Ek olarak DYY'nin emek maliyetini en aza indirmek amacıyla asgari ücret seviyesinin düşük olduğu ülkelerde bolca bulunması nedeniyle, DYY'yi kendi ülkeleri açısından cazip hale getirmek isteyen ülkeler asgari ücret seviyesini makul seviyede tutmalıdırlar.

Anahtar Kelimeler: Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları, Ekonomik Büyüme, İtici ve Çekici Faktörler, Panel Veri Analizi.

ÜCRETLİ ÖĞRETMENLERİN MESLEĞE ADANMIŞLIKLARI

Mustafa SARIBAŞ

Dilek AKÇA

Ali MEYDAN

ÖZET

Günümüzde eğitim alanında meydana gelen baş döndürücü teknolojik gelişmeler, altyapı ve fiziki şartlardaki iyileşmelere rağmen kaliteli bir eğitime mesleğe kendini adanmış öğretmenlerin çabaları olmadan ulaşmak oldukça zordur. Türk eğitim sisteminde aynı iş tanımı ile aynı görevleri üstlenen kadrolu, sözleşmeli ve ücretli şeklinde farklı kadro tanımlarına sahip öğretmenlik uygulamaları bulunmaktadır. Bu araştırmada Türk eğitim sisteminin tartışmalı ve vazgeçilmez unsurlarından biri olan ücretli öğretmenlerin, mesleğe adanmışlıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla 2018-2019 eğitim öğretim yılında Karaman ilinde görev yapan 120 ücretli öğretmene, “Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık Ölçeği” ve kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Toplanan veriler SPSS 22 paket programında Mann-Whitney U testi ve Kruskal-Wallis testleri ile analiz edilmiştir. Çalışma sonucunda ücretli öğretmenlerin, “çok yüksek düzeyde” mesleğe adanmış oldukları ortaya çıkmıştır. Aynı zamanda ölçeğin mesleğe bağlılık, özverili çalışma ve öğrencilere adanma alt boyutlarında da ücretli öğretmenler “çok yüksek düzeyde” mesleğe adanmışlardır. Ücretli öğretmenlerin branşı ve çalıştıkları okul kademeleri mesleğe adanmışlıkları ile anlamlı düzeyde ilişkili iken; cinsiyet, görev yaptıkları yerleşim yeri, fakülteden mezuniyet yılları ve ücretli öğretmenlik yaptıkları süre değişkenleri ile anlamlı bir ilişki ortaya çıkmamıştır. Çalışma sonucuna göre okul öncesi branşında ve okul öncesi kurumlarında çalışan ücretli öğretmenlerin mesleğe adanmışlıkları diğer branş ve kurumlarda çalışan ücretli öğretmenlerden daha yüksektir. Mesleğe adanmışlık puanlarının en düşük olduğu grup ise ortaöğretim grubunda yer alan branşlara aittir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmenlik Mesleğine Adanmışlık; Ücretli Öğretmenlik, Mesleğe Bağlılık; Özverili Çalışma, Öğrencilere Adanma.

COĞRAFYA ÖĞRETİM PROGRAMINDA VATANSEVERLİK DEĞERİ VE BU DEĞERE İLİŞKİN ÖĞRENCİ METAFORLARI

Mustafa SARIBAŞ

Dilek AKÇA

Ali MEYDAN

ÖZET

Günümüzde insanın akıl ve kalp ile birlikte çift kanatlı olması gerekliliği, eğitim sistemi içerisinde değerler eğitiminin önemini arttırmıştır. Değerler eğitimi ile bireylerin bilişsel boyutları yanında duyuşsal boyutlarının geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Temel insani özellikleri oluşturan ana değerler Türk eğitim sisteminde kök değerler olarak ifade edilmiştir. Türk eğitim sisteminde benimsenerek coğrafya öğretim programında da kendisine yer bulan kök değerlerden biri de vatanseverliktir. Bu çalışmada vatanseverlik değerinin coğrafya öğretim programında kazanımlar özelinde ne kadar yer aldığı ortaya çıkartılarak; ortaöğretim öğrencilerinin vatanseverlik değerine ilişkin sahip oldukları zihinsel algıları metaforlar yardımı ile ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu amaçla öncelikle coğrafya öğretim programında vatanseverlik değerinin yerini belirleyebilmek amacıyla doküman analizi yapılmış olup bu aşamada ortaöğretim coğrafya dersi öğretim programı incelenmiştir. Vatanseverlik değerinin gelişip kökleşmesinde coğrafya eğitimi önemli bir yere sahip olup, coğrafya öğretim programında vatanseverlik değeri ile doğrudan ilişkilendirilmiş yedi adet kazanım bulunmaktadır. Vatanseverlik değeri, coğrafya derslerinde 9. Sınıfta bir, 10., 11. ve 12. sınıflarda ikişer kazanımla ortaöğretimin her kademesinde öğrencilere verilmektedir.

Çalışmanın ikinci bölümünde ortaöğretim öğrencilerinin vatanseverlik değerine ilişkin sahip oldukları zihinsel algıları ortaya çıkarabilmek amacıyla bir metafor çalışması gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın bu bölümünde nitel araştırma yöntemlerinden olan Olgubilim deseninden yararlanılmıştır. Çalışmada uygun örnekleme yöntemi kullanılmış olup, çalışma grubunu 2018-2019 eğitim öğretim yılında İç Anadolu Bölgesinde bulunan bir erkek Anadolu imam hatip lisesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışma için üç bölümden oluşan yarı yapılandırılmış görüş bildirme formu hazırlanmıştır. İlk bölümde yapılacak çalışmanın içeriğini anlatan açıklamalar, ikinci bölümde sınıf değişkeni anketi ve üçüncü bölümde “Vatanseverlikgibidir/benzer. Çünkü” cümlesi yer almıştır. Çalışma sonucunda elde edilen ifadeler içerik analizi teknikleri kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda vatanseverlik kavramına ilişkin toplam 129 katılımcı 87 adet geçerli metafor üretmiştir. Elde edilen bu metaforlar, sahip oldukları ortak özellikleri bakımından 10 farklı kavramsal kategori altında toplanmıştır. Ortaya çıkan kavramsal kategoriler öğrencilerin sınıf değişkenlerine göre farklılık göstermektedir. En fazla metafor, tamamlayıcı ve bütünleyici olarak vatanseverlik ile gereklilik ve zorunluluk olarak vatanseverlik kategorilerinde ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Vatanseverlik Değeri; Metafor, Değer Eğitimi; Coğrafya Eğitimi; Coğrafya Öğretim Programı.

GEÇ FRANCO DÖNEMİNDE KATALAN MİLLİYETÇİLİĞİ VE KATOLİK KİLİSESİ (1960-1975)

Pelin DOYGUN
Darina MARTYKÁNOVÁ

ÖZET

1936'da Cumhuriyetçiler ve Milliyetçiler arasında başlayan ve 1939 yılına kadar devam eden İspanya İç Savaşı Milliyetçilerin zaferiyle sonuçlanmış ve Francisco Franco'nun 36 yıl sürecek Katolik-İspanyol milliyetçisi diktatörlüğünü başlatmıştır. Katolik Kilisesi de diktatörlüğe destek vermiş, Franco yönetimine moral bir meşruiyet sağlamıştır. Ancak Katalonya bölgesinde bulunan Katolik Kilisesi kendisini Franco'nun karşısında konumlandırmıştır. Çalışmanın amacı Katalonya'daki Katolik Kilisesi'nin muhalif tavrının nedenlerini ve sonuçlarını analiz etmektir. Şüphesiz ki Kilise 36 yıl boyunca statik bir duruş sergilememiştir ancak çalışmanın kapsamını sınırlı tutmak ve Kilise-devlet-milliyetçilik ilişkisinin aktörler üzerinden daha net gözlemleyebilmek için Geç Franco Dönemi uygun bir periyot sağlamaktadır. Merkezden daha çok gelişmiş, milliyetçiliğin had safhada olduğu Katalonya'da Kilise'nin konumu ve gelişmişlik-milliyetçilik paradigmasıyla olan ilişkisinin araştırılması Türkçe literatüre sağlayacağı katkı açısından önemlidir. Çalışmada yöntem olarak ikincil kaynakların taranmasının yanı sıra kilise kayıtları, Katalan dergi ve gazeteleri ile belirlenen dönemde faaliyet gösteren milliyetçi örgütlerin ve organizasyonların kayıtları kullanılmıştır. Araştırma neticesinde pek çok çıktı edinilmiş olsa da en önemli bulgu Katalonya'daki Katolik Kilisesi'nin kendisini milliyetçi çoğunluğu kaybetmemek için "Katalanlaştırmış" olması ve toplum bazlı bir duruş sergilemesidir. "İspanyol" Katolik Kilisesi'nin tehdidi "yukarıdan" algılamasının aksine Katalan Katolik Kilisesi asıl tehdidin tabandan geldiğini düşünmüştür. Bu da milliyetçi hareketleri desteklemesine ve Franco karşıtı bir pozisyon almasına sebep olmuştur. Ancak buna rağmen milliyetçilik hareketinin liderliğini burjuvaziden alamamış, hareketi Katolikleştirememiş ve bir kurum olarak karar alma süreçlerinin dışında kalmıştır.

Anahtar Kelimeler: Franco Dönemi, Katalan Milliyetçiliği, Katolik Kilisesi.

ÖZYETERLİK VE YAŞAM DOYUMU ARASINDAKİ İLİŞKİDE ÖRGÜTSEL BAĞLILIĞIN ARACILIK ETKİSİ: SAĞLIK ÇALIŞANLARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Hülya HANÇERKIRAN

Yüstra BİRDEN

Güler ERSAN

Kenan ORÇANLI

ÖZET

Günümüzde çalışan bireylerin yaşam doyumları üzerinde bireyin sahip olduğu kaynak ve yeteneklerden oluşan öz-yeterlik ve örgütsel bağlılık kavramlarının oldukça önemli bir rol oynadığı bilinmektedir. Bandura (1993, 1997)'e göre öz-yeterliliği yüksek bireylerin, zorlu yaşam olayları karşısında yeteneklerine dayanarak daha mücadeleci, ısrarcı oldukları ve daha fazla çaba harcadıkları, bunun kendilerini geliştirmenin yanında daha olumlu deneyimler yaşadıklarına yönelik önermeler bulunmaktadır. Literatürde yapılan inceleme neticesinde bireylerin sahip olduğu özyeterlik algısının bireylerin yaşam doyumları üzerinde etkisinin incelendiği bazı çalışmaların olduğu, ancak söz konusu iki değişken arasındaki ilişkide örgütsel bağlılığın aracılık etkisini inceleyen herhangi bir çalışmanın ise olmadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda yapılan çalışmanın amacı, özel hastanelerde çalışanların yaşam doyumlarının üzerindeki öz yeterlik algılarının etkisi ve bu etkide çalışanların örgütsel bağlılıklarının aracılık etkisini incelemektir. Çalışmada üç değişken arasında kurulan modelin analizinde kullanılan veriler, 01 Kasım-01 Aralık 2020 tarihleri arasında Gaziantep Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde bulunan 12 adet özel hastanede çalışan personele uygulanan Öz-yeterlik Ölçeği, Örgütsel Bağlılık Ölçeği ve Yaşam Doyumu Ölçeği olmak üzere üç adet ölçek ile toplanmıştır. Verilen analizi SPSS ve AMOS paket programları ve R programlama dili ile doğrulayıcı faktör analizi, korelasyon analizi ve yapısal eşitlik modeli yöntemleri ile yapılmıştır. Örneklemin oluşturulmasında kolayda örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Çalışmanın sonunda, öz-yeterlik, örgütsel bağlılık ve yaşam doyumunu değişkenleri arasında anlamlı ve pozitif yönlü bir ilişkinin olduğu, öz-yeterlik değişkeninin yaşam doyumunu değişkenini üzerinde etkili olduğu ve söz konusu ilişkide örgütsel bağlılık değişkeninin ise kısmi aracılık rolünün bulunduğu tespit edilmiştir. Yapılan çalışmada elde edilen sonuçların sağlık alanında yönetici ve çalışanlarına katkı sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam doyumunu, Öz-yeterlik, Örgütsel Bağlılık,

YAŞAM DOYUMU VE ÖZYETERLİLİK ARASINDAKİ İLİŞKİDE ÖRGÜTSEL BAĞLILIKIN ARACILIK ETKİSİ: SAĞLIK ÇALIŞANLARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA

Hülya HANÇERKIRAN

Yüstra BİRDEN

Güler ERSAN

Kenan ORÇANLI

ÖZET

Bu çalışmanın amacı özel hastanelerde yaşam doyum, öz yeterlilik ve örgütsel bağlılık arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Bu amacı başarmak için özel hastanede çalışan sağlık çalışanlarına yaşam doyum, öz yeterlilik ve örgütsel bağlılık için bir anket uygulanmıştır. Gaziantep bölgesindeki özel hastanelerde çalışan 12 özel hastanedeki sağlık çalışanları üzerinde çalışma yapılmıştır. Yaşam doyum, öz yeterlilik ve örgütsel bağlılık arasındaki ilişkiyi incelerken demografik bilgilerin etkisi de dikkate alınmıştır. Çalışma da değişkenler arasında doğrudan ve aracılık ilişkilerini içeren üç değişken incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre özel hastanelerde yaşam doyum, öz yeterlilik ve örgütsel bağlılık arasında anlamlı pozitif yönlü bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşam doyum, Öz yeterlilik, Örgütsel Bağlılık, Sağlık Çalışanları.

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

JAPON EDEBİYATINDA İŞÇİ SINIFININ TEMSİLİ: TAKİCİ KOBAYAŞI VE YENGEÇ KONSERVELEME GEMİSİ

Selin Yıldız

Prof. Dr. Hayriye Erbaş

ÖZET

Japonya’da anarşizm (museifu shugi), radikal politik bir felsefe olarak 20. Yüzyılda ortaya çıkmıştır. Japonya’da komünizm ile eklemlenen anarşist hareketin de amacı işçi sınıfı üzerinde baskı yaratan kapitalist sistemi yıkmaya yöneliktir. Bu çalışma da Japon edebiyatında anarşizmin ve işçi sınıfının nasıl temsil edildiğini görmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Sosyolojik analizlerde yararlanılan kaynaklardan en sonuncusunun edebiyat olduğunu söylemek mümkündür çünkü çoğunlukla dilbilimsel incelemelere konu olan edebi eserler sosyal gerçeklik yönünden incelenmemektedir. Edward Said (2000:124) ‘in “Her edebi metin bir şekilde kendi vesilesinin içinden doğduğu yalın ampirik gerçekliklerin yükünü taşır.” önermesinden yola çıkarak Yengeç Konserveleme Gemisi isimli eserde işçilerin gündelik hayatı, çalışma koşulları gibi detaylar analiz edilmiştir. Bu analizde temel olarak yorumlama ve anlamlandırmaya yönelik olan nitel araştırma yöntemlerinden belgesel gözlem yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemin beraberinde veri toplama yöntemi olarak literatür taraması seçilmiştir. Çalışmanın kuramsal çerçevesi Marksist edebiyat eleştirisi temelinde şekillenmiş, sosyal bilimlerde yalnızca bir bilim dalından yararlanmanın yanlış bir yaklaşım olduğu kabulü ile edebiyat sosyoloji ilişkisi detaylandırılmıştır. Çalışmanın asıl kısmı denilebilecek “Analiz ve Değerlendirme” başlığı altında Marksist edebiyat eleştirisinin gerektirdiği gibi tarihi arka plan oluşturulmuş, bu kısımda işçi sınıfının ortaya çıkışı, yazar Takici Kobayaşı’nın bu süreçten nasıl etkilendiği ve işçi sınıfı ile olan ilişkisi değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeden sonra işçi sınıfının karşılaştığı sıkıntıları ne şekilde yansıttığı işçilerin gündelik hayatı, kapitalizmin eleştirisi, sınıf bilinci gibi farklı başlıklar altında değerlendirilmiştir. Yazarın toplumsal gerçekçi bir biçimde betimlemelere başvurmadan bütün doğallığı ile işçi sınıfını anlattığı ve yaşanmışlıkları eserde görmenin mümkün olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat, Japonya, İşçi Sınıfı.

DÖVİZ KURU VE PETROL FİYATLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ:1980-2018

Tuğba İBİK

Prof. Dr. Serdar ÖZTÜRK

ÖZET

Enerji dünya ekonomilerine yön veren yaşamın en gerekli parçalarından biridir. Her ülke gelişebilmek için ve ekonomisini kalkındırabilmek için enerjiye ihtiyaç duymaktadır. Enerji kaynakları arasında yenilenemeyen enerji kaynaklarından biri olan petrol en önemli paya sahiptir. Dünya ekonomisini derinden etkileyen petrol geçmişten günümüze bu etkinliğini sürdürmeye devam etmektedir. Ülkeler yıllarca petrol arama çalışmaları yapmıştır. Özellikle ulaşım sektöründe büyük bir paya sahip olan petrol türevi ürünlerinde talep görmesiyle birlikte değer kazanmıştır. Gün geçtikçe önemi daha da artan petrol uluslararası ticarete önemli bir yere sahiptir. Ülkeler arasında petrol rezervleri ve üretimi eşit dağılmamıştır. Petrol üretimi yapan ülkeler bunu ellerinde ekonomik bir güç olarak görmüşlerdir. Petrol üretemeyen ülkeler ise bu enerji kaynağını elde edebilmek için sürekli ithalat yapmaktadır. Bu da bir ülkeyi dışa bağımlı hale getirmektedir. Petrol üretimi yapan ülkeler de petrolün getireceği ekonomik gücü ellerinde bulundurmak için yıllarca sürebilecek savaşlar yaşamışlardır. Türkiye’de bulunan petrol rezervleri oldukça sınırlıdır. Ayrıca petrol arama çalışmaları için teknolojik yetersizliklerin bulunması ve yanlış enerji politikaları Türkiye’nin petrol ithal eden ülke konumunda bulunmasına neden olmuştur. Petrol ihtiyacını ithal ederek karşılayan Türkiye enerji kaynağı bakımından dışa bağımlı halde olduğu için petrol fiyatlarında yaşanacak değişimler dolayısıyla ülke ekonomisini de önemli ölçüde etkileyecektir. Petrol fiyatlarının belirlenmesinde en önemli etkenlerden biri petrol krizlerinin yaşanmasıdır. Petrol krizinin 1973 yılında meydana gelmesiyle birlikte petrole olan ilgi daha çok artış göstermiştir. 1974 yılında meydana gelen petrol krizi petrol fiyatlarını ani bir şekilde artırmıştır. 1979-1980 İran Devrimi ile yaşanan bir diğer petrol şoku fiyatların yükselmesiyle birlikte petrol üretim maliyetlerinde de artış yaşanmasına sebebiyet vermiştir. Daha sonra meydana gelen krizlerle birlikte ülke ekonomisi büyük sarsıntılara uğramıştır. Petrol krizlerinin yaşanması petrol fiyatlarını doğrudan etkilemiştir. Bu durumda petrol arzını ve talebini etkilemektedir. Yaşanan krizler enerji güvenliğinin önemine bir kez daha dikkat çekmiştir. Petrol fiyatları döviz kuru cinsinden belirlendiği için döviz kuru ve petrol fiyatları arasında sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Bir ülkenin petrol talep etmesi kurdaki değişimlere bağlıdır. Dolayısıyla dolar değer kaybederse petrol fiyatları düşme eğilimi göstereceği için petrole olan talepte artış gösterecektir. Yapılan bu çalışmada döviz kuru ve petrol fiyatı arasındaki ilişki Türkiye’de 1980-2018 yılları arası baz alınarak ve Brent ham petrol fiyatları ile efektif dolar /TL döviz kuru verileri kullanılarak incelenmektedir. Çalışmada kurlarda yaşanan değişikliklerin petrol fiyatlarını etkileyip etkilemediği incelenmiştir. Döviz kurlarındaki değişiklik ve petrol fiyatları arasındaki ilişki belirtilen yıllar arasında incelenmiş ve döviz kurları ve petrol fiyatları arasında sıkı bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Döviz Kuru, Petrol Fiyatları, Petrol Krizleri

SOLOMO REKLAMCILIK VE SOSYAL SERMAYE ETKİLEŞİMİ: AMPİRİK BİR ÇALIŞMA

Özge GÜNEY
Suzan ÇOBAN

ÖZET

Günümüzdeki mobil cihazların GPS (Küresel Konumlama Sistemi) özelliği ile işletmeler, tüketicilere istenen yer ve zaman diliminde ulaşabilmektedirler. Teknolojinin bu gelişmesiyle pazarlamacılar, tüketicilerin buldukları yere göre, ürünlerine ilişkin bilgi ve teklif gönderme imkânı bulmuşlardır (Bruner ve Kumar, 2007). Mevcut önemli örneklerinden biri, SoLoMo (Sosyal-Lokal-Mobil) reklamlardır.

SoLoMo reklamlar, şirketin hedefleri doğrultusunda sosyal medya araçlarına reklam ve pazarlamayla ilgili içerikleri tüketicilerin etkileneceği bir biçimde yerleştirerek, onların bu mesajları yaymalarını, ürünler hakkında konuşmalarını, özetle reklam mesajıyla birbirleriyle etkileşim içinde olmalarını sağlayan birtakım etkinlikler olarak ifade edilebilir (Sabuncuoğlu ve Gülay, 2014). SoLoMo reklamcılık ortamı olarak sosyal medyanın etkin kullanımı sayesinde işletmeler, tüketiciler arasında network oluşturarak sosyal sermayenin oluşma sürecine ivme kazandırmaktadır.

İşletmeler bu sayede kullanıcıların sosyal etkileşimlerinden yararlanarak hedef kitlesini oluşturma imkânı bulmaktadır. Oldukça etkili olan SoLoMo reklamları, hedef kitle analizi ve tüketicilerin algılarına göre doğru yöntem geliştirerek başarısını artırabilecektir. Dolayısıyla SoLoMo reklamlarının sosyal sermaye açısından nasıl algılandığı ve tüketicilerin SoLoMo reklam ile ilgili olumlu-olumsuz algıları belirlenmelidir. Bu bilgilere göre reklamlar tasarlanmalı ve uygun sıklıkta gönderilmeli, kullanıcılarda güven altyapısı oluşturulmalı ve onların gizlilik endişelerini ortadan kaldıracak uygulamalar yapılmalıdır ve SoLoMo reklamların etkinliğini artıracak stratejiler geliştirilmelidir. Tüm bunlar sağlanabilirse SoLoMo reklama yönelik olumlu tutum geliştirilebilir (Güney, 2020). Etkili SoLoMo reklamları ile tüketiciler, markalarla etkileşime girme konusunda daha fazla zaman, para, çaba harcamaya istekli hale gelebilir ve işletmeler doğru strateji ile markalarını daha fazla tercih edilir duruma getirebilirler.

Bu çalışmanın amacı, SoLoMo reklamcılıkta algılanan sosyal sermaye boyutlarının, SoLoMo reklamlara yönelik tutuma etkisini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda geliştirilen veri toplama yöntemi olarak anket, Nevşehir ilinde uygulanmıştır. 388 katılımcıdan analize uygun veriler elde edilmiştir. Veri analizinde SPSS ve AMOS hazır paket programları kullanılmıştır. Analiz yöntemi olarak faktör analizi, çoklu regresyon analizi, güvenilirlik-geçerlilik ve değişkenler arası korelasyon analizlerinden yararlanılmıştır. Analizler sonucunda, SoLoMo reklamlarında algılanan sosyal sermaye boyutlarının, SoLoMo reklamlara yönelik tutumu anlamlı ve pozitif yönde etkilediği saptanmıştır. SoLoMo reklamlara yönelik tutumu etkileyen sosyal sermaye boyutları, bilişsel boyut, yapısal boyut ve ilişkisel boyuttur.

Literatür incelemesinde görüldüğü üzere, SoLoMo reklam, SoLoMo reklamlarda algılanan sosyal sermaye boyutları, bu boyutların SoLoMo reklamlarına yönelik tutumu konu alan oldukça sınırlı sayıda çalışma vardır ve özellikle sosyal sermayenin pazarlama odaklı incelenmesinde önemli kaynak sorunları vardır. Dolayısıyla araştırma, bu yönü ile literatüre katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: SoLoMo Reklamcılık, Sosyal Sermaye, Mobil İletişim.

TEKNOLOJİ DESTEKLİ DİL ÖĞRETİMİ BAĞLAMINDA ŞİİRLERİN KELİME ÖĞRETİMİNE ETKİSİ

Aslıhan TÜRK
Bengü AKSU ATAÇ

ÖZET

Günümüzde teknoloji destekli dil öğretimin sunduğu olanaklar çağımızın sunduğu kolaylıklardan yararlanmak, derste vakit kaybını önlemek, stres faktörünü azaltmak gibi birçok açıdan çok büyük önem taşımaktadır. Bu tür uygulamaların hem öğretmen hem de öğrenci penceresinden bakıldığında ne kadar etkili olduğu çeşitli bulgularla tespit edilmiştir. Özellikle sınıf ortamını pasiflikten kurtarmak, öğrenciyi derse adapte etmek için teknolojik materyaller faydalı olmaktadır. Öte yandan, şiir, roman, öykü vb. edebi eserlerin dil öğretimi ve öğrenimi süreçlerine sağladıkları katkılar konusunda sayısız bilimsel çalışma bulunmaktadır. Yabancılara Türkçe Öğretimi nispeten yeni bir alan olduğundan teknoloji desteği ile dil öğretimi alanında eğitsel materyal kullanımı oldukça sınırlıdır. Bu çalışmada, edebi bir tür olarak şiirlerin teknoloji destekli bir şekilde dil öğretiminde kullanılması hedeflenmiştir. İbrahim Sadri'nin 'Merhaba' adlı şiiri Yabancılara Türkçe öğretimi sınıflarında kelime öğretimi çalışmasında kullanılmak üzere özgün bir materyal olarak ele alınmıştır. Çalışmada öncelikle alan yazın yöntemi kullanılarak gerek teknoloji destekli dil eğitim gerekse şiirlerle kelime öğretimi konularında tarama yapılmış ve bulgular çalışmanın araştırma soruları ile ilişkilendirilmiştir. Daha sonra "Merhaba" şiiri üzerinden kelime öğretimi yapılırken kullanılan teknoloji destekli yöntem ve teknikler ele alınarak kelime öğretimine yönelik sınıf içi etkinlik önerileri sunulmuştur. Sonuç olarak, kullanılan bu yöntem ve tekniklerin Türkçenin zenginliğini yabancı dil olarak öğrenmek isteyen yetişkin ya da çocuk her yaşta bireyin seviyesine indirmeye çalışarak etkili bir öğretim sağladığına, özellikle dil beceri alanlarına hitap etmesi ve diğer duyu organlarını da harekete geçirmesi açısından öğrencinin yararına olduğuna dikkat çekilmiştir. Çalışmanın bu yönleriyle bundan sonra yapılacak Yabancılara Türkçe Öğretimi alanındaki teknoloji destekli dil öğretimi çalışmalarına örnek teşkil edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Şiir, kelime öğretimi, Teknolojik Destekli Dil Öğretimi.

II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ KADIN HAREKETİ VE KADIN DERGİLERİ

Hilal TÜFEKÇİ

ÖZET

On dokuzuncu yüzyılın büyük kısmında Osmanlı Devleti'nde, geleneksel yapıya sahip olan Osmanlı toplumunun, sosyal yapılar, siyasi eğilimler ve eğitim kurumunun yeniden yapılanması gibi birçok alanda kapsamlı değişiklikler meydana gelmiştir. 1908'de İkinci Meşrutiyet'in ilanı tüm bu birikimin oldukça kısa bir zaman diliminde hızla tamamlanmaya çalışılmasına fırsat vermiş, toplumun o döneme dek söz hakkı verilmemiş farklı kesimlerinin kamusal yaşamda daha çok görünmesine yol açmıştır. Kamuoyunun belirlenmesinde rol oynayan medya araçları, hızla artan teknolojik imkanlar sayesinde daha fazla okunur olmuş, Yeni ortaya çıkan toplumsal ve siyasi aktörlerin seslerinin duyulmasını sağlamıştır.

Kadınlara yönelik çalışmalar da bu dönemde hız kazanmıştır. Meşrutiyetle beraber kadınlar toplumda daha fazla kendilerine yer bulmuşlardır. Osmanlı kadın hareketinin temel hedefini sosyal hayatta rol alma, eğitim ve çalışma alanlarında, siyasi haklar ve hukuksal haklar elde etmeleri oluşturmuştur. Kadınlar bu dönemde seslerini duyurmak için basını kullanmışlardır. Kadın hareketlerini duyurmak için kullandıkları araçlar içinde kadın dergileri önemli rol oynamıştır. Bu sunum, II. Meşrutiyet Döneminde Osmanlı kadın hareketinin tek yönlü, tekdüze ve benzer siyasi fikirlere dayanmayan, oldukça renkli ve birbirinden farklı görüşlere sahip olan bir siyasi mücadele alanı olduğunu örnekler üzerinden ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kadın Dergileri, II. Meşrutiyet, Kadın Hareketi

KONYA HALK KÜLTÜRÜNDE ALKIŞLAR VE KARGIŞLARIN (DUALAR VE BEDDUALAR) YERİ

Emine AKARSU

ÖZET

İnsanoğlunun varlığından bu yana sahip olduğu maddi ve manevi değerler hep var olmuştur. Toplumsal hayata birlikte yaşam mücadelesi içinde bulunduğu süreçte içgüdüsel birtakım söylemler söylenegelmiştir. Tarih boyunca hemen her dönemde ve farklı toplumlarda da mevcut olan değişik bir algıyla psikolojik olarak insanlar hissettiklerini dualara ve beddualara dökmüştür. Bu dileklerin bir tür insan nazarında rahatlama olarak da adlandırılabilir. Bazen korunma, sığınma, yalvarma, yakarış, övgü ve tapınma gibi inanışlara da yer verilmiştir. İnanç ve kültür esaslı bir söylem olan alkış ve kargışların, kendinden üstünde ve güvende hissettikleri tabiat güçlerine teslim olma şeklinde bireysel, toplumsal ve kültürel çevrede, tarih boyunca başvurdukları görülmektedir. Halk kültürü, insanlığın bir ürünü olup insanlığın aynası ve geleceğe aktarılan en önemli hazinesidir. Kültürel bir bağ tesisinde o kadar kuvvetli olmalı ki bugün hala bazı inanışların izleri görülmektedir. Kültür aktarımını sağlayan edebi bir tür olan dualar ve beddualar, günlük hayata insanların farkında ya da farkında olmadan dillerine doladıkları kalıplaşmış sözlü bir kültürdür. İnsanların olumlu bir durum karşısında ettikleri alkışlar ile kötü bir olay karşısında da hissettiklerini kargışlarla ifade etmeleri insani bir durumun doğal bir sonucudur. Bu bağlamda alkış ve kargışların söylemleri ışığında halkın gündelik hayata inançların, değerlerin ve dönemin kültürü hakkında önemli ipuçları da bizlere sunmaktadır.

Bizde bu çalışmada, Konya ve çevresinde dinamik bir sözlü halk kültürü olan alkışlar ve kargışların geçmişten günümüze bağlantı kurarak aktarmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Alkış, Halk Kültürü, Kargış, Konya.

COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜN ÜRETEN TARIM İŞLETMELERİNİN YÖNETİM STRATEJİLERİ

Mehmet Emin KILIÇ
Halil Özcan ÖZDEMİR

ÖZET

Coğrafi İşaretili (Cİ) ürünleri etkin bir şekilde üretmenin bölgenin tarım ekonomisine etkileri inkâr edilemez bir gerçektir. Bu etkiler, bölgesel kalkınmanın önünü açmakta; dolaylı olarak da kırsalın kalkınmasıyla beraber kırdan kente göçün azalmasına katkı sağlamaktadır. Bu çalışmanın amacı belirli bir coğrafi alanda coğrafi işaretili ürün üreten tarım işletmelerin yönetim stratejilerini incelemektir. 2017 yılında Cİ almış olan “Kağızman Uzun Elma’sı” üreten tarım işletmeleri bu çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Kağızman ilçesi, Kars ilinin ilçeleri arasında bölgenin meyve ve sebze ihtiyacını karşılayan ve tarımsal gelirlerinin çoğunun meyveciliğe dayandığı mikroklima özelliği gösteren ender bir bölgede yer almaktadır. Araştırma kapsamında üreticiler ile yüz yüze görüşmeler yapılmış, İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğünden ve belediyeden ilgili veriler alınmıştır. Ayrıca literatürde bu konu hakkında yapılmış çalışmalar ile de araştırma desteklenmiştir. Araştırma kapsamında uzun elmanın küçük tarım işletmeleri tarafından genellikle hobi amaçlı üretildiği görülmüştür. Fakat günümüzde bu ürünlerdeki gelir getirisinin oldukça tatmin edici olması nedeni ile düşük üretim hacminden büyük üretim hacmine doğru bir evrilme tespit edilmiştir. İlgili ürün hakkında yeteri kadar istatistiki bilginin bulunmayışı araştırmamızın ana kısıtını oluşturmaktadır. Araştırmanın önemli sonucu incelenen tarım işletmelerinin üretim yöntemlerinde ve yönetim stratejilerinde modern tekniklerin kullanılmadığı görülmüştür. Örneklemdaki tarım işletmeleri en fazla 350 ağaç ile üretim faaliyetinde bulunmaktadır. Kağızman ilçe merkezinde tarım işletmelerinin uzun elma üretimini yaklaşık 1.000 hektarlık bir alanda 7.500 ağaç ile yaptıkları tespit edilmiştir. Coğrafi işaretili bu ürünün genellikle 1100-1650 metre rakımlı taban arazilerde üretiminin yapılması üretim şartlarını sınırlandırmaktadır. Bu ürüne dayalı bir kalkınma stratejisinin geliştirilmesi bölgede yaşayan insanların refahının artırılması açısından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yönetim ve Strateji; tarım işletmeleri, Kağızman Uzun Elma, Coğrafi İşaret

ÖĞRETMENLERİN KÜLTÜREL MİRASA BAKIŞLARININ PEST ANALİZİ İLE İRDELENMESİ – NEVŞEHİR İLİ ÖRNEĞİ

Ersan UZ
Adem ÖGER

ÖZET

İnsanın tüm eylemlerini içine alan kültür ve tarihimizi ve kimliğimizi oluşturan kültürel mirasın korunması, aktarılması ve sürdürülmesi toplumlar için büyük önem taşımaktadır. Eğitim bir toplumun hem kültürünü etkiler hem de o kültürden etkilenir. Bu sebeple kültür ve kültürel mirasın eğitim ortamlarındaki durumunun açığa çıkarılması önemlidir. Bu çalışmada PEST Analizi (Politik-Ekonomik-Sosyolojik-Teknolojik) kullanılarak Nevşehir ilinde görev yapmakta olan öğretmenlerin kültürel miras anlayışları irdelenmiştir. Literatür taramasında PEST Analizi, bir konu ile ilgili risklerin bazı kategoriler (politik, ekonomik, sosyolojik ve teknolojik) bazında değerlendirmeler yapılarak belirlenmesi olarak tanımlanmaktadır. Bu çalışmadan öğretmenlerin kültürel mirasa yönelik bakış açıları, kültürel mirasın derslere dahil edilmesindeki politik uygulamalar, kültürel mirasın ekonomik yönü ve bulunduğu yöreye katkılarına dair görüşleri, kültürel mirasın sosyolojik yönleri ve teknolojik gelişmelerin kültürel mirasa etkilerine dair görüşleri elde edilmiş ve ortaya çıkan sonuçlar tartışılarak genel bir değerlendirme yapılmıştır.

Günümüz dünyasında küreselleşme insanların ve toplumların yaşamlarını ve ilişkilerini ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal açıdan önemli ölçüde etkilemekte ve bireylerin kültür ve kültürel mirasa yönelik bakış açıları da değişmektedir.

Bu çalışmada Nevşehir il genelinde görev yapan öğretmenlerin kültürel miras anlayışları PEST analizi kullanılarak irdelenmiştir. Çalışmada, betimsel araştırmalar kapsamında bulunan tarama yöntemi kullanılmıştır. Tarama modelindeki bu araştırmanın verileri, araştırmacılar tarafından uzman görüşleri alınarak hazırlanan 9 soruluk demografik bilgiler ve 21 soruluk 5'li Likert tipi ölçeğin kullanıldığı toplamda 30 soruluk bir anketten elde edilmiştir. Katılımcılar, tamamen gönüllük esasına dayanılarak belirlenmiş olup Covid-19 salgını sebebiyle anket çevrimiçi olarak katılımcılara ulaştırılmıştır. Araştırmanın evreni Nevşehir il genelinde Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı kurum ve kuruluşlarda eğitim-öğretim alanında görev yapan tüm personeldir. Araştırmanın örneklemi ise Nevşehir ilindeki ilkököl, ortaokul ve Ortaöğretim kurumlarında görev yapan idareci ve öğretmenlerdir. Çalışmaya, müdür-müdür yardımcısı ve öğretmen olarak toplam 827 kişi katılmıştır. Bulguların değerlendirilmesinde, istatistiksel teknik olarak betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Elde edilen veriler, SPSS paket programıyla değerlendirilmiş olup her bir soru için ayrı ayrı irdelenerek tartışılmış ve genel bir sonuca ulaşılmıştır.

Bu çalışma, öğretmenlerin kültür ve kültürel mirasa bakış açılarının PEST analizi kullanılarak ortaya çıkarılması, kültürel miras açısından zengin olan ilimizde öğretmenlerin kültürel mirasa ilişkin farkındalıklarının artmasına katkı sağlanması, kültürel mirasın eğitim ortamlarına dahil edilmesi, öğrencilere aktarılması, turizm gelirlerini artırarak sağladığı ekonomik getirileri, teknolojinin gelişmesinin kültürel mirasa etkileri, kültürel mirasın okul ortamlarında öğrencilere aktarılması, öğrencilerin kültürel geçmişlerinden ilham alarak 21. yüzyılda ihtiyaç duyulan bilimsel, teknolojik ve kültürel gelişmelere katkıda bulunabilmeleri için iyi bir kültür eğitimi almalarının sağlanması ve yerelde sürdürülebilir kültürel mirasın yönetimi ile ilgili alınacak kararlar açısından çok önemli bir veri kaynağı oluşturmuştur.

Anahtar Kelimeler: PEST Analizi, Kültürel Miras, Analiz, Kültür

X VE Y KUŞAĞININ FESTİVALE KATILIM MOTİVASYONLARI: MERSİN NARENCİYE FESTİVALİ

Seda Nur KESKİN

Duygu EREN

ÖZET

Sosyal, kültürel, ekonomik ve teknolojik alanda yaşanan gelişmeler; niteliklerde, beklentilerde, isteklerde ve kuşak anlayışında değişime neden olmuştur. Yetişme tarzları ve içinde buldukları ortam değişiklikleri nedeniyle “kuşak” olarak isimlendirilen jenerasyonlar arasında gerek karakter, gerek istek ve ihtiyaçlar, beklentiler ve onları motive eden unsurlar farklılıklar göstermektedir. Bu nedenle çalışmanın amacı; X ve Y kuşağı bireylerin festivale katılım motivasyonlarını belirlemektir. Çalışma; 1-3 Kasım 2019 tarihlerinde gerçekleşen, 7. Mersin Narenciye Festivaline katılan X ve Y kuşağı bireylere, bir anket çalışması uygulanmıştır. Elde edilen veriler paket programı yardımı ile değerlendirilmiştir. Yapılan analizler sonucunda, X ve Y kuşağı bireylerin motivasyon faktörleri beş boyut altında toplanmıştır. Bunlar; “deneyim, güvenlik ve konfor, kaçış, eğlence ve sosyalleşme”dir.

Anahtar Kelimeler: Kuşak, Motivasyon, Festival

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

KAÇAR DEVLETİ'NİN KURULUŞ SÜRECİ

Barış DURSUN

ÖZET

Safevi Devleti'nin kuruluşuna destek veren Kaçarlar, bu destekleri nedeniyle Safeviler tarafından Gence ve civarları kendilerine ikta olarak verilmiştir. Sonraki süreçlerde ise I. Şah Abbas'ın boyları bölerek göç ettirme politikasının bir gereği olarak Esterabad'a yerleştirilmişlerdir. Burada sayıları artmış ve siyasi olarak nüfuz sahibi olmuşlardır. 1722 yılında Safevilerin yıkılmasıyla beraber yetmiş üç yıl süren siyasi mücadeleye girmişlerdir. Bu süreç Kaçar Bey'i Feth Ali Han'ın, II. Şah Tahmasp'a yardım etmesiyle başlamıştır. Daha sonra da İran'da gücü ele geçirmeye çalışan Avşarları ve Zendleri mağlup ederek 1795 yılında kendi devletlerini kurmaya muvaffak olmuşlardır.

Bu çalışmada Kaçarların devlet olarak tarih sahnesine çıkmadan önce siyaseten hangi rolleri üstlendiği, hangi gelişmeler neticesinde devletleşme sürecini yaşadığı, bu süreçte yaptıkları mücadeleler incelenmiş ve Kaçarların bölge tarihi üzerindeki tesirleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kaçarlar, Kuruluş, Safevi, İran, Tahran ve Aşağı Baş.

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

ANADOLU PİRAMİTLERİNİN TOPLUMSAL NORMA ETKİSİ

Osman ELBAY

ÖZET

Tümülüs, Latince bir sözcük olup (çoğulu tümülü), bir mezar ya da mezarlık içeren, toprak yığılarak oluşturulmuş tepeciklere verilen addır. Höyük ve kurgan (Orta Asya'da) da denilen tümülüs yapma geleneğine sahip ulusların sayısı fazla değildir. Bunlara en çok Anadolu'da, Trakya'da, Orta Asya'da, Rusya'da ve Meksika'da rastlanır.

Mezarın yerini bir tepe ile belirleme geleneğinin bilinen ilk örnekleri Avrasya steplerinde, MÖ 4. binyılın başlarına aittir; kurgan olarak da adlandırılan bu mezar tepelerinin altında, ölü basit bir çukur ya da ahşap bir odaya yerleştirilmiştir. Bu geleneğin, steplerden gelen etki ile, Trakya'ya ilk olarak MÖ 3. binyıl içinde girdiği bilinmektedir.

İlk Demir Çağ'dan itibaren mezar tepeleri daha sivri ve konik bir biçim almış, dolgularında taş ile birlikte killi toprak da kullanılmıştır. Demir Çağ'ının ilk kısmına tarihlenen mezar tepelerinde gene ayrı bir mezar odası yoktur; ölü toprağa açılmış ve ahşap ile kaplanmış bir odanın içine yatırılmıştır. Orta Demir Çağ'ından itibaren mezar odası ya da taş lahidi olan gerçek tümülüsler görülmeye başlar. Bu tür tümülüsler için genellikle uzaktan görülebilen sırt ve yamaçlar tercih edilmiştir İkili ya da üçlü tümülüsler yaygın olmakla birlikte, tümülüs mezarlığı şeklinde sayıları dokuz ile otuzaltı arasında değişen gruplara da rastlanmaktadır. toplu tümülüs mezarlıklarının, daha eski bir kutsal alanın üzerinde yer aldığı görülmektedir.

Bintepe'deki Alyattes'in tümülüsü ile Nemrut Dağı'ndaki tümülüs Anadolu'nun bilinen en büyük tümülüsleri arasında yer alır. Frigyalılara ait tümülüsler de olmakla birlikte tümülüs yapımı daha çok Lidyalılar'da önem kazanmıştır.

Gömü gelenekleri ve sonucu ortaya çıkan tümülüs geleneğinde bir hayli zengin sembolik imgelerle oluşturulan kurallı davranışlar, türümüzün en temel davranış özelliklerinden biridir. Bizden öncekiler, ekonomik rasyonaliteyle açıklanamayacak ölçülerde emek ve zamanı, tümülüsler için harcamış. Günümüzün akılcı olarak tanımladığı davranışlardan uzaklığı nedeniyle olsa gerek, geleneksel arkeoloji literatüründe gömü ritüeli, inançlarla motive edilen ve sosyoekonomik alt yapıyla doğrudan ilişkisi kurulamayan davranışlar olarak anlaşılmaktadır. Fakat, 19. Yüzyıldan bu yana, Emile Durkheim, Victor Turner, Clifford Geertz, Marshall Sahlins, Maurice Bloch, Roy Rappoport, Catherine Bell ve Harvey Whitehouse gibi araştırmacıların katkılarıyla biriken antropoloji literatüründe ölü ritüeline, zamanlaması, mekân düzenlemesi ve davranış biçimleri kurallara bağlı olan ve sosyal yapının kurucusu ve dönüştürücüsü bir eylem olarak yaklaşılmıştır. Bu bağlamda tümülüs ritüeli, herkesin aşına olduğu bir sembolik referanslar sistemine atıf yaparak, bireylerin tecrübelerini belli kavramlar ve normlar çerçevesinde anlamalarını sağlayan, böylece ortaklaşmayı kolaylaştıran, bir meta-dil olarak da tanımlanabilir. Zaman, mekân ve bedenleri bağlayan sembolik referansların düzeni, varoluşun içerik ve formuyla ilgili kabul edilebilir bir açıklama sunarken, bir araya gelen bireylerin tüm varlıklar ve tarihsel süreçle ilişkilerini de kurmalarına yardımcı olmaktadır. Böylece tümülüs ritüeli, toplumsal kimlikleri yapılandıran bir sosyal kontrat olarak da görülebilir. Mevcut eylem, toplumsal kuralların meşrulaştırılmasında önemli bir rol oynar. Bu anlamda, tümülüsler, bazı grup ve kişilerin iktidarlarını pekiştirmek için kullandığı bir araç; düzene karşı fikirlerin de ortaya konduğu bir söylem alanıdır.

Tümülüsler bir anlamda, bireyden haneye, haneden temel ortaklaşma grubuna ve temel ortaklaşma grubundan daha geniş ortaklaşma gruplarına, sosyal yapının hangi koşullarda ve nasıl şekillendiğini bütüncüllük içinde anlamak için bize evrensel ipuçlarını miras bırakan mimarilerdir. , Yakın Doğu Arkeolojisi'nde Ian Kuijt, Marc Verhoeven ve Ian Hodder gibi araştırmacılar bu yaklaşımı başarıyla uygulamıştır.

Anahtar Kelimeler: Anadolu piramitleri 1; Tümülüsler 2; Toplumsal norm 3; Ritüel 4

GÖÇ VE MÜZİK: TÜRKÇE SÖZLÜ RAP MÜZİĞİN İLK ÖRNEKLERİNDE GÖÇ ETKİLERİ

Sezer AĞGEZ

ÖZET

İkinci Dünya Savaşı, toplumları etkileyen olumsuz sonuçlarının yanı sıra, özellikle Avrupa'da büyük bir göç hareketini de tetiklemiştir. Söz konusu göç hareketi; tarım ve hayvancılığın ana geçim kaynağı olduğu ülkelerden, savaşın bir sonucu olarak can kayıpları yaşayan, dolayısı ile iş gücüne ihtiyaç duyan Batı Avrupa ülkelerine doğru olmuştur. Bu dönemde gerçekleşen işçi göçü beraberinde uyum sorunu getirmiş, göçmenler yaşamak zorunda kaldıkları yerlerde işçi sınıflarını oluşturmuş ve gettolarda yaşamaya itilmişlerdir.

Yaşanan göç dalgası sırasında Almanya, başta Türkiye'den olmak üzere en çok göç alan ülkelerden biri olmuştur. Yıllarca yaşanan uyum ve ırkçılık gibi sorunların ardından 1990'lı yılların başında Almanya'da yaşayan Türk gençler, problemlerini dışa vurmak amacıyla geçmişte benzer sorunlar yaşayan Amerikalı siyahiler gibi Rap müziği tercih etmiş, Türkçe sözlü Rap müziğinin ilk temellerini burada atmış ve şarkılarında problemlerini dile getirip seslerini önce Türkiye'ye, ardından dünyaya duyurmuşlardır. Bu çalışmada, 1995-2006 yılları arasında kaydedilmiş 3 Türkçe sözlü Rap müzik şarkısının video klipleri ve sözleri, görsel ve dilsel iletileri incelenerek göçmenlik, göç etmenin bireyde ve çevresindeki etkileri ve yaşadıkları kültürel değişikliklerin şarkılarında nasıl aktarıldığı incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Rap müzik, Türkçe sözlü rap müzik

ÖRGÜTSEL SES VE ÖRGÜTSEL SESSİZLİK

Merve AKAN

ÖZET

Örgütlerin başarılı olmasının altında birçok farklı etmen yatmasıyla birlikte maksimum performansın sergilenmesinde en büyük katkı şüphesiz insan kaynağı tarafından karşılanmaktadır. Örgütte yer alan bireylerin örgüte katkıları çerçevesinde örgüt başarısında değişiklikler gözlemlenmektedir. İnsan kaynağı ile doğrudan bağlantılı olan ‘Örgütsel Ses ve Örgütsel Sessizlik’ kavramları ile ilgili son yıllarda alanyazında çalışmalar yapılmakta ve yaratıcılık, bağlılık, güven, iş doyumu, sinizm, tükenmişlik gibi yönetim bilimi bağlamında birçok önemli kavram ile ilişkileri incelenmektedir. Yapılan bu çalışmalar sonucunda ‘örgütsel sessizliğin’ veya ‘örgütsel sesliliğin’ örgütte ortaya çıkmasıyla beraber birçok sonucu doğurduğu ortaya konmuştur. Örgütsel sessizlik; örgütte yeniliğe ve yaratıcılığa ket vurma, örgütsel öğrenmeyi, işgörenlerin örgüte bağlılıklarını, güvenlerini ve iş doyumlarını azaltma hatta dolaylı olarak sinizm, tükenmişlik, stres gibi birtakım sonuçları ortaya çıkarmaktadır. Bunun aksine, örgütsel sesliliğin ise örgütte yaratıcılık ve yeniliği desteklediği, örgüt iklimini olumlu yönde etkilediği sonuçları arasında görülmektedir. Bu anlamda örgütsel sesin ve örgütsel sessizliğin altında yatan nedenlerin, teorilerin tespit edilmesi, ortaya çıkaracağı sonuçların incelenmesi örgüt yönetimine büyük katkılar sağlayacaktır.

Bu çalışmanın amacı son yıllarda örgütlerde sıklıkla ortaya çıkan ‘örgütsel ses ve örgütsel sessizlik’ kavramlarını kuramsal olarak incelemektir. ‘Örgütsel Ses ve Örgütsel Sessizlik’ konuları ile ilgili yerli ve yabancı kaynakların taranmasıyla alanyazın çerçevesinde bir araştırma yapılacaktır. Örgütsel sesliliğin ve sessizliğin altında yatan nedenler, teoriler, türleri ve sonuçları ayrıntılı bir şekilde incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: örgüt; örgütsel ses; örgütsel sessizlik

KAPADOKYA KÜLTÜR TURİZMİNİN GASTRO TURLARA ETKİSİ: NEVŞEHİR ÖRNEĞİ

Nevres SEZEN

ÖZET

Turizmde kültür turizmi ve gastronomi turizmi birbirini etkileyen önemli turizm türleridir. Kültür kavramının içerisinde bir bölgenin gastronomik mirası da bulunmaktadır. Bu nedenle kültür turizmi, gastronomi turizmi niyetinde önemli bir faktör olup, turistlerin kültürel deneyim yapmaları esnasında yemek deneyimi yapmalarına da imkân sağlamaktadır. Gastronomi turizmi açısından bakıldığında yemek kültürü deneyimi, hem gastronomi hem de kültür temalı bir deneyimdir. Kapadokya bölgesi, kültürel mirası dünya genelinde ünlenmiş bir yer olmakla birlikte, kültür turizmi açısından Türkiye'nin yüksek potansiyele sahip bir yeridir. Kapadokya bölgesindeki Nevşehir ili kültür turizmi ile tanınmakla birlikte, tarihi ve kültürel açıdan şarap üretimi ile tanınmış ve hem şarap hem de diğer yöresel yemekler için gastro deneyimciler ağırlamaktadır. Bu çalışma, Nevşehir'in kültür turizminin gastronomi turlarına etkisini bulmak ve gastronomi turlarına yönelik talebi arttırmak için tavsiyeler vermek amacıyla yapılmıştır. Çalışma doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi yapılmış ve konu ile ilgili gerekli bilgilere ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda, Nevşehir ili kültür turizmi için yüksek potansiyele sahiptir ve kültür turizmine yönelik çok fazla turist almaktadır. Yemek kültürü ise kültür turizmi için yapılan deneyimler sırasında fark edilmektedir. Kültür turizmine göre daha az talep gören gastro turların, en az kültür turizmi kadar talep görmesi için kültürel gösterilerde gastronomik etkinliklere daha fazla yer verilerek gastro turlar için farkındalık oluşturulmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kültür turizmi, gastronomi turizmi, gastro tur.

**KOMPULSİF ÇEVİRİMİÇİ SATIN ALMA DAVRANIŞININ YAŞAM DOYUMU VE
AKADEMİK PERFORMANS ÜZERİNE ETKİSİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE
BİR ARAŞTIRMA**

Sümeyye YILDIZ

Salih YEŞİL

Başak ŞITAK

ÖZET

Teknolojide yaşanan hızlı değişim ve gelişmeler yaşantımızı birçok yönden etkilemektedir. Gelişen teknoloji, birçok şeyi insanlara daha çabuk ulaşılabilir kılmıştır. Ulaşılabilirlikteki bu kolaylık tüketicinin satın alma davranışında değişiklikleri de beraberinde getirmiştir. Çevrimiçi alışveriş de bunlardan biridir. Çevrimiçi alışveriş, tüketicinin satın alma davranışında değişikliklere sebep olmakla beraber dünyada hemen herkesin kullandığı alışveriş yöntemlerinden biri haline almıştır. Bu yöntem, insanların yaşamlarını olumlu etkileyerek hayattan daha çok zevk almalarını sağlayabilmek ile birlikte bazı insanlar için de farklı bir hal alarak bağımlılık ve hastalık haline gelebilmektedir. Bağımlılık ve hastalık durumu ise, insan ilişkilerine zarar vererek yaşamlarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Tüm bunlar doğrultusunda, bu çalışmada kompulsif çevrimiçi satın alma davranışının yaşam doyumu üzerindeki etkileri araştırılmıştır. Çalışma, İnönü Üniversitesindeki öğrenciler üzerinde yapılmış, veriler çevrimiçi anket yöntemiyle toplanmış ve SPSS programında analiz edilmiştir. Analizler sonucunda kompulsif çevrimiçi satın alma davranışının yaşam doyumunu ve akademik performansı negatif etkilemediği belirlenmiştir. Çalışmanın ele alınan perspektiften daha önce incelenmiş bulunmaması önemini ve değerini arttırmaktadır. Çalışma sonuçlarının literatüre ışık tutması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kompulsif Çevrimiçi Satın Alma, Yaşam Doyumu, Akademik Performans

ÇİN HALK CUMHURİYETİ'NİN YUMUŞAK GÜÇ KAYNAKLARI

Kübra Merve TOPGÜL

ÖZET

Bir devletin gücü ve bu gücü oluşturan unsurlar, uluslararası ilişkiler disiplininin en önemli konularından olmuştur. Gücün unsurlarını sınıflandırmada birçok yaklaşım olsa da, güç genellikle “sert güç” ve “yumuşak güç” olarak 2’ye ayrılmıştır. Sert güç, bir devletin tehdit, baskı ve cezalandırma yolları ile isteklerini gerçekleştirmeyi ifade ederken yumuşak güç, ikna ve cazibeye dayanarak başkalarına istediğini yaptırabilme gücünü ifade eder. Genel olarak sert gücün kaynakları, bir devletin askeri ve ekonomik gücüken; yumuşak gücün kaynakları, bir devletin kültürü, siyasi değerleri ve dış politikasıdır. Ancak yumuşak güç kuramının öncüsü Joseph Nye, sert güç ile yumuşak güç arasındaki ilişkinin kusursuz olmadığını ve bazen sert gücün konusu olarak düşünülen bir gücün yumuşak güce dönüşebileceğini söylemektedir.

Bu iki güç arasındaki ayrımın keskin çizgilerle yapılamayacağını en güzel örneklerinden birini Çin Halk Cumhuriyeti’nde gözlemlemek mümkündür. Çin için askeri güç dışında kalan hemen her şey yumuşak gücün unsuru olabilmektedir. Örneğin, ekonomi genel olarak sert güç olarak nitelendirilse de, Çin’in ekonomik kalkınma modeli, dış yatırımları ve yardımları en önemli cazibe kaynaklarından olmuştur. Ekonominin en önemli yumuşak güç kaynağı olarak görülmesinin yanı sıra; medya ve kamu diplomasisi de Çin yumuşak gücünde önemli rol oynamaktadır. Bu noktada Çin’in yumuşak güç kaynaklarını 3’e ayırmak mümkündür. Birincisi, 3000 yıllık bir geçmişe sahip olan Çin kültür ve medeniyetidir. İkincisi, otoriter yönetimle harmanlanmış liberal ekonomik kalkınma modeli, deniz aşırı yatırımları, yabancı yardımları gibi konuları içeren ekonomik politikalarıdır. Üçüncüsü, Çin’in dünya genelinde cazibesini artıracak kamu diplomasisi faaliyetleridir. Burada birçok ülkede İngilizce yayın yapan CCTV, CGTN, Xinhua News gibi medya kuruluşları ile birçok ülkede açılan Konfüçyüs Enstitüleri, Çin bursları, öğrenci değişimleri, uluslararası kuruluşlarda izlenen aktif politikalar gibi birbirinden çok farklı konular yer almaktadır.

Çin’in yumuşak gücünün Batı literatürüyle karşılaştırılarak ele alındığı bu çalışmada, Çin’deki yumuşak güç anlayışının Batı’dan bazı konularda farklılık gösterdiğini söylemek mümkündür. Öncelikle Çin literatüründe yumuşak güç, Batı literatüründen daha fazla konuyu kapsamaktadır. İkincisi, Batı’da yumuşak güç, devletin yanı sıra toplum tarafından da sağlanabilirken; otoriter Çin’de yumuşak güç devlet eliyle ve daha çok kamu diplomasisi aracılığıyla sağlanmaktadır. Ekonomi ve medya Çin’de en önemli yumuşak güç kaynakları iken; siyasi değerleri yumuşak güç üretmesinin önündeki en önemli engeli oluşturmaktadır. Batı’nın liberal, demokratik değerlerinin aksine insan hakları, özgürlük konusundaki kuşku Çin’in yumuşak gücünü olumsuz etkilemektedir. Öte yandan, 2019 Kasım’ında Çin’in Wuhan kentinden tüm dünyaya yayılan Covid-19 salgını da Çin’in yumuşak gücünü olumsuz etkilemeye başlayan son gelişme olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çin Halk Cumhuriyeti; Yumuşak Güç, Uluslararası İlişkiler

TURNACIBAŞI VE İLM-İ KIYÂFET

Selma ÇELEN

ÖZET

Osmanlı İmparatorluğu asırlar boyu hüküm sürmüş bir devlettir. İmparatorluğun ömrünün uzun olmasının en güçlü sebeplerinden biri olarak devşirme usulü gösterilmektedir. Bu usul Osmanlı İmparatorluğuna Türk ve İslam devletlerinden miras kalmıştır. İmparatorluğun kurulduğu yıllarda; savaşlarda elde edilen esirler sarayda ve devlet hizmetinde kullanılırdı. Fakat daha sonraki dönemlerde devşirme usulü sistemli bir hale getirilmiştir. Ve bu görevin başına Turnacıbaşı atanmıştır. Turnacıbaşı, İlm-i kıyâfet çerçevesinde yaptığı seçimlerle adeta ‘turnayı gözünden vurarak’ isabetli kararlar almıştır. Bu seçimler neticesinde belli bir eğitime tabi tutularak yetiştirilen devşirmeler devletin en önemli kadrolarında görev almışlardır. Yine askeri alanda da devşirmelerden oluşturulan birlikler kurulmuştur. Gerek devlet yönetimi ve gerekse askeri alanda devşirmeler sayesinde büyük başarılar elde edilmiştir. Kadim bir öğretisi olan “ilm-i kıyâfet” özellikle saraya alınan cariyeler, hizmetliler ve devşirmelerin seçiminde uygulanan bir yöntemdir. Bu sayede emir verenine bağlı ve işini iyi yapan kişiler kolaylıkla seçilmiştir. İlm-i kıyâfet insanların dış görünüşlerinden yola çıkarak karakter tahlili yapan bir bilim dalıdır. İlm-i kıyâfet yüzyıllarca çok önemli bir bilim dalı olarak görülmüştür. Bu konuda çok sayıda eser kaleme alınmıştır. Son yüzyıllarda “ilm-i kıyâfet”in önemi kabul edilerek batı kültüründe de “fizyonomi” olarak adlandırılmıştır. Bu bilim modern dünyada astroloji, hukuk ve tıbbın farklı dallarında kullanılmaktadır. Bu çalışmada Turnacıbaşılık ve Osmanlı Devleti’nde İlm-i Kıyâfetin önemi anlatılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Devşirme Sistemi, Turnacıbaşılık, İlm-i Kıyâfet, Fizyonomi.

NİĞDE İLİNDEKİ ÇALGI TİPLERİ

Osman SARIKAYA
Timur VURAL

ÖZET

Müziğin Asya Hun Devletinde yalnızca Kamların ayinlerinde kullanmadığını, bunun dışında inanç dışı müziğin de kullanıldığını ve bu müziği de ozan kopuzcuların icra ettiklerini bilmekteyiz. Bu ozanlar çalgılarında ustaydılar ve çok sayıda çalgıyı büyük bir beceri ile kullanıyorlardı. Bu beceri çalgı sayısının artmasını, çalgıların ve dolayısıyla çalgı müziğinin gelişmesini sağlamıştır. Çalgılardaki bu çeşitlilik ve değişim organoloji biliminin (çalgı bilimi) ortaya çıkmasını sağlamıştır. Organoloji çalışmalarının ülkemizde halen keşfetmediği karanlık alanlar ve bulguların varoluşunu düşünmek hiç de zor değildir. Bu yönde yürütülecek her çalışma gibi bu çalışmamızın da organolojiye mum ışığı kadar da olsa ışık tutacağı düşünülmüştür.

Batı ülkelerinde çalgıların organolojik çalışmaları ciddi bir şekilde ele alınmıştır. Finlandiya, Almanya gibi ülkeler de kendi çalgılarının organolojik çalışmalarını çoktan tamamlamıştır. Ne yazık ki Türk müziğinde köklü geçmişe sahip olan çalgılarımızın birçoğu için halen organolojik çalışmalar yapılmış değildir. Bu bağlamda Niğde ilindeki halk müziği kültürü ve buranın kültüründe yer alan ve kültür dışından da kullanılan halk çalgıları bulguları incelenerek elde edilen verilerin organolojiye kazanım sağlayacağı düşünülmüştür. Niğde ilinin halk kültüründen başlayarak, halk çalgıları, buradaki çalgı tipleri, çalgı türleri, çalgıların fiziki özellikleri, çalgıların geçmiş ve günümüz hali arasındaki yapısal farklılıkları, çalgılarda kullanılan ağaç türleri, özellikle bağlama enstrümanında perdeleme sistemi, bağlama düzeni, bağlama ebatları, burgu kısmındaki farklılıklar, çalgı boyu, sap boyu, tekne genişliği, çalgı üzerindeki kültürel öğeler gibi bulgular toplanarak ayrıntılı olarak incelenmesi planlanmıştır. Bu çalışmada literatür taraması aşamasında makale, tez, ansiklopedi, kitap, dergi gibi bilimsel yazılar toplanarak ayrıntılı olarak incelenmiştir. Ayrıca Niğde ilinde kullanılan halk çalgılarına ulaşabilmek için alan çalışması yürütülmesi planlanmıştır.

Yürütülecek olan çalışmada Niğde ilinin İç Anadolu bölgesinde yer almasından dolayı ilk elde edeceğimiz bulgunun bağlama olacağı muhtemeldir. Burada bağlamanın yalnız kalmayacağı cura, divan sazı gibi bağlama ailesi ile birlikte yer alacağı düşünülmektedir. Bunun yanında ud ve cümbüş gibi kültür içinde yer alan telli sazlara da rastlanabilir. Elde edilecek bu bulgularda özellikle aynı çalgının farklı renklerinin de görülebileceği ve bu renk farklılığının hem kişisel tercihten hem de çalgının yapıldığı ağaca bağlı olabileceği de muhtemeldir. Her ne kadar Niğde ili kültürünün dışında da kalsa tanbur sazına ait örneklerin de var olacağı düşünülmektedir. Kültür bağlamında geçmişten günümüze gelen ve halen kullanılan bu çalgı aletleri ile birlikte değişen ve gelişen dünya ile birlikte hibrit çalgılara da rastlamak mümkün olabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Halk Kültürü, Etnografya, Organoloji, Çalgı Bilimi, Müzikoloji

MUZAFFER ARKAN'IN EKEKON GAZETESİNDEKİ MAKALELERİNDE HOCASI GAZİMİHAL

Osman SARIKAYA

Timur VURAL

ÖZET

Prof. Arkan, 1923'de Konya'da doğdu. İlk müzik eğitimine burada başladı ve kısa bir süre içerisinde keman başta olmak üzere çeşitli telli, yaylı, nefesli ve vurma çalgıların birçoğunu çalmayı başardı. Beste demeleri de yapan Arkan, ülkemizde çoksesli müziğin benimsenip yayılması için çeşitli oda müziği, Ankara müzik sevenler orkestrası, Ankara radyosu öğrenci orkestrası, Ankara milli kütüphane orkestrası, Ankara radyosu çocuk birliği korosu, Ankara radyosu toplulukları kurarak gençliğin sesi programı, Ankara çocuk, gençlik, madrigal, kız, erkek ve karma çoksesli koroları gibi, toplulukları ile yurtiçi ve yurtdışında sayısız sanat etkinliklerinde bulunmuştur. Lisans eğitimini Ankara Devlet Konservatuarı kompozisyon ve orkestra şefliği bölümünde tamamlayan Arkan, mezun olduğu aynı yıl Ankara Devlet Konservatuarı'na öğretim görevlisi olarak atandı. Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi müzik eğitimi anabilim dalının eski hocalarından Prof. Muzaffer Arkan birçok farklı alanda eserler sunmuştur. Müzik eğitimcisi kimliğinin yanı sıra, iyi bir koro şefi olan Arkan, aynı zamanda kaleme almış olduğu yazılarıyla da akademik camiaya faydaları dokunmuştur. Arkan yaşamının her döneminde ulusal müziksel kalkınmamıza hizmet etmiş olup, 2006 yılında hayata gözlerini yummuştur.

Ankara, Niğde gibi vilayetlerde görev alan Muzaffer Arkan'ın, memleketi olan Konya ilinin müzikal kalkınması için kaleme aldığı yazıları da mevcuttur. Arkan'ın hocası olan müzikolog Mahmut Ragıp Gazimihal bey üç binden fazla makaleye sahiptir. Gazimihal, ülkemizdeki müzik hareketi için önem taşıyan çalışmalar yapmıştır. Kısa bir süre Konya'da öğretmenlik yapan Gazimihal, Konya ile ilgili bir kitap ve çok sayıda makale kaleme almıştır. Konya'da yaptığı derleme çalışmaları sırasında, Konya müzik yaşantısını yerinde tespit etmiştir. Bu tecrübelerini 1943, 1947 ve 1948 yılında yayınladığı makalelerinde aktarmıştır. Konyalılara öğütler niteliğinde olan yazılarında, kimi zaman öğrencileri, kimi zamanda yaşlıları muhatap alınmıştır. Müzik eğitiminin önemini ve müzik kurumların gerekliliğini vurgulayan yazar, bu kuruluşların teşkilat ve müfredatlarına yönelik önerilerde bulunmuştur. Konya kaşık oyunları, Konya saz şairleri gibi Konya Folkloruna dair makaleleri ile Konyalı araştırmacılara örnek olabilecek bir yol açmıştır. Bu çalışma kapsamında Muzaffer Arkan, 1947 yılında Ekekon gazetesinde hocası olan Mahmut Ragıp Gazimihal beyi ve fikirlerini aktardığı üç adet makalesi bilim camiasına tanıtılmıştır. Arkan makalelerinde Gazimihal'in müzik eğitimci rolünü, aldığı görevleri, opera sanatının gelişimindeki gayretlerini, dönemin müzikal yaşantısına yönelik tespitlerini sergilemiştir.

Çalışma ile makalelerde sunulan Arkan'a ait tespitler sergilenmiştir. Konya'nın Ekekon isimli yerel bir gazetesinde dönemin halkına kazandırılmaya çalışılan müzik kültürü çabası sergilenmiştir. Gazimihal gibi öncü bir ismin, hemşehrilerine tanıtılması ve fikirlerinin aktarılması yoluyla klasik batı müziğinin toplumsal hafızada içselleştirilme çabası sergilenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Muzaffer Arkan, Gazimihal, Ekekon, Müzik Kültürü, Müzikoloji

TURİSTİK BİR MEKANDA KADIN GİRİŞİMCİLİĞİ: ESKİŞEHİR/ ODUNPAZARI ÖRNEĞİ

Güler ZEYTÜNLÜ

ÖZET

Turizm sektörü kadınların istihdama katılımını önemli ölçüde etkilemektedir. Günümüzde kadınların çalıştıkları ekonomik faaliyet alanlarına bakıldığında özellikle hizmet sektöründe yoğunlaştıkları dikkat çekmektedir. Kadınların istihdam edildikleri sektörler arasında turizm sektörü başı çekmektedir. Turizm sektöründe kadınlar çoğunlukla çalışan kadın veya girişimci kadın şeklinde var olabilmektedir. Kadınların istihdamındaki artış bazı sorunları da beraberinde getirmektedir. Turizm sektöründe girişimci veya çalışan kadın şeklinde var olan kadınların düşük ücret, iş-aile dengesini sağlamak vb. konularda birçok sorun yaşadıkları söylenebilir. Ancak kadınların çalışma hayatına katılımı bazı sorunları beraberinde getirirse de genel anlamda olumlu sonuçlar doğurmaktadır. Özgüven kazanımı, ekonomik güç ve çeşitli özgürlüklerin elde edilmesi, sosyal hayatta görünür ve aktif olma bu sonuçlardan sadece birkaçıdır.

Bu araştırma, Eskişehir/Odunpazarı'nda faaliyet gösteren girişimci kadınları çeşitli yönleriyle ele almaktadır. Araştırmanın amacı Eskişehir/Odunpazarı'nda faaliyet gösteren girişimci kadınların sosyo-demografik özelliklerini, çalışma hayatında karşılaştıkları sorunları ve çalışma ile birlikte elde ettikleri olumlu sonuçları ortaya çıkarmaktır. Girişimci kadınlarla ilgili yapılan çalışmalara bakıldığı zaman genel olarak nicel yöntemin kullanıldığı görülmektedir. Bu çalışmanın nitel araştırma yöntemleriyle yapılması girişimci kadınların iş hayatında karşılaştıkları sorunların daha iyi anlaşılmasını sağlamaktadır. Girişimci kadınlarla ilgili çalışmaların daha çok iktisat, turizm vb. alanların yaptığı sosyoloji alanının bu konuda biraz daha pasif kaldığı söylenebilir. Dolayısıyla yapılan bu çalışmanın sosyoloji alanındaki pasifliği engelleyecek bir çalışma olduğu ve bu konuda yapılacak çalışmalara örnek verecek nitelikte olduğu söylenebilir. Araştırmada 30 çalışan kadınla yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak mülakat yapılmıştır. Eskişehir/Odunpazarı'nda açık alanda çalışan kadınların iş hayatında en çok karşılaştıkları sorunların iş-aile dengesini sağlamak ve iklim şartları olduğu tespit edilmiştir. Kadınlar çoğunlukla çalışma aracılığı ile özgüven kazanmaktadır, çalışmaktan mutlu olmakta ve her kadının çalışması gerektiğini düşünmektedirler. Çalışma hayatı her ne kadar kadınların iş yükünü artırsa da toplumsal yaşamdaki ikincil konumlarını değiştirmekte ve birey olma bilincini güçlendirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın çalışanlar, Turizmde kadın emeği, Çalışma sosyolojisi.

KIRGIZ ATASÖZLERİNDE TOPLUMSAL CİNSİYET ALGISI

Burcu TUNÇAY
Mehmet ÇERİBAŞ

ÖZET

Dil, evrende varlığı tespit edilen bütün canlıların bir etkileşim ve haberleşme aracıdır. Bu etkileşim ve haberleşme aracı, canlının türüne göre farklılıklar göstermektedir. Dil denilen varlık sayesinde canlılar kuşaklar arasında etkileşim ve bağ kurulur; bu bağ sosyokültürel ve duygusal yönleriyle toplumu derinden etkiler. Toplumların belleği ve birikimi sayılan kültür, dil aracılığı ile nesiller arasında kurulan bağın devamlılığını sağlar. Dilin taşıdığı bu kültürel aktarım içinde inci değerindeki hazinelerden biri de atasözleridir. Uzun yıllar içinde oluşan ve içinde bulunduğu toplumun tecrübe, duygu ve düşünce birliğinden beslenen, kalıplaşmış sözcük öbekleri olarak da tarif edebileceğimiz atasözleri, Kırgız Türkçesinde de çok önemli sosyal ve kültürel işlevlere sahiptir. Atasözleri yaratıldığı toplumun düşünce sistemini, mitik algısını, kültürel yapısını ve sosyal dokusunu en iyi yansıtan seçkin sözlerdir. Bu çalışmada bu seçkin sözler üzerinden Kırgız Türkleri arasındaki toplumsal cinsiyet algısı tespit ve tahlil edilecektir. Çalışmada öncelikli olarak dilin tanımı, dilin atasözleri ile ilgisi ve atasözlerinin yapı ve işlev özelliklerinden bahsedilecektir. Çalışmamızın bu bölümünden sonra ise atasözlerinin toplumsal cinsiyet bağlamında ortaya koyduğu veriler ele alınacak ve ele alınan verilere bağlı olarak Kırgız Türklerinde toplumsal cinsiyet algısının görüntüsü bütün yönleri ile ortaya konulacaktır.

Anahtar sözcükler: Kırgız Türkleri, Kırgız Türkçesi, Kırgız Türkçesinde atasözleri, atasözleri, toplumsal cinsiyet.

ERGENLERDE KİŞİLİK ÖZELLİĞİ İLE İNTERNET BAĞIMLILIĞI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Caner ÇELİK
Rahşan KOLUTEK

ÖZET

Amaç: Araştırma, ergenlerde kişilik özelliği ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem:

Tanımlayıcı-ilişki arayıcı olarak gerçekleştirilen araştırmanın evrenini 2019-2020 yılı bahar yarıyılında bir lisede öğrenim gören bütün öğrenciler (N=752) oluşturmuştur. Araştırmanın örnekleme ise basit rastgele örnekleme yöntemine göre seçilen, çalışmaya katılmaya gönüllü ve tüm sorulara eksiksiz yanıt veren 269 öğrenciden oluşmaktadır.

Veriler Şubat-Mart 2020 tarihleri arasında, araştırmacılar tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu, İnternet Bağımlılığı Ölçeği (İBÖ) ve Beş Faktör Kişilik Özellikleri Ölçeği (BFKÖ) ile elde edildi. Örneklem grubu için ölçeklerin cronbach alphası sırasıyla; İBÖ (,90) ve BFKÖ alt ölçekleri (,66) ile (,73) arasında belirlendi. Elde edilen veriler yüzdeler dağılım, ortalama, sperman korelasyon ile analiz edildi.

Bulgular: Araştırma kapsamındaki öğrencilerin %52,8'inin kız, %47,2'sinin erkek ve yaş ortalaması 15,85±1,1 yıl olduğu bulundu. Öğrencilerin %95,2'i herhangi bir işte çalışmadığını, %87,0'si ailesi ile kaldığını, %82,2'si maddi durumunun orta olduğunu, %8,9'u sigara bağımlısı olduğunu, %74'ü aile ilişkilerinin iyi olduğunu, %75,5'i arkadaş ilişkilerinin iyi olduğunu, %63,2'si öğretmen ilişkilerinin iyi olduğunu, %67,7'si sosyal aktivite olarak arkadaşlarla vakit geçirdiğini ifade etti. Öğrencilerin %37,9'u günde 2-3 saat internet kullandığını, %75,1'i interneti chat yapmak için kullandığını, %83,3'ü evlerinde internet olduğunu, %91,4'ü telefonunda internet bağlantısı olduğunu, %75,5'i interneti en çok evde kullandığını, %92,9'u internete en çok telefon aracılığıyla girdiğini, %45,4'ü internet kullanımını ailesinin kontrol ettiğini belirtmiştir.

Ergenlerin %5,2'sinin internet bağımlısı, %29,7'sinin riskli olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin toplam puan ortalamaları incelediğinde; İBÖ ($x=34,01\pm 18,59$; min=00, max=91) ve BFKÖ ($x=147,63\pm 15,55$; min=104, max=194) olduğu bulundu.

BFKÖ toplam puanı ile İBÖ toplam puanı arasında ters yönlü anlamlı bir ilişki olduğu belirlendi ($p> ,05$).

İBÖ toplam puanı ile BFKÖ'nin Dışadönüklük ($r= -,177$ $p=,004$) alt boyutu arasında negatif doğrusal bir ilişki, Duygusal Dengelilik ($r= -,137$ $p= ,024$) alt boyutu arasında negatif yönde çok zayıf ilişki olduğu saptandı.

Sonuç: Bu çalışmada internet bağımlılık oranının ortalamanın altında olduğu bulunmuştur.

Öğrencilerin internet bağımlılığı toplam puan ortalamasının düşük olduğu görüldü. İBÖ puanı ile Dışadönüklük ve Duygusal Dengelilik puanı arasında ters yönlü ilişki olduğu saptandı.

Anahtar Kelimeler: İnternet Bağımlılığı, Kişilik Özellikleri, Öğrenci.

ÖZET

İnsanoğlu geçmişten bugüne doğayla iç içe yaşarken, karşılaştığı hastalıklarla baş etmeyi doğadan öğrenmiştir. Doğada var olan birçok ot insana şifa kaynağı olmuştur. Hastalıklara karşı korunmak için alınan önlemler, geliştirilen yöntemler kimi zaman bitkisel ilaçlar kimi zaman dini-büyüsel işlemler aracılığıyla gerçekleştirilen uygulamalar halk hekimliği başlığı altında değerlendirilmektedir. Günümüzde tıbbi ilaçların olumlu bir sonuç vermediğini düşünen insan, bitkisel ilaçlara ve dini-büyüsel işlemlere başvurmuştur. Bitkisel ilaçları hazırlamak, büyüsel işlemleri yapmak gibi bir gizeme sahip değildir. Bu nedenle olmalıdır ki büyüsel işlemler “Ocaklı” adı verilen kişiler tarafından gerçekleştirilmiştir. Günümüzde hastalıkların tedavi edilmesinde hastanelere daha fazla başvurulmaktadır.

Bu çalışmada Mardin ilinin Savur ilçesi merkez ve köylerine gidilmiş yazılı ve sözlü olarak hastalıklara karşı geliştirilen yöntemler araştırılmıştır. Ocaklı adı verilen kadınlarla görüşülmüştür. Hastalıkların iyileştirilmesinde kullanılan malzemeler ve sözler derlenmeye çalışılmıştır. Çeşitli hastalıklara maruz kalan kişilerin iyileştirilmesi için kullanılan tedavi yolları incelenmiştir. Yörede halk hekimi olarak nitelendirilen kadınlara daha çok hamile kalmak için, çocukların bedensel rahatsızlıklarında ve yüzde çıkan sivilce, siğil vs. gibi hastalıklarda ocaklı kişilere başvurulduğu tespit edilmiştir.

Sonuç olarak, elde edilmiş verilerde halk hekimi olarak adlandırılan kişilerin, hastalarını tedavi sırasında birtakım ayetlerden, kutsal şahısların mekânları yanındaki çeşmelerden, çeşitli şifalı otlar ile büyüsel işlemlerden yararlandığı görülmüştür. Geçmişten günümüze kendini devam ettiren bu tedavi yöntemleri hâlâ varlığını sürdürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mardin, Savur, Halk Hekimi, Ocaklı, Kadın, Folklor

ESKİÇAĞDA OBSİDYENİN SÜS EŞYASI OLARAK KULLANIMI

Seval AKÇELİK

ÖZET

Paleolitik Dönem'den itibaren doğanın kendilerine sunduğu imkanları en iyi şekilde değerlendirmek zorunda olan insan daha iyi beslenebilmek, barınabilmek ve kendini savunabilmek için geliştirdiği çözümlerden doğan gereksinimlerini alet yaparak karşılamıştır. Herhangi bir parçanın alet olarak tanımlanabilmesi için de insan eliyle bilinçli bir müdahaleyle yapılmış olması ve morfolojik bir değişim yaşaması gereklidir. İnsanlar, çağlar boyunca avladıkları hayvanlardan geriye kalan kemik, boynuz, fildişi gibi dokuları, yumuşakçaların kavrıklarını, ahşap, kil ve farklı özelliklerdeki taşları işleyerek kullanılabilir duruma getirmişlerdir.

İnsanların fiziksel aktiviteleri sonucunda oluşturduğu kültür ürünleri olarak tanımlanan taş aletler, ilk arkeolojik kayıtlardan başlayarak varlığını sürdüren hammaddelerin başında gelmektedir. Taş diye genelleme yaptığımız maddenin oluşum, bileşim ve mekanik yönü bakımından farklı işlevlere hizmet eden aletlere, dekoratif malzeme olarak heykellere, çeşitli süs eşyalarına ve maden döküm kalıplarına kadar farklı çeşitlilikte işlevleri karşılayacak nitelikte olduğu görülür.

Uygarlıklar coğrafi özellikleri, hammadde kaynakları, uygulanan teknik ve teknolojileri, yongalama stratejileri, işlevsellikleri, stilleri ve alet yapımcılarının etkisi gibi birçok özelliklere bağlı olarak farklı kayaç türlerinden istifade etmişlerdir. Bu anlamda tercih edilen kayaçlardan biri de magmatik kökenli obsidyenlerdir.

Obsidyen, yeryüzüne püsküren lavların aniden soğumasıyla oluşan asidik içerikli amorf özellikli riyolit bileşimli bir kayaçtır. Camsı kırılma özelliği, sürtünerek şekillendirilebilirliği ve estetik görünümüyle alet yapımında çokça tercih edilmiştir. Obsidyen görsel çekiciliği nedeniyle çok eski dönemlerden beri çeşitli aletlerin yapımında, süs eşyalarında ve dekoratif malzemelerde kullanılmıştır.

Paleolitik Dönem'de kullanımı başlayan obsidyenin Epi-Paleolitik Dönem'de kullanımı daha da yaygınlaşmıştır. Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem ile ticarete adından çokça söz ettiren obsidyen, Kalkolitik ve Tunç Dönemleri'nde aynı sıklıkta olmasa da metal kullanımının yaygınlaşmasından dolayı işlevsellik alanı daralmıştır. Ancak ayna ve vazo gibi prestij eşya özelliği taşıyan objelerde kullanımı ön plana çıkmıştır. Geçmişte farklı amaçlarda kullanılan obsidyen, günümüzde de özellikle takı yapımında, kozmetik ürünlerde, yalıtkan yapı malzemesinde, peyzaj mimarisinde, bahçe düzenlemelerinde, binaların dekorasyonunda, mobilya aksesuarlarında, alternatif tıpta ve spa merkezlerinde kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Alet, Taş, Obsidyen, Süs Eşyası

KENTSEL DÖNÜŞÜM PROJELERİNİN DEPREM ÜZERİNDEKİ ROLÜ

Ali Gökhan SÜRER

Ali MEYDAN

Doğal afet olan depremler, yıkıcı etkiye sahip, en çok can ve mal kaybına yol açan afetlerin en başında gelmektedir. Bilindiği üzere ülkemiz aktif deprem kuşaklarından biri olan Alp-Himalaya deprem kuşağı üzerinde yer almaktadır. Buna bağlı olarak aralıklarla depremler yaşanmaktadır. Ülke nüfusunun yaklaşık yarısı (%42) birincil deprem kuşağında yer almaktadır. İnsan yaşamında olumsuz, yıkıcı etkileri olan depremler; birçok insanın hayatını kaybetmesine, sakatlanmasına yol açmaktadır. Türkiye’de deprem afeti kaçınılmaz bir gerçektir. Oluşacak depremler için bir takım tedbirler almamız mutlaka gerekmektedir. Depremde oluşabilecek kaybı en aza indirebilmek için “kentsel dönüşüm” olgusu ön plana çıkmaktadır. Ülkemizde birçok nedenden ötürü uygulamaya koyulan kentsel dönüşüm projelerinin, en önemli amaçlarından biriside depremde meydana gelecek olası risklerin en aza indirilmesidir. Araştırmamızda; deprem, deprem türleri, kentsel dönüşüm, dünyada kentsel dönüşüm süreci, ülkemizde kentsel dönüşüm süreci ve kentsel dönüşüm projelerinin deprem üzerindeki rolü incelenmiştir. Bu araştırmada amaç; kentsel dönüşüm projelerinin deprem üzerindeki rolünü belirlemeye yöneliktir. Bu amaçtan yola çıkarak problem cümlesi belirlenip, alt problemler doğrultusunda çalışma incelenmiştir. Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan fenomenoloji (olgu bilim) ile yapılandırılmıştır. Yaşadığımız 1999 Marmara depreminden sonra inşa edilen yapıların sağlamlaştırılması yönünde büyük atılımlar olmuştur. Bu bağlamda Ülkemizde birinci derecede deprem kuşağı bölgesinde yer alan illerimiz için İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile dört büyük üniversite (İTÜ, YTÜ, BU ve ODTÜ) tarafında Deprem Master Planı hazırlanmıştır. 2012 yılında Ülkemizde “6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi” hakkındaki kanunun kabul edilmesiyle birlikte deprem afetine karşı binaların güçlendirilmesi veya yıkılıp yeniden yapılması yönünde birçok adım atılmıştır. Tıpkı canlı bir organizmayı andıran, yapıların, konutların da zamanla yıpranabileceği, eskিয়েceği ve kullanım kaynaklı oluşacak tahribatında unutulmaması gerekmektedir. Kentsel dönüşüm projeleri kapsamında sürdürülebilir kentler meydana gelmektedir. Trafik, binaların birbirine yakınlığı, kırsaldan kente göçün artmasıyla beraberinde yapıların ve konutların artmasıyla oluşan düzensiz şehirleşme ve en büyük sorunlardan birisi arazi seçiminin yanlışlığı gibi risk faktörüne dâhil edilecek hususların en aza indirilmesi yine kentsel dönüşüm projeleri kapsamında değerlendirilmesi gereklidir. Elde edilen verilerin ışığında kentsel dönüşüm projelerinin risk taşıyan, depreme dayanıksız yapıların yer aldığı alanlar bir an evvel, uzlaşa sağlanarak tasfiye edilip kentsel dönüşüm kapsamında yer alan yenileşme, sağlamlaştırma veya yeniden yapımı gerçekleştirilmelidir. Kentsel dönüşüm projeleri depremde meydana gelecek riskleri en aza indirmesinden dolayı, bir an önce hız kazanmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Deprem, Deprem Türleri, Kentsel Dönüşüm, Türkiye’de Kentsel Dönüşüm.

2010-2020 YILLARI ARASINDA YAPILAN İLETİŞİM ÇALIŞMALARINA YÖNELİK BETİMLEYİCİ BİR ARAŞTIRMA

Erdem ÇILTAŞ

ÖZET

İletişim alanında yapılan çalışmalar dönemsel olarak yeni iletişim teknolojilerinin de gelişimine bağlı olarak bir takım farklılıklar taşımaktadır. Medyanın kullanımına yönelik görülen değişimler bu yönde yapılan çalışmaları da etkilemektedir. Başlangıç itibariyle iletişim alanına yön veren anaakım çalışmalar ortaya çıkmıştır. Anaakım yaklaşımlar 1920'lerden itibaren yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu yaklaşımlar o dönem medyanın çok etkili bir yapısının olduğunu dile getirmiştir. Bu çok etkililik anaakım çalışmaların çıkış noktasını oluşturmuştur. İnsan davranışlarını kontrol edebilmenin oluşturacağı güç ve iktidarı kullanmak ya da bu bunu korumak anaakım anlayışın çerçevesini oluşturmuştur. Laswel'in hipodermik iğne kuramının medya mesajlarının şırınga etkisiyle insan davranışlarını yönlendirdiğine dair görüş ve kaynak ile alıcı arasındaki sürecin çözülmesi medyayı bir iktidar ve güç kanalı haline getirmiştir. Bu açıdan anaakım medya çalışmaları insanların medya ile olan ilişkisine yönelik değerlendirmelerinde medya mesajlarının en etkili biçimde nasıl kullanılacağına odaklanmıştır. Süreç içerisinde anaakım çalışmalar yanında eleştirel yaklaşımlar kabul görmeye başlamıştır. Anaakım ve eleştirel yaklaşımları birbirinden ayıran en temel unsur toplumsal gerçekliği ele alış biçimi olarak görülmüştür. Anaakım yaklaşımlar toplumsal gerçekliği olduğu gibi kabul eder. Ancak eleştirel yaklaşımlar toplumsal gerçekliği yanılgı olarak görür. Toplumsal gerçeği ele alış biçimlerine göre eleştirel yaklaşımlar kitle kültürü, kültür endüstrisi ve yığınlar gibi tanımlamalarla toplumu ve kültürü değerlendirir. Öte yandan toplumu sınıflandırmaları anlamındaki bu farklılıklar medyayı ve iktidarı ele alış biçimlerinde de karşımıza çıkmaktadır. Anaakım çalışmalar davranışçı bir anlayışla toplumu ele alırken aynı zamanda pozitivist bir bakış açısıyla da değerlendirme yaparlar. Eleştirel yaklaşımlar bu kategorize edilmiş gerçeklik algısının bireyi ve onun eylemlerini tek boyutuyla ele alış biçiminden dolayı yetersiz bulur ve kitle kültürü anlayışına hizmet ettiğine yönelik olarak eleştirir. Günümüzde de bu bağlamda iletişim çalışmalarındaki farklılaşmalar dikkat çekmektedir. Bu çalışma kapsamında 2010-2020 yılları arasında radyo televizyon ve sinema bilim dalında yapılan çalışmalar gruplandırılarak betimleyici içerik analizi yöntemiyle ele alınmıştır. Bu bağlamda iletişim alanında yapılan çalışmaların değişimleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu dönemde özellikle yeni medya ve dijital iletişim ortamlarının da gelişimine bağlı olarak bir önceki dönemde yapılan çalışmalara göre değişimler oluşmuştur. Yine bu kapsamda yapılan çalışmalar da etnografi, çevrimiçi etnografi, söylem analizi, içerik analizi gibi tekniklerin yöntem olarak sıklıkla kullanıldığı da dikkati çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: İletişim Çalışmaları; Anaakım Çalışmalar; Eleştirel Çalışmalar

**TÜRKİYE’DE GENEL KOLLUK TEŞKİLATLARINA YÖNELİK OLARAK UYGULANAN
BÜTÇE POLİTİKALARININ HİZMET ETKİNLİĞİNE YANSIMASI: JANDARMA ÖRNEĞİ**
Yüksel YİĞİT
Alper ASLAN

ÖZET

Tarihte ilk kez Fransa’da kurulan Jandarma Teşkilatını zamanla diğer Avrupa ülkeleri kendi ihtiyaçları doğrultusunda farklı modellerle kurmuştur. Türkiye’de 1839 yılında kurulan Jandarma Teşkilatı, kurulduğu günden bugüne kadar faaliyetlerini başarıyla yürütmektedir. Kuruluş amacı, halkın can ve mal güvenliğini sağlamak ve halkla iç içe çalışmak olan Jandarma Teşkilatı, kendisine tevdi edilen mülki, adli ve askeri görevlerini yüksek fedakârlıkla yerine getirmektedir. Jandarma Teşkilatının görevlerini etkili bir şekilde yerine getirmesi için kendisine tahsis edilen bütçeyi yüksek bir verim ile kullanması, bu maksatla planlı ve kontrollü bir şekilde harcama yapması gerekmektedir. Bu çalışmada, Jandarma Genel Komutanlığının 2009-2018 yılları arası bütçe durumu sunulmakta ve müteakibinde personel, asayiş, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele, teröristle mücadele, trafik ve kriminal görev alanlarına göre performansı değerlendirilmektedir. Jandarma Teşkilatının 2009-2018 yılları arasındaki 10 yıllık verileri analiz edilerek Jandarma Teşkilatının bütçesi ve buna karşılık performansı karşılaştırılmakta ve elde edilen bulgular doğrultusunda Jandarma Teşkilatına tahsis edilen bütçenin harcama verimliliği incelenmektedir. Ayrıca, Jandarma Genel Komutanlığının 2009-2018 yılları arasındaki narkotik ve psikotrop madde yakalamaları, asayiş olay ve kriminal olay verileri ile Jandarma Teşkilatının bu yıllar içindeki nihai bütçesi baz alınarak ekonometrik analizler yapılmakta ve bütçe ile Jandarma Teşkilatı performansı arasında neden-sonuç ilişkisi incelenmektedir. “Panel ARDL Analizi” sonucunda, Jandarma Genel Komutanlığı nihai bütçesi %1 artırıldığında uzun dönemde narkotik ve psikotrop madde yakalamalarında %2,05, kısa dönemde ise %1,65 artış olduğu tespit edilmiştir. Bütçenin çeşitlerine göre narkotik ve psikotrop madde yakalamalarına etkisi incelendiğinde ise, kısa dönemde nihai bütçe %1 artırıldığında en çok artışın %21,09 ile sentetik ecza maddesinin yakalanmasında olduğu gözlemlenmiştir. “Panel ARDL Analizi” sonucunda Jandarma Genel Komutanlığının nihai bütçesi %1 artırıldığında uzun dönemde asayiş olaylarına müdahalesinde %0,45 artış tespit edilmiş; fakat kısa dönemde söz konusu değişkenler arasında benzer bir korelasyon görülmemiştir. Çeşitlerine göre nihai bütçenin asayiş olaylarının müdahalesine etkisi incelendiğinde ise kısa dönemde nihai bütçe %1 artırıldığında en çok artışın %8,96 ile teslim olan terörist sayısında olduğu gözlemlenmiştir. Jandarma Genel Komutanlığı kriminal ödeneğinin %1 artırılmasının kriminal olayların aydınlatılmasına etkisi %0,35 artış olarak gözlemlenmiş, “ARDL Modeli” kullanılarak Jandarma Genel Komutanlığı kriminal ödeneği %1 artırılmasının kriminal olayların aydınlatılmasına etkisi ise %0,16 artış olarak hesaplanmıştır. Yapılan “Dumitrescu-Hurlin Panel Nedensellik Testi” ile nihai bütçeden narkotik ve psikotrop madde yakalamalarına doğru nedensellik ilişkisi olmadığı fakat narkotik ve psikotrop madde yakalamalarından nihai bütçeye doğru nedensellik ilişkisi olduğu saptanmıştır. Asayiş olayları ile nihai bütçe ele alındığında ise söz konusu parametreler arasında karşılıklı nedensellik ilişkisi olmadığı tespit edilmiştir. Diğer taraftan, “Granger Nedensellik Testi” ile kriminal ödenek ve kriminal olayları arasında karşılıklı nedensellik ilişkisi olmadığı gözlemlenmiştir. Bu çalışmada, kriminal verilerin uygunluğu test edilmiş; otokorelasyon ve değişen varyans sorunu olmadığı saptanmıştır. Bu çalışmada, Jandarma Teşkilatının daha kaliteli hizmet sunmasına ve tahsis edilen bütçeyi daha verimli kullanmasına katkı sağlayabilecek hususlara yer verilmektedir. Ayrıca, Jandarma Teşkilatının bütçesi ile performansı arasında neden-sonuç ilişkisi olduğu saptanmakta ve 2009-2018 yılları arasındaki bütçe artışının Jandarma Genel Komutanlığının hizmet etkinliğine ve başarısına katkı sağladığı değerlendirilmektedir. Sonuç olarak, Jandarma Genel Komutanlığının başarısında bütçe artışının yanı sıra modern teçhizat kullanımı, kritik kadrolara personel alımında liyakat esasının gözetilmesi hususları ile bu doğrultuda uygulanan hükümet politikaları ve İçişleri Bakanlığının özel gayretleri belirleyici olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Genel kolluk, Jandarma, Jandarma bütçesi, Jandarma performans değerlendirmesi, Jandarma hizmet etkinliği.

NECİP FAZIL KISAKÜREK “ÇİLE” ESERİNDE PEİRCE’ÜN GÖRÜNTÜSEL GÖSTERGE, BELİRTİ VE SİMGE KAVRAMLARININ KULLANILMASI

Esra YILMAZ

ÖZET

İnsanlar duygu, düşünce, hayal, hedef, sevgi veya nefretlerini yani içsel, ruhsal, zihinsel yaşadığı benliklerini kimi zaman doğrudan şekilde söz, davranış, tavır, üslup v.b ile ifade ederken kimi zaman dolaylı şekilde resim, heykel, şiir, şarkı, dans vb. ile ifade etmektedir. Verilmek istenen mesaj insanlar tarafından göstergelerle sunulmaktadır. Gösterge yaratan bir varlık olarak Necip Fazıl Kısakürek’ in şiirleri de derin bir anlam dünyası barındırır. Necip Fazıl’ın “Çile” eserinde kullandığı göstergeler çeşitliliği ve taşıdığı anlamlar, onun duygu, düşünce ve hayallerini belirleme de önemli rol oynar. Necip Fazıl’ın varlığı, dünyayı, yaşamı anlamlandırma çabası oluşturduğu göstergelerin altında yatan anlamı çözüldüğünde ortaya çıkacaktır. Göstergeleri incelemek ise göstergebilimin alanıdır. Göstergebilim, insanın düşünme vasıtasıyla kendisine ve kendisi dışındakilere anlam yükleyerek oluşturduğu simge, imge, sembol, işaret ile ortaya koyduğu göstergelerin yorumlanması, üretilmesi ve işaretleri anlama sürecini içeren bir bilim dalı olarak karşımıza çıkmaktadır. Peirce göstergebilimin sistemleşmesine sebep olan filozoflardan biridir. Göstergebilimine mantıksal bir yapı olarak bakan Peirce ise göstergebilimi anlam bağlamında oluşturduğumuz düşünceleri daha iyi anlamamız açısından göstergebilimi görüntüsel gösterge(ikon), belirti(indeks), simge(sembol) olarak üç sınıfa ayırır. Görüntüsel gösterge, dil kullanmadan aktarılan, görüntüden ibaret olan, gösterenin göstergesinin fiziksel varlığının gösterilen kişinin zihninde canlanması sonucu anlamlandırıp anlam yüklenmesi halidir. Belirti, gösterenin gösterilenle bağlantısının olduğu, aralarındaki ilişkinin sebep sonuç oluşturduğu olaylar bütünüdür. Simge ise gösterenin nesne ile bağlantısının uzlaşma, anlaşma veya kural yolu ile elde edilmesidir. Peirce’ün üçlü tanımı ve sınıflandırma biçiminin temelinde ve de Necip Fazıl’ın eserlerinin temelinde genel olarak onların benlik, evren ve Tanrı anlayışına bakışları etkili olmuştur. Necip Fazıl’ın seçtiği imgelerin hem teorik hem uygulamada bizimle beraber olması, hayat içinde varlığını hissettirmesi, onun günümüze kadar ulaşmasını ve etki yaratan bir alan olmasına sebep olmaktadır. Necip Fazıl genel olarak yalnızlık, ölüm, tabiat, zaman, iman, hakikat, inanç, akıl, 1 Yüksek Lisans Öğrencisi, Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1900214005@alparslan.edu.tr boşluk, kadın, tasavvuf, insan, korku, poetika, metafizik, dava ve benzeri konularda gösterge dünyası yaratmıştır. Bu çalışmada sembolün ortaya çıkması sürecinde mesajı ileten kişi, imgeleyen insan sıfatıyla, aktif özne durumunda olan Necip Fazıl Kısakürek’in “Çile” eserine göstergebilimsel yöntemin açtığı pencereden bakılmış ve Necip Fazıl Kısakürek’in şiirlerindeki anlam dünyası, Peirce’ün sınıflandırması temel alınarak bir çözümleme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çile, Görüntüsel Gösterge, Belirti, Simge, Göstergebilim

ESKİ TÜRK İNANÇLARININ GÜNÜMÜZ ÖLÜM GELENEKLERİ ÜZERİNDEKİ İZLERİ (Ankara İli Çubuk İlçesi Örneği)

Gözde DEMİRTAN
Kürşat KOÇAK

ÖZET

Toplumların sahip olduğu inançlar, o toplumların cenaze merasimlerini ve yuğ törenlerini etkileyen temel özelliklerdendir. İnançlardaki değişime paralel olarak ölümlerle ilgili adetlerde de değişimler görülmektedir. Türklerin İslamiyet'ten sonraki inançlarında ortaya çıkan farklılaşma eski geleneklerin bazılarının yok olmasına yol açmışsa da yerleşik kültürden günümüze kadar gelenleri de olmuştur. Köklü bir geçmişi olan Türk kültür tarihi, içine aldığı kültür ve inançların sentezi haline gelmiştir. Anadolu, devam eden bu kadim geçmişle günümüz arasında köprü vazifesi görmektedir.

Çalışmamızda bozkır Türkleri hakkında çalışma yapan araştırmacıların eserlerini temel alarak, inceleme alanımız olan Ankara'nın Çubuk İlçesi'nde farklı köylerden insanlarla görüşerek konumuz dâhilinde olan bu uygulamaların neler olduğunu görüşüp belirleyerek benzer yönlerinden hareketle araştırmamız temellendirilmiştir. Günümüzde devam eden ritüellerin geçmişten gelen izleri de ele alınıp değerlendirilmiştir.

Görüşülen insanların aslında adetlerin kökenlerini tam olarak bilmedikleri, çoğunun ise İslamiyet'in gereği olarak bu uygulamalara devam ettikleri anlaşılmıştır. Diğer önemli unsur ise Alevi köylerinde eski Türk geleneklerinin belirgin bir şekilde karşımıza çıkmasıdır. Bu köylerde görülen türbe ziyaretleri, kurban, ölü aşı adetleri diğer köylere nazaran daha sık karşımıza çıkmaktadır. Uzun bir yolculuktan sonra Anadolu topraklarına gelen Türklerin geleneklerini nesilden nesile aktarabilmeleri derin bir kültürel geçmişe sahip olmalarına dayanmaktadır. Bu çalışmayla geçmişten gelen geleneklerin gelecek nesillere nasıl değişerek aktarıldığını bir kez daha görmüş olacağız.

Anahtar Kelimeler: Şamanizm, Saçı, Defin, Yas, Yuğ.

MALDİV VE TÜRKİYE CUMHURİYET'İ SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMLARININ KARŞILIKLI OLARAK İNCELENMESİ

Onur SARIGÜL

ÖZET

Bu araştırma; Maldiv Cumhuriyeti ve Türkiye Cumhuriyeti sosyal bilgiler öğretim programlarının içerik yönünden karşılaştırılması amacıyla gerçekleştirilmiştir. Amaç doğrultusunda Türkiye 4,5 ve 6. Sınıf, Maldivler 4,5 ve 6 sınıfların sosyal bilgiler öğretim programları araştırmanın amacına uygun olarak kullanılmıştır. Araştırmada Türkiye ve Maldivler öğretim programlarının amaç, yetkinlikler, içerik, öğretme ve öğrenme süreçleri, ölçme ve değerlendirme yönleri tarafından karşılaştırılmış olup farklılıklar ve benzerlikler tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırma boyunca nitel araştırma yöntemleri kullanılmıştır. Araştırma, nitel veri toplama yöntemlerinden doküman incelemesi tekniği ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma yöntem olarak betimsel araştırma, veri toplama tekniği olarak doküman analizi yöntemi, araştırmanın amacına uygunluğu ve yazılı materyal kapsamında değerlendirilen sosyal bilgiler programlarını incelemeye olanak sağlaması nedeniyle kullanılmıştır. Ulaşılan programlar doküman inceleme tekniğine göre incelenerek, betimsel analize tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda; İncelenen öğretim programları arasında çok bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Türkiye gibi Maldivler 'de sosyal bilgiler noktasında Amerika Birleşik Devletlerinden etkilenmiştir. Çok büyük farklılıklar olmasa da içerik yönünden bazı farklılıkların olduğunu söylemek mümkündür. Türkiye sosyal bilgiler öğretim programında sosyal bilimler olarak sosyal bilgiler geleneğini hâkimdir. Maldivler 'de ise genel olarak vatandaşlık aktarımı olarak sosyal bilgiler geleneği hâkimdir bu durum konulara göre değişiklik gösterdiği için yansıtıcı araştırma ve sosyal bilimler olarak sosyal bilgiler geleneğinden yararlanılmıştır.

Anahtar kelimeler: Sosyal Bilgiler Öğretim Programı, Maldivler, Türkiye.

FELSEFENİN TIP İLE İLİŞKİSİ

Tuğsat GÜZELOĞLU

ÖZET

Felsefe, insana düşünmeyi ve araştırmayı öğreten, geçmiş, gelecek ve şimdiyi sorgulayarak, sürekli bir şekilde bilgi arayışı içinde olan bir etkinliktir. Tıp ise bilgi ile becerilerin bütünü olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir düşünme etkinliği olan felsefe ile tıp arasındaki ilişki, insanın “neden” ve “niçinleri” sorgulamaya başlamasıyla ilgilidir. Bu yüzden bu çalışma içerisinde felsefe ve tıp arasındaki ilişki ele alınarak, felsefenin disiplinleri ile tıp arasında nasıl bir bağlantı olduğu ortaya konulacaktır.

Felsefe ve tıp arasındaki ilişkinin en temelinde her ikisinin konusunun insan ve yaşam olması yatmaktadır. Fakat burada felsefe ve tıp arasındaki ilişkiyi etimolojik bir inceleme ile ortaya koymak doğru olacaktır. Nitekim hâkim (filozof) ile hekim (tabip) arasında hem etimolojik hem de anlam yönünden bir ilişki vardır. Bunun ötesinde hekim, hasta ve hastalıklarla ilgili sorulara ve sorunlara cevap aramaya başladığı andan itibaren, bilim felsefesi yapan bir kimliğe bürünmektedir. Böylece felsefe, kavramların analizi için tıbbi mantıksal, yöntemsel, ilkesel araçlar sağlamaktadır. Bu bağlamda, tarihsel süreç içerisinde, filozofların aynı zamanda tabip, tabip olanların da aynı zamanda filozof olduğu birçok örnek karşımıza çıkmaktadır. Nitekim felsefesi olmayan bir tıp bilgisinin zanaata dönüşeceği de açık bir durumdur. Zira felsefesi olmayan tıp, tedaviye muhtaç bir tıptır.

Tıp, deney ve gözlem verileri ile belli bir takım sorulara nesnel olarak yanıtlar aramaktadır. Benzer şekilde felsefe, gerçeği sorular üzerinde düşünerek anlamaya çalışır. Felsefenin disiplinlerinden epistemoloji, ontoloji ve ahlak alanları da gerçeği arama etkinliğinde felsefenin en temel disiplinlerindedir. Bu bağlamda tıp alanında da tıbbin epistemolojisi, ontolojisi ve etiğinden bahsetmek mümkündür. Nitekim tıbbin hekim, beden, hastalık, tedavi boyutu ontoloji ile yakından ilgili iken, tıp tekniğinin belli bir takım bilgilere dayanıyor olması epistemoloji ile hekimin hastayı sadece meta olarak görmeden, tedavi sürecini yalnızca ölçme ve değerlendirme süreci olarak görmemesi ve hastayı bir metaya indirgememesi de etik ile ilgilidir. O halde, tıp ile felsefe arasındaki ilişkinin, felsefenin temel disiplinleri ile tıp arasında da var olduğu açıkça görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Tıp, Felsefe, Hekim, Filozof.

TARİH BOYUNCA YAPILMIŞ ARNAVUTÇA KUR'ÂN MEALLERİ

Valmire BATATINA KRASNIQI

ÖZET

Arnavut halkının tarihine incelemiş olursak onların –bilhassa da Kosova Halkının- Sırlar, Makedonyalılar ve Arnavutlukta komünist rejimi tarafından uzun yıllar boyunca şiddetli baskılara maruz kaldıklarını görmekteyiz. Buna rağmen Arnavut halkı din uğruna birçok çaba sarf etmişlerdir; oldukça sıkıntılı dönemlerden geçmelerine rağmen dünyada bütün Müslümanlar gibi onlar da Yüce Allah'ın kelâmını kendi dilinde nakletme hususunda hatıra kalacak bir adım atıp başarıya ulaşmışlardır. Bu çalışmaların bazıları Osmanlı İmparatorluğu dönemine kadar uzanmaktadır. İlk önce Naim Frashëri başlamak üzere farklı müellifler tarafından Kur'ân-ı Kerîmi parça parça müstakil sûreler üzerine çeviri çalışmaları yapılmıştır. Ardından çok uzun süre geçmeksizin özellikle 80'li yıllarda Feti Mehdiu tarafından Kur'ân-ı Kerîmi Arnavutça dilinde, tamamen tercüme etmeye başlamıştır. Bu zaman zarfında altı farklı Kur'ân-ı Kerîm mealleri ile birlikte çeşitli Kur'ân tefsirlerinde yararlanarak kısaca açıklamalara da yer vererek tercüme etmeye başlamışlardır. Bu çalışmamızda parça haline yapılan bu mealler ile başlamak üzere Kur'ân'ın tamamen Arnavutça mealleri detaylı bir şekilde açıklanmaya gayret edilecektir.

KAPSOSBİL2020 - NEVŞE

PANDEMİYE YÖNELİK ÜLKESEL YAKLAŞIMLAR

Endam Çelik

ÖZET

Dünya Sağlık Örgütü'nün 2019- nCov olarak adlandırdığı Covid -19 Virüsü, Aralık 2019'da Çin'in Wuhan(Vuhan) kentinden tüm Dünya'ya hızla yayılmış ve Mart 2020'den bu yana küresel bir salgın olarak, II.Dünya Savaşı'nın ardından yaşanan en büyük kriz olarak gündemdeki yerini almıştır. Virüs, ortaya çıktıktan üç ay sonra tüm dünyayı etkisi altına almış ve hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağı büyük değişimlere yol açmıştır. Pandemiye yönelik mücadele planları, virüsün yayılım hızına bağlı olarak ülkelerce değişim göstermiştir. Virüsün yarattığı küresel şok, ülkeleri ayağa kaldırmıştır. Bu çalışmanın konusu, Dünya Sağlık Örgütü'nün 11 Mart 2020 tarihi itibarıyla ilan ettiği Pandemi sonrasında ülkesel düzeyde, Dünya'dan bazı örnekleri farklı yaklaşımlar çerçevesinde incelemektir. Bu amaçla farklı siyasal sistemler de göz önüne alınarak İtalya, Güney Kore, İngiltere, ABD, İsviçre ve Türkmenistan örnekleri incelenmek üzere seçilmiştir. Çalışmada farklı temalar altında (siyasal yapı, ekonomik yapı, sosyo-kültürel yapı) bu ülkelerin Pandemiye yönelik yaklaşımları, ulusal yayın organları çerçevesinde içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Ülkelerin izlediği politikalara bağlı olarak artan veya azalan test, ölüm ve iyileşme sayıları, ülkelerin resmi siteleri ve yönetim birimlerinin virüs hakkındaki hassasiyeti baz alınarak araştırılmıştır. Politikaların başarılı bir şekilde uygulandığını görmek için ülkelerin demokratik ve dinamik uygulamalarına bakılmıştır. Konunun ana hatlarını oluşturan belli başlı kavramlar (karantina, tedbir, kısıtlama, yasak, sosyal izolasyon, engel, kısıtlama, tedbir, bilanço) ülkelerin izlediği politikalara bağlı olarak kümelenmektedir. Ülkelerin devlet başkanlarının Pandemi hakkındaki düşünceleri, söylemleri ve planları araştırma için büyük önem taşımaktadır. Çalışmanın sonucunda, küresel bir salgın sonrasında yaşanan ülkesel krizlerde belirlenen temaların baskın etkisi olduğu, ancak ilerleyen süreçte, özellikle sosyal izolasyon konusunda, salgının küresel boyutuna uygun olarak yaklaşımların da küresel boyuta ulaştığı gözlenmektedir. Bu çalışmayla birlikte incelenen ülkelerin farklılıkları ve benzerlikleri, ilgili kurum ve kuruluşların çalışma sonuçları, ülkelerin Pandemi konusundaki tutum ve davranışları, sağlık ve ekonomiye yönelik altyapısı, uygulanan politikaların ve stratejilerin kalitesi bu çalışma ile birlikte değerlendirilecektir. Ülkelerin toplumsal, siyasal, kültürel, ekonomik ve sağlık sonuçlarının ortak veya farklı olduğu bu çalışma sayesinde irdelenecektir. Çalışma sonucunda dünyada veya Türkiye'de virüs alanında yapılabilecek başka çalışmalar hakkında fikir ve öneri sunulmuştur. Ülkelerin uyguladığı politikalar ve izlediği stratejiler, virüsün yayılımına bağlı olarak değişim göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, karantina, küresel kriz, pandemi, ülkesel kriz.

CO2 SALINIMI, SAĞLIK HARCAMALARI VE EKONOMİK BÜYÜME ARASINDAKİ NEDENSEL İLİŞKİ: AB ÜLKELERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Pembegül KOSTAK

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde CO2 salınımı, sağlık harcamaları ve ekonomik büyüme arasındaki nedensellik ilişkisinin 2000-2017 dönemini içeren verilerle incelenmesidir. Çalışmada Dumitrescu ve Hurlin (2012) tarafından geliştirilen panel nedensellik testi kullanılmıştır. Nedensellik testinden elde edilen bulgular, ekonomik büyümeden CO2 salınımına ve sağlık harcamalarına doğru tek yönlü bir nedensellik ilişkisinin olduğunu ortaya koymuştur. Diğer bir ifadeyle, ekonomik büyüme CO2 salınımına ve sağlık harcamalarına neden olmaktadır. Benzer şekilde, sağlık harcamaları ile CO2 salınımı arasında da tek yönlü bir nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir. İlişkinin yönü CO2 salınımından sağlık harcamalarına doğrudur. Bu bulgu, CO2 salınımının sağlık harcamalarının nedeni olduğunu göstermektedir. Bu bağlamda, AB ülkelerinde çevresel kaliteyi ve sağlık sektörünün verimliliğini artıran büyüme politikalarına öncelik verilmelidir. Bununla birlikte, hava kirliliğinin maliyetlerini azaltmak için çevresel düzenlemeleri de dikkate alan sağlık politikaları uygulamalıdır.

Anahtar Kelimeler: CO2 Salınımı, Sağlık Harcamaları, Ekonomik Büyüme

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

ÖZET

Bir ülke hangi gelişmişlik düzeyinde olursa olsun ekonomik istikrarını ve sürdürülebilirliğini gerçekleştirmek amacıyla birtakım faaliyetlerde bulunmaktadır. Türkiye bu amaçlar doğrultusunda faaliyetlerini gerçekleştirmek için başlıca iki politika kullanır. Bu politikalardan biri hükümet tarafından uygulanan maliye politikası iken bir diğeri bağımsız olan merkez bankası tarafından uygulanan para politikasıdır.

Parasal aktarım kanallarında meydana gelen herhangi bir değişiklik reel ekonomiye bir başka deyişle toplam talep ve toplam arza etki eder ancak bu etkinin yönü ve ölçüsü tam olarak kestirilemediği literatürlerle kabul edilir. Bu bildiri ile 2006 yılı sonrasında yapılan çalışmalar ışığında para politikasında uygulanan faiz oranı kanalı, döviz kuru kanalı, kredi kanalı, varlık fiyatları kanalı ve beklentiler kanalı arasından hangi aktarım kanallarının daha etkin olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Yapılan literatür okumaları sonucunda, Türkiye’de faiz kanalının ve az sayıdaki çalışma bulgusu istisna tutulursa döviz kuru kanalının etkin olarak çalıştığı sonucuna ulaşılmaktadır. Bunun aksine banka kredi kanalının etkinliğinin anlaşılmasında farklı sonuçların bulunması dolayısıyla net bir sonuca ulaşılamaması ve hisse senedi fiyatları kanalının ise ülkedeki finansal piyasaların yeterince gelişmemesinden kaynaklanması sebebiyle etkin olan bir kanal olmadığı düşüncesine varılmıştır. Ayrıca incelenen literatürlerden elde edilen bilgiler sonucunda beklentiler kanalı ile ilgili ampirik çalışmaların yapılabileceği öngörülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Parasal Aktarım Mekanizması; Para Politikası; Para Politikası Araçları

EĞİTİMDE EN SON DİJİTAL AKIM: OYUNLAŞTIRMA

ŞERMİN SARIYILDIZ
OSMAN KÜRŞAT ACAR

ÖZET

Oyunlaştırma, oyunlarla ilgili olmayan alanlarda oyun tasarımının o alanlara entegre edilmesi olarak tanımlanmaktadır. Eğitim sürecinde oyunlaştırma, çalışanların başarısı ve motivasyonunun artırılması amacıyla, *oyun mekanikleri aracılığıyla kişilerin eğlenerek içeriğe bağlanmasını ve böylece daha çok çalışmak ya da yeni bir şeyler öğrenmek gibi davranışlara adapte olmasını sağlamaktır*. Bu çalışmada; eğitimde oyunlaştırmanın şirketlerdeki çalışan eğitiminde kullanılması, çalışanın motivasyonuna herhangi bir etkide bulunup bulunmamasını araştırma, aynı zamanda gerekli testler uygulanarak araştırmanın sonucunu somut olarak gözlemlemek amaçlanmıştır. Çalışma; Türkiye'ye yeni giren oyunlaştırma kavramının işletmelerde eğitim aracı olarak kullanılması ve eğitim programının nasıl oyunlaştırıldığına ilişkin bir öneri olması bakımından alanyazınına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. *Oyunlaştırma, çalışanlar için önemli bir motivasyon kaynağı olup, eğitime daha fazla katılım ve çalışanların daha verimli bir şekilde eğitimleri öğrenmesi amacıyla kullanılabilir. Aynı zamanda oyunlaştırma sürecini belirli bir sisteme oturtmuş ve başarılı bir şekilde uygulamış işletmeler örnek olarak gösterilmiştir.* Elde edilen veriler doğrultusunda, oyunlaştırmanın eğitim süreçlerinde rol alması ve bir araç olarak kullanılması çalışanlarda verimlilik artışına sebep olması sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Oyunlaştırma, Motivasyon.

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

OSMANLIDAN GÜNÜMÜZE MODERNLEŞME SÜRECİ İLE BİRLİKTE, TOPLUMSAL YAPIDAKİ DEĞİŞİMLER VE AİLE KURUMUNDA MEYDANA GELEN DEĞİŞİMLER

Neval KARANFİL

Sevgi AKBULUT

GİRİŞ

Türkiye toplumsal yapısı geçmişten günümüze modernleşme ile birlikte ekonomik, siyasal, sosyal ve kültürel alanlarda yaşanan dönüşümlerle birlikte birçok değişimi yaşayarak günümüze varlığını taşıyabilmiştir. Özellikle Türkiye' nin toplumsal yapısında tarihsel süreçte meydana gelen değişimler söz konusu olduğunda Osmanlı toplumsal yapısı ve Cumhuriyet dönemi toplumsal yapısı bugün sahip olduğumuz bakış açısı ile yüzeysel ve döneminin özelliklerinden bağımsız bir şekilde değerlendirmeler söz konusu olur. Bu değerlendirmeler yüzyılın dönemsel özellikleri dikkate alınmadığı için ve bugünün sınırlı bakış açısı ile bize empoze edilen mevcut paradigmanın da etkisiyle çok yerinde olmayan sonuçlara ulaştırır. Toplumsal yapıların bir sürekliliği olması ve her toplumda aynı gelişim ve değişim çizgisini takip etmemesi nedeniyle toplumsal yapılar, hem yapının bir önceki şekillerinden bağımsız ele alınmaz hem de kendine has bir değişim çizgisi oluşturur. Bu anlamda Türk toplumsal yapısı birçok yönü ile Osmanlı' dan miras aldığı yapısal özellikler ile birlikte modernleşme sürecinin toplumsal yapıda meydana getirdiği kendine etkilerle kendine has bir modernleşme, küreselleşme ve farklılaşma göstermiştir.

Toplumsal yapıları oluşturan toplumsal kurumlar ise modernleşme ile birlikte bazı yönlerinin işlevselliğinin artması, bazı yönlerinin ise işlevlerini kaybetmesiyle farklı şekillere bürünürler. Toplumsal yapıyı oluşturan kurumların başında "aile" kurumu gelmektedir, nitekim hala önemini koruyan kurumlardan en önemlisi olma özelliğine de sahiptir. Türk aile yapısı da geçmişten günümüze geçirdiği dönüşümlerle günümüzde en çok tartışılan konulardan biri olmaktadır. Modernleşmenin toplumsal yapıyı oluşturan kurumlara dair etkilerinden aile kurumunu da nasibini almış, geleneksel toplumlardan modern toplumlara doğru geçişi de arkasında bırakarak bugün modernite ötesi bir özellik kazanmıştır. Fakat değişim ve dönüşüm geçiren diğer kurumlara nispeten aile kurumu kendini büyük çoğunlukla korumayı başarmıştır.

Osmanlı' da geleneksel toplum yapısına paralel bir geleneksel aile yapısından bahsederken sanayileşme ile birlikte modern toplumlar gibi Türk toplumu da modern aile kavramının içini doldurmaya çalışmıştır. Günümüzde ise artık modernleşmenin her derde deva olmadığı, beraberinde birçok risk ve olumsuz etkiyi de beraberinde getirdiği yaşanan deneyimlerle birlikte anlaşılmalıdır. Artık aile kavramını kullandığımızda sadece anne-baba ve çocuktan oluşan bir oluşumu değil, aynı zamanda tek ebeveynli aileleri, dağılmış ailelerin çocuklarının koruyucu ailelerle oluşturduğu yeni aileleri, hatta çok tartışılan aynı cins bireylerin oluşturduğu birliktelikleri de düşünmek durumunda kalıyoruz. Aile hala önemini korurken aynı zamanda geçmişte olduğundan çok farklı bir şekle de dönüşmektedir. Modernleşmenin özneştirdiği bireyler kolektif bir davranışı öngören aile kurumunu devam ettirmekte zorlanır görünmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Yapı, Toplumsal Değişme, Toplumsal Kurum, Modernleşme, Modern Aile, Pre-modern Dönem, Geleneksel Aile, Geniş Aile, Çekirdek Aile

SARIZ ALEVİLERİNDE SÖZLÜ KÜLTÜR

Ali KAN

ÖZET

Sarız, İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Akdeniz bölgesinin kesişim noktasında bulunan Kayseri'ye bağlı bir ilçe konumundadır. Farklı bölgelerin güzergahlarında bulunması nedeniyle tarih boyunca birçok kültürün etkisinde kalmıştır. Bölge Osmanlı Devleti'nin hakimiyetine girmeden önce Maraş bölgesine hâkim olan Dulkadiroğulları Beyliği'nin hakimiyeti altındaydı. Fakat Dulkadiroğulları I. Selim ile yapılan Turnadağ Savaşı'nı kaybedince bölge Osmanlı Devleti'nin eline geçmiştir. Bu tarihten itibaren bölge, farklı heterodoks unsurların kaçış noktası haline gelmiştir. Aleviler bölgeye daha çok Cumhuriyet sonrasında yerleşmişlerdir. Bölgenin Aleviler için kaçış noktası haline gelmesi, sözlü kültürlerini de etkilemiştir.

Sarız da yaşayan Aleviler üzerinde yapılan sözlü kültür çalışmasında tarihsel yaklaşım esas alınarak çalışmaya yön verilmiştir. Bununla birlikte yapılan araştırma esnasında izlenen yol sırasıyla aşağıda belirtilmektedir;

- 1- Fizibilite çalışması
- 2- Saha Araştırması
- 3- Araştırma sahasındaki kaynakların dinlenmesi
- 4- Kaynaklardan alınan bilgiler doğrultusunda tasnif ve düzenlemenin yapılması

Kırsalda yaşamalarına rağmen dede-talip ilişkisini kaybeden Sarız Alevilerinde daha çok Cemevi ve cemaat esaslı bir yapı mevcuttur. Sarız Alevilerinde geleneksel Alevilik kültürü içerisindeki İslami geçmişe dayalı bir ortak bellekten ziyade Kemalist geçmişi ve mağduriyetleri ön plana çıkaran ideoloji gelişmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sözlü Kültür, Alevilik, Sarız, Cem, Dede

YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ TÜRKİYE EKONOMİSİNİN GELİŞİMİNDEKİ ROLÜ

Seyit ORDU

ÖZET

Enerjinin önemi insanoğlunun varoluşundan beri süregelmiştir. Enerji, geçmişten günümüze kadar insanların ihtiyacı olan tüm malların üretiminde temel girdi ve tüketimde ise bir maliyet unsuru olarak kullanılmıştır. Bu yüzden enerji, insanoğlunun yaşamını sürdürebilmesi için oldukça önemli bir faktördür. Üretimde temel girdi olarak kullanılan enerji, ülkelerin ekonomik açıdan kalkınmasında önemli bir nitelik haline gelmiştir. Enerjinin son yıllarda bu kadar önemli hale gelmesindeki en önemli faktör, yıllardır ülkelerin iktisadi açıdan kalkındırılması ve insanların yaşam kalitesinin yükseltilmesi için vazgeçilmez olmasıdır. Bu nedenle ülkeler enerji çeşitliliğinin artırılması ve enerjiye ulaşım yollarının genişletilmesi için önemli çaba sarf etmektedirler.

Bu çalışmada, yenilenebilir enerjinin ülkelerin gelişmişlik seviyesine ne gibi katkılar sunduğu ve yenilenebilir enerjinin Türkiye ekonomisinin gelişimindeki rolü ile birlikte sosyoekonomik göstergeleri üzerinde etkilerinin araştırılması amaçlanmıştır. Enerji ihtiyacının büyük bir kısmını yabancı kaynaklardan sağlayan Türkiye'nin, dünyada enerji fiyatlarında meydana gelebilecek dalgalanmalar ekonomisi kırılgan olan bu ülkede enflasyon, işsizlik ve cari açık gibi temel ekonomik sorunlara sebep olmaktadır.

Sonuç itibariyle Türkiye enerjide dışa bağımlı bir ülkedir. Türkiye enerji bağımlılığını azaltmak ve cari açığındaki artışları en aza indirmek için yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmek mecburiyetindedir. Türkiye'nin 2023 yılında enerji politikalarının hayata geçirilmesi ile enerji çeşitliliği artacak ve enerji bağımlılığı azalacaktır. Bu da sosyoekonomik etkilerin iyileşmesine ve çevreye verilen zararın en aza indirilmesine katkıda bulunacaktır. Artan yenilenebilir enerji santralleri, istihdamın artmasına ve işsizliğin azalmasına da önemli katkılarda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yenilenebilir Enerji, İktisadi Kalkınma, Enerjide Dışa Bağımlılık, Türkiye Örneği.

“06 MİL YZ CÖNK 16” İSİMLİ CÖNKTE YER ALAN KIZ DESTANININ TAHLİLİ

Şeyma ARGİN

ÖZET

Kız Destanı, destan sınıflandırmaları içinde dinî destan alt başlığında değerlendirilen anonim bir eserdir. Yoksul olan Müslüman ailenin, para için kızlarını Yahudi komşuları ile evlendirmek yerine pazarda satmalarını, dinlerinden vazgeçmemeleri neticesinde mükafatlandırılmalarını konu edinen bu eser hakkında elimizde olan bilgiler bir hayli sınırlıdır.

Hazâ Hikâyet-i Kız Ma'a Cühûd, Kız Mevlûdu, Kız Destanı gibi adlarla tanınan bu halk hikâyesinin yazılış tarihi ve kim tarafından yazıldığı belli olmamakla birlikte, XIV. veya XV. yüzyıldan kalmış olduğu düşünülmektedir. Destanın konusuna ve dil özelliklerine bakılınca bu iddialar güçlenir. Eserdeki anlatım tarzı, halk üslûbu, buna bağlı olarak da kullanılan dil, tarihi halk dilidir. Esere özel bir nitelik kazandıran durum ise, bazı halk söyleyişi özel ilkelerinin metin içine pek tabii bir biçimde girmiş, serpişmiş bulunmasıdır. Halkın inançlarını, olay ve durumlar karşısındaki mantığını, hayat felsefesini kendi akışı içinde ortaya çıkaran anlatım tarzındaki halk üslûbunun gerektirdiği dil de şüphesiz ki halkın gündelik yaşayışında, sıradan yaşayışında kullandığı kendi dili olmalıdır.

Kız Destanı hakkında Halil Ersoylu bir çalışma yapmıştır. Ersoylu'nun çalışmasında Kız Destanının Topkapı Sarayı Kütüphanesinde bulunan nüshası esas metin olarak ele alınmış ve bu nüsha Süleymaniye Kütüphanesinde bulunan yazması ile karşılaştırılarak tenkitli metin hazırlanmıştır. Bu eser 1996 yılında TDK Yayınları tarafından yayınlanmış, eserin sonuna sözlük, kaynak ve yazma nüshaların tıpkıbasımı da eklenmiştir.

Bu çalışmada ise Kız Destanı'nın, Ankara Milli Kütüphane 'de 06 Mil Yz Cönk 16 numarasıyla kayıtlı cönkün 10A – 15A varakları arasında bulunan varyantı Cemal Kurnaz'ın Hayali Bey Divanının Tahlili isimli eserindeki inceleme metodu referans alınarak tahlil edilmiştir. Tarama sonucunda elde edilen veriler yazılırken yapılan fişleme örn: (12A/ 1) şeklindedir. 12A, orijinal metinde kelimenin bulunduğu varak numarası, 1 ise bulunduğu satırdır.

Bir terim, metinde birden fazla kullanılmışsa terimin kullanıldığı tüm beyitler verilmemiş bunun yerine bir beyit yazılmış, diğer beyitlerin künyeleri ilgili terime örnek verilen beytin altında parantez içinde verilmiştir.

Bu inceleme sonucunda şiirin dokusunu meydana getiren yapı ve muhteva özellikleri tespit edilip elli altı ana ve ara başlık altında toplanmıştır. Ana bölümler; Atasözleri ve Deyimler, Din-Tasavvuf, Cemiyet, İnsan ve Tabiat'tır

Kız Destanı, dinî muhtevalı bir metin olduğundan, bünyesinde çokça dinî tasavvufi terim barındırmaktadır. Dinî-Tasavvufi terimler arasında en çok yer alan terimler ise Hz. Muhammet ile alakalı terimlerdir. Yapılan tahlil ve tespitler sonucunda Kız Destanı'nın dinî muhtevalı bir metin olduğu teyit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kız Destanı, Tahlil, Cönk, Dini Destan

ÇOK ZAMANLI ELEKTRİK TARİFESİ KULLANIM DÜZEYİNİN TESPİTİ VE YAYGINLAŞTIRMA İMKANLARININ ANALİZİ: KAYSERİ ÖRNEĞİ

Seher YALÇIN

Zeynep ÖNCÜL

Ahmet Yiğit Han ÖZKOZANOĞLU

Sabri GÜNGÖR

ÖZET

Ülke ekonomisinin hem en büyük gider kalemlerinden birisi olması hem de büyük oranda dışa bağımlı durumda olmamız nedeniyle, enerji giderlerinin mümkün olduğunca azaltılmasının yollarını aramak bütçe üzerindeki baskının azaltılmasına ve bütçe açıklarının giderilmesine katkı sağlayacaktır. Bu bakımdan özellikle elektrik enerjisi piyasasında çok zamanlı elektrik tarifelerinin kullanımı vatandaşların da ellerini taşın altına sokmalarına fırsat verebilecek bir araçtır. Bireyler, ülke ekonomisine katkıda bulunurken aynı zamanda aile bütçelerinde de gözle görülür iyileştirmeler yapabilirler. Çok zamanlı elektrik tarifelerinin hem makro hem de mikro düzeyde ekonomik avantajlarının yanı sıra dolaylı yoldan olsa da doğaya ve elektrik dağıtım şirketlerinin saha içi uygulamalarını kolaylaştırmaya da katkıları bulunmaktadır. Elektrik tüketiminin en fazla olduğu zaman dilimlerindeki kullanımların daha az olduğu zaman dilimlerine kaydırılması ile elektrik üretim ihtiyacı daha çok yenilenebilir kaynaklardan temin edilerek doğaya salınan zararlı gazların miktarı azaltılabilmeye olmaktadır. Diğer yandan elektrik ihtiyacı gün içerisinde daha dengeli dağılacağı için, elektrik dağıtım şirketinin saha içi uygulamaları daha kolay hale gelecek ve elektrik talebinin altyapı ya da arz yetersizlikleri gibi nedenlerden dolayı karşılanamaması daha az olacaktır. Bu da zorunlu elektrik kesintilerinin azaltılmasına, hatta ortadan kaldırılmasına yardımcı olabilecektir. Çok zamanlı elektrik tarifesi kullanımının makro ve mikro düzeyde ekonomik katkıları, daha temiz bir doğaya sahip olma konusundaki faydaları ve elektrik kesintilerinin azaltılmasına yardımcı olma imkanları bulunsa da ne aboneler tarafından gerektiği kadar rağbet görmüş ne de araştırmacıların ilgisini yeteri kadar çekebilmiştir. Bu yönüyle çalışma sosyal açıdan abonelerin farkındalık düzeylerinin yükseltilmesine, akademik açıdan ise yetersiz durumdaki çalışma sayısını arttırmaya katkı sağlayacaktır. Çalışmada Kayseri ili sınırları içerisindeki elektrik abonelerine yönelik bir anket uygulaması yapılarak, abonelerin çok zamanlı tarifelere ilişkin farkındalık düzeylerinin belirlenmesi, demografik özelliklerinin saptanması, kullanım alışkanlıklarının ortaya çıkarılması ve kullanma/kullanmama nedenlerine yönelik bilgilerin toplanması amaçlanmaktadır. Anket çalışmasına paralel olarak katılımcılara hem çok zamanlı elektrik tarifelerine ilişkin bilgiler sözel olarak aktarılmakta hem de hazırlanan bilgilendirme broşürleri dağıtılmaktadır. Broşürler sayesinde bireylerin farkındalık düzeyinin artırılması ve çok zamanlı elektrik tarifesi kullanım düzeyinin yükseltilmesi amaçlanmaktadır. Devam etmekte olan anket uygulaması tamamlandıktan sonra toplanan veriler elektronik ortama aktarılacak ve daha sonra SPSS paket programı yardımıyla uygun testlerle farkındalık düzeyleri, demografik özelliklerin bunlar üzerindeki etkisi ve çok zamanlı tarifelerin kullanımının yaygınlaştırılması için nelerin yapılabileceği gibi soruların cevapları belirlenecektir. Çalışma her ne kadar Kayseri ili özelinde yapılsa da ulaşılan sonuçlar ülke geneline yaygınlaştırılabilecek derinlikte olacaktır. Böylece, çok zamanlı tarife kullanımının yaygınlaştırılması için nelerin yapılabileceği sorusuna bulunacak cevaplar ülke genelinde uygulanarak bütçe üzerindeki dış kaynaklı enerji giderlerinin azaltılmasına imkân tanıyacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çok zamanlı tarife, enerji verimliliği, elektrik.

TÜRKİYE'DE KONUT KREDİ TALEBİ İLE İŞSİZLİK ARASINDAKİ İLİŞKİ

Fadime TOLU

Hatice Elanur KAPLAN

ÖZET

Bireylerin barınak ihtiyacını karşılayan bir araç olarak tanımlanan konut; yatırım aracı olma, ekonomik ve hukuksal güvence sağlama, kentsel çerçevenin oluşumu gibi birçok işleve sahiptir. Aynı zamanda konut risk profili düşük yatırımcılar tarafından çoğu zaman tercih edilen geleneksel yatırım araçlarından birisi olmuştur. Özellikle son yıllarda Türkiye'de inşaat sektörü güçlü bir büyüme göstermiş, ekonomik büyümede lokomotif rolünü üstlenmiş ve konut satışlarında yüksek seviyeler görülmüştür. Konut piyasasının ekonomilerde önemli bir yere sahip olması nedeniyle konut talepleri ile makroekonomik değişkenler arasında bir ilişkinin olması veya makroekonomik değişkenleri etkilemesi önem arz etmektedir.

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de konut kredileri ile işsizlik oranı arasındaki ilişkiyi analiz etmektir. Bu bağlamda, Ocak 2016 ile Ağustos 2020 dönemi arasındaki aylık verilerden yararlanılarak Türkiye'de konut kredi talepleri ile işsizlik oranı arasında ilişkinin olup olmadığı varsa hangi yönde olduğu analiz edilmiştir.

İbicioğlu ve Karan (2012) yapmış oldukları çalışma göz önünde bulundurularak kredi talebinin kredi arzına eşit olduğu varsayılarak, konut kredi talebi değişkenini temsilen konut kredi hacmi değişkeni kullanılmıştır. Konut kredi hacmi değişkeni için veriler TCMB (Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası) internet sitesi aracılığı ile elde edilmiş ve verilerin büyük olması dolayısıyla logaritması alınarak analize dahil edilmiştir. İşsizlik oranı verileri ise TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) internet sitesi aracılığı ile elde edilerek veri seti oluşturulmuştur. Konut kredi hacmi ile işsizlik oranı arasındaki nedensellik ilişkisinin incelendiği bu çalışmada, Ocak 2016 – Ağustos 2020 dönemi için çalışmanın amacı doğrultusunda Birim Kök Testi, Johansen Eş bütünleşme testi ve Granger Nedensellik Testi gerçekleştirilmiştir.

Analiz sonucunda iki değişken olan konut kredi hacmi ile işsizlik oranı arasında uzun dönemli bir ilişkinin olduğu, kısa dönemde ise tek yönlü bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre, konut kredi hacmindeki değişimlerin işsizlik oranı üzerinde değişime neden olduğu söylenebilecektir. Elde edilen bu yöndeki bulgu, konut kredi hacmindeki artış ve azalışların işsizlik oranı üzerinde artış ve azalışların belirlenmesinde önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Konut Kredi Talebi; İşsizlik Oranı; Eş bütünleşme

¹ Bu çalışma TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı kapsamında desteklenmektedir.

TÜRKLERDE ORDU ANLAYIŞI

Buse Nur ERDEM
Telli KORKMAZ

ÖZET

Türkler yeryüzünde en çok devlet kuran milletlerden birisidir. Devlet kurmak insanlar arasında huzur ve güvenliği oluşturmak, hukuk nizamı tesis etmek demektir. Türk soyundan geldikleri tarihî delillerle sabit olan, milattan önceki Asya Hun Devletinden çağımıza kadar Türklerin vücuda getirdikleri siyasi teşekküllerin sayısının 300'den fazla olduğu söylenmektedir. Tarih boyunca Türkler, geniş coğrafyalarda güçlü devletler kurmuşlardır. Bunun gerçekleşmesinin elbette pek çok nedeni vardır ama şu ana kadar yaptığımız araştırmalara göre en büyük pay Türk ordusuna ayrılmalıdır. Türk ordusu yapı itibarıyla muazzam bir teşkilat sistemine ve nizama sahiptir. Türk toplum yapısının ve devlet geleneğinin anlaşılabilmesi için mutlaka Türklerde ordu anlayışının incelenmesi gerekir.

Ordu, Türk devletinde milletin nefesi sayılabilecek kadar önemli bir yere sahiptir. Türk devlet geleneği gibi askeri teşkilatımızın da kesintisiz devam ettiği muhakkaktır. Ayrıca Ordu-Millet anlayışına sahip Türk kültüründe ordu algılayışı ve ordunun toplumdaki yeri diğer milletlerden daha farklı bir konumdadır. Bu yüzden makalemizde Türklerde ordu anlayışını incelemeye ve ayrıca Türk ordu yapısı hakkında genel bilgiler vermeye çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Ordu, Teşkilat, Asker, Toplum, Kültür

İNSAN KAYNAKLARI PLANLAMASI

Emine Servet ÇEVİK
Osman Kürşat ACAR

ÖZET

Günümüzde, insan ihtiyaçları artmış ve giderek bu ihtiyaçlar çeşitlenmiştir. Bu ihtiyaçları karşılamak için çeşitli sektörlerde, çok sayıda mal ve hizmet üreten örgütler kurulmuştur. Örgütte yer alacak insanın yönetilmesi, yönlendirilmesi, eğitilmesi gibi birçok sürecin olması durumunda düzen ve planlama gereklidir. Bu yapılacak plan dâhilinde İnsan Kaynakları Planlaması ortaya çıkmıştır. İnsan kaynakları planlaması, şirketin verimliliğini artırması, buna bağlı olarak da kârlılığını etkilemesi temel öğelerden birisidir. İnsan kaynakları planlaması, firmaların işgücünü elde etmek, geliştirmek ve korumak için kullanılan stratejidir. İş arayanlar veya çalışanları doğru pozisyona yerleştirmek ve mevcut insan kaynağını en etkili şekilde kullanmak tek amaçtır. Ayrıca gelecekte şirketin en iyi hedefe, pozisyona ulaşmasını sağlayabilmesidir. İnsan kaynakları planlamasının şirketteki rolünün önemini vurgular. Gelecekteki personel ihtiyacını karşılaması çok yönlü yetenek ve bilgili personel oluşturması, uluslararası büyümede stratejik planlamanın bir parçasıdır. İnsan kaynakları planlaması hem yöneticilerin hem de çalışanların bakış açılarını birleştirmeye yardımcı olmaktadır. Çalışanların görüşleriyle işbirliği halinde olmak insan kaynakları planlaması için önemli iletişim aracıdır. Bir yer de şunu okumuştum: “Şirketlerde planlama ve yönetim, birbiriyle gelişen ve beraber yürüyen iki mekanizmadır. Yönetilmesi gereken potansiyel; başarılı bir planlama gerektirmektedir.” Özellikle insanın, yapılacak insan kaynakları planlamasını daha detaylı daha insancıl yapılması, ihtiyaçların ve duyguların göz önünde tutulması gerekir ki bu sayede mutlu çalışanlar, verimli sonuçlar, pozitif kazançlar sağlayabilelim. Ben de bu çalışmamı insan kaynakları yönetimi öğrencisi olarak bir şirketi oluşturan en önemli birimlerden biri olan insan kaynakları ile ilgili detayları aktaracağım. İnsan kaynakları planlaması nedir? İnsan kaynakları planlamasının amacı, süreci, hedefleri, sorumlulukları nelerdir? Bunları sizinle paylaşacağım.

Anahtar kelimeler: Plan, Örgüt, Çalışanlar

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNDE GÖZLEMLENEN AHLAKİ DAVRANIŞLARA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Recep DAĞDELEN

Suna DAĞDELEN

ÖZET

Bu araştırmanın amacı öğrencilerde gözlemlenen ahlaki davranışlardan olumlu veya olumsuz durum oluşturan davranışların tespit edilmesi ve olumlu davranışın nasıl geliştirilebileceği ile olumsuz davranış için ne gibi önerilerin olduğunu belirlemektir. Bu tespit çalışmaları eğitimin uygulayıcıları olan öğretmenlerden alınan görüşler ile yapılmıştır. Araştırmanın çalışma grubu ortaokul düzeyinde öğretim yapan resmi kurumlarda görevini yürüten öğretmenlerden oluşmaktadır. Yapılan bu araştırma, Kırşehir il merkezi ve Akpınar ilçesindeki Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ortaokullarda çalışan 26 öğretmen ile yürütülmüştür. Araştırma, 2019-2020 eğitim öğretim faaliyetlerinin sürdürüldüğü bahar yarıyılı içerisinde gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin 12'si erkek, 14'ü kadındır ve bu çalışma grubunu oluşturan öğretmenler rastgele belirlenmiştir. Çalışma grubunda yer alan öğretmenler, hiçbir zorunluluk olmadan kendi istekleriyle çalışmaya katılmışlardır. Araştırma nitel bir çalışma olup araştırmanın deseni durum çalışmasıdır. Veriler toplanırken dört sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma soruları ile görüşmeye katılan öğretmenlerin bakış açısıyla sınıf içinde ve dışında gözlemlenen ahlaki olarak olumlu ve olumsuz davranışları, bunları geliştirme veya düzeltmeye yönelik öneriler ele alınmaktadır. Görüşmelerden elde edilen veriler tematik olarak analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda öğrencilerde ahlaki boyutta birbirinden farklı olarak olumlu ve olumsuz davranışlar olduğu görülmüştür. Öğrencinin ahlaki gelişiminde okul ile birlikte birden çok paydaşın da konu ile ilgili sorumluluk alması gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Değerler eğitiminin öğretim programlarında yer almasıyla ve aile katımlı etkinliklerin sayısını artırıp uygulamaların, farkındalık çalışmalarının yaygınlaşmasıyla öğrencilerde ahlaki eğitim olumlu yönde geliştirmesi beklenmektedir. Araştırma sonucuna dayalı olarak okullarda ahlaki davranışların geliştirilmesi ve düzeltilmesi için önlemler alınmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci Ahlakı, Öğretmen Görüşü, Ahlak, Ahlakı Davranış

ÖZET

Tarih boyunca görülen göç, işgal, sürgün, fetih politikası vb. nedenler, bir taraftan Türklerin çok geniş bir coğrafyaya yayılmasına diğer taraftan Türk dilinin de bu dağılmanın bir sonucu olarak çeşitli kollara ayrılmasına neden olmuştur. Ancak bu uzaklaşmaya rağmen Türk lehçe ve ağızlarının köken birliği Türk dünyasının duygudaşlığının her zaman canlı kalmasını sağlamıştır. Bu duygudaşlığın en etkili örnekleri de tarih boyunca Azerbaycan ve Anadolu Türklüğü arasında görülmektedir. Osmanlı Devleti'nin I. Dünya Savaşı sırasında Kafkas cephesinde Ruslara karşı ağır bir mağlubiyet almasıyla Doğu Anadolu bölgesinde çok büyük bir yıkım ve felaket yaşanmıştır. Rus ve Ermeni güçlerinin zulmünden kaçan “harpzede” Türklerin çoğu Azerbaycan'a gelerek Kafkasya Türklüğüne sığınmışlardır. Anadolu'dan kaçarak gelen bu Müslüman Türkler için tarihte eşi görülmedik bir biçimde qardaş kömeyi (“kardeş yardımı”) adı altında büyük bir yardım seferberliğine girişilmiştir. Bakü Müslüman Cemiyet-i Hayriyesi'nin önderliğinde yürütülen çok geniş çaplı yardım faaliyetleri ile Müslüman Anadolu Türklerinin sıkıntıları giderilmeye çalışılmıştır. Tarih boyunca aydınların ve yöneticilerin duygu ve düşüncelerini halka ulaştırması ve halkın harekete geçirilmesi konusunda en etkili yol gazete ve dergiler olmuştur. Azerbaycan'a sığınan Anadolu Türklerine yardım seferberliği sürecinde de tüm faaliyetlerin çok daha geniş bir alan yayılmasında, toplumun harekete geçirilmesinde Azerbaycan basınının çok büyük katkısı olmuştur. İşte bu yardım çabalarının en etkili ve dikkat çekici ürünü, dönemin simgeleşen adıyla çıkarılan Qardaş Kömeyi dergisidir. Azerbaycanlı Türk yazarlar tarafından Mayıs 1917'de, 80 sayfalık tek bir sayı olarak çıkarılan bu derginin dili “Türkçe”dir ve Arap harfleriyle basılmıştır. Qardaş Kömeyi dergisinin birçok özelliği olmakla beraber çalışmamıza da konu olan en dikkat çekici niteliği, bu dergide kullanılan dildir. O dönemde “Türkçe” olarak adlandırılan bu dili ilgi çekici kılan, Türkiye Türkçesine çok yakın ses ve biçim özelliklerine sahip olmasıdır. Bu çalışmada, Qardaş Kömeyi dergisinde kullanılan dil; ses, biçim, söz dizimi ve söz varlığı açısından incelenecek ve bu dilin, dönemin Türkiye Türkçesi ile olan ortaklıkları belirlenmeye çalışılacaktır. Bu ortaklıkların Türk duygudaşlığının da bir simgesi olduğu vurgulanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Qardaş Kömeyi dergisi, Azerbaycan Türkçesi, Kafkasya Müslümanları, Bakü Müslüman Cemiyet-i Hayriyesi, I. Dünya Savaşı.

ZEYNEP CEMALİ’NİN BEN, ÇINAR AĞACI VE PUF BÖREĞİ ADLI KİTABINDAKİ HİKÂYELERİN DUYARLIK EĞİTİMİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Arzu SÜNGÜ

Musa DEMİR

ÖZET

Çocuk edebiyatı, erken çocukluk döneminden başlayıp ergenlik dönemini de kapsayan bir yaşam evresinde, çocukların dil gelişimi ve anlama düzeylerine uygun olarak duygu ve düşünce dünyalarını sanatsal niteliği olan dilsel ve görsel iletilerle zenginleştiren, beğeni düzeylerini yükselten ürünlerin genel adıdır. Çocuk edebiyatının amacı çocuğa doğrudan bilgi aktarmak, nasihat vermek değil; olaylar karşısında çocukta bir duyarlık oluşturmaktır. Bu nedenle çocuk edebiyatı kitaplarının duyarlık eğitimi bağlamında incelenmesi önem taşımaktadır. Çocuğun düşünen, duyarlı birey olma sürecinde çocuk edebiyatı kitaplarının önemli bir işlevi olduğu söylenebilir.

Duyarlı olma, kendi dışında olanları sezip değerlendirebilme, görmezden gelmeme, olarak tanımlanabilir. Çocukta duyarlığın oluşması için çocuğun bazı değerleri bilmesi gerekir. Doğa sevgisi, insan sevgisi, hayvan sevgisi, barış, özgürlük, bağımsızlık, hoşgörü, doğruluk, dürüstlük, dayanışma, dostluk, arkadaşlık, iyilik, çalışkanlık, bilimsellik bu değerlerden bazılarıdır. Duyarlık eğitiminin amacı, çocuğa bu değerlerin onun seviyesine uygun şekilde anlatılmasıdır. Bu değerler, sadece öğretici metinler aracılığıyla kazandırılmaz. Bu süreçte yazınsal nitelikli eserlerden yararlanılabilir. Hikâyeler, bu amaç doğrultusunda yararlanılabilecek birçok duyarlığı içeren zengin kaynaklardır. Çocuğa yönelik ilkesine uygun hikâyeler, birer edebiyat türü olarak çocuğun birçok gelişimine katkı sağlamasının yanı sıra duyuşsal ve duyguşsal eğitimden geçirme, evrensel nitelik kazanmış değerleri duyumsatma yoluyla çocuğu duyarlık eğitiminden de geçirir.

Bu araştırmanın amacı, Zeynep Cemali’nin *Ben, Çınar Ağacı ve Puf Böreği* adlı kitabında bulunan 9 hikâyenin duyarlık eğitimi bağlamında incelenmesidir. Araştırmaya “Zeynep Cemali’nin bu hikâyelerde vermek istediği duyarlıklar nelerdir?” sorusuyla başlanmıştır ve inceleme boyunca bu soruya cevap aranmıştır.

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman incelemesi yöntemi kullanılacaktır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır. Doküman incelemesini geçmişteki olguların izlerini taşıyan resim, film vb. yapıtları, olgularla ilgili olarak yayımlanmış kitap, dergi vb. birtakım yazılı materyalleri analiz etmek için kullanılan nitel bir araştırma yöntemidir.

Veriler, betimsel çözümlene tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Bu tekniğe göre, elde edilen veriler daha önceden belirlenen kategorilere göre özetlenir ve yorumlanır. Verileri, çarpıcı bir biçimde yansıtmak amacıyla doğrudan alıntılara sık sık yer verilir. Betimsel çözümlenmede amaç, elde edilen bulguları düzenlenmiş ve yorumlanmış biçimde okura sunmaktır. Bu amaçla elde edilen bulgular, önce dizgesel ve açık bir biçimde betimlenir. Daha sonra yapılan bu betimlemeler açıklanır ve yorumlanır, birtakım sonuçlara ulaşılır.

Yazarın, çalışmaya konu olan kitabındaki hikâyelerde çocuğa kazandırılmak istenen duyarlıklar incelenerek Zeynep Cemali’nin çocuk edebiyatına kazandırdığı eğitsel bakış ortaya konulmaya çalışılmıştır. Yapılan çözümlene sonucunda hikâyelerin birçok konuda duyarlık içerdiği saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk edebiyatı, duyarlık eğitimi, Zeynep Cemali, *Ben Çınar Ağacı ve Puf Böreği*

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ALAN EĞİTİMİ DERSLERİNE KARŞI TUTUMUNU BELİRLEMeye YÖNELİK NİTEL BİR ÇALIŞMA

Arzu SÜNGÜ

ÖZET

Nitelikli bir öğretmenin genel kültür, meslek bilgisi ve alan eğitimi konusunda kendini geliştirmiş olması beklenir. Öğretmen yetiştiren kurumların programlarına bakıldığında da derslerin bu çerçevede oluşturulduğu görülür. Türkçe Öğretmenlerinin lisans eğitimlerinde gördükleri dersleri de bu çerçevede dâhilinde üç başlık altında toplamak mümkündür. Bu başlıklar; Genel kültür dersleri, meslek bilgisi dersleri ve alan eğitimi dersleridir. Öğretmenin alana hâkimiyetinin, verdiği eğitimin kalitesini etkilediği düşünülmektedir. Bu bağlamdan hareketle lisans eğitiminde görülen alan derslerinin önemi ortadadır. Türkçe öğretmeni adaylarının da lisans eğitimlerinde gördükleri alan derslerinin onlar için verimli geçmesi ve alanlarında donanımlı olarak mezun olmaları önemlidir.

Alanına hâkim öğretmen yetiştirebilmenin temelini lisans döneminde görülen alan eğitimi dersleri oluşturur. Öğretmen adaylarının alan eğitimi derslerine karşı sergiledikleri tutum da bu bağlamda önemlidir. Araştırmanın amacı Türkçe öğretmeni adaylarının alan eğitimi derslerine karşı tutumlarını belirlemektir. Bu çalışma, 2018-2019 eğitim öğretim yılında Kırıkkale Üniversitesinde Türkçe öğretmenliği okuyan 10 son sınıf öğrencisi ve araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu ile sınırlıdır.

Bu araştırma nitel bir araştırmadır. Veriler toplanırken nitel veri toplama tekniklerinden yararlanılmıştır. Veri analizi yapılırken fenomenografi kullanılmıştır. Fenomenografi, çevremizdeki fenomenler hakkında insanların deneyimlerini, algılarındaki farklılıkları açığa çıkarmaya odaklanan ampirik bir çalışma olarak tanımlanmıştır. Fenomenografik araştırmanın amacı, insanların bir fenomenin belirli bir yönünü tecrübe etmede, yorumlamada, anlamada veya kavramsallaştırmada ortaya koydukları farklı yolları tanımlamaktır. Bu çalışmada ise Türkçe öğretmeni adaylarının alan eğitimi derslerine yönelik tutumları belirlenmeye çalışılmıştır.

Çalışma grubunu, 2018-2019 yılı güz döneminde Kırıkkale Üniversitesinde Türkçe öğretmenliği okuyan 5 kız, 5 erkek olmak üzere 10 Türkçe Öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı alan eğitimi derslerine yönelik tutumu belirlemek olduğu için alan derslerinin çoğunu görmüş olmaları gerekçesiyle çalışma bölümdeki son sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir. Ayrıca çalışma kümesi oluşturulurken gönüllülük esası dikkate alınarak çalışma amaçsal örneklem ile yürütülmüştür. Araştırmacı tarafından hazırlanan ve alan uzmanı tarafından onaylanan sorular görüşme yöntemi kullanılarak 10 Türkçe öğretmeni adayına sorulmuştur. Katılımcıların görüşme sorularına verdikleri cevaplar doğrultusunda her soru için ayrı bir tablo oluşturulmuş; verilen cevaplar kategorize edilmiştir.

Türkçe öğretmeni adaylarıyla yapılan görüşmeler sonucunda öğretmen adaylarının alan eğitimi derslerinin neler olduğunu bildikleri, alan eğitimi derslerine önem verdikleri, alan eğitimi derslerinde kendilerini gerekli uygulamaları yaparak geliştirmek istedikleri görülmüştür. Buradan Türkçe öğretmeni adaylarının alan eğitimi derslerine karşı olumlu tutum içinde oldukları çıkarımı yapılabilir. Türkçe öğretmeni adaylarıyla yapılan diğer tutum çalışmalarına bakıldığında da benzer sonuçlara rastlanılmaktadır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre Türkçe öğretmeni adaylarının alan derslerine yönelik tutumları değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, Türkçe öğretmeni adayları görüşleri, alan dersleri, tutum.

KAZAK TÜRKÇESİNDE EKLERİN KULLANIMINDAKİ FARKLILIKLAR

Sedef GENÇTİR

ÖZET

Kazak Türkçesi ve Türkiye Türkçesi bir ana dilden ayrılmış lehçeler olarak tarif edilebilir. Söz konusu lehçeler yaşanan tarihi süreç ile uzak coğrafyalarda olmalarına karşın büyük oranda dil ve kültür ortaklığını korumuş durumdadır ancak Türkiye Türkçesinin batıya hareketi Arapça ve Farsçayla etkileşimi kelime hazinesinde farklılaşmalar yarattığı gibi morfolojik yapıda da bu ve buna benzer sebeplerden de bir takım değişimler ve dönüşümler yaşanmıştır. Bu değişim ve dönüşümler ağızlarda değil standart dilde daha çok görülmektedir. Bu çalışmada Türkiye Türkçesi ile Kazak Türkçesindeki kullanımı farklılaşmış ekler tespit edilip bu eklerin görev ve anlam bakımından iki lehçedeki karşılaştırması yapılacaktır. Böylece Kazak Türkçesi ile Türkiye Türkçesindeki birtakım morfolojik ve fonetik farklılıkların tespit ve tahlili yapılarak buna dair bir sistematik bilgi oluşturulacaktır. Bu çalışma metin merkezli bir çalışma olup daha önce lisans tezimde Türkiye Türkçesine aktarmış olduğum Kazak Türkçesine ait “Bayağı Ötken Zamanda Bir Şal Men Kempir Ömir Süripti”, “Mıstan Kempir” ve “Jalgız Közdi Jalmawız” masal metinleri ele alınarak metinlerle ilgili fonetik ve morfolojik farklılaşmalar ortaya koyulacaktır. Bu farklılaşmaların ortaya koyulmasında, Kazak Türkçesinden Türkiye Türkçesine aktarma yapılırken ortaya çıkan anlam farklılıkları ve ek uyumsuzluklarına dair yaşanan problemlere ışık tutmak amaçlanmıştır.

Anahtar kelimeler: Kazak Türkçesi, Türkiye Türkçesi, fonetik ve morfolojik karşılaştırma, ek kullanımı

SOSYAL BİLGİLERDE KAVRAM ÖĞRETİMİ ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARLA BİR BAKIŞ

Yasemin MERCİMEK
Tercan YILDIRIM

ÖZET

Her geçen gün değişmekte olan dünyada insanlar birçok yeni kavramla karşılaşmaktadır. Bireyler, birbirleriyle iletişim kurarken, bir nesne ya da olayı anlatırken veya kendisini ifade ederken her zaman kavramlardan yararlanırlar. Kavramlar günlük hayatımızın birer parçası durumundadır. Kavram öğretiminde bireylerin sosyalleşmesi açısından oldukça önemli olan Sosyal Bilgiler derslerinin ayrı bir yeri vardır. Tarih, coğrafya, felsefe, vatandaşlık vb. birçok disiplini içinde barındıran Sosyal Bilgiler dersleri kavram bakımından oldukça zengin bir içeriğe sahiptir. Bu bağlamda çalışmada Türkiye’de sosyal bilgiler eğitimi alanında kavram öğretimi ile ilgili yapılan çalışmalardaki genel eğilimi tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelenmesi kullanılmıştır. Araştırma, 2002-2018 yılları arasında Türkiye’de yapılan Sosyal Bilgilerde kavram öğretimi ile ilgili tez ve makalelerle sınırlıdır. Araştırma sürecinde ULAKBİM, EBSCOhost, Academia.edu, YÖK Tez, Goodreads, Ahi Evran Üniversitesi Online Kütüphane ve Scholar Google (Google Akademik) vb. çevrimiçi veri tabanları taranmıştır. Elde edilen veriler; çalışmanın yayımlandığı yıl, yayın türü, kullanılan yöntem ve desen, veri toplama araçları, örneklem türü ve büyüklüğü, veri analiz yöntemleri, konu dağılımı vb. açılardan içerik analizine tabi tutularak yorumlanmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgularda, 2005 ve 2013 yılında herhangi bir tez çalışmasına rastlanmamış olması dikkat çekici bulunmuştur. 2013 yılından sonraya kadarki süreçte tez çalışmalarında artış gözlemlenmiştir. Ulaşılan makalelere yönelik incelemelerden elde ettiğimiz bulgulara göre tez çalışmalarında olduğu gibi son yıllarda makale sayılarında da bir artış olduğu değerlendirilmiştir. En fazla makale sayısına, yazıldığı 2016 yılında rastlanılmıştır. Yapılan araştırmaların büyük çoğunluğunun nitel araştırma yaklaşımıyla yapıldığı, en fazla kullanılan desenlerin ise deneysel araştırma ve tarama deseni olduğu tespit edilmiştir. Araştırmalarda örneklem olarak en fazla öğrenciler tercih edilmiştir. Konu dağılımına bakıldığında en fazla algı çalışmaları yapıldığı görülmüştür. Veri toplama aracı olarak ise en fazla başarı testi ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanıldığı tespit edilmiştir. Araştırmanın sonucu olarak Türkiye’de son yıllarda Sosyal bilgilerde kavram öğretimine yönelik araştırmaların artma eğiliminde olmasına rağmen yeterli olmadığı söylenebilir. Özellikle öğrenciler tarafından soyut olarak nitelendirilen kavramların öğretilme etkililiği konusunda yapılacak yeni çalışmalar büyük önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Eğitimi, Kavram, Kavram Öğretimi, Kavram Yanılgısı.

MİLLİ KÜTÜPHANE KAYITLARINDA YAZARI BİLİNMEYEN BİR ESER HİKÂYÂT-I DÎNİYYE

Dilan ADANÇ

ÖZET

Dinî-tasavvufî konulu eserlerin Klasik Türk edebiyatında var olduğu bilinmektedir. Bu eserlerden biri de Milli Kütüphane El Yazması ve Nadir Eserler Bölümü 06 Mil Yz A 5274 numarada “Hikâyât-ı Dîniyye” adıyla kayıtlıdır. Müstensihî ve müellifi bilinmeyen Hikâyât-ı Dîniyye, çeşitli dinî hikâyelerden oluşan mensûr bir eserdir. Baştan ve sondan eksik olan eser 140 varaktan oluşmaktadır. Bu çalışmada dil ve üslûp özelliklerinden yola çıkılarak yazıldığı dönem tahmin edilen Hikâyât-ı Dîniyye ile Erzurumlu Mustafa Darîr Efendi’nin “Yüz Hadis Yüz Hikâye” adlı eserinde bulunan hadis, hadis tercüme ve hikâyeler karşılaştırılarak her iki eserdeki benzerlikler ve farklılıklar ortaya konulacaktır. Darîr’in eserinde ve Hikâyât-ı Dîniyye’de yer alan hikâyelerde olay örgüsü genel olarak birbirine benzese de Hikâyât-ı Dîniyye’de kimi hikâyelerin başlangıcında ve bitişinde farklılıklar görülmektedir. Her iki eserdeki hadis ve hadis tercüme incelenildiğinde Hikâyât-ı Dîniyye’de yer alan hadislerde kelime ve hadis ravisi bakımından farklılıklar bulunmaktadır. Hikâyât-ı Dîniyye’de yer alan 56 hikâyeden 3’ü Darîr’in eserindeki hikâyelerle tamamen benzer, 12 hikâye tamamen farklı ve geriye kalan 41 hikâye kelime, hadis ve hadis tercüme bakımından farklılıklar göstermektedir. Ayrıca Darîr’in eserinde yer alan hikâyelerin tamamı Hikâyât-ı Dîniyye’de yer almamakta ve Hikâyât-ı Dîniyye’de yer alan kimi hikâyeler de Darîr’in eserinde bulunmamaktadır. Bu bildiride, müstensihî ve müellifi bilinmeyen Hikâyât-ı Dîniyye adlı eserin Erzurumlu Mustafa Darîr Efendi’nin “Yüz Hadis Yüz Hikâye” adlı eserinin farklı bir nüshası olabileceği öngörülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Hikâye, Hikâyât-ı Dîniyye, Erzurumlu Mustafa Darîr Efendi

KREDİ GARANTİ FONU UYGULAMASI VE EKONOMİK ETKİLERİ

Sefa Mert ARABACI
E. Hüseyin ÇETENAK

ÖZET

Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerin (KOBİ) finansman sorunlarına çözüm bulmak amacıyla uygulanan Kredi Garanti Sistemleri, kuruldukları her ülkede, KOBİ'lerin gelişebilmelerini veya faaliyetlerini kesintisiz sürdürebilmelerini amaçlamış, bu doğrultuda KOBİ'lerin finansman kaynaklarına erişimlerini kolaylaştırarak ekonomik kalkınmaya olumlu katkılar sağlamıştır.

Türkiye'de Kredi Garanti Fonu faaliyetlerinin temelleri 29 Temmuz 1991 tarihinde "Kredi Garanti Fonu İşletme ve Araştırma Anonim Şirketinin" kurulması ile başlamış ve ilk kefaletini 1994 tahsis etmiştir. Bugün KGF başta TOBB, KOSGEB, TESK, TOSYÖV, MEKSA ve 29 banka ortaklığında faaliyetlerini sürdürmektedir.

Gelişmiş pek çok ülkede uzun yıllardan bu yana uygulanan kredi garanti sistemleri, özellikle ekonomik büyümenin yavaşladığı veya kriz dönemlerinde daha önemli hale gelmektedir. Bu çalışmada Kredi Garanti Fonu uygulamalarının Türkiye ekonomisine etkileri ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Finans, Banka, Kredi Garanti Fonu

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

ORTAÇAĞ DOĞU VE BATI DÜNYASINDA KADININ KONUMUNA KISA BİR BAKIŞ

Yasemin ELLİK

ÖZET

Bilindiği üzere atasözlerimiz içerisinde en güzel olanlarından birisi “Yuvayı dışı kuş yapar” sözüdür. Bu sözden yola çıkarak, ailenin vazgeçilmez temel taşlarından birisi olan kadınlar, tarihi süreç boyunca konumu itibarıyla sosyal ve siyasi yaşamda son derece önemli roller üstlenmişlerdir. Birbirinden çok farklı hususlara konu olmuşlardır. Kadınlara verilen önem ve onların toplumdaki konumu, coğrafyaya, dine, kültüre, toplum yapısına ve zamana göre farklılıklar göstermiştir. Kimi toplumlarda kadına karşı kötü bir bakış açısı görülürken, kimi toplumlarda ise kadın, en değerli varlık olarak konumlandırılmıştır. Bu farklılığın en açık örneğini, Ortaçağ batı ve doğu dünyasındaki kadının konumunda görebilmek mümkündür.

Genel olarak baktığımızda Ortaçağ doğu dünyasında kadının konumu, batıya kıyasla daha iyi durumda olmuştur. Batıya kıyasla İslam’da ilk günah anlayışına dayanan kadın karşıtı söylemler bulunmamaktadır. İslam inancına göre, erkek ve kadın fark etmeksizin her doğan kişi günahsız doğmaktadır. Fakat bu anlayış batıda tamamen farklıdır. Ortaçağ batısında kadına karşı genellikle bir dışlanma söz konusu olmuştur. Doğu dünyasında ise kadınlar, genellikle söz hakkında sahip olmuşlar, devlet idaresine yön verebilmişler, devlet reisliği görevinde bulunabilmişler, mallarında tasarruf edebilmişler, topraklar üzerinde söz sahibi olabilişlerdir. Cinsel ayrıma tabi tutulmayarak, sosyal ve siyasi faaliyetlere erkeği ile birlikte katılabılmışlardır. Hatta devlet idaresinde söz hakkında sahip olan kadınların kendi maiyeti, kendilerine ait yurtlukları, hazineleri, divanı, özel vezirleri ve ordusu da olmuştur. Bunların en açık örneklerini Karahanlılar, Hârizmşahlar ve Selçuklular döneminde görebilmek mümkündür.

Devletin geleceği için hiçbir şeyi gözü görmeyen Altuncan Hatun, siyasi ihtirasları için her şeyi göze almış bir şahsiyet olan Terken Hatun, devlet erkânı ve askerler tarafından sevilen Zübeyde Hatun, Azerbaycan’ın yönetimini ele alan Gevher Hatun, ön plana çıkan hatunlar arasındadır. Karahanlılarda, kadınlar “terken” unvanının aslı sahibi sayılmışlardır. Hârizmşahlar Devleti’nde kadınlar, devlet zirvesinde oldukça etkin bir konumda olmuşlardır. Selçuklular döneminde kadınlar, devletin kuruluşundan itibaren devlet yönetiminde saygın ve etkili bir rol üstlenmişlerdir. Kısacası Ortaçağ doğu dünyasında kadınlar, genellikle sosyal hayatın her alanında yer almışlar, ata binmişler, kılıç kuşanmışlar ve üretime katkıda bulunmuşlardır. Batının aksine eve kapatılmamışlar, sanatsal ve kültürel olmak üzere birçok faaliyetle ilgilenmişlerdir.

Doğu dünyasına kıyasla Ortaçağ batı dünyasında kadına karşı tutum pek de iç acıcı olmamıştır. Kadınlar, ruhban sınıfının algısı ile değerlendirilmiş, onlara karşı bir cadı imajı oluşturulmuştur. Kadının ruhunun olup olmadığı bile münakaşa edilmiştir. Nitekim Ortaçağ batı dünyasında kadın, Hz. İsa’nın annesi Meryem söz konusu olduğunda kutsal, Havva söz konusu olduğunda ise sıradan ve baskı altında bulundurulması gereken bir varlık olarak görülmüş ve değersizleştirilmiştir. Kadınlar toplumunda genellikle köle konumunda olmuşlardır. Ebeveynleri tarafından evliliğe itilmişler, hatta bazen zorla evlendirmek için büyü gibi çeşitli yollar bile denenmiştir. Bu yüzden genç kızlar evlenmemek için tarikatlarda veya manastırlarda yaşamayı tercih etmişlerdir.

Bu çalışmada, Ortaçağ’da kadını anlatmaktan ziyade, doğu ile batı arasındaki kadının konumuna dair farklılıklar ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Doğu, Batı, İslam dünyası, Avrupa

JOSEPH CAMPBELL'İN KAHRAMANIN SONSUZ YOLCULUĞU ESERİ BAĞLAMINDA SALUR KAZAN'IN YEDİ BAŞLI EJDERHAYI ÖLDÜRMEŞİ BOYU

Gökhan KARABUDAK

ÖZET

Dede Korkut hikâyeleri tarihi seyir içerisinde Türk dilinin, edebiyatının, kültürünün ve tarihinin önemli bir taşıyıcısı olmuştur. Kolektif belleğimizin temelini oluşturan bu anlatılarda Türklerin Orta Asya'dan Anadolu'ya geldikleri süre boyunca yaptıkları savaşlar, kahramanlıklar, devlet yapısı ele alınmış; Türk milletinin sosyal yaşamı, aile yapısı, gelenek ve göreneklere, inanışlarına ek olarak atasözleri, deyimleri, ağıtları, alkış-kargışları gibi birçok konu hakkında bilgiler verilmiştir. Oğuznamecilik geleneğinin başyapıtlarından biri olan Dede Korkut kitabının 2019 yılının ortalarına kadar Dresden ve Vatikan nüshaları bulunmaktaydı. 2019 yılının ortalarında "Salur Kazan'ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi" adlı 13. boy üç ayrı yayım ile sunulmuştur. Bu anlatmaya konu olarak bakıldığında Oğuz beylerinin savaşma nedenleri, nasıl bir devlet ve ordu düzenine sahip oldukları, beylerin unvanları ve fetihleri gibi unsurlar ele alındıktan sonra Salur Kazan'ın doğaüstü bir güce sahip olan ejderha ile savaşıp onu yenmesi işlenmiştir. Salur Kazan'ın Yedi Başlı Ejderhayı öldürme serüveninde Joseph Campbell'ın monomit adını verdiği ve ayrılma-erginlenme-dönüş olarak formülize ettiği aşama arketipi görülmektedir. Monomitin çekirdeği olarak ele aldığı, kahramanın mitolojik macerasının standart yolundaki geçiş ayinleri olarak sunulan formülize on yedi alt başlığa ayrılmaktadır. İlk aşama olan ayrılma "Maceraya Çağrı, Çağrının Reddedilişi, Doğaüstü Yardım, İlk Eşiğin Aşılması, Balınanın Karnı"; ikinci aşama olan erginlenme "Sınavlar Yolu, Tanrıçayla Karşılaşma, Baştan Çıkarıcı Olarak Kadın, Babanın Gönlnü Alma, Tanrılaştırma, Nihai Ödül"; üçüncü ve son aşama olan dönüş ise "Dönüşün Reddedilişi, Büyülü Kaçış, Dışarıdan Gelen Kurtuluş, Dönüş Eşiğinin Aşılması, İki Dünyanın Ustası, Yaşama Özgürlüğü" adlı alt başlıklar halinde ele alınmıştır. Bir anlatıda kahraman bu aşamaların hepsinden geçmek zorunda değildir. Bir kahramanın sıradan dünyadan çıkıp doğaüstü tuhaflıklar bölgesine doğru ilerlemesi, burada masalsı güçlerle karşılaşması ve kesin bir zafer kazanması, kahraman bu gizemli maceradan benzerleri üzerinde üstünlük sağlayan bir güçle geri dönmesi monomit döngüsünün yapısını oluşturmaktadır. Bu çalışmada Salur Kazan'ın Yedi Başlı Ejderhayı Öldürmesi adlı boy, Joseph Campbell'ın Kahraman'ın Sonsuz Yolculuğu adlı kitabındaki "ayrılma-erginlenme-dönüş" şeklinde formülize ettiği aşama arketipi açısından ele alınmıştır. Çalışmada Salur Kazan'ın monomit yapısındaki hangi aşamalardan geçtiğini ve bu aşamalardan geçmeden önce nasıl bir kişiliğe sahip olduğunu, bu aşamaları geçerken ve geçtikten sonra nasıl bir karaktere büründüğünü tespit etmek amaçlanmıştır. Çalışma, nitel araştırma modellerinden kültür analizi deseni ile incelenmiş; veri toplama aracı olarak da doküman analizinden yararlanılmıştır. Bireyin kişiliğinin bilinç ve bilinçdışı bölümlerinin uyum içerisinde bir araya getirilmesine "bireyleşme süreci" denmektedir. Bireyleşme süreci, edebi metinlerde kahramanın yolculuğa çıkması şeklinde kendisini göstermektedir. Sonuç kısmında aşama arketipinden geçen Salur Kazan'ın bireyleşmesi değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Dede Korkut, Salur Kazan, On Üçüncü Boy, Joseph Campbell, Monomit.

ÜÇÜNCÜ KÜLTÜR ORTAMINDA CÖNK OLARAK SOSYAL MEDYA: ÂŞIK KAZANOĞLU ÖRNEĞİ

Gökhan KARABUDAK

ÖZET

Cönkler içerisinde birçok halkbilimi unsurunu barındırmaktadır. Bunlar arasında türküler, koşmalar, destanlar, fıkralar, halk hikâyeleri, maniler, bilmece, atasözü, anekdotlar, nefes, mersiye, hastalıklar ve bu hastalıkların tedavileri, dualar, büyüler, tılsımlar yer almaktadır. Walter Ong'un birincil sözlü kültür ortamı olarak adlandırdığı dönemde başlayan sözlü ürünler ikincil sözlü kültür ortamında yazıya aktarılmıştır. Âşıklar tarafından cönk ile başlayan ikincil sözlü kültür radyo, plak, kaset ve televizyon ile devam etmiştir. Radyo yayınlarından sonra hızlı bir şekilde kaset, plak ve televizyonda yaygınlaşan âşıklık geleneği günümüzde internet ortamında da kendine yer bulmuştur. İnternetin yaygınlaşması ve bilginin artık çok hızlı bir şekilde hareket etmesi; aynı zamanda birçok materyali içerisinde barındırması bizlere üçüncü bir kültür ortamı sunmaktadır. Üçüncü kültür ortamı olan internet kendinden önceki kitle iletişim araçlarını içerisinde barındırmış; zaman ve mekân sınırlamasını ortadan kaldırarak geçmiş, bugün ve geleceği sanal bir dünyada birleştirmiştir. İnternet içerisinde yer alan Facebook, Twitter, Instagram, Youtube vb. site veya uygulamalar, âşıklar için yeni bir icra ortamı ve eserlerini kayıt edebilecekleri yeni bir platform sunmuştur. Âşık Kazanoğlu da ikincil sözlü kültürde yetişen ve üçüncü kültür ortamında eserler veren bir âşıktır. Âşık Kazanoğlu ikincil sözlü kültür ortamında usta-çırak ilişkisi olmadan kasetlerden dinleyerek, kitaplardan okuyarak kendini gelenek içerisinde yetiştirmiştir. Bunun neticesinde Kazanoğlu âşıklık geleneğinin inceliklerini öğrenmiş, çeşitli festivallerde, şöenlerde birincilik elde etmiştir. Sosyal medyanın en çok kullanılan platformu 2.49 milyar kullanıcı sayısı Facebook'tur. 21. yüzyılda değişim ve dönüşüm içerisine giren âşıklık geleneği ve onun temsilcileri Facebook'tan kendi adlarına ya da kendi adlarına açılmış hesaplar vasıtasıyla eserlerini paylaşmaktadırlar. Âşık Kazanoğlu da sosyal medyadan Facebook üzerinden eserlerini yayımlamayı tercih etmiştir. Facebook'u uzun bir cönk gibi kullanan Âşık Kazanoğlu, bu sayfa içerisine geleneksel müzik belleğiyle ilgili yazılı şiir, sesli-görsel video kayıtları, televizyon programlarından kesitler, canlı yayın uygulamasıyla programdan veya evden canlı gösterim, görsel öğelerle süslenmiş şiir metinleri gibi verileri paylaşmıştır. Bu çalışmada Türk halk edebiyatının yazılı kaynakları içerisinde yer alan cönklerin Âşık Kazanoğlu özelinde üçüncü kültür ortamında nasıl bir dönüşüm geçirdiği incelenmiştir. Bu bağlamda cönk olarak sosyal medyayı kullanan Âşık Kazanoğlu'nun Facebook'ta paylaştığı veriler değerlendirilmiştir. Çalışmada veri toplama aracı olarak doküman analizinden yararlanılmıştır. Ayrıca sosyal medyadan kaynak kişi ile iletişime geçilerek önceden hazırlanmış sorular (yapılandırılmış görüşme) sorulmuş; bu sorular çalışmamıza eklenerek veriler zenginleştirilmiştir. Sonuç kısmında ise elde edilen bulgular değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Üçüncü Kültür Ortamı, Cönk, Sosyal Medya, Facebook, Âşık Kazanoğlu.

TÜRKİYE’DE KULLANILAN ONLINE ALIŞVERİŞ SİTELERİNİN PERFORMANSLARININ KARŞILAŞTIRILMASI

Ömer SIRAKAYA
Aşır ÖZBEK

ÖZET

Teknolojinin yıllar içinde gelişmesi hem firmaların ekonomilerinde hem de insanların sosyal yaşamlarında köklü değişiklikler meydana getirmiştir. Bu değişikliklerden biri de tüketiciler tarafından son zamanlarda çok fazla tercih edilen online alışveriş uygulamalarıdır. Geleneksel alışverişte insanlar ihtiyaçları olan malları temin etmek için mağazalara gider ve birçok mağazayı tek tek gezerek ürünleri satın alıp evlerine gelirlerdi. Teknolojinin gelişmesine paralel olarak pandemi gibi özel durumların da ortaya çıkmasıyla online alışveriş artarak tercih edilmeye başlanmıştır. Online alışveriş insanlara sağladığı kolaylık, rahatlık ve zamandan tasarruf olarak alışkanlıklarımıza farklı bir boyut kazandırmıştır. Bu nedenle günümüzde insanların sabırsızlığı ve ihtiyaçlarını anında gerçekleştirmeleri dikkate alındığında pek çok firmaların online alışveriş sitesine sahip olmasına neden olmuştur. Online alışveriş için çok sayıda firmanın yer aldığı bu platformda, rakip firmalar arasından kendini göstermek kolay olmamaktadır. Birçok firma arasından tercih edilebilir olmak doğrudan firmanın performansı ile ilgili olmaktadır. Tercih edilebilir başarı ise tüketicilere; güvenlik, güncellik, ürün çeşitliliği, teslimat hızı gibi kıstaslarda yüksek kaliteli hizmet sunarak müşteri sadakatinin ve memnuniyetinin kazanılmasıyla elde edilir.

Bu çalışma ile online alışveriş sitelerinin tercih edilebilir olmasını sağlayan kriterlerin önem ağırlıkları ve Türkiye’de kullanılan 5 online alışveriş sitesinin (Trendyol, Hepsiburada, GittiGidiyor, N11 ve Morhipo) performansları karşılaştırılmıştır. Çalışmada kullanılan kriterler DEMATEL yöntemi ile ağırlıklandırılmıştır. Kriterler, uzun süredir online alışveriş sitelerinden alışveriş yapan tüketicilerle görüşme yapılarak belirlenmiştir. Görüşmeye 10 adet tüketici katılmıştır. Görüşmeler neticesinde birçok kriter arasından 10 adet kriter belirlenmiştir. Yöntemin uygulanması neticesinde “bilgi zenginliği” ve “güvenilirlik” kriterlerinin karar vericiler için etkili kıstaslar olduğu ortaya konmuştur.

Online alışveriş sitelerinin performans değerlendirmesi pandemi koşulları nedeniyle online görüşme yapılarak 10 karar verici tarafından belirlenen kriterler çerçevesinde değerlendirilmiştir. Değerlendirmede 1-9 arası puanlama ölçeği kullanılmıştır. Tüketicilerin puanlamaları neticesinde verilerin aritmetik ortalaması alınarak tek bir matriste birleştirilmiştir. Alışveriş sitelerinin performansı ise çok kriterli karar verme yöntemlerinden (ÇKKV) ARAS (Additive Ratio Assessment) ve EDAS (Evaluation based on Distance from Average Solution) yöntemleri ile ölçülmüştür. Yöntemlerin uygulanması neticesinde performansı en yüksek alışveriş sitesinin Trendyol ve performansı en düşük alışveriş sitesinin Morhipo olduğu görülmüştür. Online alışveriş sitelerinin sıralaması sırasıyla şu şekilde gerçekleşmiştir: Trendyol, Hepsiburada, GittiGidiyor, N11 ve Morhipo’dur. Son sıralarda yer alan firmaların online alışveriş sitelerini müşteri beklentileri doğrultusunda tekrar gözden geçirmeleri gerekmektedir.

Literatürde adı geçen 5 firmanın belirlenen yöntemlere göre karşılaştırmasına ilişkin bir çalışma olmaması açısından bu çalışmanın alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Online Alışveriş, Çok Kriterli Karar Verme, DEMATEL Yöntemi, ARAS Yöntemi, EDAS Yöntemi

UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİ STANDARTLARININ DELPHİ TEKNİĞİ İLE BELİRLENMESİ

Serkan ÖZARGIN

ÖZET

Dünya genelinde hızla yayılan covid19 salgın hastalığının insanlar arasında bulaşarak hızla yayılması nedeniyle tüm sektörlerde olduğu gibi eğitim sektörünü de olumsuz etkilemiştir. Okulların kapanması, öğrencilerin eğitimden yoksun kalması, örgün eğitimin ne kadar önemli olduğu, uzaktan eğitiminde örgün eğitim kadar önemli olduğunu ortaya koymuştur. Salgın nedeniyle eğitimler uzaktan yapılmıştır. Eğitimlerin uzaktan yapılması beraberinde uzaktan eğitim sisteminin önemini ön plana çıkarmıştır. Uzaktan eğitim sistemiyle ilgili birçok önemli konuyu ortaya çıkarmıştır. Uzaktan eğitim sistemi ile ilgili çalışmalar yaptığım için uzaktan eğitim sisteminin günümüz şartlarında inceleyip, standartlarının neler olduğunu görüp, bu standartların gözden geçirilmesi gerektiğini düşündüm. Delphi tekniği ile öne çıkan uzaktan eğitim sistemi standartlarını inceledim. Günümüz şartlarında uzaktan eğitimin önemi bir kez daha önem arz ettiği görülmektedir.

Covid19 gibi salgın hastalıkların yayılması ile neredeyse tüm sektörler uzaktan sistemlerle çalışmıştır. Öğrencilerin eğitimlerine evlerinden uzaktan eğitim sistemiyle devam edebilmeleri için birtakım standartların olması gerektiği ve olan standartlarında günümüz şartlarında geliştirilmesi ve iyileştirilmesi ortaya çıkmıştır.

Eğitim sisteminin de uzaktan yapılması bazı eksikliklerin olduğunu ortaya çıkarmıştır. Uzaktan eğitimin sisteminin standartları belirlenmesinde delphi tekniği kullanılmıştır. Bu tekniğe göre birtakım konular hakkında uzman görüşlerine başvurulmuştur. İnternet alt yapısından tutunda, sunucu alt yapıları, ders materyallerine, evlerdeki bilgisayar donanımlarının yeterliliğine kadar birçok konu ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitimi öğrenci gözüyle incelersek öğretmenin uzaktan bağlanması, öğrencinin sisteme girip çıkması veya hiç girmemesi, öğretmeni dinlememesi gibi sorunları da ortaya çıkarmıştır. Bu sorun bölgeden bölgeye de değişim göstermektedir. Öğretmen penceresinden incelersek ders materyallerinin kullanılamaması gibi sorunları ortaya çıkarmıştır. Uzaktan eğitim sistemi standartlarını belirlemek için bu saydığımız tüm konuları inceleyip uzaktan eğitim standartlarını belirledik.

Karar verici tarafından uzmanlara gönderilen uzaktan eğitim sistemi standartları konusu hakkında görüşler alınmıştır. Bu görüşlere göre ve değerlendirmelere göre önemli maddeler çıkartılmış, tekrar uzmanlara gönderilmiş ve teyit edilmiştir. Bu maddelerin oluşmasında ortak karar alarak, her maddenin ortalaması, standart sapması hesaplanmış, ortalamasının altında akalan maddeler tekrar görüşülmüştür. Sonuç olarak, Karar kılınan maddeler tekrar incelenmiştir. Delphi tekniğinin de bazı dezavantajları olduğu ortaya çıkmıştır. Uzman kişilere mail yöntemiyle ulaşılması, uzman kişilerin zamanında geri dönüş yapmaması gibi bazı iletişim aksaklıkları ortaya çıkmıştır. Delphi tekniğinin avantajları arasında maliyetsiz olması ve uzman kişilerin uzakta olmasıyla özgün görüş bildirmesidir. Hem fikir olunan maddeler belirlenerek standart maddeler ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitimin daha iyi olması için bir çalışma yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Delphi Tekniği, Uzaktan Eğitim, Uzaktan Eğitim Sistemi Standartları, Uzaktan Eğitimde Standart Belirlenmesi

ÖZET

Sokrates sonrası gelişen felsefi öğretilerin başında Stoacılık gelmektedir. Helenistik dönemin en önemli felsefe öğretilerinden biri olan Stoacılık, Kıbrıslı Zenon tarafından kurulmuş ve yaklaşık beş yüz yıl boyunca canlı bir biçimde varlığını sürdürmüştür. Kendi içinde heterojen bir yapıda olan Stoacılık eski, orta ve son dönem olmak üzere üç döneme ayrılmaktadır. Stoacılar felsefeyi; mantık, fizik ve ahlak olmak üzere üç ana başlık altında ele alıp bu üç alan içinde kuşkusuz ahlak anlayışlarını daha belirgin bir biçimde öne çıkarmaktadır. Başka bir ifadeyle ahlak, felsefenin merkezi konumundadır. Stoacılığın geliştirdiği bu felsefi öğretiyi etkisini Kant, Spinoza, Descartes ve Nietzsche gibi önemli filozoflarda göstermektedir. Stoacılık öğretilerinde amaç, doğaya uygun yaşamdır. Stoacılığa göre, insan doğanın kurallarını anlamalı ve ona göre yaşamalıdır. Akılın doğanın işleyişine uygun düşmesini savunan Stoacılık, insanın bu yolla kendini tanıması ve iç huzurunu yakalamasının mümkün olacağını söylemektedir.

Doğanın dışında herhangi bir etkinin insan iradesinin üstünde olduğunu, insanın dış etkenler karşısında yapabileceği bir şey olmadığını ve bu sebeple insanın kendini üzüntüye sokmaması gerektiğini dile getiren Stoacılık, bu yönüyle her ne kadar kaderci gibi görünse de insanın kendi yaşamının mimarı olabileceği hakkında önemli fikirler ortaya koymaktadırlar. Stoacılar, etik ilkeler bağlamında geliştirdikleri düşünceler ve bunların pratikte davranış biçimi olarak sergilenmesi açısından felsefe tarihinde önemli bir yere sahip olmaktadır. Doğa ile bütünleşen bir yaşam felsefesini geliştirmeleri, bireysel hak ve sorumluluklardan hareketle eşit ve adil bir toplum düzenini inşa etmeleri ve evrensel bir çatı altında ortak değerlerin mümkün olduğunu dile getirmelerinden dolayı Stoa felsefesinin etik anlayışı, üzerinde inceleme ve araştırmayı gerekli kılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Stoacılık, Ahlak, Doğa, Mutluluk, Erdem, Akıl, Tanrı.

FINANSAL ORANLARI KULLANARAK HAVAYOLLARININ PERFORMANS DEĞERLENDİRMESİ

Masoumeh GHOUCHI
Aşır ÖZBEK

ÖZET

Küreselleşen ve hızla gelişen dünya ekonomisinde, ülkelerin sosyo-kültürel ve ekonomik gelişiminde büyük pay sahibi olan ve rekabetin artmasına katkıda bulunan en önemli faktörlerden biri de hızla büyüyen ve gelişen havayolu taşımacılığıdır. Bu gelişmeler sayesinde uzun mesafeler yakınlaşmakta, yolculuklar daha kısa sürelerde güvenli ve konforlu şekilde gerçekleşmekte, kültürel faaliyetler artmakta, ticari faaliyetler büyümekte ve ülke ekonomisine büyük katkılar sağlanmaktadır. Bu nedenlerden dolayı finansal performans ölçümü; işletmeler için en önemli işlevlerden biri haline gelmiştir. Finansal performans değerlendirmesi işletmelerin yatırım faaliyetlerinin güvenilirliğini ve riskini değerlendirmede ve genel anlamda işletmenin geleceğine dair alacağı finansal kararlarda oldukça önemli olmaktadır. Dünya çapındaki havayolu şirketlerinin yoğun rekabeti nedeniyle, finansal performanslarını ölçmek ve analiz etmek daha da önemli hale gelmiştir.

Günümüzde seçeneklerin çok olmasının yanı sıra, karar sürecine etki eden kriterler de oldukça çeşitlenmiştir. İşletmeler küreselleşen piyasalarda ortaya çıkan finansal krizlerin, farklılıklar sonucu karşı karşıya kalınan sorunların ve risklerin yarattığı belirsizlik durumlarının çözümünde ve en önemlisi de varlıklarının devamı için finansal tabloların değerlendirilmesinin yanı sıra, karar verme sürecini de etkin olarak kullanmaktadırlar. Seçeneklerin çok olduğu durumlarda, değişik ve farklı amaçları gerçekleştiren ve birbiriyle çelişen seçenekler arasından en uygun olanı bulmak zordur. Çok Kriterli Karar Verme (ÇKKV) yöntemleri ise seçenekler arasından en iyi seçimi veren analitik bir seçme sürecidir. Bu çalışmanın amacı da ÇKKV yöntemlerinden olan Weighted Aggregated Sum Product Assessment (WASPAS) ve Evaluation based on Distance from Average Solution (EDAS) Yöntemlerini kullanarak Avrupa'nın 5 iyi havayolu firmasının 2009-2018 yıllarındaki on yıllık finansal performansını değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda değerlendirmeye alınan 5 havayolu firmasının bilançolarından elde edilen finansal oranlar ÇKKV yöntemlerinden olan WASPAS ve EDAS yöntemleri ile analiz edilmiştir. Çalışmada kullanılan kriterler "likidite oranları", "mali oranlar", "faaliyet oranları" ve "karlılık oranları" başlığı altında gruplandırılmıştır. "Cari oran", "asit test oranı", "nakit oranı", "finansal kaldıraç oranı", "aktif devir hızı", "alacak devir hızı", "duran varlıklar devir hızı", "özsermaye karlılığı", "aktif karlılığı", "faaliyet kar marjı", "brüt kar marjı", "net kar marjı" olmak üzere toplamda 12 adet kriter literatür çalışması neticesinde belirlenmiştir. Havayolu şirketleri bu kriterlere göre belirtilen yöntemler ile 2009-2018 yılları baz alınarak objektif olarak değerlendirilmiş ve şirketlerin performansı ölçülmüştür. Avrupa'nın önde gelen 5 havayolu firmasının finansal oranlara göre analiz edilmesi neticesinde performansı en yüksek firmanın Ryanair olduğu ortaya konmuştur. Son sırada ise Lufthansa yer almıştır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Performans, Finansal Oran, Çok Kriterli Karar Verme, WASPAS, EDAS

LOJİSTİK MALİYETLERİN DIŞ TİCARETE ETKİSİ: TEORİK BİR TARTIŞMA

Mehmet ÖZTÜRK

ÖZET

Küreselleşme hareketinin yakın tarihte hız kazanması, ulaştırma ve haberleşme teknolojilerinin hızla gelişmesi gibi sebeplerden ötürü dünya büyük ve tek parça bir piyasa haline gelmektedir. Bu yeni ve büyük piyasadaki payını artırmak ülkeler ve firmalar açısından büyük önem arz etmektedir. Rekabetçilik düzeyini artırmak ve piyasa içerisindeki yerini korumak için aktörler dinamik, her koşula uyum sağlayabilecek yapıda olmalı ve hızlı aksiyon göstermelidir. Var olan pazar payını artırabilmek için ise kaliteli, hızlı ve uygun fiyatlı hizmet sunabilmek önemlidir. Ülkeler açısından, siyasi ve ekonomik gelişmeler uluslararası ticareti belirleyen en önemli faktörlerdir. Uluslararası ticarete entegre olmanın yolu siyasi, ekonomik ve lojistik konularda etkin ve verimli çalışılmasına bağlıdır. Günümüzde üretimin parçalanarak ürüne ait farklı bileşenlerin farklı coğrafyalardan temin edilmesi ve farklı coğrafyalara ihrac edilmesi noktasında lojistik maliyetler hem zaman hem de para açısından önemli hale gelmiştir. Lojistik faaliyetlerde yaşanan kalite artışı ve maliyet düşüşü sonucunda ortaya çıkan dış ticareti artırıcı etkinin, sürdürülebilir büyüme oranlarını yakalama açısından önemli olduğu literatürde ifade edilmektedir. Çeşitli lojistik performans göstergeleri incelendiğinde en iyi performans gösteren ülkelerin aynı zamanda dış ticaret noktasında da dünyada önde gelen ülkeler olduğu görülmektedir. Bu nedenle lojistik hizmetlerin iyileştirilmesi, gümrük işlem sürelerinin kısaltılması gibi para ve zamandan tasarruf sağlayacak ekonomik ve politik iyileştirmelerin dış ticaret üzerinde de pozitif etkiye neden olduğu söylenebilir.

Lojistik sektör, aktörlerin küresel piyasalarda dinamik yapılarını koruyabilmeleri açısından büyük önem arz etmektedir. Lojistik genel olarak, ürünlerin bir noktadan başka bir noktaya taşınması olarak düşünülse de taşıma, depolama, gümrükleme gibi pek çok faaliyeti kapsayan geniş bir kavramdır. Bu faaliyetlerde yapılan iyileştirmeler firmalara hem zamansal hem de parasal maliyet yönünden avantaj sağlamaktadır. Bu yönüyle lojistik maliyetlerin, klasik dış ticaret teorilerinde olduğu gibi ihmal edilebilecek kadar önemsiz olmadığı ortadadır. Teknolojik gelişmelerin hızla yaygınlaştığı ve standart haline geldiği günümüz dünyasında, üretimde maliyet avantajı sağlamak oldukça zordur. Lojistik maliyetlerin önemi ise meydana gelen gelişmeler ve toplam maliyetler içerisindeki ağırlığı nedeniyle her geçen gün artmaktadır. Öte yandan jet motorlarla havayolu taşımacılığının yaygın hale gelmesi, artan karayolu ve demiryolu ağı, fosil yakıtlı gemilerin daha yaygın ve stabil kullanımı ve konteyner kullanımının standart hale gelmesi gibi gelişmeler taşımacılık maliyetlerini önemli ölçüde azaltabilmektedir. Özellikle konteynerleşme süreci, ürünlerin araçlar arasında aktarımı esnasında elleçleme yapılması ihtiyacını ortadan kaldırması yönüyle büyük önem taşımaktadır. Yakın dönemde ortaya çıkan, lojistik maliyetleri ticaret maliyetlerine dahil eden modern teorilerin yakından takip edilmesi ve geliştirilmesi önem taşımaktadır. Bu çalışmada, lojistik maliyetlerin dış ticaret teorileri içerisindeki gelişim seyri kısaca özetlenecektir.

Anahtar Kelimeler: Lojistik Maliyetler ; Dış Ticaret; Lojistik

MARDİN'DE ETNO-KÜLTÜREL ÇOKLUK MİRASI VE SÖYLEMİ: “DİLLERİN VE DİNLERİN ŞEHİRİ” (Mİ?)

Şilan ÇELEBİOĞLU
Vedat KOÇAL

ÖZET

Yakın geçmişe kadar, Hıristiyan, Müslüman, Yahudi, Süryani, Ezidi, Keldanî, Yakubî, Nesturî, Şemsî gibi dinsel, Kürt, Türk, Arap, Ermeni gibi etnik kimliklerin bir arada yaşamına ev sahipliği yapmış olması bakımından, “dillerin ve dinlerin şehri” olarak simgelenen Mardin’in bu kültürel özelliği, son dönemde çarpıcı ölçüde artan turizm faaliyetlerinde olduğu gibi, kültürel çalışmalar başta olmak üzere, bilimsel araştırmaların da konusu olmaktadır.

Günümüzde, özellikle neoliberalizmin ekonomik bunalımıyla bağlantılı küresel göç krizi ve ona karşı Avrupa ile Amerika’daki örnekleri ışığında dramatik boyutlarda yükseldiği gözlenen ırkçı akımların oluşturduğu insanî tehdit, İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra da yaşandığı gibi, bir arada yaşamın olanaklarına yönelik bir arayışın ve sorgulamanın gerekçelerini oluşturmaktadır. Bu kapsamda, Mardin’in çoklu etno-kültürel geçmişi, yükselen ırkçılık sorununa bir çözüm önerisi olarak, barışçıl bir arada yaşama imkânının bir simgesi olarak gösterilmekte ve yorumlanmaktadır.

Turistik tanıtım araçları ve söylemleri başta olmak üzere, Mardin’in çok kimlikli yapısını vurgulayan, neredeyse tüm metinlerde, Mardin’in çoklu kültürel geçmişinin, “çok kültürlülük” kavramı ile ilişkilendirilerek anıldığı gözlenmektedir. Oysa bir sosyal bilim terimi olarak “çok-kültürlülük”, özellikle II. Dünya Savaşı’ndan sonra, Nazizm’in ve Faşizm’in yıkıcı sonuçlarının trajik deneyimi ışığında, milliyetçiliğin radikalleşmesine karşı geliştirilmiş bir kuramsal önermeyi içeren bir kavramı ve literatürü ifade etmektedir. Bu yönüyle “çok kültürlülük”, ulus-devletle yapısal ilişkiseliliği ve bu bağlamda ulus-devlet kimliğiyle “azınlıklar” arası bir ilişkiyi konu edinmesi bakımından, geçmişte Mardin’de yaşanmış olduğu bilinen bir arada yaşama geleneğini tam olarak karşılayamamaktadır.

Diğer yandan, Mardin’in temsil ettiği çoklu medeniyet mirasının, yüz yıllık ulus-devlet koşullarında ve özellikle tekil ulusal kimlik kurgusunun ve politikalarının belirleyici etkileri altında ne ölçüde yaşanabilir durumda olduğu ve bu bakımdan var olan gerçekliği ne kadar ifade ettiği de ayrı bir tartışmanın konusudur.

Bu çalışmada, Mardin’deki çoklu etno-kültürel toplumsal yapı ve kimlikler arası ilişkiler, tarihsel geçmişle günümüzdeki durum arasında karşılaştırmalı biçimde, kadim medeniyet çokluğu, ulus, ulus devlet ve çok kültürlülük kavramlarının kuramsal ışığında, gözlem ve görüşme yöntemleri kullanılarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Etno-kültürel Çokluk, Çoğulculuk, Çok Kültürlülük, Ulus-devlet, Türkiye, Mardin.

TÜRKLERDE ORDU ANLAYIŞI

Buse Nur ERDEM
Telli KORKMAZ

ÖZET

Türkler yeryüzünde en çok devlet kuran milletlerden birisidir. Devlet kurmak insanlar arasında huzur ve güvenliği oluşturmak, hukuk nizamı tesis etmek demektir. Türk soyundan geldikleri tarihî delillerle sabit olan, milattan önceki Asya Hun Devletinden çağımıza kadar Türklerin vücuda getirdikleri siyasi teşekküllerin sayısının 300'den fazla olduğu söylenmektedir. Tarih boyunca Türkler, geniş coğrafyalarda güçlü devletler kurmuşlardır. Bunun gerçekleşmesinin elbette pek çok nedeni vardır ama şu ana kadar yaptığımız araştırmalara göre en büyük pay Türk ordusuna ayrılmalıdır. Türk ordusu yapı itibarıyla muazzam bir teşkilat sistemine ve nizama sahiptir. Türk toplum yapısının ve devlet geleneğinin anlaşılabilmesi için mutlaka Türklerde ordu anlayışının incelenmesi gerekir. Ordu, Türk devletinde milletin nefesi sayılabilecek kadar önemli bir yere sahiptir. Türk devlet geleneği gibi askeri teşkilatımızın da kesintisiz devam ettiği muhakkaktır. Ayrıca Ordu Millet anlayışına sahip Türk kültüründe ordu algılayışı ve ordunun toplumdaki yeri diğer milletlerden daha farklı bir konumdadır. Bu yüzden makalemizde Türklerde ordu anlayışını incelemeye ve ayrıca Türk ordu yapısı hakkında genel bilgiler vermeye çalıştık.

Anahtar Kelimeler: Ordu, Teşkilat, Asker, Toplum, Kültür.

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİSİNE YÖNELİK METAFORİK ALGILARI

MUHAMMED TEKİN

ÖZET

Eleştirel düşünme bir bilginin doğruluğunu ve güvenilirliğini sorgulamadan kabullenmeyen düşünce tarzıdır. Ayrıca eleştirel düşünme bazı insanların düşündüğü gibi eleştiride bulunma çabası demek değildir. Eleştirel düşünme ile aktarılmak istenen bir bilgiye ya da olaya farklı açılardan bakılabileceği düşüncesidir. Eleştirel düşünme becerisi ile insanlara analiz yapma, sorgulama, sentezleme, akıl yürütme, farklı hipotezler ortaya koyma, olaylara farklı açılardan bakabilme, yeniliklere daha çabuk uyum sağlayabilme karşılaşılan sorunların daha hızlı üstesinden gelme gibi birçok beceri kazandırılmaktadır. Eleştirel düşünme becerisine sahip olan bireyler bilgiyi olduğu gibi kabul etmek yerine bilgiyi sorgulamakta ve bu bilginin kendisine ne gibi katkılarda bulunacağını bilmek istemektedir.

Günümüzde sıradan düşüncelerin önemi kalmamıştır. Bir ülkenin gelişmesi ancak farklı açılardan bakabilen, üst düzey düşünme becerilerine sahip insanların eğitilmesi ile mümkün olmaktadır. Bu becerilerin başında ise eleştirel düşünme becerisi yer almaktadır. Bu çalışmada sosyal bilgiler öğretim programında yer alan eleştirel düşünme becerisi üzerinde çalışılmış ve öğretmen adaylarının eleştirel düşünme becerisine ilişkin algılarının metaforlar yoluyla tespit edilmesi hedeflenmiştir.

Araştırmanın çalışma grubunu; 2019-2020 eğitim öğretim yılı bahar döneminde Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesinde 1; 2; ,3 ve 4. sınıflarda öğrenim gören 80 kadın 26 erkek toplam 106 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgu bilim (fenomenoloji) kullanılmıştır. Verilerin analiz edilmesinde nitel araştırma yöntemlerinde kullanılan içerik analizi yöntemi tercih edilmiştir. Çalışmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla 106 sosyal bilgiler öğretmen adayının ürettiği 105 metafordan elde edilen tablolar Sosyal Bilgiler Eğitimi alanında uzman olan 2 kişiye iletilerek görüşleri alınmıştır. Güvenirliğin sağlanması amacıyla Miles ve Huberman'ın [Güvenirlik =Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı) *100] formülü kullanılmıştır. Güvenirlik = 106/ (106+11) *100 = %90 olarak hesaplanmıştır. Ayrıca çalışmanın güvenilirliğini artırmak için öğretmen adaylarının örnek ifadelerine yer verilmiştir.

Öğretmen adayları eleştirel düşünme becerisi ile ilgili 103 farklı metafor üretmişlerdir. Üretilen metaforlar ortak özellikleri açısından 14 kavramsal kategori altında toplanmıştır. Bu kategoriler duygu olarak eleştirel düşünme, aile ve sosyal çevre olarak eleştirel düşünme, doğa olarak eleştirel düşünme, soyut kavram olarak eleştirel düşünme, yaşam olarak eleştirel düşünme, vücut olarak eleştirel düşünme, nesne olarak eleştirel düşünme, değer olarak eleştirel düşünme, değer olarak eleştirel düşünme, varlık olarak eleştirel düşünme, bakış açısı olarak eleştirel düşünme, yenilik olarak eleştirel düşünme, derinlik olarak eleştirel düşünme, sentez olarak eleştirel düşünme ve tartışma olarak eleştirel düşünme kategorileridir.

Araştırma sonucunda araştırmaya katılan birçok sosyal bilgiler öğretmen adayının eleştiri kavramı ile eleştirel düşünme becerisini birbirine karıştırdıkları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel düşünme, Beceri, Metafor, Öğretmen Adayı, Sosyal Bilgiler

TÜRKİYE’NİN ORTA ASYA BÖLGESİYLE DIŞ TİCARET İLİŞKİLERİ BAĞLAMINDA YENİDEN ASYA AÇILIMINA BAKIŞ

Şule DEVECİ
İlhan GÜLLÜ

ÖZET

Devletler arası siyasi ve kültürel ilişkilerin temelini 21.yy’ın getirmiş olduğu global düzenin etkisiyle büyük oranda yapılan ticari ortaklıkların belirlediği yaygın bir gerçektir. Bu sayede devletler oluşturdukları ticari ilişkilerini siyasi ve kültürel stratejiler bağlamında geliştirmektedir. Belirlenen stratejiler doğrultusunda devletler bölgesel ve küresel, ortaklıklar ve entegrasyonlar geliştirmek yoluna gitmektedirler. Türkiye’nin 2000li yıllar itibarıyla değiştirdiği dış ilişkiler politikası yerini yayılcı ve proaktif bir diplomasiye bırakmış bu anlayışa hizmet edecek uluslararası açılımlar belirlenmiştir. Türkiye geçmişte dünyanın belirli coğrafyalarına gerçekleştirdiği açılımlara bir yenisini daha ekleyerek Asya Açılımını gerçekleştirmeyi hedeflemektedir. Asya coğrafyası dünyanın en geniş alanına ve nüfusuna sahip ekonomik anlamda da üstünlüğünü hissettirmesi bakımından hem siyasi hem kültürel hem de iktisadi anlamda önemli bir bölgedir. Orta Asya bölgesi ise sahip olduğu stratejik konumu ve barındırdığı yeraltı ve yerüstü zenginlikleri bakımından bağımsızlıklarından bu yana dünyanın dikkat çeken bölgeleri arasındadır. Orta Asya devletleri kimi zaman bölgesel otorite kimi zaman küresel otorite endişesi ile dış ilişkilerini ortak faydacı ve aktif bir yapıda ilerletmektedirler. Sergilenen bu tutum sayesinde devletler otoritelerini sağlamlaştırırken kendi kendine yetebilme(self-determination) hedeflerine hizmet etmektedirler. Türkiye ve Orta Asya bölgesi arasında hâlihazırda ırksal ve kültürel ortaklıklar bulunurken aynı zamanda yapılan ticari atılımlar sayesinde bu bağların iktisadi anlamda da güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Bölge devletleri ile bulunan mevcut kültürel, akademik ve siyasi anlaşmalar bulunmasına rağmen bölgedeki ticari etkileşimlerin seyrekliği nedeniyle umulan ticari rakamlara ulaşılmamışken hedeflenen açılım sayesinde bu umutların yeşertileceği beklenmektedir. Bölge ülkeleri Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Tacikistan zikzaklı bir ticari tablo sergilemesi nedeniyle Türkiye adına dezavantajları bünyesinde barındırmaktadır. Fakat bunun yanı sıra mevcut potansiyel pazarlar ve karşılıklı arz talep dengesinin sağlanabilirliği sayesinde Türkiye tarafınca avantajlarda bulunmaktadır. Hedeflenen Asya Açılımı ticari anlamda risk taşıyabileceği gibi Türkiye’nin atacağı rasyonel adımlar sayesinde avantajlarda sunabilecek niteliktedir.

Anahtar Kelimeler: Asya Açılımı, Dış Ticaret, Dış İlişkiler, Orta Asya, Türkiye

HASTANELERİN DİJİTALLEŞMESİ ÜZERİNE LİTERATÜR ÇALIŞMASI

Şengül SAĞLAM

Üyesi Mustafa ÜNSALAN

ÖZET

Günümüzde bilim ve teknolojiye yaşanan gelişmelerle birlikte dijitalleşme inanılmaz bir hıza erişmiştir. Hemen her sektörde her iş kolunda dijitalleşme en önemli gündem maddelerinden birini oluşturmaktadır. Sağlık hizmeti veren kurumlar için de dijitalleşme ve sağlık teknolojilerinin gelişmesi kurumların geleceğine ışık tutmasında hiç şüphesiz önemli rol oynamaktadır. Dijital dönüşümün başlamasına son yıllarda değişen tüketici davranışları(sosyal medyaya geçiş, birlikte yaratma), analitik gelişmeler(yapay zekâ, sensörler, sanal gerçeklik, robot teknolojileri) ve üssel bir şekilde büyüyen teknolojilerin de (internetle bağlı tüketici cihazları, kişisel veri analitiği) etkili olduğu söylenebilir. Dijital hastaneler günümüzde yaygınlaşan bilişim teknolojilerinin temel alındığı bir sağlık sistemi olarak tanımlanmaktadır. Dijital hastane; sağlık kurumlarında tıbbi veya tıbbi olmayan tüm bilgi ve iletişim sistemlerinin hastane teknolojileriyle bütünleşik olarak çalıştığı ve sağlık kurumlarında manuel olarak işleyen süreçlerin ortadan kaldırılarak işlemlerin otomasyon sistemleri ile yapıp yönetildiği akıllı, kâğıt kullanılmayan, mobil sağlık uygulamalarıyla hastane içinden veya dışından karşılıklı veri alışverişi yapılabilen bir hastane olarak tanımlanmaktadır. Sağlık 4. 0 süreçlerine sahip akıllı bir sağlık hizmeti sistemi özellikle otomasyon, makine öğrenimi ve yapay zekâ, doktorlar, hastalar, hastaneler, ilaç şirketleri, sigorta şirketleri ve sağlıkla bağlantılı tüm diğer alanları etkilemektedir.

HIMMS(Sağlık Bilgi ve Yönetim Sistemleri Topluluğu) Avrupa, EMRAM (Elektronik Tıbbi Kayıt Modeli) ile hastanelerin dijital süreçlerini değerlendirmek ve geldikleri seviyeyi tespit etmek için uluslararası düzeyde kabul gören bir derecelendirme yaparak 6. ve 7. Seviyeye gelmiş olan hastaneleri uluslararası HIMSS organizasyonlarında ilan ederek akreditasyon belgesi verilmektedir. Ülkemizde sağlık hizmeti sunan kurumların dijitalleşme süreci, Sağlık Bakanlığının sağlıkta dijital dönüşüm projesi kapsamında başlamıştır. Bu bağlamda Sağlık Bakanlığı ve ilgili kurumlar tarafından Türkiye'deki sağlık hizmetlerinin dijitalleştirilmesi adına birçok proje ve uygulama hayata geçirilmiştir.

Sağlık hizmeti veren kurumların, hizmet sunumlarında yeni nesil dijital teknolojileri kullanmaları hizmet alanlarını genişletme, hasta memnuniyetini arttırma, çalışan verimliliğini yükseltme ve kurum bünyesindeki kaynakların daha etkin olarak kullanılması açısından oldukça önemlidir. Ancak bazı durumlarda sağlık çalışanları ve hastaların yeni teknolojilere karşı olumsuz bir tutum sergilemesi bu kişilerin teknolojinin sağlayacağı yararları fark etmelerini geciktirmekte ve engellemektedir. Sağlık teknolojileri üzerinde multidisipliner mühendislik çalışmalarının artması ve iletişim teknolojilerin uygun ve etkin çalışmasının geliştirilmesi, sağlık girişimcilerinin desteklenmesi, ekip çalışmasına önem verilmesi bu sürecin geleceğine olumlu etki yaratacağı düşünülmektedir. Yakın gelecekte yapılan çalışmalar göz önüne alındığında iletişim teknolojilerinde yaşanan gelişmelerin katkısıyla dijitalleşme oranının gerek kişiler gerek kurumlar bazında daha da artacağı öngörülmektedir.

Bu çalışma, dijitalleşme sürecinin sağlık çalışanları tarafından benimsenmesi ve sürdürülebilmesi için dijital hastane uygulamaları kullanımını sağlık çalışanları ile nitel araştırma yöntemi kullanılarak; dijital hastane sisteminin önceki sisteme göre avantaj ve dezavantajları değerlendirilerek araştırmacılara katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: HIMMS-EMRAM,sağlığın dijitalleşmesi, dijital hastaneler

ANTİK ROMA'DA KRALİÇELERİN YÖNETİME ETKİSİ

Nuray KÖŞK

Suzan AKKUŞ MUTLU

ÖZET

Özet Geçmişten günümüze kadar birçok uygarlık, devlet ve imparatorluk dünya tarihi üzerinde yerini almıştır. Bunlardan bir tanesi de yaklaşık bin yıl ayakta kalmayı başarmış olan Roma İmparatorluğu'dur. Bu imparatorluk geleneksel inanca göre M.Ö. 753 yılında kurulmuştur. Roma İmparatorluğu tarihin en büyük imparatorluklarından birisidir. İmparatorluk tarihi boyunca İmparatoriçeler, hanedan mensupları ve soylu kadınlar gücüyle ve zekâsıyla ön plana çıkmışlardır. Özellikle soylu kadınlar, ataerkil toplum yapısına rağmen siyasette ve yönetimde söz sahibi olmuşlardır. Böylece kadınlar üzerinde kurulan baskıya rağmen kadınların birçok alanlara yönelmesine engel olunamamıştır. Roma toplumunda kadınların varsayılandan çok daha büyük roller almayı başardıkları da tarihsel kaynaklarda karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışma Antik Roma'da devlet teşkilatında yer alan kadınların yönetime olan etkilerini ve siyasal yaşamdaki rolünü incelemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu araştırmada Roma tarihinde ön plana çıkan imparatoriçeler ve soylu kadınların biyografilerine yer verilmiştir. Birçok imparatoriçenin keskin zekâsı sayesinde, tek başına ya da imparator ile birlikte ülkeyi yönetebilmesi de Roma kadınlarının gücü olarak karşımızda durmaktadır. Antik Roma kadını, Roma tarihine önemli bir ışık tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Roma İmparatorluğu, İmparatoriçeler, Soylu Kadınlar, Siyasi Yönetim.

COVID-19 (CORONAVİRÜS) SALGINI KÜRESEL EKONOMİYİ NASIL ETKİLER? OLASI SENARYOLAR

Zehra DEMİRCAN

İlhan EROĞLU

ÖZET

Dünyanın en büyük ekonomilerinden birine sahip olan Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan kentinde ortaya çıkan ve tüm dünyayı etkisi altına alan Covid-19, küresel ekonomide kilitleme durumu yaratmıştır. Salgının yayılma hızıyla birlikte piyasalarda büyümenin yavaşlamasıyla toplumsal ve ekonomik belirsizlikleri ve riskleri de beraberinde getirmiştir. Covid-19, ekonomide üretimin durması, tedarik zincirlerinin kopması, ticaret, turizm ve ulaşım sektörlerini krize doğru sürüklemiştir. Salgının hızla yayılması turizm, borsa, ticaret ve enerji piyasalarında önemli oranda düşüşler meydana getirmesinin yanında insanların tüketim harcamaları, eğitim, sağlık, siyasi inançları dünyaya bakış açılarının sürekli değişim halinde olduğu görülmüştür. Bu çalışmada korona virüsünün küresel ekonomi üzerinde yarattığı iktisadi daralma, para ve maliye politikaları ile durgunluk senaryoları üzerinde durulmuştur. Covid-19 salgını ekonomi, sağlık, kişisel yaşam, sosyal ve siyasal yaşamı bütün olumsuzluklarıyla etki altına almıştır. Salgının yayılma hızı, ne kadar süreceği ve iktisadi kayıpların boyutu üzerindeki belirsizlikler devam etmektedir. Ekonomik durgunluk üzerinde iktisat politikası olarak maliye politikası ile çözüme gidilebilir. Salgının hızla yayılması turizm, borsa, ticaret ve enerji piyasalarında önemli oranda düşüşler meydana getirmiştir. Covid-19 salgını sürecinde ve sonrasında insanların tüketim harcamaları, eğitim, sağlık, siyasi inançları dünyaya bakış açılarının sürekli değişim halinde olması kaçınılmaz olacaktır. Küresel ekonominin 2021 yılında %5,8 büyümesi beklenmektedir. Salgının devam etmesi, hızla diğer ülkelere yayılması ve alınan sağlık önlemleri ile küresel büyümedeki yavaşlamaların devam edileceği tahmin edilmektedir. Bununla birlikte dünya ekonomisinin resesyon ve durgunluğa gireceği de kaçınılmaz görülmektedir. Dünya ekonomisinde 2019 yılında %2,9 oranında büyüme gerçekleşmiştir. Küresel ticaret ve yatırımlar nedeniyle dünya ekonomisinde büyüme ivme kaybederken, 2019 yılının son çeyreğinde ABD- Çin ticaret politikalarında belirsizliklerin yaşandığı ortamda olumlu gelişmeler yaşanmakta ve dünya ekonomisi ılımlı bir toparlanma sürecine girdiği görülmektedir. Çin'in Wuhan kentinde başlayan salgınla, ülkelerin küresel büyüme rakamlarını aşağı yönlü revize etmiş, 2020 yılı için dünya ekonomisi büyüme oranı % -3,0 olarak gerçekleşeceği öngörülmüştür. Küresel ekonominin 2021 yılında %5,8 büyümesi beklenmektedir. Salgının devam etmesi, hızla diğer ülkelere yayılması ve alınan sağlık önlemleri ile küresel büyümedeki yavaşlamaların devam edileceği tahmin edilmektedir. Bununla birlikte dünya ekonomisinin resesyon ve durgunluğa gireceği de kaçınılmaz görülmektedir.

Çalışmada korona virüsünün küresel ekonomi üzerindeki olumsuz sonuçlarından hareketle ülkelerin büyüme tahminlerine, turizm, borsa, enerji ve dış ticaret piyasalarına da değinilerek, para ve maliye politikalarının bu süreçte etkinliği üzerinde durulacaktır. Beraberinde salgının küresel ekonomide meydana getirdiği durgunluk v-u-l senaryoları ile incelenecektir. Sonuç ve değerlendirme kısmı ile sonlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Küresel Ekonomi, Parasal ve Mali Politikalar

ROMA İMPARATORLUĞU'NUN İLK İMPARATORİÇESİ: LIVIA DRUSILLA

Esra ÖZKAYA

Erkan İZNIK

ÖZET

Kadınlar, insanlık tarihi boyunca uzun bir dönem hep ikinci plana atılmışlardır. Onlar, bugün herkesçe bilinen en erken dinsel söylemlerden biri olan Havva-Adem mitolojisinde bile Adem'in kaburga kemiğinden yaratılmış düşüncesiyle erkeğe bağımlı kılınmışlardır. Bu bildirinin konusunu oluşturan Antik Roma'nın kuruluşu ile ilgili söylencelerde de komşu Sabinli kadınlar kaçırılarak tecavüze uğramış, erkeğin şiddetinden kurtulamamıştır. Diğer bir deyişle Roma'nın erken tarihlerinden itibaren uzun bir süre erkekler her anlamda söz sahibi olmuşlardır. Ancak ilginçtir ki Roma'da Cumhuriyet Dönemi'nin sonlarına doğru ender de olsa bazı kadınlar o günün dünyasına göre hiç de küçümsenmeyecek etkinlikte bulunmuşlardır.

Henüz imparator olmadan önce ve oldukça çalkantılı bir dönemde Octavianus ile evlenerek, en baştan itibaren Roma'nın en güçlü kişinin yanında yer alan Livia Drusilla, imparatorluğun ilk imparatoriçesi (*augusta*) olarak kendinden sonraki birçok imparator eşine örnek oluşturduğu için bu bildiri de Roma'nın ilk imparatorunun eşi Livia Drusilla'nın saraydaki konumu tartışılmaya çalışılacaktır. Nitekim kendinden önce benzer konumda bir eş olmadığı için Livia'nın işi hiç kolay gözükmesine de, ilk imparatoriçe gerek Octavianus'un hükümrانlığında gerekse ölümünün ardından veraset ve hanedanlık sorunun çözümünde oldukça başarılı olmuş ve bu anlamda kadın tarihi çalışmalarında kendine farklı bir yer edinmiştir. Kısacası bu bildiri, arkeolojik, numizmatik ve filolojik kaynaklar ışığında tamamen Livia'nın eylemleri üzerine odaklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: İmparatoriçe; Antik Roma; Livia Drusilla.

DÜŞÜNSEL HEYECANSAL DEĞERLENİŞ ÇERÇEVESİNDE EFRUZ BEY

Songül KORKMAZ

ÖZET

İnsanoğlu, duygu ve düşüncelerini ifade etmek için türlü yollara başvurmuş ve her biri kendine özgü araçlar ile gerçekleşen farklı ifade yollarını keşfetmiştir. Bu ifade yollarından olan güzel sanatlar, kendi içerisinde; maddeye biçim veren görsel, ses ile söze biçim veren işitsel, jest ve mimiklere yön vermek suretiyle icra edilen ritmik sanatlar olmak üzere üç dala ayrılır. Resim, heykel, mimarî görsel sanatlara; müzik ve edebiyat işitsel sanatlara; tiyatro, sinema, bale, dans, opera ise ritmik sanatlara örnektir.

Edebî eserlerin ortaya çıkış yeri olan edebiyat sanatı; duygu ve düşüncelerin, özgün bir dil kullanılarak, estetik kurallar çerçevesinde, yazılı veya sözlü olarak dile getirilmesidir. Edebiyat ve daimi malzemesi olan dil sayesinde, kişilerarası iletişim ve etkileşim ile bir kültür dokusu oluşur. Bu doku neticesinde ortaya çıkan tarihsel bilinç ile ortak bir amaç etrafında birleşen insan, “cemiyet” hayatına geçmiş ve tarihsel süreç içerisinde meydana gelen olaylar etkisinde kalmıştır. Ömer Seyfettin’in 1908’den, Birinci Dünya Savaşı ortalarına kadar uzanan bir devrin romanı olan *Efruz Bey*’i de, döneminin sosyal, siyasal ve ekonomik gelişmelerinden izler taşıyan eseridir.

Amaç

Diğer güzel sanatlardan farklı olarak birden fazla yoruma açık olan edebiyat sanatının somut hâli olan edebî eserler, modern inceleme yöntemleri sayesinde yeni tespitlere daima açık bir vaziyettedirler. Modern hikâyeciliğin kurucusu olan Ömer Seyfettin’in eserleri de farklı bakış açılarını hak eden yapıtlardandır. Bu çalışmanın amacı *Efruz Bey* isimli esere modern bir bakış açısıyla yaklaşmaktır.

Yöntem

Araştırmacılara modern inceleme yöntemlerinden birini sunan Gennadiy N. Pospelov’un *Edebiyat Bilimi* (1995) adlı eserinin “Edebiyat Eserlerinin Düşünsel İçeriği” başlıklı kısmı hareket noktası edinilerek, *Efruz Bey* romanı, “düşünsel-heyecansal değerlendirme” bağlamında incelenecektir.

Efruz Bey, 1908’den Birinci Dünya Savaşı ortalarına kadar uzanan devri kapsamaktadır. Roman beş fasıldan oluşmaktadır ki bu fasıllar sırasıyla şunlardır: “Hürriyete Layık Bir Kahraman” , “Asiller Kulübü” , “Bilgi Bucağında”, “Açık Hava Mektebi” ve “Beyaz Serçe”.

Çalışmada eserin fasıllarından kısaca değinildikten sonra düşünsel içerikten, çeşitlerinden, heyecansal bağlanımdan ve çeşitlerinden bahsedilecektir. Bu bahislerin ardından eserde hangi düşünsel değerlendirme ile heyecansal bağlanımın bulunduğu tespit edilmeye çalışılacaktır.

Bulgular

1) *Efruz Bey*’de Düşünsel İçerik

Bir eserin düşünsel içeriğini tespit etmek için tematik yapısına, sorunsal yanına ve düşünsel değerlemesine bakmak gerekir. *Efruz Bey* romanının tematik yapısı: kendi kültüründen kopmuş alafranga bir tip ile kendisini aydın zanneden cahil tip olarak iki başlık altında değerlendirilebilir. Eserin sorunsal yanı ise *Efruz Bey*’in yaşadığı dönemin düşünsel, toplumsal, siyasal izlerini taşıyor oluşudur.

Düşünsel değerlendirme, iki temel olanağı içinde taşımaktadır. Bunlar: yazarın belli niteliklerden hoşnutluğunu, beğenilerini dile getirdiği “düşünsel olumlama” ile protestosunu yaptığı ve görüngülerden hoşlanmadığını belirttiği “düşünsel yadsıma”dır.

Ömer Seyfettin, eserin tamamında hoşlanmadığı ve komik gördüğü durumları ele almıştır. O hâlde denebilir ki, *Efruz Bey* romanı, düşünsel yadsımaları barındıran bir eserdir. Bu yadsımalara örnek teşkil edebilecek cümleler şu şekildedir:

“Hâlbuki bunların hiçbirisinin aslı yoktu. Yalnız büyük adamlara mensup görünmekle kalmaz; cesur, şair, edip, feylosof, âlim, derviş, pehlivan, tamburacı, samacı filan... görünmek ister, hem de görünürdü. Kalemde küçüklerin yanında hep kendine “Esraralut bir Jön Türk” süsü verir, bir satırını görmediği halde Namık Kemal’in bütün eserlerini okuduğunu söyler, aklında kalmayan bazı şiirlerini bile ezberden okurdu.” (Seyfettin, s. 34)

2) *Efruz Bey*’de Heyecansal Bağlanım

Yaşamın kendisinde var olan ayrımlar nedeniyle, edebiyat eserlerinin heyecansal bağlanımları da çeşitlilik göstermektedir. Bunlar: kahramanlıkçı, dramatik, trajik, içli-duygulu, romantik, mizahçı ve yergici - taşlamacı heyecansal bağlanımlardır.

Tarihsel gerçeğe uygun *Efruz Bey*, yergici-taşlamacı bir heyecansal bağlanım ile kaleme alınmıştır. Bu bağlanımın örnekleri şu şekildedir:

“Hürriyete Layık Bir Kahraman” hikâyesinde Efruz, kalemde birden “yaşasın hürriyet!” naraları atmaya başlar. Ardına düşen kâtiplerle başlayan kitle, bir saat geçmeden meclis odasında toplanır. “Meclis odasındakiler: “Ey kahramanı hürriyet! İstibdadı nasıl devirdin? Bize anlat’ diye haykırıştılar. Ama Ahmet Bey yalnız “hürriyet” in lafını biliyordu. Bunun nasıl istihsal olduğundan, müstebidin nasıl Kanunu Esasiyi verdiğiinden filan hiç malumatı yoktu. Avrupa’da Jön Türkler bulunduğunu biliyordu. Lâkin bunlar kimdi? Haberi yoktu. Hatta bir Jön Türk ismi bile tanımıyordu...” (Seyfettin, s. 17)

Sonuç

Ömer Seyfeddin’in *Efruz Bey* isimli romanı, Pospelov’un *Edebiyat Bilimi* eserinde yer verdiği “düşünsel heyecansal bağlanım” ile ilgili görüşleri doğrultusunda incelenmiştir. Bu çalışmada; eserin düşünsel içerik değerlemesi ile heyecansal bağlanımı tespit edilmiştir. İnceleme sonucunda eserin düşünsel içeriğinin yadsıma şeklinde olduğu ve heyecansal bağlanımının yergici-taşlamacı şeklinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Efruz Bey*, Düşünsel İçerik, Heyecansal Bağlanım

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

BAĞIMSIZ DENETİME TABİ SERMAYE ŞİRKETLERİNDE ZORUNLU İNTERNET SİTESİ KULLANIMINA İLİŞKİN BİR DURUM ANALİZİ

Çiğdem BIÇAK

Hatice ÖZEN

Tuğba ÖZTÜRK

Ayşe Nur YAĞMUR

Sabri GÜNGÖR

ÖZET

Ekonominin sağlam bir altyapıya sahip olabilmesinin en önemli koşullarından biri doğru bilginin bütün paydaşlar tarafından kolaylıkla erişilebilir olması, başka bir ifadeyle şeffaflığın sağlanmasıdır. Bu bakımdan yeni Türk Ticaret Kanunu'nda bağımsız denetime tabi sermaye şirketlerine internet sitesi açma ve kanunda belirtilen firma ile ilgili önemli bilgileri bu siteden yayınlama zorunluluğu getirilmiştir. Bu sorumluluklarını yerine getirmeyen firmaların sahiplerine ve yönetim organizasyonunda görevli şahıslara ciddi adli para cezası öngörülmektedir. Her ne kadar yasal bir zorunluluk bulunsa da hangi firmaların bu kapsam dahilinde olduğuna dair bir liste herhangi bir platforma yer almamaktadır. Ayrıca literatür incelendiğinde kapsam dahilindeki firmaların sorumluluklarını hangi düzeyde yerine getirdikleri ya da hangi bilgilerin daha çok paylaşılıp hangi bilgilerin daha fazla göz ardı edildiğine dair bir araştırma yapılmamıştır. Bu kapsamda uyguladığımız çalışma neticelendiğinde hem bağımsız denetime tabi firmalara ilişkin bir veri tabanı niteliğinde bilgi oluşturulacak hem de ilgili firmaların internet sitesi açma ve ilgili bilgilerini bu sitelerden paylaşma konularındaki sorumluluklarını ne düzeyde yerine getirdiklerine dair bir durum analizi elde edilecektir. Kapsam dahilindeki firmalara ilişkin hazır bir liste bulunmadığı için İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) her yıl yayınladığı İSO 500 ve İSO 2. 500 listelerinden en günceli olan 2019 yılı listeleri baz alınacaktır. Bu iki listede yer alan firmalardan bağımsız denetime tabi olma şartlarını taşıyan firmalar belirlenerek hazırlanan kontrol listesi ile firmaların internet sitelerinin olup olmadığı, yayınlamakla yükümlü oldukları bilgilerin hangilerini yayınladıkları, internet sitesinin güncelliği ve kullanım kolaylığına katkı sağlayan teknik yönleri kayıt altına alınacaktır. Çalışma bu bakımdan sadece zorunlu bilgileri barındırma durumuna değil, bilgi toplu hizmetlerinin paydaşlara sunumunda etkin bir iletişim aracı olarak internet sitelerinin hangi düzeyde kullanıldığını da ortaya koyabilecektir. Toplanan veriler elektronik ortama aktarıldıktan sonra SPSS paket programı ile uygun testler yapılarak internet sitesine sahip olma oranları, güncellik durumları, zorunlu bilgileri yayınlama oranları, sektöre, firma büyüklüğüne ya da firma merkezinin bulunduğu ile göre bu bilgilerde farklılıkların bulunup bulunmadığı ve teknik olarak kullanıcı dostu olma ya da olmama dereceleri gibi soruların cevapları araştırılacaktır. Çalışma her ne kadar İSO 500 ve İSO 2. 500 listeleri özelinde yapılsa da ulaşılan sonuçlar ülke geneline yaygınlaştırılabilecek derinlikte olacaktır. Böylece, ülke genelinde zorunlu internet sitesine sahip olma sorumluluğunu firmaların ne derecede üstlendikleri, hangi açılardan eksiklikler olduğu, firma büyüklüğü ya da sektör gibi faktörlerin ne derece bu konuda etkili olduğu gibi soruların cevapları hakkında fikir sahibi olunabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Zorunlu İnternet Sitesi, İSO 500, Bağımsız Denetim, Sermaye Şirketleri, TTK.

1979 DEVRİMİ SONRASI İRAN'DA KADIN HAREKETLERİ

Sıla Deniz TAŞKIN

ÖZET

İran Devrimi'nin en önemli özelliklerinden biri Pehlevi monarşisinin yıkılması sürecinde gerçekleştirilen sokak gösterilerine kadınların yüksek katılım göstermesi olmuştur. Bu harekete katılan kadınlar, erkekler gibi toplumun her kesiminden gelmektedir. Aynı zamanda bu eylemlere katılan kadınlar çeşitli ideolojilere de sahiptirler. Bu kadınlar arasında Şii geleneğinin dini değer yargılarını taşıyanlar, Ali Şeriatî'nin radikal İslamcılığından etkilenenler, Fedain'in sosyalizminden ve Bazergan'ın demokrasi özleminden etkilenenleri görmek mümkündür. Başka bir deyişle bu dönemde İran kadınları hangi ideolojiye mensup olursa olsun, tek bir amaç etrafında toplanıp bütünleşik bir hareket örneği sergilemiştir. Öte yandan İslam Cumhuriyeti'nde, ilk yıllarda kadınlar yok sayılmış ve kadını eve kapatma politikaları izlenmiştir.

Devrim sonrası yaşanan İran-İrak Savaşı sürecinde ise kadınlar yeniden toplumsal alanda görülmeye başlanmıştır. Bu süreçte kadın hakkındaki bütün gelişmeler devlet eliyle gerçekleştirilmiş, kadın hareketi olarak nitelendirilebilecek bir eylem yaşanmamıştır. Fakat Humeyni'nin vefatından sonra ülkede daha özgürlükçü bir ortam oluşmuş, Rafsancani döneminde kadınlara yönelik, ülke koşullarında, ilerici adımlar atılmış; tesettür politikaları yumuşatılmıştır. Hatemi döneminde ise reformlar kadınlar tarafından desteklenmiş, kadın hareketi canlanmış fakat bütünleşik bir kadın hareketi sergilenememiştir. Ahmedinejad'ın iktidara gelmesiyle baskı politikaları yinelenmiş, kadın hareketi de seyrini değiştirmiştir. Bu dönemde kadınların temel talebi, tüm İran halkı gibi, demokrasi olmuştur. 2010 sonrası döneme baktığımızda kadın hareketi, dönemin yeni toplumsal hareketlerinde olduğu gibi sosyal medya üzerinden örgütlenmiş, eylem alanı olarak kent meydanları seçilmiştir. Bu dönemdeki en önemli hareket Maryam Shariatmadari tarafından başlatılan "Beyaz Çarşamba" hareketidir. Böylece İran kadını kendi bedeni üzerinde söz hakkı talep etmektedir. Fakat on dokuzuncu yüzyılda başlayan İran kadın mücadelesi, yirmi birinci yüzyılda da devam etmesine rağmen İran kadını hala temel hakların bazılarında sahip olamamıştır.

Yukarıda değindiğimiz tarihsel sürecin ışığında, Ortadoğu'nun önemli ülkelerinden olan İran'ın, canlılığını koruyan feminist hareketleri incelenmeye değer bulunmaktadır. Konu hakkında genel yazının ulaşabildiğimiz kadarında yeteri kadar çalışma bulunmamakta ve ulaştığımız çalışmaların çoğu sadece tarihsel süreci aydınlatmaktadır ya da feminizme sadece dinin etkisini, "İslami Feminizm" başlığı ile ele almaktadır. İran kadınının mücadelesini bütünleşik bir yapı içinde ele alacak olmamız çalışmamızın önemini vurgulamaktadır.

Çalışmanın hem teorik hem de pratikte İran'da gerçekleşen olaylara dayanan bir çalışma olması planlanmaktadır. Araştırma bünyesinde öncelikle Türkçe ve İngilizce olmak üzere yayımlanmış makale, kitap, köşe yazısı, akademik tezler ve bu alanda yapılmış bilimsel toplantıların (sempozyum, kongre vs.) metinleri elde edilerek gerekli literatür taraması yapılmıştır. Dolayısıyla veriler mevcut yazından elde edilecektir. Aynı zamanda yöntem olarak betimsel araştırma yöntemi kullanılacak, geçmişten günümüze ulaşan hareketler incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Feminizm, İslami Feminizm, Kadın Hareketleri, Aileyi Koruma Yasası, Beyaz Çarşambalar

YENİLENEBİLİR ENERJİ KAYNAKLARININ TÜRKİYE EKONOMİSİNİN GELİŞİMİNDEKİ ROLÜ

Seyit ORDU

ÖZET

Enerjinin önemi insanoğlunun varoluşundan beri süregelmiştir. Enerji, geçmişten günümüze kadar insanların ihtiyacı olan tüm malların üretiminde temel girdi ve tüketimde ise bir maliyet unsuru olarak kullanılmıştır. Bu yüzden enerji, insanoğlunun yaşamını sürdürebilmesi için oldukça önemli bir faktördür. Üretimde temel girdi olarak kullanılan enerji, ülkelerin ekonomik açıdan kalkınmasında önemli bir nitelik haline gelmiştir. Enerjinin son yıllarda bu kadar önemli hale gelmesindeki en önemli faktör, yıllardır ülkelerin iktisadi açıdan kalkındırılması ve insanların yaşam kalitesinin yükseltilmesi için vazgeçilmez olmasıdır. Bu nedenle ülkeler enerji çeşitliliğinin artırılması ve enerjiye ulaşım yollarının genişletilmesi için önemli çaba sarf etmektedirler.

Bu çalışmada, yenilenebilir enerjinin ülkelerin gelişmişlik seviyesine ne gibi katkılar sunduğu ve yenilenebilir enerjinin Türkiye ekonomisinin gelişimindeki rolü ile birlikte sosyoekonomik göstergeleri üzerinde etkilerinin araştırılması amaçlanmıştır. Enerji ihtiyacının büyük bir kısmını yabancı kaynaklardan sağlayan Türkiye'nin, dünyada enerji fiyatlarında meydana gelebilecek dalgalanmalar ekonomisi kırılgan olan bu ülkede enflasyon, işsizlik ve cari açık gibi temel ekonomik sorunlara sebep olmaktadır.

Sonuç itibariyle Türkiye enerjide dışa bağımlı bir ülkedir. Türkiye enerji bağımlılığını azaltmak ve cari açığındaki artışları en aza indirmek için yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmek mecburiyetindedir. Türkiye'nin 2023 yılında enerji politikalarının hayata geçirilmesi ile enerji çeşitliliği artacak ve enerji bağımlılığı azalacaktır. Bu da sosyoekonomik etkilerin iyileşmesine ve çevreye verilen zararın en aza indirilmesine katkıda bulunacaktır. Artan yenilenebilir enerji santralleri, istihdamın artmasına ve işsizliğin azalmasına da önemli katkılarda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yenilenebilir Enerji, İktisadi Kalkınma, Enerjide dışa bağımlılık, Türkiye Örneği

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ALANINDA MOTİVASYON ÇALIŞMALARINA İLİŞKİN ALANYAZIN TARAMASI

Gamze TÜRKÇÜ KOCATAŞ

Lokman TANRIKULU

ÖZET

Motivasyon kavramı pek çok alanda farklı tanımlarla kaşımıza çıkmakla birlikte genel olarak hareke geçirme, güdü olarak tanımlanmaktadır. Eğitimde bireyin öğrenmeye istekli oluşu, bilgi edinme arzusu ve sonuçtan elde edeceği maddi ve manevi sonuçlar motivasyonu karşılamaktadır. Öğrenmede kalıcılık ve başarı için motivasyon son yıllarda araştırmalara sıklıkla konu olan bir kavramdır. Genel olarak yabancı dil öğretiminde motivasyonun önemi ile ilgili çalışmalar daha eskilere dayanırken son yıllarda önemi daha çok ortaya çıkan yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde de motivasyonla ilgili çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında motivasyon ile ilgili çalışmalar alanyazın taraması yöntemi kullanılarak araştırılmıştır. Araştırma sonunda bir doktora tezi, üç yüksek lisans tezi, sekiz makale ve bir bildiri metnine ulaşılmıştır. Çalışmalar yayım yılı, kullanılan yöntem ve veri toplama araçları bakımından incelenip sonuçlar grafiklerle gösterilmiştir. Çalışmaların içeriği ve çalışmaların ulaştığı sonuçlar özetlenmeye çalışılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre çalışmalarda yıllara göre düzenli bir artış ya da azalış eğilimi tespit edilmemiştir. Alanda motivasyon konulu ilk çalışmanın 2008 yılında yapıldığı tespit edilmiştir. En çok çalışmanın (üç) yapıldığı yıllar 2015 ve 2019 yıllarıdır. Bu durum alanda motivasyonla ilgili çalışmaların oldukça az olduğunu göstermektedir.

Çalışmalar kullanılan yöntemler bakımından incelendiğinde en çok kullanılan yöntemin nicel yöntemler olduğu ve daha çok deneysel çalışmalar yapıldığı görülmüştür. Üç çalışmada yöntem belirtilmezken üç çalışmada nitel yöntem, iki çalışmada karma yöntem kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu sonuçlardan hareketle YTÖ'de motivasyon ile ilgili çalışmalarda deneysel çalışmaların öne çıktığı görülmektedir. Deneysel çalışmaların yoğunlukta olduğu bu çalışmalarda veri toplama aracı olarak anket, ölçek görüşme ve gözlem formu kullanıldığı; dört çalışmada birden fazla veri toplama aracı kullanıldığı tespit edilmiştir.

Çalışmaların konu dağılımı incelendiğinde beş çalışmanın motivasyona yönelik yöntemle dayalı çalışma; altı çalışmanın motivasyon kaynakları ve sorunlarını tespit etmeye yönelik çalışma; bir çalışmanın motivasyon ölçeği geliştirmeye yönelik çalışma ve bir çalışmanın da yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde motivasyonun önemini açıklamaya yönelik teorik bir çalışma olduğu tespit edilmiştir.

Tüm öğrenme alanlarında olduğu gibi yabancı dil öğretiminde ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde motivasyon göz ardı edilemeyecek önemi haizdir. Öğrencinin ilgi, ihtiyaç ve tutumunun bilinmesi ve dersi bunlara göre sıkıcılıktan uzak ilgi ve merak uyandıracak etkinliklerle planlamak motivasyonu artıracak bu da öğrenmenin gerçekleşmesine katkı sağlayacaktır. Bu bağlamda alanda motivasyon konusunda yapılan akademik çalışmaların artması alana katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Motivasyon, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, alan yazını taraması

SOSYAL BİLGİLER DERSİNDE SOSYAL BİLGİLER DERSLİKLERİNİN KULLANIMINA YÖNELİK ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ

Sefa GEDİK
Barış ÇİFTÇİ

ÖZET

İlkokul 4.sınıftan başlayıp ortaokul 7.sınıfa kadar okutulan Sosyal Bilgiler dersinin amaçlarına ulaşmasında dersin yapıldığı ortamında önemi bir rolü vardır. Öğrencilerin ilköğretim çağında okulda zamanlarının en çok geçirdikleri yerler sınıflarıdır. Yeri ve konumu yanlış, mimarisi kötü, donanım ve ders materyalleri olarak eksik bir sınıfta programın hedeflerine ulaşması zordur. Derslikler veya sınıflar eğitim öğrenimin yapıldığı en önemli mekandır. Öğrencinin gün boyunca çok fazla zaman geçirdiği sınıf ortamının öğrenci üzerindeki etkisi sorgulanmaktadır. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin kendine ait olan sınıf ortamında bu sınıfı kendi dersinin ihtiyaçlarına göre dizayn ettiği ve dersi için bir laboratuvar haline getirdiği, dersi için gerekli materyallerini hazır bulundurabileceği sosyal bilgiler dersliklerinin kullanımının öğrencilerin akademik başarılarına, dersle ilgili duyuşsal özelliklerine etkisi, öğretmenlere sağlayacağı katkıları araştırılmak için önem taşımaktadır. Bu çalışma sosyal bilgiler öğretmenlerinin sosyal bilgiler dersinde kendilerine ait sosyal bilgiler dersliği kullanımına yönelik görüşlerini araştırma amacıyla yapılmıştır. Çalışma nitel araştırma deseniyle yapılmıştır. Çalışmanın verileri nitel araştırma tekniklerinden yarı yapılandırılmış görüşme yoluyla toplanmıştır. Farklı devlet okullarında görev yapan 20 sosyal bilgiler öğretmeni ile yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla sosyal bilgiler dersliği kullanımına yönelik görüşleri tespit edilmiştir. Toplanan veriler betimsel ve içerik analizi tekniklerine göre analiz edilmiştir. Araştırmada öğretmenlerin vermiş olduğu yanıtlardan elde edilen bazı bulgulara göre; Sosyal Bilgiler derslerinde kullanılması gereken başlıca materyallerin “*Bilgisayar ve İnternet Temelli Teknolojiler*”, “*Görsel ve İşitsel Araçlar*”, “*Gerçek Eşya ve Modeller*” ve “*Basılı Materyaller*” temaları altında toplandığı görülmektedir. Sosyal bilgiler dersliği olmasının gerekliliği ile ilgili ise; “*Ders Materyallerini Muhafazası*”, “*Öğrenci Başarısına Etkisi*” ve “*Öğretmene Sağlayacağı Kolaylıklar*” temaları altında toplandığı görülmektedir. İdeal bir sosyal bilgiler dersliğini nasıl olması gerektiği ile ilgili bulgular; “*Teknoloji Desteği*”, “*Görsel, İşitsel Ders Araç Gereçlerden Yararlanılması*”, “*Öğrencilerin Çalışmalarını Kullanma*” ve “*Sınıfın Fiziki Yapısıyla İlgili Düzenlemeler*” temaları altında birleştiği görülmektedir. İdeal bir sosyal bilgiler dersliğine sahip olduğunda neler değişeceğine ilişkin bulgular; “*Ders İşleniş Sürecini Kolaylaştırma*”, “*Öğrencinin Ders Başarısını Artırma*” ve “*Öğrenciyi Derse Karşı Güdüleme*” temaları altında toplandığı görülmektedir.

Yapılan araştırmanın sonucunda; sosyal bilgiler öğretmenlerinin branş dersliği kullanımına yönelik görüşlerinin olumlu yönde olduğu, en fazla ders materyali olarak akıllı tahta ve haritaların tercih edildiği görülmüştür. Branş derslikleri materyallerin taşınması için zaman kaybını ve zahmetini ortadan kaldırıp daha fazla materyal kullanma imkanı sağlayacağı, öğretmenin sınıfı istediği gibi düzenleyerek dersi daha etkili ve verimli işleme imkanı sunacaktır. Sosyal bilgiler dersliklerinin öğrenciye dersi severek daha kolay anlaması ve kalıcı öğrenme imkânı sunacağı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Görüşleri; Sosyal Bilgiler; Sosyal Bilgiler Dersliği; Sosyal Bilgiler Öğretmeni

HALİT ZİYA UŞAKLIĞIL'İN MENSUR ŞİİRLERİNDE KADIN İMAJI

Elif Buse AY

ÖZET

İnsanlığın varoluşundan bu yana var olmaya devam eden iki edebi tür; düzyazı ve şiiirdir. Bu arkaik iki türün birbiri ile yakınlaşması ve etkileşimi sonucu ortaya çıkan yeni bir ara form olan mensur şiir, türler arası sınırları yavaş yavaş silen bir işlevsellikle hem dünya hem de Türk edebiyatında yer tutmuştur.

Söz konusu çalışmada da Türk edebiyatında mensur şiirin ortaya çıkışı anlatılmış ve Halit Ziya Uşaklıgil'in mensur şiirleri kadın teması etrafında ele alınmıştır. *Mensur Şiirler* Servet-i Fünun döneminin klasikleşen marazi hassasiyeti ve lirizmiyle beraber sanatkârane üslupla kaleme alınmış şiirlerdir. Bu nedenle hemen hemen hepsinde kadın, aşk odağı üzerinden anlatılmıştır. Halit Ziya'nın aşk perdesinin arkasında sakladığı farklı kadınları incelemek kadına karşı oluşan bakış açısını, kadına dayatılan kalıpları, kadının kamusal hayatta olsun özel hayatta olsun hangi dinamiklerle var edildiğini görmeye ışık tutmaktadır. Bu amaçla çalışmada ilk olarak dönemin kadın imajını yansıtan dinamikler belirlenmiştir. Kadın, ince ruhlu, hassas, sık sık ağlayan, santimental duygulara kapılmaya müsait ve bu ölçüde de masum olan olarak kodlanmıştır. Bir diğer yandan ise toplumsal cinsiyet rollerinin yansıması olarak kadın anne ve eş olma dinamikleri üzerinden var edilmiştir. Halit Ziya'nın şiirlerinde de bu iki farklı perspektiften ele alınan kadınları anlatan şiirler tespit edilmiş, konuya malzeme sunan şiirleri incelemeye alınmıştır. Ardından bu eserlerdeki kadın imajının nasıl çizildiği, kadının nasıl bir bağlama oturtulduğu üzerine yoğunlaşmıştır.

Elde edilen bulgular sonucu bu şiirler, iki ana başlık altında toplanmıştır. İlk grup şiirlerde Halit Ziya Uşaklıgil'in, kadın imajını melek kadın, hassas kadın ve arzu nesnesi olan kadın olarak ele aldığı, ikinci grup şiirlerinde ise toplumsal cinsiyet rollerinin bir yansıması olarak zevcelik ve annelik perspektifinde toplumsal meseleler içinde işlediği ortaya konulmuştur. İlk grup şiirlerde kadın, romantizmin bir uzantısı da olarak, idealize edilmiş tiplerle anlatılırken, uysallıkları derecesinde melekvarî mertebelere konulmuştur. Ayrıca bu örneklemin dışında kalan, uysallıktan ziyade başkaldırı ile vurgulanan şeytan-kadın imajına yaklaştırılmış kadın imajı da dikkati çekmiştir. Ele alınan ikinci grup şiirlerde ise kadın, bedensel cinsiyetinin ötesinde anne ve eş olarak konumlandırılmış, ahlâk kurallarına bağlı kadın kutsallaştırılırken, ahlâk normlarının dışında kalan kadın ise kötü yola düşmüş, fuhuş batağına saplanmış acınası hallerle şiire girmiştir. Mensur şiirin önemli örneklerini veren bu şairin, yeni ara formu kullanırken kadını nasıl ele aldığını eleştirel ve analitik bağlamda incelemek dönemin kadın özelinde toplumsal cinsiyet rollerini anlamaya imkân sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Halit Ziya Uşaklıgil, Mensur Şiir, Toplumsal Cinsiyet, Kadın, Kadınlık Roller.

ÖZET

Adalet Ağaoğlu, *Ölmeye Yatmak* adlı romanında Cumhuriyet'in çağdaşlaşma kodları ile gelenek arasında sıkışıp yalnızlaşan Aysel'in intihardan bir dönüşüm anına evrilecek olan sürecini anlatmıştır. Bunu yaparken bireysel kimlik çatışmaları üzerinden dönemin ulusal alegorisini ve dönemin Türkiye'sinin hikayesini vermiş, anlatı zamanı ile Cumhuriyet'in kuruluş yıllarını aynı katmanda işlemiştir. Bu katmanların zengin bir biçimde harmanlanabilmesi kullanılan farklı anlatı biçimleri ile sağlanmıştır.

Bu çalışmada söz konusu romanı anlatı teknikleri perspektifinden incelenip yazarın bilinçlice kullandığı bu yol sayesinde metni nasıl çoksesli bir yapıya oturttu otorite söyleminin kurulduğu ortaya konulmuştur. İlk olarak romanda geçen bilinç akışı, monolog, geriye dönüş, günlük, mektup, gazete haberi gibi teknikler örnekleriyle incelenmiş, bu tekniklerin otorite söylemine ne derece katkıları olduğu tespit edilmiş, ardından kimiksiz anlatıcının pozisyonlarında Aysel'in otoritesini öne çıkaran noktalar gösterilerek, bunların ironi ve parodi bağlamında kullanılmasının amaçları belirlenmiştir.

Bireysel ve toplumsal bunalımlar üzerine kurulu bu romanı, Aysel karakteri üzerinden ele aldığımızda ortaya eserin iki katmanlı hâli göze çarpmaktadır. Bu iki katmanın kurgulanışı esnasında anlatıcıların pozisyonları, karakter-anlatıcı Aysel'in otoritesini hazırlayacak şekilde konumlandırıldığı ortaya konmuştur. Aysel'in bilinç akışı tekniği ile zihninin okura yansıtıldığı kısımlar, iç monologlar, resmi dilin gazete, radyo gibi unsurlarla romana aktarılması ve karakterlerin ideolojik farklılıklarının sesleri aslında *bakhtinyen* bir çoksesliliği akıllara getirirse de Adalet Ağaoğlu'nun tüm bu değişik teknikleri kullanırken ironiden faydalanması romanı bambaşka bir yapıya oturtmuştur. Ironi, Aysel için bir otorite sesi yaratarak diğer seslerin üstüne çıkmasına izin vermiş, okurun Aysel'in yanında durmasını sağlamıştır. Aysel'in ölmeye yatışı yanlışlarından kurtulma, özgürleşme ve kalıplardan sıyrılma isteğidir. Bilhassa kadına giydirilen toplumsal cinsiyet rolleri "modernleşme" bağlamında, yaşadığı aile hayatı ve aldığı eğitimler sonrası keskin sınırlar içinde kalan Aysel, kendini bulmak için ölmeye yatmış ve aslında fiziksel bedenini değil, bugüne kadar ki varoluşunu öldürme çabası içine girmiştir. Bu bir tamamen yok olma değil dönüşüm hikayesidir. Bu dönüşüm, dayatılan kimliğinden kurtulma ve o kimlikle hesaplaşma üzerinden kurulmuş olup Aysel'in özel alanına dahil olsa da kamusal olanı da beraberinde gördüğümüz, toplumsal ve sosyolojik değişikliklerin modernite ile parçalanmış kısımlarını da şahit olduğumuz bir anlatıdır.

Ölmeye Yatmak'ı naratolojinin disiplinlerini kullanarak ele almak, ölmeye yatışın tüm sebeplerini görmeye açık hale getirecek ve metni çağdaşlık kılıfı içinde dayatılan tek tip kadın cinselliği ile hesaplaşma anlatısı olarak okumaya imkân sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ölmeye Yatmak, Adalet Ağaoğlu, Naratoloji,

ÇORUM AĞZINDAN BÖLGE AĞIZLARINDA ATASÖZLERİ VE DEYİMLER SÖZLÜĞÜNE KATKILAR

Derya ÖZDEMİR

ÖZET

Canlı bir varlık olan dil; kendine has kurallar çerçevesinde doğar, gelişir ve tarih sahnesinden kaybolur. Canlı bir kavram özelliğine sahip olmasından dolayı zaman içinde değişikliklere uğraması doğal bir durumdur. Dil insanlar arasında iletişimi sağlayan sosyal bir kurum olması sebebiyle de incelenmesi gereken bir kavramdır. Sosyal bir çevrede yaşayan insan yine sosyal bir özelliğe sahip olan bir iletişim aracı ile diğer insanlarla irtibat kurar. Bu irtibat aracı da dildir. Dil kavramını zengin kılan bazı kaynaklar vardır. Bu kaynakların başında gelen de ağızlardır. Diller dilbilimciler tarafından çeşitli kıstaslar gösterilerek gruplara ayrılmaktadır. Ağızlar da dilbilimciler tarafından çeşitli kıstaslar gösterilerek gruplandırılmaktadır. Türkiye Türkçesi Anadolu'da çeşitli ağızlarla konuşulmaktadır. Dilin ağızlara ayrılmasının sebepleri arasında coğrafi koşullar, göçler, iklim ve dilin özellikleri gösterilebilir. Teknolojinin her yere ulaşması ve internet imkânlarının giderek daha kolay elde edilmiş bir şekilde bürünmesiyle de ağızların kullanımı giderek azalmaktadır. Halk arasında konuşulan ancak yazıya geçirilmeyen dilin ömrü o dili konuşan insanların ömrü ile sınırlanmaktadır. Kullanılan bu ağızlar yazıya geçirilerek ölümsüzleştirilebilir. Dilbilimciler tarafından ağızlar çeşitli kollara ayrılmıştır. Çorum ağızı da bu gruplandırmanın içinde batı grubunda dördüncü kısımda bulunmaktadır. Çorum ağızında kullanılan deyimler Çorum ağızına zenginlik katan söz zenginliğidir. Deyimler genellikle gerçek anlamından az çok uzaklaşmış, kendine özgü anlamlar ihtiva eden kalıplaşmış söz öbekleridir. Deyimler, anlatımı güç olan durumların can alıcı bir şekilde izaha kavuşturulması bakımından insanoğlunu yardımına koşar. Deyimlerde Türk dilinin ve Türk insanının zenginliğini, bilgeliğini, mizahi yönünü bulmak mümkündür. Ağız; aynı dil içinde ses, şekil, söz dizimi ve anlamca farklılıklar gösterebilen, belli yerleşim bölgelerine veya sınıflarına özgü olan konuşma dilidir. Türkiye Türkçesi ağızları üzerinde yapılmış çeşitli çalışmaları görmek mümkündür. İl ve ilçe ağızlarıyla alakalı olarak üniversitelerde birçok çalışma yapıldığı görülmektedir. Çorum ağızı ile ilgili olarak da gerek profesyonel gerekse amatör olarak yapılan çalışmalar bulunmaktadır. Yürütülen çalışmalar neticesinde Çorum ağızında kullanılan bazı deyimlerin 'Bölge Ağızlarına Atasözleri ve Deyimler' sözlüğünde yer almadığı tespit edilmiştir. Bu çalışmada Çorum'un merkez köylerinden olan Celilkırı, Deliler, Köprüalan, Yukarı Cerit, Yukarı Saraylı köylerinden elde edilen bazı deyimler açıklanmıştır. Derlenen bu deyimler yine kaynak kişilerden alınan örneklerle izah edilmiştir. Elde edilen deyimlerin dil varlığımıza, ağız araştırmalarına katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Çorum ağızı, söz varlığı, deyimler

*Yüksek Lisans Öğrencisi, Korkut Ata Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Osmaniye/TÜRKİYE, e-mail: deryadede19@hotmail.com

MUHÂSİBÎ'NİN ER-RİÂYE VE İBNÜ'L ARABÎ'NİN ET-TEDBİRÂTÜ'L-İLÂHİYYE ADLI ESERLERİNDE NEFS KAVRAMI

Esra ÖZTÜRK

ÖZET

Bu çalışmamızda Hâris el-Muhâsibî'nin *er-Riâye* ve Muhyiddîn İbnü'l-Arabî'nin *et-Tedbîrât* adlı eserlerinde işledikleri nefis teorileri ele alınmış ve karşılaştırılıp değerlendirilmiştir. Muhâsibî ve İbnü'l-Arabî farklı zamanlarda ve özgün bir şekilde nefis kavramını metinlerinde işlemişlerdir. Muhâsibî, nefsi kötülüğü emreden bir fakülte olarak inşa ederken İbnü'l-Arabî'ye göre nefis, Muhâsibî'nin zıddına bir kötülük öznesi değildir. Nefs, fücür ve takva arasındadır. Değişme (tağyîr)-temizlenme (tathîr) yeri, nehy-emr merkezidir. Nefs hevâya uyarsa kötü, ruha tabii olup akla riâyet ederse iyinin tezahür alanı olur. *et-Tedbîrât*'da ruh ve nefis ile güneş ve ay arasındaki sıfat benzerliği ve tekâbüliyeti hususunda söyledikleri kayda değerdir. İnsanî memlekette hiyerarşisindeki nefsin konumuna dair şema ve nefsin fonksiyonlarına dair geliştirdiği perspektif seyr u sülûk konusunda yeni yaklaşımlar sunar. İbnü'l-Arabî nefsin tesir, ruhun ise tesir eden olduğunu, nefsin ruhun eşi hükmünde bulunduğunu ifade eder. Oysa nefis hevânın eline düşmüş ve esir edilmiştir. Bu gönüllü bir esarettir. Nefsin hevânın elinden alınması için enfüsî bir mücahâde kaçınılmazdır. el-Muhâsibî ise nefsin ayıpları konusunda ilk tahlilleri yapan sûfî sayılabilir. *er-Riâye*'sinde nefis kavramını açık ve basit bir şekilde ifade edilmiştir. Kendini beğenmişlik, büyülenme, haset gibi nefsin hastalıklarını incelikli bir şekilde ve psikolojik tahlillerle ele alarak nefis muhasebesi, nefsi tanıma ve nefisle mücadele konularında temel esasları sistemleştirmeye çalışmıştır. Nefs, kendisinin ürettiği veya kendisinde tezahür eden bütün hastalık ve çatışmalardan kendisini Hakk'ın huzuruna hazırlayarak kurtulabilir. Bu çatışmaların merkezinde de nefse tabiatın dürtülerinden musallat olarak onu Hakk'ın huzurundan uzaklaştıran riya vardır. el-Muhâsibî ve İbnü'l-Arabî'nin nefis yaklaşımlarındaki farklılıklar, tasavvuf düşüncesi açısından zengin bir içerik sunar.

Anahtar Kelimeler: İbnü'l-Arabî, Muhâsibî, nefis

NECİP FAZIL KISAKÜREK “ÇİLE” ESERİNDE PEİRCE’ÜN GÖRÜNTÜSEL GÖSTERGE, BELİRTİ VE SİMGE KAVRAMLARININ KULLANILMASI

Esra YILMAZ

ÖZET

İnsanlar duygu, düşünce, hayal, hedef, sevgi veya nefretlerini yani içsel, ruhsal, zihinsel yaşadığı benliklerini kimi zaman doğrudan şekilde söz, davranış, tavır, üslup v.b ile ifade ederken kimi zaman dolaylı şekilde resim, heykel, şiir, şarkı, dans vb. ile ifade etmektedir. Verilmek istenen mesaj insanlar tarafından göstergelerle sunulmaktadır. Gösterge yaratan bir varlık olarak Necip Fazıl Kısakürek’ in şiirleri de derin bir anlam dünyası barındırır. Necip Fazıl’ın “Çile” eserinde kullandığı göstergeler çeşitliliği ve taşıdığı anlamlar, onun duygu, düşünce ve hayallerini belirleme de önemli rol oynar. Necip Fazıl’ın varlığı, dünyayı, yaşamı anlamlandırma çabası oluşturduğu göstergelerin altında yatan anlamı çözüldüğünde ortaya çıkacaktır. Göstergeleri incelemek ise göstergebilimin alanıdır. Göstergebilim, insanın düşünme vasıtasıyla kendisine ve kendisi dışındakilere anlam yükleyerek oluşturduğu simge, imge, sembol, işaret ile ortaya koyduğu göstergelerin yorumlanması, üretilmesi ve işaretleri anlama sürecini içeren bir bilim dalı olarak karşımıza çıkmaktadır. Peirce göstergebilimin sistemleşmesine sebep olan filozoflardan biridir. Göstergebilimine mantıksal bir yapı olarak bakan Peirce ise göstergebilimi anlam bağlamında oluşturduğumuz düşünceleri daha iyi anlamamız açısından göstergebilimi görüntüsel gösterge(ikon), belirti(indeks), simge(sembol) olarak üç sınıfa ayırır. Görüntüsel gösterge, dil kullanmadan aktarılan, görüntüden ibaret olan, gösterenin göstergesinin fiziksel varlığının gösterilen kişinin zihninde canlanması sonucu anlamlandırıp anlam yüklenmesi halidir. Belirti, gösterenin gösterilenle bağlantısının olduğu, aralarındaki ilişkinin sebep sonuç oluşturduğu olaylar bütünüdür. Simge ise gösterenin nesne ile bağlantısının uzlaşma, anlaşma veya kural yolu ile elde edilmesidir. Peirce’ün üçlü tanımı ve sınıflandırma biçiminin temelinde ve de Necip Fazıl’ın eserlerinin temelinde genel olarak onların benlik, evren ve Tanrı anlayışına bakışları etkili olmuştur. Necip Fazıl’ın seçtiği imgelerin hem teorik hem uygulamada bizimle beraber olması, hayat içinde varlığını hissettirmesi, onun günümüze kadar ulaşmasını ve etki yaratan bir alan olmasına sebep olmaktadır. Necip Fazıl genel olarak yalnızlık, ölüm, tabiat, zaman, iman, hakikat, inanç, akıl, boşluk, kadın, tasavvuf, insan, korku, poetika, metafizik, dava ve benzeri konularda gösterge dünyası yaratmıştır. Bu çalışmada sembolün ortaya çıkması sürecinde mesajı ileten kişi, imgeleyen insan sıfatıyla, aktif özne durumunda olan Necip Fazıl Kısakürek’in “Çile” eserine gösterge bilimsel yöntemin açtığı pencereden bakılmış ve Necip Fazıl Kısakürek’in şiirlerindeki anlam dünyası, Peirce’ün sınıflandırması temel alınarak bir çözümleme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çile, Görüntüsel Gösterge, Belirti, Simge, Göstergebilim

İLK BEŞ KÜRESEL FİNANS MERKEZİ VE İSTANBUL'UN FİNANS MERKEZİ OLMA POTANSİYELİ

AHMAD EDRIS FAQIRI
DOÇ.DR. EMİN HÜSYİN ÇETENAK

ÖZET

Finansal kurumların ve küresel arz ve talebin daha verimli hizmet sunmak hedefiyle, bir araya gelmesini sağlayan finans merkezleri hem bulunduğu ülkenin hem de uluslararası çapta ekonomik faaliyetlerinin güçlenmesinde ve sürdürülebilir ticaret bağının oluşumunda önemli rol oynamaktadırlar. Finans merkezleri dışarıdan yatırım sağlama fırsatı yaratarak yabancı yatırım cazibe potansiyelini daha da etkin kılmaktadır. İlk beş küresel finans merkezleri sıralamasında birinci ve ikinci sırada yer alan New York (ABD) ve Londra (İngiltere) batının ekonomisine katkı sağlayan finans merkezleri olarak önemli bir konuma sahiplerdir.

Asya ekonomisinde de katkısı olan başta Çin merkezli finans merkezleri Şanghai ve Hong Kong olmak üzere Tokyo (Japonya), Singapur ve Dubai önemli finans merkezleri arasında sayılabilir. İstanbul'un küresel finans merkezi olma potansiyelini incelemeyi amaçlayan bu çalışmada; Küresel yetkinliğe sahip Uluslararası Finans Merkezleri İndeksi (GFCI) "Rekabet Alanları" bağlamında İstanbul'un durumu incelenmiştir. İstanbul'un küresel finans merkezine dönüşmesinin Türkiye ekonomisi açısından önemli etkileri olacağı gibi, aynı zamanda politik, sosyal ve hukuki açıdan da önemli etkileri olacaktır. İstanbul'un küresel finans merkezi haline gelmesinin beraberinde; ekonomik gelişme ve büyümeyi, finansal istikrarı ve istihdam olanaklarını getirmesi beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Finans, Finans Merkezleri, Uluslararası Finans Merkezi İndeksi, İstanbul Finans Merkezi

ÖZET

Sözlükte “dönüp varmak, dönüp gelmek” anlamındaki *evl* kökünden türeyen *te'vil* terim olarak “naslarda geçen bir lafzı bir delile dayanarak aslı mânâsından alıp taşıdığı muhtemel mânâlardan birine nakletmek” anlamına gelir. Müteşâbih âyetlerin te'vili konusunda âlimler farklı yaklaşımlar sergilemiştir. Bazı âlimler te'vil yoluna başvurmayı câiz görmeyip, müteşâbih âyetlerin te'vil edilmesi için değil insanların onlara inanması, kulluk ve teslimiyetlerinin sınanması için gönderildiğini ileri sürmektedir. Bazı âlimler ise müteşâbih âyetleri iki kısma ayırıp anlamları sadece Allah tarafından bilinen müteşâbihlerin te'vil edilemeyeceğini; buna karşılık anlamları ilimde derinleşmiş âlimlerce bilinmeye elverişli olan müteşâbih âyetlerin te'vili edilebileceğini iddia etmektedirler.

İbn Rüşd'e göre ise te'vil, bir lafzı gerçek manasından çıkararak mecâzi bir manaya götürmektir. Ona göre burhan ile ulaşılan bir neticenin şeriatın zâhirine aykırı olması durumunda te'vil devreye girmektedir. Ancak bu durumda te'vilin Arap dilinin kaidelerine uygun bir şekilde yapılmasını şart koşar. Ona göre şeriat lafızların hepsini zâhiri anlamları ile anlamak zorunlu olmadığı gibi nasların hepsini te'vil etmek sureti ile zahiri manalarının dışına çıkarmak da doğru olmaz. Bu noktada âlimler herhangi bir ihtilaf yok iken, hangi nasların te'vil edilip hangilerininin te'vil edilemeyeceğinin tespiti hususunda ihtilaf vardır.

İbni Rüşd te'vil yapabilmek için kıstaslar getirmiştir. Öncelikle te'vil edilecek metnin dilinin çok iyi bilinmesi gerekir. İkinci olarak te'vil yapan kişinin te'vile ehliyetli olması gerekmektedir. Üçüncü olarak hangi nasların te'vil edileceğini belirlemek gerekir. Bu şartlar sağlandıktan sonra yapılan doğru te'villerin avamdan gizlenmesi de şartlardan biridir.

İbni Rüşd'e göre Kur'an anlam bakımından üç farklı boyuta sahiptir. İlk olarak Kur'an'da kolayca anlaşılabilir bazı ifadeler vardır ve bu ifadeler te'vile ihtiyaç duymazlar. İkinci olarak, bazı ayetlerde bir kapalılık vardır, ancak bu kapalılığı açmak için gerekli ipuçları da vardır. Bu durumda te'vil oldukça kolaydır. Üçüncü olarak ayette bir kapalılık vardır fakat bu kapalılığı açmak için gerekli ipuçları açık değildir. Bu durumda te'vili Kur'an-ı Kerim'in tabiriyle “ilimde derinleşmiş olanlar” yapmalıdır.

İbni Rüşd şeriat lafızlarına yaklaşım konusunda insanları üç sınıfa ayırır. Birincisi halkın çoğunluğunu oluşturan ve asla te'vil yetkisi olmayan hatâbe ehlidir. İkinci sınıf olan cedel ehli cedeli te'villerin peşine düşen kelamcılardır. Üçüncü sınıf ise kesin te'vil ehliyetine sahip olan, tabiatları ve meslekleri gereği hikmet sanatına sahip olan burhan ehli filozoflardır.

Ona göre halk, nasların zahiriyle yetinmeli ve yorumlardan uzak durmalı, anlayamadıkları yerleri de te'vil etmeyip, bilenlere sormalıdır. Kelamcılar ise, te'vil konusunda bir dereceye kadar yetkilidirler; fakat onların te'vil yapabilecekleri ayetler son derece sınırlıdır. Dolayısıyla onlar, bu tür ayetleri yorumlamaktan uzak durmalı, özellikle manası son derece kapalı ayetleri asla te'vil etmemelidirler. Te'vil konusunda tek yetki, İbn Rüşd'e göre, filozofların elindedir. Onlar, sahip oldukları burhâni bilgi sayesinde bu yetkiye sahip olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İbn Rüşd, Te'vil, Te'vil Anlayışı

II. MEŞRUTİYET DÖNEMİNDE HİNDİSTAN MÜSLÜMANLARININ OSMANLI İLE MÜNASEBETLERİ

Muhittin ABALI
Can Eyüp ÇEKİÇ

ÖZET

Bilindiği üzere meşrutiyet kavramı, sadece padişahın söz sahibi olduğu değil de yasa yapan bir meclisin olduğu onların başında ise bir başbakanın olduğu ve onlarında devlet yönetiminde söz sahibi olduğu bir yönetim biçimidir. Osmanlı Devleti'nde meşrutiyet ilk defa II. Abdülhamit'in tahta geçmesiyle 23 Aralık 1876 tarihinde ilan edilmiştir. Ancak II. Abdülhamit, Kanun-i Esasi'nin 113. Maddesine dayanarak 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşını sebep göstermiş ve meclisi feshetmiştir. Bu fesihten sonra iktidarı tek başına sağlayan II. Abdülhamit, başlarda devleti mümkün olduğu en geniş haliyle korumak amacıyla Osmanlılık politikasına yönelse de dönemin getirdiği ilişkiler ve siyasi dengeler İslamcı bir politika güdümesine sebebiyet vermiştir. II. Abdülhamit padişahlık yaptığı yılların büyük bölümünde devleti hilafete dayalı bir sistemle yönetmiş, tüm Müslümanların lideri anlamına gelen halife unvanını sık sık kullanmıştır. Ayrıca II. Abdülhamit tüm Müslümanların birlik ve dayanışma içerisinde olmasını amaçlamış halifenin tüm Müslümanların koruyucusu ve kollayıcısı olduğunu çokça dile getirmiştir. 1908 de ilan edilen Meşrutiyet ve sonrasında gelen Abdülhamit'in tahttan indirilmesi olayı Osmanlı Devleti'nin bambaşka politikalar ile yönetilmesini sağlamıştır. Bu değişen politikalardan konumuzu en çok ilgilendiren ümmetçi politikadan Türkçülük politikasına geçiştir. Her ne kadar bu dönemde Türkçülük politikasına geçiş olsa da ümmetçilik tamamıyla terk edilmemiştir. Bu sebeple hilafet gücü, Abdülhamit devrindeki kadar olmasa da II. Meşrutiyet döneminde de önemli bir koz olarak iç ve dış siyasette kullanılmaya devam edilmiştir. Bu bildiride II. Meşrutiyet döneminde ki hilafet gücünün Hindistan da ki yansıması konu edinilecek olup bu coğrafyadaki Müslümanlar ve Osmanlı Devleti'nin ilişkileri irdelenecektir. Hindistan Müslümanlarının Osmanlı hilafetine duyduğu yakınlık 1840'larda kendisini göstermeye başlamıştır. Bu dönemde Hindistan coğrafyasında İngiliz hakimiyetinin artması en çok Müslümanları etkilemiştir. Zira Müslümanların bu coğrafyada siyasi hakimiyetlerini kaybetmesi en önemli sebebidir. 1836'da İngilizcenin resmi dil olması ve İngiliz misyonerliğinin etkisini artırması üzerine Müslüman halk iyice endişeye, korkuya ve ümitsizliğe kapılmıştır. Bunların sonucunda kendilerine ümit verecek bir yol arayışına koyulan Hindistan Müslümanları manevi bir ümit verecek olan kaynak arayışını dönemin en büyük İslam devleti olan Osmanlı devletine yakınlık ve ilgi duymasıyla bulmuştur. Sonraki dönemlerde bu yakınlık devam etmiş ve Osmanlı ile Hindistan Müslümanları arasında güçlü bir bağ oluşmuştur. Konumuzu da teşkil eden bu bağ, bildiride irdelenirken Hindistan coğrafyasında yaşayan Müslümanların yaşamına, mezheplerine, İslam'a bakış açılarına hatta II. Meşrutiyetten önceki Osmanlı-Hindistan ilişkileri de değinilecektir. Tüm bu konular, arşiv kaynakları, II. Meşrutiyet ve Hindistan hakkında yazılıp çizilen önemli eserler ışığında bildiride sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hindistan Müslümanları; Hilafet, II. Meşrutiyet

21.YÜZYILDA TÜRK BÜROKRASİSİ VE BÜROKRASİDE KADININ YERİ

Abdulsamet KARADAĞ

ÖZET

Bu çalışmada temel amaç bu gelişen ve büyüyen teknolojik gelişim çağında gelişemeyen Türk bürokrasi ve onun ekseninde geç kalınmış bürokraside kadının görevleri ve sorumlulukları konusunu ele alacağız. Weber'in bürokrasisinden başlayarak bugüne kadar ki bürokrasi yaklaşımlarını ve bunun örneklerini alt başlıklar altında inceleyeceğiz. Öncelikle bürokrasi kavramının tanımı ve kapsamının ortaya konulması önem arz etmektedir. Bu bağlamda çalışmada, bürokrasi kavramının tanımı ve kapsamı ile bürokrasi kuramları öncelikli olarak ele alınmaktadır. Türk Bürokrasi ve onun gelişimini nasıl etkin hale getirebiliriz ve sonrasında 'da kadının bürokrasideki yeri ve önemini inceleyeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Bürokrasi, Türk bürokrasisi, Kadın, Bürokrasi gelişimi

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

COVID-19'UN TURİZM HİSSELERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Gülsüm DURAK

E. Hüseyin ÇETENAK

ÖZET

2019 un aralık ayının sonlarına doğru Çin'in Wuhan kentinin Hubei eyaletinde çıkan Covid-19, 11 Mart 2020 tarihinde DSÖ (Dünya Sağlık Örgütü) tarafından pandemi (salgın) ilan edilmesiyle birlikte küresel çaplı ekonomik krizi de beraberinde getirmiştir. Birçok sektörü etkisi altına alan pandemiden turizm sektörü de büyük oranda etkilenmiştir.

Bu çalışmada 10 Şubat 2020-31 Mayıs 2020 tarihleri arasındaki Borsa İstanbul'da yer alan 8 Turizm Şirketi Hisselerinin ve turizm endeksinin (BİSTTurizm) getirileri baz alınarak, 10 Mart 2020 tarihinde Türkiye'de ortaya çıkan ilk vakanın turizm endeksleri üzerinde bir etkisi olup olmadığı, meydana gelen değişimler incelenerek, olay analizi yöntemiyle tespit edilmeye çalışılmıştır. Böylece günlük gerçekleşen vaka, ölüm sayılarının turizm getirilerine etkisi olup, olmadığı hakkında bir öngörü oluşmuş olacaktır.

Araştırmada test edilecek değişkenlere uygun olarak olay çalışması (event study) yöntemi kullanılmış olup, bu yöntemin herhangi bir durum ya da olay karşısındaki etkisini görmek, incelemek amacıyla kullanılmaktadır. Çalışmada olay penceresi (T-3,T+3) olarak alınmıştır. Elde edilen analiz neticesinde, olaydan sonraki günlerde (T+2) anlamlı bir artış olduğu gözlemlenmiş olup, genel bir değerlendirme ile COVID-19'un Bistturizm getirisi üzerlerinde anlamlı bir etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Turizm, Olay Analizi

AAĞ TOPLUMUNDA HALK EDEBİYATI ÜRÜNLERİN YENİDEN DOLAŞIMI (PANDEMİ SÜRECİ ÖRNEĞİ)

Bestami BOZOĞULLARINDAN

ÖZET

Tarihi süreç içerisinde insanlığın iletişim biçimleri değişiklik göstermiştir. Söz konusu iletişim devrimleri teknolojinin gösterdiği gelişimler ile paraleldir. Kültürün kayıt ve aktarımı insanın bilgiye hakim olması ve kullanması ile birlikte sözlü, yazılı ve elektronik ortamlarda gerçekleşmiştir. Walter Ong'un iletişimin sadece söze dayandığı ve yazıdan haberi olmayan toplulukların oluşturduğunu söylediği sözlü kültür ortamı yazının hayatımıza girmesiyle birlikte yerini yazılı kültür ortamına bırakmıştır. Fakat bu durum sözlü kültürün tam olarak ortadan kaybolduğu anlamına gelmemektedir. Sözlü kültürün mirası yazılı ve elektronik ortamlarda da devam eder. Kültürün kayıt ve aktarım biçimleri değiştiğçe kültürel içerikler de değişime uğrar. İnternetin yaygınlaşması ekonomik, siyasi ve sosyal alanlarda tamamen bir dönüm noktası olur. İletişimin unsurları arasındaki mesafe kavramını önemsizleştirilmesi onu sadece teknolojik bir gelişme olmaktan çıkarmış ve ekonomik, siyasi, kültürel alanların yeniden inşasında önemli bir konuma getirmiştir. Jan van Dijk sanal ağlar üzerinden iletişime geçen toplum modelini "ağ toplumu" olarak tanımlar. Kültürün paydaşlarının etkileşime girdiği bu ortamda bir sanal kültür meydana gelir. Halk biliminin inceleme sahasının hangi alanları kapsadığı araştırmacılar tarafından çokça tartışılmış konulardan biridir. Ruhi Ersoy, "bireyi ve toplumu konu edinen disiplinler, çağın şartlarıyla birlikte ortaya çıkan sosyal değişmeye paralel olarak kendilerini yenilemek durumundadır" diyerek folklorun statik değil dinamik bir inceleme alanı olduğuna işaret etmektedir. Teknolojik gelişmeler neticesinde kültürün evrildiği durum folklorun alan/saha kavramının da yeniden gözden geçirilmesi gerektiği sonucunu doğurmuştur. Son dönemde yapılan çalışmalar incelendiğinde sanal kültürün halkbilimcilerin çalışma alanı içerisinde girmeye başladığı görülmektedir. Sanal kültür ortamında gönderici ve alıcı arasındaki mesafe önemsizleşir, kültürel içerikler hızlı bir biçimde dönüşüme sokulma imkanı bulur. İnternet ortamında dolaşıma sokularak dönüştürülen kültürel içeriklerden biri de halk edebiyatı ürünleridir. Söz konusu durumun görüleceği güncel örneklerden biri 2019 yılında başlayan COVID-19 salgın sürecidir. Bu süreçte fıkra, atasözü, mani gibi folklorik ürünlerin salgın sürecinde yeniden yorumlanıp dolaşıma sokulduğu görülmektedir. Âşıklar çeşitli sosyal mecralarda virüs ile ilgili şiirlerini doğaçlama yahut önceden hazırlayarak icra etmişler ve böylece sözlü kültürdeki toplumsal rollerini yeni mecralara taşımışlardır. Pandemi sürecinde yeniden yorumlanan veya yaratılan halk edebiyatı ürünlerinin temel eksenini mizah üzerinedir. Bu süreçte dolaşıma sokulan fıkra, mani, atasözü gibi halk edebiyatı ürünlerinde virüse mizah yoluyla bir tepki verildiği görülmektedir. Çalışmada kültürün kayıt ve aktarım biçimlerinin geçirdiği dönüşüm bağlamında salgın sürecinde yeniden yorumlanan halk edebiyatı ürünleri değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sanal kültür, İletişim, Ağ Toplumu, Halk Edebiyatı Ürünleri

ESKİ TÜRK İNANÇ SİSTEMİ KAYNAKLI DOĞA ALGISININ ÂŞIK ŞİİRİNE YANSIMALARI

Bestami BOZOĞULLARINDAN

ÖZET

İnsan, yeryüzünde bulunduğu andan itibaren doğa ile etkileşim içerisinde yaşamış bir varlıktır. Bu süreç içerisinde hem doğadan etkilenmiş hem de onu etkilemiştir. Fakat bu etkileşim tarih boyunca aynı doğrultuda olmamıştır. İnsanlığın bilgi seviyesinin günümüzle kıyaslanamayacak kadar az olduğu devirlerde doğa içerisindeki insan görüngüsü yalnızca doğanın bir parçası konumundadır. Sonraki dönemlerde insanlığın bilgi ve tekniğini arttırması neticesinde doğa-insan ilişkilerinde köklü bir değişim ortaya çıkmıştır. Nesneye hükmetme bilgisine sahip olan insan artık kendisini doğanın bir parçası değil efendisi olarak görmeye başlamıştır. Bu bağlamda doğayı tahrip yetkisini kendinde görmeye başlayan insan günümüzde onarılamayacak boyutlara gelen çevre sorunlarının müsebbibi konumuna gelmiştir. Çevre sorunlarının temelinde insan unsuru yatmaktadır. Dolayısıyla çözüm insandan ve onun zihin yapısını etkileyen unsurlardan bağımsız düşünülemeyecektir. Edebiyat, insanın ruhsal ve bilinçsel yapısını etkileyen unsurların başında gelmektedir. Ekoeleştirici, edebiyat eserleriyle insanın bilinç yapısının değiştirilebileceğini ve çevre problemlerine çözüm getirilebileceğini savlayan bir edebiyat kuramıdır. Yabancı literatürde konu ile ilgili çok sayıda çalışma yapılmış olmasına karşın bizim literatürümüzde çalışmaların nicelik ve nitelik bakımından eksikliği göze çarpmaktadır. Oysaki göçebe yaşam tarzının neticesinde doğa ile hep iç içe bir yaşam süren Türklerin, asırların birikimi neticesinde oluşturdukları kültür, doğa-insan ilişkileri konusunda pek çok şey söylemektedir. Gök-Yer/Su-Atalar biçiminde formüle edilen eski Türk inanç sistemi içerisinde doğayı oluşturan unsurlar canlı olarak kabul edilmiş ve dolayısıyla kutsanmışlardır. Bu algılayış neticesinde insan ve doğa birbirine özdeş olarak düşünülmüştür. Günümüzde çevre problemlerine çözüm önerisi getirmek amacıyla ortaya çıkmış olan derin ekoloji, toplumsal ekoloji, ekofeminizm gibi yaklaşımlar incelendiğinde söz konusu yaklaşımların çözüm önerisi olarak insan merkezli anlayış yerine çevre merkezli anlayışı önerdikleri görülmüştür. Bu doğrultuda eski Türklerin doğa algısının bahsedilen yaklaşımlarla paralel olduğu görülmüştür. Eski Türk dininin doğa algısı şamanistik dönemden itibaren nesilden nesile aktarılmış ve kendisini göstermeye devam etmiştir. Türk kültüründeki doğa algısının ifade edicilerinden biri de âşıklardır. Tarih boyunca toplumsal rolleri gereği yönlendirici misyon üstlenen âşıklar, ortaya koymuş oldukları ürünlerde eski Türk kültüründeki doğa algısını da yansıtmışlardır. Bu bağlamda bildirimizde ilk olarak çevre sorunları, bu sorunlara getirilen çözüm önerileri üzerinde durulacak daha sonra eski Türk kültüründeki doğa algısının âşık şiirindeki yansımaları incelenmeye çalışılacaktır. Bildiride yer verilen örnekler çevre korumacı yaklaşımı yansıtanlar arasından seçilmiştir. Âşıklık geleneğinde pek çok âşıkta rastlayabileceğimiz bu yaklaşımı bütün yönleriyle ele almak daha hacimli bir çalışmanın konusu olabileceğinden dolayı seçilen örneklerden hareketle eski Türk kültüründeki doğa algısının âşık şiirindeki yansımaları genel hatlarıyla ortaya konulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ekoeleştirici, Âşık Şiiri, Doğa

POPÜLER ÇOCUK SENDROMU VE POPÜLERLİĞİN ÇOCUĞA ETKİLERİ

Mustafa Emre Can DALKILIÇ

ÖZET

Popülerlik, bir ya da birkaç önemli özellik ve yetenek sonucu ortaya çıkmaz. Pek çok özelliklerin ve yeteneklerin bir araya gelmesi çocuğun ailede, okulda, çevrede ve toplumda popülerlik kazanmasını sağlayabilir. Özgüveni yüksek olan çocuklarda daha sık görülen **popüler olma isteği**, ayrı bir duruş ve liderlik vasfına sahip olmayı da beraberinde gerektirir. Özellikle çocuklarda 4-5 yaşından itibaren başlayan popülerlik eğilimi, telefon, tablet, bilgisayar, elektronik aletler ve sosyal medya gibi iletişim araçlarını yoğun olarak kullananlarda ilkökul döneminde artarak devam etmektedir.

Popüler olma veya popülerlik, çocuk için tek başına sorun teşkil eden bir durum değildir. Popülerlik, lider konumunda olan bir çocuğun, çocuk olması ve çocukluk gereği davranış ve sorumlulukları dışında reşit olanların, iş, görev ve sorumlulukları düzeyinde bazı iş, işleyiş, rol ve sorumluluklar yüklenmesi söz konusu olduğunda probleme yol açmaktadır. Çocuğun popülerlik kazanımı sonrasında elde ettiği ünlü olma ve dikkatin kendisine yönelmesi gibi durumlar, çocuğun gelişimi, öğrenimi ve kazanımları açısından gereksiz, yerinde olmayan rol edinimi, rol karmaşası, aşırı özgüven, ego patlaması şeklinde bazı olumsuz davranışlar gerçekleştirmesi gibi sonuçlar doğurabilmektedir. Bu sorunlar arasında en önemlisi popüler çocuğun öğreniminin aksaması ve eğer gözetim ve denetim söz konusu olmazsa, bazı maddi ve manevi istismar durumlarının ortaya çıkmasıdır.

Çocuklardaki popülerlik eğilimi iyi bir şekilde takip edilmez ise, popüler olan çocuklar zamanla karşı karşıya kalabileceği sorunlar ile baş edemeyebilirler. Bu nedenle popüler çocuklar, “Popüler Çocuk Sendromu” yaşayabilirler. Popüler çocukların yaşayabileceği bu sendrom, ilerleyen zamanlarda narsisizmle karışık olarak devam eden farklı problemlere yol açabilir. Popüler Çocuk Sendromu yaşayan popüler çocuklar, başta ailesi olmak üzere, okul öncesi öğretmenlerinin, rehber öğretmeninin ve sosyal hizmet kapsamında çocuk gelişimcilerinin, sosyal hizmet uzmanlarının, psikologların yardımına ihtiyaç duyabilir. Popüler çocuğun bu tür sorunlarla karşılaşmaması ve karşı karşıya kalabileceği sorunların aşılması noktasında çocukla yasal açıdan ilgili olan bu veli, vasi ve yetkililerin görev ve sorumlulukları kaçınılmazdır.

Bu araştırmada ilk önce popüler/lik, çocuk ve sendrom kavramları hakkında genel bilgiler verilmektedir. Daha sonra popüler çocuk olmak ve popüler çocukların özellikleri incelenmektedir. Popüler çocuk sendromu ve popülerliğin çocuğa olumlu-olumsuz etkisi ortaya konulduktan sonra popüler çocuğun yaşayabileceği ve karşı karşıya kalabileceği bazı sorunlar belirlenerek bunların doğuracağı sonuçlar, ailenin, popüler çocuğa yaklaşımı, gözetimi ve yardımı, çocuk, aile ve toplum açısından değerlendirilerek çalışma tamamlanmaktadır. Araştırma, konu ile ilgili kaynaklardaki bilgi ve bulguların taranması, değerlendirilmesi, analiz ve sentezlenmesi çerçevesinde tamamlanıp sonuçlandırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Popüler, Popüler Çocuk, Popüler Çocuk Sendromu, Narsisizm

ÖZET

Gazâlî *el-Münkız* 'da kendi deneyim ve gözlemlerinden yola çıkarak hakikati arayanları dört sınıfa ayırmaktadır: Kelamcılar, bâtînîler, filozoflar ve sûfiler. Kelamcıların re'y ve istidlal ehli olduklarını, bâtînîlerin ta'lim ehli olduklarını ve masum imama inandıklarını, felsefecilerin mantık ve burhana dayandıklarını, sûfilerin ise mükâşefe ve müşahede ehli olduklarını belirtir. Gazâlî kelamdan istifade ettiğini ancak onu yeterli bulmadığını, bâtînîleri taklit yoluna gittikleri için benimsemediğini, felsefeyi hafif ve hakir gördüğünü ve nihayet sûfî yaşam tarzını benimsediğini dile getirir.

Ehli sünnet akaidine muhalif görüşler beyan eden filozofların ve bâtînîlerin sapkınlığa sebep olduğunu belirten Gazâlî özellikle bu iki grubu hedef alır. Gazâlî'nin yaşadığı dönemde bâtînîler etkinliklerini artırmış ve Selçuklar onlara karşı bazı tedbirler almak zorunda kalmıştı. Gazâlî'nin söz konusu tedbirler kapsamında böyle bir projenin parçası olduğu sıklıkla dillendirilmektedir. Öyle ki onun felsefecilere yönelik eleştirilerinin bir nedeni de filozofların görüşleri ile batınîlere teorik destek sağladıklarına inanmasıdır.

Herhangi bir grubun görüşlerini derinlemesine öğrenmeden onları eleştirmeyeceğini söyleyen Gazâlî filozofların görüşlerini öğrenmek adına belli bir süre felsefe ile meşgul olmuştur. Gazâlî neticede filozofların hak ile batılı birbirine karıştırdıklarını söyler. Burada Gazâlî'nin hak dediği Kur'an ve sünnet iken Bâtıl, Kur'an ve sünnete ters olduğunu düşündüğü görüşlerdir. Gazâlî araştırmaları neticesinde filozofların sözlerindeki çarpıklığı, tespit edip, onların aldatmalarına ve hilelerine vakıf olduğunu söyler. İlk olarak felsefeyi üç kısma ayırır: Dehriyeler, Naturalistler ve İlahiyatçılar. Gazâlî asıl hedef aldığı İlahiyatçıların aksine Dehriyeler ve Naturalistler hakkında çok az şey söyler.

Filozofları üç gruba ayıran Gazâlî felsefi ilimleri altıya ayırmaktadır. Bunlar: Matematik, mantık, tabiat bilimleri, ilahiyat, siyaset ve ahlak. Gazâlî söz konusu ilimleri din ile çelişip çelişmemeleri açısından değerlendirmektedir. Söz gelimi matematik ilmi özü itibarı ile dinin hükümleri ile çelişmez. Aksine bu ilimler iyice bilindiği takdirde kesin delile ve burhana dayalıdır. Ancak din açısından arızî olarak bazı tehlikelere yol açabilir. Mantık ilminin içerdiği bilgilerin de olumlu ya da olumsuz dinle hiçbir ilgisi yoktur. Ancak filozoflar mantık ilminde belirlenen kesin bilginin şartlarına ilahiyat söz konusu olduğunda uymazlar. Buda bazı yanlış anlamalara sebep olur.

Benzer şekilde bütün olarak âlemi, canlıları, maddeleri vb. inceleyen tabiat ilimlerini inkâr etmek de dinin şartları arasında yer almaz. Ancak dine zarar verebilecek bazı meseleler müstesnadır. Bu konuda ilke şudur: "Tabiat olayları Allah'ın emri altındadır. Kainatta bulunan her şey yaratıcısı tarafından hareket ettirilmektedir; onun emrine ve iradesine bağlıdır."

Gazâlî siyaset biliminin yönetim ve dünya işlerinin yürütülmesi ile ilgili hikmetli sözlerden ibaret olduğunu ve bu ilimdeki hakikatlerin önceki peygamberlerden alındığını ileri sürer. Kaynağı itibarı ile hak olan bu ilimler filozofların elinde bazı tehlikelere yol açabilmektedir.

Gazâlî'ye göre filozofların yanlışlarının çoğu ilahiyat alanında ortaya çıkar. Onlar mantık alanında ileri sürdükleri burhan şartına ilahiyat alanında bağlı kalmamışlardır. Hak ve batılı ayırmada şeriatı ölçüdür. Bu nedenle dine doğrudan karşı olan ateist ve deist filozofların batıl oldukları apaçık ortadadır. Oysa asıl tehlike hak ile batılın birbirine karıştığı ilahiyatçı filozoflarda ortaya çıkmaktadır. Özellikle halkın onlardan korunması gerekir. Gazâlî halkı dine aykırı düşüncelerden korumak için dinle özsel olarak çelişme bile matematik ve mantık bilimlerini halka yasaklamayı göze almıştır. Sonuç olarak akıl tek başına hakikate götürmez, dinin esas alınması gerekir.

Anahtar Kelimeler: Gazâlî, Münkız, Felsefe, Akıl, Nübüvvet.

MİLLİ KÜTÜPHANE'DE KAYITLI "06 MİL YZ CÖNK 31" NUMARALI CÖNKTE YER ALAN ŞİİRLERDE SEVGİLİDE GÜZELLİK UNSURLARININ TESPİTİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Salih KOCA

ÖZET

Bizi bir arada tutan birlik ve beraberlik içerisinde yaşamamızı sağlayan bazı kültürel değerlerimiz vardır. Bu değerlerimizden birisi de şüphesiz cönklerdir. Yazının henüz halk arasında kullanılmadığı zamanlarda halk, iletişimini sözlü kültür ortamında sürdürüyordu. Bazı gün ve gecelerde elinde sazıyla karşımıza çıkan saz şairleri halka masallar, destanlar, efsaneler anlatıyor; türküler yakıyordu. Zaman içerisinde yazının halk arasında yaygın şekilde kullanılmasıyla birlikte sözlü kültür ortamında anlatılan, söylenen, yakılan folklor malzemeleri unutulmamak amacıyla olsa gerek bazı kişilerde bunları kayıt altına alma gereksinimini hissettirmiştir. Cönklerin bu şekilde ortaya çıktığını söylememiz mümkündür. Cönkler saz şairlerinin kendi şiirlerinin ya da başka şairlerin beğenilen şiirlerinin yazıldığı uzunlamasına açılan dışı genellikle deri kaplı özel defterlerdir. İçerisinde türkü, semai, şarkı, mani, destan, efsane, halk hikâyesi gibi daha pek çok halk bilimi unsuru barındıran cönkler klasik edebiyata ait şiirler, dini tasavvufî unsurlar ve kişisel notları da içerisinde barındırmaktadır.

Biz de cönklerin bu önemlerinin farkında olarak çalışmamızı bir cönk üzerinde yapmaya karar verdik. Çalışmamızda faydalandığımız cönk Ankara Milli Kütüphane'de kayıtlı "06 Mil Yz Cönk 31" numaralı cönk'tür. Bu çalışmadaki amacımız ismi geçen cönk içinde yer alan şiirlerde "Sevgilide güzellik unsurları"nın neler olduğunu tespit ve tahlil etmek ardından bu unsurların ele alınış şekillerini cöngü kaleme alan/derleyen kişinin edebi zevkine göre değerlendirmek ve yorumlamaktır.

Değerlendirme ve yorumlamayı cöngü kaleme alan/derleyen kişinin edebi zevkine göre yapmamızın sebebi cönklerin içerisinde farklı şairlere ait şiirlerin yer almasıdır. Bizim bir şairin cönkte yer alan birkaç şiirinden hareketle edebi kişiliği hakkında yorum yapmamız doğru olmaz. Çalışmada bu durumu göz önünde bulundurarak sevgilide güzellik unsurlarını değerlendirirken şiiri yazan şairin edebi kişiliğinden ziyade cöngü kaleme alan/derleyen kişinin edebi zevk ve düşüncesine göre değerlendirme ve yorum yapmayı uygun bulduk.

Çalışmanın planlı ve sistematik bir şekilde ilerleyebilmesi için Cemal Kurnaz'ın "Hayâlî Bey Divanının Tahlili" kitabının içindekiler kısmında yer alan "Sevgilide Güzellik Unsurları" tasnifine göre çalışmamıza yön vermeye karar verdik. Tespit ettiğimiz unsurlara göre bu tasnifte eklemeler ve çıkarmalar yaptık.

İncelediğimiz cöngü yazıya geçiren/derleyen kişi hakkında herhangi bir bilgiye denk gelmedik. Cönkte 1160 tarihine rastladık. Bu tarihin kesin olmamakla birlikte cöngün yazıya geçirilme ya da derlenme tarihiyle ilgili olduğunu düşünmekteyiz. Elimizdeki cöngün içerisindeki şiirlerde gözle görülür şekilde yazım imla farklılığının olması farklı kişilere ait yazmaların bu cönkte birleştirilmiş olabileceğini düşündürmektedir.

Cönkte yer alan şiirlerde sevgiliden sultan, şah, şeh, şuh, efendi, dilber, dilrubâ, taze, tabip, afet; cefakâr, nazlı, zalim gibi isimlerle bahsedilmiştir.

Cönkte tespit ettiğimiz sevgilinin güzellik unsurları ve geçtiği yerlere göre sayıları şu şekilde karşımıza çıkmaktadır: Zülf (18), Saç (3), Kâkül (5), Kaş (3), Ebrû (5), Göz (15), Çeşm (7), Dîde (4), Gamze (12), Kırpık (1), Müjgân (2), Yüz (6), Yanak (2), Ruhsar (8), Ruh (5), Çehre (2), Dîdâr (3), Rûy (7), Cemal (9), Hatt (5), Fem (3), Leb (13), Boy (2), Kamet (3), Kadd (9), Endâm (2), Kulak (1), Gûş (1), Sîne (7), Gerdan (3), Kâfur (1), Göğüs (1), Bel (4), Cisim (3), Ten (2), Beden (1), Baş (3), El (13), Dest (1), Bûy (3), Kol (1), Ayak (2).

Sonuç olarak cönkte tespit ettiğimiz sevgilide güzellik unsurları bizim çok da yabancı olmadığı, günlük hayatta karşımıza çıkan sıradan bir kişide görebileceğimiz özelliklerle hemen hemen benzer niteliktedir. Bunda saz şairlerinin halk içinden gelmesi belki de en önemli etkidir. Aynı zamanda sevgilide güzellik unsurlarının nitelikleri cöngü kaleme alan kişinin edebi zevkini yansıtmaktadır. Bir şairin birçok şiiri içinden cöngü alınan şiirinin seçilmesi dikkat çekicidir. Bu durum kanaatimizce cöngü kaleme alan ya da cönkte bu şiirleri birleştiren kişinin sevgilide aradığı güzellik unsurlarının ya da sevgilisinde olan güzellik unsurlarının seçilerek eklendiğinin bir göstergesidir.

Anahtar Kelimeler: Cönk, Sevgili, Güzellik.

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

SATIŞ ELEMANLARININ İŞE KABUL SÜRECİNİN DEMATEL YÖNTEMİ İLE DEĞERLENDİRİLMESİ: PERAKENDE SEKTÖRÜNDE BİR UYGULAMA

Perihan IŞIK
Nuri Özgür DOĞAN

ÖZET

Perakende sektöründe faaliyet gösteren işletmeler, diğer işletmelerle rekabet edebilmek ve uzun süre ayakta kalabilmek için sürekli gelişim ve değişim içerisindedir. Bu gelişim ve değişim ihtiyacı işletmelerin elinde bulundukları kaynakları yeniden gözden geçirmelerine ve düzenlemelerine neden olmaktadır. İnsan kaynakları yönetiminde oldukça önemli bir konu olan personel seçimi, işletmenin elinde bulundurduğu kaynakların başında yer alır. İşletme açısından personel seçimine bakıldığında, işe en uygun personel alınmadığı zaman işletme içerisindeki işlerde ve çalışanlar arasında yaşanan uyumsuzluk nedeniyle verimliliğin azalması, personelin işin gereklerini yerine getirmemesi sebebiyle yaşanan problemler, işe gelmeme, iş kazalarında artma ve işten çıkarma gibi sonuçlar ortaya çıkmaktadır. Böyle bir durum söz konusu olduğunda ise işe yeni bir personel alınması gerekecek ve işletme maliyetleri artacaktır. Hangi tür iş olursa olsun, bir işe personel alımı yapılacağı zaman seçilecek personel ile yapılacak iş arasında uyum olmasına dikkat edilmelidir. Bu uyum, işletmelerin personelden maksimum fayda elde etmesini sağlayacak ve verimlilik de artacaktır. Personel seçimi işletmelerin istek ve ihtiyaçlarına yönelik sayısal olan/olmayan birçok faktörü bünyesinde barındırmaktadır. Çeşitli faktörleri içerisinde barındıran personel seçim problemi de diğer seçim problemleri gibi bir karar verme problemidir. Karar verme problemleri, belirlenen alternatifleri en uygun olandan, en az uygun olana doğru sıralar ve en uygun olan alternatifini seçer. Belirlenen kriterler birden fazla ise çok kriterli karar verme (ÇKKV) yöntemleri kullanılır. Bu çalışmanın amacı, perakende sektöründe satış elemanlarının işe kabul sürecini ÇKKV yöntemlerinden biri olan DEMATEL yöntemi ile değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda Konya ilinde faaliyet gösteren bir işletmenin personel alım süreci ele alınmış ve söz konusu işletmenin bu süreçte deneyim sahibi beş yöneticisi ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Yapılan görüşmelerde yöneticiler, DEMATEL yöntemi yardımıyla personel seçiminde etkili olan üç ana kriter ile on beş alt kriteri değerlendirmiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda satış elemanlarının işe kabul sürecindeki ana kriterler, en önemliden en az önemliye doğru kişisel özellikler, davranışsal özellikler ve iş için gerekli nitelikler şeklinde sıralanmıştır. Alt kriterlere bakıldığında ise kişisel özelliklerden özgüven ve dürüstlük; davranışsal özelliklerden çalışma arkadaşları ile uyum ve verilen görevleri algılama ve yerine getirme; iş için gerekli niteliklerden ise problem çözme yaklaşımının ve ikna kabiliyetinin en yüksek öneme sahip kriterler olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Son olarak çalışmanın birtakım kısıtlarından ve bu konu üzerine gelecekte yapılabilecek çalışma önerilerinden bahsedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Perakende Sektörü, Personel Seçimi, ÇKKV, DEMATEL.

TÜRKİYE EKONOMİSİNDE TARIM SEKTÖRÜNÜN YERİ VE ÖNEMİ: KAYSERİ İLİ ÖRNEĞİ

ARİFE YAZICI

ÖZET

Tarım sektörü insanoğlunun yaşamını sürdürebilmesi için gerekli olan temel gıda maddelerini üreten ana sektördür. Bu sektör beslenme gibi temel ihtiyaçları karşılama yanında, ülke nüfusuna istihdam sağlamakta, sanayi sektörüne hammadde aktarmakta ve ihracata katkıda bulunmaktadır.

Tarım sektörünün ülke ekonomisindeki önemi artmadıkça, tarım dışı sektörlerde gelişim sağlayabilmek pek mümkün değildir. Bu yüzden gelişimin başlangıcında olan ülkeler, ekonomik açıdan gelişimlerini sağlayabilmesi için tarımsal ürünlerde verimliliği artırmak zorundadır.

Bu çalışmada Türkiye için, tarımsal açıdan önemli bir yere sahip olan Kayseri ilinin tarımsal yapısı incelenmiştir. Çalışmada tarımsal yapının incelenmesinde ele alınan kriterler Türkiye verileri ile karşılaştırılabilir olarak verilmiştir. Tarım sektörünün Türkiye gayrisafi yurtiçi hasılasındaki (GSYH) payı, 2010 yılında %9 iken 2018'de %6,2'ye gerilemiştir. Kayseri'de ise tarım sektörü, 2014 yılında, TÜİK verilerine göre il GSYH'sı %7,2 iken bu oran 2018 yılında %6,4'e gerilemiştir. Genel olarak Kayseri ilinde tarım sektöründeki değişimler incelendiğinde Türkiye'dekine benzer bir yapının ortaya çıktığı görülmektedir. Çalışmada belli bir dönem sınırlamasına gidilmemesine karşın genellikle 2000 yılı sonrasına ağırlık verilmiştir. Tarım sektörü incelenirken daha çok bitkisel üretimdeki değişimler incelenmiş olup hayvancılıktan kısaca bahsedilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Ekonomisi, Tarım Sektörü, Kayseri'de Tarım.

TÜRK MUTFAĞININ ETKİLEŞİMDE BULUNDUĞU MUTFAK KÜLTÜRLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Serdar ÇAKAR
Günay EROL

ÖZET

Tarih boyunca bir arada yaşamış toplumların birbirleri ile sürekli olarak kültür alışverişinde olduğu görülmektedir. Bu alışverişin yansıdığı alanlardan biri de yeme-içme kültürüdür. Bundan dolayı, uzun zamandır komşu olan ülkelerin günümüzde benzer tatlara sahip oldukları söylenebilir. Türk mutfağı da tarihi boyunca birçok mutfak kültürü ile etkileşimde bulunmuştur. Orta Asya'da komşuları ile etkileşimde bulunan Türkler, Anadolu'ya gelmeleriyle yine farklı kültürler ile karşılaşmışlardır. Anadolu'nun ilk yerleşim yerlerinden biri olması, içinde barındırdığı kültürel zenginliği de beraberinde getirmiştir. Hem farklı kültür etkileşimleri hem de coğrafi zenginlik Türk mutfağının daha da gelişmesine sebebiyet vermiştir. Bu çalışmada ise Türk mutfağının etkileşimde bulunduğu mutfak kültürleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Türk Mutfağı, Kültür, Etkileşim, Gastronomi.

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

23 NİSAN ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI KUTLAMALARININ TAN VE ULUS GAZETELERİNE YANSIMALARI (1935-1937)

Ayşen ARSLAN

ÖZET

Milli bayramlar, milliyetçilik akımının etkisiyle kurulan ulusal toplumlar da ortak değerlerin oluşmasını sağlayan önemli olayları anmak için kutlanan günlerdir. Milli benliklerini güçlendirmek amacıyla bu günleri milli birlik ve beraberlik içinde hatırlamak isteyen toplumlarda bayramların yeri çok büyüktür.

Türkler de Milli Mücadele ile başlayan süreç, TBMM'nin açılması, saltanatın kaldırılması, Cumhuriyetin ilanı ve sonrası yapılan İnkılâpların gelecek nesillere aktarılmasının ve hatırlanmasının ne kadar önemli olduğu bilindiğinden bu gibi özel günlerin milli bayram olarak ulusça kutlanması düşünülmüştür. Bu nedenle çalışmamızın temel konusu olan 23 Nisan 1920, Atatürk önderliğinde "Egemenliğin Kayıtsız Şartsız Millete Ait Olduğu" söylemiyle Türk halkının kendi iradesiyle bir devlet kurduğunun tarihidir. Bu tarih TBMM'nin bir yıl sonra almış olduğu karar ile Türk Devleti'nin ilk bayramı olarak yani "Milli Bayram" olarak kabul edilmiştir. 23 Nisan 1922 tarihi itibarıyla de bayram kutlamalarında çocukların ön plana çıkmasıyla "Çocuk Bayramı" ilerleyen tarihlerde ise "23 Nisan Milli Egemenlik ve Çocuk Bayramı" olarak anılmaya başlanacaktır.

Çalışmanın konusu, 1935 ile 1937 yılları arasında Tan ve Ulus Gazetelerine göre "23 Nisan Bayramı" kutlamalarıdır. Bu çalışma da halkın ortak değerleri olan bu bayramın nasıl kutlandığını ve milli değerler etrafında nasıl birleştiğini dönemin bu önemli gazeteleri aracılığıyla kronolojik olarak bayram haberleri incelenmeye çalışılmıştır. Tan ve Ulus Gazetesinin de incelenen dönemde 23 Nisan Bayramı için yapılan hazırlıklar günler öncesinden haber edilerek, kutlama programları, halkın etkinlikleri ve törenlerin içeriğine dair geniş bilgilere yer verilmiştir. Gazeteler de incelenen 1935 ile 1937 yılları arasında bayram kutlama programı olarak Halkevinde törenler düzenlenmiş, konserler verilmiş, çocuklar şehir bandosuyla birlikte Valilik, Çocuk Esirgeme Kurumu gibi bazı yerlere ziyarette bulunmuşlar, resmigeçit törenleri yapılmış ve çocuklar için müsamere etkinliği düzenlenmiştir.

Çalışmamızın temel kaynağını oluşturan Tan ve Ulus Gazetesi nüshalarına İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi vasıtasıyla ulaşılmıştır. Araştırma da materyal olarak Tan ve Ulus Gazetesi'nin seçilmesinin sebebi Cumhuriyet Dönemi'nde bu gazetelerin 1935 ile 1937 yılları arasında dönemin en prestijli gazeteleri olmasıdır.

Çalışmanın daha da detaylandırılması düşünüldüğünde dönemin diğer gazete nüshaları incelenebilir, kutlama programlarının detaylarında farklılıklar gözlemlenebilir. O döneme ait kutlama telgrafları başta olmak üzere mektuplaşmalar ve benzeri yazışmalar incelenebilir.

Anahtar Kelimeler: Tan, Ulus, Milli Bayram.

EMİR ARTUK BEY'İN KİMLİĞİ VE DİYARBAKIR'IN FETHİNDE CÜHEYROĞLU FAHRÜDDEVLE İLE İLİŞKİSİ

Meral SEVİM

ÖZET

Artuk Bey, Sultan Alp Arslan döneminde Büyük Selçuklu Devleti'ne katılmış ve Anadolu fetihlerinde yer almıştır. Malazgirt zaferinde sultanın yanında bulunmuştur. Sultan Melikşah babasının ölümü ile tahta oturduğunda onun yanında da önemli hizmetlerde bulunmuş, Karmatiler ile mücadeleye gönderilmiş ve başarılı olmuştur. Artuk Bey, daima devletinin yanında olmuş bir Türkmen beyidir. Devletinin verdiği her görevi başarı ile tamamlamış, hiç yenilgi görmemiş bir komutan olarak adlandırılmıştır. Bu başarısına rağmen kendi hâkimiyet bölgesine sahip olamamış, onun ölümü ile evlatları onun adını taşıyan beylikler kurmuşlardır. Bu çalışma, Emir Artuk'un Diyarbakır fethinde başkomutan olarak yer alabilecek bir kumandan iken Fahrüddeve'nin hizmetine verilmesini konu edinmiştir. Artuk Bey'in karakteri itaat altında bulunacak bir yapıda değildir. Türklerin ana karakteri olan özgürlük ve adaletin yanında bulunmak gibi güzel özellikler onun ana karakteridir. Bu seferde Fahrüddeve'nin siyasi oyunlarına maruz kalmış ve güçlü bir emir olmasına rağmen başarılı bir politika yürütememiştir. Gücünü kendi çıkarları doğrultusunda kullanmamıştır. Çalışmada Türkmen beylerinin yönetim kadrolarından uzak tutulmuş oldukları görülmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Artuk Bey, Döğer boyu, Diyarbakır, Fahrüddeve.

ARAP BAHARI'NİN ETKİSİYLE OLUŞAN YEMEN KRİZİNDE ISLAH PARTİSİ (İHVAN-I MÜSLİMİN) VE EL-KAİDE'NİN ROLÜ

Saeed KAMAL

ÖZET

Bu sunumda, Arap Baharının etkisiyle 2011 yılı itibariyle Yemen'de baş gösteren krizde rol oynayan beş önemli unsurdan iki tanesi üzerinde durulacaktır. Söz konusu Yemen krizinde *Islah Partisi (İhvan-ı Müslimin)*, *El-Kaide*, *Ali Abdullah Salih (Genel Halk Kongresi Partisi)*, *Yemen Sosyalist Partisi* ve *Husiler* olmak üzere beş faktör etkili olmuştur. Biz bu sunumda saydığımız beş unsurdan iki tanesi (Islah Partisi ve El-Kaide) hakkında bilgi vermeye çalışacağız.

Hem Islah Partisi (İhvan-ı Müslimin) hem de El-Kaide'nin Yemen'de kuruluşundan itibaren kriz başlayıncaya kadarki geçirdikleri süreçler, kuruluş amaçları, kimlerle ilişki içersinde olduklarını ve 2011 yılında Yemen'de baş gösteren krizde nasıl rol oynadıkları tek tek ele alınarak izah edilmeye çalışılacaktır. Burada kısaca bu iki unsur hakkında bilgi verelim.

Islah Partisi, Kuzey ve Güney Yemen arasındaki sınırların açılmasıyla birlikte taraflar arasında başlayan müzakereler sonucunda 1990 yılında Birleşik Yemen Cumhuriyeti kurulur. Birleşik Yemen Cumhuriyetinin kurulmasından sonra 13 Eylül 1990 tarihinde Haşid kabilelerinin lideri olan Şeyh Abdullah Hüseyin el-Ahmar önderliğinde Islah Partisinin kuruluşu ilan edilir. Islah Partisi, Yemen'deki en büyük muhalefet partileri arasında yer alır. Söz konusu parti, Yemen'deki Müslüman Kardeşler Teşkilatı'nın (İhvan) uzantısı ve aynı zamanda İslami değerleri savunan bir yapı olarak bilinir ve partinin temelleri de bu şekilde atılır. Kısaca kuruluşunda bahsettiğim bu grup hakkında bildiride geniş bilgi verilecektir.

El Kaide, 1979 yılında Afganistan'da Sovyetler Birliği'ne karşı cihat için Üsame bin Ladin önderliğinde Müslüman ülkeleri yabancı unsurlardan kurtarma düşüncesiyle kurulan bir örgüttür. Kuruluşundan itibaren uzun yıllar Afganistan'da Ruslara karşı mücadele eder. Ruslar Afganistan'dan çıktıktan sonra orada var olan gayri müslim dış güçlere karşı da mücadelesini devam ettirir. 1990 yılına gelindiğinde söz konusu örgüt, bütün dünyada gayri müslimlere karşı cihad ilan eder. Yemen'de El Kaide, Arap Afganlar olarak bilinen grupları Yemen'e 1990 yılından itibaren dönüşünden sonra ortaya çıkar. Yemen'de faaliyet gösteren ve Yemen krizinde etkili olan bu grup hakkında geniş bilgi verilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yemen, Islah Partisi, El-Kaide.

KÖY OKULLARINDA SCRATCH İLE PROGRAMLAMAYA MERHABA

Sevin KAPLAN

Safiye Gül İNAN

Hande Penpe DURAK

Sabri GÜNGÖR

ÖZET

Ekonominin sağlam bir altyapıya sahip olabilmesinin en önemli koşullarından biri teknolojinin talep edeni değil aynı zamanda arz edeni konumunda olabilmektir. Bu bakımdan teknolojinin en önemli unsurlarından biri olan programlamanın ülke genelinde yaygınlaşarak ilkokul düzeyindeki öğrenciler seviyesine kadar inmesi dünyada bu alanda yarış halinde olan ülkeler arasına girebilmemizin olmazsa olmaz koşullarından birisidir. Gelişmiş ülkeler incelendiğinde ilkokul düzeyinde programlama eğitimlerinin yaygın bir şekilde uygulandığı görülürken, ülkemizde ne yazık ki henüz bu alanda yeterli uygulamaya rastlanmamaktadır. Eğitimde fırsat eşitliğine katkı sağlayacak şekilde bu tür eğitimlerin sadece gelişmiş kent merkezlerindeki özel ya da devlet okullarında değil, kırsal kesimde eğitime devam eden köy okullarında da sunulması çok önemlidir. Bu konuda her şey devletten beklememeli, sosyal sorumluluk bilinci ile uygulamalar yapılması çok önemlidir. Çalışmamız bu fikir ile ilkokul düzeyindeki, özellikle ekonomik açıdan dezavantajlı grupta yer alan öğrencilere yönelik bir eğitim faaliyeti geliştirmeyi öngörmektedir. Programlama eğitimi faaliyetlerini en uygun şekilde yürütebilmek için hem ergonomik açıdan yüksek mobiliteye sahip olması, hem de ekonomik açıdan uygun maliyetli olması nedeni ile Raspberry Pi 4 geliştirme kartları ve çocukların kolaylıkla kullanabilecekleri kullanıcı dostu ara yüze sahip Scratch programlama dili tercih edilmiştir. Scratch programlama dilinin seçilmesinin en önemli nedenlerinden biri de her platformda ücretsiz olarak kullanılacak uygunlukta olmasıdır. Eğitim faaliyetleri boyunca yürütülecek çalışmalara rehberlik edecek temel bilgileri içeren çalışma kitapçığı hazırlanıp katılımcı öğrencilere dağıtılacaktır. Böylece eğitim alan öğrenciler daha sonra kendi kişisel bilgisayarlarında ya da okul bilgisayarlarında öğrendiklerini uygulama ve programlama kabiliyetlerini geliştirme imkanına sahip olabileceklerdir. Uygulama kapsamında öncelikle Kayseri İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile dezavantajlı köy okulları ortaklaşa belirlenecek, belirlenen okullardaki öğrenciler tespit edilecektir. Tespit edilen öğrencilerin programlama hakkındaki farkındalık düzeyleri eğitim öncesi anketi ile saptanacak ve ardından programlama eğitimleri çocukların kolaylıkla anlayabileceği en basit ve eğlenceli yöntemlerle uygulanacaktır. Eğitim sonrası tekrarlanacak anket formu ile eğitim öncesi uygulanan anket formu sonuçları karşılaştırılacak ve eğitimin faydaları belirlenecektir. Elde edilecek anket verileri elektronik ortama aktarılıp SPSS paket programı kullanılarak uygun yöntemler ile analiz edilecektir. Yapılacak bu çalışma ile dezavantajlı grupta yer alan köy okulu öğrencilerinin programlamaya karşı farkındalık düzeylerinin saptanması ve geliştirme ve yaygınlaştırma olanaklarının belirlenmesi amaçlanmaktadır. Çalışma her ne kadar Kayseri ili sınırları içerisindeki köy okullarını kapsayacak şekilde yapılıyor olsa da ulaşılan sonuçlar ülke geneline yaygınlaştırılabilecek derinlikte olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Temel Programlama, Kodlama, Raspberry Pi, Scratch

GASTRONOMİ TURİZMİ KAPSAMINDA YÖRESEL YEMEKLER: KAPADOKYA MUSTAFAPAŞA MUHACİR YEMEKLERİ ÖRNEĞİ

**Sema AK
İbrahim Akın ÖZEN**

ÖZET

Son yıllarda değişen turist tercihleri ile destinasyonlarında bu tercihlere göre yeniden yorumlanarak rakiplerinden farklılaşmasını gerektirmektedir. Yöresel yemekler, bu farklılaşmanın en önemli unsuru olarak görülmektedir. Destinasyonlarda sunulan yöresel yemekler, kültürel bir değer taşımakta ve destinasyonun sosyal ve kültürel sermayesinin bir ifadesi olarak görülmektedir.

Turistler, gittikleri yerlerde o bölgeye ait yöresel yemeklerinin nasıl hazırlandığını, pişirildiğini ve sunulduğunu yani o bölgenin yemek kültürünü tanımak istemektedir. Yöresel yemekler, destinasyon pazarlamasında önemli bir çekici unsur olarak nitelendirilmektedir.

Kapadokya Bölgesi, özellikle inanç ve kültür turizmi açısından dünyada öne çıkan destinasyonlarından biridir. Mustafapaşa (Sinassos) Kapadokya bölgesinde yer alan el değmemiş bir beldedir. Muhacir ve yerli Türklerin 1924 yılında gerçekleşen mübadele sonrası bir arada yaşamaya başlaması, bu yörede zengin bir yemek kültürünün ortaya çıkmasını sağlamıştır.

Bu çalışmada, Kapadokya'nın Mustafapaşa Beldesi'ne ait yöresel yemek kültürü incelenecektir. Beldede yerel halk tarafından yapılan muhacir yemeklerinin hazırlanışı ile ilgili veriler toplanarak reçeteler tespit edilecektir. Bu sayede Kapadokya Bölgesi gastronomi turizmine katkı sağlamak ve yöresel mutfak kültürünün tanıtımı amaçlanmaktadır.

ULUSLARARASI PAZARLAMADA TOPLUMLARIN DİN VE İNANÇ ÇEŞİTLİLİKLERİNE GÖRE MARKALARIN PAZARLAMA İLETİŞİM STRATEJİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

ŞEYDA ÜNAL
MUSTAFA ÜNSALAN

ÖZET

Günümüz pazarlama dünyasında küreselleşme ve küreselleşmenin önemi oldukça artmış ve giderek de artmaktadır. Küreselleşmenin etkisiyle birlikte dışa açılma ithalat ve ihracatın artırılması geniş çevreye yayılması yönünde firmalara baskı olmuştur. Firmanın kapasitesinin tümünün kullanılamaması, yurtiçindeki rekabetin artması, iç piyasadaki pazar yerlerinin kısıtlanıp yetersiz hale gelmesiyle ve farklı kültür ve yaşayışlara da hitap etmek isteyen firmalar dış piyasaya yönelmektedir. Dış pazarlara yönelen firmaların toplam satışı ve karı artacaktır. Ve kapasite kullanım oranının artarak birim maliyetlerinin düşmesiyle birim karı artış gösterecektir. Firmalar uluslar arası pazara açıldığında yeni ve farklı Pazar yerleri açılacak, hitap ettiği toplum sayısı artarak değişiklik gösterecek ve faaliyetlerini de bunlara göre şekillendirmek zorunda kalacaktır. Pazarlanılacak olan ürün için markaların pazarlama iletişim stratejilerinde ulusların kültürleri dinleri alışkanlıkları geçmişten beri süregelen ve çoğu zaman değişiklik gösteren yaşam biçimleri iklimleri inançları gibi bir ulusu ulus yapan her şey incelenmelidir. Uluslararası dünyaya açılmak isteyen firmaların pazarladığı hizmeti yada malı her yerde sattığı haliyle satmak konusunda direktmeden girdiği pazara göre değiştirip şekillendirmesi gerekmektedir. Bu ürünün yeni pazarda daha kolay kabul edilebilir ve benimsenir hale gelmesini sağlayacaktır. Kültür çok geniş kapsamlı ve bölgeden bölgeye farklılık gösteren bir çok farklı kolu ve ögesi bulunan bir çatıdır. Bir ülkede rağbet gören bir ürünün diğer ülkede pazarlanmasından içeriğinden yada ambalajından dahi itici olarak algılanması muhtemeldir. Tüketiciyi tanımak ürünü pazarlamanın yarısıdır. Pazarlama iletişim stratejileri dış piyasaya girerken ürünü ülkeye sunarken tanıtırken markayı benimsetirken bir bağlılık oluştururken çok önemlidir. Ürünün reklamı, reklam içeriği, halkla ilişkiler, satış personeli, ürünün ambalajı, ambalajın rengi stili, dağıtım ve satış noktaları, müşteri hizmetleri, satış sonrası hizmetler ve bunun gibi bir çok unsur daha pazarlama stratejileri alanına girmektedir. Ürünün farklı ülkelerde tutundurulması için pazarlama iletişim stratejileri ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Örneğin Coca-Cola'nın izlediği pazarlama iletişim stratejileri bizim ülkemizde oldukça ilgi çekici olmuştur. Bir pazarlama iletişim stratejisi olan reklamlarda Coca-Cola Ramazan Ayı'nda serinletici reklam filmiyle insanların hem dini değerlerine vurgu yaparak hem de susuzluğu gideren bir ürün olduğu konusuna vurgu yaparak tercih edilmeyi arttırmayı hedeflemiştir. Nitekim öyle de olmaktadır. Pazarlama iletişim stratejilerinin farklılaşması bu yüzden çok önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası Pazarlama, Pazarlama İletişim Stratejileri, Kültür.

TÜRKİYE’DE ENERJİ TÜKETİMİ, İTHALAT, İHRACAT VE EKONOMİK BÜYÜME İLİŞKİSİ: ARDL SINIR TESTİ YAKLAŞIMI

Esra KILCI
Aysun Eser ÖZEN

ÖZET

Ekonomik büyüme ve kalkınmayı etkileyen en önemli unsurlardan bazıları ihracat, ithalat ve enerji tüketimidir. İhracat ve ithalat ekonomik büyümeyi doğrudan etkilemektedir, nitekim toplam harcamalar yönünden milli gelir denklemi ($Y=C+I+G+(X-M)$...) esas alındığında X ile temsil edilen ihracatın ve M ile temsil edilen ithalatın, milli gelirin temel bileşenleri olduğu görülmektedir. Enerji tüketimi ise üretim ve tüketime etkisi nedeniyle dolaylı olarak milli gelirdeki değişimleri yani ekonomik büyümeyi etkilemektedir. Ekonomik büyümenin sağlanması ve sürdürülmesi için enerjinin kesintisiz olarak temin edilmesi gerekmektedir. Gelirin ve sosyal refahın artmasıyla enerji tüketimi de önemli ölçüde artmıştır. Ülkeler refah seviyelerini arttırmak için dışa açık politikalar uygulamaktadır. İhracat yoluyla dış ticaret kazançlarının artırılması hedeflenirken, girdi ithalatı ve üretim süreçlerinde enerji kullanımı yoluyla üretim miktarı artmakta ve bu sayede ihracat ta artırılmaktadır. Görüldüğü gibi enerji tüketimi, ihracat, ithalat ve ekonomik büyüme arasında güçlü ilişkiler söz konusudur. Bu ilişkilerin tespiti ekonomik büyüme amacıyla uygulanacak ekonomi politikaları açısından önem arz etmektedir.

Bu çalışmanın amacı 1989-2018 dönemine ait verilerden hareketle Türkiye’de enerji tüketimi, ihracat ve ithalat ile ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Enerji tüketim verileri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından alınmış olup ithalat, ihracat ve GSYİH verileri Türkiye İstatistik Kurumundan alınmıştır. Çalışmada kullanılan veriler nominal değerdedir. Bu çalışmada değişkenler arasındaki uzun dönemli ilişkinin tespiti için ARDL sınır testi, kısa dönem ilişkinin tespiti için ise hata düzeltme modeli (ECM) kullanılmıştır.

Elde edilen bulgular enerji tüketimi, ihracat, ithalat ve ekonomik büyüme arasında uzun dönemli bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Buna göre Türkiye’de enerji tüketimi, ihracat, ithalat ve ekonomik büyümenin uzun dönemde birlikte hareket ettikleri söylenebilmektedir. Hata düzeltme modelinin sonucuna göre ise seriler arasında kısa dönemli istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Gelişmekte olan ülke konumundaki Türkiye enerji ihtiyacının büyük kısmını ithalat yoluyla karşılamaktadır. İthalata olan bu bağımlılık üretimin ve buna bağlı olarak kalkınmanın önünde bir engeldir. Diğer taraftan fosil enerji kaynaklarının tükenmesi ve çevre kirliliğine sebep olması gibi nedenlerle ülkeler yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelmişlerdir. Türkiye yenilenebilir enerji kaynakları açısından önemli bir potansiyele sahiptir. Bu bilgiler ışığında sürdürülebilir bir ekonomik büyümenin sağlanması için, mevcut ve potansiyel enerji kaynaklarının sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasına yönelik politikalara ağırlık verilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Enerji Tüketimi, İhracat, İthalat, Ekonomik Büyüme, ARDL Sınır Testi Yaklaşımı.

TÜRKİYE’DE SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARIYLA İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ ARAŞTIRMALARDAKİ EĞİLİM

Meryem CENGİZ
Çağrı ÖZTÜRK DEMİRBAŞ

ÖZET

Tarihin ilk dönemlerinden bu zamana insanlar daima yeni bilgiler üretmektedirler. Üretilen bilgileri saklamanın yolu ise kitaplardan geçer. Kitaplar insanların fikir, kültür, sanat ve çalışmalarını kuşaktan kuşağa iletilmesini sağlayan yazılı metinlerdir. Ayrıca insanların herhangi bir konu hakkında başvurduğu en önemli kaynaklardan biri de kitaplardır. Okullarda kullanılan başlıca öğretim materyali ders kitaplarıdır. Eğitim öğretim uygulamaları esnasında ders kitapları ne öğretileceği, nasıl bir yol izleneceği konusunda öğretmenlere en çok yardım eden araç gereçlerdir ve bunun yanında, ders kitapları, en kolay ulaşılabilen, en sık kullanılan eğitim materyallerinden biridir. Eğitim öğretim hayatının en önemli unsuru ders kitaplarıdır. Bireylere ulaşmada kullanılan en iyi yol haritası konumundadır. İnsan ve toplumu konu alan sosyal bilgiler dersi sayesinde bireyler kim olduğunu, yaşadığı toplumun bir parçası olduğunu, yaşadığı yeri ve yaşadığı yere nereden geldiğini anlayabilir. Aynı zamanda bireyin geçmişini anlaması, yaşadığı toplumun gelişimine katkıda bulunup, geleceğe dair beklentilerini anlamalarında belirleyici görev alır. Bu çalışmanın amacı sosyal bilgiler ders kitapları konusunda lisansüstü tez çalışmalarını tespit edip; tezlerin yapıldığı üniversite ve yılına, tezlerin türüne, konusuna, kullanılan yöntemlere, veri toplama araçlarına, çalışılan kitapların yılına, basımına ve kaçınıcı sınıfa ait olduğunu belirlemektir. Bu çalışmada 2010-2020 yılları arasında sosyal bilgiler ders kitapları konusunda YÖK Ulusal Tez Veri Tabanında yer alan 97 yüksek lisans, 10 doktora tezi olmak üzere toplam 107 tez incelenmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen tezler “Tez İnceleme Formu” oluşturularak ele alınmış ve nitel veri analizinden içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırmada elde edilen bulgulara göre en fazla çalışmanın 2019 yılında yapıldığı görülmüştür. Çalışmaların çoğunu yüksek lisans tezlerinin oluşturduğu, çalışmalarda daha çok nitel araştırma yöntemi kullanıldığı ve tezlerin çoğunun doküman incelemesi yoluyla araştırıldığı ortaya çıkmıştır. Tezlerin türüne göre dağılımına baktığımızda dengesiz bir dağılım olduğu ortaya çıkmaktadır. Verilerin analizinde ise ağırlıklı olarak içerik analizi kullanıldığı saptanmıştır. İncelenen tezlerin daha çok MEB tarafından basılan kitaplar üzerinde çalışıldığı ve sınıf olarak ağırlıklı 6. ve 7.sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarını kapsayan çalışmaların olduğu görülmektedir. Bu çalışma sosyal bilgiler ders kitaplarıyla ilgili yapılan tezlerin eğilimini ortaya çıkardığı için bu konuda çalışma yapacaklara ışık tutacağı açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Eğitimi, Ders Kitapları, Lisansüstü Tez, Eğilim

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRENENLERİN YAZILI ÜRETİMLERİNE YÖNELİK YANLIŞ ÇÖZÜMLEMESİ

Emel ASLAN

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, A1 (Temel) seviyesinde Türkçe öğrenen yabancı öğrencilerin yazılı üretimlerinde yaptıkları yanlışları ‘yanlış çözümleme yaklaşımına göre’ değerlendirmektir. Bunun için araştırmanın yöntemi doküman incelemesi olarak belirlenmiştir. Araştırmanın verileri, 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılında Gazi Üniversitesi, Türkçe Öğretim Merkezi’nde öğrenim gören A1 seviyesindeki 10 erkek 10 kız olmak üzere toplam 20 öğrencinin kur atlama sınavındaki yazılı üretimlerinden elde edilmiştir. Bu bağlamda öğrencilerden kur atlama sınavında beklenen ‘Saat kaçta uyanıyorsun, Sabahları evden kaçta çıkıyorsun, Teneffüslerde neler yapıyorsun, Okulda genellikle neler yapıyorsun, Eve/Yurda ne zaman dönüyorsun, Akşamları neler yapıyorsun, Saat kaçta uyuyorsun?’ sorularından hareketle bir günlerini anlatmalarını istenmiştir. Toplanan verilerin analizinde içerik analizi yapılmış; öğrencilerin yazılı üretimlerindeki eksiklikler; dil bilgisi yanlışları, söz dizimsel yanlışlar, sözcük seçiminden kaynaklanan yanlışlar ve yazım-noktalama yanlışları olarak sınıflandırılmıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda öğrencilerin yazılı metinlerinde toplam 276 yanlış tespit edilmiştir. Tespit edilen bu yanlışların 113’ü dil bilgisel (%40,94), 132’si yazım-noktalama (%47,82), 7’si söz dizimsel (%2,53) ve 24’ü sözcük seçiminden (%8,69) kaynaklanan yanlışlardır. Araştırma kapsamında ulaşılan sonuçların Türkçe öğrenen öğrencilerin yazma hatalarına yönelik bir veri tabanı sağlayacağı, öğretmenlerin geribildirimde bulunurken dikkat etmeleri gereken hususları gözler önüne sereceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi; Yazma Becerisi; Yazılı Üretim; Yanlış Çözümlemesi.

OSMANİYE İLİNİN KÜLTÜR TURİZM POTANSİYELİNİN İNCELENMESİ

Elif Aysu SOLAK

Ash Sultan EREN

ÖZET

Geçmişten günümüze değişen yaşam şartlarının etkisi ile tatil ve turizm anlayışlarında da birtakım gelişmeler yaşanmıştır. Böylece alternatif turizm ortaya çıkmış ve turizm çok çeşitli bir hal almıştır. Bunun sonucu olarak 3S (deniz, kum, güneş) turizmi destinasyonlarına sahip olamayan şehirler de turizm destinasyonu haline gelmiş ve turizm hareketliliğine katılmıştır. Örnek olarak eko turizm, aktivite turizmi, yayla turizmi, kırsal turizm gibi turizm türlerini kırsal bölgelerde revaçta olan turizm çeşitleri arasında saymak mümkündür. Bunların yanı sıra çalışma kapsamında ele alınacak olan kültür turizmi de çok ilgi gören turizm çeşitleri arasında yerini almaktadır. Çulha (2008) yaptığı çalışmada kültür turizmini; tarihi ve kültürel değere sahip olan turistik ürünün, turist tarafından deneyimlenme olayı olarak tanımlanmıştır.

Osmaniye ili, Akdeniz Bölgesinde Çukurova'nın doğusunda; Gaziantep, Hatay, Adana ve Kahramanmaraş şehirleri arasında bulunmaktadır. Turizm çeşitliliğine sahip destinasyonlara komşu olmasının yanı sıra tarihi ve kültürel açıdan hatırı sayılır değerleri içinde barındıran Osmaniye ili, turizm açısından oldukça büyük bir öneme sahiptir. Şehir en az 3000 yıllık tarihi ile antik bir yerleşim merkezi konumunda yer almaktadır. Şimdiye kadar ortaya çıkarılan 26 kale, 113 sit alanı, 8 adet ören yeri, 30 adet höyük alanı bulunmaktadır (Tıraş ve Besnek, 2017: 757). Arkeolojik değerleri ile Geç Hitit Dönemi'ne ışık tutan, Türkiye'nin ilk açık hava müzesi Karatepe-Aslantaş Müzesi mimari özellikleri ve tarihi eserlere saygılı yaklaşımı ile son zamanlarda dikkat çekmeye başlamış ve 2020 yılında UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesine girmeyi başarmıştır. Karatepe'ye hayatını adayan Halet Çambel, özel ilgisi ve yöreye getirdiği imkanlar sayesinde bölge halkının hafızasına Halet Abla olarak kazınmış, Karatepe Kilimlerinin kültür mirası olarak canlandırılmasında etkili olmuştur. Ayrıca gelişmiş şehir planlama sistemi ile Anadolu'daki Roma ve Geç Roma dönemleri arasında çeşitli dönemlere ev sahipliği yapan, Karatepe-Osmaniye yolu üzerindeki, Kastabala-Hierapolis Antik Kenti ve benzeri değerli destinasyonları ile şehir kültür turizm potansiyelini içinde barındırmaktadır. Bu çalışmanın amacı, oldukça eski bir tarihe ve multi-kültürel bir yapıya sahip olan Osmaniye ilinin kültür turizm potansiyelinin belirlenmesi ve geliştirilmesidir. Çalışma kavramsal bir çerçeve izlenerek yazılmış olup, Osmaniye ili sınırları içinde bulunan tarihi dokular ve destinasyonlar, turizm ve mimari açıdan incelenmiştir. Çalışmanın, Osmaniye ilinin turizm gelirlerinin artması ve şehrin bölgesel kalkınması açısından büyük önem taşıması hedeflenmekte, Osmaniye ilinin kültür turizmi hakkında literatüre de anlamlı bir katkı sağlayacağı öngörülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Osmaniye; Kültür Turizmi; Arkeoloji; Kültürel Mimari

BİR HUKUK BÜROSU İÇİN OFİS SEÇİM KARARININ VERİLMESİ: ANALİTİK HİYERARŞİ PROSESİ'NE DAYALI VIKOR YÖNTEMİ İLE BİR UYGULAMA

Hamdi Orhun GÜLBAHAR

Nuri Özgür DOĞAN

ÖZET

Karar vermek, tarih boyunca insanoğlunun hayatının değişmez bir parçası olmuştur. Eski çağlarda çeşitli tehlikeler ve güçlükler karşısında hızlı ve etkili kararlar vermek zorunda kalan insanlar, teknolojinin gelişmesiyle birlikte daha karmaşık problemlerle karşılaşmış ve karar verme süreci de gittikçe daha karmaşık bir hal almaya başlamıştır. Gelişen teknoloji, ortaya çıkan zorlu rekabet koşulları ve karmaşık durumlar karşısında daha etkili ve verimli kararlar alınabilmesi için çok kriterli karar verme (ÇKKV) yöntemleri geliştirilmiştir. Çok çeşitli karar verme problemleri söz konusudur ve bunlar işin ve sektörün niteliğine göre farklılık gösterir. Bu karar verme problemlerinden birisi de kuruluş yeri seçimi problemidir. Kuruluş yeri seçimi imalat ve hizmet sektörlerinde farklı ele alınır. İmalat sektöründe fabrika kuruluş yerinin seçimi ya da hâlihazırda kurulu alternatif üretim birimleri arasından birinin seçimi söz konusu olabileceken, hizmet sektöründe hizmet verilecek bina yerinin seçimi ya da mevcut bina, daire, ofis ya da büro alternatiflerinden birinin seçimi söz konusudur. Hem imalat hem de hizmet sektöründe amaç benzer olup, en iyi kuruluşun ya da kuruluş yerinin belirlenmesine çalışılır. Ancak seçim kararı verilirken kullanılan kriterler farklılaşır. Yani, hizmet sektöründe ele alınan kriterler, imalat sektöründekilere göre daha farklıdır. Bu çalışmada hizmet sektörü içerisinde bir kuruluş ve/veya kuruluş yeri seçimi problemine odaklanılmış ve bu kapsamda Bitlis'in Ahlat ilçesinde faaliyet gösteren bir hukuk bürosunun yeni bir ofis dairesini satın alma süreci ele alınmıştır. Bu satın alma kararı sürecinde dört alternatif ofis ile altı farklı kriter belirlenmiş olup, sözü edilen bu süreçteki karar verme probleminin bir ÇKKV problemi olduğu görülmüştür. Buradan hareketle bu çalışmanın amacı, ÇKKV yöntemlerinden Analitik Hiyerarşi Prosesi (AHP) ve VIKOR yöntemlerini entegre bir şekilde kullanarak hukuk bürosu olarak hizmet verecek ofis alternatifleri arasından en uygun olanının seçilmesinde yardımcı olmaktır. Çalışmada önce AHP yöntemi yardımıyla uzman görüşü doğrultusunda kriterler ağırlıklandırılmış, sonrasında ise dört ofis alternatifi arasından en uygun olanı VIKOR yöntemi kullanılarak belirlenmiştir. Son olarak çalışmanın bazı kısıtlarından bahsedilmiş ve gelecekte bu konu ile ilgili yapılacak çalışmalar için birtakım öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Analitik Hiyerarşi Prosesi, VIKOR, Çok Kriterli Karar Verme, Ofis Seçimi.

PAUL BLOOM ve SİGMUND FREUD'A GÖRE DİNİ İNANÇLARIN KAYNAĞI PROBLEMİ
İbrahim ÇOLAK

ÖZET

Tarih, tıpkı bugün olduğu gibi dün de insanlığın başından beri topyekûn inançsız bir topluma tanıklık etmemiştir. İnsanların güvenme, sığınma, bağlanma gibi manevi ihtiyaçları hep var olmuştur. Öyle ki bazen bir taşa, bazen bir hayvana, bazen de çeşitli nesnelere bağlanıp tapabilmişlerdir. Bu durum, insanın inanan bir varlık olarak kabul edilmesini gerekli kılmaktadır. İnsanlığı bu denli kolektif bir şekilde hareket ettiren ve inanmaya meyilli hale getiren gücün kaynağı, dünden bugüne sorgulanagelmiştir. Bu nedenle inanmanın kaynağı hakkında çok sayıda fikir üretilmiştir. Biz de bunlardan hareketle şu sorunun cevabını tartışmak istiyoruz: İnsanoğlunu inanmaya sevk eden temel unsur nedir? Mesele inanç alanıyla ilgili olduğu için düşünürlerce cevaplanan sorular dünya görüşleriyle paralellik arz etmiştir. Bu makalede, Paul Bloom ve Sigmund Freud'un insanı inanmaya sevk eden temel faktörlere yönelik serdettikleri görüşler tartışılacaktır.

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

İZMİR BADEMLER KÖYÜ TAHTACI ALEVİLERİNDEKİ ‘DEYRE’ ELBİSESİNİN TANITIMI VE ESKİ TÜRK İNANCI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ

Çağrı BOZKURT

ÖZET

Giyim, bir milletin sosyal yaşamından, karakterinden ve kültürel etkilerinden izler taşıyan bir olgudur. İnanç sistemleri doğrultusunda şekillenen ve zamanla o yörenin geleneği haline gelen giysi çeşitleri olmuştur. Giyim ihtiyacına bağlı olarak gelişen giyim-kuşam kültürü toplumun inançsal yapılarından anlamlar taşımaya başlamıştır. Giysiler taşıdıkları anlam bakımından şifreler, semboller ve motifler olarak karşımıza çıkmaktadır. Nesilden nesile aktarılan bu durum bazen bir dokuma da bazen ise renklerde karşımıza çıkar. Renk olarak farklı anlamları bulunmaktadır. Örneğin; kırmızı renk, gücü, bağımsızlığı simgelerken; mavi, kutsiyeti, göğü simgelemektedir. Dokumaların da anlamları vardır. Her işleme aslında bir anlam ifade etmektedir. Örneğin eli belinde, akrep, ejderha motifleri işlenilmektedir. Bu motiflerin her birinin taşıdığı anlamları mevcuttur. Simgeler, motifler bize kültürden parçalar sunmaktadır. Bu taşıdıkları anlam, çok eski bir kültürün oluşmasından kaynaklıdır. Giyim kültürü Türk kültüründe yöreden yöreye farklılık gösterebilmektedir. Örneğin bir yörede “üç etek” denilen elbise başka bir yörede “deyre” denilebilmektedir. Bu çalışmada Bademler köyündeki Tahtacı Alevilerin giydiği “deyre” adlı elbise incelenecektir. Deyre “üç etekli” elbise demektir. Yörede bu elbisenin iki farklı anlam taşıdığına inanılmaktadır. Bu bağlamda taşıdığı anlam bakımından geçiş dönemleri önem teşkil etmektedir. Yörede bu elbiseyi kadınlar giymektedir. Kadınlar için bu elbise bir “namus” anlamı vardır. Köyde her kadının deyesi bulunmaktadır. Dışarıdan gelen gelinlere “deyre” dikilmezse, o gelin, gelin sayılmazmış. Bu bağlamda geçiş dönemlerinden evlilik ve ölüm başlıkları ön planda olacaktır. Geçiş dönemleri kriz dönemleridir. Bu dönemlerin en iyi şekilde atlatılması için çeşitli uygulamalar yapılmaktadır. Bu durumda Deyre elbisesinin evlilik ve ölüm zamanında ne anlam ifade etmektedir, uygulamaları nelerdir sorularına cevap aranacaktır. Bir diğer durum ise ölüm başlığı altında yer alan “gömme” merasimi dikkat çekmektedir. Bu başlıkta uygulanan eski Türk gelenekleri ve inançları görülmektedir. Bu inanç doğrultusunda “gömme” merasimi ve Türk inançları karşılaştırılacaktır. Deyre elbisesinde üç renk önem teşkil etmektedir. Bu renkler; kırmızı, yeşil, mor renktir. Üç renk olmasının sebebi “Hak, Muhammed, Ali” üçlemesinden geldiğine inanılmaktadır. 3 sayısı Alevi toplumunda kutsal bir sayıdır. Her iş üçleme ile yapılmaktadır. Bunun yanı sıra köyde Şamanizm’in kalıntıları da görülmektedir. Tahtacı Türkmenleri eski şaman geleneklerini yaşatan özel bir topluluktur. Şamanizm kalıntıları daha çok ölüm başlığı altında verilecektir. Araştırmada giysi parçaları fotoğraflarla belgelenmiştir. Kaynak kişilerden edinilen bilgiler doğrultusunda, kültürel özellikleri ve işlevi tanıtmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bademler Köyü, Giyim-Kuşam, Tahtacı Alevileri

ÖZET

Hiç kimse zamandan münezzehtir değildir. Her insan veya içinde bulunduğu topluluk, istese de istemese de bir öncekinin mirasıdır. Her şey, ondan sonraki unsuru zincirleme bir biçimde etkilemektedir. Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran nesil, bizzat istibdat düzeninden, polis ve hafiyelik sistemiyle özgürlüğün kısıtlanmasından dem vuran; ancak bizatihi bu müstebid monarklar tarafından (ör. II. Abdülhamid) açılan okullarda eğitim görmüş, onların eğitim sistemiyle yetişmişlerdir. Bu çalışmanın amacı, Türkiye Cumhuriyeti'ni kuran jenerasyonun, hangi fikri veya siyasi mirasın sahibi olduklarını öğrenmek amacıyla, resmi olarak demokrasiyi arzulayan ve patrimoniyal yapıya muhalefetin ilk temsilcilerine dikkat çekerek her şeyin temelini inmektedir.

Özellikle Fransız İhtilali ve bu ihtilalin zeminini destekleyen zihniyet sayesinde, Avrupa'da "hürriyet, anayasa, hak, kanun vb." kavramlar ilgi görmeye başlamıştır. Osmanlı'da bu zihniyetin ilk tezahürü şüphesiz "Tanzimat Fermanı"dır." Ancak bu fermanı halk ile bağdaştırmak mümkün değildir, halkın desteği olmadan, bir anayasaya değil de sözlü beyanat vasıtasıyla yürürlüğe giren Tanzimat Fermanı, istenilen etkiyi elbette yaratamamıştır. Doğası üzerine halk ile bağdaşan bu cemiyet "Yeni Osmanlılar" olmuştur. Bu cemiyet, Namık Kemal, Ziya Paşa gibi döneminin münevverleri vasıtasıyla, yayınları ve faaliyetleri neticesinde, cumhuriyetin kurucuları -başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere- olan neslin üzerinde derin bir etki bırakmış, "demokrasi ve cumhuriyet" mefhumlarının temelini oluşturmuşlardır.

Bu bağlamda "Yeni Osmanlılar"ın (bir başka isimleriyle Jön Türkler'in) içerisinde bulunduğu siyasi yapıdan bağımsız olarak incelenmesi gerektiği düşüncesi bu çalışmanın gayesidir. Zira aksi takdirde bu zihniyetin Osmanlı topraklarında nasıl oluştuğu konusu muğlak kalacak, olayları birbirine bağdaştırma bağlamında yetersizlik yaratacaktır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı, Yeni Osmanlılar, Tarih, Cumhuriyet, Muhalefet.

İNDİRİM DUYARLILIĞININ MARKA SADAKATİNE ETKİSİ: BEYAZ EŞYA SEKTÖRÜ ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Hatice Rümeyya ÖNAL
Mustafa ÜNSALAN

ÖZET

Günümüzde işletmeler hem ulusal hem de global markalar ile rekabet ederek sadık müşterilere sahip olmayı ve pazar paylarını korumayı hedeflemektedirler. Fakat ekonomik krizlerin etkisi ile satın alma gücü azalan tüketicilerde fiyat hassasiyeti artmaya başlamış ve rekabette indirim önemli bir hale getirmiştir. Beyaz eşya sektörü ülkemizde ve dünyada önemli bir pazara sahiptir ve rekabetin yoğun olduğu sektörlerden bir tanesi olarak göze çarpmaktadır. Beyaz eşya ve küçük ev aletleri sektöründe marka sadakati, marka kimliği, bulunduğu çevrenin kültürel özellikleri, tüketicinin demografik özellikleri, ürünü algıladıkları değer, güven duygusu, marka imajı, marka deneyimi, ürünün özellikleri ve indirim duyarlılığı tüketicilerin belirli bir markayı tercih etmesinde etkili olmaktadır. İşletmeler için kendi sattıkları markaya sadık olan, onları tercih eden müşterilere sahip olmak, tüketicilerin istek ve ihtiyaçlarına cevap verebilmek, kaliteli ve garantili ürün satmak, satış sonrası müşteri memnuniyetinin olumlu olması, işletmenin ilerlemesi, piyasada var olması ve kar edebilmesi için önemlidir. İndirim ekonomik olarak tüketicilerin satın alma durumunda ve sektördeki rekabette etkilidir. Marka sadakati ile müşteri bir markaya, işletmeye güvenir. Bu güven ile müşterinin pozitif beklentilerini karşılamış olması ve devamlı aynı yerden alışveriş yapma isteği oluşur. Tüketici aynı görünen iki farklı üründen birini tercih edeceği zaman ucuz olan ürünü tercih ederken, ürünlerden birinin markalı olması görüntüsü, logosu, işareti, adı, sloganı ve insanların o markaya bakış açısıyla tüketicinin dikkatini ayrıca çekip tercihlerinde etkili olabilmektedir.

Bu çalışmanın amacı indirim duyarlılığının marka sadakatine etkisinde, beyaz eşya ve küçük ev aletleri sektörünün üzerinde karşılaştırma yapmaktır. Araştırmada birçok beyaz eşya markası ve sadece küçük ev aletleri üreten markalar bulunmaktadır. Bu markalardan beyaz eşya sektöründeki markaların tercihlerinde etkili olan nedir, beyaz eşya markaları kendi markasında üretmiş olduğu küçük ev aletleri mi tercih ediliyor yoksa sadece küçük ev aletleri üreten markalar mı tercih ediliyor, tercihlerinde etkili olan marka sadakati mi yoksa her zaman tercih ettiği markayı bırakıp indirimli bir ürün tercihi midir? bunu araştırıp ortaya çıkarmaya yöneliktir. Beyaz eşya ve küçük ev aletleri sektöründeki firmaların markalarını satın almak için müşterilerin gözünde fark yaratabilmeleri markayı oluşturmak kadar önemlidir.

Çalışmadaki kavramlar bir bütün olarak ele alınarak incelenmekte indirim duyarlılığı ve marka sadakati kavramlarının birbirleri ile olan ilişkileri uygulamalı bir çalışma ile ortaya konulmaktadır. Bu çalışmada beyaz eşya ve küçük ev aletleri sektöründe indirim duyarlılığının marka sadakatine etkisi araştırılmaktadır. Bu çalışmaya ilişkin veriler anket yöntemi ile toplanmakta ve çalışmanın araştırma uygulama kısmı devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Marka Sadakati, İndirim Duyarlılığı, Beyaz eşya, Küçük ev aletleri

BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI'NDA ORTA DOĞU'NUN PAYLAŞILAMAYAN İNCİSİ HİCAZ'DA HAKİMİYET MÜCADELESİ

Gülizar AVCI
Üyesi Mehmet DOĞAN

ÖZET

Birinci Dünya Savaşı hem Türk tarihi hem de dünya tarihi açısından büyük önem taşımaktadır. Dünya savaşı öncesinde Avrupalı devletlerin güç yarışının yanı sıra Osmanlı Devleti üzerinde emelleri olmuştur. Avrupalı devletlerin silahlanma ve sömürgecilik yarışına girmeleri, büyük bir savaşın çıkmasına neden olurken Osmanlı Devleti de bu durumdan payına düşeni almıştır. Osmanlı Devleti, bu büyük savaşın öncesinde yapılan Trablusgarp Savaşı ve Balkan Savaşlarında topraklarını kaybetmiş, bu durum devleti, malî ve ekonomik sıkıntılara sokmuştur. Diplomatik olarak yalnızlıktan kurtulmak isteyen Osmanlı Devleti Almanya ile ilişkilerini geliştirmiş, bu durum ise Osmanlı Devleti'ni Almanya yanında savaşa sürüklemiştir. Almanya'nın baskılarına dayanamayan Osmanlı Devleti, 1914 yılı sonunda kendini savaşın içinde bulmuştur. Artık Osmanlı Devleti Almanya'nın yanında İtilaf Devletlerine karşı savaşa girmesiyle Padişah 14 Kasım 1914'te "Büyük Cihad" ilan etmiştir. Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasından kısa süre sonra Osmanlı Devleti savaşa dahil edilmiş, savaşta müttefik güçlere karşı mücadele etmek için birçok bölgede cepheler açmıştır. Bunlardan biri de Güneyde Hicaz-Yemen-Asir Cephesi'dir. Arabistan yarımadasında bulunan Hicaz, yarımadanın önemli bir bölgesidir. Yarımada boğazlar, kanallar ve denizleriyle stratejik açıdan önemlidir. Bununla birlikte ticaret yolunun üzerinde bulunması ve Süveyş Kanalı açılmasıyla stratejik önemi daha da artmıştır. Osmanlı Devleti için Hicaz bölgesi diğer bölgelerden çok daha önemlidir. Çünkü Hz. Muhammed'in İslam'ı tebliğ edip yaydığı topraklar ve İslam'ın ilk vatanı, kutsal yer olan Kâbe bu bölgede bulunmaktadır. Kısaca Hicaz bölgesi İslâm tarihi ve dini açısından önemli bir yere sahiptir. Bölge, Avrupa ülkeleri tarafından da büyük ilgi görmüştür. Çalışmada bölgeyi önemli kılan faktörler tarihi, dini dokusu ve jeopolitik öneminin açıklanması amaçlanmıştır. 19. yüzyılın sonlarına doğru petrolün yakıt olarak kullanılması ülkeler arasında politik, ekonomik ve askerî mücadeleye neden olmuştur. Başta İngiltere olmak üzere Fransa ve savaş yıllarında da Almanya'nın Orta Doğu'ya ilgisi giderek artmıştır. Sonuç olarak Osmanlı Devleti'nin Birinci Dünya Savaşı'na girme sürecinde özellikle Orta Doğu'da savaşın sonucunu tayin eden Kanal Seferi ve Hicaz Cephesi'nde verdiği mücadeleler sonucunda Mütareke başlayana kadar yüzyıllarca yönettiği kutsal topraklardan geri çekilmek zorunda kalmıştır. Bu çalışmada Birinci Dünya Savaşı dönemi ile ilgili arşiv belgeleri taranmış, tarihi kaynaklar araştırılarak konunun içeriğinin istenen amaca yönelik olup olmadığı amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Birinci Dünya Savaşı, Osmanlı Devleti, Orta Doğu, Hicaz.

COVID-19 PANDEMİ SIRASINDA DEVLETLERİN DIŞ POLİTİKALARINDA YUMUŞAK GÜÇ STRATEJİSİ: TÜRKİYE ÖRNEĞİ

Oween Cesar BARRANZUELA CARRASCO

Adnane SOUMANOU

ÖZET

İnsanoğlu 2020 yılını sonsuza dek hatırlayacaktır. Ne yazık ki, Çin'de ortaya çıkan beklenmedik bir pandemi nedeniyle tüm ülkelerde ölümler meydana gelmiş ve halen gelmektedir. Covid-19 pandemi, dünyanın her köşesinde var olmaya devam eden yoksulluğu ve ekonomik eşitsizliği gözler önüne sermiştir. Ayrıca yenilmez görünen ve her şeye sahip olan gelişmiş ülkelerin bile kendi nüfusları için yeterli altyapıya sahip olmadıkları için sağlık sektörünü ciddi şekilde ihmal ettiklerini görmemizi sağlamıştır. Tüm bu trajediye rağmen, devletler, devletler dışı aktörler yani uluslararası aktörler bu uzun karantinalar sırasında ittifakları güçlendirmenin, yeni bağlar kurmanın ve dış politikalarını işbirliği yoluyla sağlamlaştırmanın yollarını bulmuştur. Ülkeler bu süre zarfında dış politikalarını güçlendirmek için çeşitli stratejiler kullanmışlardır. İnsani yardımdan mali yardıma kadar başta devletler olmak üzere çeşitli uluslararası aktörler zor durumdaki diğer aktörlere yardım etmiştir. Ve pandeminin başlangıcında zarara uğrayan Çin bile, devletlere destek kredisi vermiş ve bu devletler için uzun vadeli bir destek planı hazırlamaya başlamış. Bu bağlamda, küresel insani yardım raporuna göre üst üste üçüncü kez en çok insani yardımı sağlayan Türkiye Cumhuriyeti, oyunun dışında kalmamıştır. Zor durumda olan diğer devlet ve topluluklara yardım etme stratejisi, yaklaşık yirmi yıldır Türkiye'nin en önemli dış politika stratejisi olmuştur. Avrupa'dan Orta Doğu'ya, Afrika'ya kadar Latin Amerika ülkeleri ve birçok ülke Türkiye tarafından yardım edilmiştir. Kendi topraklarında da pandemiyle mücadele ediyor olmasına rağmen, uzak-yakın ayırt etmeden pek çok ülkeye yardım amaçlı tıbbi malzeme göndermiştir. O yardımlar, yapıldığı her ülkede büyük bir etki yaratmıştır. Bu da Türk devletinin imajının ve prestijinin gelişmesine büyük katkı sağlamıştır. Yardım sadece İtalya gibi geleneksel olarak iyi ilişkilerin olduğu ülkelerinde değil, aynı zamanda Ermenistan gibi tarihsel olarak ilişkilerin soğuk olduğu ülkeleri de kapsamıştır. Bu stratejinin temelinde yatan felsefe, son yıllarda ülkeler için kaba kuvvet kullanılmadan, dış yardım, diplomasi gibi yöntemlerle artırılması amaçlanan yumuşak güçtür. Bu çalışmada, öncelikle koronavirüs pandemi sırasında Türkiye'nin Avrupa ve Güney Amerika ülkelerine yönelik yürüttüğü dış yardımlar ele alınacak ve bu yardımlar devletlerin yumuşak güçlerini artırma stratejisi olarak dış yardımları kullanması bağlamında incelenecektir. Türkiye'deki bu önemli stratejiyi inceleyerek, bu pandemi sırasında Türkiye'nin sağladığı bu yardımın temellerini anlamak meselesi olacaktır. Ayrıca pandemi sırasında, Türkiye'nin bu dönemde uyguladığı yumuşak güç stratejinin gelecekteki ilişkilerinde nasıl etkileri olabileceği ele alınacak.

Anahtar Kelimeler: Covid-19 Pandemi , Türkiye'nin Dış Politikası, İnsani Yardım, Yumuşak Güç

TOPLUMSAL CİNSİYET BAĞLAMINDA İKİ ÇİZGİ FİLMİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ: NİLOYA VE CAILLOU ÖRNEĞİ

Büşra ÜNAL

ÖZET

Kitle iletişim araçları toplumda var olan değerleri, inançları, tutumları topluma aktarmada önemli bir işleve sahiptir. Bu değerler toplumdaki kitle iletişim araçlarına yansdığı gibi kitle iletişim araçlarından da tekrar topluma yansır. Bir yandan mevcut normları pekiştirirken diğer yandan yeni normlar inşa edebilir. Toplumsal cinsiyet rolleri de kitle iletişim araçları aracılığıyla topluma yeniden aktarılır. Bu sayede mevcut toplumsal cinsiyet kalıp yargıları pekiştirilir ve bazen de yeniden şekillendirilir.

Çeşitli araçlarla sunulan toplumsal cinsiyet rolleri çizgi filmler aracılığıyla da sunulmaktadır. Çizgi filmler çocukların gelişim dönemlerinde oldukça önemlidir. Çocukların toplumsallaşma sürecinde ve kültürel kodların yerleştirilmesinde önemli bir paya sahiptir. Bu dönemde çocuklar çevresinde gördüklerini rol model alır. İzledikleri çizgi filmlerde sunulan toplumsal cinsiyet rollerini öğrenir ve benimserler. Toplumsal cinsiyet konusundaki düşünceleri ve tutumları erken yaşta şekillenmiş olur.

Araştırmanın konusunu çocuğun model alma sürecinde önemli bir yere sahip olan çizgi filmlerden, biri yerli biri yabancı yapımlar olarak seçilen *Niloya* ve *Caillou* adlı çizgi filmlerde toplumsal cinsiyet kodlarının hangi biçimlerde işlendiği ve çözümlendiğinin incelenmesi oluşturmaktadır.

Bu araştırmada, medyada toplumsal cinsiyet kodlarının bir aktarım aracı olarak kullanıldığı çizgi filmlerde, bu toplumsal cinsiyet kodlarının hedef kitle olan çocuklara nasıl öğretildiğinin incelenmesi, hangi biçimlerde işlendiğinin çözümlenmesi ve seçilen iki çizgi filmin karşılaştırmalı analizinin yapılması amaçlanmaktadır. Her iki çizgi film de çocuğun aile ve insanlarla ilişkilerini, günlük yaşamını konu alır. *Niloya* Türkiye, *Caillou* ise Kanada yapıımıdır. Çalışmada, bu farkın toplumsal cinsiyet bağlamında, çizgi filmin içeriğinde bir fark oluşturup oluşturmadığı araştırılmıştır. Bu araştırmada toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının çocuklara çizgi filmler aracılığıyla nasıl aktarıldığı *Niloya* ve *Caillou* adlı çizgi filmler incelenerek aktarılmıştır.

Bu araştırma, *Niloya* ve *Caillou* isimli çizgi filmlerin toplumsal cinsiyet kalıp yargıları açısından incelenmesi ve bir karşılaştırması amaçlandığından yorumlamacı temel nitel araştırma özelliği taşımaktadır. Nitel araştırma perspektifinde yapılan bu araştırmada, toplumsal cinsiyet kalıp yargılarının incelenmesi amacı ile içerik analizi tekniği kullanılmaktadır. Bu bağlamda çizgi filmleri karşılaştırılırken daha doğru veriler elde etmek amacıyla, aynı yıllarda yayınlanmış bölümler tercih edilmiştir. *Niloya*'dan 25 bölüm, *Caillou*'da 25 bölüm olarak toplam 50 bölüm izlenmiştir.

Niloya ve *Caillou* adlı çizgi filmler incelendiğinde; toplumsal cinsiyete ilişkin kalıp yargılara uygun rol, eylemler, giysi rengi ve giysi türü ile cinsiyetçi bakış açısını pekiştirecek, yeniden üretebilecek mesajlar saptanmıştır. Bu mesajların *Caillou*'da, *Niloya*'ya kıyasla daha az olduğu söylenebilir.

Kitle iletişim araçları ile her türlü mesaj alıcıya ulaştırılabilir ve tutumlar istenilen yönde değiştirilebilir. Bu noktada çocukların izlediği yayınlar özellikle önemlidir. Çocuklar gördüklerini rol model alma eğilimindedir. Toplumsal cinsiyet eşitliği anlayışına sahip çocukların yetiştirilebilmesi için izledikleri içeriklere dikkat edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Çizgi Film; Medya; Toplumsal Cinsiyet

TÜRKLERİN ANİMİSTİK İNANÇ SİSTEMİNDE İNSAN KEMİĞİ VE KANININ YERİ

Tuğba AYDOĞAN

Ahmet Tacetdin HALLAÇ

ÖZET

Zaman içerisinde ölüm olgusuyla yüzleşen insanoğlu, yaşamı sağlayan unsurlar üzerinde düşünmeye başlamıştır. Neyin olmaması durumunun ölümü meydana getirdiğini düşünen insan, madde ve ruh dikotomisinin temellerini atmıştır. Genel geçer kanıya göre, ruhu giden varlık canlılığını kaybeder ve maddeye dönüşür. Fakat Animistik görüş, bu kanıya tamamen zıt bir görüş ortaya atmaktadır. Görüşe göre; “ruh, tin, öz, sün, nefes, can” gibi çeşitli şekillerde adlandırılan bu “şey”, istisnasız her türlü varlıkta bulunur, ölmez ya da yok olmaz ya varlığını devam ettirir ya da mekân değiştirir. Kısaca “maddenin de ruhu vardır” der.

Kadim topluluklardan biri olan Türkler, tarih boyunca birçok din ve inanç sistemini benimsemiş, etkisi altında kalmış veya bunları kabul etmişlerdir. Bu inanç sistemleri içerisinde oldukça önemli bir yere sahip olan Animizm, canlı ya da cansız, evrendeki tüm varlıkların, her şeyin ruh sahibi olduğuna inanılması olarak özetlenebilir. Birçok dinin ilkel formunda görülen bu inanç sisteminde; ruhun sadece insanlara özgü olmadığına, hayvanların, bitkilerin doğa unsurlarının hatta cansız nesnelere bile can taşıdığına inanılır. Tabiat kültlerinin (ağaç, dağ, su, mağara vs.) temelinde de bu inanç yatmaktadır.

Doğa ve cansız nesnelere üzerinde dahi bu kadar etkili bir inanış yaratmış olan bu düşünce sistemi, insan, ruh ve hatta geçmiş, gelecek dahil olmak üzere varlığın tüm safhalarıyla bağlantısı ile ilgili birçok inanış ortaya çıkarmıştır. Ruhun, insan bedenindeki bazı bölümlerle yakından bir ilişki içerisinde olduğuna ve bu bölümlerde ikamet ettiğine inanılmaktadır. Türkler ise, insan bedenindeki ruhun ve buna bağlı olarak madde ötesi pek çok hususiyetin kemik ve kanda olduğuna inanmıştır. Böylece kadim dönemlerden tarihin bilinen dönemlerine ve oradan da günümüze kadar merkezinde kan ve kemik olan inançlar ve bu inançlara bağlı olarak bazı uygulamalar ortaya çıkmıştır. İnançın kutsi hassasiyetinin insandan türemiş olduğu gerçeği, Türk milletinin mensup olduğu her dinde etkisini doğrudan veya dolaylı olarak ortaya çıkarmıştır.

Bu çalışmada, eski Altay Türk topluluklarından günümüze kadar olan ruh inancının, Animistik inanç sistemi bağlamında değerlendirilmesine yer verilecektir. Özellikle ruhun kemik ve kanda bulunduğu inancına sebep olan unsurlar ve bu inancın geçmişten günümüze hangi uygulamalara sebep olduğu açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Animizm, Kemik, Kan, Ruh, Madde.

ÖZET

Bu çalışmada finansal gelişme ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi konu alan güncel Türkçe yazın, geleneksel arz ve talebe dayalı teoriler ayrımı temelinde incelenecektir. Arz yönelimli yaklaşıma göre finansal gelişme ekonomik büyüme için bir zorunluluk olarak öne sürülmektedir. Finans sektörü, ekonomik büyümeyi tasarruf, yatırım ve teknolojik gelişme unsurları üzerinden etkilemektedir. Gelişmiş bir finans sektörü, halkın tasarruflarının seferber edilmesi ve bu tasarrufların ekonomik büyüme için yararlı olacak yatırımlarda değerlendirilmesini sağlamaktadır. Böylelikle daha fazla finansman kaynağı bulabilen yatırımlar ekonomik büyümeyi olumlu yönde etkileyecektir. İkinci olarak finansal gelişme, dışsal finansman kaynaklarına daha bağlı ve yüksek maliyetler içeren teknolojik yatırımların kolaylıkla gerçekleşmesini sağlayacak ve böylece toplam faktör verimliliğini artırarak ekonomik büyümeyi sağlayacaktır.

Ekonomik büyümeden finansal gelişmeye doğru bir ilişkiyi savunan ikinci bir görüşe göre ekonomik büyüme arttıkça bireylerin elindeki tasarruflar artacağından ötürü finansal piyasalarda bulunan araçlar farklı fon yatırımları bulmaya yöneleceklerdir. Böylelikle finansal gelişmenin fitili ateşlenmiş olacaktır.

Bilim insanlarının tezleri bu iki hipotez etrafında şekillenmektedir. Ekonomik büyümeden finansal gelişmeye tek yönlü nedensel ilişki tespit edilen çalışmalar, büyümeden finansal gelişmeye tek yönlü ilişki tespit eden çalışmalar, iki yönlü ilişki tespit eden çalışmalar ve son olarak da ekonomik büyüme ile finansal gelişme arasında ilişkinin bulunmadığını öne süren çalışmalar olmak üzere dört grupta incelenebilir.

Sunulacak olan bu çalışmanın amacı, finansal gelişmişlik ve ekonomik büyüme arasındaki ilişkiyi inceleyen çalışmaları yukarıda bahsedilen kıstaslara göre sınıflandırarak ilgili okuyuculara Türkçe yazını tanıtmak olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Finansal Gelişme, Ekonomik Büyüme, Literatür Taraması

TÜRKİYE'DE GÖÇMENLERİN ENTEGRASYONUNDA YEREL YÖNETİMLERİN ROLÜ

Abdurrahim Erkam ARSLAN

Nafiz TOK

ÖZET

Çağlar boyunca insanlar çeşitli sebeplerle göç etmek durumunda kalmışlardır. Yapılan bu göçlerin birçok farklı nedenleri olmuştur. İnsanlar kimi zaman kendi istekleriyle, daha iyi hayat koşullarına ulaşabilmek için göç etseler de, kimi zaman da yapılan savaşlar ve uygulanan devlet politikaları sebebiyle zorunlu göçe maruz kalmışlardır. Bu durum çağlar boyunca yaşanmış ve günümüzde de sık sık yaşanmaya devam etmektedir.

Türkiye, tarihi boyunca yoğun göç alan bir ülkedir. Bunun en büyük nedenlerinden birisi jeopolitik konumudur. Konumu gereği bir geçiş güzergâhı olmasından dolayı nüfus hareketliliğinin çok sık yaşandığı görülmektedir. Özellikle doğudan batıya doğru yapılan göçlerde bir geçiş güzergâhı olarak kullanılmıştır. Bu yaşanan göç hareketleri sırasında Avrupa'ya geçmeyi başaramayan veya kendi isteğiyle Türkiye'de kalmak isteyen göçmenler giderek ülke içindeki nüfuslarını artırmışlardır. Son zamanlarda Türkiye'nin komşu ülkelerinde yaşanan iç savaşlar, terör olayları, uygulanan siyasi politikalar ve ekonomik bunalımlar neticesinde ciddi bir göç başlamıştır. Yaşanan bu göçlerden en çok etkilenen ülkelerin başında hiç şüphesiz Türkiye gelmektedir.

Özellikle Suriye'de, 2011 yılında başlayan iç savaş yakın zamanda Türkiye'nin yaşadığı en büyük kitlesel göçlerden birisinin gerçekleşmesine neden olmuştur. Yapılan bu göçler neticesinde milyonlarca göçmen ülkelere dönememiş ve yaşantılarını Türkiye'de sürdürmeye devam etmişlerdir. İçerisinde çok farklı ırk, inanç ve kültürden oluşan milyonlarca göçmeni barındıran Türkiye için göçmenler her zaman önemli bir yere sahip olmuştur. Cumhuriyet tarihinin hemen hemen her döneminde göçmenler üzerine politikalar geliştirilmiş, çalışmalar yapılmıştır. Ülkemiz için her zaman önemli bir konu olmuştur ve olmaya da devam etmektedir. Bu kadar farklı etnik kökene sahip insanların bir arada yaşamaya başlamasıyla birçok problemlerin meydana gelmesi kaçınılmaz olmaktadır. Hem yerel halk, hem de göçmenler ayrı bir adaptasyon sürecine girerler. Bu noktada milliyetçilik kavramı ön plana çıkmaktadır. Her iki taraf içinde milliyetçilik duygularıyla ayrışmalar meydana gelmeye başlamaktadır. Bu durumda ciddi problemlere sebebiyet vermektedir. Yaşanan bu ayrışma ile göçmenlerin sosyal hayata katılması güçleşmektedir. Burada karşımıza entegrasyon kavramı çıkmaktadır. Göçmenlerin sosyal yaşama entegre edilmeleri ve oluşabilecek problemlerin önüne geçilmeye çalışılmalıdır. Bu noktada yaşanan veya yaşanabilecek sıkıntıların önüne geçebilmek, göçmenlere de yaşama hakkını sağlayabilmek amacı ile devlet birçok politika uygulamaya başlar. Göçmenlere konut destekleri, sağlık ve eğitim gibi konularda yardımlar sağlamak ve göçmenlerin gündelik hayata adapte olmaları sağlanmaktadır.

Ancak yapılan bu politikalar ışığında uygulanan merkezi müdahaleler yetersiz veya verimsiz kalmaktadır. Göçmenlerin entegrasyonun da yeterli desteği sağlayamamaktadır. Politikalar üzerinden yapılan çalışmalarla göçmenlere ulaşmakta zorlanılmakta, sıkıntılarının çözüm tam olarak bulanamamaktadır. Bu noktada karşımıza yerel yönetimler çıkmaktadır. Yerel yönetim faaliyetleri ile bu sorun ciddi ölçüde giderilmektedir. Göçmenlerin sosyal hayata entegrasyonunda doğrudan iletişime geçilebilmekte ve meydana gelen problemlerin yakından gözlemlenebilmesi için yerel bazdaki kurumlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu yüzden yerel yönetimler hem devlet için, hem de göçmenler için hayati öneme sahiptir. Aslında yerel yönetimler, devlet ile göçmenler arasında bir bağ kurmaktadır. Göçmenlerin entegrasyonu için yapılan çalışmalar ve alınan kararların pratiğe dökülüp hayata geçirilmesini sağlayan yapıların başında gelmektedir.

Anlatılanlar ışığında bu çalışma ile amaçlanan; Türkiye'deki göçmenlerin sosyo-kültürel hayata ve kentlere entegrasyonun da uygulanan devlet politikaları, göçmenlerin uyum süreçleri ve bu uyum süreçlerin de yerel yönetimlerin rolü, önemi ve faaliyetleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Göç, Göçmenlik, Entegrasyon, Yerel Yönetimler.

FEREGE'DE GÖNDERGE TERİMİ BİR DELALET MİDİR?

Elif ÖZEL

ÖZET

Çağdaş felsefe literatüründeki “gönderge” sözcüğünün etimolojik kökeni Almanca’daki “bedeutung” sözcüğüne dayanır. Alman Dili ve Edebiyatı uzmanı olan Mustafa Özdemir onu “gönderim” olarak çevirmiştir. İngilizce’ye “reference” olarak tercüme edilen bu sözcük, Ayhan Dereko tarafından dilimize Frege’nin yaklaşımı söz konusu olduğunda, “gönderge” olarak çevrilmiştir. Ondan önce Nur Yeliz Gülcan, “Dil Felsefesinde Gönderge Sorunu” adlı makalesinde “reference” teriminin Türkçe’ye “gönderge”, “gönderme” ve “yönletim” olarak çevrildiğini belirterek, “reference” sözcüğünün karşılığını “gönderge” olarak kullanacağını belirtmiştir. Göndergeci kuram, genellikle Viyana Çevresi filozofları tarafından savunulmuştur. Bu filozoflara göre dil ile dünya arasında bir koşutluk vardır ve dil dünyayı betimlemenin bir aracıdır. Dolayısıyla dil içerisinde kullanılan her kelime dünyadaki bir nesneye karşılık gelmektedir. Cümleler de olgu durumlarına karşılık gelmektedir. Bu ad altındaki anlam sorununa doğruluk problemi çerçevesinde bir çözüm aranmıştır. Frege, Russell, Wittgenstein’in ilk dönem görüşleri ve Viyana çevresinin görüşleri de bu başlık altında toplanabilir. Onlara göre bir cümlenin anlamı, bu cümlenin göndermede bulunduğu olgu bağlamıdır. Yani gönderge yaptığı nesnedir. Frege, bir cümlenin anlamının göndermede bulunduğu olgu bağlamıdır, nesnesidir görüşünden, duyum ve gönderge arasında ayırım yaparak ayrılmıştır. Ona göre duyum, adın göndergesinin bir sunuş biçimidir (mode of presentation). Gönderge de adın göndergede bulunduğu nesnedir. İslam geleneğinde mantık konuları işlenirken *delâlet*, *göndermeden* daha geniş anlamda kullanılmıştır. Delâlet: “bir şeydir ki onu anlamaktan başka bir şeyi anlamak lâzım gelir” diye tanımlanmıştır. Bu üç şekilde gerçekleşebilir: (1) bir şeyin kendisini bilmek, başka bir şeyi bilmeyi gerektirecek halde olur (2) ya da bir şeyin kendisini bilmek, başka bir şeyi zannetmeyi gerektirecek halde olur. (3) Veyahut da bir şeyin kendisini zannetmek, başka bir şeyi zannetmeyi gerektirecek halde olur. Bu üç durum ise iki şeyi karşımıza çıkarır: Eldeki bilgi (a) ya kesindir, yani burhânî bir delildir, (b) ya da değildir, yani zannî delildir, bir başka ifadeyle *iknâî delildir*, bir emaredir. Örnekler verecek olursak; yapılmış bir şeyin varlığını bilmek, onun bir yapıcısının olduğunu bilmeyi gerektirir. Bu ilkinde örnektir. Bulutun varlığını bilmek, yağmurun yağacağını zannetmeyi gerektirir. Bu ikincisine örnektir. Bulutun varlığını zannetmek, yağmurun yağacağını zannetmeyi gerektirir. Bu da üçüncüsüne örnektir. Buradaki burhanî olan ilk şık, burhanî kıyaslara göndermede bulunmaktadır. Yani bir kıyasta da delâlet eden (dâl/delil) ve sonuçtan (medlûl) söz etmemiz mümkündür. Bu durum, *delâletin* yukarıda zikrettiğimiz *göndermeden* daha geniş bir manaya sahip olduğunu gösterir. Aynı zamanda bu tespit, Arapça geleneksel mantıktaki tüm işlemlerin *delâlet teorisi* üzerinden ifade edildiğine işaret eder. Tüm işlemler belli bir *delâlet teorisi* zemininde anlatılır.

Anahtar Terimler: Frege, Gönderge, Delalet.

SAĞLIK ÇALIŞANLARININ İNOVASYON PERFORMANSI ÜZERİNDE İNOVASYON KÜLTÜRÜNÜN ETKİSİ NDE PSİKOLOJİK SERMAYENİN ARACILIK ROLÜ

Yasemin İPEK AYSELİ

Seda YILDIRIM

Didem YİĞİT

Kenan ORÇANLI

ÖZET

Son zamanlarda dünyanın her yerinde artan ve yaşlanan nüfus, kronik hastalıklardaki artış ve değişen geri ödeme sistemleri gibi eğilimler, sağlık alanında daha verimli ve sürdürülebilir inovasyon uygulamaları ihtiyacını doğurmuştur. Sağlık hizmetleri alanında “ürün, hizmet, organizasyonel inovasyon” uygulamaları çok yoğun şekilde yapılmaktadır. Florence Nightingale ile başlayan ve 18. yüzyılda “enjeksiyon, stetoskop, röntgen ışınlarının” keşfi ile devam eden inovasyon uygulamaları, 20. Yüzyıla gelindiğinde farklı ihtiyaçlar ve bilim dalları etkileşimi ile daha farklı bir boyut kazanmıştır. Yakın zamanda sağlık sektöründe “robotik cerrahi ile uzaktan ameliyat, yeni koronavirüs hastalığı (COVID-19) testi için insanlardan hatasız şekilde swap ile örnek alan robotlar, stent, akıllı ilaç, kök hücre ve gen tedavisi” gibi inovatif uygulamaların sayısının her geçen gün artması, 2020'lerde halk sağlığı ve tıp biliminin yeniden biçimlendirilmesinin nasıl olacağı hakkında bizlere bazı ipuçları vermektedir. Dias ve Escoval (2013) yaptıkları araştırmada, sağlık çalışanlarının inovasyon performansının ve yeteneklerinin artırılması için örgütün inovasyonu kültürüne sahip olması gerektiğini vurgulamışlar ve inovasyon performansı üzerinde, psikolojik sermayenin pozitif bir etkisi olduğu hipotezini öne sürülmüştür. Bu anlamda psikolojik sermaye, sağlık çalışanları açısından da değerlendirildiğinde, başarı açısından ne kadar hırs yapabilecekleri, inovasyon yapmak için çalışma ortamında ortaya çıkabilecek zorluklara karşı mücadele etme durumu ile de ilgilenmektedir. Yerli ve yabancı alan yazında yapılan inceleme neticesinde, sağlık çalışanlarının inovasyon performansı üzerinde inovasyon kültürünün etkisi ve bu etkide psikolojik sermayenin aracılık rolü ile ilgili olarak herhangi bir araştırma makalesinin yapılmadığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda yapılan çalışmanın amacı, Mersin ili sınırları içerisinde bulunan sağlık çalışanların inovasyon performansı üzerinde inovasyon kültürünün etkisi ve bu ilişkide psikolojik sermayenin aracılık rolünü incelemektir. Çalışmada üç değişken arasında kurulan modelin analizinde kullanılan veriler, 25 Kasım-30 Aralık 2020 tarihleri arasında Mersin Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde bulunan sağlık çalışanlarına uygulanan “İnovasyon Performansı Ölçeği, İnovasyon Kültürü Ölçeği ve Psikolojik Sermaye Ölçeği” olmak üzere üç adet ölçek ile toplanmıştır. Verilen analizi SPSS ve AMOS paket programları ve R programlama dili ile doğrulayıcı faktör analizi, korelasyon analizi ve yapısal eşitlik modeli yöntemleri kullanılarak yapılmıştır. Örneklem oluşturulmasında kolayda örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmanın sonuçlarına göre, sağlık çalışanları ile ilgili inovasyon performansı, inovasyon kültürü ve psikolojik sermaye değişkenleri arasında pozitif ve anlamlı ilişkiler olduğu tespit edilmiştir. Psikolojik sermayenin inovasyon performansının oluşması üzerinde kısmi aracılık rolü üstlendiği görülmüştür. Buna ek olarak, yapılan çalışmada elde edilen sonuçların sağlık alanında çalışanlarına önemli bir kaynak olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İnovasyon Performansı, İnovasyon Kültürü, Psikolojik Sermaye.

MEKKE MÜŞRİKLERİNİN BİLGE VE KURNAZ LİDERİ UTBE B. REBİA'NIN KİŞİSEL PORTRESİ

Eşe Fatma ÜLKÜMEN
Sefer SOLMAZ

ÖZET

Cahiliye devrinde kabile hayatı süren ve medeni faaliyetlerden uzak olan Arap toplumu, İslamiyet'in ortaya çıkması ile şehirleşmeye ve hızla medenileşmeye başlamıştır. Ancak yine de istisna olarak Cahiliye devrinde bazı Arap kabilelerine mensup ailelerinin kültürel faaliyetlerden uzak olmadığı görülmektedir. O dönemde kurulan (Ukaz, Dümetü'icendel vb...) panayırlar vasıtası ile Mekke'ye gelen pek çok tüccar satış yapma imkânı bulurken aynı zamanda onunla birlikte yerel halktan edip ve şairlerin kültürel faaliyetler adına çeşitli yarışmalar yaptığı bilinmektedir. Genellikle de bu programlar köklü kabileler tarafından düzenleniyor olup kazananın şiiri Kâbe'nin duvarına asılarak teşhir edilirken, şair de kıymet verilecek bir üne sahip oluyor ve kabilesini onurlandırıyor. İşte bu köklü kabilelerden birisi de Beni Abdimenaf kabilesidir. İçinde bulunduğu dönem ve şartlara göre kendilerini geliştirmiş, bunun yanı sıra evlatlarına da bu kültürel ve entelektüel geleneği miras bırakmışlardır. Yine bu kabilenin içinden gelen ve makalemizin konusu olan Utbe b. Rebia'da, Beni Abdimenaf soyuna mensuptur. Cahiliye devrinde bilge bir kişiliğe sahip olan, hatta Peygamber Efendimizin gelmesinin hemen öncesinde Mekkeliler tarafından nübüvve aday gösterilen, yerel halkın çok sevip saygı gösterdiği Utbe'nin, İslamiyet'in ortaya çıkması ile bu yeni dine muhalif bir çehreye büründüğü görülmektedir. Hz. Peygambere ilk etapta aşırı bir tepki göstermemiş hatta onu müşriklerin zulümlerinden korumuştur. Ancak ilerleyen zamanlarda kendisi dururken bir başkasının Peygamber olmasını kendisine yedirememiş olup kimi zaman müşriklerin hain planlarına isteyerek veya istemeyerek alet olmuştur. Buna rağmen yine de Muhammed (s.a.v.) ve müşriklerin Bedir' de karşı karşıya gelmesinin önüne geçmeye çalışmış bunun için gayret gösteren Ebu Cehil'i vazgeçmesi için ikna etmeye çabalamıştır. Üstelik Ebu Cehil'i bu yüzden karşısına almaktan da geri durmamıştır. Sürecin seyri ve müşriklerin baskısı ile savaşmaya ikna olan Utbe, savaş esnasında da mübareze için öne ilk çıkan üç kişiden biri (diğerleri oğlu Velid ve kardeşi Şeybe) olmuştur. Bedir savaşı esnasında müşriklerin öncü safında yer alması, onun bu savaşta ilk can verenlerden olmasına sebep olmuştur. Bedir Savaşı'nın ardından ise kızı Hind'in Hz. Muhammed (s.a.v.)'den, İslamiyet'i seçen kardeşi Huzeyfe'den ve Müslümanlardan intikam alma çabası ve bu çerçevede Hz. Hamza'nın şahadeti olayı yaşanmıştır. Bu çalışmada ilmi ve edebî yönü de olan Mekke müşriklerinin önde gelen liderlerinden Utbe b. Rebia'nın İslam öncesi ve sonrası hayatı, faaliyetleri, Peygamber Efendimiz ile ilişkileri, ölümü ve kişiliği detaylı incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Utbe b. Rebia, Bedir, Asabiyet, Mübareze, Müşrik.

MEKKELİ MÜŞRİKLERİN ÖNDE GELENLERİNDEN OLAN AZILI BİR İSLAM DÜŞMANI: VELİD B. MUGİRE VE HAYATI

Özlem DERİN
Zehra ODABAŞI

ÖZET

İslamiyet'ten önce putperest olarak yaşayan Arap toplumu, asabiyet duygusunun etkisi ile kendi içinde kabilelere ayrılmak suretiyle şekillenmiştir. Bu toplum düzeni, İslamiyet'in gelişiyle birlikte büyük bir sarsıntıya uğrayarak yıkılmıştır. Çünkü İslamiyet, putperestliğı, asabiyet duygusunu ve dolayısıyla kabilecilik anlayışını tamamen reddetmiştir. Ancak asırlardır cahiliye geleneklerine bağılı olarak yaşayan müşrik Arap toplumunun önde gelenleri, bu durumu kabul etmek istememiş; İslamiyet'in yeryüzündeki temsilcisi olan Hz. Peygamber'e (sav.) karşı büyük ve şiddetli tepkiler göstermişlerdir. Bu tepkilerin ana merkezinde ise Mekke'de yaşayan Kureyşli müşrikler bulunmaktadır. Bahsi geçen müşriklerden birisi de Mekke toplumunun önde gelen kabilelerinden biri olarak askeri işlerden sorumlu tutulan Mahzûmoğulları'na mensup bulunan Velid b. Mugire'dir. Mahzûmoğulları kabilesinin getirmiş olduğı ayrıcalıklar dışında Mugire'nin, Mekke toplumu içerisinde hatırı sayılır zengin kişilerin başında gelmesi ve Kur'an-ı Kerim'e de yansıyan çok sayıda oğlunun olması onun toplum nezdindeki nüfuz ve itibarını daha da arttırmıştır. Kaynaklarda bu konu ile ilgili sadece altı oğlunun ismi zikredilmektedir: Abdüşems b. Velid, As b. Velid, Umara b. Velid, Ebu Kays b. Velid, Hişam b. Velid, Halid b. Velid ve Velid b. Velid. Velid b. Mugire'nin sahip olduğı itibarının yanında, karakter olarak da son derece zeki, uyanık ve adilliğine güvenilen bir yapısının olması onun İslâm'a karşı tepkilerin oluşmasında ve bu tepkilerin yönlendirilmesindeki beyin konumuna getirmiştir. Kureyşli müşriklerin Hz. Peygamber (sav.) ve onun tebliğ etmiş olduğı din ile ilgili ne yapılacağı, nasıl bir metot izleneceğı ve bütün bu yeni oluşumlara karşı nasıl bir önlem alınabileceğı hakkında akıl danıştığı kişi O'dur. Yine Velid b. Mugire'nin yaşı gereğı diğeri liderlerden büyük olması tecrübe olarak diğeri göre daha ön planda tutulmasında etkindir. Aynı zamanda Hz. Peygamber'in (sav.) bacanaklarından birisi de olan Velid b. Mugire, ölümüne kadar Hz. Peygamber (sav.) ile alay etmiş, bu sebeple birçok ayete konu olmuştur. 622 senesinde topoğundaki yaranın tekrardan nüksetmesi üzerineyse hayatını kaybetmiştir. Bu bildiride önce Velid b. Mugire'nin İslamiyet'in gelişine kadarki hayatı mercek altına alınarak mensup olduğı Mahzûmoğullarının Kureyş içerisindeki nüfuzu gün ışığına çıkarılmaya çalışılacaktır. Daha sonra İslamiyet'in gelişi ile Velid b. Mugire'nin bu dine ve Hz. Peygamber'e (sav.) karşı tepkileri üzerinde durularak Kur'an-ı Kerim'de yer alan müşrikler ile ilgili ayetlerden, onun yeri ve konumu ortaya konulmaya gayret sarf edilecektir. En sonunda ise onun vasiyeti ve ölümü anlatılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Velid b. Mugire, Müşrik, Mahzûmoğulları, Kureyş, Asabiyet.

ÖZET

En eski çağlardan günümüze kadar kurulmuş olan Türk devletlerinde değişmeyen bazı dinamikler mevcuttur. Bunların başında istiklal yani bağımsızlık gelmektedir. Bundan kaynaklıdır ki Türkler gittikleri coğrafyalarda başkasının yönetimine girmektense yeni devletler kurmuşlardır. Siyasi bir teşekkül oluşturamaları bile bağımsızlıkları için mücadeleden kaçınmamışlar bu uğurda can vermişlerdir. Devlet sadece hükümdar ve ailesini kapsayan bir yapı değildir. Bu yapının içerisinde “Ülke” ve “Halk” unsuru idari teşkilatın vazgeçilmezidir. Devlet yönetiminde halkın huzuru ve refahı ön plan da olmakla beraber Türk devletleri sosyal devlet kategorisinde yer almaktadır. Bunun pek çok örneği yazılı kaynaklarda mevcuttur. Öyle ki hükümdar halkın ihtiyaçlarını karşılamak ve huzuru sağlamakla mükelleftir. Farklı coğrafyalarda kurulmuş olan Türk devletlerinde idari yapı oldukça önemli bir konuma sahiptir. Türklerde devlet yönetimi ikili teşkilat şeklindedir. Genel olarak doğu-batı yönüyle yönetime ayrılmaktadır. Güneşin doğduğu tarafın kutsal sayılmasından kaynaklı olacak ki hükümdar otağının doğuya açılması veyahut hükümdarların tahtlarında doğuya yönelik oturmaları bu kutsallığın en büyük kanıtlarıdır. Türklerin umumi varoluşlarında cihan hakimiyeti mefkuresi mevcuttur. Bu hususta ilk Türk Devletlerinden başlayarak bütün Türk devletlerinde cihana hükmetme arzusu görülmektedir. Bu arzu elbette ki günümüzde de varlığını korumaktadır. Türk cihan ülküsü sözlü ve yazılı kaynaklarımıza açık bir şekilde yansımaktadır. Devlet yönetiminde en yetkili kişi hükümdardır. Devleti yönetme yetkisinin hükümdara Tanrı tarafından verildiğine inanılmakta olup bu yetkiye “Kut” adı verilmektedir. Hükümdarın Tanrı tarafından kutsandığı ve Tanrının yeryüzünde ki temsilcisi olduğu düşünülmektedir. Kut tek bir kişiye değil bir hanedana verilmekle beraber başa geçecek olan kişinin seçilme yöntemleri farklılık göstermektedir. Ülke yönetiminde hükümdar tek başına karar vermekten ziyade kurultay adı verilen danışma meclisinden yardım almaktadır. Bu meclis Türklerde demokratik özelliğin bir nebze de olsa görüldüğüne işaret eder. Türk devletlerinde hatunlarda önemli bir konuma sahiptir. Elçi kabul etme veya devlet meclislerine katılma gibi siyasi yetkileri mevcuttur. Tigin adı verilen hükümdar çocukları da devlet idaresinde yer almaktadır. Tiginler de tıpkı hatun gibi kurultaya katılma hakkına sahiptir. Tahta geçme yetkisi hanedan üyelerine verildiği için Türk devletlerinde tiginler arasında genel olarak taht kavgaları görülmektedir. Bunların yanı sıra boyların başında bulunan beylerde sorumlu oldukları kabilelerin düzenini sağlamak ve hukukunu korumakla görevlidirler.

Bu çalışmada Türk devletlerinin idari yönetimi ele alınarak askeri ve adli yapılanmada görülen uygulamalar incelenerek ve varolan idari, askeri, adli yapıların devlet yönetimine olan katkılarından bahsedilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türklerde İdari Yapı, Askeri Teşkilat, Adli Teşkilat.

ÖZET

Dilin oluşumu insanlık tarihi boyunca merak edilen ve ilgi çeken konulardan biri olmuştur. “Dili ilk kim kullanmış? En eski kelimeler nelerdir veya insanların kullandığı ilk sözcük hangisidir?” gibi sorular bilim insanları tarafından sürekli sorulmuştur ve bu sorulara cevap aranmıştır. Bu konu hakkında araştırmalar yapılmış ve bazı kuramlar ortaya atılmıştır. Bu kuramlardan biri ünlemlerdir. Bu kurama göre insanoğlunun kendi içerisindeki iletişimini sağlamak amacıyla kullandığı ilk sözcükler ünlemlerdir. Ünlemler insanoğlunun belirli olaylar karşısında verdiği tepkiler sonucunda ağzından çıkan seslerden oluşmaktadır. Konuşanın bir olay karşısında bütün duygu durumunu belirten kelimelere ünlem denir. Arap gramerini esas alan araştırmacılar ünlemleri edatlar içerisinde incelerken, Batı gramerini ekol alan araştırmacılar ünlemleri tek başına bir kelime türü olarak incelerler. Ünlemleri tek başına bir kelime türü olarak inceleyen bilim insanları bu kelime türünü kendi içerisinde bir sınıflandırmaya tabii tutmuşlardır. Bu sınıflandırmada ünlemlerin bir alt başlığını da ses yansımaları ünlemleri oluşturmaktadır. Dilin oluşumunda en eski unsurlardan biri olan yansıma kelimeler Türkçe de yaygın olarak kullanılmıştır. Yansıma kelimeler doğadaki seslerin taklit edilmesiyle ortaya çıkmıştır fakat doğada duyduğumuz seslerin tam anlamıyla karşılıkları değildir. Bu sesler insanların anlamlandırabildiği kadar yansıtılmış sözcüklerdir. Bu sebeple bu sözcükler her millette farklı sesletimler meydana getirmiştir. Ses yansımaları ünlemler ise doğadaki varlıklara ait seslerin benzetme veya taklit edilmesi ile oluşmaktadır. Türk dilini inceleyen gramerlerde ses yansımaları ünlemler konusu ancak birkaç çalışmada gösterilmiştir. Bundan dolayı ünlemlerin bu yönü tartışılmamıştır. Ses yansımaları ünlemler aynı zamanda ses taklidi ünlemler olarak da adlandırılmaktadır. Ses yansımaları ünlemler iki gruba ayrılmaktadır. Bunlardan ilki hayvanların dış dünyaya seslenmek için çıkardıkları sesleri taklit ederek oluşan ünlemlerdir. İkinci ise doğadaki cansız varlıkların hareketlerinden ve doğa olaylarından çıkan sesleri taklit eden ünlemlerdir.

Ünlemler konusu, dil bilgisi çalışmalarında diğer kelime türlerine göre daha az işlenmiştir. Bu nedenle ünlemlerin nasıl sınıflandırılacağı konusunda araştırmacılar tarafından görüş birliğine varılamamıştır. Araştırmanın amacını, ünlemlerle ilgili yapılan araştırmalar, sınıflandırma çalışmaları ve Yeni Uygur Türkçesindeki ses yansımaları ünlemlerin tespit edilmesi oluşturmaktadır. Bu çalışmada ünlemlerle ilgili daha önce yapılan çalışmalar üzerinde durulacaktır. Ünlemlerin genel özellikleri ve sınıflandırılması hakkında bilgiler verilerek Yeni Uygur Türkçesindeki ses taklidi ünlemlerin tespit edilmesinin ardından metinlerden örnekler verilecektir.

Anahtar kelimeler: ünlemler, Yeni Uygur Türkçesi, taklidi sesler

DARÜLFÜNUN'DAN İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ'NE DÖNÜŞÜM

Ebru SİPAHİ

ÖZET

Osmanlı modernleşme çalışmaları ilk olarak askeri alanda başlamıştır. Modernleşme çalışmalarında kurulan askeri eğitim kurumlarındaki uzman eksikliğini gidermek amacıyla eğitim alanında da modernleşme hareketleri başlamıştır. Tanzimat dönemi itibariyle devletin aydın memur ve modernleşmek için bir yüksek mektep ihtiyacı olmuştur. Bu amaçla bu ihtiyacı gidermeye yönelik bir yükseköğretim kurumu fikri gündeme gelir. Bu yükseköğretim kurumunun kurulması için öncelikle müderris, kitap, dersane eksikliklerinin giderilmesi gerekmektedir. Bu amaçla döndüklerinde müderris olmak üzere Avrupa'ya öğrenci gönderilir. Avrupa'dan kitaplar getirilmiştir. Bu kitaplar aydın kişilerin içinde bulunduğu Encümen-i Daniş ile tercüme edilir. Darülfünun 1857'de halka açık konferanslar şeklinde eğitim hayatına başlar. Darülfünun için İtalyan mimar Fossati'ye Ayasofya civarında bir yere bir bina inşa ettirilir. Darülfünun, zaman içerisinde beş kez açılıp kapatılır. Dönemin siyasi fikirleri, öğrenci azlığı, karşı bir muhalefet grubunun oluşması, saltanat değişiklikleri gibi nedenler okulun açılıp kapatılmasında etkili olmuştur. Cumhuriyet döneminde de eğitime devam eden Darülfünun, cumhuriyet ideolojisini fazla yansıtamadığı gerekçesiyle kapatılmıştır. Hocaların bir kısmı tasfiye edilmiştir. Modern, çağdaş, laik, bilim yolunda Türkiye Cumhuriyeti'ne yaraşır bir yükseköğretim kurumu olması için Darülfünun 1933 Üniversite Reformu ile kapatılmıştır. Yerine 18 Kasım 1933'te İstanbul Üniversitesi kurulmuştur. Bu çalışmanın kaynağını kitaplar, makaleler, lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Çalışma bilimsel etik kurallar çerçevesinde, tarih metodolojisi yöntemiyle araştırılmış ve yansıtılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Modernleşme, Darülfünun, cumhuriyet ideolojisi, İstanbul Üniversitesi.

OTELLERDE ALINAN COVID-19 ÖNLEMLERİ

Hatice Betül EKİCİ
Abdullah KARAMAN

ÖZET

2019'da Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Çin Ülke Ofisi, Çin'in Hubei eyaletinin Wuhan şehrinde pnömoni vakalarını bildirmiş ve daha sonra bu pnömونيyi insanlarda tespit edilmemiş yeni bir koronavirüs (2019-nCoV) tanımlanmıştır.

Dünya Sağlık Örgütü, Kovid-19 salgını 30 Ocak'ta "uluslararası boyutta halk sağlığı acil durumu" olarak sınıflandırmış, ilk salgının başladığı Çin dışında 113 ülkede Kovid-19 vakalarının görülmesi, virüsün yayılımı nedeniyle 11 Mart'ta pandemi olarak tanımlamıştır (T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı ve Genel Müdürlüğü, 2020).

Çin'in Hubei eyaletinin Wuhan şehrinde başlayan Kovid-19 salgını birçok sektörü önemli ölçüde etkilemiştir. Ancak bu krizden en çok yara alan sektörlerin başında turizm gelmektedir.

Dünyadaki turizm destinasyonlarının yüzde 45'inde ülkeler sınırlarını tamamen ya da kısmi olarak kapatırken, yüzde 30'unda uçuşlar tamamen ya da kısmi olarak askıya alınmış durumdadır. Seyahat noktalarının yüzde 18'inde belli destinasyonlardan gelen seyahatler tamamen durdurulmuştur. Yüzde 7'sinde ise karantina, kişisel izolasyon, vize tedbirleri, belirli uyruklardan yolculara seyahat yasakları ve sağlık sertifikası talepleri gibi farklı uygulamalara gidilmektedir (TÜRSAB, 2020a).

Türkiye'de faaliyet gösteren yerli ve uluslararası zincir otel işletmelerinin Covid-19 salgınına yönelik alınan önlemler ve uygulamaları kapsamaktadır. Turizm sektörü için önemli bir kriz haline gelen Covid-19 salgınında otellerin bu süreçte yaptıkları bilgilendirmelerin ve uygulamaların incelenmesi açısından çalışma önemli görülmektedir.

Anahtar kelimeler: Covid-19, Otel, Önlem, Salgın.

**SAVUNMA HARCAMALARI VE TÜRKİYE’DE SAVUNMA SANAYİNİN GELİŞİMİ İLE
YENİ BİR ASKERİ TEDARİK AJANSI KURULMASI: NATO DESTEK VE TEDARİK
AJANSI (NSPA) VE ASKERİ FABRİKA VE TERSANE İŞLETME AŞ (ASFAT)
MODELLEMESİ ÜZERİNE İNCELEME**

**H. Burak ÇAĞLAR
Seyfi YILDIZ**

ÖZET

Güvenlik ihtiyacı yani diğer bir deyişle savunma ihtiyacı, Abraham Maslow’un ihtiyaçlar hiyerarşisinde ikinci sırada bulunmaktadır. İnsanların toplumsal özellikte olan güvenlik ve savunma ihtiyaçları ise kamu hizmeti olarak değerlendirmekte olup toplumu bu problemlere karşı koruyacak olan kurum ise devlettir. Her ülke için büyük bir öneme sahip olan savunma sanayi Türkiye için de büyük önem arz etmektedir. Özellikle Türkiye’nin içinde bulunduğu coğrafya ve etrafında oluşan tehditler nedeni ile güvenlik kavramı, ülkenin gelişimi ve ekonomide istikrarın sağlanabilmesi için vazgeçilmez bir unsur olmuştur. Türkiye’de Cumhuriyetin ilk yıllarında ülkenin her alanda yaptığı atılım, Savunma Sanayinde de paralellik göstermiş ve önemli tecrübeler, altyapılar ve kazanımlar elde edilmiştir. Özellikle, Kıbrıs Barış Harekatı sonrası ülkemize konulan ambargo, Savunma Sanayinde yerli ve milli olunması ile kendi öz kaynakların kullanılmasının önemi çok açık bir şekilde görülmüştür. Sonrasında ülkede kurulan Savunma ile ilgili kurumlar, vakıflar, şirketler artmıştır. Son yıllarda da Savunma Sanayi Başkanlığı ve Savunma Sanayi Destekleme Fonu ile birlikte, Savunma Sanayi sadece ülke güvenliği kapsamında değil, aynı zamanda Türkiye için önemli bir ihracat kaynağı olmaya başlamıştır. Bu durumla orantılı olarak da Türkiye’nin yurt dışında gerçekleştirdiği hareketler artmış, hareketlerle birlikte görev yapan birlik ve kişi sayısında da önemli bir artış olmuştur. Her geçen gün de yine bu durum artarak devam etmektedir. Türk Silahlı Kuvvetleri; Afganistan, Bosna Hersek, Kosova, Somali, Irak, Lübnan, Katar, Libya ve Suriye vb. ülkelerde yerine getirdiği çeşitli görevlere yönelik lojistik destek ihtiyaçlarını NATO görevlerinde özellikle NSPA aracılığı ile diğer görevlerde de ilgili mevzuatı kapsamında bulunduğu ülkelerden karşılamaktadır. Bu hizmetlere yönelik de her yıl yüksek tutarda döviz cinsinden harcamalar gerçekleştirilmektedir. Yapılan harcamaların tamamına yakını bulunulan ülkelerden ya da NSPA vb. yabancı kuruluşlardan karşılanması sebebi ile yapılan harcamaların ülkeye direkt geri dönüşü olmamaktadır. Bu sebeple; yapılacak yeni bir yasal düzenleme ile birlikte Milli Savunma Bakanlığına bağlı, sivil yapıda, kendi içinde ihtisas alanlarına ayrılmış, tüzel kişiliği bulunan, Türk Silahlı Kuvvetlerinin yurtdışındaki birliklerinde lojistik destek hizmetlerine yönelik ihtiyaçlarını karşılayacak, müteakip süreçte ihtiyaca göre iş alanları arttırılabilecek, yerli onaylı tedarikçiler ile anlaşmaları yapılmış, gelecekte diğer ülke ve kuruluşlara da hizmet verebilecek bir tedarik ajansı/şirketi kurulması yerinde olacaktır. Bu şirket kurulurken amaç ve içerik yönünden NATO’ya bağlı NATO Destek ve Satın Alma Ajansı (NSPA) ve kuruluş yönünden ise Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketi (ASFAT A.Ş.) modellerinin incelenmesi yapılacak çalışmaya katkı sağlayacaktır. Özetle bu çalışmada Savunma harcamalarının tanımı, Türkiye’de Savunma Sanayinin gelişimi ve harcamaları ile TSK’nın yurtdışındaki lojistik destek ihtiyaçlarının kurulacak yeni yerli ve milli bir tedarik ajansı tarafından karşılanmasını NSPA ve ASFAT A.Ş. modellerini inceleyerek anlatmaya çalıştım.

Anahtar Kelimeler: Savunma, Harcama, NSPA, NATO, ASFAT AŞ.

GASTRONOMİ TURİZMİ KAPSAMINDA SOKAK LEZZETLERİNİN YERİ

Eylem İĞDIR

Nilüfer Şahin PERÇİN

ÖZET

“Yemek, bir toplumun kendisini ve yaşama tarzını ifade şeklidir”(Mckercher vd. 2008: 138). Her ülkenin kendine özgü kültürünün etkisiyle ve uzun yılların birikimiyle oluşturdukları o bölgeye ait yerel mutfakları bulunmaktadır. Bu mutfakların sokaklara yansması sokaklarda satılan lezzetlerle alternatif bir yemek kültürü haline gelmiştir. Sokak lezzetleri sahip oldukları değişik yöresel lezzetler ile ülkelerin yemek kültürü ile mutfağının bir parçası ve ekonomik anlamda destinasyonların gastronomi turizm çekiciliğinin önemli bir temsilcisidir. Dünya'nın birçok yerinde olduğu gibi Türkiye'de de sokak lezzetleri hem kültürel bir öğe hem de gastronomik bir ürün olarak son zamanlarda gastronomik turizmin göзде bir parçasıdır. Gıda ve Tarım Organizasyonu tarafından sokak lezzetlerinin günde 2,5 milyar insan tarafından tüketildiği ispatlanmıştır. Sokak lezzetlerinin gastronomi turizmi içerisinde gastronomik ürün olarak ele alınması çalışmanın temel amacıdır. Bu amaç doğrultusunda, gastronomi ve turizm ilişkisi, gastronomi ve sokak lezzetleri ilişkisi, Dünya'da ve Türkiye'de sokak lezzetlerinin yeri, üzerinde incelemeler yapılmıştır. Ayrıca, ülkemizde geniş bir yiyecek içecek hizmet sektörü olan sokak lezzetlerinin gastronomi turizmi içerisinde ele alınması hedeflenmiş ve bu bağlamda sokak lezzetlerinin gastronomi turizmindeki yeri ve önemine odaklanarak; sokak lezzetlerinin hijyen ve sağlık boyutu, sosyo-ekonomik ve yasal düzenlemeler, sokak lezzetlerinin gastronomi turizminde sağladığı kadın istihdamı şeklindeki boyutlara yer verilmiştir. Bu doğrultuda sokak lezzetleri gastronomik turizm bağlamında bir kaynak olarak değerlendirilebilir (Solunoğlu ve Nazik, 2018). Özellikle son yıllarda ülkelerin uygulamaya başladığı sokak yemekleri etkinlikleri ve festivalleri (LA Sokak Yemekleri Festivali, British Sokak Yemekleri Festivali, Toronto a la Cart Projesi) sokak yemeklerinin gastronomi turizmi açısından önemini daha belirgin bir şekilde göstermektedir (İrigüler vd. 2016). Sokaklarda satılan yiyecekler bir ülke için normal ve gündelik olurken diğer bir ülke için sıra dışı olabilmektedir. Yiyecekler ve kültür arasındaki bu bağ farklı uluslardan oluşan turistlerin aynı bölgedeki farklı beklentilerinin karşılanması noktasında tabuların yıkılmasına, sıradışı yemek deneyimleri yaşamasına imkan sağlayacak sokak lezzetleri aynı zamanda kişilerin çeşitli gastronomi motivasyonlarını da büyük ölçüde gidermektedir (Yüncü, 2010). Sokak lezzetlerinin özellikle son yıllarda gastronomi turizmi beraberinde yeni ve ilgi çekici bir sektör olarak büyümeye başlaması; düşük maliyetli, yerel ve katkısız gıdaların bulunuyor olması önemli bir iş istihdamı yaratması çalışmanın önemini ortaya koymaktadır. Çalışma konusuyla ilgili literatür incelendiğinde hem uluslararası hem de ulusal çalışmaların son yıllarda yoğunlaştığı görülmesine rağmen kısıtlı sayıda çalışmanın var olması da araştırma konusunun ele alınması gerektiğine işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Gastronomi Turizmi, Sokak Lezzetleri, Gastronomik Ürün.

6. SINIF TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA KULLANILAN METİNLERİN TÜR ÇEŞİTLİLİĞİ VE TEMALARA DAĞILIMI AÇISINDAN İNCELENMESİ

Tuğba ÖDEV
Erkan KÜLEKÇİ

ÖZET

Türkçe ders kitaplarında yer alan metinler, öğrencilere dilin ve edebiyatın zengin dünyasını tanıtmaktadır. Bu nedenle, seçilen metinlerin ve kullanılan metin türlerinin öğrencilerin dil sevgisi ve bilgisine katkı sağlaması, öğrencilere farklı metin tür özelliklerini tanıtmaları beklenmektedir. Tür farkındalığı kazanan öğrenci anlama ve anlatma dil becerilerini geliştirecek ve dili daha iyi kullanacaktır. Türkçe Öğretim Programı'na göre, metinler ders kitaplarında 8 tema başlığı altında sunulmakta ve bilgilendirici metinler, hikâye edici metinler ve şiir olmak üzere üç ana başlık altında toplanmaktadır. Tema özelliklerine bağlı olarak türlerin temalara göre dağılımında farklılıklar olabilmektedir. Bu çalışmanın amacı 6. Sınıf Türkçe ders kitaplarında yer alan metinleri, tür, tema ve türlerin temalara göre dağılımı açısından incelemektir. Çalışmanın giriş bölümünde alan yazın taraması yapılarak ders kitaplarındaki metinlerin taşınması gereken nitelikler belirtilmiş ve konuyla ilgili mevcut çalışmalar sunulmuştur. Çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmış ve veriler bu yöntem kapsamında toplanıp analiz edilmiştir. Genel anlamda doküman incelemesi, araştırma konusu olan bilgileri içeren metinlerin sistemli bir şekilde çözümlenmesini ve değerlendirilmesini içermektedir. Bu kapsamda, araştırmada örneklem olarak 2020-2021 eğitim öğretim yılında ortaokul 6. Sınıflarda Türkçe ders kitabı olarak okutulması Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca uygun görülen ve Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinde bulunan ders kitapları kullanılmıştır. Veriler, MEB'e ait 2, Ekoyay Yayınlarına ait 1 olmak üzere toplam 3 ders kitabından toplanmıştır. Bu kitaplarda yer alan toplam 120 okuma, dinleme/izleme ve serbest okuma metni incelenmiştir. Araştırmaya sadece ana metinler dahil edilmiş, etkinliklerde yer alan alt metinler dahil edilmemiştir. Çalışmada elde edilen veriler tablolar halinde sunulmuş ve bulgular yorumlanmıştır. Sonuç olarak araştırma verileri incelenmiş, yorumlanmış ve önerilerde bulunulmuştur. İncelenen metinler, kitaplara göre farklılık göstermekle birlikte tür açısından zengin bulunmuştur. Tür seçiminde Türkçe Öğretim Programı'nın dışına çıkılmadığı görülmüştür. Özellikle geçmiş yıllarda yapılan çalışmalarla mukayese edildiğinde farklı türlerin de Türkçe ders kitaplarında kullanılmaya başlandığı tespit edilmiştir. Ders kitaplarında kullanılan metinlerde tür çeşitliliği olmakla birlikte üç ders kitabında da ihmal edilen türlerin olduğu da dikkati çekmiştir. Türlerin kullanım sıklığı yayınevlerine göre farklılık arz etmektedir. Deneme/sohbet/makale ve hikâye gibi türler çok sık kullanılırken mektup, roman, tiyatro gibi türlere üç ders kitabında da daha az yer verilmesi dikkati çekmiştir. Üç ders kitabında da zorunlu ve ortak temalar olmakla birlikte tema çeşitliliğinin olduğu görülmüştür. Temalara göre metin dağılımında temaların içeriksel özellikleri de dikkate alındığında dengeli bir dağılım söz konusudur. Bunun yanında bazı temalarda belirli bir türe ağırlık verildiği tespit edilmiştir. Bulgular doğrultusunda yorumlar yapılmış ve ders kitabı yazarları, yayıncıları ile öğretmenlere önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe ders kitapları; metin türleri; metin dağılımları; temalar

SERİ FİİL YAPILARI VE HAREKET FİİLLERİ

Abdullah ÇİĞİL
Erkan HİRİK

ÖZET

Seri Fiil Yapıları (SFY) birden fazla fiilin art arda gelerek tek, bütünleşik bir olayı kodladığı yapılardır. Herhangi bir bağlaç veya bağlayıcı unsur barındırmayan SFY'ler, bir sıralama veya alta sıralama ilişkisi içermemektedir. İngilizce gibi serileştirme özelliği olmayan dillerde birden fazla olay, çoğunlukla yan cümlelerle veya sıralı cümlelerle ifade edilirken serileştirme dilleri, tek bir olayı, art arda gelen iki ya da daha fazla fiil yoluyla ifade etmektedir.

Pek çok dünya dilinde SFY oluşturan fiillerden en az birisi hareket bildiren fiilden oluşmaktadır. Serileştirme dilleri üzerine araştırma yapan Durie, serileştirme dillerinin en çok hareket serileştirme kategorisini içerdiğini, bu yapılarda önce hareket fiilinin geldiğini ve hareket eden varlığın ikinci fiilin eyleyeni konumunda yer aldığını ifade etmektedir (Durie 1997: 310). Aikhenvald, Durie'nin görüşlerine benzer şekilde SFY'lerin genellikle bir durumdan ziyade bir olayı veya süreci tanımladığını, durumlara atıfta bulunan ve olaylara atıfta bulunmayan fiillerin SFY olabilme şansının oldukça az olduğunu, söyleyerek SFY'lerin hareket bildiren fiiller barındırdığına dair göndermede bulunur (Aikhenvald, 2006: 3).

Dünya dillerinde olduğu gibi Türkçede de SFY oluşturan fiillerin hareket bildiren fiillerden oluştuğu görülmektedir. Türkçe SFY'lerin en az biri; bazı durumlarda ise iki fiil, hareket bildiren fiilden oluşmaktadır. Bazı yapılarda iki fiil de gerçek anlamını korurken bazı yapılarda ise birinci fiil anlamını korumakta ikinci fiil görünüş, kapsam veya durum değişimi bildirmektedir. Yine dünya dillerine benzer şekilde Türkçede SFY oluşturan *git-, gel-, al-, ver-* v.b. hareket fiilleri sıklıkla kullanılmaktadır. Bu yapılarda iki fiil art arda gelerek tek bir hareketi, olayı kodlamaktadır.

(1) Mutfaktan bir tabak al gel.

(2) Hayalleri birer birer uçup gitti.

(1)'de iki fiil de anlamını korumaktadır. İki fiil art arda gelerek tek bir hareketi (getir-) karşılamaktadır. (2)'de ilk fiil anlamını korumakta ikinci fiil ise birinci fiile görünüşsel bir değer katmaktadır.

SFY'ler simetrik ve asimetric SFY'ler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Hareket fiilleri hem simetrik hem de asimetric SFY'ler yapmaktadır. Bu oluşumlarda hareket fiilleri cümlede ardışıklık, tarz, neden-sonuç yönelme ve görünüşsel anlam ilişkileri kurmaktadır.

Araştırmanın Amacı ve Yöntemi

Bu bildiride SFY'ler hakkında bilgi vererek bu yapıların hareket fiilleriyle olan ilişkisinden bahsedilecektir. Birden fazla fiilden SFY'ler, başka bir fiil sınıfı olan hareket fiilinden yararlanarak birden fazla hareketi tek ve bütünleşik bir olayda birleştirmektedir. Bu bildiride hareket fiilleriyle yapılan SFY örnekleri konuşma dilinde ve yazı dilinde tespit edilen örnekler yoluyla gösterilecektir.

Sonuç

SFY'ler tek ve bütünleşik bir olaya atıfta bulunması sebebiyle içinde birden fazla hareket barındıran tek bir fiilden veya iki fiilin art arda gelerek tek bir hareketi karşıladığı bir fiil dizisinden oluşmaktadır. SFY'ler daha çok devinim belirten bütünleşik olayları kodlaması sebebiyle hareket fiillerinden sıkça yararlanmaktadır. Dünya dillerinin pek çoğunda olduğu gibi Türkçede de SFY oluşturan fiillerin büyük çoğunluğu hareket bildiren fiillerden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Fiiller, Seri Fiil Yapıları, Hareket Fiilleri.

DİASPORADA BİR UYANIŞ VE VAR OLMA HAMLESİ OLARAK: “ALEVİLERİN SESİ DERGİSİ ÖRNEĞİ”

Selman ÇEVİK

ÖZET

Bu çalışmada Avrupa’da yaşayan Alevi Toplumunu’nun oluşturduğu Avrupa Alevi Birlikleri Federasyonu bünyesinde 1990’lı yıllardan beri çıkarılmakta olan Alevilerin Sesi Dergisi üzerinden orada yaşayan Alevi Toplumunu’nun yaşadıkları süreçlerin dergide nasıl yansıdığına dair bir analiz gerçekleştirilecektir. Alevilerin var olma süreçleri, bu süreç içerisinde meydana gelen ve bunları oluşturan dinamikler ele alınmaya çalışılacaktır. Konunun Türkiye’nin dinamiklerinden ayrı değerlendirilemeyeceği göz önüne alındığında Aleviliğin veya Alevi Toplumunu’nun buna bağlı olarak bugün geldiği süreç ve sonrası için bir perspektif sunulacaktır.

Türkiye’de ve Avrupa’da yapılan Alevilik çalışmalarında ilgili literatürde konular farklı perspektiflerden ele alınmıştır. Hatta zaman zaman meseleye dair yaklaşımlar derinleşebilmektedir. Alevi olmayan bir araştırmacının Aleviliğe bakışı “dışardan” bir gözle olabileceği gibi olguları, “olduğu gibi” yansıtabilmesinin de önünü açacaktır. Ancak bu noktada Aleviliğin içerisinde barındırdığı hassas noktalar ve zeminlerde de objektif kalabilmek oldukça önemlidir.

Türkiye ve Almanya arasında 1961 yılında imzalanan ikili işgücü anlaşması ile birlikte başlayan ve sonrasında çeşitli Avrupa ülkelerine devam eden işgücü göçü bugün yarım asrı geçen bir tarihe sahiptir. Bu göç sürecinin birçok farklı yönü mevcuttur. Hem akademik anlamda hem de diğer alanlarda konuya dair çalışmalar bulmak mümkündür. Bu çalışma 1960’larda başlayan göçü yurtdışında yaşayan Türkiye kökenli Aleviler üzerinden 1994 ‘ten bugüne kadar çıkmakta olan süreli yayını “Alevilerin Sesi” dergisinden hareketle analiz etmeyi amaçlamaktadır. Alevi vatandaşların Avrupa’da var olma ve kendilerini gösterme süreçleri diğer Türkiyeli göçmenlerden biraz daha farklı sayılabilir. Bu durumu Türkiye’den ayrı değerlendirmek mümkün gözükmemektedir. 1960’da ki göç etme motivasyonu ve nedeni ile 1970 , 1980 , 1990 ve 2000 sonrasında ki göç etme motivasyonu ve nedenleri arasında farklılıklar mevcuttur. Bununla birlikte Avrupa’da özellikle en çok Türkiyeli vatandaşın yaşadığı Almanya’da (Dışişleri Bakanlığı ,2019) ve diğer ülkelerde Alevilerin varlık sahası ile geliştirdikleri formlar diğer gruplardan ayrı değerlendirilebilir. Akademik literatürde Aleviliğe ve Alevi vatandaşlara dair farklı açılardan konuyu ele alan çalışmalar görmek mümkündür. Burada süreli bir yayının üzerinden Avrupa’daki Alevilerin birçok açıdan neler yaşadığı , diasporada hangi değişim ve dönüşümleri geçirdiği , Avrupa’daki tanınma stratejileri ve Türkiye’ye bakışları analiz edilmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Aleviler , Alevilik, Alevilerin Sesi Dergisi , Diaspora

ROL MODEL OLARAK SINIF ÖĞRETMENİNİN DEĞERLER EĞİTİMİNDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Murat TURGUT

Vedat AKTEPE

ÖZET

Değerlerin insanların kişiliğinin oluşmasında, davranışlarını yönlendirmede ve hayatını şekillendirmede önemli bir rolü vardır. Bu bağlamda insan yetiştirmede, sınıf öğretmenlerinin değerlere yükleyecekleri anlam, öğrencilerin yaşama yükleyecekleri anlamı şekillendireceğinden, öğretmenlerin değer yargıları oldukça önem arz etmektedir. Sınıf öğretmeni sadece kendi yaşamını inşa etmez; kendisiyle birlikte öğrencilerinin ve bir ülkenin geleceğini de inşa eder. Nitekim sınıf öğretmenin görevi öğrencilere sadece bilgi aktarmak değil, onları hayata hazırlayarak, rol model olmak ve erdemli bir yaşamın örneğini davranışlarıyla göstermektir. Bu bağlamda sınıf öğretmenleri, geleceğin emanet edileceği çocukların sosyalleşmesinde ve sosyal hayata hazırlanmasında, toplumun değerlerini yeni kuşaklara aktarmada kilit bir öneme sahiptir. Öğrencilerinin gözünde karakteri, kişiliği, değerleri, sınıf içi ve dışı davranışları, duruşu, konuşma tarzı ve kıyafeti ile örnek bir kişiliktir. Bu anlamda sınıf öğretmenlerinin okul içi ve okul dışı davranışlarıyla öğrencilere, yakın çevresindeki insanlara ve topluma karşı sorumlulukları çerçevesinde davranması ve bunun bilincinde hareket etmesi gerekmektedir. Özellikle çocuklar zamanlarının büyük bir çoğunluğunu okulda ve sınıf ortamında geçirmektedir. Sınıf öğretmenlerinin sahip olduğu bilgi, beceri, değer, deneyim, tutum ve davranışları özellikle ilköğretim çağındaki çocukların dünyasında bambaşka izler bıraktığı söylenebilir. Bu araştırmada rol model olarak sınıf öğretmenlerinin değerler eğitimindeki yeri ve öneminin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada “Doküman incelemesi yöntemi” kullanılmıştır. Araştırma konusuyla ilgili yapılan tez, makale ve kitaplar incelenmiş, ilgili literatür taraması yapılmıştır. Literatür taraması neticesinde sınıf öğretmenlerinin değerler eğitiminde ilköğretim öğrencilerine hem olumlu anlamda hem de olumsuz anlamda rol model olabileceği bazı sonuçlara ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin öğrencilere olumlu anlamda rol model olduğu durumlara örnek olarak öğretmenin yerdeki bir kağıt parçasını alıp çöp tenekesine atmasından sonra öğrencilerin yere çöp atmayıp yerdeki çöpleri alıp çöp tenekesine atmaları, öğretmenin okula girerken ayağını paspasa sildiğini gören bütün öğrencilerin her seferinde öğretmenleri söylemediği halde ayaklarını paspasta silmeleri, öğretmenin öğrencilere sınıftaki yaklaşım tarzına göre öğrencilerin birbirleri ile iletişim kurmaları gösterilebilir. Sınıf öğretmenlerinin öğrencilere olumsuz anlamda rol model olduğu durumlar ise otoriter bir öğretmenin öğrencilerinin saldırgan ve otoriter olduğu görülmektedir. Sınıfta şiddeti yasaklayan bir öğretmenin buna rağmen çocuğun kulağını çekmesi, şiddetle çocuğa bağırması sonucu çocuğun sınıf dışında şiddete devam ettiği görülmektedir. Sınıf öğretmenlerinin olumlu anlamda rol model olabilmeleri için öncelikle etkili iletişim becerilerinin iyi olması gerektiği saptanmıştır. Yine sınıf öğretmenlerinin değer eğitimi yaklaşım ve yöntemlerini kullanmakta ve etkinlik geliştirmede zorlandıkları belirlenmiştir. Ayrıca değerler eğitiminde sınıf öğretmenlerinin davranışlarının oldukça önemli olduğu, davranışlarıyla yaptıklarının, söyleyerek yaptıklarına göre daha fazla etkili olduğu görülmüştür. Aynı zamanda öğrenciler, ailesinden bazı olumsuz davranış örnekleri almışsa değerler eğitimi anlamında öğretmenlerin işlerini güçleştirdiği söylenebilir. Araştırmanın sonuçlarına göre, sınıf öğretmenlerinin yapmış olduğu her davranış, öğrenci tarafından doğru, iyi, olumlu bir davranış gibi görülüp modellendiğinden dolayı, her zaman öğrenciye olumlu rol model olma bilinci ile hareket etmesi gerektiği belirlenmiştir. Değerler eğitiminin etkili olması için, sınıf öğretmenlerine etkili iletişim becerileri, değerler eğitimi yaklaşım ve yöntemleri ile etkinlikler konularında hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimler verilebilir.

Anahtar Kelimeler: Değerler Eğitimi, Sınıf Öğretmeni, Rol Model, Önem.

LOJİSTİK SEKTÖRÜNDE ARAÇ YÜKLEME FAALİYETLERİNİN KALİTE AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ: BİR ALTI SİGMA SÜREÇ İYİLEŞTİRME UYGULAMASI

Elif KARACA
Nuri Özgür DOĞAN

ÖZET

Lojistik sektörü geçtiğimiz yüzyılın ortalarından başlayarak gelişmiş ve artık günümüzde stratejik öneme sahip hale gelmiştir. Lojistik; tedarikçiler, üreticiler, hizmet sağlayıcılar, depolar, dağıtıcılar, toptancılar, perakendeciler ve nihai müşteriler arasında cereyan eden bilgi, ürün, hizmet ve finansal akışın gerçekleşmesini sağlayan ve kolaylaştıran bir sektördür. Müşteri memnuniyetinin en öncelikli kriter olarak benimsendiği günümüz piyasasında, koşullar ne olursa olsun müşteriler talep ettikleri ürün ya da hizmete tam zamanında ve hatasız bir şekilde ulaşmak istemektedir. Bu durum ise koşullar ne denli zorlu da olsa lojistik sektörünün durmaksızın etkili bir şekilde işlemlerini gerektirmektedir. Yaşamakta olduğumuz pandemi dönemi de bunun en somut göstergesi olmuştur. Lojistik sektörünün en önemli bileşenlerinden olan lojistikçiler, müşterilerin beklentisini optimum bir şekilde karşılayabilmek için sürekli bir çaba içerisinde. Gösterilen bu çabaların amacına ulaşmasında araç yükleme faaliyetlerinin önemi büyüktür. Bir ürünün yüklenmesinde varış yeri, ürünün büyüklüğü, sipariş süreci gibi faktörler araç yüklemeyi ve yük taşıma sistemini etkileyen temel unsurlardandır. Bu çalışmada lojistik sektörü içerisinde yer alan araç yükleme faaliyetine odaklanılmış, İstanbul'da faaliyet gösteren ve lojistik firmalarına araç yükleme hizmeti veren bir işletmede gerçekleştirilen Altı Sigma uygulamasına yer verilmiştir. Buradan hareketle çalışmada, lojistik firmalarının beklentisini karşılamak ve nihai müşterilerin memnuniyetini sağlamak uğraşında olan bu işletmenin hedeflerine ulaşmasına yardımcı olacak şekilde operasyonel süreçlerindeki yükleme hatalarının belirlenmesi ve bunların en aza indirilmesi amacıyla gerçekleştirilen Altı Sigma süreç iyileştirme uygulamasına yer verilmiştir. Sözü edilen süreç iyileştirme çalışması kapsamında Tanımlama-Ölçme-Analiz-İyileştirme-Kontrol şeklindeki Altı Sigma adımları takip edilmiştir. Bu adımların uygulanması sürecinde neden-sonuç diyagramlarından da yararlanılmış, böylece hem araç yükleme hizmeti veren işletmeden hem de lojistik firmalarından kaynaklanan araç yükleme hatalarının neden ve alt nedenleri ile birlikte belirlenmesine çalışılmıştır. Ayrıca bu çalışmanın, lojistik sektörünün araç yükleme faaliyetleri dışındaki diğer faaliyet ya da alanları için de bir örnek model teşkil edebileceği öngörülmüştür. Son olarak bu çalışmanın birtakım kısıtlarından bahsedilmiş ve gelecekte yapılacak benzer çalışmalar için bazı öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Altı Sigma, Araç Yükleme, Lojistik Sektörü, Neden-Sonuç Diyagramı, Süreç İyileştirme.

OTELLERDEKİ COVID-19 ÖNLEMLERİ

Hatice Betül EKİCİ
Abdullah KARAMAN

ÖZET

2019'da Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Çin Ülke Ofisi, Çin'in Hubei eyaletinin Wuhan şehrinde pnömoni vakalarını bildirmiş ve daha sonra bu pnömoniye insanlarda tespit edilmemiş yeni bir koronavirüs (2019-nCoV) tanımlanmıştır.

Dünya Sağlık Örgütü, Kovid-19 salgınını 30 Ocak'ta "uluslararası boyutta halk sağlığı acil durumu" olarak sınıflandırmış, ilk salgının başladığı Çin dışında 113 ülkede Kovid-19 vakalarının görülmesi, virüsün yayılımı nedeniyle 11 Mart'ta pandemi olarak tanımlamıştır (T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı ve Genel Müdürlüğü, 2020).

Çin'in Hubei eyaletinin Wuhan şehrinde başlayan Kovid-19 salgını birçok sektörü önemli ölçüde etkilemiştir. Ancak bu krizden en çok yara alan sektörlerin başında turizm gelmektedir.

Dünyadaki turizm destinasyonlarının yüzde 45'inde ülkeler sınırlarını tamamen ya da kısmi olarak kapatırken, yüzde 30'unda uçuşlar tamamen ya da kısmi olarak askıya alınmış durumdadır. Seyahat noktalarının yüzde 18'inde belli destinasyonlardan gelen seyahatler tamamen durdurulmuştur. Yüzde 7'sinde ise karantina, kişisel izolasyon, vize tedbirleri, belirli uyruklardan yolculara seyahat yasakları ve sağlık sertifikası talepleri gibi farklı uygulamalara gidilmektedir (TÜRSAB, 2020a).

Türkiye'de faaliyet gösteren yerli ve uluslararası zincir otel işletmelerinin Covid-19 salgınına yönelik alınan önlemler ve uygulamaları kapsamaktadır. Turizm sektörü için önemli bir kriz haline gelen Covid-19 salgınında otellerin bu süreçte yaptıkları bilgilendirmelerin ve uygulamaların incelenmesi açısından çalışma önemli görülmektedir.

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, NTV kanalına canlı yayında Covid-19 salgınının getirmiş olduğu olumsuzlukları giderme yönünde aşağıdaki önlemleri alacağını açıklamıştır. Otellerde ve diğer tesislerde coronasız alanlarını sertifikalandıracak bir çatı sistem üzerinde çalıştıklarını belirtmiştir.

Sertifikasyon sisteminin birinci önceliğinin algı yaratmak olduğu belirtilmiştir. Konu ile ilgili turizm paydaşları destek vermekle birlikte karşı çıkanlar olmuştur.

Karşı çıkanların gerekçesi ise; zaten coronasız bir alan yaratmak Bakanlığın ve devletin görev ve sorumluluğu alanındadır. Bu çerçevede coronalı veya coronasız bir ayırım yapmanın olumsuz etkilerinin daha fazla olacağı yönünde olmuştur. Bu çerçevede, Turizm'de rekabet üstünlüğü için sağlık tesislerinin alt yapısı ve kapasitesi güçlendirilecek (www.turizmgunlugu.com).

Konaklama ve yeme-içme tesisleri için belirlenmiş olan kriterler göz önünde tutularak, temizlik, hijyen ve sağlık açısından yapılan denetim uygunluğu sonucunda tesislere belge verilmeye başlanmıştır. Bu belgeye Güvenli Turizm Belgesi denmiştir. Turizm Bakanlığının belirlediği koşullara uyan oteller almaya hak kazanıp her ay düzenli olarak denetim geçirmektedirler. Bu belge sayesinde pandemi döneminde konaklama yapmak zorunda olan ve isteyerek gelen misafirleri otele çekmek için büyük avantaj olmuştur.

Anahtar kelimeler: Covid-19, Otel, Önlem, Salgın

TEREKE KAYITLARI IŞIĞINDA OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA SERVET DAĞILIMINA BİR BAKIŞ, 1650-1914

Hande Nur KIRMIZIKUŞAK

Bora ALTAY

ÖZET

Bu çalışmanın temel amacı, Osmanlı İmparatorluğu'nda servet dağılımının uzun dönemli bir analizini gerçekleştirmektir. Bu analiz, Osmanlı Kadı Mahkemeleri (Şeriye Sicilleri)'nin kayıtları içerisinde bulunan miras kayıtlarına (tereke) dayanmaktadır. Bu çalışma özelinde Osmanlı Anadolu'sunda bulunan 36 farklı yerleşim yerine ait mahkeme kayıtları kullanılmıştır. Bu yerleşim yerleri İstanbul gibi büyük şehirler ile birlikte Seydişehir ya da Bor gibi Anadolu'nun küçük yerleşim yerlerini de içermektedir. Farklı büyüklükteki şehirlerin analize dahil edilmesi servetlerin bölgesel seyirlerinin analizlerinde daha isabetli sonuçların elde edilmesini sağlamaktadır. Bu çalışma servetlerin karşılaştırmalı analizini bölgelere göre gerçekleştirmektedir. Bu bölgeler Kütahya ve batısını kapsayan *Batı Bölgesi*, Ankara ve çevre illerini içine alan *Merkez Bölgesi*, Sivas ve doğusundaki illeri kapsayan *Doğu Bölgesi* şeklinde sınıflandırılmıştır. Bu sınıflandırmanın temel dayanağı ise, her bölge için yakın örneklem sayısının kullanılması gerekliliğidir. Bölgesel ayrıştırmadan sonra, servetlerin karşılaştırmalı analizleri için 3 farklı veri seti kullanılmıştır. Bu veri setleri, servet dağılımını gösteren *GINI* katsayıları ile birlikte en zengin yüzde 10 ve yüzde 25'in ortalama servetlerini içermektedir. Miras kayıtlarından oluşturulan veri setleri ışığında elde edilen sonuçlar iki farklı sonuca işaret etmektedir. İktisat Tarihi literatüründe uzun süreli varsayımlarından biri olan servet eşitsizliğinin yavaş ekonomik büyüme ile yakın ilişkisi bu çalışmanın sonuçları ile uyumludur. Servet eşitsizliğinin azaldığı alt dönemlerde ise, Osmanlı ekonomisinin büyüme hızının arttığı görülmektedir. Bir diğer önemli sonuç, Osmanlı Anadolu'sunun *Batı Bölgesi*'nde servet dağılımı diğer iki bölgeye göre daha eşittir. Bu anlamda, iktisat tarihi literatürünün bir diğer önemli varsayımı olan merkeze yaklaştıkça iktisadi etkinliğin ve verimliliğin arttığı varsayımı ile bu çalışmanın sonuçları örtüşmektedir. Sonuç olarak, bu çalışma ilk defa Osmanlı İmparatorluğu'nda servetlerin uzun dönemli seyri ile ilgili sistematik ve kantitatif bir analizi daha geniş bir coğrafya ve dönem için gerçekleştirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı İmparatorluğu, Ekonomik Performans, Servet Dağılımı.

BLOCKCHAIN TEKNOLOJİSİNİN MUHASEBE VE MALİ KONTROLLER ÜZERİNDEKİ YANSIMASI

Hümevra YILDIZ

ÖZET

Blok zincir teknolojisi, dijital dünya ile gelişmekte olan devrim yaratacak teknolojiler arasındadır. Tüm sektörleri farklı açılardan etkilediği gibi Muhasebe ve Denetim alanını da doğrudan etkilemiştir. Çalışmamızın amacı, Blockchain teknolojisinin Muhasebe ve Denetim alanına getirdiği yeniliklere odaklanarak olası etkileri değerlendirmek ve yeni bir bakış açısı kazandırmaktır. Bu amaçla Blockchain teknolojisinin ortaya çıkışından günümüze kadar olan süreci Literatür taraması yapılarak incelenmiştir. Çalışmada tüm kuruluşların ve çalışanların ayak uydurmaya çalıştığı Blok Zincir teknolojisine dair beklenti ve yaklaşımlar yer almıştır. Blockchain teknolojisi kullanılarak oluşturulan muhasebe kayıt ve mali kontroller geleneksel muhasebe ve denetim sistemleri ile karşılaştırılmıştır. Blockchain 'ın bir parçası olan Krito Para olgusunun bu teknolojinin sadece bir parçası olduğu açıklanmış günümüzde yanlış algılanan bu kavramlara açıklık getirilmiştir. Ayrıca Blok zincirinin avantaj ve dezavantajları değerlendirilerek ele alınmış ve bu bilgiler ışığında muhasebe sektörünün, büyük bir dijital dönüşüm yaşayacağı gözlenmiştir. Blok zincir teknolojisi ile birlikte muhasebe ve mali kontroller geleneksel uygulamalara göre daha hızlı bir şekilde yürütülmekte olup daha güvenilir hale geleceği öngörülmüştür. Ayrıca yıllardır muhasebede kullanılan çift taraflı kayıt sistemini tümünden değiştiren dağıtık defter teknolojisi kayıtları ve ilgili muhasebe raporlarını daha güvenilir kılmış ve mali kontrollerin sağlanması açısından da maliyetleri oldukça düşürmüştür. Dağıtık veri tabanı ile oluşturulan kayıt ve raporlamalar gerçek zamanlı olup silinmemektedir. Bu sistem ile her iki taraf tüm kayıtları görebilmektedir ve mutabakata gerek kalmamaktadır. Böylelikle kayıtların güvenilirliği artmakta olup etik kurallar çerçevesinde olası hilelerin önüne geçilebilmektedir. Muhasebe de kullanılan klasik defterlerin yerini dijital defterler almış olup anlık denetim sağlanabilecektir. Bunlara ek olarak Blok zincir teknolojisinin sağlamış olduğu akıllı sözleşmeler ilgili alanlarda uygulanabilen tüm kurum ve işletmelere zaman kazandıracaktır. Ayrıca sözleşmeler için yapılan prosedürlere gerek kalmadan hem zaman hem de mali tasarruf sağlanabilecektir. Sonuç olarak Blok zincir teknolojisi muhasebenin dijital dönüşümüne apayrı bir boyut kazandırmış ve getirdiği yeniliklerle muhasebe sektörünün yönünü değiştirmeye devam edecektir. Muhasebe ve Denetim uygulamalarında kriptografiye dayalı veri kayıtları olması nedeniyle makul güvence yerine mutlak güvence verilecektir. Blok zincir teknolojisi getirdiği yeniliklerle farklı alanlar da açmıştır ve yapay zeka uygulamaları ile tüm dünyaya yeni fırsatlar sunmuştur. Buna istinaden işletmelerdeki AR-GE çalışmaları hızla artarak devam etmektedir. Böylelikle tüm kuruluşların ve çalışanların, Blockchain teknolojisine ayak uydurması zaman alsa da kaçınılmazdır.

Anahtar Kelimeler: Blockchain Teknolojisi; Muhasebe ve Denetim; Kripto Para ; Dağıtık Defter.

HASAN ALİ TOPTAŞ'IN “GÖLGESİZLER” ROMANINDA ANLATICI PROBLEMİ

Berna Civaloğlu SEVİNDİK

ÖZET

1994 yılında Yunus Nadi Roman Ödülü'nü alan ve 1995'te Can Yayınları tarafından yayımlanan Hasan Ali Toptaş'ın ikinci romanı *Gölgesizler*, postmodern romanın birçok özelliğini taşımaktadır. Neden-sonuç ilişkisi bağlamında takip edilemeyen olay örgüsü, şahıs kadrosunun özellikleri, çoklu bakış açısı, üstkurmaca, parodi ve pastiş gibi unsurların kullanımıyla kurgu ve işleyiş bakımından *Gölgesizler* postmodern Türk edebiyatının önemli örneklerinden biri olarak gösterilebilir. Roman kırk yedi bölümden oluşur. Hangi şehir olduğu bilinmeyen bir yerde, cadde üzerindeki bir berber dükkânında yaşananlarla yine neresi olduğu belli olmayan bir taşra köyündeki olaylar eş zamanlı olarak anlatılır. Mekân bakımından yaratılan bu zıtlık, eserin taşıdığı toplumsal yönün de bir göstergesidir. Romanda bundan başka bir hayal-hakikat zıtlığı söz konusudur. Toptaş, romanlarında hayal ile gerçeğin iç içe yer alması durumunu açıklarken, zaten bu iki kavramın ayrı düşünülmesinin zor olduğunu belirtir: “*Düş ile gerçeğe gelince; onlar her zaman el ele geziyorlar zaten. İkisini ayırmak her alanda zor...*”. Romanda, ardında hiç iz bırakmadan kaybolan birçok gölgesiz kişi vardır. Berber dükkânından çıkıp kaybolan kişiler köyde, köyde kaybolanlar da şehirde ortaya çıkmaya başlar. Anlatıcının ve romanın belli başlı kişilerinin de çoğunun da adı verilmez. Postmodern romanın dikkate değer özelliklerinden biri olan çoklu bakış açısı *Gölgesizler*'de romanın genel atmosferine uygun olarak tam bir belirsizlik şölenine neden olur. Çok katmanlı bir yapı olarak sunulan bu eserde temelde iki anlatıcı tipi vardır. Bunlardan biri birinci tekil şahıs anlatıcı, diğeri ise tanrısal anlatıcı da denilen üçüncü tekil şahıs anlatıcıdır. Şehirdeki berber dükkânında geçen bölümlerde anlatıcı birinci tekil şahıs olarak karşımıza çıkarken köydeki olaylarda genellikle üçüncü tekil şahıs anlatıcı vardır. Modern romanda, üçüncü tekil şahıs anlatıcıda, olmuş ve olacak olayları bilmek gibi tanrısal bir kudret bulunmasına rağmen *Gölgesizler*'in anlatıcısı bu kudretten yoksundur. “*Belki*” sözcüğünü dilinden düşürmeyen bu anlatıcı her zaman belirsiz ifadeler kullanarak romanda yaşanan tüm olaylara sinen bir sis bulutuna neden olur. Birinci tekil şahıs anlatıcı romanın yirmi üç bölümünde, tanrısal kudretten yoksun üçüncü tekil şahıs anlatıcı ise romanın yirmi dört bölümünde anlatıcı konumundadır. Toptaş romanlarında belirsizliğin, gerçeklik algısının değişiminin ilk örneği olan bu roman 2008 yılında Ümit Ünal tarafından sinema filmine uyarlanmıştır.

Bu çalışmada, postmodern roman tekniklerinden biri olan çoklu bakış açısı meselesinin *Gölgesizler* romanında ne şekilde yer aldığı ve neye hizmet ettiğini tespit etmeye çalışmak amaçlanmaktadır. Bunu yapabilmek için öncelikle postmodern romanın ana unsurları bağlamında bir çerçeve çizilmeye çalışılmış ve daha sonra romandaki anlatıcı problemi romanın genel kurgusu bağlamında kalınarak açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Hasan Ali Toptaş, Gölgesizler, Türk Romanı, Anlatıcı Problemi.

TÜRKİYE’DE ADALET HARCAMALARININ UZLAŞTIRMA UYGULAMALARI BAĞLAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

ONUR DEĞİRMENCİ

ÖZET

Geniş anlamda kamu harcamaları, toplumsal ihtiyaçların karşılanması için kamu ve özel sektör tarafından sunulan sosyal faydası olan mal ve hizmetler için ödenen bedeller olarak tanımlanabilmektedir. Ancak tüm topluma yönelik olarak, piyasada alım satımına konu edilmeyen, faydasından kimsenin dışlanmadığı ve herkes tarafından aynı anda tüketime konu olabilen mal ve hizmetler ise tam kamusal mal ve hizmet sınıflandırılmasında olup, sunumu sadece kamu kurum ve kuruluşları tarafından gerçekleştirilebilmektedir. Çalışmamızın odak noktası olan adalet harcamaları, bu konudaki örneklerden biridir. Adalet hizmetinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi, mahkemelerin iş yükünün hafifletilmesi, daha etkin ve verimli hizmetin sunulabilmesi için geliştirilen alternatif çözüm yollarının uygulama sonuçları çalışmamızın odak noktasını oluşturmaktadır. Sanık ile Müşteki arasında meydana gelen uyuşmazlığın geleneksel yargılama yoluyla değil de “Onarıcı Adalet” olarak nitelendirilen uzlaştırma müessesesi bağlamında sağlanması tarafların mahkeme sürecindeki katlanacakları yargılama giderlerinden kaçınmalarını sağlayacaktır. Bununla birlikte tarafların uzlaşmış olmaları halinde daha az bir külfet ile yüksek maddi tazminat ya da hapis cezasından kurtulabileceği örnekler ile çalışmamızda desteklenmiştir.

Uzlaştırma müessesesi, arabuluculuk, tahkim, müzakere gibi alternatif çözüm yolları, tarafları; mahkeme yoluna gidilmesi durumunda katlanacakları ağır külfetten kurtarmakta ve failin(sanık) topluma geri kazandırabilmesinde önem arz etmektedir. Gerek ekonomik, gerekse manevi açıdan topluma oldukça fayda sağlayan söz konusu çözüm yolları, yargının yükünü hafifletmekte ve kamu kaynaklarının daha etkin kullanılmasını sağlayarak toplam faydanın artmasına katkı sağlamaktadır. Bu çalışmanın amacı söz konusu uygulamaların kamu harcamaları içerisindeki yerinin değerlendirilmesidir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Harcamaları, Adalet Hizmeti, Onarıcı Adalet, Alternatif Çözüm Yolları, Uzlaştırma

MOĞOLLARIN ANADOLUYU İŞGAL SEYRİ “SİVAS-ERZİNCAN-ERZURUMKAYSERİ”

Rabia Tuğba DEMİRAYAK

Mustafa DEMİRCİ

ÖZET

Tarihi çağlar boyunca önemini hiç yitirmeyen Anadolu, birçok kavim ve devlete ev sahipliği yapmıştır. Ticaret yollarıyla, bereketli topraklarıyla ve zenginlikleriyle hep revaçta bir bölgedir. Selçuklulardan Kutalmışoğlu Süleymanşah bu bölgeye göç ederek kendilerine bu toprakları yurt edinmiş ve devlet kurmuşlardır. Türkiye Selçukluları döneminde müreffeh olan bu ülke ve halk, Alaaddin Keykubad döneminde en parlak dönemini yaşamıştır. Moğollar tüm dünyayı kasıp kavururken yönünü Anadolu'ya bereketli o kadim topraklara çevirmiştir. Moğollar Anadolu'ya keşif seferleri yapmaya 1231 senesinde Sivas ve Erzincan'ı tahrip ederek başlamıştır. Sivas jeopolitik ve jeokültürel açıdan oldukça önemli bir yere sahipti. Selçukluların kültür merkezi idi. Su sarnıçları, zahire ambarları ve cephane depolarıyla büyük bir öneme sahipti. Amid, Erzen, Meyyafarikin'i yağmalayan Moğollar Diyarbakır yöresinde 15000 kişiyi öldürdü. Kaçanların dışında neredeyse şehrin tamamını kılıçtan geçirmişlerdir. 1 Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı Ortaçağ Tarih Bilim Dalı Öğrencisi / Konya, rdmryk6@gmail.com 2 Prof. Dr, Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi, mdemirci@sencuk.edu.tr Mardin, Nusaybin, Düneyser, Sincar, Habur'a kadar inerek önlerine çıkan canlı her şeyi yok etmişler ellerinde sadece sağlam kalelere sığınanlar kurtulmuştur. Musul ve Nusaybin arasında bir köyde samanlığa sığınan bir kişi dışında tamamını katl etmişlerdir. Geri dönüp Harput Kalesi'ne hücumda bulunmuşlardır. Malatya'dan Amasya'ya, Kırşehir'den Malya ovasına kadar kanlı bir savaş çıkarmışlardır. Malatya halkı korkusundan şehirden ve ulaşılacak her yerden kaçmışlardır. Oradan geçen Moğollar Bitlis şehrini ateşe vermişlerdir. Sivas istilasından sonra Erzincan şehri de istilaya kurban gitmiş, halkını kılıçtan geçirmişlerdir. Bu toprakları gören Moğol komutanı Anadolu'ya gelmek için Azerbaycan yöresinde devletin zayıf anını kollamaya başlamıştır. Moğol askerleri bundan birkaç yıl sonra büyük sultan Aleaddin Keykubat'ın ölümü üzerine tekrar Anadolu topraklarına tecavüzlere başlamışlardır. Çoromağan Noyan'ın felç olması üzerine Baycu Noyan Anadolu fethine atanmıştır. İşleri ilerletmek, kıskançları alt etmek ve itibar kazanmak için 30000 Tatar süvarisi ile Rum ve serhaddini en önemlilerinden olan Erzurum'a yöneldi. 1242 de Anadolu'nun baş savunma kalelerinden olan Erzurum'u istila ettiler. Halkı kılıçtan geçirip zahirelerini yağma etmişlerdir. Erzurum Türk tarihi boyunca ilk kez bu kadar çok tahrip edilmiştir. 1243 de yol güzergâhı ile önemini artıran Kayseri bölgesi de Moğol istilasından nasibini almıştır. Kahramanca savaşan Kayseri halkı ihanete kurban gidip içerden alınan yardımla Moğollar şehre girmeyi başarmışlardır. Emirleri ve bütün askerleri şehrin düzlüğüne çıkararak infaz etmişlerdir. Halktan esirleri aldıktan sonra şehri yakmışlardır. Esirleri beceri ve mevkiilerine göre ayırıyorlardı sanattan ve askerlikten anlayanı, güzel kadınları ayırıyorlar kalan işe yaramaz gördükleri insanların hepsini öldürüyorlardı. Yıkık şehri çakallara ve kurtlara sığınak kartallara ve akbabalara yuva olarak bırakmışlardır. Bu bildiride Moğolların Doğu Anadolu bölgesinde yaptıkları şehir tahribatı, izledikleri yol ve kazanımları aktarılmaya çalışılacaktır. Bu büyük ve kadim şehirlerin tahribi artık Anadolu'nun istilaya açık bir konuma gelmesinden ve Selçukluların mücadelesinin ortaya konmasına gayret sarf edilecektir. Sonunda da Köseadağ savaşı ve devletin yıkım sürecine nasıl geçtiği anlatılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Moğollar, Sivas, Erzincan, Kayseri, Erzurum.

YÖNETİM 4.0

Zahide Kübra KOÇAK
Mehmet Ali AKTAŞ

ÖZET

Nesnelerin interneti, büyük veri, siber fiziksel sistemler, blockchain, artırılmış gerçeklik, nanoteknoloji, akıllı fabrikalar, entegre sistemler ve otonom robotlar gibi pek çok bileşenin yanında düşünsel altyapısını oluşturan teknolojik tekillik (singularity) kavramında barındıran Endüstri 4.0, bir diğer yaklaşımla dördüncü sanayi devrimi, bilgi teknolojilerinin üstel büyüme hızıyla gelişim gösterdiğine ve teknolojik gelişmeleri takip etmenin ve uyum sağlamanın gün geçtikçe zorlaşacağına işaret etmektedir. Tüm dünyada yaşanan dijital dönüşüm süreçlerinin üstel olarak büyüme hızıyla birlikte çok hızlı bir şekilde ilerleyerek yaşamın her alanında yer alacağı düşünülmektedir. Eğitim, ekoloji, etik, göç, güvenlik, halkla ilişkiler, hukuk, insan kaynakları, kamu yönetimi, işletme, psikoloji, sağlık, siyaset ve sosyoloji gibi pek çok alanla bütünleşik disiplinler arası bilimsel bir alan olan yönetim bilimlerinin de dijital dönüşüm ve endüstri 4.0'ın gelişimi sürecinde köklü bir değişime uğrayacağı öngörülmektedir. Bu dönüşümün canlı tanıkları olarak sürecin nasıl evrileceği noktasında kontrol mekanizmasına sahip olmanın, dijitalleşme dönüşümünü etkin bir şekilde yöneterek endüstri 4.0 sürecine geçişi sağlamanın, geleceğin yönetimi olan yönetim 4.0'ı anlamak ve uygulamakla mümkün olacağı düşünülmektedir.

Bu çalışmada, yabancı alan yazında oldukça sınırlı çalışmada, çok az sayıda araştırmacı tarafından yer verilen, yurt içinde ise yürütülmüş herhangi bir çalışma bulunmayan Yönetim 4.0'ın kavramsal çerçevesinin ve temel bileşenlerinin üzerinde önemle durulmuş ve çalışma kapsamında konuya yeni bir bakış açısı kazandırabilecek yönetim ve yöneticinin geleceğinin Yönetim 4.0 kapsamında ele alınması üzerinde yoğunlaşmıştır. Ayrıca yönetim alan yazınına katkıda bulunulması anlamında öncü bir kavramsal çalışma olması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yönetim 4.0; Endüstri 4.0; Dijital Dönüşüm

ÖZET

Her birey kalıtım yoluyla iyi veya kötü geçmişin izlerini taşır. Bu izler bireyin bilinçsiz dışı hâl ve hareketlerinde görülebilmektedir. Analitik psikolojinin kurucusu Carl Gustav Jung, bu kalıtlara “arketipler” adını vermiştir. Arketip, en genel tanımıyla insanın bilinçaltının günlük hayata yansımaları olarak ifade edilebilir. Bu çalışmada, Leylâ Erbil'in 1971 yılında yayımlanan *Tuhaf Bir Kadın* adlı romanı, Carl Gustav Jung'un arketiplerle ilgili görüşlerinin yer aldığı *Dört Arketip* adlı eserden yola çıkılarak “anne arketipi” bağlamında incelenmiştir. Arketipsel inceleme bağlamında önce “arketip”in tanımı yapılmıştır. Ardından da “anne arketipi”, Carl Gustav Jung ve onun görüşlerini dikkate alarak eserler üzerinde değerlendirme yapan farklı kişilerin görüşleri ile verilmiştir. Bu tanımlardan sonra *Tuhaf Bir Kadın*'ın yazarı Leylâ Erbil'in sanatına değinilmiştir. Leylâ Erbil'in sanatına değinilmesi, onun hayat görüşüyle birlikte ideolojisini yansıtması ve çalışmanın amacına uygunluğu açısından önemlidir. Erbil, toplumda geleneğin izlerini, dini, ötekileştirmeyi, sınıf ve cinsiyet ayrımını reddetmiştir. Onun sanatının asıl amacı, bireyin özgürlüğünden başlayarak toplumun özgürlüğüne doğru ilerlemektir. Toplumun herhangi bir alanında dayatma ve ötekileştirmenin olmadığı özgür bir dünya hayal etmiştir. *Tuhaf Bir Kadın*'da, rahatsızlık duyduğu bu konuları okuruyla iletişim kurmak istercesine kurgusal dünyasında tasarlayarak bir tem olarak işlemiştir. Söz konusu eserin, daha önce arketipsel bağlamda ele alınıp değerlendirilmemesinden hareketle bu çalışmanın yapılmasının faydalı olacağı düşünülmüştür. Arketipsel değerlendirme çerçevesinde incelenen eserde, ana karakter olan Nermin'in bireysel ve toplumsal çatışmaları anlatılmaktadır. Ancak Jung'un “anne arketipi” kavramı üzerinden bir inceleme yapıldığı için yalnızca Nermin ve annesinin çatışmaları ekseninde tespitler yapılmıştır. Bu tespitler neticesinde Nermin'in annesinde “anne kompleksi” bağlamında “olumlu anne kompleksi” ve “olumsuz anne kompleksi” ile “anneye karşı direnç” in olduğu görülmüştür. Eserde, Nermin'in gençliğinden kadınlık çağına uzanan serüveni anlatılsa da bu komplekslere çocukluğundan beri maruz kaldığı saptanmıştır. Yıllarca annesiyle mücadele hâlinde olan Nermin'in yaşadığı ruhsal bozukluklar onu eserin başında olduğu gibi eserin sonunda da yalnızlığa itmiştir. Gençken inandığı davası uğruna kendisini ailesinden ve toplumdaki soyutlayan Nermin'in, eserin sonunda da aynı yalnızlık içinde hayatını devam ettireceğinden söz edilmiştir. Tüm bunlar anne arketipinin kompleksli yanının kişiye verdiği büyük zararı gözler önüne sermektedir.

Anahtar Kelimeler: Arketip kavramı, Anne arketipi, Carl Gustav Jung, Leylâ Erbil, Tuhaf Bir Kadın.

KREMNA'DA BULUNAN ROMA DÖNEMİ'NE AİT BAŞLIKLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Mustafa ÇİDEM

ÖZET

Kremna antik kenti Burdur İli, Bucak İlçesi, Çamlık Köyü'ne bağlı Hacıbağ Mahallesi'nin doğusunda yer almaktadır. Kentin üç tarafı uçurum ile çevriliyken, batısı sur duvarları ile düzenlenmiştir. Stratejik konumu ve jeolojik özelliklerinden dolayı İmparator Augustus zamanında Pisidia Bölgesi'nde Roma koloni kenti olarak, yani Roma'nın bir üs kenti olarak yapılandırılmıştır. Bu durum kentin politik, sosyo-kültürel ve askeri politikalarına işlevlik kazandırarak siyasi arenadaki önemini arttırmıştır. Hatta 19. yüzyıldaki seyyahların ve araştırmacıların Anadolu üzerine yazdıkları notların içerisinde kente dair çok sayıdaki açıklamalara yer verilmiştir. Kentte ilk resmi arkeolojik kazı çalışmaları 1970 yılında J. İnan tarafından yapılmıştır. 1985-1987 yılları arasında S. Mitchell ve 2013-2019 yılları arasında ise H. Metin tarafından yüzey araştırmaları gerçekleştirilmiştir.

Makalenin konusunu Sütunlu Cadde ve Büyük Propylaion yapılarından ele geçirilmiş mimari başlıklar oluşturmaktadır. Bunlar Kompozit başlık (1), Korinth başlık (3) ve Anta başlık (2) şeklindeki toplam altı adet dikey taşıyıcı mimari elemanlardır. Başlıkların farklı yapılara ait olmaları sebebi ile ilk olarak tipolojik sınıflandırılmaları yapılmış, daha sonra başta Pisidia Bölgesi olmak üzere diğer bölgelerdeki benzer başlıklar ile analogik karşılaştırmalarına yer verilmiştir. Böylelikle, başlıkların üzerindeki *lesbos kymationu* ve *akanthus* bezemelerin stilistik özellikleri göz önünde bulundurularak somut bir tarihlendirme yapılması hedeflenmiştir. Bu bakımdan bezemelerin Erken Antoninler Dönemi ile Erken Severuslar Dönemi'ne denk geldikleri anlaşılmıştır.

Söz konusu dönemlerin Roma İmparatorluğu'nun refah düzeyinin yükseldiği ve bölgedeki kurdukları siyasi iktidara paralel olarak imar faaliyetlerinin arttığı bir zaman dilimine rastladığını belirtmek gerekmektedir. Keza Hadrianus Dönemi'nde de Kremna'daki imar faaliyetlerinin yoğun olarak sürdürüldüğü bilinmektedir. Aynı şekildeki mimari gelişimlerin Severuslar Dönemi'nde gerçekleştirildiği görülmektedir. Şöyle ki, anıtsal cephe mimarisine sahip olan Büyük Propylaion ve Sütunlu Cadde gibi yapılar, MS 2. yüzyılın ikinci yarısı ve MS 3. yüzyılda geçirdikleri birtakım mimari düzenlemeler ile Pisidia Bölgesi'nde İmparatorluğun siyasi gücünü ve görkemini yansıtan yapılar olarak karşımıza çıkmıştır. Bu dönemde kentteki anıtsal yapıların görkemini büyük ölçüde arttırmak için mimari bezemelerden yararlanılmıştır. Öyle ki, etkileyici bir görünüm kazandırmak amacı ile bezemelerin işlenmesinde matkap kullanılmıştır. İlk bakışta mimari geleneğin bir gereği olarak sabırlı ve özenli bir şekilde çalışmalar yürütülmeye çalışılsa da yapıların artması ile bezenecek alanların fazlalığı artmış ve aceleci işçilikler ile çalışmalar ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla, özensiz ve basit işçilikler zaman içerisinde artarak yapıların başlangıçtaki görsel zerafetine zarar vermiştir.

Buna göre makalede yapılan çalışmalarda başlıkların üzerindeki bezemelerden hareket ederek hem bölgedeki ilişkili yerel örneklerin belirlenmesi, hem de farklı yörelerdeki başlıklar ile karşılaştırılarak başlıkların stil gelişimlerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Pisidia, Roma, Kremna, Mimari Bezeme, Başlık.

DEMOKRASİ OKULU OLARAK YEREL YÖNETİMLER

Mehmet DARICI

ÖZET

Yerel yönetimler ile ilgili literatür incelendiğinde, yerel yönetim birimlerinin (belediyeler, il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve köyler) çoğu zaman demokrasi ile ilişkili birimler oldukları görülmektedir. Ek olarak literatürde bu birimler demokratik birimler olarak da anılmaktadır. Bu görüşün savunucularından biri de John Stuart Mill'dir. Mill'e göre yerel yönetim birimleri ile demokrasi arasında sıkı bir bağ vardır ve bu bağ zorunlu bir bağlıdır. Yine Mill'e göre, yerel yönetimler demokrasinin hayata geçirilmesi açısından okul niteliği taşımaktadırlar.

Bu çalışmada John Stuart Mill'in bu görüşü genel çerçeve olarak kabul edilmiştir. Bu görüşün altında yatan nedenlerin keşfedilmesi ise çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Diğer bir ifade ile yerel yönetim birimlerinin demokrasi okulu olarak ifade edilmesi yerel yönetim birimlerinin hangi özelliklerinden kaynaklanmaktadır sorusuna cevap aranmaktadır. Bu kapsamda çalışma literatür taraması yöntemiyle oluşturulmuş ve çalışmada ikincil nitelikli kaynaklara ulaşılarak Mill'in görüşünün altında yatan nedenler aydınlatılmaya çalışılmıştır. Çalışmada ayrıca demokrasi seçim, halkın yönetime katılımı, çoğulculuk, hesap verebilirlik ve şeffaflık ilkeleri açısından ele alınmıştır.

Yerel yönetim birimlerinin karar organları seçimle işbaşına gelmekte ve bu birimler kendi kararlarının kendi meclisleri vasıtasıyla alıp uygulayabilmektedirler. Ayrıca yerel yönetim birimlerinin kendine has gelirleri, giderleri ve bütçeleri bulunmaktadır. Personel konusunda da yerel yönetim birimlerinin kendi personellerini istihdam etme yetkisi bulunmaktadır. Ek olarak vatandaşlara en yakın yönetim birimi olan yerel yönetimlerde, yönetimde şeffaflığın, hesap verebilirliğin ve katılımın hayata geçirilmesinde merkezi yönetime kıyasla bir kolaylık söz konusudur. Diğer bir ifade ile vatandaşların temel haklarını kullanmasına en çok imkân veren birimler olarak ifade edilebilmektedirler. Bu özellikleri ile yerel yönetimler demokrasinin temel ilkeleri ile benzerlik göstermekte ve bu ilkelerin hayata geçebilmesi için uygun zemin hazırlamaktadırlar.

Sonuç olarak, yerel yönetim birimlerinin demokratik birimler olmasının ve bu birimlerin demokrasi okulu olarak anılmasının altında yatan nedenler şu şekilde belirtilebilmektedir: Yerel yönetim birimlerinin idari anlamda özerkliğe sahip olması(karar organlarının seçimle iş başına gelmesi, kendine has personelinin varlığı, uygulanabilir kararlar alabilmesi), yerel yönetim birimlerinin mali anlamda özerkliğe sahip olması (kendine has gelirlerinin, giderlerinin ve bütçesinin olması), yerel yönetim birimlerinin merkezi yönetimden ayrı birer kamu tüzel kişiliğinin olması, yerel katılım konusunda var olan mekânsal yakınlık, halkın kendilerine en yakın yönetim biriminin yöneticileri seçme imkânı, halkın taleplerinin yönetime iletilmesindeki kolaylıktır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Yönetimler, Yerel Özerklik, Demokrasi, Demokrasi Okulu, Yerel Demokrasi.

KAMU YÖNETİMİNDE DEĞİŞİM DİNAMİKLERİ

Mehmet DARICI

ÖZET

Çalışmada kamu yönetimi alanında 20. yy ile başlayan ve günümüze değin süren değişim dinamikleri incelenmiştir. Bu kapsamda çalışmanın cevap aradığı temel soru kamu yönetimi alanında meydana gelen paradigma değişimlerinin kaynaklarının araştırılmasıdır. Diğer bir ifade ile ortaya çıkmasıyla kamu yönetimi alanını değişime zorlayan durumların, akımların, düşünce yapılarının ve uygulamaların keşfedilmesi amaçlanmıştır. Çalışma bahsi geçen amaçla literatür taraması yöntemiyle oluşturulmuş ve yapılan tarama ile dönemin hakim anlayışları, akımları, uygulamaları ve düşünce yapıları ortaya konmaya çalışılmıştır.

Paradigma değişiminden önce uygulanagelen geleneksel kamu yönetimi anlayışı, hiyerarşik bir bürokrasi modeline dayanan, merkezîyetçi bir nitelik gösteren, yönetimde kapalılık ve gizlilik anlayışlarının hâkim olduğu, kurallara katı bağılıkların söz konusu olduğu bir yönetim anlayışına sahiptir. Bu yönetim anlayışında günümüzün çağdaş yönetim anlayışının temel özellikleri olan katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, vatandaş odaklılık gibi temel uygulamalar yer almamaktadır.

Bu noktada eleştirilen ve değişime zorlanan kamu yönetimi alanı dönemin gereklerini yerine getiremediği, 1929 yılında yaşanan ekonomik buhran ile baş edemediği, geleneksel yönetim anlayışının kamu hizmeti sunma noktasında yetersiz kalması, vatandaşların artan yönetime katılma istekleri, kamu yönetiminin ve devletin devlet yönetimi dışında bir çok alanda sorumluluk üstlenmesi, kamu hizmeti anlayışının değişmesi, teknolojik gelişmeler, küreselleşme olgusu ve dönemin politik ve ekonomik akımlarının etkisi gibi nedenlerde değişime ve gelişime zorlanmıştır.

Çalışma neticesinde kamu yönetimi alanını değişime zorlayan ve değişim ile dönüşümü de gerekli kılan dinamikler şu şekilde belirtilebilir: 1929 yılında tüm devletleri etkileyen ekonomik buhran, Liberalizm ve Muhafazakârlığın bileşimi olarak Yeni sağ politikaları'nın ortaya çıkması, Keynes'çi ekonomi modelinin terk edilmesi ile ilgili düşüncelerin ortaya çıkması, geleneksel yönetim anlayışında hâkim olan ilkelerin mevcut sorunları çözme konusundaki yetersizliği, vatandaşların yönetimden beklentilerinin artması ve yönetimlerin bu konudaki yetersizliği, yönetimde verimlilik, etkililik, hesap verebilirlik, şeffaflık ve vatandaş odaklılık kavramlarının ortaya çıkması, bireylerin vatandaş olarak değil müşteri olarak görülmeye başlanması, küreselleşme olgusunun yönetim anlayışında meydana getirdiği değişiklikler, devletin küçültülmesi düşüncesi, devletin piyasaya müdahalesinin eleştirilmesi, bilgi iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ve kamu hizmeti anlayışındaki değişim.

Anahtar Kelimeler: Kamu Yönetimi, Paradigma Değişimi, Yeni Sağ.

TOPLUMSAL CİNSİYET AÇISINDAN TURİZM İSTİHDAMI

Tuğçe GÖZÜKÜÇÜK

ÖZET

Cinsiyet kavramını kadın ve erkek arasında biyolojik açıdan belirlenen farklılıklar olarak tanımlayabiliriz. Toplumsal cinsiyeti ise biyolojik farklılıklardan ayrı tutarak kadın ve erkek olarak toplumda nasıl görüldüğümüz, nasıl algılandığımız, nasıl düşünüldüğümüz gibi kısaca kimliğin toplumsal kurgulanışı olarak ifade edebiliriz. Bu sebeple cinsiyet doğuştan gelen bir şeydir fakat toplumsal cinsiyet toplum tarafından sonradan oluşturulur. Bu çalışmada öncelikle turizm sektöründe kadın istihdamının arz ve talep yönleri ele alınacak ve bu sektörde oluşan toplumsal cinsiyetçiliğe dikkat çekilecektir. Arz ve talep unsurlarını incelediğimizde turizm sektörünü toplumsal cinsiyet kavramı ile ilişkilendirebiliriz. Araştırmada turizm sektörünün seçilme nedeni bu sektörde kadın çalışanların diğer sektörlerle oranla daha yoğunlaşmış olmasıdır. Araştırma sonucunda toplumsal cinsiyet algısı sebebiyle hizmet sektörü içerisindeki işleri yapmak için kadınların varoluşundan gelen özelliklere sahip olmak gerektiğini yani bu işlerin “kadın için uygun işler” olarak görüldüğünü söyleyebiliriz. Bu sebeple bu sektörde kadınlar erkeklere nispeten daha başarılı oluyorlar ve bu sektördeki işverenler tarafından daha fazla istihdam edilmek isteniyorlar. Kadın işgücü de toplumsal cinsiyet sebebiyle iş piyasasında kendine fazla bir yer bulamıyor ve onların doğasına en uygun olan bu sektörde istihdam edilmeye razı oluyor. İşverenlerin birincil tercihini kadın istihdamına çevirmelerindeki bir diğer sebep iş gücünün kadınlaşmasının maliyetleri azaltmasıdır. Kadınlar bu sektörde istihdam açısından yoğunlaşmasına rağmen yine erkeklere nazaran düşük ücretle çalıştırılmaktadır. Buna sebep olarak kadınların daha düşük eğitim seviyelerine sahip olmaları, meslekteki tecrübe ve deneyimlerinin az olması, daha az çalışma saatleri gibi unsurlar gösterilmektedir. Daha az eğitim, tecrübe vs. gibi özellikler gerektiren sektör olan turizmde istihdam edilen kadınlar elde ettikleri ücretler açısından da daha az kazanan taraf olmaktadır. Aslında kadınların en büyük problemi ekonomik hayatta yer alabilmektir ve işlerinde hak ettikleri başarıyı sağlayabilmektir. Eğitim seviyesi, aile baskısı, ev ve çocuk bakımı, toplumsal çekingenlik ve bölgesel farklılıklar gibi önlerine çıkan engeller sebebiyle kadınlar erkekler kadar iş hayatına katılamıyor, işlerinde kariyer sahibi olamıyor, yükselme şansları onlara verilmiyor. Kadınlar daha çok ikincil piyasalarda düşük ücretlerde, güvensiz, zor ve uygun olmayan şartlarda, sigortasız şekilde çalıştırılıyor ya da işsiz kalıyorlar. Bu sebeple bu konu oldukça önemlidir çünkü bir ülkede kadınlara ne kadar çok istihdam imkanı sağlanabilirse, kadınlar ne kadar çok işgücü piyasasına katılma şansına sahip olabilir o ülke ekonomik açıdan refaha ve kalkınmaya o derece hızlı ulaşabilir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet, kadın istihdamı, hizmet sektörü, turizm sektörü

ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE HER YÖNÜYLE ETWINNING

Tuğba ALAGÖZ

Suzan CANLI

ÖZET

Avrupa'daki okullar için oluşturulmuş bir topluluk olan eTwinning 2005 yılında Avrupa komisyonu'nun e- öğrenme programının ana eylemi olarak başlamıştır. “Avrupa Okul Topluluğu” olarak da bilinen eTwinning 36 Avrupa ülkesi ve 8 komşu ülkeden oluşmaktadır. 2014 yılından bu tarafa Avrupa Birliği Öğretim, Gençlik ve Spor programı olan Erasmus+ ile iç içe devam eden bu programa Türkiye 2009 yılında dâhil olmuştur. Türkiye eTwinning programına biraz geç başlamış olsa dahi eTwinning'e katıldığı günden bu yana farklı okullardan ve ülkelerden öğretmenlerle iletişim kurmak, işbirliği yaparak projeler geliştirmek, iyi uygulamaların paylaşımında bulunmak yani kısaca “Avrupa'daki en heyecan verici öğrenme topluluğunun bir parçası olmak isteyen” öğretmenlerin geniş katılımı ile eTwinning portalını en etkili bir şekilde kullanan ülkeler arasında yer almaktadır. Ancak ilgili alan yazın incelendiğinde bu konu ile ilgili yeterli bilgi bulunmadığı görülmektedir. Bu nedenle bu çalışma eTwinning'in öğretim uygulamaları üzerindeki, dijital yeterlilikler üzerindeki ve okul iklimi üzerindeki etkisine ilişkin öğretmen görüşlerini araştırmayı amaçlamaktadır. Nitel araştırma modeliyle oluşturulan bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme yöntemi kullanılmıştır. 2020-2021 Eğitim Öğretim yılı 1. Döneminde Niğde ilinde görev yapan 8 öğretmen ile deneyimlerini yarı yapılandırılmış bir şekilde paylaşmak için internet üzerinden iletişime geçilmiştir. Elde edilen verilerin içerik analizi devam etmektedir. Analiz sonuçları alan yazın ışığında tartışılacak ve uygulama önerileri ile çalışma sonlandırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: eTwinning; Yenilikçilik; Dijital Yeterlilikler.

ÖZET

Ninniler, annelerin parmak izleridir. Her ninnide annelerin farklı duygularına şahit olmaktadır. Annenin çocuğuna olan duygularının dışı vurumudur. Ninniler, bir ahenk yumağıdır. Destanlarda, masallarda atasözlerinde ve deyimlerde olduğu gibi ninnilerde de hayvan motifleri kullanılmaktadır. Bu motif sevginin, hüznün, merhametin, kızmanın, acımanın, dileğin, gurbetin, temenninin, şikâyetin, üzüntünün, sevgi, korkutmanın dili olarak ninnilere yansımıştır. Bu bildiride ninnilerde kullanılan hayvanları tespit etmek ve bu hayvanlara hangi anlamlar yüklendiğini ortaya koymak amaçlanmıştır. Anne, bu hayvan isimlerini daha çok çocuğunu uyutmak, öğüt vermek, çevresinde bulunan kişilerin çeşitli özelliklerini ifade etmek için kullanmıştır.

Annenin o ruh hali orijinal bir söyleyişi de beraberinde getirmiştir. Yaşanılan coğrafya, ninnilerde kullanılan hayvan isimlerini etkilemiştir. Değişik yörelere ait ninnilerde benzerlik dikkat çekmektedir. Bu ortak söyleyiş akla aynı duygu dilini getirmektedir. Doküman inceleme yöntemiyle Amil Çelebioğlu'nun Türk Ninniler Hazinesi ve Şükrü Elçin'in Halk Edebiyatına Giriş kitabında yer alan ninniler taranmıştır. Ninnilerde geçen hayvan isimleri: dana, kurbağa, tavşan, balık, aslan, kuzu, koyun, karga, deve, katır, saksagan, al bağırtlak, dilek kuşu, bülbül, kurt, Arap atı, ayı, öküz, kaz, kara kuş, şahin, kartal, kuzgun, ala geyik, ala balık, güvercin, kumru, keçi, köpek, keklik, taş kuşu, ceylan, tay, yılan, tavuk, kedi, horoz, inek, hû kuşu, leylek, serçe, baykuş, sıçan, şişek, çakal, civciv, buzağı, koç, puhu, davar, güven, turna, çaylak, tazi, eşek, sülük... Bu hayvanların fiziksel özellikleri, hareketleri, yaşadıkları yerler söz sanatlarıyla aktarılmıştır. "Uyusun da büyüsün ninni, nenni yavrum nenni, ninni ninni ninni" gibi kalıplaşmış ifadelerle belli bir ezgi oluşturulmuştur.

Amil Çelebioğlu, Türk Ninniler Hazinesi adlı eserinde ninniler hakkında şunları söylemektedir: Ninniler, en az iki-üç aylıktan üç-dört yaşına kadar annenin çocuğuna, onu kucağında, ayağında veya beşikte sallayarak daha çabuk ve kolay uyutmak yahut ağlamasını susturmak için husûsî bir beste ile söylediği ve o andaki hâlet-i rûhiyesini yansıtır mâhiyette, umûmiyetle mâni türünde bir dörtlükten meydana gelen bir çeşit türküler olduğunu belirtmiş. (Çelebioğlu 1995, 9)

Şükrü Elçin ise Halk Edebiyatına Giriş kitabında ninni hakkında şunları söylemektedir: Ninniler, annelerin süt emen çocuklarını uyutmak için ezgi ile söyledikleri manzum veya mensur sözler olduğunu belirtmiş. Bat Türkçesi'nde bu kelimeye bağlı olarak "nenni çalmak: ninni söylemek" ve "uyku getirmek" deyimlerinin doğduğunu açıklamış. Ninniye Kaşgarlı Mahmud "balu-balı", Azeri Türkleri "laylay", Kerküklüler "leyley", Türkmenler "hû-di: Allah de", Özbekler "elle", Kazanlılar ise "bişik cırı: beşik türküsü" adını verdiklerini ifade etmiş. (Elçin 1993, 271)

Anahtar Kelimeler: Ninni, Motif, Anne.

ÖZET

Bir ülke hangi gelişmişlik düzeyinde olursa olsun ekonomik istikrarını ve sürdürülebilirliğini gerçekleştirmek amacıyla birtakım faaliyetlerde bulunmaktadır. Türkiye bu amaçlar doğrultusunda faaliyetlerini gerçekleştirmek için başlıca iki politika kullanır. Bu politikalardan biri hükümet tarafından uygulanan maliye politikası iken bir diğeri bağımsız olan merkez bankası tarafından uygulanan para politikasıdır. Merkez bankası uyguladığı para politikaları ile ara ve ana hedeflerine ulaşmayı amaçlar.

1960’lı yıllardan beri çok sayıda çalışmaya konu olan parasal aktarım mekanizması, etkinliği sonucunda para politikası başarısını etkilediği için günümüzde de önemini korumaktadır. Ancak parasal aktarım mekanizması bir ülke veya ekonominin finansal siteminin yapısı, ekonomisinin dışa açıklık durumu, sermaye piyasalarının gelişmişlik seviyesi ve merkez bankasının beklentileri yönetebilme gücü gibi birçok faktörden etkilenmesinden dolayı başka ekonomi veya ülkelerle benzerlik göstermez.

Parasal aktarım kanallarında meydana gelen herhangi bir değişiklik reel ekonomiye bir başka deyişle toplam talep ve toplam arz etki eder ancak bu etkinin yönü ve ölçüsü tam olarak kestirilemediği iktisat literatürleriyle kabul edilir. Bu bildiri ile 2006 yılı sonrasında yapılan çalışmalar ışığında para politikasında uygulanan faiz oranı kanalı, döviz kuru kanalı, kredi kanalı, varlık fiyatları kanalı ve beklentiler kanalı arasından hangi aktarım kanallarının daha etkin olduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Yapılan literatür okumaları sonucunda, Türkiye’de faiz kanalının ve az sayıdaki çalışma bulgusu istisna tutulursa döviz kuru kanalının etkin olarak çalıştığı sonucuna ulaşılmaktadır. Bunun aksine banka kredi kanalının etkinliğinin anlaşılmasında farklı sonuçların bulunması dolayısıyla net bir sonuca ulaşılamaması ve hisse senedi fiyatları kanalının ise ülkedeki finansal piyasaların yeterince gelişmemesinden kaynaklanması sebebiyle etkin olan bir kanal olmadığı düşüncesine varılmıştır. Ayrıca incelenen literatürlerden elde edilen bilgiler sonucunda beklentiler kanalı ile ilgili ampirik yapılabileceği öngörülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Parasal Aktarım Mekanizması, Para Politikası, Para Politikası Araçları.

COVID-19 İLE HAVACILIK SEKTÖRÜNDEKİ DEĞİŞİMLER

Ahu ALTINEL

Abdullah KARAMAN

ÖZET

2019 yılı aralık ayı ortalarında Çin'in Wuhan kentinden başlayarak tüm dünyayı etkisi altına alan ve milyonlarca kişinin ölümüne neden olan yeni tip korana virüsü (Covid-19) salgını nedeniyle ülkelerin sınırları içinde kendi vatandaşlarına uyguladıkları birbirinden farklı kısıtlamalar, bireylerin yaşam standartlarının yeniden şekillenmesine neden olmuştur. Bireyler salgın öncesinde kullanmaya alışkın olmadıkları kişisel koruyucu donanımlardan maske ve eldivenleri hayatın en büyük parçası haline gelmiştir. İnsanlar toplu olarak bulunan düğün, nişan, kutlama, gibi etkinlikler ile ulaşım araçları, sinema, tiyatro, otel, restoran vb. her türlü mekândan uzak durmaya çabalayarak kendilerini bulaş riskinden korumaya çalışmıştır. Bu durum Sinema, restoran, konaklama, araç kiralama vb. birçok sektörü olduğu gibi havacılık sektörünü de derinden etkilemiştir. Bireylerin birincil ihtiyaçları arasında yer almayan seyahat etme arzusu salgının tüm dünyadaki yayılım hızının da artmasıyla daha da arzu edilmez bir hal almıştır. Bireylerin seyahat etme alışkanlıklarındaki değişim ve ülkelerin farklı seyahat kısıtlamaları havacılık sektöründe de ekonomik sıkıntıların baş göstermesine, yeni planlamalar yapılmasına, yeni hedefler belirlenmesine, Hindistan havayolu Air Deccan, Kanada havayolu Air Georgian, İsveç havayolu Braathens Regional Airlines, Amerikan havayolu Compass Airlines, Arjantin havayolu LATAM Arjantin, Avusturya havayolu Level Europe, Tayland havayolu NokScoot, İtalyan havayolu Air Italy, Amerikan havayolu RavnAir, Türk Havayolu Atlas Global, Güney Afrika havayolu South Africa Airways'in de aralarında bulunduğu bir çok havayollunun faaliyetlerine son vermesine neden olmuştur. Salgına yönelik gerek yolcular gerekse çalışanların bulaş riski göz önünde bulundurularak Dünya Sağlık Örgütü, Sağlık Bakanlığı ve Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından bir dizi yeni önlemler yayınlanmıştır. Ofisten çalışmalarda kısıtlamaya gidilmiş ve iş tanımının evden çalışmaya uygun olduğu gruplar evden çalışma yapmaya yönlendirilmiştir. Zorunlu haller dışında kapalı alanlarda eğitim ve toplantı yapılmaması sağlanmış ve Zoom, Microsoft Teams, Google Meet, Free Conference Call, Skype, Goto Meeting, Hangouts Meet gibi teknolojik platformlara taşınmıştır. Yemek, kutlama, ödül töreni gibi toplu organizasyonlar Covid-19 süresince yapılmayarak çalışanlar kalabalık etkinliklerden uzak tutulmaya çalışılmıştır. Bu çalışmada salgın öncesi bireylerin hızlı ulaşım sağlayabilmek adına ilk tercihleri arasında yer alan ve salgın süresince bulaş endişesi ile taleplerin düşüş yaşadığı, salgından en çok etkilenen sektörlerden biri olan havacılık sektörünün salgından etkilenme sürecini, yolcu ve uçuş potansiyelindeki düşüş ile yolcu ve çalışan sağlığını korumak adına alınan önlemleri değerlendirilerek literatür taraması yapmak ve literatüre katkı sağlamak amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Pandemi, Havacılık, Kişisel Koruyucu Donanım.

TÜRKÇE VE RUSÇA BELİRTME DURUMU ÜZERİNE KARŞILAŞTIRMA ANALİZİ

Ömer ŞIHANLIOĞLU

Zeynep SÖMEK

ÖZET

Dil ile ilgili çalışmalar günümüzde hızla artmakta ve çeşitlenmektedir. Giderek artan dilbilim çalışmaları Karşılaştırmalı dilbilimin ortaya çıkışını hızlandırmıştır. Dillerin karşılaştırılması dilbilim açısından önemli bir etkinliktir. Bu çalışmada Türkçe ve Rusça belirtme durumu üzerine bir karşılaştırılma yapılmıştır. Türkçe ve Rusça farklı dil ailesinden iki dil olduğu için her iki dilde de belirtme durumu farklı formlardadır. Rusçada belirtme durumu çekimlenirken kelimenin cinsiyeti, tekil-çoğul durumu ve olumlu-olumsuz olması önemlidir. Diğer taraftan Türkçe için böyle bir sınıflama söz konusu değildir. Belirtme durumunun farklılıklarının daha çok Rusça üzerinden örnek verildiği bu çalışmada bulgular kısmında detaylı analiz yapılmıştır. Dillerin karşılaştırılması oldukça önem arz etmektedir. Bu alanda yapılan çalışmalar çok fazla değildir. Dolayısıyla bununla ilgili çalışmaların artırılması gerekmektedir. Karşılaştırmalı dilbilim alanına katkı sağlayacağını düşündüğümüz bu çalışmamızda Rusça ve Türkçe öğrenen Türk öğrenciler için bazı dilsel yapıların daha kolay öğrenilmesi ve algılanması hedeflenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Dilbilim, Karşılaştırma Analizi, Türkçe, Rusça, Belirtme Durumu.

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

ATATÜRK'ÜN ANTROPOLOJİ KONUSUNDA OKUDUĞU KİTAPLAR VE İCRAATLARINA YANSIMASI

Zuhuri YAMAN

Fatma ACUN

ÖZET

Mustafa Kemal Atatürk'ün fikir düşünce yapısını oluşturan etkenlerin başında şüphesiz kitaplar en başta yer alır. Atatürk'ün düşünce fikir dünyasının oluşmasında yaşadığı devrin önde gelen düşün adamlarının ve kaleme aldıkları bilimsel eserlerinin son derece etkisi olmuştur.

Atatürk'ün antropoloji konusundaki okumalarında başlangıçta Osmanlı'nın çok uluslu yapısından tek millet yapısına geçmek, Türklük bilincini oluşturup homojen bir millet (ulus devlet) haline gelebilmek düşüncesi etkili olmuştur. Ancak Antropoloji bilimine ilgisinin artmasına 18. yüzyılın sonları, 19. Yüzyılın başlarında bazı Batılı bilim adamlarının Türklerin sarı ırktan oldukları ve sarı ırkın beyaz ırka göre bir alt ırk olduğu iddiası neden olmuştur. Irk ayrılıklarını gündeme getiren bazı batılı politikacıların Türkleri Anadolu'da adeta işgalci durumunda göstermeleri, Türklerin asıl yerinin Orta Asya olduğunu iddia etmeleri sonrası Atatürk'ün aksini ispatlamak amacıyla özellikle 1920'li yılların sonuna doğru konuya ilişkin çok sayıda kitap okuduğu anlaşılmaktadır.

Atatürk'ün bu okumaları sonrası tarih anlayışı artık tarih öncesine kaymıştır. Tarih öncesi bilgi ise ancak arkeoloji ve antropoloji aracılığıyla gün yüzüne çıkarılabiliyordu

Bir eylem adamı olan Atatürk çevresindeki entellektüelleri de bu bilim dalına kanalize etmiştir. Atatürk'ün özel ilgisi ve emriyle Tarih ve Antropoloji rehber kabul edilerek batının iddialarına karşı büyük bir savunmacı hareket başlatılmıştır

Türk tarihinin en derinliklerine uzanan geçmişini araştırma, Anadolu'nun geçmişine dönük araştırmalar ve Türk insanının Anadolu'da tarih öncesinden beri var olduğunun ispatı.

Antropoloji bilimi yeni Türkiye Cumhuriyeti için çok önemliydi. Bu bilim sayesinde "Türk ırkının sınırları ve nicel-nitel özellikleri belirlenecek, içte "milli kimlik ve bilinç" inşa edilecekti.

Antropoloji Cumhuriyetimizin ilk yıllarının en popüler konusu oldu. Afet İnan'ın yurt genelinde yaptığı çalışmaların yanı sıra Mimar Sinan, Yunus Emre gibi tarihimizdeki ünlü simaların kafatası ölçümleri de yapılmıştır

Biz bu makalemizde antropoloji konusunda okuduğu kitapları ve kitapların ışığında Atatürk'ün konu hakkındaki düşüncelerini nasıl ve ne şekilde uygulamaya dönüştürdüğünü gözler önüne sermeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Antropoloji, Ari ırk, Tarih, Asya, Mimar Sinan, Yunus Emre

TÜKETİCİ HUSUMETİ

Ebru ÖZKAN

ÖZET

Küreselleşme ve teknolojinin etkisiyle kültürlerin birbirleriyle yakınlaştığı, tüketimin benzeşmeye başladığı, iletişim yollarının ve boyutlarının arttığı, dış ticaretin geniş bir alana yayıldığı, arttığı ve bunun gibi birçok farklılıkların küresel olarak yaşanmaya başladığı görülmektedir. Tüm bu gelişme ve değişimlerin yanı sıra küreselleşmenin baskın biçimde artmasına başkaldıranlar, özünü, kültürünü korumak, ülkesini maddi-manevi korumak ve kalkınmasına destek olmak isteyenler de bu isteklerini çeşitli yollarla gerçekleştirmeye çalışmaktadırlar.

Bazı ülkelerin ürünlerinin satın alma kararlarını; ürünün kalitesi, ergonomikliği, dayanıklılığı, fiyatı, tasarımı gibi daha çok fiziksel ve maddi özellikleri etkilerken; bazı ülke menşelerine sahip ürünlerin satın alınmasını ise bu özelliklerin yanında ticaret yaptığı ülke ile söz konusu ürünlerin menşei ülkesi arasında tarihsel süreç boyunca yaşanan politik, ekonomik, dini, milli husumetler ya da savaş husumeti gibi durumlar da etkilemektedir. Satış yapılan ülke ile ürünün menşei ülkesi arasındaki husumetler, zamanla tüketici husumetine de dönüşerek söz konusu ülkenin ürünlerinin satın alınmasını olumsuz yönde etkilemektedir.

Kuşaklar; tercihler, davranışlar, inançlar gibi birçok açıdan farklılıklar göstermektedirler. Bunun sebebi farklı dönemlerde farklı ortamlarda yetişmeleri ve farklı etkenlere maruz kalmalarından kaynaklanmaktadır. Bu durum kuşakların satın alma davranışlarını da etkilemektedir. Tarihi olayların izlerinin yavaş yavaş ortadan kalkmasıyla ya da küreselleşmenin etkisiyle, tüketici husumetinin satın alma niyetleri üzerinde farklı etki derecelerine sahip olduğu düşünülmektedir.

Savaş husumeti, tüketicilerin satın alma niyetlerini olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Tüketiciler, kendi soydaşlarına ya da aynı dini paylaştıkları topluluklara yönelik yapılan olumsuz eylemler ve uygulamalardan ötürü başka bir ülkeye karşı husumet besleyebilirler. Yıllardır gündemde olan Sincan Uygur Özerk Bölgesinde (Doğu Türkistan) Çin yönetiminin Müslüman Türkler üzerindeki çeşitli yaptırımları ve haksızlık haberlerine yönelik olarak özellikle son dönemlerde daha çok çevirim içi sosyal mecralar vasıtasıyla Türkiye ve çeşitli Müslüman ülkelerde tepkiler oluşmaya başlamıştır. Buradan hareketle Türk tüketicilerin bu olumsuzluklardan etkilenerek tepkilerini satın alma niyetlerine yansıtmaları muhtemeldir.

Araştırma Nitel Araştırma Yöntemlerinden tarama modeli kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Tüketici davranışlarını iyi analiz edebilen ve doğru pazarlama stratejileri geliştiren işletmeler ile bu tarz işletmelere sahip olan ya da üretim gücünü elinde bulunduran ülkeler dünya pazarlarını da yönlendirebilmektedir. Bu perspektiften bakıldığında çalışma literatüre yeni bir bakış açısı kazandırma anlamında önem arz etmektedir. Tüketicilerin satın alma kararlarını etkileyen, satın alma davranışlarını yönlendiren unsurların bilinmesi işletmeler için hayati önem taşımaktadır. Özellikle uluslararası ticaretin yaygınlaşmasıyla birlikte bu durumun önemi artmış olup, pazarlara yabancı mallar girince tüketici husumeti kavramı artış göstermeye başlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Tüketici husumeti, tüketici davranışları, satın alma tutumları, husumet türleri.

TÜRKİYE'DEKİ ARACI KURUMLARIN KURUMSAL YÖNETİM UYGULAMALARININ FİRMA PERFORMANSLARI ÜZERİNE ETKİSİ

Meriç Ayberk ÖZKAYA

Bengü VURAN

ÖZET

Kurumsal yönetim özellikle yaşanan büyük ölçekli şirket skandallarına cevap olarak ortaya çıkan ve son yıllarda hem sivil çevreler hem de kamu otoriteleri tarafından hızla benimsenen bir yönetim modeli olmaya başlamıştır. Kurumsal yönetim yaşanan yolsuzluklar ve büyük şirket skandallarının ardından adeta kurtarıcı olarak görülen bir yönetim modeli olarak her kesimden kişi ve kuruluşun daha fazla ele aldığı bir konu olarak popülerlik kazanmıştır. Temel amacı kısa vadede şirket yönetimini düzenleyerek paydaşlarla ilişkilerde şeffaflık, adillik, hesap verilebilirlik ve sorumluluk çerçevesinde hareket edilmesini ifade eden bu kavram, uzun vadede ise şirket sürdürülebilirliğini sağlamayı hedefleyen bir yönetim anlayışıdır. Bütün paydaşların haklarını göz önünde bulundurarak sorumluluk, şeffaflık, adillik ve hesap verilebilirlik olmak üzere dört temel ilke ışığında şirket sürdürülebilirliğine değer katmayı hedefleyen kurumsal yönetim kavramı sadece yönetim kalitesine değil, firma performansı üzerine etkileri uzun süredir akademik olarak tartışılan konuların başında gelmektedir. Kurumsal yönetimi temel alan çalışmaların bazılarında bu yönetim modelinin büyük yönetsel faydalarıyla beraber firma performanslarını da geliştirdiğine dair sonuçlara ulaşılmıştır. Özellikle son küresel finansal krizde en çok üzerinde durulan konuların başında ise finansal araçların krizdeki rolleri ve bu kurumlarda yaşanan yolsuzluklar gelmiştir. Kriz sonrasında skandalların temelinde olan bu kurumların uygulamaları tartışılmış, kurumsal yönetim uygulamalarının bu kurumların hem yönetim hem de finansal performanslarını iyileştirici etkileri üzerine çalışmalar yapılmaya başlanmıştır.

Bu çalışmanın amacı 2011-2018 yılları arasında Türkiye'de faaliyet gösteren 47 aracı kurumun yönetim kurulu büyüklüğü, yönetim kurulunda bulunan kadın sayısı, genel müdürün yönetim kurulunda görev alıp almaması ve sahiplik yapısı gibi kurumsal yönetim değişkenlerinin, firma performans ölçütleri olan aktif karlılığı (ROA) ve özsermaye karlılığı (ROE) arasındaki ilişkileri panel veri analiziyle incelemektir. Bu çerçevede yapılan analiz, inceleme ve değerlendirmeler hakkında çok fazla çalışma olmayan aracı kurumlar hakkında güncel bilgiler sağlanması ve yeni yapılacak çalışmalara temel oluşturması açısından önemlidir. Çalışma sırasında aracı kurumlar hakkındaki bilgilerin halka açık işlem görmemelerinden kaynaklı olarak oldukça sınırlı olması bazı noktalarda çalışmanın kısıtlarını daraltan bir etmen olmuş, bilgilerin çoğu TSPB'nin (Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği) aydınlatıcı araştırmaları ile aracı kurum faaliyet ile finansal raporlarından ulaşılan verilerden elde edilmiştir.

Çalışma sonucunda kurumsal yönetim değişkenlerinden sadece sahiplik yapısı ile aracı kurum performansları arasında güçlü ilişkiler tespit edilirken, diğer değişkenler ile güçlü bir ilişkinin varlığına ulaşılamamıştır. Aracı kurumların çoğunun kurumsal yönetim gerekliliklerini uygulama zorunluluğu olmamasının ve bu uygulamaların çoğunlukla komisyon geliriyle faaliyetlerini sürdüren bu kurumlar için yüksek maliyetli olmasının bu sonuçta etkili olduğu düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kurumsal Yönetim, Aracı Kurumlar, Kurumsal Yönetim ve Firma Performansı

YENİ TERÖRİZM DALGASIYLA BİRLİKTE FRANSIZ GÜVENLİKLEŞTİRMESİ VE FRANSA'DAKİ MÜSLÜMAN AZINLIKLAR ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Birsen Aybüke EVRANOS

Necati ANAZ

ÖZET

En çok can kaybının olduğu Kasım 2015 saldırıları başta olmak üzere geçtiğimiz yıllarda topraklarında gerçekleşen terör saldırıları nedeniyle Fransa bir dizi güvenlik önlemleri almıştır. Saldırıları gerçekleştirenlerin kendisini Müslüman olarak tanımlaması sebebiyle, alınan güvenlik önlemleri en başta Fransız Müslümanları olmak üzere tüm göçmenleri etkilemiştir. Bu çalışmanın amacı, mezkûr güvenlik önlemlerini anlamaktır. Diğer taraftan, bu önlemlerin Fransa'da İslam'ın güvenlikleştirilmesindeki ayartıcı rolünü, Fransa ve diaspora bağlamında incelemektir. Buna bağlı olarak, Fransa'da asimilasyon meselesi de mercek altına alınarak yıllar içerisinde İslam'ın nasıl ötekileştirildiği ve güvenlikleştirildiği araştırılmıştır. Bu minvalde, Fransa'nın aldığı güvenlik önlemlerini değerlendirmek için Kopenhag Okulunun güvenlikleştirme yaklaşımı çalışmanın teorik arka planını oluşturmaktadır. Bu araştırma gerçekleştirilirken konu ile ilgili çıkan kanunlardan, raporlardan ve anketlerden yararlanılmıştır. Sonuç olarak bu çalışmayla halen güncelliğini koruyan Müslüman-diasporaasimilasyon eksininde Fransız azınlık tartışmalarına ışık tutulmaya çalışılmıştır. **Anahtar Kelimeler:** Terörizm, Güvenlikleştirme, Müslüman Azınlıklar, Diaspora, Asimilasyon

YERÇEKİMLİ KARANFİL ŞİİR KİTABINDA KELİME GRUPLARI

Kader SATAR

ÖZET

Edebiyat dile dayanır. Şiirde, hikâyede, tiyatrodada, romanda oluşturulan duygu, düşünce ve hayaller varlıklarını kelimelere borçludur. Edebiyatçıların seçtikleri kelimeler, bu kelimeleri bir araya getiriş biçimleri, kurdukları cümleler onları farklı kılan ve ölümsüzleştiren unsurlardır. Bu düşünceden yola çıkarak yapılan çalışmada; eserlerinde kelimeleri ustalıklarla bir araya getiren ve güçlü bir dile sahip olan Edip Cansever'in "Yerçekimli Karanfil" isimli şiir kitabında kelime grupları incelenmiştir.

Kelime grupları, birden fazla kelimenin bir araya gelmesiyle yeni bir anlam ifade etmek için oluşturulan dil birlikleridir. Yani en az iki kelimenin yeni bir anlam oluşturacak şekilde meydana geldiği kelime grupları, ifade ihtiyacından ortaya çıkmıştır. Kelime grupları ifadeyi zenginleştirir, anlatımı rahatlatır ve kolaylaştırır. Türkçe kelime grupları yönünden zengin bir dildir. Türkçenin yapısını, işleyiş mantığını öğrenebilmek için kelime gruplarını ve özelliklerini bilmek gerekir. Kelime grupları bir dilin zenginliğini gösterir. Bu bağlamda edebi bir metinde kelime gruplarının gösterimi önem arz etmektedir. Kelime grupları üzerine yapılacak bu tür çalışmalar Türkçenin daha iyi kullanılmasını ve gelişmesini sağlayacaktır.

Çalışmadaki temel amaç: Türkiye Türkçesinde bulunan kelime gruplarının genel bir tespitini yapmak, bu grupları adı geçen eserde incelemek ve incelenen kelime gruplarının cümle içindeki fonksiyonlarını belirlemektir.

Edip Cansever'in *Yerçekimli Karanfil* isimli şiir kitabında yer alan kelime gruplarını, çeşitleri ve özellikleriyle belirlemeyi amaçlayan bu çalışmada öncelikle kaynak taraması yapılarak kelime grubu kavramı tanımlanmaya ve çeşitleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bu çalışma hazırlanırken Türkiye Türkçesinde kelime grupları üzerine yapılan çalışmalar araştırılmıştır. Bu alanda yapılan çalışmalarda gerek adlandırmada gerekse sınıflandırmada bir birlik olmadığı görülmüştür. Birçok gramerci, kelime gruplarının çeşidi hakkında çeşitli sayılar vermektedir. Bu alanda en kapsamlı çalışmayı ortaya koyduğuna inandığımız Leyla Karahan'ın Türkçede Söz Dizimi adlı çalışması esas alınmıştır.

Kelime grubunun özellikleri ve çeşitleri belirlendikten sonra eserde yer alan kelime gruplarının gösterimine geçilmiştir. Bu aşamada Edip Cansever'in *Yerçekimli Karanfil* isimli şiir kitabındaki tüm şiirler tahlil edilerek kitapta bulunan kelime grubu türleri örneklerle gösterilmiştir. Son olarak eserde kullanılan kelime gruplarının sayısı grafiksel olarak ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türk Edebiyatı, Edip Cansever, Yerçekimli Karanfil, Kelime Grupları, Söz Dizimi.

DÖRTYOL'A İSKÂN EDİLEN GİRİT MÜBADİLLERİ

Seda ULU
İsa KALAYCI

ÖZET

Türk Milli Mücadelesinin başarıya ulaşmasıyla imzalanan Mudanya Mütarekesi'nden sonra Türk-Rum nüfusunun değişimine dair müzakereler başlamıştır. 30 Ocak 1923 tarihinde Ankara-Atina hükümetleri arasında “Nüfus Mübadelesi” ile ilgili bir sözleşme imzalanmıştır. Bu mübadele Türkiye ve Yunanistan'ın ulus-devlet oluşturma projelerinin önemli bir parçasıdır. Dini mensubiyet esasına göre şekillenmiş olan bu anlaşma gereğince Türkiye'deki Hristiyanların Yunanistan'a; Yunanistan'daki Müslümanların ise Türkiye'ye göç etmeleri öngörülmüştür. Söz konusu anlaşmanın uygulanması için Türkiye'ye gelecek olan göçmenlerin (mübadillerin) sevk ve iskânlarını sağlıklı bir biçimde yürütebilmek adına Ekim 1923'te Mübadele İskân ve İmar Vekâleti kurulmuştur. Vekâlet, mübadilleri 10 iskân bölgesine yerleştirecek şekilde bir planlama yapmıştır. Bu bölgeler arasında Adana, Mersin, Silifke, Antep ve Maraş yer almıştır. Adana Vilayeti'ne gönderilen mübadillerden bir kısmı, o dönemde bu vilayete bağlı bulunan Dört Yol'a iskân edilmiştir. Dört Yol'a yerleştirilen göçmenlerin büyük çoğunluğunu Girit'ten getirilenler oluşturmuştur. Girit'ten göç ederek Dört Yol'a iskân edilen mübadillerin, geldiği yerler, yerleşim alanları, meslekler dağılımları, okuryazarlık oranları ve sahip oldukları mal/eşyalara dair doldurdıkları “Tasfiye Talepnameleri” bu çalışmanın hem ana kaynaklarını oluşturmuş hem de kapsamını belirlemiştir. Başkanlık Cumhuriyet Arşivi'nden temin edilen bu belgelerden; Girit göçmenlerinin büyük çoğunluğunun çiftçilik, bağcılık, şerbetçilik, zeytincilik, fırıncılık, tüccarlık, askerlik ve öğrencilik mesleklerini icra ettikleri anlaşılmıştır. Mübadele İskân ve İmar Vekâleti, mübadillerin her türlü sorunlarıyla ilgilenmiş ve onların bir an önce üretici duruma gelmeleri için çalışmalar yapmıştır. Bununla birlikte göçmenlerle yerliler arasında zaman zaman münakaşalar da yaşanmıştır. Hatta bazen mübadillere verilen araziler dahi başlı başına bir probleme dönüşmüştür. Bu süreçte mübadeleye tabi olmak istemeyenlerde olmuştur. Ayrıca çıkarları doğrultusunda Yunanistan İstanbul Rumlarını, Türkiye ise Batı Trakya Türklerini bu mübadeleye dâhil etmemiştir. Mübadillerin iskân süreçleri ise her iki ülkede eşit şartlarda olmamış, Rumlar bu süreçte Müslümanlara çeşitli zorluklar yaşatmışlardır. Yunan kaynaklı yaşanan zorlukların basın organları vasıtasıyla meclise taşınması, ülkeler arasında zaman zaman gerilimlere de sebep olmuştur. Bu çalışmayla mübadillerin göç süreçleri, aldıkları yardımlar, yaşadıkları sorunlar ve gündelik yaşamlarına dair bilgileri içermesi yönüyle bu alanda çalışmalarda bulunan araştırmacılara referans olmak ve bu bilgiler ışığında tarihi bir olaya sosyal bir projeksiyon çizilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dört Yol, Girit, göçmen, mübadil, Tasfiye Talepnameleri.

ÖZET

Türkiye Devleti'nin siyasi, kültürel ve sosyal varlığının en önemli unsurlarından biri, bağrından çıkardığı kadın kahramanlarının çokluğudur. 93 Harbinde Erzurum'da Aziziye Tabya 'sının kurtulmasında halk direnişinin sembolü olan Nene Hatun, Çanakkale Savaşı'nda Kosova'dan Anadolu'ya görevli olarak gelen Zeynep Mido Çavuş, Anafartalar'da tanınmamak ve savaş dışı kalmamak için erkek ismi kullanan Hatice Hanım ve işgal atındaki Anadolu'da başlatılan Milli Mücadele'de Kuva-yı Milliye ile birlikte hareket eden Nezahet Onbaşı, Binbaşı Ayşe, Şerife Bacı, Erzurumlu Kara Fatma ve Osmaniyeli Tayyar Rahime Hatun ve daha binlercesi düşman işgallerine en önde dur diyen kadın kahramanlar olmuşlardır.

Milli Mücadele'de esamesi kayıtlara geçmemiş binlerce kadın, hem cephede hem cephe gerisinde Anadolu'nun kurtulması amacıyla cepheye mermi, silah, giyecek, yiyecek, mühimmat taşıyarak, cephede yaralı askerleri tedavi ederek, kıyafetlerini dikerek ve gerektiğinde eline silah alıp savaşarak, hatta askeri rütbe alarak dünyaya örnek olacak kahramanlıklar göstermişlerdir. Bu mücadele verilirken Türk kadınlarının olağanüstü gayretleri için Gazi Mustafa Kemal: *"Yeryüzündeki hiçbir ülkenin hanımları Türk Kadınlarının Milli Mücadele yıllarındaki çalıştığı kadar çalıştım diyemezler"* diyerek durumu dile getirmiştir. Bu kahramanlardan biride Güney Cephesinde Kuva-yı Milliye ile birlikte mücadele veren Tayyar Rahime Hatundur. Cebel-i Bereketli varlıklı bir ailenin kızı olan Tayyar Rahime Hatun Milli Mücadele döneminde her evden asker toplanırken erkek kardeşi henüz 5 yaşında olduğu için: *" Erkeğin aslanı aslan da dişi aslan aslan değil mi"* diyerek gönüllü olarak yerel kuvvetlere katılmış, cephe gerisinde değil, cephenin en ilerisinde düşmanla korkusuzca mücadele etmiş, başarılı hizmetlerinden dolayı Kuvay-ı Milliye'nin özel askeri hiyerarşisi içerisinde Onbaşı olarak terfi etmiştir. Tayyar Rahime Hatun girdiği çatışmalardan birinde düşman kurşunuyla alınından vurularak 30 yaşında yaşamını yitirmiştir. Hayatını yurduna adanmış, cesareti ve korkusuzluğuyla Kuva-yı Milliyecilere örnek olan bu kadının ismi Osmaniye'de okullara, sokaklara, caddelere, parklara verilmiştir. Türk Milli Mücadele'sinin temsil isimlerinden biri haline gelen Tayyar Rahime Hatun bölgesel, ulusal ve hatta uluslararası üne kavuşmuştur.

Bu çalışmayla her anı yazarının bahsetmeden geçemeyeceğim diye övdüğü Tayyar Rahime Hatun'un çok konuşulmasına rağmen az yazılan faaliyetlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Konunun aydınlatılmasında telif ve tetkik eserlerden, süreli yayınlarından, hatıralardan faydalanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cebel-i Bereket, Güney Cephesi, Milli Mücadele, Kuva-yı Milliye, Rahime Hatun

CUMHURİYETTEN GÜNÜMÜZE TÜRK TOPLUMUNDA AİLE YAPISI

Hülya KABADAYI

Hasan YAVUZER

ÖZET

İnsanlık tarihi ile başlayan aile, günümüze kadar varlığını sürdüren toplumun en eski ve en köklü kurumudur. Aile, tarihin her döneminde ve dünyanın her yerinde var olmuş, olmaya da devam etmektedir. Tarihin her döneminde hemen her alanda çeşitli gelişmeler ve değişimler yaşanmış, aynı durum daha da artarak günümüzde de devam etmektedir. Dünyadaki gelişim ve değişimler pek çok kurumu olduğu gibi aileyi ve aile kurumunu da etkilemiştir. Geçmişten günümüze pek çok değişim geçirmiş olmasına rağmen aile günümüzde de toplumların en önemli ve en temel kurumlarından bir tanesidir.

Dünya genelinde olduğu gibi Türk toplumunun aile yapısı da pek çok değişim yaşamıştır. Türk aile yapısı Osmanlı döneminde geniş, ataerkil ve geleneksel bir aile yapısı idi. Cumhuriyet dönemi ile başlayan süreçte aile ile ilgili değişimler başlamış, özellikle son yıllarda Türk aile yapısında önemli değişimler gerçekleşmiştir. Aile yapısında gerçekleşen bu değişimin en önemli boyutu geleneksel aile yapısından çekirdek aile yapısına dönüşmesi olmuştur. Geniş ve geleneksel aile yapısından, çekirdek ve modern aile yapısına geçiş ile birlikte aile yapısında ve yaşantısında da birçok değişim ve dönüşüm yaşanmıştır. Bu süreçte aile yapısındaki değişime etki eden en önemli etkenlerden biri yasalarda yapılan değişiklikler, bir diğeri de kadının eğitim seviyesinin yükselmesi olmuştur. Eğitim seviyesinin yükselmesiyle Türk kadını sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal hayatta daha fazla yer almaya başlamıştır. Kadınların çalışma hayatına daha fazla girmesi, sosyal, kültürel ve siyasal hayatta daha fazla yer alması ise Türk aile yapısında çeşitli değişim ve dönüşümlere neden olmuştur. Bu durum kadınlara pek çok yeni hak ve imkanlar kazandırmıştır.

Toplumların hayatında aile, tarihin her döneminde önemli olmuştur. Gerek ülkemizde gerekse dünya genelinde yaşanan gelişmeler ise ailenin önemini daha da ortaya koymuştur. Bu durum sağlam temeller üzerine kurulan aile ortamına duyulan ihtiyacı daha da artırmıştır. Bu çalışmanın amacı Türk aile yapısının geçirmiş olduğu değişimi ele almak ve bugünkü aile yapımız ile ilgili gelinen durumu ortaya koymaktır. Çalışmada aile kurumu ve Türk ailesi yapısal işlevselci yaklaşım ile ele alınacak, geçmişten günümüze ailede ve özellikle de Türk aile yapısında yaşanan değişimler üzerinde durulacaktır. Elde edilen veriler sosyolojik bir bakış açısıyla analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Toplum, Aile, Türk Aile Yapısı, Cumhuriyet Dönemi, Değişim

YENİ UYGUR TÜRKÇESİNDE ZIT ANLAMLI KELİMELERİN OLUŞTURDUĞU İKİLEMELER

Gurbet DEMİR

ÖZET

İkileme, bir nesneyi, bir niteliği, bir hareketi karşılamak üzere eş görevli iki kelimenin meydana getirdiği kelime grubuna verilen isimdir. Anlamı zenginleştiren ve kuvvetlendiren ikilemelerin cümlede ahenk sağlama gibi bir özelliği de vardır. İkilemeler Türk dili içerisinde kıymetli bir yere sahiptir ve dilin yapısının daha iyi anlaşılması için üzerinde durulması gereken bir konudur. İkilemeler aynı, ayrı, zıt anlamlı ya da ses benzerliği olan kelimelerin bir araya getirilmesiyle oluşur. Öğrenme ve anlamayı kolaylaştırmanın en önemli yöntemlerinden biri de tekrar yöntemidir. Öğrenilmesi istenilen konu veya sözcük en az iki kere tekrarlanır ve böylece konunun anlaşılması kolaylaşır. Tekrar yöntemiyle veya çağrışım yoluyla elde edilen bilgiler hafızalarda uzun süre yer almaktadır. Atasözü ve deyimlerin hafızalarda yer etmesine yardım eden özelliklerin başında ikilemelerin sıkça kullanılması gelmektedir. İkilemeler üzerinde yapılan çalışmalar incelendiğinde bu konu hakkında araştırma yapan kişilerin terim ve tanım üzerinde ortak bir karara varmadığı görülmektedir. Bu konu üzerinde pek çok tanım ve sınıflandırma çalışmaları yapılmıştır. İkileme, Osmanlıca'da atf-ı tefsiri; Fransızca'da redoublement, hendiadyoin; İngilizce'de reduplication dual, hendiadyoin; Almanca'da verdoppelung, Zwillingsformen, hendiadyoin terimleriyle karşılanır. Türkçede ise ikileme için farklı terimler kullanılmıştır. Bu terimler hendiadyoin, tekrar, yineleme, kelime koşması, ikizleme, koşma, koşaç ve ikileme gibi sözcüklerle karşılık bulmaktadır. Günümüzde ise yaygın olarak kullanılan terim ikileme terimidir. Verilen terimlerden yola çıkılarak elde edilen bilgilere bakılarak ikilemeler daha çok eş veya zıt anlamlı kelimelerin bir araya getirilmesiyle oluşturulmaktadır. Türkçenin eski ve yeni tüm lehçelerinde ikilemeler önemli bir yere sahiptir. Yeni Uygur Türkçesinde ikilemeler sıkça kullanılmaktadır. Aynı, ayrı, zıt anlamlı ya da ses benzerliği olan kelimelerin bir araya getirilmesiyle oluşturulan ikilemeler vardır. İkilemeler anlatım gücünü arttırmak, anlamı pekiştirmek, kavramı zenginleştirmek ve ahenk sağlamak amacıyla sıkça kullanılmaktadır ve cümlenin tamamlayıcı ögesi olarak düşünülmektedir. Şiire ve düz yazıya güzellik ve ahenk sağladığı düşünüldüğü için şair ve yazarlar ikilemeleri sıkça kullanmışlardır.

Bu çalışmada ikilemeler üzerinde yapılan tanım ve sınıflandırma nedenleri üzerinde durularak bu durumun Yeni Uygur Türkçesine nasıl yansıdığı ele alınacaktır. Yeni Uygur Türkçesinde bulunan ikilemeler incelenerek zıt anlamlı kelimelerin bir araya getirilmesiyle oluşturulan ikilemeler hakkında bilgi verilecektir. Araştırmanın yöntemi Vecihe Hatiboğlu'nun sınıflandırma çalışması üzerinden belirlenmiştir.

Anahtar kelimeler: ikilemeler, Yeni Uygur Türkçesi, zıt anlamlı kelimeler

ÇATIŞMA ANALİZİ PERSPEKTİFİNDEN SRİ LANKA İÇ SAVAŞININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Necmettin İŞİK

ÖZET

Bir terör örgütü olarak Tamil Kaplanları, Güney Asya'da bir ada devleti olan Sri Lanka'da 1976 yılından 2009 yılına kadarki zaman diliminde etkili olabilmiş bir örgüttür. Tamil Kaplanları'nın ortaya çıkmasıyla birlikte Sri Lanka'da iç savaş yıllarca sürmüştür. Bu iç savaşta binlerce insan ölmüş ve göçe zorlanmış, yerleşim yerleri tahrip edilmiş, insan hakları ihlalleri yaşanmıştır. Tamil Kapları kendine has geliştirdiği taktiklerle güçlenmiş ve Sri Lanka devletine ağır kayıplar verdirmiştir. Sri Lanka'da yaklaşık olarak 30 yıl süren iç savaşın en önemli aktörlerinden biri olmuştur. Kuzey Kore ve Hindistan'ın dış desteğiyle gün geçtikçe büyüyen Tamil Kaplanları bir devletin sahip olabileceği her türlü askeri teçhizata sahip olabilmıştır. Bununla birlikte Sri Lanka devletinin Tamillere yönelik dışlayıcı politikaları nedeniyle Tamil Kaplanları Tamiller tarafından destek görmüştür. Bu örgüt siyasi suikastlar işleyerek, iki başbakan öldürerek, binlerce Sri Lankalı asker ve polis öldürerek, kadın militanları kullanarak, intihar bombacılığını geliştirerek, yarı-devlet sayılabilecek bir idari sistem kurarak tüm dünyada tanınan bir terör örgütü olmuştur. Ayrıca birçok barış görüşmesi yapılmasına rağmen, bu örgüt her defasında oluşturulmaya çalışılan barış ortamını bozmuştur. Temeldeki hedefleri olan ülkenin Kuzey ve Kuzeydoğunda bağımsız bir Tamil devleti kurma amacıyla her yolu meşru görmüştür. 11 Eylül saldırılarıyla birlikte teröre karşı uluslararası alanda oluşan karşıtlık Tamil Kaplanları'nı da etkilemiştir. Birçok ülke tarafından terör listesine alınan bu örgütün uluslararası alandaki faaliyetleri kısıtlanmıştır. Bununla beraber, 11 Eylül Saldırıları'nın uluslararası ilişkilerde meydana getirdiği en önemli gelişme ulus-devletin tekrar güçlenmesi ile ilgilidir. 11 Eylül, devlet merkezli ve güvenlik merkezli bakış açısını yeniden canlandırmıştır. Bu bağlamda konumu güçlenen Sri Lanka, Tamil Kaplanları'na karşı top yekûn bir mücadele başlatmıştır. Sri Lanka devletinin 2006 yılından başlayarak tamamen askeri yöntemlerle Tamil Kaplanlarıyla mücadele etmiş ve 2009 yılında Tamil Kaplanlarını mutlak bir şekilde yenilgiye uğratmıştır. Sri Lanka modeli adı verilen bu model terörle mücadele eden devletler için bir yöntem olabilir mi tartışmaları yaşanmıştır. Ancak askeri çözümün Sri Lanka'da ne kadar başarılı olduğu ve Tamil sorunu çözülmeden Sri Lanka modelinin sürdürülebilirliği tartışmalıdır. Bu çalışmada bir çatışma alanı olarak Sri Lanka analiz edilecektir. Bu analizi yapmak için yöntem olarak çatışma analizi modellerinden biri olan stratejik-diyalog model kullanılacaktır. Bu bağlamda, ilk olarak, Sri Lanka'nın genel özellikleri ve iç savaşın seyrinden bahsedilecektir. İkinci olarak, Sri Lanka krizini başlatan sebeplere değinildikten sonra iç savaşın aktörleri incelenecektir. Üçüncü olarak, müzakere sürecine odaklanılacaktır. Son olarak ise, çalışmada kullanılan yöntem ile Sri Lanka'da yaşanan iç savaşın çok boyutlu bir analizi hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sri Lanka, iç savaş, çatışma analizi, stratejik diyalog model

FINANSAL GELİŞME VE GELİR EŞİTSİZLİĞİ İLİŞKİSİ: FINANSAL KUZNETS EĞRİSİ HİPOTEZİNİN TÜRKİYE İÇİN SINANMASI

Gülşah KARABAŞ
Gürçem ÖZAYTÜRK

ÖZET

Bir ülkenin gelişmesinde ve gelişmiş ülkeler refahına ulaşabilmesinde finansal sektörlerin önemli bir rol oynadığı birçok çalışmayla kanıtlanmış bir olgudur. Fon arz edenler ile fon talep eden kesimlerin ortak noktası olarak da tanımlanabilecek olan ve fon fazlalıklarının yatırımlara yönlendirilmesinde büyük rol oynayan finansal sektör, gelişmekte olan ülkeler açısından üzerinde durulması gereken kilit bir noktadır. Finansal sektörler aracılığıyla gerçekleşen gelişmeler beşeri ve fiziksel yatırımları arttırarak ülkelerin büyümesi açısından ciddi bir rol oynamaktadırlar. Bu yönden bakıldığında ülkelerin finansal sistemlerinin gelişmişliği ve gelişmişliğini ilerletecek politikaların uygulanması da oldukça önemlidir. Finansal gelişmenin ekonomik sistemlerdeki bir diğer etkisi ise ekonomik adalet açısından önem arz eden gelir dağılımı üzerinde olabilmektedir. Bunun sonucunda gelir dağılımındaki eşitsizliği çeşitli yollarla etkileyebilmektedir. Kuznets bir ekonomide, ekonomik büyümenin ilk evrelerinin gerçekleştiği dönemde gelir dağılımı eşitsizliğinin arttığını ancak ekonomik büyüme artmaya devam ettikçe belirli bir ekonomik büyüme noktasından sonra azalmaya başladığını belirtmiştir. Kuznet eğrisine göre, zaman içerisinde finansal piyasalar gelişmeye başlar ancak finansal işlemlerin maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle piyasaya toplumun zengin kısımları katılabilmektedir. Ekonomik büyüme orta aşama olarak adlandırılan aşamaya geldiğinde tasarruf oranları artış gösterir ancak aynı zamanda gelir dağılımı adaletsizliği de bir artış gösterir. Büyüme döngü halinde devam ettikçe finansal piyasalara toplumun birçok kesiminden katılım olur. Böylelikle gelir dağılımı eşitsizliğinde azalmalar meydana gelir. Son aşamaya gelindiğinde, gelirlerin ekonomik birimler arasında dağılımı düzenlilik kazanır. Tasarruf miktarında ve ekonomik büyümede azalışlar görülmeye başlar.. Bu ilişki finansal gelişme ile gelir dağılımı eşitsizliği arasında ters-U şeklinde doğrusal olmayan bir ilişki olarak nitelendirilmektedir ve “Finansal Kuznets Eğrisi” olarak tanımlanmaktadır. Finansal Kuznets Eğrisi hipotezine göre söz konusu ters U şeklindeki ilişkinin sonucu olarak, bir ekonomik sistemde finansal gelişmişlik arttıkça gelir dağılımı eşitsizliği de artacak belli bir eşik değerinden (seviyesinden) sonra finansal gelişmişlik artmaya devam ettikçe gelir dağılımındaki eşitsizlik azalacaktır. Gelir dağılımındaki eşitsizlikler her ne kadar gelişmemiş, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri için gelişmiş olan ülkelere göre daha önemli bir sorun teşkil etmektedir. Bu çalışmanın amacı finansal gelişme ile gelir dağılımı eşitsizliği arasındaki ilişkiden hareketle Finansal Kuznets Eğrisi hipotezinin Türkiye ekonomisi için geçerliliğini sınamaktır. Çalışmanın amacı doğrultusunda enflasyon, kamu harcamaları, kişi başına GSYİH ve finansal gelişmenin göstergesi olan özel sektöre verilen yurtiçi kredilerin Gini katsayısı üzerindeki etkisi 1990-2019 yılları arası yıllık veriler kullanılarak, ARDL sınır testi yaklaşımı ile sınanmıştır. Elde edilen sonuçlar Türkiye için Finansal Kuznets Eğrisi hipotezinin geçerli olmadığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Gelir Dağılımı; Finansal Kuznets; ARDL Sınır Testi

GÜNCELLENEN SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİM PROGRAMININ KONUM ANALİZİ BECERİSİ AÇISINDAN YETERLİLİĞİ

Ayşe ÜNALMIŞ
Ali MEYDAN

ÖZET

Bu çalışma, 2017 yılında güncellenen Sosyal Bilgiler Dersi Programının konum analizi becerisi açısından yeterliliğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek gerçekleştirilen araştırmanın verileri doküman incelemesi yoluyla elde edilmiştir. Araştırmadan elde edilen veriler doküman incelemesi aşamalarına göre analiz edilmiştir. İnsanlar Yerler ve Çevreler öğrenme alanında doğrudan verilen konum analizi becerisinin, Kültür ve Miras, Üretim, Dağıtım ve Tüketim, Küresel Bağlantılar öğrenme alanlarında harita kullanma ve mekânı algılama becerilerinin alt boyutu olarak verildiği sonucuna ulaşılmıştır. Sosyal Bilgiler Öğretim Programının bir öğrenme alanında doğrudan, üç öğrenme alanında başka becerilerin alt boyutu olarak konum analizi becerisi ile ilgili ünite ve kazanımlara yer verilmiş olması programın bu beceriye yeterli düzeyde yer verdiği sonucunu ortaya koyabilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler Öğretim Programı, Öğrenme Alanı, Konum Analizi

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

DENEYİMSEL PAZARLAMA UYGULAMALARIN TÜKETİCİNİN MARKA TERCİHİ VE MARKA SADAKATI ÜZERİNDE ETKİSİ: KAHVE MAĞAZALARI ÜZERİNDE ARAŞTIRMA.

Amangul NEPESOVA

ÖZET

Tüketicilerin zamanla değişime uğrayan istek ve ihtiyaçları, geleneksel pazarlamanın da eşzamanlı değişmesine neden olmuştur. Artık tüketiciler sadece işlevsel özelliklerini taşıyan ürün veya hizmetleri tercih etmek yerine, daha çok üründen veya hizmetten edinecek deneyimlerine odaklanan bir pazarlama anlayışına hâkimlerdir. Deneyim kavramı, 1982’de pazarlama alanında yer almış olmasına rağmen, anca günümüzde önem kazanmaya başlamıştır. Son yıllarda, kavramla ilgili yapılan pek çok çalışmalarda, deneyimi ekonomik faktör ve pazarlamanın geleceği olarak üstünde durulmuştur. Deneyimsel pazarlama, ürün veya hizmetin faydalarını görmek için geleneksel ve dijital pazarlama kanallarını kullanarak müşterilere benzersiz bir deneyim sunmayı amaçlayan bir pazarlama stratejisidir. Bu stratejiyi uygulayan markalar rekabet ortamında üstünlük elde etmeyi ve marka sadakatini kazanmayı hedeflemektedir. Dolayısıyla, işletmeler rekabet avantajı elde etmek için tüketiciye sadece işlevsel ihtiyaçlarını giderecek ürünü sunmak yerine, onların zihninde yer edinecek ve duygularına hitap edecek bir deneyim yaşatarak bir bağ kurmayı çalışmaktadırlar. Deneyimsel pazarlama, tüketicilere eşsiz ve duygusal yönden unutulmayan keyif veren deneyimleri yaratarak müşteri memnuniyeti sağlamaya çalışmaktadır. Böylelikle, deneyimsel pazarlama tüketiciyi rasyonel ve duygusal yönden ele almaktadır. Sunulan ürünün tüketici tarafından ne anlam taşıdığını, nasıl fayda edeceğini, ürünle nasıl davranacağını öğrenmeye çalışıp, tüketicinin bu hedefe ulaşmasına yardımcı olacak bir deneyimi ona hissettirmeye ve tüketicinin zihninde ve kalbinde yer edinmeye çalışır. Buradan hareketle, bu çalışma ile deneyimsel pazarlamanın tüketici üzerinde marka tercihi ve marka sadakatine etkisi incelenmiştir. Bu araştırmanın modeli oluşturulmadan önce yapılan literatür taraması sonucunda deneyimsel pazarlamanın etkili olduğu görülmüştür. Bu elde edilen gözlemin sonucunda deneyimsel pazarlamanın aynı şekilde tüketicinin markaya karşı olan sadakatinde de etkisi söz konusu olmuştur. Araştırmanın amacı, deneyimsel pazarlama yönteminin tüketicinin marka tercihi ve sadakatini üzerinde yarattığı etkisinin incelenmesidir. Çalışma 30 sorulu anket halinde Konya Selçuklu ilçesinde ikamet eden kişiler tarafından doldurulmuştur, toplam 200 kişiye ulaşılmıştır. Dolayısıyla, bu çalışmada deneyimsel pazarlama uygulamalarının marka tercihi ve sadakatini üzerinde olumlu bir etkisinin olup olmadığını tespit etmek amaçlanmıştır. Araştırmada Konya şehrinde bulunan Starbucks, Gloria Jeans isimli ve diğer kahve mağazalarının sık ziyaret eden müşterilerinin katılımı ile bir uygulama gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde elde edilen modelin üzerinde uygulanmış olan testler sonucunda bu değişkenlerin arasında pozitif yönde bir etkinin olduğu bulunmuştur. Bulgular çalışmamızda ele alınan hipotezlerimizi istatistiksel olarak desteklemiştir. Bu ise deneyimin sonucunda işletmelerin elde edebileceği müşteri tercihi ve sadakatini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Deneyimsel Pazarlama, Marka, Marka sadakatini, Tüketici, Marka Tercihi.

COVID-19'UN KRİPTO PARA PİYASASINA ETKİSİ

Berna BURCUN

ÖZET

2019 yılının aralık ayında Çin'de ortaya çıkan yeni tip koronavirüs sınırları aşarak tüm dünya için bir tehdit haline gelmiştir. Bu virüs tüm insanlığı etkisi altına alırken insanların yaşantısını da değiştirmiştir. İnsanların yaşantılarıyla beraber alışkanlıkları da yeni bir çağa doğru ilerlemektedir. İnsanlar yeni tip koronavirüsten korunmak için çeşitli önlemler almaktadır. Bu önlemler doğrultusunda nakit paranın yerini yavaş yavaş kredi kartları ve kripto paralar almaya başlamıştır. Bireyler ve şirketler tarafından kullanılmaya başlayan kripto paralar bu süreçte daha da yaygınlaşmıştır.

Kripto veya şifreli para; bir merkezi otorite veya kuruma bağlı olmayan ve bu nedenle kontrol edilemeyen ve internet ortamında kullanılan sanal bir para birimidir. Kripto paralar aracılığıyla bireyler veya şirketler harcama ya da takas yapabilirler. (Eğilmez, 2017. Kripto para denince en önde "Bitcoin" gelir. Bitcoin ile birlikte, dünya çapında çok fazla kripto para (Ethereum, Ripple, Litecoin, Dash gb.) kullanılır (Dizkırıcı ve Gökgöz, 2018: 93). Bu kripto paralar diğer paralar gibi fiziksel değildir. Sadece sanal ortamlarda bulunmaktadır.

Kripto paraların değerleri piyasadaki arz ve talebe göre anlık olarak belirlenir. Bu paralar hiçbir ülkenin ekonomik durumundan etkilenmez ve ülkeler tarafından bu hesaplara el konulamaz (Eğilmez, 2017). Kripto paralar, yüksek güvenlik sağladığı için başta bankacılık olmak üzere farklı alanlarda kullanılan blockchain (blok zincir) teknolojisi ile saklanmaktadır. Blockchain şifrelenen işlemlerin herhangi bir merkeze bağlı olmadan takip edilmesini sağlayan veri tabanıdır. (Eğilmez, 2017; Alptekin, 2017).

Çin'in Wuhan kentinden dünyaya yayılan koronavirüsü şu ana kadar yüzlerce kişiye bulaştı, onlarca kişinin hayatını kaybetmesine neden oldu. Bu çalışmada COVID 19 pandemisinin Bitcoin fiyatlarında yarattığı etki incelenmeye ve açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs, Blockchain, Bitcoin, Kripto Para.

DİSGRAFİLİ BİR ÖĞRENCİNİN YAZMA BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK BİR EYLEM ARAŞTIRMASI

Ahsen ÖZKAN
Emin Tamer YENEN

ÖZET

Disgrafi, yazı yazmada sorun yaşayan öğrenciler için kullanılan bir kavramdır. Disgrafi, yazılı anlatım bozukluğudur. Bu çalışmada disgrafili bir ilkokul öğrencisinin yazma becerilerinin geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden eylem araştırması kullanılmıştır. Bu doğrultuda, 2018--2019 eğitim-öğretim yılının bahar döneminde, Nevşehir ilinde bir ilkokulda üçüncü sınıfta öğrenim gören ve yazma güçlüğü çeken bir öğrenciyle araştırma yapılmıştır. Öğrencinin belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçütler, “öğrencinin yazma becerisinin akranlarından geride olması”, “2, 3 veya 4. sınıf olması” olarak belirlenmiştir. Daha sonra araştırmacılar okul yönetimi ve öğretmenlerin de yardımıyla bir ilkokul üçüncü sınıf öğrencisini katılımcı olarak belirlemişlerdir. Çalışmaya başlanmadan önce öğrencinin ailesinden gerekli izinler alınmıştır. İlk olarak eylem planına dayanak oluşturması için öğrencinin yazma becerisi ayrıntılı olarak incelenmiştir. Öğrencinin yazma becerisinde görülen sorunlar; ince motor hareketlerinin yeterince esnek olmaması, harflerin yazılış yönleri veya şeklini doğru olarak öğrenmemiş olması, yazılışı benzeyen harfleri karıştırması, satır aralığına uygun olarak yazamaması olarak belirlenmiştir. Bir sonraki aşamada bu sorunların giderilmesi için haftada 3 saat, toplamda 36 saatlik bir eylem planı hazırlanmış ve uygulanmıştır. Uygulama sürecinde; boşluk tamamlama tekniği, harflerin yer aldığı renkli kartlar, oyunlar ve etkinlikler, ince motor becerilerinin gelişmesi için kesme, boyama ve yapıştırıma dayalı etkinlikler, renkli kartlarla masa üzerinde harf, hece ve kelime çalışmaları, hece veya kelime genişletme tekniği yine okuma becerilerini arttırmak için eş, tekrarlı ve eko okuma teknikleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencinin okumasıyla ilgili heceleme yanlışları büyük oranda giderilmiştir. Yapılan satır çizgisi çalışmalarıyla öğrencinin yazısı satıra doğru şekilde oturtulmuş, harflerin boyutları birbiri ile uyumlu olacak şekilde düzeltilmiştir. Özellikle zorluk yaşadığı ‘b, d, f, g, ğ, h, j, k, m, p, r, s, ş, t, y’ harflerinin yazılışlarına odaklanılmıştır. Çalışmanın sonunda öğrencinin yazısının okunaklılık düzeyinde açık bir şekilde ilerleme kaydedildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Disgrafi, Yazma Becerisi, Yazı Öğretimi, İlkokul, Eylem Araştırması.

SURİYE'DE TOPLUMSAL UZLAŞI SÜRECİ

Orhan IRK

ÖZET

Suriye, yaklaşık on yıldır dış güçlerin de dahil olduğu büyük bir iç savaşın içindedir ve Suriyeliler çok fazla acı çekmektedirler. Suriye'de toplumsal uzlaşma sağlanarak demokratik bir hayata geçilmesi, öncelikle ülkedeki şiddetin tamamen sona erdirilmesine bağlıdır. Yalnızca şiddetin sona erdirilmesi, şu an iç savaşın kazananı olarak gözüken ancak bunu yaparken her türlü insanlık dışı muameleleri vatandaşlarına uygulayan rejim ve zarar gören insanlar arasında uzlaşma sağlanmasına yeterli olamayacaktır. Uzlaşma için kazanan-kaybeden ayrımı olmadan çatışmasız bir ülke için karşılıklı mutabakat arayışı olmalıdır. Suriyelilerin büyük bir kısmı başka ülkelerde mülteci durumundadırlar ve Suriye rejimine karşı öfkeliyimdir. Onların tekrar ülkelerine dönebilmeleri için geçmişte yaşananların asla tekrar etmeyeceği garantisinin verilmesi ve adaletin tesis edilerek insanlığa karşı suç işleyenlerin yargı önünde hesap vermelerinin sağlanması gereklidir. Suriye'de toplumsal uzlaşma sağlanmadan siyasi uzlaşmayı elde etmek beklenemez. Bununla beraber, coğrafi konumu itibarıyla stratejik bir noktada yer alan ve Arap ülkeleri olduğu kadar başta Türkiye, İran, Rusya, ABD ve AB ülkelerinin de politik odakları arasında yer alan Suriye'de toplumsal uzlaşmanın sağlanabilmesi için daha kapsamlı tartışmaların yapılması ve mümkün olan en fazla ortak noktada buluşarak Suriye için bir yol haritası çıkarılması gereklidir. Aksi durumda Suriye meselesi hem kendi açısından hem de komşu ülkeleri ve AB ülkeleri açısından devamlı bir sorun halinde kalacaktır. Eğer Suriye'de toplumsal uzlaşma sağlanarak yeniden bir inşa süreci başlatılmak isteniyorsa, istikrarlı bir şekilde bu konu etki alanına giren devletlerce gündemde tutulmalı ve öncelik mültecilerin ülkelerinde güvenle yaşayabilecekleri bir ortamın sağlanmasına verilmelidir. Suriye'de iç savaşın sona ermesi için günümüze kadar gerçekleştirilen çok aktörlü toplantılardan şiddeti durdurmaya yetecek sonuçlar çıkmamıştır. Bu yönüyle Suriye iç savaşı ve ardından gelen süreç, geçmiş dönemlerde yaşanan iç savaşlardan farklıdır. Güney Afrika, Kuzey İrlanda ya da diğer bazı örneklere göre Suriye, çeşitli özellikleri yönüyle daha kapsamlı analiz edilmesi gereken bir ülkedir. Çünkü Suriye'nin etkilediği alan daha büyüktür, radikal oluşumlar Suriye'de çözüm arayışını zorlaştırmaktadır ve Suriye'de oluşma ihtimali bulunan yeni siyasal yapı ya da eskinin devamı komşu ülkeleri açısından kritik önemdedir. Ayrıca mülteci fazlalığı Avrupa için büyük bir sınav durumuna gelmiş ve Covid-19 pandemisi öncesi bu sınavla nasıl başa çıkılması gerektiği AB ülkeleri arasında uzlaşma sağlanamayan konular arasına girmiştir. Türkiye, AB ülkelerinin mülteci göçünü kontrol edebilmelerinde anahtar ülke konumundadır. Ancak hem AB ülkeleri hem de Türkiye açısından uzlaşma sağlanarak yeniden inşa edilen bir Suriye daha avantajlı olacaktır. Çünkü Suriye olayı içerisinde insani, ahlaki, maddi, toplumsal ve hatta küresel etkileri olan sorunları barındırmaktadır. Kısa sürede bu ülkenin normalleşmesi gerekliliği, en önemli küresel konu başlıklarından biri haline getirilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Uzlaşma, Suriye, Şiddetin Sona Erdirilmesi.

İŞLETMELERDE ÇEVRE YÖNETİM SİSTEMİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKLE İLİŞKİLİ BAZI STANDARTLAR

Merve YILMAZ

Meltem KILIÇ

ÖZET

Geçmişte sadece kirlenme ve yerel bir sorun olarak düşünülen çevre sorunları, ekolojik çevrede sanayileşmenin etkisiyle birlikte yaşanan hızlı bozulmalar dünyanın sınırlarına yaklaşıldığı endişesiyle birlikte uluslararası boyut kazanmaya başlamıştır. Çevre sorunlarının uluslararası bir boyut kazanmasından dolayı ülkeler bir araya gelerek çevreye verilen zararı azaltmak, çevreyi korumak ve sürdürülebilirliği sağlamak için çevre yönetim sistemi ve buna yönelik bazı standartlar oluşturmuş ve yayınlamışlardır.

Son yıllarda meydana gelen çevresel ve iklimsel değişim birçok alanda olduğu gibi işletmeler için de önemli bir sorun haline gelmiş ve işletme yöneticilerinin bu yöndeki bakış açılarını bir an önce değiştirmelerini, işletme faaliyetleriyle ilgili kararları alırken ekolojik çevreyi önemli bir faktör olarak değerlendirmeleri gerektiği gerçeğini gün yüzüne çıkarmıştır.

Ekolojik çevre faktörü ile birlikte sürdürülebilirlik kavramının önemi de artmıştır. Sürdürülebilirlik kavramı işletmelerin artık temel amaçları arasında yer almakta ve varlıklarını sürdürebilmesini ve firma değerini etkileyen bir unsur olarak stratejik bir öneme sahiptir.

İşletmelerin sürdürülebilir olabilme yolunda attıkları bir adım niteliği taşıyan çevre yönetim sistemi ve diğer standartların amacı ürün ve hizmetlerin üretim aşamasında atıkların azaltılmasını, ekolojik çevrenin korunmasını ve doğal kaynakların verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla, çevresel farkındalığın yaratılmasında ve konunun ciddiyetini ortaya çıkarmada önemli bir adım olmuştur. İşletmelerin iç ve dış paydaşları ,işletmelerden bekledikleri ekonomik açıdan karlılığın yanı sıra, toplumun ve çevrenin yaşam kalitesini arttıran ürün ve hizmet üretirken neden oldukları sosyal ve çevresel etkileri azaltmak için gerekli önlemleri almalarını beklemektedir. Bundan dolayı, Dünyada bulunan kaynakların yetersiz hale gelmesi ,müşterilerin bilinçlenmesi, sorumluluk sahibi yönetici ve yatırımcıların varlığının artmasıyla, verimli kaynak kullanımı, karbon ayak izi haritası, araç emisyon değer ölçümü, verimli ürün geliştirme vb. gibi alanlarda işletmelerin çevreye olan duyarlılıklarını saptamak ve sorumluluklarını yerine getirmek adına işletmelerin iş süreçlerine entegre edildiği bir yönetim şekli benimsemeleri gerektiği oldukça açık bir konu haline gelmiştir.

Bu çalışmada işletmelerin sahip olması gerektiği, faaliyetleri sırasında dikkat etmesi ve zararı en aza indirmek için konulan hedeflere ne ölçüde ulaştıklarını öğrenmek ve düzeltmek adına önlemler almak için gerekli olan çevre yönetim sistemi ve bazı ISO (Uluslar arası Standartlar Örgütü) 14025 Çevresel Ürün Beyanları, ISO 14064 Sera Gazı Emisyonu Ölçümü ve Denetimi Standartları, ISO 14067 Karbon Ayak İzi Standardı , Euro Emisyon Standardı vb. gibi standartlar teorik olarak incelenmiştir. Bu inceleme sonuçları doğrultusunda çevre yönetim sistemi ve diğer standartlara sahip olan işletmelerin, çevreye ve sürdürülebilirliğe olumlu yönde katkısı olduğu sonucuna varılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Çevre Yönetim Sistemi, Çevresel Kirlilik, Çevresel Standartlar.

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETİMİNDE KÜLTÜR AKTARIMINDA ANTROPOLOJİK KAVRAMLARIN ETKİSİNİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

Didem Ece MAGAT

ÖZET

Sosyal bilgiler eğitimi alan 7,8,9. Sınıf öğrencileri üzerinde kültürel yaşam içerisinde antropolojik kavramların kullanılabilir düzeyini incelemek, bilgi aktarımını öğretmen gözetiminde sağlamaktır. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden yararlanılacaktır. Kültürel antropoloji ve antropolojik kavramlar sosyal bilgiler öğretiminde bireyin 2004-2005 eğitim müfredatındaki değişiklikleri benimsemesini sağlayarak çalışma sağlanacaktır. Şöyle ki, değişen ilköğretim (ilkokul, ortaokul) müfredat programında sosyal bilgiler dersinin genel amacı: “Türk tarihini ve kültürünü kavramış, temel demokratik değerlerle donanmış ve insan haklarına saygılı, yaşadığı çevreye duyarlı, bilgiyi deneyimlerine göre yorumlayıp sosyal ve kültürel bağlam içinde oluşturan, kullanan ve düzenleyen sosyal katılım becerileri gelişmiş, sosyal bilimcilerin bilimsel bilgiyi üretirken kullandıkları yöntemi kazanmış, sosyal yaşamda etkin, üretken haklarını ve sorumluluklarını bilen, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarını yetiştirmektir.” Sosyal bilgiler dersinin genel amacı incelendiğinde yetiştirilmesi hedef alınan bireyin sahip olması gereken niteliklerinden biri kültürel değerlerini benimsemiş olmasıdır. Antropoloji ise, insan ve kültürü temel alan bir bilimdir. Sosyal bilgiler dersinde öğrencilerin geçmişini öğrenmeleri, kendi kültürlerini, başka kültürleri tanımaları ve geçmişi, gelenek, görenek ve adetleriyle kıvanç duyması bakımından oldukça önemlidir. Müfredat içinde yer alan kavramların kültürel antropoloji ile birlikte sosyal bilimler öğretmenlerinin görüşleri ile birlikte değerlendirilmesinde ve ulaşılan sonuçlar doğrultusunda önerilere yer vermektir. Değerlendirilen bu çalışma alanlarındaki hedeflerden biri de, bireyin kültürel yaşamı üzerinde belirgin bir etkiye sahip olan kültürel miras eğitiminin çalışma alanıdır. Bu çalışma alanıyla ilgili yapılan düzenlemeler sonucunda, sosyal bilgiler dersinin bireyin kültürel yaşamı üzerindeki etki düzeyini belirlemek için, bu çalışmanın yapılması sağlanacaktır. Araştırma, saptanan problemlere güvenilir çözümler aramak amacı ile planlı ve sistemli olarak verilerin toplanması, çözümlenmesi, yorumlanarak değerlendirilmesi ve rapor edilme sürecidir. Araştırma bir arama, öğrenme, bilinmeyen bilini hale getirilme çabasıdır. Nitel araştırma, gözlem görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Antropoloji, Sosyal Bilgiler, Kültür, Birey.

OSMANLI'NIN SON DEVRI'NDE KAYSERİ SANCAĞI MERKEZ HAPİSHANESİ

Kübra SAYKI

ÖZET

Kayseri 1463 yılında Karamanoğullarından Fatih Sultan Mehmet tarafından Osmanlı hâkimiyetinde alınmış ve Karaman eyaletine bağlı bir sancak merkezi haline getirilmiştir. Kayseri'nin idari bu şekilde statüsü 1867 yılına kadar devam etmiştir. 1867 yılında ilan edilen Vilayet Nizamnamesi ile Kayseri sancağı Ankara vilayetine bağlanmıştır. Dönem içerisinde her vilayet ve sancakta olduğu gibi Kayseri sancağında da bazı asayiş problemleri ortaya çıkmıştır. Bu asayiş problemleri sebebiyle cezalı görülen şahısların yargılanmaları ve bu yargılanmalar neticesinde de cezalandırılmaları uygun görülmüştür. Çeşitli cezalarla toplumsal huzurun sağlamak istenmesi sebebiyle Kayseri sancağında da cezaların uygulanacağı alanlar zaruri bir ihtiyaç haline gelmiştir. Özellikle hapis cezasının uygulanacağı mekân Kayseri'nin merkez kalesi olmuştur. Kayseri kalesinde idam, kürek, kalebent ve hapis cezası alan mahkûmların bir süre burada tutulduğu tespit edilmiştir. Ayrıca dönem içerisinde kale dışında belirli mekânlar devlet tarafından kiralanmak suretiyle mahkûmların tutulduğu yerler haline gelmiştir. Arşiv kaynaklarına dayandırılarak hazırladığımız bu çalışmada, mahkûmların yaşeleri, nakilleri ve tahliyeleri, sağlık koşulları, hapishane görevlileri ve bu görevlilerin suiistimalleri ile hapishanedeki firar olayları ile ilgili bilgiler ortaya çıkarılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Devleti, Kayseri Sancağı, Hapishane ve Mahkûm.

GELECEKTEKİ ÖĞRENCİLERİN İÇİN SEN DE BİR MASAL OKU

Mert ÖZDEN
Bengisu GÖKMEN
Deniz BERK

ÖZET

Masallar ve halk hikâyeleri, insanlık tarihinin başlayışından itibaren ortaya çıkmış ve çağımıza kadar sözlü aktarımlarla gelmiştir. Bu taşınım süresince ait olduğu kültürden çok fazla doku kazanmış ve başlı başına kültürel birikimlere bürünmüşlerdir. Hikâye kavramı bütünlüğü, anlamı, yaşanmışlığı içine alan güçlü bir kavramdır. Hikâyeler ile birey kendi yaşam hikâyesi üzerinde düşünmeye başlar. Bu yönüyle medeniyeti, kültürü ve dili aktaran hikâyeler aynı zamanda bireyin başarı hikâyeleri için de temel sağlar. Masallar ve halk hikâyeleri, günlük yaşantıyı; ananeleri, değer yargılarını alıcısına gönderirken, onu olağanüstülükleri ile de eğlendirmeyi bilir. Bu olağanüstülükler çağımızda da birçok alanda karşımıza çıkmaktadır. “Açıl susam açıl” dediğinde açılan kapıların yerini birçok lüks mağazanın kapısından girerken kendiliğinden açılan otomatik kapılar almıştır. Bu ve buna benzer gelişmeler, aslında masal dünyasının, bugünün gerçek dünyasından çok da farklı olmadığını, masallardaki olağanüstülüklerin çağımızda gerçekleştirilebilir olduğunu örnekliyor (Çıblak, 2008). Dijital teknolojiler, birçok disiplin alanında kullanılsa da (Özdemir, 2017) ne yazık ki sözlü kültür ürünleri ve özellikle masallar, medya araçlarındaki içeriğin ilgi alanına girmekte zorlanmıştır.

Bahsedildiği gibi modern dünyanın ani ve süratli değişimleri için en büyük gösterge internet ortamıdır. Bu noktada öğretmen adayları, hele ki Z kuşağını eğitecek olan öğretmen adayları, belirli bir teknolojik okuryazarlık seviyesinde olmak durumundadır. Eğitim için dijital teknolojilerin kullanımında “geçmiş-gelecek sentezi” bizleri ideal verime bir adım daha yaklaştıracaktır.

İnternette bilgi edinimi amacı oyundan geride olmuştur. Yapılan çalışmalarda çocukların interneti sırasıyla oyun, iletişim (e-posta ve sohbet) ve bilgi amaçlı kullandıkları belirlenmiştir (Subrahmanyam, Kraut, Greenfield, ve Gross, 2000; UCLA Internet Report, 2000, 2001, 2003). Bu kültürel ve eğitsel içerikler internet ve teknoloji için sağlanmadığı takdirde öğrencilerin sanal gerçeklik, üç boyutlu oyunlar gibi unsurları odaklarına alacağı görülür. Geçen on yıllar sonrasında, gittikçe artan internet kullanımında ebeveynler çocukları için korkuya düşmüş ve bu süreye bir sınırlandırma gerektiğini düşünmüşlerdir. Ebeveynler, internetle geçirilen süre noktasında koydukları sınırlamanın çocuklarıyla olan ilişkiyi olumsuz etkilediğini vurgulamaktadırlar. Ayrıca bu alana yönelik sınırlamalarının okuldaki diğer arkadaşları yüzünde ihlal edilmesi başka bir sorun olarak değerlendirilmektedir. Sahip olunana yetinilmemesi, kişiliklerin olumsuz etkilenmesi, kültürel değerlerin deforme olması, ahlaki çöküntü yaşanması, dikkat dağınıklığı ve agresif davranışlar bu teknolojilerle ilintilendirilmektedir (İlhan V., Aydın H.; 2019). Teknolojinin doğurduğu kazançların yanında bunlar gibi birçok kayıp da vardır. Örneğin, bahsedilen bireysel problemlerin yanında, nesil için milli kültür aktarımında internet bazında bazı zorluklar yaşanmaktadır.

Bütün anlatılanların ışığında, “Gelecekteki Öğrencilerin İçin Sen de Bir Masal Oku” projesi ile şunlar amaçlanmıştır:

1. Öğretmen adaylarında masal okuyuculuğu ve anlatıcılığı konusunda yeterlilikler geliştirmek
2. Yurtdışındaki Türk çocuklarına, geleneksel masalları internet ve sosyal medya ile ulaştırmak
3. Çocuklara masalı farklı alanlara da aktarabileceğini göstermek
4. Modern dünyanın getirdiği yenilikleri fayda sağlayıcı konumda kullanarak öğrencileri internetin zararlı kullanımından uzaklaştırmak
5. Yarışma ile öğretmen adaylarında masal okuma ve anlatıcılığı konusunda farkındalık geliştirmek ve öğrencilere ve ailelere güvenilir içerik sunmak

Değerlendirme kurulu, yarışma ürünlerini şu değerlendirme kriterlerine göre puanlayacaktır:

1. Bütünlük
2. Teknolojik unsurlardan yararlanma
3. Görsel öğelerin kullanımı
4. Görselleştirmede özgünlük
5. İşitsel öğelerin kullanımı
6. Seslendirmede teatral unsurlar

Bu proje TÜBİTAK BİDEB 2209-A kapsamında desteklenmiş olup Prof. Dr. Oktay AKBAŞ (Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı) danışmanlığı ile koordine edilmektedir. Veri toplama ve değerlendirme süreci devam etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Anadolu Masalları, Öğretmen Adayları, Dijital Okuryazarlık, Masal Okuyuculuğu, İnternet.

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

FEN ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN ALTERNATİF ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMLARINA YÖNELİK YAPILAN ARAŞTIRMALARIN İNCELENMESİ

Şifa PALAZ

Alper Murat ÖZDEMİR

ÖZET

Fen bilimleri dersi; ilköğretim kademesinden verilmeye başlanarak öğrencilerin, küçük yaşlardan itibaren doğanın farkında olan, doğa ile teknolojiyi uyum içinde kullanarak bilimin gelişmesine katkıda bulunan, toplum ve çevre ilişkisini kurabilen, araştırma, sorgulama ve bilimsel bilgiye ulaşma becerilerini kazanmış fen okuyazarı bireyler olarak yetiştirilmesini amaçlamaktadır. Çağımızın gerektirdiği bu amaçları gerçekleştirmek için fen bilimleri öğretimi sürecinde çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılmasının yanı sıra bireyin bütün yönleriyle değerlendirilmesine olanak sağlayan alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının da kullanılması gerekmektedir. Fen öğretiminde kullanılan alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımları konusunda yapılmış olan çalışmaları belirlenen ölçütlere göre incelemek amacıyla bu araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılmıştır. Çeşitli kaynaklardan elde edilen verilerin çözümlenmesiyle araştırma yürütülmüştür. Elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile sınıflandırılarak oluşturulan temalara göre düzenlenmiştir. Araştırma kapsamında YÖK Ulusal Tez Merkezinde 2007-2020 yılları arasında yayınlanmış olan toplam 25 tez incelenmiştir. Bu doğrultuda incelenen tezlerin 21'ini yüksek lisans tezleri, 4'ünü doktora tezleri oluşturmaktadır. Tezleri incelemek amacıyla araştırmacı tarafından geliştirilen tez inceleme formu kullanılarak araştırma verileri sınıflandırılmıştır. Araştırma verileri, çalışmaların betimleyici özellikleri; yayınlandığı üniversite, yayın yılı, enstitüler, yayın düzeyi, yayın dili ile birlikte konu alanı, yöntem, veri toplama araçları ve örneklem düzeyi şeklinde sınıflandırılan kriterlere göre incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre tezlerin en çok 2013 yılında yayınlandığı, yayın dilinin Türkçe olduğu, tezlerin %11'inin eğitim bilimleri enstitüsünde, %32'sinin fen bilimleri enstitüsünde ve %6'sının sosyal bilimler enstitüsünde yayınlandığı görülmektedir. Alternatif ölçme ve değerlendirmeye yönelik yapılan çalışmaların çoğunlukla fen eğitimi alanında olduğu; biyoloji eğitimi, sınıf eğitimi, din eğitimi, sosyal bilgiler eğitimi, eğitim bilimleri, eğitim yönetimi, matematik eğitimi, eğitim programları ve öğretimi alanlarında da mevcut çalışmaların olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Yapılan çalışmalarda yöntem olarak, nitel ve nicel desenlerle birlikte karma yöntem, tarama yöntemi, meta analiz, yarı deneysel desenler kullanılmıştır. Araştırmalarda veri toplama aracı olarak; gözlem ve görüşme formları, başarı testleri, doküman analizi, araştırmacılar tarafından geliştirilen anketler, ön test- son test, seviye belirleme testleri ve tutum ölçeklerinin kullanıldığı belirlenmiştir. Araştırma bulgularına göre inceleme yapılan çalışmaların örneklem düzeyini genellikle ortaokul öğrencilerinin oluşturduğu, ortaokul fen ve teknoloji öğretmenleri, fen bilgisi öğretmenliği programı öğrencileri, sınıf öğretmenleri, biyoloji öğretmenleri, lise yabancı dil öğretmenleri, din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenleri, lise öğrencileri, okul yöneticileri, tıp fakültesi öğretim üyeleri ile de çalışmaların yürütüldüğü görülmüştür. Sonuç olarak farklı konularda ve farklı örneklem düzeylerinde alternatif ölçme ve değerlendirmeye yönelik araştırmaların yapıldığı görülmüştür ancak sınıf öğretmeni adayları ile yapılan herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Fen Öğretimi, Ölçme ve Değerlendirme, Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yaklaşımları.

19.YÜZYIL OSMANLI İMPARATORLUĞU'NDA YEMEK KÜLTÜRÜNÜN DEĞİŞİMİ

SİMGE KAPSAL

ÖZET

Osmanlı Devleti'nde yemek kültürü müstakil olarak üzerinde pek durulmuş bir konudur. Bu çalışmada, Osmanlı Devleti'nde yemek kültüründeki değişimler konusuna değinilecektir. Zamanla nasıl yansıtıldığı ve değiştiği araştırılacaktır. XIX. Yüzyıldaki yemek kültürünün özelliklerinin saptanması ve değişimin tanıtılmasına değinilecektir. Örneğin: XIX. yüzyıl Osmanlı Mutfağı için bir dönüm noktasıdır bunun sebebi yeni malzemeler mutfağa girmiş, yeni tekniklerle yeni yemekler yapılmasıdır. Bu durumun nedenleri ile birlikte, Avrupa mutfağının Osmanlı Sarayı'nı nasıl etkilemeye başladığını aktarmaya çalışacağım. Bu Çalışmanın Konusu Doğrultusunda araştırmalar aktarılacaktır.

Toplumlar zamanla değişim süreci içerisine girmektedir. Osmanlı Devleti'nde var olan değişimler özellikle Tanzimat Fermanı'nın ardından belirgin olarak ortaya çıkmış ve Batı uygarlığına yaklaşıma başlamıştır. (Meriç 2014 sayfa 110). XIX. yüzyıla gelindiğinde imparatorluk otoritesi zayıflamış, Osmanlı tebaası içinde kargaşa ve ayaklanmalar olmuştur. (Ortaylı,2004, s.11). XIX. yüzyılda sonuçsuz sıkışmış olan Osmanlı Devleti batıya yönelmiştir, gündelik hayatının ilerleyişini etkileyen yenilikler getirmiştir. (saydam 2002:s 33). XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin batılılaşma sürecinde fikirleri ve düşünceleri yansıttıkları eserler önemli bir rol oynamıştır.(korkmaz 2009 s25). Aslında Osmanlı devletinde son asırlarında gerileme kaydedilmiş olsa da modernleşme çabaları da devam etmiştir. Tanzimat döneminin temel özelliği olan yeniliğe ayak uydurma çağdaşlaşma fikri sadece düşünce kalıpları içinde kalmayarak hayatın her anına hitap etmiştir. Bu değişimde Avrupa'ya gönderilmiş elçilerin rolü büyüktür.(Erdem,2010 s.174) Tanzimat'tan sonra İstanbul'da batı'ya karşı hassasiyet artmıştır. Osmanlı'nın değişim süreci mutfağı ve yemek kültürünü de etkilemiştir. Osmanlı mutfağı Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinde çok geniş ve zengin bir şekilde boyut değiştirmiştir. XIX. yüzyılda Osmanlı mutfak kültürü özellikle İstanbul mutfak kültürü Klasik dönem ile benzer özellikler taşıdığı gibi farklılıklar da taşır. XIX. yüzyılda mutfakta önemli değişikliklerin yaşandığı bu dönemde yüzyıllardır kullanılan malzemeler farklı tekniklerle buluşma imkanı bulur; sofrada, düzeni değişme uğrar. XVIII. yüzyılın sonlarından itibaren İstanbul mutfağına giren domates fasulye gibi Amerika merkezli gıda maddelerinin tanımayla başlamış, Avrupa ile XVIII. yüzyılın ikinci yarısından sonra artan ticari ilişkiler gıda malzemelerinin çeşitlenmesine katkıda bulunmuştur. Değişimin ana kaynağı ise yine Tanzimat döneminde Avrupa'ya ait bazı kültürel kitapların Osmanlı devletinde tanınmasıdır.(Samancı, 2008, s.199)

XVIII. yüzyıl sonunda başlamış olan ve XIX. yüzyılda ise kendini tam olarak göstermiş olan değişim dönemine baktığımızda; bu yüzyıllar çok önemlidir. Bu yüzyıllarda Osmanlı İmparatorluğu'nun birçok konuda olduğu gibi yiyecek, içecek, sofrada düzeni ve adabında da köklü değişimler yaşanmıştır. XIX. Yüzyıl sonlarına baktığımızda Fransız yemekleri Osmanlı-Türk yemekleriyle birlikte sunulmuştur. Yemek kitaplarında geleneksel modern yöntem ve tekniklerle anlatılmış, alafranga ve alaturka sentezi ile yemekler yenilik kazanmıştır. Arpa kökenli yemek tarifleri Türk mutfağına girmiştir.(Tatlıcı, s. 65) Bu senteze Osmanlı'da verilen ziyafetlerden ve dönemde yazılmış olan kaynaklardan ulaşmaktayız. İlk yazılı eser "Meceü't-Tabbahin (Aşçıların Sığınağı)" kitabıdır. Bu kitap diğer kitaplara da kaynaklık etmiştir. Mehmet Kamil'in Bu ilk basılan yemek kitabı Tanzimat'tan 3 yıl sonra (1844) yazılmıştır. XIX. yüzyılın sonunda yeni yemek kitabında arpa kökenli yemek tarifleri yani yeni tarifler İstanbul'da elit kesimin modern alışkanlıklarını da değiştirmiştir. Yeni yemek kitabı 1850 ile 1880 yıllarındaki değişimleri göstermektedir. Yani Melceü't-Tabbahin hem benzerlik hem de farklılık içermekteydi. Batılı yemeklere olan ilgi 1870'lerden sonra artmıştır. Modernleşme yansı elit kesim ise adabı muşeret yemek kitabı yayınlamıştır. Domatesli kızartma, yahni, domates salatası (Fransızca Istati (estouffade)) kemiksiz sığır eti, güveç, makarna tarifleri de bu kitapta yer almıştır. 1880-1883 yıllarında İstanbul'da basılan 'Ev Kadını' 19. Yüzyıl sonlarında Osmanlı mutfak kültüründe batılılaşma ilkesinin benimsendiğini göstermiştir. Yazarı Ayşe Fahriye'dir. Yemek yapma tekniklerini mutfak organizasyonu ve servis usullerinden bahsetmiştir. (Tatlıcı, Gizem, s.48) Ev kadını adlı bu eserde modern sofralar yemek salonu, Suvari Sofrası çizimi de gösterilmektedir. Osmanlı Fransız yemek sentezine de dikkat çekecek bazı yemek ve içeceklere yer verilmiştir.

Ev kadını adlı eserde; Macar çorbası "makarna", kotlet, biftek, savarin, alkolün de tatlandırıldığı (Şevkay, 2000, s.11) yemek çeşitlerinden; turta, kremalı pasta ya da bisküvi türü çeşitli yabancı yemek, tatlı-içecek tarifleri yer almaktadır.

Yeni yemek kitabında 'hünkarbeğendi' tarifi önceden közlenmiş patlıcan kabuğundan ayrıldıktan sonra ezilip üzerine tas kebabı geçirmeli şeklinde yapılmaktaydı. Daha sonra Osmanlı Fransız senteziyle hazırlandı. Buna göre közlenerek ezilen patlıcan un, tereyağı ve süt ile beşamel sos, peynir eklenerek iyice yoğrulur ve tas kebabı ile birlikte servis edilirdi. Bu listeye İkinci Meşrutiyet döneminde Mizah gazetesinde yer alan "Karagöz Mutfakta" adlı eser de dahil edilebilir. Halkın bilgileneceği, bu yeni teknikleri öğrenmesi bakımından etkili olmuştur. (Tatlıcı s, 48) Osmanlı İmparatorluğu için XIX. yüzyıl ülke mutfaklarının tanındığı bir dönem başlangıcı olmuştur. Özellikle de İstanbul'da ticaret merkezlerinden kaynaklı gıda çeşitliliği artmış, saray konakları ve elit kesim de bu çeşitlilikten faydalanmışlardır. Avrupa ülkesinden gelen lezzetler arasında domates de yer almaktaydı. Balık tutkalı (jelatin) vanilya, kırmızıbiber, kakao da mutfakta kullanılmaya başlanmıştır. (A.Ünsal B.Genç s. 12) Zamanla toplum için Macaristan, Avusturya, Fransız kökenli yemek, tatlı ve pastaların olduğu restaurant, cafe, pastane gibi mekânların sayısı artmıştır. Sigara böreği, pirinç kızartması, türlü amberbu pilavı (iri taneli pirinç) Fukara, dondurma, meyve, Kuşkonmaz çorbası bu yeni lezzetlere örnek olmuştur. (Samancı,2006 s.83) Mutfaklarda deniz ürünlerine örnek olarak gösterilebilecek kabuklu deniz ürünleri de yer almıştır. Örneğin ıstakoz, midye, istiridye, karides, tarator mutfaklarda yer almıştır.

Amerika kökenli domates turşusun yapılması, salça üretimi, fasulye XIX. yüzyılın damak zevkinin değişiminde köklü değişiklik yaşanmasına sebep olmuştur. Bisküvi, pasta gibi yiyeceklerin hayatımıza girmesi de XIX. yüzyıl sonrasında gerçekleşen değişiklikler arasındadır. (Bilgin 2010) s. 41)

Kısacası XIX. yüzyıl Osmanlı kültürüyle batı kültürünün sentezlendiği ve değişimlerin yaşandığı bir dönem olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu bu dönemde kendisine yenilikler katmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Mutfağı, Değişim, Yemek Kitapları.

9-12 YAŞ ÇOCUK KİTAPLARININ, SOSYAL BİLGİLER DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA YER ALAN DEĞERLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: GÜLTEN DAYIOĞLU ÖRNEĞİ

Büşra PINARBAŞI

Vedat AKTEPE

ÖZET

Araştırmanın amacı, Gülten Dayıoğlu'nun 9-12 yaş çocuk kitaplarının sosyal bilgiler dersi öğretim programında yer alan değerler açısından incelenmesidir. Bu bağlamda Sosyal Bilgiler dersi öğretim programında yer alan (adalet, dayanışma, aile birliğine önem verme, bağımsızlık, saygı, yardımseverlik, çalışkanlık, barış, duyarlılık, dürüstlük, eşitlik, özgürlük, sevgi, tasarruf, vatanseverlik, bilimsellik, sorumluluk ve estetik) değerlerin, Gülten Dayıoğlu'nun 9-12 yaş çocuk kitaplarındaki durumunu ele alarak değerlendirmek amaçlanmıştır. Aynı zamanda daha ilkököl ve ortaokul çağındaki çocuklara kazandırılmak istenen bu değerlerin bu eserlerde incelenmesi ve tespit edilmesi değerler eğitimi açısından önemlidir. Nitekim öğrencilere değerleri kazandırırken Gülten Dayıoğlu'nun bu eserlerinden yararlanarak değerler eğitiminde öğretmenlere etkinlik oluşturmada kolaylık sağlayacak, örnek olaylar sunarak kalıcı öğrenmeyi destekleyecektir. Bu bağlamda araştırmada nitel araştırma yaklaşımlarından doküman incelemesi kullanılacaktır. İlgili literatür taramasına dayalı olarak yapılacak araştırmanın veri kaynağını Gülten Dayıoğlu'nun 9-12 yaş çocuk kitapları oluşturmaktadır. Araştırmada verilerin analizinde betimsel analiz ve içerik analizi kullanılacaktır. Betimsel analizde amaç, elde edilen bulguları düzenleyip ve yorumlayıp okuyucuya vermektir. İçerik analizinde ise mevcut veriler birbirleriyle ilişkilendirilerek değerlendirilecek, özetlenerek kategorize edilecek ve çözümlenecektir. Araştırma Gülten Dayıoğlu'nun 9-12 yaş çocukları için yazdığı Fadiş, Dört Kardeşiler, Suna'nın Serçeleri, Yurdumu Özledim, Ben Büyüyünce, Dünya Çocukların Olsa, Akıllı Pireler, Işın Çağı Çocukları, Ölümsüz Ece, Parbat Dağının Esrarı, Midos Kartalının Gözleri, Tuna'dan Uçan Kuş, Gökyüzünden Mor Bulutlar, Ganga, Gizemli Güvercin, Akgüvercin ile Yeşilsalkım'ın Aşkısı isimli 16 hikâye kitabının değer eğitimi açısından incelenmesiyle sınırlıdır ve araştırma devam etmektedir. Bu bağlamda diğer araştırma sonuçları incelendiğinde; Gülten Dayıoğlu'nun eserlerinde insan, birey, toplum, çevre ve yaşam merkezli konuların merkeze alındığı görülmektedir. Bu bağlamda sevgi, saygı, hoşgörü, sorumluluk, dürüstlük, duyarlılık, yardımlaşma, çalışma, özveri, üretim, dayanışma, aile, doğa, vatan ve demokrasi değerlerini vurgulayan temalara eserlerinde daha çok yer verdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal bilgiler; öğretim programı; değerler; Gülten Dayıoğlu kitapları

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE DİJİTAL TEKNOLOJİLERİN KULLANIMI

Derya ARI
Ercan KAÇMAZ

ÖZET

Günümüzde internet kullanımının kolay ve yaygın olması, günlük hayatımızda haberleşmeden ulaşım, iş hayatından alışverişe kadar birçok alanda değişimlere neden olan teknolojik araçlar, eğitim alanında da değişimlere ve gelişmelere neden olmuştur. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte eğitim ortamlarında kullanılan materyaller günden güne artarak çeşitlenmekte ve öğrenme ortamları sınıf ortamı ile sınırlı kalmamaktadır. İstenilen her yerde ve her zaman eğitim anlayışı hâkim olmaktadır. Geçmişte yabancı dil öğretiminde yalnızca dil sınıfları kullanılırken, günümüzde bunların yerini çoklu sınıf etkinlikleri almıştır (Büyükaslan, 2007:2). Teknolojinin dil öğretiminde kullanılmasının önemli bir yeri vardır. Günümüz imkanları göz önüne alındığında, öğrenci merkezli bir eğitim anlayışında teknolojiyi göz ardı ederek bir yöntem geliştirilmesinin olanağı yoktur. Öğrencilerin dil öğrenme sürecinde aktif olmalarını, öğretimde kullanılan materyallerin çeşitliliğini, derslerin kaliteli, verimli ve canlılığını sağlar. Öğrencilerin kendi öğrenme hızlarına göre öğrenebilmelerini, istedikleri yerde ve zamanda öğrendiklerini defalarca tekrar edebilmelerini sağlar. Her seviyedeki bireylere dikkat gelişimi kazandırır ve motivasyonu artırır. Bu sayede bireylerin konuları kolaylıkla kavrayabilmesine yardımcı olur. Bireyler öğrendiklerini kolayca unutmaz, zihinde kalıcı hale gelir ve dil öğretimi somutlaşır.

Yabancı dil öğretiminde kullanılan dil becerilerini geliştirilmeye yönelik etkinlikler aracılığıyla öğrencilerin duyuları aktif hale gelirse öğrenme de o kadar hızlı ve kalıcı olur. Öğrenilen soyut bilgiler ders içi ve ders dışı etkinliklerle desteklenerek somutlaştırılır. Öğrenme sürecinde öğrencinin bu etkinliklere katılımı, uygulamalarla mümkündür. Bu nedenle, sınıf içinde öğrencinin başarısını arttırmak için çeşitli aktiviteler gerçekleştirilmelidir.

Yabancı dil öğretiminde yaygın olarak kullanılan geleneksel yöntemlerle dil öğretiminde istenilen başarıyı yakalamak mümkün olmayabilir. Çünkü öğretmenin baskın olduğu bu öğretim yönteminde öğrenci pasif durumdadır ve dil öğretiminde önemli olan öğrencinin geri planda kalmadan öğrenme sürecinde aktif olabilmesidir. Bu süreçte öğrencinin aktif olmasını sağlamak için ders içinde kullanılan materyaller de oldukça önemlidir. Öğretmenin, ders materyali olarak yalnızca ders kitaplarından yararlanması ve sınıf tahtasına yazarak ders anlatması öğrencinin öğrendiklerini somutlaştırabilmesi, kalıcı öğrenmenin sağlanması açısından yetersizdir. Öğrencinin öğrenmek istediği hedef dile olan ilgisinin azalacağı gibi öğrencinin motivasyonunu da düşürür. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğrencilerin başarı düzeyinin artması, onları motive ederek hedef dile karşı isteklendirmekle doğrudan ilişkilidir. Bu da dil öğretiminde kullanılan görsel ve işitsel araçlar ile desteklenerek yapılacak aktivitelerle sağlanabilir. Günümüzde her alanda olduğu gibi eğitim alanında da hızla ilerleyen teknolojik gelişmeler, yabancı dil öğretimi açısından öğretmenlere ve öğrencilere birçok olanak sağlamaktadır.

Bu çalışmada, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yardımcı materyal olarak kullanılan teknolojik araç ve uygulamalar incelenerek dijital teknolojilerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde nasıl kullanıldığına dair değerlendirme yapmak amaçlanmıştır. Bu çalışmada tarama yöntemi kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, dijital teknoloji, dil öğretiminde teknoloji kullanımı, web araçları

İLKOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ÇEVREYE YÖNELİK TUTUMLARININ HAYAT BİLGİSİ DERS TUTUMLARINA ETKİSİNİN İNCELENMESİ

Beyza HOCAOĞULLARI

Vedat AKTEPE

ÖZET

Çevre, insanların yaşamını doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen ve bireyin yaşamını belirleyen, aynı zamanda bireyin yaşamına doğal ve toplumsal olarak etkide bulunan unsurların tümüdür. İnsanlarla birlikte canlı ve cansız varlıkların beraber uyum içerisinde yaşadığı, tüm hayatsal faaliyetlerini sürdürdüğü ortam ya da koşullardır. 19. yüzyılın başlarında gelişen teknoloji ile birlikte insanoğlunun bilgi ve becerileri artmış ancak buna karşın yaşam kalitesini arttırmak için doğanın temel kaynaklarını hava, su, toprak, ağaç gibi sürekli olarak tüketmiştir. Bu tüketim sonucunda zaman geçtikçe insan ve çevre arasındaki ilişki bozulmaya başlamıştır. Bu bozulma sonucunda artık çevre kendini yenileyememeye başlamıştır. İnsanların çevreye yönelik verdiği zararlar çevreye karşı olan olumsuz tutumlarından kaynaklandığı söylenebilmektedir. Tutum, bir olguya veya duruma yönelik zihinsel bir duruş, his veya duygu olarak nitelendirilmiştir. Bu anlamda insanın çevreye yönelik tutumu, çevreden kaynaklanan birtakım etkenlere karşı düşünsel veya duygusal anlamdaki olumlu veya olumsuz tavır ve davranışlardır. Nitekim çevrede meydana gelen bozulmalar, okullarda çevre eğitimi zorunlu kılmıştır. Okullardaki çevre eğitiminin amacı, çevreye yönelik olumlu tutum ve davranışları öğrencilere kazandırmaktır. Hayat Bilgisi Öğretim Programı'nın amacı ise; kendini, toplumu, çevreyi, doğayı tanıyan; evrensel ve toplumsal değerleri içselleştiren; yaşamında kullanabileceği temel yaşam becerilerini edinmiş; sağlık içinde güvenli bir yaşamı ilke edinmiş; ülkesini, toplumu ve kendisini seven, kendisiyle ve toplumla barışık olan; çevresine ve doğaya karşı duyarlı olan, düşünen, araştıran ve üreten nesiller yetiştirmektir. Çevre eğitiminin ilkokuldaki Hayat Bilgisi dersiyle iç içe olması, çevreyi ve eğitimi konu aldığını göstermektedir. Bu çalışmada ilkokul öğrencilerinin çevreye yönelik tutumlarının hayat bilgisi dersi tutumlarına etkisi amaçlanmaktadır. Araştırmada veriler doküman incelemesi yöntemi ile toplanmıştır. Araştırma devam ettiği için elde edilen diğer araştırma sonuçlarıyla veriler sınırlıdır ve araştırma devam etmektedir. betimsel analiz ve içerik analizi tekniği kullanılarak açıklanmıştır. Literatür incelendiğinde varılan bazı sonuçlar arasında: İlköğretim öğrencilerinin çevresel konulara yönelik tutumları bazı değişkenlere göre incelenmiş olup genel itibari ile çevresel konulara yönelik tutumlarının yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İlköğretim öğrencilerinin çevre yanlısı tutumlarının olduğu ve çevreye yönelik tutumlarının olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. İlköğretim öğrencilerinin çevresel tutumlarının cinsiyet değişkenine yönelik ölçülmek istendiğinde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre çevreye yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu, çevresel tutumların anne-babanın eğitim durumuna, akademik başarıya, evlerinin bahçesinin olmasına, anne ve babanın mesleğine ve yerleşim yerine ve benzeri bazı değişkenlere göre değişiklik gösterebilir olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Yine ilköğretim öğrencilerinin akademik başarıları arttıkça çevreye yönelik tutum puanlarının arttığı tespit edilmiştir. Son olarak öğrencilerin çevresel bilgileri ile çevresel tutumları arasında bir ilişki olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, öğrenci, çevre, hayat bilgisi, tutum.

I. HABEŞİSTAN HİCRETİNE KATILAN KİŞİLERİN CİNSİYET, KABİLE, YAŞ VE MESLEKLERİ ÜZERİNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

Barış ÖZTÜRK

ÖZET

Hz. Muhammed (s.a.v.), nübüvvet ile görevlendirildikten sonra insanları önce gizli, sonra ise açık olarak İslam'a davet etmeye başlamıştır. Müşriklerin bu duruma karşı tepkileri ilk başlarda alay ve aşağılama şeklinde gerçekleşmişken, Müslüman olan kimselerin sayılarında artışın yaşanmasıyla birlikte durumdan tedirgin olmaya başlamışlardır. Daha sonra onların takip ettiği metotlarını değiştirerek yerini işkence ve zulme bıraktıklarını görüyoruz. Burada da kendilerini savunamayacak, kabileleri ya da aşiretleri olmayan özellikle kölelere ağır eziyetler gerçekleştirmişlerdir. *Ammar b. Yasir* ve *Bilal-i Habeşi* bunlar arasında şüphesiz en çok akla gelen kimselerdir. Bu durumun dayanılmaz bir hal almasıyla birlikte İslam dinini kabul edenlere Hz. Muhammed, eliyle işaret ederek Habeşistan'a hicret etmelerini tavsiye buyurmuştur. Bu durum Müslümanların Habeşistan'a hicret etmeleri için almış oldukları ilk ve kesin emirdi ve bunun üzerine nübüvvetin beşinci yılının Recep ayında(m. 615) I. Habeşistan hicreti gerçekleşmiştir.

Birinci Habeş hicretine katılan kimselerin, beşi kadın, on ikisi erkek olmak üzere toplam on yedi (bazı kaynaklarda on sekiz) kişiden ibaret oldukları kaynaklarda kaydedilmektedir. Bunlar: "*Osman b. Affan ve hanımı Rukiyye, Ebû Huzeyfe b. Utbe ve hanımı Sehle bint Süheyl, Zübeyr b. Avvam, Mus'ab b. Umeyr, Abdurrahman b. Avf, Ebû Seleme ve hanımı Ümmü Seleme, Amir b. Rebîa ve hanımı Leylâ bint Ebû Hasme, Süheyl b. Beydâ, Abdullah b. Mesud, Ebû Sebre ve eşi Ümmü Gülsüm bint Süheyl b. Amr ve Osman b. Maz'un*"dur.

I. Habeşistan hicretine katılanların Kaynaklarda yer alan bilgiler ışığında cinsiyet, yaş, kabile ve meslekleri üzerinden yaptığımız değerlendirmelerde, Kureyş'in zulmünden kaçan bu insanların kölelerden aksine hep hür olduğuna, zengin ve ileri gelen ailelere mensup oldukları dikkati çekilmiştir. Bununla birlikte 20-40 yaşları arasında yani orta yaş grubunda yer aldıkları görülmüştür. Dönemin kaynakları incelendiğinde bu kişilerin hitabet yeteneklerinin kuvvetli olduğu, güzel ve temiz elbiseler giyindikleri ve mis kokular süründükleri gibi bilgiler yer almaktadır. Bu gönderilen grubun bize daha sonra yapılacak olan büyük bir hicret hakkında Habeş kralı Necaşi ile görüşerek, onu bilgilendirmek için Hz. Peygamber tarafından bizzat gönderilmiş elçilik heyeti olabilecekleri üzerinde durulmuştur

Anahtar Kelimeler: Hicret, Habeşistan, Necaşi, Müşrikler, Müslümanlar

AMARNA ÇAĞINDA ANTİK MISIR – BABİL İLİŞKİLERİ

Bekir GÖKOĞLU

ÖZET

ARAŞTIRMANIN AMACI

Amarna Çağı devletlerarası ilişkilerin yoğun olarak yaşandığı döneme verilen isimdir. Bu dönemde Antik Mısır ile Babil ilişkileri de hat safhada yaşanmıştır. Amarna çağında bu iki devlete arasında birçok mektup gönderilip alınmıştır. Antik Mısır ile Babil arasında nasıl bir ilişki ağı olduğunu anlayabilmek için bu dönemin ve mektupların irdelenmesi oldukça önemlidir.

BULGULAR – YORUMLAR

Antik Mısır ile Babil arasında ki dostluk münasebetleri Babil de Karaindas, Mısır da ise IV. Tutmosis zamanında başlamıştır. Amarna çağında (MÖ. 1400-1350) ise Babil de Kaslar(III. Babil) sülalesi, Mısır da ise XVIII. Hanedan tahta hakimdi. Babil ile Mısır ilişkilerini öğrendiğimiz Amarna mektupları bu iki devlet arasındaki ilişkilerin boyutunu anlamız da önemlidir. Amarna mektuplarından EA 1 – EA 5 Kadaşman-Enlil ile III. Amenofis arasında gönderilip alınmıştır. Amarna mektuplarından EA 1 ve EA5 III. Amenofis tarafından gönderilmiştir. EA2,EA3 ve EA4 Kadaşman-Enlil tarafından gönderilmiştir. EA6,7,8,10,11 Burnaburiaş ile IV. Amenofis arasında olup hepsi Burnaburiaş tarafından gönderilmiştir. EA9 ise yine Burnaburiaş tarafından Firavun Tutankhamon'a gönderilmiştir. Amarna mektuplarını toplayan ve neşreden J.A. Knudtson ve mektupların yorumunu yapan Carl Weber Enlil = Harbe okunuşuna dayanarak III. Amenofis'in mektupları Kadaşman Enlil'e değil de Kadaşman Harbe'ye gönderildiğini savunmuşlardır. Fakat bu mektupların ilk üçünün (EA2 – EA4) Harbe'ye ait olması imkansızdır. Bu mektuplar Harbeye ait olsaydı, Firavun III. Amenofis'e kızını veren 16. Babil kralı Karaindas olurdu ve III. Amenofis, 29. kral Burnaburias ile de mektuplaştığı için, bu firavunun Kas krallarının beş nesli ile çağdaş olması ve kendi büyük annesi kadar yaşlı bir Babilli prenses ile evlenmesi gibi imkânsızlıklar ortaya çıkarmıştır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Babil ile Antik Mısır arasında ki dostluk münasebetleri Babil de Burnaburiaş, Mısır da ise III. Amenofis'in ölümüne kadar sürmektedir. Babil ile Antik Mısır arasında ki ilişkiler IV. Amenofis ile birlikte ilişkilerin şekli değilse bile rengi değişmiştir. Bu dönemde Babilden gönderilen altın miktarları azalmıştır. Burnaburiaş dönemiyle birlikte mektuplar da bir soğukluk ve gerginlik görülmektedir. Bu soğukluğun nedeni mektuplardan pek anlaşılammaktadır. Bir ihtimal Burnaburiaş'ın kızı ile III. Amenofis evleneceği zaman Mısırdan gelen düğün arabalarının azlığı ve gösterişsiz oluşunun Burnaburiaşta yarattığı hoşnutsuzluk olabilir.

Fakat buna rağmen Burnaburiaş, kızını III. Amenofis'e vermiştir. Antik Mısır – Babil dostluk ilişkileri IV. Amenofis'in ölümünden sonra da devam etmiştir. Bu durum Boğazköy arşivleri ile de doğrulanmıştır. EA 9 numaralı mektubun Burnaburiaş tarafından Tutankhamon'a gönderildiği anlaşılmıştır. Tutankhamon'un ölümünden sonra ise Mısır sarayında Babil dostluğu unutulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Antik Mısır, Babil, Diplomatik İlişkiler, Amarna Çağı

ANTİK MİSİR – HITİT İLİŞKİLERİNDE KRALİÇELERİN ROLÜ

Bekir GÖKOĞLU

ÖZET

ARAŞTIRMANIN AMACI

“Antik Mısır’ın Hititler İle İlişkilerin de Kadın’ın Rolü” konusu müstakil olarak üzerinde durulmamış bir konudur. Bu çalışmada, Antik Mısır’ın Hititler İle İlişkilerin de Kadın’ın rolü yazılacaktır. Bu çalışmanın amacı Antik Mısır ile Hititler arasında ki ilişki de kraliçe ve prenseslerin bu iki devlet arasında ki ilişkiler de nasıl roller üstlendiğini ayrıntılı şekilde anlatmaktır. Bu konu üzerinde şimdiye kadar müstakil bir çalışma yapılmaması konunun önemi bir kat daha artırmaktadır.

BULGULAR - YORUMLAR

Bu çalışmada yapılan araştırma da bulunan bulgulara arsında en önemli olanı Hitit kraliçesi Puduhepa’nın Antik Mısır ve Hitit arasında ki ilişki de oynadığı roldür. Hurri asıllı olan Puduhepa bu iki devlet arasındaki siyasi ilişkiler de etkin bir rol oynayarak bir nevi arabulucu vazifesi de üstlenmiştir. Hitit ile Antik Mısır arasında ki siyasi evlilikler kadeş savaşından sonra bu iki devlet arasındaki dostluk bağları oluşturmak ve bu bağları güçlendirmek için kullanılan bir diplomasi yöntemi idi. Evlilikler gerçekleştirilirken en çok ilgi gören kızlar kralın ilk eşinden olma kızları olurdu ve bu kızlar genellikle en önemli evlilik anlaşmaları için gelin olurlardı. II. Ramses ve III. Hattuşili’nin hükümdarlıkları döneminde Hitit ve Antik Mısır arasında yapılan evlilik anlaşmalarının içeriklerini Boğazköy’de bulunan mektuplar sayesinde öğrenmekteyiz. Hitit ile Antik Mısır barışı ile vurgulanan sonsuz barışı perçinleyecek olan yapılan bu evliliklerdir. Bu iki devlette bu yüzden müttefik olma amaçları bu evlilikler ile desteklenmiştir. III. Hattuşili ve II. Ramses arasındaki bir mektuplaşma da III. Hattuşili kızını ne Babil Kralına ne de Hanıgalbat Kralına vermeyeceğini, sadece II. Ramses’e verebileceğini açıklamıştır. Bunun üzerine II. Ramses de Babil ve Hanıgalbat Krallarından, kızlarını II. Ramses’e vermek üzere mektup aldığını bildirmiş ve bu onur sadece Hitit Prensesine aittir diyerek III. Hattuşili’ye güven vermiştir. Hititler için evliliğin baş müzakerecisi, evlilik ayarlamaları dışında devlet işlerinde de oldukça önemli görevler üstlenmiş olan Hurri asıllı Puduhepadır. Yukarı da da bahsettiğimiz gibi Puduhepa bu iki devlet arasında ki ilişkiler de çok büyük bir öneme sahiptir. II. Ramses bu evlilik ile ilgili fikir ve sorularını sadece Puduhepa’ya yazmış ve Puduhepa da sadece kendi otoritesi ile ona cevap vermiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

III. Hattuşili’nin Hitit tahtına geçmesi Hititliler ile Antik Mısır arasındaki ilişkilerde yeni bir çağın başlamasına vesile olmuştur. Her iki taraf da düşmanlıkları sürdürmenin barış yapmaktan daha zahmetli olduğunu fark etmiş ve aktif birer düşman olmaktan ziyade müttefik olmayı tercih etmişlerdir. Problem yaratan politik konular yoluna koyuldukça, bir zamanların azılı düşmanı olan iki imparatorluk MÖ 13. yüzyılının geri kalan kısmında Yakın Doğu coğrafyasının en iyi müttefikleri haline gelmiştir. II. Ramses ile III. Hattuşili ve Puduhepa’nın kızı arasında yapılan evlilik sonrasında iki krallık arasında yoğun hediye alışverişi ve mektuplaşma yaşanmıştır. Sonuç olarak ta düşmanca başlayan Hitit ve Antik Mısır ilişkileri dostça devam etmiştir.

Anahtar Kelimeler: Diplomatik İlişkiler, Antik Mısır, Hitit, Amarna Çağı, Puduhepa.

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİLMESİNDE BİRLEŞİK CÜMLE YAPILARININ ÖĞRETİMİ

Gizem ALPTEKİN

ÖZET

Dil dünden bugüne insanlar arasında iletişimi sağlayan en önemli unsurlardan olmuştur. Beden diliyle, mimikler ile duygular, düşünceler ifade edilebilir ancak en mükemmel anlatım aracı dildir. Dilin bu derece öneminden kaynaklanarak asırlardır üzerinde çalışılan, araştırılan alanlardan birisi olmuştur. Yapılan çalışmalarda dil birçok farklı açılardan incelenmiş, araştırılmıştır. Dilin birçok farklı boyutunun olması onu üzerine çalışılması gerekli alanlardan biri haline getirmiştir. Son yıllarda ise Türkiye de yaşanan ekonomik, siyasal vb. gelişmeler uluslararası alanda Türkiye'nin önemini arttırmıştır. Bu durum beraberinde Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretilmesi gerekliliğini doğurmuştur. Yakın geçmişe baktığımızda 1980'li yıllardan itibaren önem kazanan Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretilmesi konusu üzerine pek çok araştırma yapılmış, makaleler, tezler yazılmıştır. Yapılan çalışmalar ile Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde farklı noktalara değinilmiş, konuya farklı pencerelerden bakılmıştır. Fakat yabancılara Türkçe öğretilmesi alanında yapılan çalışmaların sonuçlarına bakıldığında alanda birçok eksikliğin tespit edildiği görülmektedir. Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretilmesinde birleşik cümle yapılarının öğretimini incelenmesi ve değerlendirilmesi konu edinilen bu çalışmanın amacı da Türkçe'nin yabancı dil olarak öğretilmesinde birleşik cümle yapılarının öğretimini incelenmesidir. Bu amaçla bu konuda yapılan çalışmalar üzerinde durulmuş, birleşik cümle yapılarının nasıl öğretilmesi gerektiği sorununa cevap aranmıştır. Nitel araştırma yaklaşımı kapsamında doküman incelemesi yöntemi kullanılan bu çalışmada Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim B seviyesi ders kitabı, Yeni Hitit B seviyesi ders kitabı ile İstanbul Ders Kitabı B seviyesinde yer alan okuma metinlerinin incelenmesi uygun görülmüştür. İncelenecek bu kitaplarda yer alan dil beceri alanları ile ilgili etkinliklerin örnekleme bağlamında çok fazla veri oluşturacağından çalışmanın sadece okuma beceri alanında yer alan etkinlikler ile sınırlandırılmasına karar verilmiştir. Yapılan incelemeler sonunda kitapların hiçbirisinde birleşik cümle yapılarının bir başlık altında anlatılmadığı, tüm kitaplarda yer alan okuma metinlerinde konuya değinilmeden birleşik cümlelere yer verildiği görülmüştür. Bununla birlikte bazı okuma metni etkinliklerinde birleşik cümle yapıları başlığı altında bulunan kavramların birleşik cümle yapıları konusuna değinilmeden öğrencilerden etkinliklerin yapılması istendiği görülmüştür. Birleşik cümle yapıları içeriğinde barındırdığı alt başlıklar sebebiyle karmaşık bir yapıya sahiptir. Bu nedenle Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bir bireyin hangi dil seviyesinde bu cümle yapıları ile karşılaştığı önem arz etmektedir. Bu çalışmada ise incelenen okuma metinleri ışığında görülmüştür ki ülkemizde en çok kullanılan Yabancılara Türkçe Öğretimi ders kitaplarından olan bu kitaplarda B seviyesinde birleşik cümle yapılarının ilk metinden başlayarak sıklıkla yer almakta ve bu durum okuma metinlerinin seviyelerini etkilemektedir. Bununla birlikte yapılan incelemeler sonucunda her kitapta bulunan okuma metinleri sayılarının ve bu metinlerde yer alan birleşik cümle sayılarının da birbirinden farklılık gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılara Türkçe Öğretimi; Birleşik Cümle Yapıları; Okuma Etkinlikleri; İnceleme.

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN BİLİMİN DOĞASI HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ

Şükran Ezgi ŞEREF
Alper Murat ÖZDEMİR

ÖZET

Bilgi çağını yaşadığımız bugünlerde bilimin ilerlemesiyle teknolojinin de gelişmesi, hayatımızı büyük oranda etkilemekte fen eğitimi derslerini önemli hale getirmektedir. Uygulamadaki fen eğitimi programı ilerleyen ve değişen çağın getirilerine göre kendini sürekli yenilemekte ve toplumun da ihtiyaçlarına göre değişmektedir. Fen eğitimi programının temel amaçlarından biri de bilim okuryazarı bireyler yetiştirmektir. Bilimsel okuryazar olan bireyler hem kendi meraklarını gidermeye çalışırken hem de araştırma , öğrenme gibi farklı düşünme becerileri geliştirerek bilime katkı sağlarlar. Bilimsel okur yazarlığının önemli bileşenlerinden biri de bilimin doğası kavramıdır. Öğrencilerin günlük hayatta karşılaşacakları olayları etkilemekte bu olaylara farklı bakış açıları geliştirmelerinde, neden sonuç ilişkileri kurmalarında bilimin doğası kavramı oldukça önemli bir yer tutmaktadır. Okullarda öğretmenlerin bilim konusundaki anlayışları derslerde ki davranışlarına yön vermekte ve dolayısıyla da öğrencilerin bilim anlayışlarını etkilemektedir. Bu sebeplerden öğretmenlerin bilimin doğasının anlaşılmasında ve fen derslerindeki başarının artmasında önemli bir etken olduğu düşünülmektedir. Bu araştırmanın amacı, sınıf öğretmenlerinin bilimin doğasına ilişkin görüşlerini tespit etmektir. Araştırma nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiş ve araştırma deseni olarak durum çalışması kullanılmıştır. Araştırma verilerini toplamak için uzman görüşü alınarak yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma sonucu ulaşılan veriler analiz edilirken içerik analizinden yararlanılmıştır. Araştırma da çalışılan çalışma grubu 2020-2021 eğitim öğretim yılında Şanlıurfa ili Viranşehir ilçesi Selahattin Eyyübi İlkokulu'nda görev yapan 20 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma sonuçları analiz edilip incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin bilimin doğası denildiğinde en çok hipotez, teori, deney, gözlem, yasa, bilimsel veri, merak, bilim adamı, kültür, doğa ve obezite gibi terimleri anımsadıklarını belirlenmiştir. Ayrıca öğretmenler bilimin doğasının öğretilmesinde bilim insanlarında en çok merak, objektif bilim anlayışına sahip, araştırma ruhuna sahip, yaratıcı insan ruhuna sahip, bilimsel düşünme becerisine sahip, kararlı ,sabırlı, hümanist ve seküler gibi farklı kişilik özelliklerinin bulunmasını gerektiğini savunmuşlardır. Öğretmenler bilimsel bilginin özellikleri konusunda bilimsel bilgilerin en çok nesnel, eleştiriye açık, net ve kesin olması, evrensel olması, sistemli olması, değişebilir olması, günlük hayatta kolaylık sağlayan ve deneyler sonucunda ulaşılan bilgi olması yönünde görüşlerini bildirmişlerdir. Araştırma sonucunda öğretmenlere bilimin doğası öğretiminde ne tür etkinlikler yaptıkları sorulduğunda birden fazla farklı cevap alınmış. Öğretmenler en çok deney yaptırma , gözlem yaptırma, materyal kullanma ,merak ve keşfe yönelik etkinlikler, proje veya araştırma ödevine yöneltme gibi farklı etkinlik türleri yaptıklarını dile getirmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: Bilim, Bilimin Doğası, Sınıf Öğretmeni.

GOGOL'ÜN TARAS BULBA ESERİ VE TARAS BULBA FİLMİNE (1962) EDEBİYAT VE SİNEMA İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA BİR BAKIŞ

Zeynep Nur TIRYAKI

ÖZET

Sinemanın edebiyatla iç içe olması, edebî eserlerden yararlanması oldukça tabiidir ve pek çok edebî eserin beyaz perdeye aktarımı söz konusudur. Sinemanın sınırlı görsel formu, edebî eserin kapsamını tümüyle yansıtmayı imkânsız hâle getirmekle birlikte edebî eserin öz şekliyle yansıtılması gerekliliğini doğurmuştur. Edebiyat ve sinema ilişkisinde en belirleyici husus; yapılan uyarlamanın edebî esere zarar vermeden, sanatsal bir gaye güderek kitaba sadık kalması fakat bunu sinemacının yaratıcılığı ile gerçekleştirmesi, yani yeni bir sanat eseri ortaya koyabilmesidir. Edebiyat ve sinema arasındaki bağ sebebiyle Gogol'ün çocukken yoğun olarak etkisinde kaldığı Kazaklara ait kültürel değerleri gözler önüne seren ve Kazaklardan yana taraflı bir tutum sergileyen *Taras Bulba* eseri de birçok kez beyaz perdeye aktarılmıştır. *Taras Bulba* hakkında yapılan çalışmalarda eserin konusuna ve eserdeki Türk imajına değinilmesine karşın eser, daha önce edebiyat ve sinema ilişkisi bağlamında incelenmemiştir. Bu çalışmanın amacı; bu eksikliği gidererek iki farklı sanat dalının imkânlarını sorgulamak, Gogol'ün *Taras Bulba* eseri ile *Taras Bulba* filmi, edebiyat ve sinema ilişkisi bağlamında karşılaştırmalı olarak incelemek ve kitabın omurgasını oluşturan Kazak imajının iki farklı formatta ne şekilde yansıtıldığını açıklığa kavuşturmadır. Daha önce Rus Dili ve Edebiyatı sahasında eserdeki olumsuz Türk imajıyla anılan *Taras Bulba*'nın disiplinlerarası bir yaklaşımla incelendiği bu çalışmayla ayrıca, Yeni Türk Edebiyatı sahasında tarihî roman türüne yeni ve özgün bir bakış getirmek amaçlanmaktadır. Bu çalışmada; Gogol'ün *Taras Bulba* eseri ve *Taras Bulba* (1962) filmi birincil kaynaklar olarak alınmak suretiyle edebiyat ve sinema ilişkisi kapsamında belgesel kaynak tarama, karşılaştırma ve metin tahlili yöntemleri esas alınacaktır.

Gogol, *Taras Bulba*'da Kazakların gerek toplum kuralları gerek savaşçılık bilgileri ve gerekse kadına, eğitime olan bakışları gibi tarihsel gerçeklikleri, tarihî roman türünü kullanarak edebiyat ile ustalıkla birleştirir. *Taras Bulba*'nın uyarlaması olan film, eserin daha çok tanınmasına imkân sağlasa da kitapta savaşçı, namuslu, dindar, kadın düşmanı ve kahraman özelliklerle çizilen Kazaklara barbar, kadın düşkünü imajı vermiş ve Gogol'ü Kazaklardan değil, düşmanlarından yana konumlandırarak edebî eserin ruhuna zarar vermiş, uyarlamada belirleyici olan hususu ihmal etmiştir. Ayrıca kitaptaki zaman ve mekânı sınırlama yoluna gitmiş, kitapta çok boyutlu olarak ele alınan savaşı ve Kazak kültürünü yansıtmaktan ziyade romantizm olgusuyla yeni bir kurgu yaratmış, seyirciye hitap etmeyi ve sürükleyiciliği esas alarak maddi çıkar sağlama amacı gütmüştür. Dolayısıyla *Taras Bulba* (1962) filmi, eserin orijinaline sadık kalmamıştır.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat, Sinema, Tarih, Savaş, Kazak Kültürü.

DOĞRUDAN YABANCI SERMAYE YATIRIMLARI VE İSTİHDAM İLİŞKİSİ: TÜRKİYE ÜZERİNE BİR UYGULAMA

Ender Mehmet ŞAHİNKOÇ

Dünya ekonomisindeki gelişmelerle özellikle küreselleşme süreciyle beraber ülkelerin ticari kararlarını alırken birbirleriyle daha yakından ilişki içinde olmaları gerekliliği ortaya çıkmıştır. Herhangi bir ülkenin alacağı bağımsız karar, küreselleşme sürecine bağlı olarak diğer ülkeleri de etkileyebilmektedir. Bu etkiler son yıllarda daha da artan ülkelerarası sermaye hareketleriyle olabilmektedir. Çalışmada; doğrudan yabancı sermaye yatırımlarıyla istihdam arasındaki ilişkinin pozitif yönde olması beklentisi güncel verilerle ekonometrik olarak test edilmiştir. Türkiye’de 2000-2019 arası yıllardaki doğrudan yabancı sermaye yatırımları ve istihdam verileriyle var analizi yapılmış, ilgili veriler üzerinde otokorelasyon olup olmadığı test edilmiş ve veriler yıllar itibariyle granger nedensellik testine tabi tutulmuştur. Daha sonra ise doğrudan yabancı sermaye yatırımları-istihdam ilişkisi teorik ve ampirik açıdan değerlendirilmiştir. İncelenen kavramlar yıllar itibariyle grafiksel olarak analiz edilmiştir. Türkiye için istihdama pozitif etkisinin olması beklenen doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının anlamlı bir nedensellik ilişkisinin kurulamadığı sonucuna varılmıştır. Ulaşılan bu sonucun nedenleri açıklanmaya çalışılmıştır. Aralarında anlamlı bir ilişki kurulamayan kavramlar için ilişkinin kuvvetini ölçecek regresyon analizi yapılamayacağından, Granger nedensellik testi sonuçları çalışmada yerini almıştır.

Gelişmiş ekonomiler; 1980’li yıllarda durağanlaşan ekonomilerine çıkış yolu olarak, özellikle ucuz işgücü ve hammadde ihtiyacını karşılayabilecekleri ülkelere sermaye aktarımını görmüşlerdir. Diğer yandan, 1980’li yıllarda özellikle gelişmiş ülkelerde çevre duyarlılığının artması, doğayı koruma gerekliliği düşüncelerin yaygınlaşması üretim sürecinde bir takım yükleri beraberinde getirmiştir. Bu durumla beraber kimya sanayi gibi doğa kirliliğine sebep olan sanayiler bu konuda yasal kısıtlamaları daha az olan gelişmekte olan ülkelere doğru yönelmeye başladı. Gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler üzerinden Merkez ve Çevre ayırımına gidildiğinde; Merkez ülkelerde yasal düzenlemeler yüksek maliyetlere sebep olabilirken, Çevre ülkelerde daha esnek yasal düzenlemeler bulunması, doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının niteliğinin 1980’li yıllardan sonra dönüşüme uğramasına neden oldu.

Bu çalışmanın amacı Türkiye için 2000-2019 yılları arasındaki doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının, makroekonomik etkilerinin araştırılmasıdır. Bu bağlamda şu sorulara cevap aranmıştır:

- 1) Türkiye’de yabancı sermaye yatırımlarının tarihsel seyri nasıl olmuştur, özellikle 1980 yılından itibaren artan yabancı sermaye yatırımlarının yapısı ne şekildedir? Yabancı sermaye kavramı çeşitleri bakımından nasıl sınıflandırılmaktadır? Küresel anlamda bakıldığında yabancı sermayenin gelişimini etkileyen faktörler nelerdir?
- 2) İstihdam ve işsizlik kavramı nedir, bu kavramlar ekonomi politikaları açısından nasıl sınıflandırılarak incelenmektedir?
- 3) Türkiye’de doğrudan yabancı sermaye yatırımları ile istihdam arasındaki ilişki nasıldır? Yıllık verilerle analiz yapıldığında doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının Türkiye için istihdama etkileri nelerdir?

Bu sorulara cevap verilebilmesi adına ve nitelikli sonuçlar alınabilmesi için incelenen dönem verilerinin toplanması ve nedensellik ilişkisi içerisinde ekonometrik analize tabi tutulması büyük önem taşımaktadır. Son olarak bu çalışmanın inceleme konusuna benzer, daha önce yapılmış çalışmaların literatür taraması yapılmış ve bulunan sonuçlar karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları, İstihdam, Nedensellik Analizi.

KAMU KURUMLARINDA PERFORMANS DEĞERLENDİRME: İDARİ PERSONEL İÇİN BİR ÖNERİ

Hatice TOPAÇLI
Serdar Vural UYGUN

ÖZET

Günümüzde yaşanan sosyo-kültürel ve teknolojik değişime paralel olarak, kamu yönetim anlayışını şekillendirmeye başlayan “kamu işletmeciliği” anlayışı, kamu hizmetlerinin “etkin ve etkili” olmasını amaçlamaktadır. Bu duruma paralel olarak; kamu kurumlarının hizmetleri doğrultusunda yeniden teşkilatlandırılması için, bu hizmeti yerine getirecek personelin, yürüttüğü görev bakımından önceden belirlenmiş ve bildirilmiş objektif kriterler doğrultusunda, standart ölçüm araçları ile ölçülmesi olarak tanımlanan performans değerlendirme stratejisi kurumun kültüründe yer almalıdır. Bu amaçla kamu personelinin görev süresince etkinlik derecesinin somut verilerle değerlendirilmesinin yapılması gerekmektedir.

Bu doğrultuda, 2011 yılında, 6111 sayılı kanun ile yıllardır mevcut olan personel sicil sisteminin kaldırılması sonucu önemli bir boşluk meydana gelmiştir. Bu boşluğun doldurulması adına, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 122. maddesinde yapılan değişiklikle kamu kurumlarına verilen, “yürütmekte oldukları hizmetlerini göz önünde bulundurarak memurlarının başarı, verimlilik ve gayretlerini ölçmek üzere, Devlet Personel Başkanlığından uygun görüş almak kaydıyla, değerlendirme ölçütleri belirleyebilme” zorunluluğundan yola çıkılarak, performans değerlendirme öneri taslağı oluşturulmuştur.

Öneri taslağı 12 bölüm 39 maddeden oluşmuştur. İlk bölümde Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar ele alınmış, 2.bölümde Performans Değerlendirmenin Avantajları ve Performans Değerlendirmenin Sonuçlarının Kullanım Alanları, 3.bölümde; Başarı Değerlendirme Sisteminin Temel İlkeleri belirtilmiştir. 4.bölümde Değerlendirilenler ve Değerlendiricilerin tanımı ve başarı değerlendirme unsurları ele alınmıştır. 5.bölümde Değerlendirme Konuları, Ölçütleri ve Sorumlulukları, 6.bölümde Değerlendirme Planlarının Hazırlanması ve Değerlendirme Süreçleri, 7.bölümde Değerlendirme Dönemleri ve Düzeyleri, 8.bölümde Değerlendirme Sürecinde Uygulanacak Formlar, 9.bölümde Performans Değerlendirme Formlarının Doldurulması, 10.bölümde Performans Değerlendirme Sonuçlarının Değerlendirilmesi, 11.bölümde Aday Memurların Değerlendirilmeleri, 12.bölümde Performans Değerlendirme Formu Doldurulmayacak Personel Bilgileri yer almaktadır. Yapılan bu çalışma kamu kurumlarının kendi bünyelerinde oluşturup uygulayacakları performans değerlendirme sistemleri kapsamında, hem yönetici hem de personelin etkinliği belirlenerek, kurum açısından strateji oluşturma ve ileriye dönük vizyon için veri ortaya koymak için önemlidir.

Proje ödevi olarak geliştirilen yönerge ile idari personelin önceden belirlenmiş standartlarla karşılaştırmalı ve ölçme yoluyla, belirlenen sınırlar içerisinde ortaya koyduğu başarı seviyesinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Personelin etkinlikleri, eksiklikleri, yeterlilikleri ve yetersizliklerinin bir bütün olarak değerlendirilmesi amacıyla, kamu kurumlarının kendi kurumsal kültürleri doğrultusunda personel performans değerlendirme sistemini kullanmasının; personelin, kurumun ve yönetimin gelişmesi, önceden belirlenen hedefe ulaşması ve oluşabilecek aksaklıkların görülmesi açısından yararlı olacağı düşünülmektedir

Anahtar Kelimeler: Kamu Kurumu, Performans Değerlendirme, İdari Personel, Yönerge.

YER ADLARINDA HALK EDEBİYATI ŞÂİRLERİNİN KULLANIMI: SERHAT BÖLGESİ ÖRNEĞİ

Hilmi SAVUR

ÖZET

Dilbilimde (lengüistik) ad ve kişi adları üzerine araştırma yapıp bu adları köken bilgisi, tarihsel gelişim, dil ve kültür açısından ele alan bilim dalına ad bilimi (onomastik) denilmektedir. Özel adları inceleyen bu bilim dalı, yer adları bilimi (toponomi), coğrafya adları bilimi (hidronomi ve oronomi) ve kişi adları bilimi (antroponomi) olmak üzere üçe ayrılmaktadır. Yer adları bilimi (toponomi) yer isimlerinin yapısını, kökenini, anlamını, kullanım alanlarını araştırmaktadır. Yer adları toplumların kültür kodları içerisinde önemli bir paya sahiptir. Yer adları, toplumların hafızalarını diri tutmakla beraber kültürel kodların geçmişten geleceğe aktarılmasında önemli bir yer tutmaktadır. Toplumun dili, kültürel aidiyeti, tarihî ve coğrafi özellikleri yer adları ile hayat bulup kültürel aidiyetlerin yaşamasına sebep olmaktadır. Bir toprak parçasına yerleşen topluluğun o toprak parçasını içselleştirip vatan hâline getirmesinde yer adları önemli bir yere sahiptir. Bu sayede o topluluk kendi dilini, kültürünü, örf ve adetlerini buldukları yerin adına sığdırabilmektedir. Serhat Bölgesi, ülkemizin Kuzeydoğu Anadolu Bölgesi'nde dört ili kapsamaktadır. Serhat Bölgesi, Iğdır, Kars, Ardahan ve Ağrı illerini kapsayan bir bölgedir. Bölge, İran, Nahçıvan, Gürcistan ve Ermenistan ile sınır kapıları vasıtasıyla geçişlerin olduğu bir bölgedir. Bölge illeri içerisinde yer alan Ardahan ve Kars illerinde âşık edebiyatı ve âşıklık geleneğinin büyük ölçüde etkili olduğu görülmektedir. Bölge içerisinde yer alan illerde mahalle ve köy isimlerinde halk edebiyatı ve âşık edebiyatı şâirlerinin adlarının kullanıldığı tespit edilmektedir. Çalışmamızda bölge illerinin merkez mahalle, köylerinin yanında ilçelerinin de mahalle ve köyleri yer adları bakımından incelenmiştir. Ardahan ilinin merkez dâhil Çıldır, Damal, Hanak, Göle, Posof ilçelerinde bulunan 36 mahalle, 228 köyü, Ağrı ilinin merkez dâhil Diyadin, Doğubayazıt, Eleşkirt, Hamur, Patnos, Taşlıçay, Tutak ilçelerinde bulunan 97 mahalle, 562 köyü, Iğdır ilinin merkez dâhil Karakoyunlu, Tuzluca, Aralık ilçelerinde bulunan 35 mahalle, 361 köyü, Kars ilinin merkez dâhil Akyaka, Arpaçay, Digor, Kağızman, Sarıkamış, Selim, Susuz ilçelerinde bulunan 76 mahalle, 381 köyü incelenmiştir. Bölge içerisinde mahalle ve köylerin adlarının bazılarında âşık edebiyatı veya halk edebiyatı ozanlarından birinin ismini taşıdığı tespit edilmiştir. Yunus Emre, Pir Sultan Abdal, Köroğlu, Âşık Şenlik, Âşık Üzeyir, Âşık Zülali isimlerinin mahalle veya köy ismi olarak kullanıldığı görülmektedir. Çalışma içerisinde bu mahalle ve köy isimleri halk edebiyatı ve âşık edebiyatı bağlamında açıklanıp detaylandırılmaya çalışılmıştır. Toplumun kültürünü, aidiyetini yansıtan yer adlarının Türk kültür ve edebiyatı içerisinde yer alan önemli kişiliklerin veya bölge içerisinde önem arz eden kişilerin isimlerinin daha çok verilip diğer kuşaklara aktarılması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Halk Edebiyatı, Âşık Edebiyatı, Yer Adları, Halk Bilim.

KAPADOKYA BÖLGESİNDE ÇALIŞAN TURİST REHBERLERİNİN PANDEMİ SÜRECİNDE YAŞADIKLARI SORUNLAR

Hasret Muharrem ASLAN

Ash Sultan EREN

İbrahim YILMAZ

ÖZET

Kısa süre içerisinde tüm dünyayı etkisi altına alan ve bu nedenle pandemi olarak nitelendirilen korona virüs (Covid-19) salgını, bütün sektörleri doğrudan ya da dolaylı şekilde olumsuz etkilemiştir. 2020 yılı Mart ayı itibari ile Covid – 19 salgını WHO (Dünya Sağlık Örgütü) tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir. Pandeminin ilan edilmesiyle birlikte dünya genelinde bütün ülkelere giriş çıkışlar yasaklanmış veya kısıtlanmıştır. Bu sebeple küresel anlamda bütün sektörler çok büyük zararlara uğramıştır. Pandemiden doğrudan en çok zararı gören sektörlerin başında da turizm gelmektedir. Pandemiye tamamen bitirmek veya etkilerini azaltmak için ülkeler tarafından alınan çeşitli tedbirler ve kısıtlamalar neticesinde dünya genelinde turistik destinasyonların turist sayılarında ciddi düşüşler yaşanmıştır. UNWTO (Dünya Turizm Örgütü) verilerine göre, dünya geneli turistik destinasyonlarda Nisan, Mayıs, Haziran ve Temmuz aylarında %90 üzerinde bir düşüş yaşanmıştır. Bu düşüşün sonucu olarak sektörde faaliyet gösteren çok sayıda işletme kapanmış ve pek çok turizm çalışanı da işsiz kalmıştır. Şüphesiz bu olumsuz gelişmeler Türkiye turizm sektörüne de doğrudan yansımış ve turizmin diğer paydaşları gibi profesyonel turist rehberleri de bu gelişmelerden doğrudan etkilenmiştir. Turların/paket turların iptal edilmesi, kısıtlanması gibi tedbirler profesyonel turist rehberlerinin işsiz kalmasına ve ekonomik, sosyal, psikolojik vb. sorunlar ile karşılaşmalarına neden olmuştur. İçinde bulunduğumuz dönemde her ne kadar turizm faaliyetleri belli koşullar altında devam ediyor olsada; pandemi sürecinde devam eden turların, rehberlerin günlük hayatlarını devam ettiremeyecek düzeyde olduğu, sadece küçük bir rehber grubunun tura çıkabildiği bilinmektedir. Ve yine pandemi süreci nedeniyle en önemli paydaşlardan biri olan profesyonel turist rehberlerinin sorunları da güncelliğini korumaktadır. Daha önce Kapadokya bölgesinde çalışan turist rehberlerinin mesleki sorunlarına yönelik benzer bir çalışma da (Karacaoğlu ve Sert, 2018) söz konusu sorunlar dört başlık altında toplanmıştır. Bu başlıklar; kaçak rehberlik faaliyetleri, seyahat acentalarının taban ücret altında rehber çalıştırmaları, turist rehberliği meslek yasınının rehberlerin haklarını koruma konusunda yetersiz ve eksik kalması ile Kapadokya Bölgesi'nin kendine has coğrafi özellikleri ile işgücü piyasasının özellikleri şeklinde sıralanmıştır.

Bu çerçevede, çalışmanın amacı Kapadokya Bölgesi'nde profesyonel turist rehberliği mesleğini icra eden rehberlerin pandemi süresinde yaşadıkları sorunların belirlenmesidir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve veri toplamada mülakat tekniği tercih edilmiştir. Çalışmada kullanılan ölçekler Erkol Bayram (2019) ve Bilgiçli ve Yaldırgan'ın (2020) yapmış olduğu çalışmalardan konuya uygun şekilde düzenlenmiştir.

Araştırmanın bulgular ve sonuç kısmı henüz araştırma aşamasında olduğu için özet kısmında belirtilmemiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Kapadokya Bölgesi, Turist Rehberleri, Pandemi

VAROLUŞ FELSEFESİ ÇERÇEVESİNDE YARATILIŞ ANLAYIŞINA BİLİMSEL VE DİNSEL BİR YAKLAŞIM

HALİS ÇAVUŞOĞLU

ÖZET

Özellikle Ortaçağ'dan sonra Hıristiyanlık dini, kiliseler ve papazların baskıları ve toplum üzerinde ki etkileri azalmış ve ardından yok olmuştur. Çünkü aydınlanma hareketiyle birlikte, bilimsel faaliyetlerinde ön plana çıkmasıyla modern dönemin bilimsel çalışmaları ve düşünce yapıları modern dünya insanları üzerinde küçümsenmeyecek derecede etkili olmuştur. Artık din ve inanç hükümlerinden ziyade deney, gözlem ve bilimsel sonuçlar ve pozitivizm daha çok geçerlilik kazanmıştır. Bu bağlamda toplumumuzda manevi ve milli inanç ve değerler anlayışı da önemini kaybetmeye başlamıştır. Bunların yerini daha çok somut ve materyalist bir anlayış almaya başlamıştır. Burada kısmen saydığımız din, felsefe ve modernite ile aralarındaki ilişkiyi değerlendirerek olumlu veya olumsuz etkileşimlerini ortaya koymayı amaçlamaktayız.

Modern dünyada, günümüze kadar etkisini şiddetli bir şekilde devam ettiren ve birçok toplumu karanlık çıkmazlara iten özellikle felsefi anlayışlarla ve bilimsel çalışmalarla karşı karşıya kalmaktayız. Bu yönüyle, genelde felsefi akımlar, özelden ise materyalist felsefe ve bilim felsefesi isimleriyle daha çok ön plana çıkan 1700'lerde etkili olmaya başlayan bilim dünyasındaki düşünce insanları dikkatlerimizi üzerlerine çekmektedir. Ancak evren ve insanın yaratılışını anlama noktasında bu bilimsel faaliyetlerin yeterli ve geçerli olabileceğini düşünmüyorum. Dolayısıyla daha bütüncül bir bakış açısı olması yönüyle hem bilimsel hem de dini çerçevede bir değerlendirme için varoluş felsefesi anlayışının yaratılış değerlendirmelerini göz önünde bulunduracağız. Kongrede ki sunumumuzda, bu felsefi akımlardan yaratılış ile doğrudan alakalı olabileceğini düşündüğüm ilmi metotlardan, egzistansiyalist felsefe anlayışı içerisinde ki yaratılış düşüncesine din-bilim çerçevesinde bir değerlendirme yapmaya çalışacağız. Bu bağlamda yöntemsel olarak felsefe ile birlikte düşünme, din ile birlikte inanma ve modernite ile birlikte bilimsel metotlar kullanarak aralarındaki yakınlık-uzaklık anlatılacaktır.

Varoluş düşüncesinde ki inanan ve inanmayan varoluşçuluk anlayışı olarak iki farklı düşünce ile bilim-din etkileşiminin olumsuz yönlerini vurgulayarak varlığın yaratılış serüveni hakkındaki ön plana çıkan farklı varoluş filozoflarının çeşitli düşüncelerini ortaya koyacağız. Yani varlığın, yaratıcının, mekânın, zamanın, yaratma tarzının, öncelik ve sonralık ilişkisinin, dinin-inancın etkisinin, siyasi ve kültürel durumların vs. birçok konunun varoluş felsefesi ve düşünürleri açısından önemini ortaya koyarak yaratılış anlayışını bilimsel ve dini alanlarda ki olumlu-olumsuz etkileşimleriyle sunacağız. Evet, dünya maddi unsurlar üzerine yaratılmış bir ortamdır. Ancak bu görünen yaratılmış olan somut durumların arkasında algılanamayan bir güç, kuvvet, kudret olan manevi durumlar ve etkiler ön plana çıkarak bilim-din arasındaki etkileşimi bizlere açıkça göstermektedir. Ve dolayısıyla, varoluşçu düşünce içerisinde yaratılış anlayışının bilimsel, dini ve felsefi bulguları ortaya konularak belirli bazı sonuçlara ulaşılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Varoluş, Bilim, Felsefe, Din, Modern Dünya.

TUNUS SİYASİ ELİTİNDE TÜRKİYE ALGISI

Mehtap ANAZ

ÖZET

Türkiye ve Tunus, tecrübe ettikleri modernleşme süreci, toplumsal ideolojik bölünmeler ve bugün siyasal İslam ve seküler seçkinler arasındaki gerçek siyasi rekabet de dahil olmak üzere, benzer kültürel ve tarihi özelliklere sahip iki ülkedir. Bu iki ülke arasındaki çok yönlü ilişkiler, turizmden ticarete, kültürden diplomasiye, 2011 yılı sonrasında daha da yaygınlaşmıştır. Bu minvalde bu çalışma, farklı ideolojik oryantasyonlardan gelen Tunus siyasi elitleri nezdinde Türkiye'nin nasıl algılandığını anlamayı ve analiz etmeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda, Tunus ana akım farklı siyasi parti ve evveliyattan gelen, ayrıca bağımsız ve/veya sendika temelli olmak üzere üst düzey siyasi elitlerle yarı yapılandırılmış derinlemesine mülakatlar yapılmıştır. Bu çalışmanın neticesinde, Tunus siyasi elitleri gözünde Türkiye algısının, ideolojik ve politik duruşlara göre değişiklik gösterdiği görülmüştür. 2011 sonrası Türkiye-Tunus ilişkileri derinlik ve kapsamı itibarıyla bir değişime uğramasına rağmen Tunus elitinde Türkiye algısı yerleşik görüşlerin ekseninde muğlak kaldığı anlaşılmıştır. Çalışma, mezkur yerleşik görüşlerin anlaşılmasında ufuk açıcı çıkarımlar sunan elit teorisi süzgecinden irdelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Tunus Devrimi, Demokratikleşme, Türkiye Algısı, Elit Teori, Tunus Eliti

İBN HALDUN VE AGUSTE COMTE SOSYOLOJİSİNİ UMRAN İLMİ VE SOSYAL FİZİK KAVRAMLARI ÜZERİNDEN KARŞILAŞTIRMA

Yasin YILMAZ

Mehmet Ali KİRMAN

ÖZET

İnsanlık tarihi boyunca sosyoloji kavramı isim olarak dile getirilmese de diğer bilim alanları içerisinde konu olarak işlenmiştir. Sosyolojinin temel konuları ve yöntemi açısından felsefeden ayrılarak kendi kavram ve sınırlarını çizmesi, müstakil bir bilim haline gelmesi uzun zaman almıştır.

XIX. Yüzyılda yaşanan Sanayi Devrimi ve Fransız İhtilali gibi toplumlari derinden etkileyerek hızlı bir değişim ve dönüşüme sebep olan olaylar sosyolojinin hazırlık ve kuruluş aşamasını hızlandırmıştır. Pozitif bilimlerde meydana gelen gelişmeler Auguste Comte’u da etkilemiş ve sosyolojisinin temelini pozitivist bilim ve toplum görüşü oluşturmuştur. Batı’da genel kabul sosyolojinin bu yüzyılda hazırlayıcı temel saikler ışığında Comte tarafından pozitif bilimlerin metodolojisine uygun bir biçimde ilan edildiği görüşüdür. Comte’dan önce başka düşünürlerde farklı isim fakat aynı konu, problem ve metot açısından bilimsel temellerle toplumu incelemişlerdir. Comte, sosyolojinin isim babası olmakla birlikte tarihte toplumsal konular üzerine incelemeler yapan, toplumla ilgili sorunları ele alan ilk kişi değildir. Comte ‘u diğerlerinden ayıran nokta ele aldığı toplumsal konuları daha rasyonel ve bilimsel olarak incelemesidir. Antik Yunan’da yapılan çalışmalarla birlikte ilerleyen dönemlerde siyaset ve toplum felsefesi adına önemli çalışmalarda mevcuttur. Gerek Hristiyan dünyası gerekse İslam dünyası topluma dair pek çok konuyu işlemiş, tam olarak sosyoloji denilemese de bir tür toplum felsefesi geliştirilmiştir. Bu isimlerin başında gelen şahıs İbn Haldun’dur. Farklı yüzyıllarda, toplumlarda yetişen bu iki düşünürün ortaya koyduğu sosyal fizik ile umran ilmi iki farklı kültür ortamının ürünü olsa da toplumu nedensellik prensibiyle, olanı “olduğu gibi” gerçekliği gözleme dayalı olarak açıklama çabasıyla her iki düşünürde bir bilim kurmaya çalışmıştır. Haldun’un toplumu incelerken gözlem ve karşılaştırmalar yapması, çalışmalarını objektif bakış açısıyla ele alması ve modern sosyolojinin ilkeleriyle çelişmemesi onu önemli bir yere katmaktadır.

Ülkemizde ikili karşılaştırma yapan müstakil bir çalışmaya rastlanılmamaktadır. Örnekleri çoğaltmak mümkünse de İbn Haldun ve Comte üzerine yapılan çalışmalar sınırlıdır. Bu çalışmada iki düşünürün zihin haritası çıkartılarak literatüre katkıları bir zemine oturtulmaya çalışılmıştır. Yapılacak karşılaştırmada amaç çatışma değil Comte’un sosyal fizik ilmi ile İbn Haldun’un umran ilminin sosyolojideki yerini tespit etmektir. Yapılacak değerlendirmeden elde edilecek sonuçların güvenilir olabilmesi ve doğru tespitlere ulaşmak amacıyla büyük çoğunlukta referans noktası olarak İbn Haldun’un Mukaddime’sinden ve Comte ‘un eserlerinden faydalanılmıştır. Çalışma teorik düzeyde olup karşılaştırmalı tarama yöntemiyle ele alınmıştır. Doküman incelemesi yapılırken ilk kaynakların kullanılmasına özen gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Auguste Comte, İbn Haldun, Sosyal Fizik, Sosyoloji, Umran.

TÜRK SOSYOLOJİSİNDE AYDIN KAVRAMI: NİYAZİ BERKES ÖRNEĞİ

Sema APAYDIN

ÖZET

Aydın kavramı ve buna bağlı olarak ele alınan aydın sosyolojisi bilgi sosyolojisinin bir alt dalı olarak gelişmiştir. Son dönemlerde bu dal popüler olmakla birlikte gerek etimolojik gerekse kuramsal olarak bir takım muğlaklıklar içermektedir. Bunun nedeni Osmanlı'dan ve Batı'dan alınan belirli kavramların aydını karşılayıp karşılayamadığı sorunsalı olmuştur. Örneğin Osmanlı tarihine bakıldığında arif, alim, ulema, münevver gibi kavramlar göze çarpmaktadır. Batı'da ise entelligentsiya, literati ve elit gibi kavramlar günümüzdeki aydın profilini ne denli yansıttığı bir merak konusu oluşturmuştur. Türk Sosyolojisi içerisinde bu kavramı inceleyen kişiler ise aydını ve diğer kavramları çeşitli açıklamalarla ilişkilendirmiş veya ayırmıştır. Bu anlamdaki çeşitlilik ve karmaşıklığın çözümlenmesi ise aydının kimliğine ve Türk toplumunda görülen problemlere ışık tutacaktır.

Bu sunumda Türk Sosyolojisi açısından aydın kavramı ve bu kavramın Niyazi Berkes örneği ile ele alınması amaçlanmaktadır. Çalışmaya ışık tutan veriler belgesel gözlem tekniği ile incelenmiştir.

Türk Sosyolojisinde aydın kavramın incelendiğinde aslında kavramın kökeninin Osmanlı'ya kadar dayandığı görülebilir. Çünkü kavramın kendisi tarihsel sürecinde çemberinden geçmiş ve oradan topluma sirayet etmiştir. Batı'da ise durum biraz daha farklı meydana gelmiştir. 1750 sonrası Aydınlanma çağı ve Fransız Devrimi ile beraber gelişen kavram, toplumların ihtiyaçlarına göre belirlenmiştir. En genel anlamda Fransa radikal dönüştürücü bir aydın çıkarmışken, İngiltere muhafazakar, Almanya ise milliyetçi bir grup ortaya çıkarmıştır. Bu anlamda kavram, tek bir tanıma sığdırılamamıştır. Bunun temel nedeni olarak da her toplumun kendi deneyimlerinden yola çıkarak oluşturduğu söylenebilir. Fakat kavrama fikirlerini beyan etme ve çeşitli kitle araçları ile toplumsal sınıflarla bağ kurabilme misyonu yüklenmiştir. Kavramın Osmanlı'da ve Türkiye'de ise ne olduğundan çok nasıl olması gerektiği üzerinde durulmuştur. Bu konuda çeşitli yaklaşımlar mevcuttur. Bu yaklaşımlardan birini de Niyazi Berkes sosyolojisi oluşturmaktadır.

Niyazi Berkes sosyolojisinde aydın kavramı incelenirse öncelikle temel tanımları bilmek gerekmektedir. Çünkü Berkes'in hayatında yaşadığı kırılmalar ve sosyolojik anlamda yaptığı çalışmalar aydının nasıl biri olması gerektiğini de ortaya koyar. Kendisi sosyolojik olarak Ankara köyleri üzerine araştırmalar yapmış, Namık Kemal ve Ziya Gökalp gibi isimlerin ıslahatçı anlayışını ve modernleşme, çağdaşlaşma ve sekülerleşme üzerine çeşitli araştırmalar yapmıştır. Ömrünün önemli bir kısmını yurtdışında geçirmesine rağmen Türk Sosyolojisine katkı sağlayacak uğraşlar ortaya koymuştur. Özellikle modernleşme ve çağdaşlaşma üzerindeki düşünceleri aydın hakkındaki düşüncelerini de ortaya koymuştur. Tüm bunlara ek olarak eğitim anlayışına bakıldığında ezberci, kopyacı, toplumun kendi sorunlarından uzak bir tavır şiddetle eleştirmiş ve bu eleştiri aydın anlayışına yansımıştır. Türk toplumunun geçirdiği dönüşümleri göz alarak toplumun kendi sorunlarından yola çıkan sosyoloji anlayışını benimsemiştir. Birçok kişinin aksine başka toplumlardaki kültürel ve ekonomik kalıpların belirli süzgeçlerden geçirilmeden Türk toplumuna uygulanmasına karşı çıkmıştır. Bunların sonucunda Berkes'in hayatındaki önemli kırılma noktaları ve bunun neticesinde oluşturduğu sosyolojik anlayış, aydın kavramına da ışık tutmuştur. Onun anlayışını sistematik olarak ele almak gerekirse etimolojik olarak entelektüel, intelligentsiya ve aydın kavramlarını karşılaştırmalı olarak ele almıştır. Bunun neticesinde entelektüel kavramının bireylere karşılık geldiği, aydın ve intellegentsiya kavramının ise toplumun çoğunluğundan belirli özelliklere göre ayrılan bireyler topluluğuna karşılık geldiği açıkça ifade edilmiştir. Berkes'e göre aydın, kafası işleyen kişiler grubunun toplumda kendine özgü bir işi ve bir konumu olduğu anlamını taşır. Ona göre Türk aydını, toplumsal sorunlar karşısında gücünün çoğunu harcamak zorunda kaldığı için edebiyat, sanat, siyaset ve bilimsel alanda büyük çapta başarılar elde edememiştir. Aydınların düşünsel olarak güdük kaldığını ifade eden Berkes, bunu 6 temel sebebe dayandırmıştır. Bunlar;

- Osmanlı/Türk düşününde toplumsal varlığı kavramaya yönelik bir bakış açısının doğmaması.
- Toplumun çağdaş bir ulus olamaması sorunsalı.
- Aydınların toplumda sesini yükseltebilecek cesaretinin olmaması.
- Aydınların yeterince örgütlenememesi.
- Aydınların halktan kopuk olması.
- Aydınların uygarlığı, toplum yapısını göz önünde bulundurmadan kitlelere yerleştirme çabası.

Şeklinde kısaca açıklanabilir. Gdklk olarak tanımladığı bu eksiklikler aydının toplumu anlamasını güçleştirmiş ve ona yabancılaşmasına yol açmıştır.

Sonuç olarak aydın kavramının Batı ve Türk sosyolojisinde tanımı ele alınmış ve bu tanıma göre Niyazi Berkes'in aydın profili incelenmiştir. Buna göre aydının kimliğinde nelerin eksik olduğu ele alınmıştır. Bu eksikliklerin tamamlanması neticesinde aydın toplumu daha iyi analiz edecek ve dış dünyada görülen değişimlere karşı toplumu yönlendirebilecektir.

Anahtar Kelimeler: Aydın, Entelektüel, Niyazi Berkes, Türk Sosyolojisi.

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

POSTMODERN DÖNEMDE GERÇEKLİK SORUNU: BAUDRİLLARD ÜZERİNDEN BİR İNCELEME

Burcu DURAKLI

ÖZET

Postmodern dönemle birlikte, toplumun pek çok kurumunda ve alanında çeşitli değişim ve dönüşümler meydana gelmiş ve özellikle 1970'li yıllar ile yeni bir döneme girme meselesi üzerine en çok da sosyal bilimlerde çeşitli tartışmalar yapılmaya başlanmıştır. Sözcük anlamı olarak modern ötesi anlamını taşıyan postmodernizm bu şekilde bir anlama sahip olsa da esasen onun ne olduğu konusunda uzlaşmaya varılabilmemiş değildir. Onun bir dönem, bir durum ya da hiçbir şey olduğu tartışması yıllardır alana dair çalışmalarda rastlanan çeşitli betimlemelerden yalnızca bazılarıdır.

Postmodernizm meselesi üzerine yazdıkları ve kendine ait kurduğu terminoloji içerisinde meseleye dair oluşturduğu kavramlar göz önüne alındığında Baudrillard bu dönemi ya da durumu anlamak adına büyük bir kaynak olarak kabul edilmektedir. Bu çalışmada postmodernizmi anlayabilmek adına, öncelikle postmodernizme ve postmodern döneme dair çeşitli düşünürlerin görüşlerine yer verilmekte ve daha sonrasında Baudrillard'ın gerçeklik, hiper-gerçeklik ve simülasyon kavramlarına değinilerek, böylelikle bu dönem içerisinde, bu kavramlar ışığında gerçek olanın durumuna dair bir açıklama sunulması amaçlanmaktadır.

Baudrillard; gerçeklik, hakikat, hiper-gerçek, simülakr gibi kavramlarla postmodern dönemi açıklama çabasıdadır. En azından çalışmada, bu dönemin yarattığı sonuçları açıklamaya dair pek çok kavramı bulunan yazarın, bu kavramları esas alınmıştır. Baudrillard'a göre gerçeklik, toplumun kendi çabaları sonucu oluşturduğu ve kendisinin biçimlendirip sonucunda da ona boyun eğdiği ilkedir. Gerçekliğin ilkesini kaybetmesi sonucunda bir duyguya dönüşmesi, hiper-gerçeklik halini alması ile simüle edilen ve gerçek olan ayrımı ortadan kalkmakta ve böylece gerçeklik ilkesi yerini simülasyon ilkesine bırakmaktadır. (Dağ, 2011, s. 155)

Sonuç olarak ona göre biz gerçek bir dünyanın içerisinde yaşamaktan çok simülakrlar ile oluşturulan, gerçeğin yerini tamamen sahte olanın aldığı ve orijinal ile kopyanın birbirinden ayırt edilemediği bir simülasyon evreninde yaşamaktayız. Gerçeklikten uzaklaşılın ve gerçeklikten tamamen yalıtılmış olan postmodern dönem/durum artık kendi gerçekliklerini icat eden bir konuma evrilmiş durumda. Sosyal yapının her alanına sirayet eden simülakrlar yoluyla, gerçek olan ile kopya arasındaki ince çizgi ortadan kalkmakta ve kopyanın kopyası olan simülakrlar ile dolu bir simülasyon evreni bu dönemin hakimi olmaktadır. Simülasyon evrenine geçişle birlikte o evren içerisinde yer alan topluluklar da sessiz yığınlar haline bürünmekte ve yaşamın kendisi büyük bir ruhsuzluğun hakimiyeti altına girerek toplumsalın sonunu gelmesine sebep olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Jean Baudrillard, Postmodernizm, Gerçeklik; Hiper-gerçek, Simülasyon.

SİRENLERİN ÇAĞIRISI: DENİZİN ÇAĞIRIŞI İLE ANAYURT OTELİ ROMANININ KARŞILAŞTIRMALI OKUNMASI

Özlem BAŞBOĞA

ÖZET

19. yüzyılda ortaya çıkan disiplinlerden biri olan karşılaştırmalı edebiyat, iki veya daha çok edebiyat arasındaki benzerlik, farklılık, tesir, yakınlık gibi ilişkileri inceleyen alan olarak tanımlanmaktadır. Başlangıçta farklı yazarların eserlerinin karşılaştırılması söz konusuysen, zaman içinde aynı yazarın eserleri de karşılaştırmalı olarak inceleme konusu edilmeye başlanmış ve çalışma alanı genişlemiştir. Bu çalışmada Kemal Bilbaşar'ın *Denizin Çağırışı* romanı ile Yusuf Atılgan'ın *Anayurt Otel*i romanı karşılaştırılacaktır.

Denizin Çağırışı, Kemal Bilbaşar'ın 1941'de kaleme aldığı –basımı 1943- ilk romanıdır. Roman boyunca bir isim ile anılmayan roman kişisi karanlıktan korkan, şizofrenin sınırlarında gezen bir öğretmendir. *Denizin Çağırışı* Demir Özlü'ye göre “tikel anti-kahramanın Türk yazınındaki ilk örneği”dir, Ahmet Oktay ise romanı “psikolojik yabancılaşmanın ilk örneği” kabul eder. Yusuf Atılgan'ın *Anayurt Otel*i romanı 1973'te yayınlanmıştır. Eser, dış dünyaya yabancılaşmış bireyin dramının en iyi anlatıldığı romanlardan biri kabul edilmektedir. Romanın başkışisi Zebercet şizofrendir.

Bu çalışmada farklı zamanlarda yazılmış olan bu iki eser kişiler, mekânlar, olaylar bakımından karşılaştırılacaktır. İki roman arasında çok belirgin benzerlikler söz konusudur. Romanlardaki kişilerin ruhsal durumu ve bazı özelliklerinin yanı sıra olaylar arasında da benzerlikler vardır. Her iki romanın başkışileri şizofrendir. İkisi de adını bile bilmedikleri sarışın bir kadına âşık olur. İkisi de başka bir kadınla birlikte bir yaşam kurmaya çalışır ancak başarısız olurlar. İkisi de dış dünyaya kapalı bir hayat yaşamaktadır. Hem isimsiz öğretmen hem de Zebercet ayaklarını yıkamadan yatamayan kişilerdir. İkisi de babalarına benzemektedirler. Sonuçta her ikisi de içinden çıkamadıkları sorunları için intiharı seçer.

Romanlardaki intihar da bazı yönlerden benzerlik göstermektedir. Öğretmen denize doğru giderek intihar eder, Zebercet ise kendini asar ancak ikisinin de intihardan hemen önce duydukları ses benzerdir. *Denizin Çağırışı* romanında öğretmen sık sık kendisini çağıran bir sestense bahseder. Romanın bir yerinde bir kâbus görür ve kâbusunda sirenlerin şarkısını duyduğunu anlatır. Romanın sonunda denizin kendisini çağırdığını söyleyerek kendini dalgalara bırakır. *Anayurt Otel*i'nde Zebercet intihar ederken takvimler 10 Kasım'ı göstermektedir. Dışarıda araba kornaları, tren ve fabrika düdüklere çalmaktadır. Zebercet bu seslerin dışarının bir çağırısı olduğunu düşünür ancak intihar fikrinden vazgeçmez. Her ikisi de bir çağrı duymuştur ancak öğretmen çağrıya uyduğu için, Zebercet uymadığı için ölür. Yusuf Atılgan'ın romanını yazarken *Denizin Çağırışı*'ndaki sirenlerin çağırısını farklı bir bakışla yeniden yorumlayıp yorumlamadığını kestirmek zor olsa da iki romanda da böyle bir ses benzerliği olması dikkate değer bir durumdur.

Söz konusu romanlarda mekânlar arasında da benzerlikler vardır. Dahası *Anayurt Otel*i'ndeki bazı cümleler *Denizin Çağırışı* romanında geçen bazı cümlelerle fazlasıyla benzerdir. Anayurt Otel'i'nin zaman zaman *Denizin Çağırışı* romanındaki bazı cümlelere ses verdiğini söylemek mümkündür. Çalışmamızda detaylarıyla ele aldığımız bu benzerliklerden yola çıkarak Yusuf Atılgan'ın *Denizin Çağırışı* romanını okuduğu ve bu romandan etkilendiğini düşünmekteyiz. Kanaatimizce Atılgan söz konusu romandaki konuyu modernist bir bakışla yeniden ele almıştır.

Anahtar Kavramlar: Denizin Çağırışı, Anayurt Otel, etkilenme, karşılaştırmalı edebiyat, intihar.

KONYA'DA KÜLTÜREL VE TURİSTİK BİR YERLEŞİM YERİ OLAN SİLLE KÖYÜ'NÜN TRİPADVISOR ÇEVİRİMİÇİ YORUMLARININ İÇERİK ANALİZİ İLE İNCELENMESİ

Melike SAK

Abdullah KARAMAN

ÖZET

Konya geçmişten günümüze kadar birçok medeniyete ev sahipliği yapmış olan kültürel ve tarihi zenginliğe sahip turistik bir şehirdir. M.Ö. 7000 yılına dayanan geçmişi ile çok kültürü bir yapıya sahip olan Konya doğal güzellikleri, kültürel öğeleri, tarihi eserleri, antik kentleri, müze ve ören yerleri ile zengin bir tarihi mirası bünyesinde barındırmaktadır. Sahip olduğu turistik çekim unsurları, gelenek ve görenekleriyle bu destinasyonlardan biri de Sille köyüdür. Sille köyü, coğrafi yapısı, farklı inançları barındırması, kültürel zenginliği ile Konya için önemli turistik alanlardan biri konumundadır. Sille köyü he yıl pek çok turistin ziyaret ettiği kültürel çekiciliğe sahip destinasyonlardan biridir. Bu çalışmanın amacı Konya ilinin önemli turistik destinasyonlarından biri olan Sille köyü ile ilgili TripAdvisor internet sitesinde yer alan Sille köyünü ziyaret eden ziyaretçilerin yorumlarını inceleyerek, ziyaretçiler için bölgenin olumlu, olumsuz, geliştirilebilir gördükleri unsurları tespit ederek Sille köyüne yönelik değerlendirmelerin belirlenmesidir. Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verilerini oluşturan bulgular son bir yıl içerisinde Sille köyünü ziyaret eden yerli turistlerin yorumları doğrultusunda elde edilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın evrenini Sille köyünü ziyaret eden yerli turistler oluştururken, gerçekçi evreninin TripAdvisor internet sayfasında Sille köyü ile ilgili yorum paylaşan yerli turistler oluşturmaktadır. Analiz sonucunda ziyaretçilerin büyük bir kısmının Sille köyünü beğendikleri, memnun kaldıkları ve tekrar ziyaret etmek istedikleri bununla birlikte başkalarına da tavsiye ettiklerini belirtmişlerdir. Ziyaretçilerin olumlu olarak değerlendirdikleri "mutlaka görülmesi gereken bir destinasyon", "oldukça etkileyici bir yer", "oldukça keyifli bir alan", "her bir noktası ayrı zevkli", "harika bir ortam" ifadeleri ön plana çıkmaktadır. Olumsuz olarak değerlendirmeler arasında ise "doğallığını yitirmeye başlamış", "bakımsız" ve "dokusu bozulmuş" ifadeleri bulunmaktadır. Sille köyüne yönelik öneriler ise "korunmalı ve düzen getirilmeli", "restorasyon yapılmalı", "restoran ve kafe sayısı arttırılmalı" ve "doğallığına kavuşturulmalı" şeklinde olmuştur. Sille köyünü ziyaret edenlerin %53'ü bu destinasyonun mükemmel olduğu yönünde puan vermişlerdir. Bu oranın yüksek olması Sille köyü için olumlu yönde bir imaj oluşturmaktadır. Sille köyüne yönelik olumsuz değerlendirmelerin düzelmesi için gerçekleştirilecek çalışmalar ile ziyaretçi sayısına olumlu yönde yansıtacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte ziyaretçilerin Sille köyüne yönelik belirttikleri eksikliklerin giderilmesi halinde Sille köyünün mevcut turizm potansiyelinde bir artış yaşanacağı düşünülmektedir. Bu çalışma ile Sille köyünün tanıtımına katkı sağlanacağı düşünülmektedir. Yapılan literatür taramasında Sille köyüne yönelik çalışmaların az oluşu sonucu bu çalışmanın literatürde ki eksikliği gidermeye yönelik katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sille köyü, TripAdvisor, Kültür turizmi, Konya

YOKSULLUK NAFAKASI

Kevser Nur ÜYÜMEZ

ÖZET

Yoksulluk nafakasını düzenleyen Medeni Kanununun 175/1 Maddesinde; "*Boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek taraf, kusuru daha ağır olmamak koşuluyla geçimi için diğer taraftan malî gücü oranında süresiz olarak nafaka isteyebilir*" denilmek suretiyle kusuru ağır olan eşin yoksulluk nafakası alamayacağı ve **yoksulluk nafakasının, nafakayı ödeyecek kişinin mali gücü oranında belirleneceği belirtilmiştir.**

Uygulamada yoksulluk nafakası bakımından en önemli kriter yoksulluğun ne anlama geldiğinin açıkça tayin edilmesi noktasına kilitleniyor. *Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 07.10.1998 gün, 1998/2-656 E.; 1998/668 K. sayılı kararında yeme, barınma, giyinme, sağlık, ulaşım, kültür, eğitim gibi bireylerin maddi varlığını geliştirmek için zorunlu ve gerekli görülen harcamaları karşılayacak düzeyde geliri olmayanların yoksul kabul edilmesi gerektiğini belirtmiştir.*

Yoksulluk nafakası sadece kadın eşe değil erkek eşe de tanınmış bir haktır. Uygulamada daha çok kadınlar lehine yoksulluk nafakasına hükmedilmesinin nedeni, boşanma sonucunda kadının açıkça yoksullaşmasıdır. Bu ise, toplumumuzdaki kadın ve erkek arasındaki adil olmayan rol dağılımından kaynaklanmaktadır. Kadın iş dünyasında çoğunlukla dezavantajlıdır. **TÜİK' in 6 Mart 2019 'da açıkladığı Hane Halkı İşgücü Verilerine göre 2017 yılında erkeklerin istihdam oranı %65,6 iken, kadınların istihdam oranı %28,9'dur. Yani ülkemizde kadınların iş hayatına katılım oranı erkeklerin yarısından bile azdır. Çalışan kadın için de kreş vb sorunlar hala tam olarak çözülebilmiş değildir.**

Nafaka ödemelerinde süre sınırlandırılması kararı alınırken her somut olayın şartları ayrı ayrı değerlendirmeye tabi tutulmalıdır. Evlilikler, şartları bakımından incelenmeli; her evliliğin süresine, müşterek çocuk bulunup bulunmamasına, tarafların yaşlarına, boşanmada kusur oranına ve tarafların sosyal ekonomik durumlarına göre belirleme yapılarak nafaka ödeme süresinin tespitinin yapılması amaçlanmaktadır. Mevcut yasal düzenlemeye göre yoksulluk nafakası süresiz olarak takdir edilmektedir. Bununla birlikte kanun, nafakanın süreli olarak düzenlenme ihtimalini de yok saymamaktadır.

Medeni Kanununun 176.maddesinde belirtildiği gibi nafaka alacaklısı öldüğünde veya evlendiğinde nafaka kendiliğinden ortadan kalkmaktadır. Ayrıca eşlerden biri fiilen biriyle evli gibi yaşadığında, yoksulluk durumu ortadan kalktığında (miras kaldığında, kadın çalışmaya başladığında, kadına herhangi bir gelir bağlandığında), haysiyetsiz hayat sürdüğünde mahkeme kararıyla kaldırılabilir. Ayrıca mali durumun değişmesi durumunda ödenen nafakanın azaltılabilmesi ve kaldırılabilmesi de şu anki yasal düzenlemeyle mümkündür.

Şunu da belirtmek gerekir ki mevcut düzenlemede **kadınlar lehine hükmedilen nafaka meblağları sanıların aksine oldukça düşük olup, ortalama 350 – 500 lira arasında değişmektedir.**Buna rağmen nafaka alacaklısı çoğu kadın, nafakalarını alamamaktadır.Ödenmeyen nafakalar için icra yoluna başvurmak durumunda kalmaktadırlar. Ki bunun maliyeti de kimi zaman nafaka miktarına denk gelmektedir.

Süre sınırlamaları ile ilgili tartışmalarda yeni mağduriyetlere yol açılmaması için şu hususlar da göz önünde bulundurulmalıdır:

Yaşanan mağduriyetler mevcut yasal düzenlemeden değil uygulamadan kaynaklanmaktadır. **Yargının takdir hakkını hakkaniyete uygun kullanarak oluşan mağduriyetleri önlemesi mümkündür.** Kamuoyunda yaratılmaya çalışılan algının aksine şu anki yasal düzenlemede nafaka süresiz değildir. Kaldırılma, değiştirilme, azaltılma şartları mevcut yasayla düzenlenmiştir.

Kadının cinsiyet ayrımcılığından kaynaklanan dezavantajlı konumu düzeltilmeden ve sosyal devlet gerekleri yerine getirilmeden mevcut yasal düzenlemede değişikliğine gidilmesi kadının mağduriyetini artıracaktır.

Açıklanan işgücü oranlarına ve çocuklu kadınların çalışma imkanlarına bakıldığında dezavantajlı ve yoksul durumda olduğu muhakkak olan kadının uğrayacağı mağduriyeti yok saymamak gerekir. Öncelikle kadını yoksullukla mücadelede yalnız bırakmamak buna ilişkin yaygın ve etkin düzenlemeler yapmak gerekir.

Yoksulluk nafakasının süreli hale getirilmesi kadına yönelik ekonomik şiddet haline gelmeden halledilmeli, durumun gereklerine ve hayatın olağan akışı ve gerçeklerine uygun çözümler üretilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Nafaka, Kadın Yoksulluğu, Yoksulluk, Yoksulluk Nafakası, Nafaka Süresi.

AHLAK VE SİYASETİN BÜTÜNLÜKLÜ ZEMİNİ OLARAK BENLİK KAVRAMINDAN HAREKETLE MUHAMMED İKBAL'İN İSLAM DÜNYASINA BAKIŞI

Gülfem AKYILDIZ

ÖZET

Benlik kavramı her zaman insanların dikkatini çekmiştir. “Ben” deyince neyi anlıyorum ? “Ben”i diğer şeylerden ayıran şey nedir ? gibi sorular aklımıza gelir. İslam Düşüncesinde ise Benlik Felsefesi denildiğinde aklımıza ilk gelen mütefekkir Muhammed İktbal'dir. Muhammed İktbal felsefesini benlik üzerine inşa etmiştir. Ben'i akıl sahibi öznenin kendisini başkalarından ayırmasına ve kendisini öne sürmesine yarayan güç olarak açıklamaktadır. Bilinç, özne sözcükleriyle eş anlamlı olarak kullanılan, zihin, bellek, bilen ego, olarak da bilinen ve değişiminde varlığını koruyan birliktir. Bir bireyin psikolojik özelliklerini betimlemeye yarayan temel değişkendir. Bu nedenle benlikler kişiden kişiye değişiklik göstermektedir. Buna göre tüm zihinsel faaliyetlerin gerisinde yatan neden olan ve varoluşu doğrudan doğruya içe bakış yoluyla bilinmeyen, fakat içe bakışın içeriğinden çıkararak, elle tutulamaz, gözle görülemez, değişmez varlığa ya da tıne saf ben adını verir. Buna karşın içe bakış yoluyla algılanan ve bir kişiyi niteliksel olarak başka bir kişiden ayıran ya da kendi kişisel karakterini veren ben'e deneysel ya da empirik ben denilmiştir. Bilincimizin birliği tarafından önceden varsayılan özneye de transandantal deneyüstü ben denilmiştir.

İktbal, benliği inkar eden kişilerin İslam düşüncesine yavaş yavaş girerek onu değiştirdiğini söylemiştir. Doğu ve Müslüman milletlerinin çöküşüne sebep olan korku ve ümitsizlik duygusuna İktbal'e göre bu inkarda ortaya çıkmıştır. İktbal'in amacı kişinin özgüven kazanmasıdır. Sürekli değişen evrende var olan, özgür olan ve fiillerinden sorumlu olan bir ben olmak istiyorsak benliğimizin farkına varmamız gerekir. Her toplumda kendi kültürünü anlama ve yaşama kapasitesi vardır. Eğer bu gerçekleşmezse taklide düşülür. İktbal taklit anlayışını eleştirmiş, başkalarının düşünceleriyle sefil bir şekilde yaşama söz konusu ve taklidin dilencilik olduğunu söylemiştir. Ben felsefesinde fiil olma, insanın aktif olarak kendini kendini ortaya koyması, kişiliğini bütünüyle geliştirmek ve kendini gerçekleştirmekle mümkündür. İktbal, insanın her türlü tecrübeden yararlanmasını kendisini yalnızlığa bırakmasını ister. Hayatın gerçek zevkine dışarıdan seyrederek değil; bizzat içinde yaşayarak tecrübe etmesini ister. İnsanın, aşk, mutluluk, iyilik gibi tecrübeleri yaşamasının yanında; acı, ızdırıp ve kötülükleri de yaşamasını değerli bulur. İktbal'e göre modern çağın en önemli meselesi insanın benliğiyle Tanrı arasındaki doğal bağı gerçekleştirememesidir. Modern dünya toplumunun benliğini korumaya ihtiyacı vardır. Küreselleşen dünyamızda makinelere bağlı kalan insan benliği sömürülmekte ve bilinçli bir şekilde bilinçsizleştirilmektedir. Bu bilinçsizleştirilme durumundan kurtulma yolu da ahlaktır. Ahlakın benlik ile ilişkisine ya da daha doğru bir ifade ile ahlak anlayışında benliğin rolü meselesini kavrayabilmek için İktbal'in ahlak anlayışını bilmek gerekir. İman ahlakın temelidir. Ahlak alanına giriş iman ile olur. İktbal'e göre bütün benlik ilahi emirlere teslim olmaktır. Benliğini Mutlak Ben'e bağlamaktır. Bu bağlanma sayesinde mutlak özgürlüğe ulaşmaktır. Mutlak hakikate doğrudan temas kurmasıdır ve bu şekilde bir kişilik kazanmasıdır. Bu kişilik ise ahlakın kurallarıyla bilincin derinliklerinde, duyarlılık kazanır. Bu durum insanın kendisidir. Yokluktan var olmaya geçiştir. Var olmaya geçmek için insanların birbirlerine kenetlenmesi gerekir. Kendi varlığını anlamlandırma da bir ben'e ulaşan birey bir arada yaşama bilincine sahip olur. İktbal, bir insanın vatan ve millete karşı sevgisinin doğal olduğunu ancak ideolojik anlamdaki milliyetçiliğin İslam'a aykırı olduğunu söyler. Benliğini gerçekleştiren birey hakiki demokrasi sisteminde hür iradesi ile yönetici seçebildiği gibi yöneticileri eleştirme hakkına da sahiptir. Dolayısıyla siyaset anlayışından herkes eşit haklara sahiptir. Birey ve toplumun yegane gayesi özellikle İslam toplumunun refah içinde yaşamasıdır. Toplum için en elzem unsur milli yaşama şuurudur. Nasıl her birey yaşamını devam ettirmek ister ise toplumda kendini devam ettirmek ister. İdeal toplumun ve düzenin oluşabilmesi için devlet olması şarttır. Devletin sağlıklı bir şekilde kendini devam ettirebilmesi için de insanın kendini yani benliğini, kabiliyetini bilmesi önemlidir. Üzerinde durmamız gereken diğer bir önemli unsur ise devleti yöneten kişidir. Donanımlı liderlerin varlığı bir toplumun devamı için önemlidir. İktbal'in siyaset anlayışında birey kendini yöneteceği kişiyi seçme hakkına sahiptir. Önemli olan bireyin bu seçme hakkını kullanırken kendini gerçekleştirmiş olmasıdır. Bu çalışma ben'in mahiyetini ortaya koyarak insanın ben tecrübesinden hareketle Muhammed İktbal'in benlik felsefesinin ahlaki ve siyasi yorumunu ortaya koymayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Muhammed İktbal, Ahlak, Siyaset, Benlik, Toplum.

ELDEN TAKSİTLİ SATIŞ SİSTEMİNDE İŞGÖREN ÇALIŞMA ŞARTLARININ ÖRGÜTSEL BAĞLILIKLAR ÜZERİNE ETKİSİ

Cemre YILDIZ

Ahmet Melih EYİTMİŞ

ÖZET

Çağdaş yönetim anlayışında çalışanlarının kurumlara bağlılığı, hizmet pazarında önemli bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Ürün ve hizmetler rekabet ortamında başarı için tek başına yeterli olmayacaktır. Örgütsel bağlılığı yüksek bireyler sayesinde işletmeler varlıklarını daha uzun yıllar sürdürebileceklerinin farkına varmışlardır. Başarılı organizasyonların bel kemiği örgütsel bağlılığı verimi ve performansı yüksek çalışanlardır. Günümüz işletmelerinde hizmet kalitesi iyileştirme çalışmalarının önemi gün geçtikçe artmaktadır. İşletmelerin uzun süre varlıklarını koruyabilme ve var olan piyasada rekabetçi konumlarını sürdürebilmesi için işgörenlerin çalışma şartlarını iyileştirmeleri gerekmektedir. İşletmelerde algılanan hizmet kalitesini etkileyen örgüt psikolojisi boyutları değişkenlerine (iş tatmini, performans, bağlılık, iş stresi, ücret, iş doyumu) oldukça önem vermeye başlamışlardır. Günümüz işletmelerinde müşteri istekleri ve ihtiyaçlarını karşılamak pazarda sürekli kalmak için yeni stratejiler geliştirilmektedir. Bu çalışma farklı stratejilerle oluşturulan ve toplumun belli bir kesimine hitap eden elden pazarlama konseptindeki çalışanlar üzerinde uygulanması uygun görülmüştür. Bu sistem ülkemizde son zamanlarda yaygınlaşmaktadır. Elden taksitli satış sistemi müşterilere ödeme ve taksit seçenekleri konusunda, kredi kartsız ve peşinatsız taksitli ödeme yöntemini sunarak ev ya da kişisel anlamda ihtiyaç duyulan ürün ve hizmetleri pazarlama stratejisidir. Bu çalışmada kavramsal çerçeve bölümünde öncelikle temel kuramların tanımları, geçmişleri, daha önce literatürde yapılan çalışmalar hakkında kısaca bilgi verilmiştir. Çalışmaya, araştırmanın amacı kapsamı ve yöntemi, bulgular, sonuç ve öneriler bölümleri ile devam edilmiştir. Araştırma; Gaziantep ve Kahramanmaraş illerinde elden taksitli satış firmalarında çalışanlar üzerinde kesitsel bir anket çalışması olarak yapılmıştır. Anket çalışması için oluşturulan ölçekler farklı çalışmalarda geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiş önermelerden oluşturulmuştur. Hedef kitleden anketler elektronik iletişim araçlarıyla oluşturulan formlar yardımıyla toplanmıştır. Araştırmaya dahil edilen iki şubede çalışan (200) kişinin iletişim adreslerine oluşturulan formun linki yollanmış ve 57 kişi geri dönüş gerçekleştirilmiş 53 kişinin araştırmaya dahil edilmesi uygun görülmüştür. Parametrik bir analiz yapmanın temel varsayımlarından birisi sağlanmıştır. Araştırmalarda 7'li likert ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS programında korelasyon, t-testi, ANOVA ve regresyon analizleri yardımıyla hipotezler test edilmiştir. Örgütsel bağlılık, iş doyumu, iş güvencesi, iş stresi, performans değerlendirme kavramsal çerçeveleri ele alıp birbirleriyle olan ilişkisi incelenmiştir. Eğitim, yaş, Meslekte çalışma yılı ve işyerinde çalışma yılları açısından çalışma şartlarını değerlendirme de gruplar arasında bir farklılığa ulaşılamamıştır. Tüm değerlendirmelerde işten ayrılma ifadeleri en düşük skoru elde etmiştir. Buda çalışanların işyerinden ayrılma düşüncelerinin düşük düzeyde olduğunu göstermektedir. Elden taksitli satış sisteminde işgören çalışma şartlarının örgütsel bağlılık üzerinde pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Elden Pazarlama, Taksitli Satış, Örgütsel Bağlılık, İş ve Ücret Tatmini, Performans Değerlendirme.

ÖZET

Endüstri devrimiyle birlikte sanayileşen toplumlarda insanlar güç kazanmış ve bu güç insanları önceki dönemlerden de fazla insan merkezli düşünmeye teşvik etmiştir. “Antroposen,” diğer bir deyişle, insan çağında teknoloji ve sanayi alanlarında ilerlemeler devam etse de insan merkezli düşünce insanın doğaya verdiği zararı arka plana atmıştır. Böylelikle, sanayileşmenin sağladığı refah ile nüfus artışı tetiklenmiş ve hem insan-doğa ilişkilerine hem de insan-hayvan ilişkilerine göz ardı edilemeyecek seviyede zarar vermiştir. Bu zararların boyutları yirmi birinci yüzyılda geri döndürülemeyecek safhaya gelmiştir. Her ne kadar endüstri ve sanayi alanında yapılan çalışmalar iklime, hayvanlara ve habitatlara hayati derecede zarar veriyor olsa da İnsanın kendine ve çevreye verdiği zarar fark edildiğinde bu durumu engellemek adına çalışmalar da yapılmaya başlanmıştır. Bu zararları engellemek adına, okyanus ve denizlerdeki plastik yığını ve doğada çözünmesi güç olan diğer atıkları temizlemek gibi çevresel çalışmalar da yapılmaktadır. Bunların yanı sıra çevreye verilen zararı önlemek ve insanları bilinçlendirmek adına teknoloji alanında da çalışmalar yapılmaya başlanmış ve web tabanlı içerikler ile karbon ayak izi gibi etkilerin hesaplanabileceği uygulamalar üretilmeye başlanmıştır. Ancak bu çabaların yaygınlaşmasına rağmen, insanların hayvanlara ve doğaya verdiği zarar yeterli düzeyde azalmamaktadır. Bunların sonucunda küresel ısınma, yok olan ve yok olmak üzere olan türler, çarpık kentleşme ve bozulan insan-hayvan ilişkilerinden doğan sağlık problemleri dikkat çekmektedir. Bu zararın boyutları, dünyanın merkezine konulan insanı, insanın yaşam şartlarını ve sağlığını da apaçık bir şekilde tehdit etmeye başlamıştır. Canlılığına yönelik bu tehditlerin bir türünü “hayvan bazlı salgın hastalıklar” olarak değerlendirmek mümkündür. İçinde bulunduğumuz ve insanların sosyal bir varlık olmasına rağmen sağlıklarını korumak adına evde kalmasına neden olan Covid-19 salgını, insan hayvan ilişkilerindeki bozulmaların artan insan nüfusuyla birlikte insanın kendisinin de bir parçası olduğu doğaya ne denli büyük zararlar verdiğinin somut bir örneğidir. Nüfus, bilinçsiz yerleşmeler, çevreci olmayan endüstriyel çalışmalar arttıkça ya da durdurulmadıkça hem iklim krizlerinin önlenmesi hem de ekolojik sisteme verilen zararlar insan-hayvan ilişkilerindeki bozulmalara yakın gelecekte daha da önemli boyutlarda tehdit olacaktır. Bu doğrultuda, bu sunumda son 50 yıl baz alınarak insan-hayvan ilişkilerindeki bozulmalar ve bu bozulmaların insan sağlığına etkileri; şehirleşme, nüfus artışı, iklim krizleri ve ekolojiye verilen zararlar olarak dört temel başlıkta incelenecektir. Bu dört temel başlık altında insan-hayvan ilişkilerinde gözlemlenen sorunların kökenleri, zararları ve çözüm önerileri beşerî bilimlerin bakış açısıyla tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: İnsan-Hayvan İlişkisi, Şehirleşme, Nüfus, İklim Krizi, Ekoloji.

‘SÜRE’ ve ‘KUSUR’ TARTIŞMALARI BAĞLAMINDA TÜRK HUKUKUNDA YOKSULLUK NAFAKASI

Kevser Nur ÜYÜMEZ

ÖZET

Yoksulluk nafakası, boşanma ile sonlanan evliliğin mali sonuçlarındandır. Evlilik sonrası dayanışma ilkesinin bir uzantısı niteliğinde olan yoksulluk nafakası, boşanmayla yoksulluğa düşecek eşi korumayı amaçlamakta; sosyal ve ahlaki gerekçelere dayanmaktadır.

Mehaz kanunun aksine, nafaka belirlenirken dikkat edilmesi gereken kriterlerin bentler halinde yasada yer almaması, takdir yetkisi olarak kabul edilebilirse de yetkinin kullanılmasına ilişkin bir düzenleme olmaması sebebiyle, mutlak koruyucu bir anlayışla karar verildiği hallerde farklı sorun alanları karşımıza çıkmaktadır.

Bunların başında şüphesiz nafakanın süresi konusu gelmektedir. Tarafların belirli süreyle sınırlı şekilde nafaka talep etmeleri mümkündür. Ancak süresiz olarak talep edildiğinde, hâkimin vereceği karar öğretide tartışmalıdır. Yargıtay uygulamaları ise süresiz olarak hükmedilmesi gerektiğini göstermektedir. Ancak bu durum nafaka alacaklısı ve borçlusu, çoğu yönüyle de içtimai açıdan ekonomik ve sosyal problemlere sebep olmaktadır.

Diğer bir sorun alanı ise az kusurlu ya da kusursuz eşe tanınan nafaka hakkının, eşlerin eşit kusuru halinde de nafakaya imkân vermesidir. Eşit kusurun varlığında, birbirine eşit ya da yakın mali güce sahip eşlerden biri lehine süresiz olarak yoksulluk nafakasına hükmedilmesi nafaka kurumunun amacına ve vicdani dayanağa uygun düşmediği gibi hakkaniyet ilkesine de aykırılık teşkil etmektedir.

Nafakaya ilişkin verilen hükümlerin adil sonuçlar doğurmadığı aksine ikincil mağduriyetlere sebep olduğu pek çok insan tarafından çeşitli sosyal mecralarda dile getirilmiştir. Gerek Adalet Bakanı tarafından yapılan açıklama, gerekse Cumhurbaşkanlığınca açıklanan 100 günlük icraat programı yoksulluk nafakasına ilişkin yeni bir değişiklik yapılacağına işaret etmektedir.

Bu çalışmada 175. Maddede düzenlenen yoksulluk nafakası, 3444 sayılı kanun değişikliği öncesi durumla karşılaştırmalı olarak değerlendirilecek; güncel toplumsal talepler, yoksulluk nafakasının amacı ve hakkaniyet ilkeleri doğrultusunda bir değişiklik önerisi sunulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Nafaka, Kadın Yoksulluğu, Yoksulluk, Yoksulluk Nafakası, Nafaka Süresi.

SLAVOJ ŽIŽEK’TE PRAGMATİK ÇELİŞKİLERİN ETİK BİR GÖSTERGESİ OLARAK STARBUCKS ÖRNEĞİ

Havva ÜNLÜ

ÖZET

Slavoj Žižek, etiği kişinin kendi tutarlılığına ve kendi arzusuna bağlılığı olarak tanımlamayı tercih etmektedir. Etik, Žižek’te “naif” kelimesiyle anlatılmaktadır. Bu naifliğin düşümselliği dışlamadığı ve kişi yapması gereken şeyi iyi olduğu için değil, yapılması gerektiği için yapmaktadır düşüncesi görülmektedir. Bu bağlamda felsefe ve yaşamın temel dinamiklerine yamuk bakmayı tavsiye eden Žižek’in etik ve politik tartışmalarına Starbucks örneği ile değinmektedir. Žižek, Starbucks kahvesinin bir ideolojiyi temsil ederek tüketimin metalaştırılmasına vurgu yapmaktadır. Sosyal yaşamda pragmatik çelişiklere maruz kalan ve bunu fark etmiş olsa dahi eylemsel olarak değişemeyen bir öznenin varlığından söz etmektedir. Bu çerçevede öznenin gerçeği algılama ve anlamsal olarak tanımlama çabasını duraksatan unsurlar arasında günümüz ideoloji tanımlarına dikkat çekilmektedir. Etik-politik açıdan özne, kendisine sunulan nesnelere karşısında ne yapacağına karar vermekte zorlanmaktadır. Böylece özne parçalanmışlık ve bölünmüşlük tanımı ile küresel pazarların bir ürünü haline almaktadır. Gelişimi hızlı olan seküler değişimler bireyi kendi gerçekliğinden uzaklaştırmaktadır ve böylelikle özne zıt kutuplar arasında çelişikler yaşamaktadır. Görülen pek çok şeyin aslında gördüğümüzden çok daha farklı olduğu vurgusunu dile getiren Žižek, tüketim kararlarımız üzerinden öznenin kendini anlamaya ve var etmeye çalışma çabasının sonsuz bir döngü oluşundan bahsetmektedir. Bu unsurların çoğunu özne hayatının daha anlamlı olması adına yapmaktadır. Özneye sunulan metalar gerçekten onu kendi gerçekliğinden uzaklaştırmakta mıdır yoksa gerçek olanın farklı bir yansıması mıdır? Bir metanın bedeline dahil edilen vicdan kavramı, yardım, çevre etiği ve organik bir tüketici olmak unsurları özne için bir ideoloji satın aldığı anlamlarına mı gelmektedir yoksa öznenin etik bir yanılması mı ifade etmektedir. Öznenin daha fazlasını tüketmesi gerçeği üzerine kurulan ve medya unsurları aracılığıyla bildirilen metaların özneye sunulmaları medyatik bir şiddet görüntülerinin başka bir yansıması olabilmektedir.

Politik tutumların pragmatik çelişiklerle özneye yansıması ve bunun sonucunda etik eylemlerin tanımlanmasında çeşitli zorunluluklar ortaya çıkmaktadır. Bu zorunluluklara doğrudan sebep olan unsurlar arasında radikal belirsizlikler, küresel güçlerin mücadelesi, toplumdaki değişimler, dijital yaşamlar yer almamakta; temel alınacak doğa, ilke veya geleneğin var olmayışı yani tözsel zeminin kaybolması ve öznel bir dünyanın baskın gelmesi yer almaktadır. Dolayısıyla Žižek’in vurguladığı nokta gerçeğin ne olduğunu sorgularken kullandığı kavramlar ve perspektifler içinde zorunluluklar, yanılımlar, sonsuz yinlemelerin etik-politik olan üzerindeki etkisinin gösterilmesi üzerine kurulmuştur. Sonuç olarak Žižek, insana popüler kültür tarafından sunulmakta olan sonsuz özgürlük, keyif, arzu ve hazzın sonucunda öznenin kendisini soyut buyruklar içerisinde yinelenen eylemler yaparken bulduğunu dile getirmektedir.

Anahtar Kelimeler: Etik, İdeoloji, Özne, Gerçeklik, Popüler Kültür.

İNSANCIL HUKUK VE SİVİLLERİN KORUNMASI

Tuğçe Zişan SÖYLEMEZ
Mustafa Balkan DEMİRDAL

ÖZET

Savaşın her ne kadar ne zaman başladığına dair mutlak bir bilgi bulunmasa da Nubian'da yaşanan ölümler, savaş tarihinin başlangıcı sayılmaktadır. Tarih boyunca savaşın sözlük anlamının tam olarak ne olduğu üzerinde durulmuş ve bu konuda pek çok görüş bildirilmiştir. Savaşın mutlak bir tanımı yapılamamakla beraber, kimileri savaşı insanın doğasından gelme olduğunu savunmuş, kimileri ise savaşın kolektif bir şiddet olduğunu söylemiştir. Yakın dönem teorisyenlerine göre ise savaş devletlerarasında meydana gelen bir durum olarak kabul edilmiştir. Savaşın amacı, barış yolu izlenerek elde edilemeyen isteklerin, karşı tarafa zor kullanarak elde edilmesidir. Bu şekilde etkisiz hale getirmeyi, hatta ve hatta gerekiyorsa onu öldürmeyi hak görür. Bu noktada insan hakları olarak adlandırılan haklar karşımıza çıkmaktadır. Bu haklar herkes için ortak olan mutlak haklardır ve dokunulması yasaktır. Bunların korunması için uluslararası düzeyde İnsan Hakları Evrensel Beyannameşi gibi sözleşmeler imzalanmış ve bunlar tüm dünyada kabul edilmiştir. Ancak bu haklara savaş zamanlarında müdahale edilebilmesinin meşru sayılması "insancıl hukuk" kavramının ortaya çıkmasının temelini oluşturmuştur. Bu hukuk dalı, insanların öldürülmesini yasaklamaz. Onların en az düzeyde acı çekmesini ve karşılaşmaları gereken muameleleri hedefler. Bu hukuk kuralları sadece silahlı çatışma durumunun varlığında uygulanmaktadır.

İnsancıl hukuk M.Ö. 2000'li yıllarda Hammurabi'nin koyduğu kurallara kadar götürülebilse de kavramın ilk ortaya çıkış tarihi olarak 1859 yılında gerçekleşen Salferino Savaşı'nı ele alabiliriz. Bu savaşta yaralıların ve ölümlerin gördükleri muameleler göz önüne alınarak Uluslararası Kızılhaç Komitesi kurulmuştur. Komitenin kurulmasındaki amaç, bundan sonra gerçekleşecek silahlı çatışma durumunda, insanların aynı şeyleri yaşamamasıdır. Bu derneği insancıl yardımlarda bulunmak maksadı ile açmışlardır. Bugünkü adı ile "Uluslararası Kızılhaç Örgütü" olan "Uluslararası Yaralıları Tedavi Etme Komitesi"nin çabaları ile 1864 yılında, "Savaşta Orduların Yaralılarının İyileştirilmesi Cenevre Sözleşmesi" imzalanmış ve insancıl hukuk kavramı ilk kez burada düzenlenmiştir. Sözleşmeyi insancıl hukuk bağlamında değerlendirecek olursak, en önemli maddesinin altıncı madde olduğunu görürüz. Bu madde yaralının milleti ne olursa olsun toplanması ve tedavi edilmesi üzerinedir. Bu sözleşme zamanla türlü değişimlere uğramış ve arkasından gelen bir dizi yeni anlaşmalar imzalanmıştır. Ancak her ne kadar çok sayıda anlaşma imzalanmış olsa da yaşanan olaylardan yola çıkarak, bunların yetersiz kaldığı karşımıza çıkmaktadır.

Bu çalışmada önce insancıl hukuk tarihçesinden başlayarak bu zamana kadar nasıl bir ilerleyiş gösterdiği, amacını ne olduğu ve mevcut bulunan insancıl hukuk kurallarına rağmen silahlı çatışmalar zamanında insanların hangi haklarının zedelendiği, sivillerin korunması adına alınan kararlar üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Anahtar sözcükler: Silahlı Çatışmalar, Savaş, İnsancıl Hukuk, Kızılhaç Komitesi, Cenevre Sözleşmesi

ALAN (KARAÇAY-BALKAR) ATASÖZLERİNDE «ER, ERKİŞİ VE AT»

Suleimen KOCHKAROV

ÖZET

Dil, sonsuz bir iletişim aracıdır. İnsan ve insan dışında kalan bütün canlıların, kendine özgü bir haberleşme ve etkileşim kurma aracı vardır. Bunlar içerisinde, insana ait olan dil, son derece karmaşık ve kompleks yapıdadır. Dilin en önemli işlevlerinden biri, geçmiş ve gelecek arasında bağ kurmasıdır. Zaman içinde gelişen, biriken dil, kendisine özgü kurallar ve bazı özdeyişler, deyimler, atasözleri oluşturur. Bunun sebebi ise, zaman içinde gelişip biriken kültürün ve tecrübenin yansımalarıdır. Çalışmamızın konusu olan atasözleri bütün dillerde yaşadığı topluma özgü olarak şekillenir. Bilindiği üzere atasözleri, çok uzun yıllar içinde oluşmuş ve kalıplaşmış ifadelerdir. Atasözleri, yapı itibarıyla oluştuğu toplumun kültürünü, sosyal hayatını, inançlarını, gelenek ve göreneklerini çok iyi bir şekilde yansıtan özlü sözlerdir. Alan (Karaçay-Balkar) Türkleri, yaşadığı coğrafya itibarıyla ve konumundan dolayı, tarih içerisinde sürekli savaşların yaşandığı bir geçiş noktasında bulunmaktadır. Günümüzde Rusya Federasyonu'nun Kuzey Kafkasya bölgesinde yer alan Karaçay-Çerkes Cumhuriyeti ve Kabardino-Balkar Cumhuriyeti sınırları içinde yaşamaktadırlar. Kafkasya'nın Orta Kafkaslar olarak adlandırılan merkezi bölümünde, Avrupa'nın ve Rusya Federasyonu'nun en yüksek dağı olan Elbruz Dağı ve çevresindeki yüksek dağlık arazide hayatlarını sürdürmekte olan Alan (Karaçay-Balkar) Türklerinin etnik kökenleri, göçebe-hayvancı İskitlere ve Kimmerlere kadar dayandırılmaktadır. Karaçay-Balkar Türklerinin kendini adlandırma adı Alan/Alanla «Alan/Alanlar» olsa da, Rusya'da etnik adı ile değil, Elbruz Dağı'nın batısında Karaçay ve doğusunda Balkarya olarak en önemli iki coğrafya adı ile birleştirilmiş ve Karaçay-Balkarlar olarak kaydedilmiştir. Alan Türkleri (Göktürkçe: Ar/Az «Arkişi/Azkişi»; Çince: Alan/A-Lan/Yancai; Antik Yunanca: Ἀλανοί; Latince: Alani/Halani...), İskit-Sarmat veya Sarmat-Hun kökenli göçebe Türk halkıdır. Alan dili, Alan adı yazılı kaynaklarda ilk defa MS 1. yüzyılda ortaya çıkar ve Çin kaynaklarına göre Alanlar dokuz Tiele-Türk boylarından biridir. Alanlar (Arlar/Azlar veya Arkişiler/Azkişiler) eski Türk yazıtlarında bir Türk boyu olarak Kırgızların yanında çok kez belirtilmiştir. Kaşgarlı Mahmut «Az keshe» yani «Azkişi» adlı ve şüphesiz Türk olan bir kavim hakkında bahseder. Tarihçi El-Birûni'ye göre Alanların dili Harzemşahların ve Peçenek-Kumanların dillerine benzer. Bunlardan yola çıkarak, atasözlerine yansıyan er'lerin veya erkişi'lerin yani erkeklerin ve savaş için en önemli öge olan at'ın atasözlerine nasıl yansıdığını ve erkekler ile at'ın üstlendiği değer yargıları işlenecektir. Çalışmamızda ilkin dil ve dilin tanımı, atasözleri ve atasözlerinin yapıları, daha sonra ise Alan (Karaçay-Balkar) Türklerinin er veya erkişi (erkek) ve at hakkındaki atasözleri tahlil edilip incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Dil, Alan Türkleri, Alan Türkçesi, Karaçay-Balkar Türkleri, Karaçay-Balkar Türkçesi, Karaçay-Balkar Türkçesinde Atasözleri, Atasözleri, Erkişi ve At.

ÖZET

Efsane, çok eski bir geçmişe dayanan mitik dönemlerden, tarihi serüvenden, kültürden ve olmazsa olmazı inanç temelli izler taşıyan anonim bir anlatma türüdür. Köken itibariyle Farsça “efsane”, “fesane, efsan, fesane” şekillerinde de görülmekte olan ve hikâye etme, sergüzeşt manasına gelmektedir. Asılsız, boş mesel anlamına da gelen efsane, şifahi/sözlü geleneğin en eski türlerinden birisidir. Şifahi halk edebiyatında ise efsane, doğa olaylarından, tarihi, dini şahsiyetlerden, geçmişe dayanan, tarihten ilham alan insanoğlunun medeniyet namına ilk keşiflerinden bahseden ve insanların olay karşısında ki fantezilerini dile getiren hikâyeler olarak tanımlanmaktadır.

Türk dünyası efsaneleri üzerine birçok çalışma yapılmıştır. Köklü bir geçmişe sahip olan Türk dünyası son derece zengin bir efsane geleneğine sahiptir. Bu geleneğin en zengin olduğu sahalardan birisi de Azerbaycan’dır. Efsaneler, türü itibariyle tarihi, dini, mitolojik, toponomik vb. çeşitli adlandırmalarla; içeriğinde şekil değiştirme, yeniden var olma, cezalandırılma, kırklar, ağaç, mağara, ok-yay, üstün kurnazlık gibi motiflerle de zengin bir konu içeriğine sahiptir.

Azerbaycan Türkleri, köklü bir geçmişine sahip efsanelerinde, tarihi olay ve keşif abideleri, bitki ve hayvanlar âlemi ile din ve inançlarıyla ilgili sayısız anlatmalara, efsanelere sahiptir. Bu efsaneler yapılan çalışmalarla halk edebiyatı araştırmacılarına sunulmuştur.

Dini efsaneler, Azerbaycan sahasında Türk kültürleriyle ilgili efsanelere İslamiyet’le beraber yeniden bir şekil almıştır. Peygamberler, evliyalar, âlimler, dini hadiselerin şahısları, varlıkları, kutsal mekânlarla ilgili çok sayıda efsanede türemiş ve Azerbaycan efsanelerine zenginlik katmıştır. Dini efsanelerin şahıs kadrosunu peygamberler, evliyalar, şeyhler ve bunlarla birlikte tarihi şahsiyetler ve rakip kadro birbirinin rakibi durumundadır. Efsaneyi oluşturan kadro üçgeninde ilahi düşünce ve bunların amaçları, iyilik- kötülük eklemi, efsaneyi ayrılmaz yapan mucizevi ve hayali motiflerle anlatılır.

Günlük yaşama dair unsurlar, efsaneler içinde tarihi, mitolojik, arkaik, hayali, mucizevi bir anlatımın içerisinde her türlü olağanüstülüklerde gerçek yaşama dair anlatımların da bulunmasıdır. Efsane geleneği içerisinde günlük yaşamla ilgili motifler, unsurlar üzerine şekillenmiştir. Efsanede anlatılan olayların her bir numunesinde, her ne kadar mucizevi öğelerle donatılmış olsa da günlük yaşamda da olayların yaşanma ihtimali her zaman vardır Azerbaycan efsanelerinde de bu durum kaçınılmaz unsurdur.

Azerbaycan efsaneleri üzerine bugüne kadar yapılan çalışmalar ışığında ele aldığımız Azerbaycan efsanelerinin içeriğinde dini ve günlük yaşama dair unsurları, efsaneyi oluşturan şahıs kadrosuyla birlikte irdeleyerek ele almak amaçlanmıştır. Araştırmayı oluşturan bu efsaneler örnek ve açıklamalarıyla beraber ortaya konulacaktır.

Anahtar Sözcükler: Türk Dünyası, Azerbaycan Efsaneleri, Dini Efsaneler, Günlük Yaşam.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDA YER ALAN FİİLLERİN KULLANIM SIKLIĞININ BELİRLENMESİ

Tuğba İŞLER

ÖZET

Günümüzde toplumlar; ekonomik, siyasi, kültürel, bilimsel nedenlerle birbirleriyle iletişim halindedirler. İletişimin temel aracı olarak kullanılan dil, toplumların birbirlerini tanımalarında ve dillerini öğrenmelerinde önemli bir unsurdur. Türkiye'nin dünyada gittikçe artan önemi ve son yıllarda yaşanan siyasi olaylar, Türkçeye olan ilgi ve gereksinimi daha da arttırmıştır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi yaygınlaştıkça, öğretimde kullanılan materyaller de önem kazanmaktadır. Eğitim Öğretim ortamlarının temel kaynağı ders kitaplarıdır. Temel dil becerileri ekseninde verilen yabancı dil eğitimi için kullanılan eğitim araçları ve materyaller sürecin mihenk taşları içinde yer almaktadır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde öğretmen ve öğrenciler açısından en çok kullanılan araçlar; ders kitapları ve yardımcı kitaplardır. Ders kitapları yabancı dil eğitimi boyunca öğrenciye de öğretmene de rehberlik ederek bir program çerçevesinde dilin aşama aşama öğretimi üstlenir. Dil öğretiminde kullanılan ders kitapları dört temel dil becerisine yer verir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde, dört temel dil becerisini destekleyen en önemli unsur dil bilgisi öğretimidir. Dil bilgisi ayrı bir öğrenme alanı olarak değerlendirmemeli okuma-dinleme-konuşma-yazma becerilerini destekleyen bir araç olarak değerlendirilmelidir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde fiillerin önemli bir yeri vardır. Fiiller yapılan işleri, oluşları ve duruşları bildiren sözcüklerdir. Fiiller olmadan tümce yapılamaz, düşünceler anlatılamaz. Sözcüklerin bir arada bir düzen içinde bulunması fiillerle sağlanmaktadır. Çalışmada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında fiillerin anlam özelliklerine göre incelenmesi ve fiillerin ne sıklıkta, hangi ünitelerde kullanıldığının tespit edilmesi amaçlanmıştır. Bu konuda yapılan çalışmalar üzerinde durularak yabancı dil olarak Türkçe öğretmek amacı ile hazırlanmış olan İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A ve Yedi İklim Türkçe A ders kitaplarında yer alan fiillerin kullanım sıklığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda setlerde yer alan fiiller tespit edilerek geçiş sıklıkları belirlenmiştir. Bu çalışma da nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. Dolayısıyla İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A ve Yedi İklim Türkçe A ders kitaplarında yer alan fiillerin tespit edilip karşılaştırılarak incelenmiştir. Bir yabancı dilin öğretilmesinde fiiller, varlık ve kavramların hareket, oluş ve durumlarını zamana ve kişiye bağlayarak anlatması bakımından önemlidir. Türkçe fiil türü sözcükler bakımından oldukça zengin bir dildir. Fiil türü sözcükler, dilin anlatım işlevini gerçekleştirme esnasında kullanılırlar ve cümlede yüklem görevini üstlenirler. Bir cümlede hangi öğelerin yer alacağına, cümlede bulunan sözcüklerin hangi durumda olacağına fiiller karar verir. Türk dilinde oldukça önemli bir yere sahip olan Fiillerin yabancılar için öğretilmesi büyük önem taşımaktadır. Dolayısıyla yabancılar için Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan fiillerin tespit edilmesi ve kullanım sıklığının belirlenmesine yönelik yapılacak bu çalışmanın öğrencilere, öğrencilere ve araştırmacılara katkı sağlayacağına inanılmaktadır. Yapılan incelemeler sonunda Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde sayfa sayısı İstanbul Yabancılar için Türkçe Öğretim setinden fazla olmasına rağmen tespit edilen fiillerin toplam sayısı İstanbul Yabancılar için Türkçe Öğretim setinden daha azdır. Yedi İklim Türkçe Öğretim Setinde ve İstanbul Yabancılar için Türkçe Öğretim setinde fiillerin öğretiminde okuma beceri alanından daha fazla yararlanılmıştır. Ancak okuma beceri alanının yanında diğer beceri alanları ve etkinlikler de kullanılarak fiillerin uygulamalı olarak öğretilmesi amaçlanmıştır. Setleri oluşturan kitapların ünitelerinde içerik incelemesinde tespit edilen fiiller ilk ünitelerden başlayarak artan oranda devam ettiği belirlenmiştir. Bu da kitap düzeyinde fiillerin öğretiminde bir planlamanın olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Fiiller, Sıklık, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A, Yedi İklim Türkçe A.

FİRMAYA ÖZGÜ DEĞİŞKENLERİNİN YARATICI MUHASEBE UYGULAMALARI ÜZERİNDE ETKİSİ: BIST 100'DE BİR ARAŞTIRMA

Sümeyye Nur EROĞLU

Bahadır UYSAL

ÖZET

İşletmeler, performansları hakkındaki bilgilerini işletme yöneticilerine, yatırımcılara ve diğer ilişkili taraflara finansal tabloları ile sunmaktadır. Finansal tablolar, hem iç hem de dış paydaşların işletmelerin mali durumu ve faaliyet performansı hakkında bilgi aldıkları belgelerdir. Bu tabloların doğruluğu ve güvenilirliği, tüm paydaşlarının doğru kararlar verebilmesi için son derece önemlidir.

Buna rağmen değişen ve gelişen rekabet piyasasında tarafların, etik ve ahlaki kurallara gereken önemi vermedikleri görülmektedir. Mevcut muhasebe uygulamaları, ölçüm yönteminin, muhasebeleştirme kriterlerinin ve bazı politika seçimlerinin mesleki değerlendirmeye bağlı olarak yapılmasına izin vermektedir. Bu seçimin uygulanması, bilginin kasıtlı olarak açıklanmaması, muhasebe kayıtlarının manipüle edilmesini içerebileceği gibi işletmenin gerçekten olduğundan daha farklı görülmesini de sağlayabilmektedir. Bu nedenle paydaşlar açısından karar verme sürecinin en önemli enstrümanı olan finansal tabloların doğruluk ve güvenilirlik önemli bir endişe konusu olmaktadır.

Bu yanlış uygulamalardan birisi de çalışma konusunu oluşturan yaratıcı muhasebe uygulamalarıdır. Yaratıcı muhasebe, genel olarak finansal performansı gizlemek için genel kabul görmüş muhasebe ilke ve standartlarındaki boşluklardan yararlanarak finansal bilgileri farklılaştırılmasıdır. Bu uygulamalar genel kabul görmüş muhasebe ilke ve standartları çerçevesinde yapıldığı için teknik olarak doğru olmakla birlikte, muhasebe politikalarının kullanılması gereken şekilden sapan muhasebe uygulamalarıdır. Yaratıcı muhasebe uygulamaları, işletmeyi olduğundan farklı göstererek karar alıcıların yanlış karar vermelerine neden olmakta ve uzun vadede büyük zararlara sebebiyet vermektedir. Daha 2000'lerin başlarında finansal piyasaların ve hisse senedi sahiplerinin milyarlarca dolar zarara uğradığı Enron Skandalı, World.Com Skandalı ve Parmalat Skandalı yaratıcı muhasebe uygulamalarının sonucu olarak değerlendirilmektedir.

Görüldüğü gibi yaratıcı muhasebe uygulamaları şirketler, yatırımcılar, yöneticiler, borç verenler, devlet gibi birçok taraf açısından olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Bu çalışmanın amacı da Borsa İstanbul'da işlem gören işletmelerin finansal tabloları incelenerek, hangi finansal oranların şirketlerin yaratıcı muhasebe uygulamaları üzerinde etkili olduğunun tespit edilmesi ve bu anlamda finansal tablo kullanıcılarının aydınlatılmasıdır.

Bu amaçla çalışmanın veri seti BIST-100'de yer alan finansal olmayan şirketler olarak belirlenmiştir. Veri eksikliği yaşanan şirketlerin çıkarılması ile 59 şirketin 2009q2-2020q2 dönemine ait finansal bilgileri analizin veri setini oluşturmuştur. Gerçekleştirilen literatür taraması sonucunda analizde kullanılacak bağımsız değişken olarak ihtiyari tahakkuklar olarak seçilmiştir. Analizdeki bağımsız değişkenler ise kaldıraç oranı, hisse başına kar, aktif karlılığı, brüt kar marjı, büyüme oranı, toplam aktiflerin doğal logaritması ve satışların doğal logaritmasıdır. Modellemeden önce birim kök incelemesi yapılmış, değişkenler yatay kesit bağımlılık içerdiğinden ikinci nesil bir birim kök testi olan Pesaran (2007) testi uygulanmıştır. Değişkenlerin durağan hale getirilmesi sonrasında korelasyon matrisi sonuçları da dikkate alınarak farklı modeller oluşturulmuş ve modeller panel veri analizi yöntemi ile tahmin edilmiştir. Sabit etkiler modeli ile rassal etkiler modeli arasındaki tercih, Hausman testine sonuçlarına göre belirlenmiş, model sonuçları otokorelasyon ve değişen varyans testlerine tabi tutulmuştur. Dirençli tahmin edicilerin kullanılması ile ulaşılan nihai model sonuçlarına göre finansal kaldıraç, büyüme oranı ve aktif karlılığı ile ihtiyari tahakkuklar arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Karlılık değişkenlerinin ve büyüme oranının en anlamlı karlılık değişkenler olduğu görülmüş, ancak toplam aktiflerin doğal logaritması ile ihtiyari tahakkuklar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaratıcı Muhasebe; Muhasebe Manipülasyonu; Kar Yönetimi; Panel Veri Analizi

KÜRESEL BİR SORUN OLARAK GÖÇ VE GÖÇÜN GÜVENLİĞİ

Kübra ARSLAN

ÖZET

Bu çalışmada küreselleşen dünyada göç ve göçün nasıl güvenli hale getirilebileceği ele alınacaktır. Çalışmanın temel sorusu göç kısıtlanmalı mıdır yoka güvenli hale mi getirilmelidir şeklindedir. Küresel olarak baktığımız zaman çevreden merkeze doğru olan göç dalgaları her geçen gün giderek artmaktadır. Küresel çapta üretilen mal ve hizmetlerin gelişmiş ülkelerde yoğunlaşması ve dünyaya adaletsiz bir şekilde dağıtılması yoksulluğu arttırmakta ve gelişmekte olan ülkeleri de olumsuz etkilemektedir. 21. yy ın önemli konularından biri hale göçün nedenleri giderek farklı boyutlar almaya devam etmektedir. Özellikle bazı bölgelerde süregelen ya da yeni yeni ortaya çıkan savaş durumlarının etkisi insan yaşamını ciddi bir şekilde tehdit eder duruma gelmiş ve göçü tetikleyen en önemli unsur olmuştur. Emek-sermaye ilişkisinin hızla değişimi, küreselleşmenin de etkisiyle insan dolaşımının artışı ülkeleri göçmen konusunda seçici olmaya zorlamakta ve kısıtlamalara gitmesine sebep olmaktadır. Bu durum göçmenlerin statüsünün sınıflandırılmasına da sebep olmuştur. Bu sınıflandırma göçmenin kimliğinin ne olacağı hakkındadır. Hareket özgürlüğü bulunan insanın bu bağlamda güvenli bir şekilde göç etmesini sağlamak yani göçmen güvenliğini sağlamak önemli başlıklar altında ele alınmaktadır. Uluslararası göçün güvenliği ve hareket özgürlüğünü de eksene alarak daha kapsayıcı göç politikası inşa etmek ve bu kapsamda çok kültürlülüğü de ele alarak; yabancı düşmanlığı, ırkçılık ve ayrımcılığa karşı koyan bir sistem oluşturmak önemli derecede yükümlülüktür. Küreselleşmeye birlikte ortaya çıkan yenedünya düzeninde artık sınırların daha geçirgen olması ötekileştirmeyi arttırmaya başlamıştır. Dünya nüfusunun yaklaşık %3'nün göçmen olarak yaşadığı küresel dünya sistemi içerisinde "biz ve öteki" olarak yürütülen politikaların sonucunda göçmenler çoğu zaman ötekileştirmeye maruz kalmaktadır. Bu bağlamda bireyleri kategorize etmek değil daha bütüncül politikalarla ele almak gerekmektedir. Demokrasi, insan hakları çerçevesinde göç ve göçmen konuları ele alınmalı güvenli göç politikaları oluşturulmalı ve bu politikalar da kapsayıcı olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Göçmen, Güvenlik, Küreselleşme, Uluslararası Göç

MALİ YERELLEŞME VE BORÇLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Safa Bahadır ÇAĞLAR
Eda BALIKÇIOĞLU

ÖZET

Dünya’da, 2.Dünya Savaşından sonra "nüfus patlaması ya da demografik devrim teorisi" diye adlandırılan hızlı bir nüfus artışı meydana gelmiştir. Artan dünya nüfusu sanayileşme süreci ile birlikte nüfusun belli bir yerde sürekli olarak artması yani kentleşme sürecini hızlandırmıştır. Bununla birlikte, 1980 sonrası olan dönem incelendiğinde, kentsel nüfus artışının genel olarak sanayi kentlerinde çok yüksek olduğu görülmektedir. Nüfusun çoğunluğu büyük kentlerde yoğunlaşmakta olduğundan düzensiz, dengesiz ve hızlı bir kentleşme süreci yaşanmakta ve ülkelerin geleceklere de kentlerde şekillenmektedir. Bugün, dünya üzerindeki ülkelerin hemen hemen birçoğunda, kentlerde yaşayan insanların sayısı, kırlarda yaşayanlara oranla artmaktadır. Söz konusu faktörlerle beraber yaygınlaşan yerelleşme, yerinden yönetim ve hizmette yerellik gibi birtakım olayların dayandığı neden ya da bu nedenlerin yol açtığı sonuçlardan dolayı belediyeleri hizmet noktasında önemli kılmıştır.

Yaşanan bu kentleşme süreci ile beraber belediyelerin, artan nüfusunun ihtiyaçlarını, üzerindeki hizmet yükünü karşılayamamak gibi beraberinde sosyal ve iktisadi birçok sorun meydana getirmiştir. Belediyelerin birçok sorunu mevcut olup bu sorunlar arasında en önemli olanı mali sorunlardır. Nüfus artışının tetiklediği büyük bir nüfusa hizmet sunmak sorunu büyükşehir belediyelerinde daha fazla hissedilmektedir. Büyükşehir Belediyeleri büyük bir nüfusa hizmet sunmak zorunda olması ve yatırım harcamalarına ağırlık vermesi gibi nedenlerle Büyükşehir Belediyeleri’nin mali sorunlarında sürekli artış meydana gelmektedir.

Yaşanan gelir gider dengesindeki problemler, borçlanma gibi mali sorunların çözümü için 6360 sayılı kanun ile büyükşehir belediyesi bütçe gelirlerinde artışa gidilmiştir. Büyükşehir Belediyesi’nin kümülatif olarak toplam gelirlerinin yıllara oranla arttığı görülse de toplam gelirler içindeki öz gelirleri ve yerel vergi gelirlerinin az olması mali anlamda Büyükşehir Belediyelerinin özerkliğini zedelemiştir. Büyükşehir Belediyeleri gün geçtikçe merkeze bağımlılığı artmakta mali özerkliği azalmaktadır.

Büyükşehir Belediyelerinin büyük oranı, harcamalarını öz gelirleri ile karşılayamamaktadır. Yerel yönetimlerin kaynaklarını verimli kullanamaması, durum ve şartlara uyum sağlayamayan mali yapısından kaynaklı olumsuzluklar meydana gelmiştir. Bu olumsuzlukları gidermede finans kaynakları olarak kendi öz gelirlerini artırmak, kaynaklarını etkin kullanmak yerine en kolay yol olan borçlanmayı tercih etmişlerdir. Bu tercih yerel yönetimlerin borç stoklarını daha da artırmıştır. Belediyeler öz gelirlerini nasıl artıracaklarını düşünmek yerine borçlanmaya teşvik edilmektedir. Bu şekilde belediyelerin hesapsız bir şekilde borçlarını artırmalarına ve merkezi idareden böyle bir beklentiye girmelerine sebep olmuştur. Mali anlamda oluşan bu bağımlılık, belediyelerin merkezi idare kararlarını uygulamak zorunda kalmalarına ve özerkliklerini önemli ölçüde zayıflatmalarına sebep olmaktadır.

Çalışmada Büyükşehir belediyeleri için borçlanmayı en kolay finansman tercihidenden çıkarılıp kendi öz kaynaklarına yönlendirmek amacıyla özel sektörde kullanılan mali tablo rasyo analizleri uygulanarak borç ödeme gücüne göre borç verilmesi analiz edilmiştir. Bu doğrultuda Ankara Büyükşehir Belediyesi faaliyetlerini sürdürürken vadesi gelen kısa vadeli borçlarını zamanında ödeyebilme gücünü ölçmek ve belediyenin finansman kaynakları arasındaki ilişkiyi bulmak ve özellikle varlıklara yapılan yatırımlara uyumlu finansman kaynaklarının kullanılmasını ve finansal riski en uygun düzeyde tutulmasını ölçmek amacıyla Ankara Büyükşehir Belediyesi’nin 2015-2018 dönemlerine ait son 4 yıllık bilançoları ve mali tabloları incelenmektedir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi’nin mali tablolarına bakılıp borç ödeme gücünü değerlendirmemizde bize cari oran, asit-test oranı ve nakit oran yardımcı olacaktır. Cari ve nakit radyoların oranının ideal oranların altında olduğu, asit test oranının ise sınırda kaldığı görülmüştür. Bu durum bize kısa vadeli borçları ödeme gücünün zayıflığı ve bu borçların sürekli artması mali sürdürülebilirliğinin zayıflamasına, yaşanacak borç krizleri sonucunda zorlanacağına işaret eden bir durumdur

Çalışmanın sonucunda Ankara Büyükşehir Belediyesinin, belde halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik, fiziki altyapı, kent içi ulaşım, kültür ve sağlık hizmetlerine yönelik yapı, ticari ve küçük sanayiye yönelik bina yapımı, onarım ve söz konusu hizmetleri yapmaya yönelik makina ve

teçhizat yatırımı gibi yüksek maliyet içeren yatırımları finanse ederken varlık yetersizliğinden dolayı yabancı kaynak kullandığı gözlenmektedir.

Kısa vadeli yabancı kaynakları düzenli olarak artarken, uzun vadeli yabancı kaynaklar yıllara oranla dalgalanmalar göstermektedir. 2018 yılında kısa vadeli yabancı kaynak 4.252.959.243,64TL ve uzun vadeli yabancı kaynak 1.663.131.666,19 TL olarak gerçekleşmiştir. Uzun vadeli konsolide borçlanmalar daha çok yatırım projelerinin finansmanı, tasarruf fonlarının yatırımlara kanalize edilmesi, kaynak tahsisinde etkinlik ,dış açıkların finansmanı için yapılırken, kısa vadeli dalgalı borçlar bütçe döneminde ortaya çıkan öngörülmemiş ,olağanüstü hizmetlerin ve giderlerin finansmanında gelir idaresinin teknik yetersizliğe düşmesi, bütçe açıkların finansmanında kullanılmaktadır. Kısa vadeli borç kullanımının, uzun vadeli borç kullanımına göre 2,5 kat daha fazla kullanıldığı görülmektedir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi'nin 2017 -2018 yılları arasında hesaplar sonucu bütçenin açık verildiği görülmüştür. İlgili yıllarda kısa vadeli yabancı kaynak kullanımında önceki yıllara göre sıçrama meydana gelmiştir. Bir bütün olarak iki olaydaki artışları karşılaştırdığımızda bütçe açıklarının finansmanı olarak borçlanmaya gidildiğine işaret etmektedir. Ayrıca rasyo oran sonuçlarından sonuncusu olan finansal kaldıraç oranında ise, hesaplanan değerlerin bütün dönemler içinde istenen aralıkta olup, varlıklar üzerinde yabancı kaynakların, öz kaynaklardan daha az etkisi olması olumlu olarak görülmektedir.

Çalışmada elde edilen bulgulardan, özel sektörde kullanılan mali tablo rasyo analizlerinin kamu kuruluşlarında da uygulanması durumunda, kamu kuruluşlarının mali yapı ve bütçe sürdürülebilirlikleri konusunda politika yapımcılar, yöneticiler ve diğer bilgi kullanıcıları için objektif karar almalarına katkı sunacakları düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mali Yerelleşme, Borç Sürdürebilirliği, Rasyo Oranlar.

TÜRK KOZMOJİSİNDE MEKÂN-YÖN İLİŞKİSİ BAĞLAMINDA ÇADIR

Sena ÜNAL

ÖZET

Türklerin kozmoloji anlayışını, evrensel iki zıt ve tamamlayıcı ilke tengri (gök) ile kutsal kabul edilen yağız-yir (yer) belirlemektedir. Bu evrenselci dikatomide her iki öge de kutsal sayılıyordu. Gök katında kutsal ve iyi ruhların varlıkları, yer altında ise şer ve bela getireceği düşünülen kötü ruhların yaşadığı düşüncesi hâkimdi. Arada kalan yeryüzü kısmında insanoğlunun yaşayışı sürmekte olup gök katından gelecek olan kutsallığa sığınırken, yer altından gelecek kötülöklere karşı korunma ve ritüeller geliştirmişlerdir.

Eski Türk inancına göre gök ve yer arasında denge unsuru Temür-kazguk (Demir Kazık) ile gök ve yer birbirine ortadan bağlanarak dengenin mümkün olduğu düşünölüyordu. Yeryüzünden göğe bağlı olan bu Demir Kazık Kutupyıldızını temsil etmekteydi. Türkler göğün, orta nokta olarak merkez kabul edilen Demir Kazık'ın etrafında döndüğü inancına sahiplerdi. Bu bakımdan yeryüzünü de silindir ve kubbeli hükümdar otağına benzetmişlerdir. Kutupyıldızını Demir Kazık merkezi olarak kabul etmişler ve Kutupyıldızını gök tanrısının sarayı olarak düşünmüşlerdir.

Toplumlar, kültürünü yaşayış mekânlarına yansıtır. Bu yansıtımda kültürü oluşturan ana etkenlerin başında yaşanan coğrafya gelmektedir. Coğrafyaya uygun yapı malzemeleri, planlama, şekil verme ve pratiklik toplumların yaşadıkları mekâna yön vermesinde öncelik oluşturur. Türklerin konar-göçer hayat tarzını benimsemelerinden kaynaklı yaşayış mekânları çadırlardır. Çadırları sıradan bir sığınak olarak görmemişler aksine evreni çadırlarına sığdırmayı amaçlamışlardır. Türkler gök âlemiyle olan düşünce ve inançlarını çadıra yansıtmıştır. Çadırın kurulumunu da inandıkları dünya modeline uygun yapmışlardır. Çadırı gök kubbe, çadırın tabanını ise yeryüzü olarak görmüşlerdir. Evreni dairesel bir şekilde tasvir eden Türkler yeryüzünü yani çadırın tabanını da dairesel olarak inşa etmişlerdir. Çadırın ortasından inen kazıkla, gök ve yeri birbirine bağlayıp dengede tuttuğuna inanılan Temür-kazuk (Demir Kazık)'ı simgeselleştirmişlerdir. Yine orta noktada bulunan çadır bacasını açık bırakarak Tanrıya açılan kapı olarak simgeselleştirmişlerdir. Çadırın içinde ise doğu-batı çizgisi üzerinde bir düzenleme yapılmıştır. Kadın-erkek, küçük-büyük, aileden olan-aileden olmayan şeklinde zıt karakterlerin çadır içindeki konumu yönlerle belirlenmiştir. Yeryüzünde de çadır konumu, rengi ve diğer özellikleri bakımından içinde yaşayan insanların toplum içindeki statüsünü, dünya algısını ve hayatını yansıtır. Çadır Türk'ün sembolik dünyasıdır.

Bu çalışmada Türklerin kozmolojik evren anlayışı çerçevesinde inançlarıyla harmanlanan, yaşadıkları yeryüzünde simgesel olarak evren temsili mekânları olan çadırı mekân-yön ilişkisi bağlamında nasıl iç içe birleştirdiklerini inceleyeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Türk Mitolojisi, Kozmoloji, Yönler, Çadır.

TÜRK KAMU YÖNETİMİNDE MÜLKİ İDARE AMİRLİĞİNİN DÖNÜŞÜMÜ

Tuğba KESMECE

ÖZET

Mahallin en büyük mülki amiri ilde validir. Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile beraber önemli bir dönüşüme tabi tutulan Valilik Makamı, ilde Cumhurbaşkanının temsilcisi ve idari yürütme vasıtasıdır. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde 1980-1990 arası yıllarda Valilik ile ilgili köklü değişiklikler olmamıştır. Valilik ile ilgili asıl değişiklikler 2000'li yıllar sonrasına tekabül etmektedir. Bu yıllardan sonra gerçekleşen değişiklikler çalışmanın temel inceleme alanını oluşturmaktadır. En önemli düzenleme Kasım 2012 tarihinde kabul edilen ve 2014 yerel seçimlerinden sonra uygulamaya konulan, 6360 sayılı Kanun'dur. Bu kanun ile 30 ilde il özel idarelerinin tüzel kişiliği kaldırılmış ve böylece il özel idarelerinin üst yöneticisi olan Valilerin mali kaynak kullanma hakları dolaylı olarak sona ermiştir. Sonuç olarak kırsal kesime hizmet götürme imkânları büyük oranda azalmıştır. Aynı kanun il özel idarelerinin kaldırıldığı illerde Valiye bağlı olarak Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığı'nın kurulmasını öngörmüştür. Anılan Başkanlıkların ise kaynağını aktarmak şartıyla bakanlıklar ile diğer merkezi idare kuruluşlarının illerde yapacakları her türlü yatırım, yapım, bakım, onarım ve yardım işlerini yapacağı da hüküm altına alınmıştır. 6360 sayılı Kanun yürürlüğe girmeden önce, bahse konu 30 ilde İl Özel İdareleri ve Köylere Hizmet Götürme Birlikleri var iken ülkenin en ücra köşelerine dahi kamu hizmetleri (içme suyu, yol sorunları) Mülki Amir önderliğinde götürülebilmıştır. Bunların yerine her ilde kurulan Yatırım İzleme Koordinasyon Başkanlığı tam anlamıyla İl Özel idarelerinin yerini dolduramadığı ve kırsal alanlara hizmet götürülmesinde aksaklıklar yaşandığı tespit edilmiştir. 2001 yılında Hukuk Fakültesi (23kişi), Siyasal Bilgiler Fakültesi (53), Polis Akademisi (4kişi) mezunları dışında Vali atanmazken, 2018 yılı Nisan ayı itibarıyla Hukuk (13 kişi), Siyasal Bilgiler Fakültesi (61 kişi) dışındaki fakültelerden mezun olan 6 valinin atandığı görülmüştür. Ancak 2018 yılı Nisan ayı itibarıyla Polis Akademisi mezunlarından Vali ataması gerçekleştirilmemiştir. Öte yandan 703 sayılı KHK ile Merkez Valiliği kaldırılmıştır. Bu kadrodan alınan valilerin mülkiye başmüfettişi olarak atanması öngörülmüştür. Bu çalışmada literatür taraması yöntemi ile Mülki İdare Amirliği sisteminin geçmişteki yapısı ile son dönemde gerçekleşen değişiklikler karşılaştırılarak yapılan değişikliklerin sonucundaki mülki idare amirliğinin konumu ortaya konacaktır. Çalışmada özellikle kanun metinlerinden yararlanılarak bu metinlerin ortaya çıkardığı sonuçlar yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mülki İdare Amirliği; 6360 sayılı Kanun; İl İdare Kanunu.

GAZZÂLÎ'DE İLİMLERİN TASNİFİ

Meryem IŞIK
Şaziye KARATAŞ

ÖZET

Fetihlerle hızla genişleyen İslam Coğrafyası farklı medeniyetlerin karşılaşmasına sebep olmuş ve bunları müteakip ortaya çıkan problemler ilim çeşitliliğinin meydana gelmesine sebebiyet vermiştir. Bu çeşitlilikle birlikte Müslümanlar arasında fikrî ayrılıklar oluşmuş ve çeşitli zümreler teşekkül etmeye başlamıştır. Akıl ve vahyin, din ve felsefenin kutuplaşması, insanların zihinlerinde oluşan karışıklık İslam düşüncesinde ilimlerin tasnifi problemini ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte Yunan felsefesinin, Arapça tercüme hareketleriyle İslam Dünyası'na intikali ayrı bir bilgi sahası ortaya çıkarmış ve İslam düşüncesine giren felsefeyi, ayırt etme ve tanıtmaya yoluna gidilmiştir.

Aslı ve alet ilimlerinin oluşum sürecinden sonra İslam düşüncesinde tasnif geleneği Cabir b. Hayyan (ö.200/815), Yakup b. İshak el-Kîndî (ö.252/866) ile başlayıp; Farabî (ö.339/950), Ebu Hasan el-Âmirî (ö.381/992), İbn Sinâ (ö.428/1037), İbn Hazm (ö.456/1064) ile devam etmiş, Gazzâlî (ö.505/1111) ile farklı bir ivme kazanmıştır. Gazzâlî, yaşadığı yüzyılda (XI./V.) Meşşai felsefe geleneğinin temsilcilerinden olan İbn Sina, Kîndî ve Farabi gibi din ile felsefeyi uzlaştırmamıştır. Bu düşünceye sahip filozofların tam aksine dini ilimleri ihya etmek istemiş ve dikkatleri ilimlerin dinî hükmüne çevirmiştir.

Felsefi ilimlerin ağırlık kazanması ve dinî ilimlerin felsefe karşısında geri planda kalmasından dolayı Gazzâlî; filozofların metafizik odaklı anlayışını terk edip dini esas alan bir sınıflandırma yaparak ilimleri şer'î (dini) ve gayr-ı şer'î (aklî) olarak iki kategoride ele almıştır. Gayr-ı şer'î ilimleri; mahmûd (övülen), mezmûm (yerilen) ve mübah şeklinde üçe, mahmûd olanı ise farz-ı kifâye ve fazilet olarak ikiye ayırmıştır. Mahmûd, dünya hayatının düzenini sağlamakta ihtiyaç duyulan ilimler; mezmûm ise dinen yasaklanan (sihir, tılsım, hipnoz gibi) ilimlerdir. Mübah işe şiir ve tarih ilimlerini kapsamaktadır. Şer'î ilimleri, mahmûd olarak nitelendiren Gazzâlî, bu ilimlerin içine mezmûm şeylerin karışabileceğini ifade etmekte ve mahmûd ilimleri; usûl, fûrû, mukaddimât ve mütemmimât olarak dörde ayırmaktadır. Bunların içerisinde fûrû; fıkıh ve tasavvuftan oluşmaktadır. Mukaddimât âlet ilimlerini, mütemmimât ise tamamlayıcı ilimleri kapsamı içerisine almaktadır.

Gazzâlî'nin yapmış olduğu bu tasnifte şer'î ilimlerden biri olmasına rağmen kalam ve gayr-ı şer'î ilimlerin önemli bir kısmını içermesine rağmen felsefi ilimler görülmemektedir. Gazzâlî yapmış olduğu bu tasnifte esas itibarıyla felsefeye ayrı bir varlık sahası tanınamış, felsefenin içerisinde yer alan mantık ve metafiziği kelâmın içerisine dahil etmiş, matematiği de farz-ı kifâye olarak zikretmiştir. Kalam ilmini her ne kadar dinî ilimler içerisinde zikretse de mutlak olarak ona mahmûd ve mezmûm hükmünün verilemeyeceğini ifade etmiştir. Nitekim Gazzâlî eserlerinde ortaya koymuş ilimler tasnifinde kelâmı farklı değerlerde ele almıştır. İlk tasniflerinde kelâm ilmine ikincil bir değer verirken sonuncu ilimler tasnifinin yer aldığı el-Mustasfâ eserinde dinî ilimlerin her zaman kelâm ilmine muhtaç olduğunu ifade ederek ona aslı bir değer vermiştir.

Tüm bunlar dikkate alındığında Gazzâlî'nin ilimler tasnifinin gayesi, insanı ebedî mutluluğa ulaştıracak olan bilgiyi elde etmek olduğu görülmektedir. Gazzâlî de dahil olmak üzere İslam filozoflarının ilimler tasnifinde yalnızca ilimler arası ilişkiyi incelemedikleri aynı zamanda düşünce dünyalarında yansıttıkları görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İlim, Tasnif, Gazzâlî.

ÇOCUKLARDA TANRI ALGISI VE BAĞLANMA İLİŞKİSİ

Çağla ÇETİN
İbrahim GÜRSES

ÖZET

Çocuğun Tanrı algısı yaşına, dinine, ırkına, gelişim evresine, cinsiyetine, sosyal statüsüne göre değişebilmektedir. 3 ila 5 yaş arasındaki çocuklar animizm, antropomorfizm ağırlıklı bir Tanrı tasavvuruna sahiptirler. Tanrı'yı daha çok somut ifadelerle anlatmaktadırlar. İlkokul çocukları (6-11 yaşları), daha gerçekçi ve tanımlayıcı olarak görme eğilimindedirler. Onların da Tanrı tasavvurları, 3-5 yaş arasındaki çocuklar gibi somut olsa da dinî düşünceleri daha antropomorfiktir. 12-18 yaşları arası çocuklarda, düşünceler soyutlaşmaya başladıkça, Tanrı tasavvurları bireyselleşmeye başlar ve bireysel düşünceleri ile şekillenir.

Sevgi ve korku, her insanın doğuştan sahip olduğu iki duygudur. Sevgi ve korku iç içedir ve değişik durumlarda deneyimlenebilir. Tanrı korkusu, kutsalın bilinmezliğinden ve insanın acizliğinden sürekli deneyimlenebilen bir duygudur. İnsan hata yapar ve bu sebeple zaman zaman sorumlu olduğu yaratıcıya karşı korku duyabilir. Ancak, hangi duygunun daha baskın olacağı bağlanma stilleri ile ilişkilendirilmektedir.

Bağlanma kuramı, birincil bakım veren ile kurulan ilişkinin çocuğun dünyaya ilişkin bakış açısını, temsillerini biçimlendirdiğini ve çocuğun dünyayı bu ilişkinin açtığı pencereden gördüğünü ileri sürmektedir. Bağlanma ve Tanrı algısı arasındaki ilişki literatürde sıklıkla çalışılan bir konu olmuştur ve çalışmaların sonuçları iki değişken arasındaki ilişkiyi sıklıkla desteklemektedir. Bağlanma figürleri ile aralarında güvenli bağlanma stilinde bir ilişki kuran çocukların Tanrı algıları da bu yönde olmaktadır. Çocuklar bağlanma figürlerine güvenli bağlandıklarında, kendilerini sevebilir ve hoşlanmaya değer kişiler olarak kabul ederler ve Tanrı'ya karşı bu düzlemde bir algı geliştirmeleri beklenmektedir. Tanrı, güvenli bağlanan çocuğun gözünden, seven ve koruyan bir figür olarak algılanacaktır. Aksi yönde düşünüldüğünde, güvensiz bağlanan çocuğun kendine bakışı, seilmeyen ve korunmayan bir perspektiften olacağı için, Tanrı'ya dair geliştirdiği algının da aynı şekilde olması beklenmektedir. Genel olarak reddedilen çocuklar, daha az kapsayan ve koruyan bir Tanrı algısına sahip olacaklardır. Özetlemek gerekirse, erken çocukluk döneminde yaşanan deneyimler, sadece kişinin kendisi ile ilgili değil, diğerleri hatta tüm doğaüstü varlıklar ile ilgili algısına kaynaklık etmektedir. Çocuğun ebeveynleri ile kurduğu bağ, Tanrı ile kuracağı bağı büyük ölçüde şekillendirmekte ve dini yaşamına yön vermektedir. Yapılan araştırmalara göre, bağlanma stilleri sadece Tanrı algısını etkilemekle kalmayıp; dini başa çıkma tutumlarını da etkilemektedir.

Pek çok teolog, Tanrı'yı ideal bir bağlanma figürü olarak görmektedir. Çocuklar ihtiyaç duydukları durumlarda O'na sığınır, dertlerini paylaşabileceklerdir. Aynı zamanda onları tehlikelerden koruyan ve güvenlik duygusunu onlara tam anlamıyla verebilen mükemmel bir ebeveyn gibidir. Bu anlamda düşünüldüğünde, Tanrı tasavvuru ile bağlanma ilişkisi genel olarak şekillenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Bağlanma, Tanrı Algısı, Güvenli bağlanma

TÜRKİYEDE KONGRE TURİZMİ VE EKONOMİK ETKİLERİ

Volkan BAYRAK
NAZİF ÇALIŞ
Gamze ERYILMAZ

ÖZET

Turizm sektörünün önceki yıllara oranla daha fazla gelişme gösterdiği ve ülkelerin bünyelerinde bulunan alternatif turizm çeşitlerini aktif bir şekilde kullanmaya ve gelir elde etmeye çalışarak ekonomik kazanç alanı yaratmaya çalıştıkları birçok kaynakta yer almaktadır. Turizmin gelişimi ülkelere çok büyük ekonomik katkılar sağlamaktadır. Özellikle ekonomik anlamda daha fazla gelir elde etmek isteyen ülkelerin turizme bakış açıları farklılaşmıştır. Ülkeler turizmi bir kazanç kapısı görerek alternatif turizmlere yönelmişlerdir. Alternatif turizmin ekonomik anlamda en büyük etkilerinden birini kongre turizmi oluşturmaktadır. Bunun sebebi ise; belirli aylarla sınırlı kalmayıp 12 aya yayılarak kazanç getirebilmesidir. Türkiye’de hemen hemen her ay, belirli aralıklarla, farklı konularda kongreler düzenlenmektedir. Düzenlenen bu kongreler birbirinden farklı konularda olup, farklı kültürleri buluşturabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, kongre turizminin ekonomik anlamda kazanç sağlaması gerekliliğini öne çıkarmaktır. Türkiye’nin gerek stratejik konumu gerek farklı kültürleri bünyesinde toplaması gerekse farklı dini inançlara saygılı bir ülke olması gibi özelliklerini ön plana çıkararak alternatif turizm potansiyeline dikkat çekmektir.

Çalışma amacını karşılayabilmek adına Türkiye’de kongre turizminin önemi ve kongre turizminin geliştirebilirliğinin ülke ekonomisine katkısı, kongre turizmüne yönelik istatistiksel verilerle tanımlanmıştır. İlgili tanımlamayı yapabilmek için ikincil verilerden yararlanılmıştır. Bu kapsamda belgesel doküman araştırmaları, Uluslararası Kongre ve Toplantılar Birliği (ICCA) verileri dikkate alınarak Türkiye’nin kongre turizmi açısından güncel konumuna dikkat çekilmek istenmiştir. İlgili istatistik verilerden hareketle Türkiye’nin bir an önce ulusal ve uluslararası kongre turizmini geliştirme çabalarına girmesi gerektiği belirlenmiştir. Çünkü kongre turizminin ekonomik getirisinden faydalanmak için, Türkiye çok büyük bir potansiyele sahiptir. Türkiye de özellikle tarihi, kültürel ve doğal güzelliklerinin yanı sıra ulusal kongre merkezleri, etkinlik merkezleri ve otellerin sahip olduğu teknolojik altyapı ve gelişmişliğe de sahiptir. Bu özellikler Türkiye’yi kongre turizmi açısından dünyada önemli destinasyonlardan biri yapmaktadır. Türkiye’deki kongre arzının sağlanması ve kongre merkezlerini daha fazla geliştirilmesi çok büyük bir öncelik olmalıdır. Türkiye, Avrupa ile Asya’nın buluşma noktası, doğu ile batı arasındaki köprüdür. Türkiye Köprü olma ayrıcalığını ve medeniyetlere ait olma özelliklerini kullanarak farklı medeniyetleri buluşturmalıdır. Kongre merkezlerinin geliştirilip doğu ve batı arasında buluşma noktaları tahsis edilmesi Türkiye adına bulunmaz bir ekonomik gelişim alanıdır. Bulunduğu konuma yakışan bir stratejiyle, doğu ve batı arasında buluşma noktaları tahsis edilmesi, ekonomik ve kültürel gelişime ciddi oranda katkı sağlayacaktır. Bununla birlikte Türkiye kongre turizminin gelişimi için belirli standartların getirilmesi, işbirliklerin yapılması, reklam ve tanıtım etkinliklerine ağırlık verilmesi, kongre ziyaretçileri için bazı turistik olanakların sunulması gibi birçok öneriden de söz edilebilir. Aynı zamanda çok iyi bir planlama sistemine ve teknik-finansal desteğe ihtiyaç olduğu da unutulmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Ekonomi, Kongre, Kongre Turizmi

ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ DÜŞÜNCE DÜNYASINDA ZİYA GÖKALP'İN ROLÜ VE TÜRK SOSYOLOJİSİNE KATKISI

Emrah DAĞHAN
Kasım BİLİCİ

ÖZET

Türkiye’de sosyoloji çalışmaları en temelde Ziya Gökalp’in düşünceleri ile başlamış ve şekillenmiştir. Sonraki dönemlerde ise sosyolojinin geliştirilmesinde yine Gökalp’in etkisi oldukça büyük rol oynamıştır. Türkiye’de sosyolojinin kurucusu olan Gökalp, sosyolojiyi Türkiye’de sistemli ve düzenli olarak değerlendiren ilk mütefekkindir. Ayrıca kendisi 1914 yılında Türkiye’de ilk sosyoloji bölümünü kuran düşünürdür. Avrupalı birçok önemli yazar ve şairlerin eserlerini okuyan Ziya Gökalp, sosyoloji konusunda Fransız Sosyolog Emile Durkheim’den etkilenmiş ve onun yorumlarına yeni katkılar getirerek Türk toplumuna uygun hale getirmeye çalışmıştır. Gökalp modern bir toplum nasıl meydana getirilebilir? Modern toplum düzenine nasıl geçilebilir? Devletin içinde bulunduğu siyasal ve ekonomik buhrandan nasıl çıkılabilir? Şeklindeki birçok soruya sosyoloji ilkelerinden yararlanarak çözüm aramıştır. Bu doğrultuda Türkiye’de bir sosyolojik yorumlamaya gitmiştir. Türk toplumunun temel sorun ve meselelerini bilimselleştirmesi sosyoloji biliminin üniversite bünyesinde gelişerek ilerlemesine olanak ve imkân sağlamıştır. Tarih bize Türkiye’de sosyolojinin varlığının çok geçmişe dayandığını ancak kurumsal manada cumhuriyet sonrası döneme hitap ettiğini göstermektedir.

Gökalp din sosyolojisinde de önemli bir yer ve değere sahiptir. Ziya Gökalp Türkiye’de bir din sosyolojisi geleneğinin oluşmasına da katkı sağlayan Türk ve İslam dünyasındaki ilk ciddi din sosyoloğudur. Türkiye'nin dünya çapındaki kültür tarihçilerinden Kemal Karpat'a göre Gökalp, “*Bir İslam sosyoloğudur.*” değerlendirmesini yaparak din sosyolojisindeki önemine vurgu yapmıştır. Dinin sosyolojik özelliklerinin araştırılmasının gerekliliğini vurgulamış ve bu durum sonucunda dinin bilimsel olarak araştırılmasının önünü açmıştır. Dinin insanları bir araya getirerek onları bireysellikten kurtardığını, beraberliğin sağlanmasında dinin çok büyük bir rolünün bulunduğuna vurgu yapmıştır. Modern toplumlara bakıldığında dinin kendi alanı içerisinde uğraşından bahsederek laikleşmenin de önemine değinmiştir. Dinin birleştirici ve kaynaştırıcı özelliğinin yanında sosyal dönüşümü ve gelişimi engelleyici özelliğinin de bulunduğunu bu açıdan dinin bu olumsuz yönünün millileşme ile reforma tabi tutulması gerektiğinin altını çizmiştir. Dinin doğru şekilde anlaşılabilmesi ancak dini öğretilerin ulusal dile aktarılmasıyla gerçekleşeceğine açıklık getirmiştir. Aslında Gökalp, geleceğe yönelik bir tasvir yaparak, dinin asıl kaynaklardan öğrenilip anlaşılması gerektiğini, dini bir pazara dönüştürecek marjinal dini görünümlü sınıflara itibar edilmemesi gerektiğini vurgulamıştır. Bu bildiri Sosyolojinin Türkiye’de kurumsal manada bir bilim olarak oluşup gelişmesine katkı sağlayan Ziya Gökalp’in vizyonu ve bunun çerçevesinde oluşan sosyolojik düşünce sisteminin genç cumhuriyete akislerini aktarmayı amaç edinmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk Sosyolojisi, Ziya Gökalp, Din Sosyolojisi.

ROLE OF INDIAN STATE IN THE TRANSFORMATION OF CIVIL SOCIETY IN KASHMIR

Mushtaq Ahmad WANI

Mehmet ÖZAY

ABSTRACT

While Indian state is slowly changing from a 'seemingly secular' to a radical Hindu state, its impact on Kashmir's civil society is obvious and long lasting. This is because Kashmir has been held so long by India only through military means. While the Indian state presence in Kashmir can be seen from the hard power it is using there against any resistance against its rule, the current BJP regime is using both the repressive and ideological state apparatuses to achieve its desired 'national integration' and forcing the masses into consent. In the pretext of this integration, Indian Parliament abolished the 'autonomous status' of Kashmir by removing Article 370 and 35A of its own constitution as well as disintegrated the state into two and downgraded its statehood. During the process of this abolishment, it imprisoned all the prominent political and religious leaders as well as cut the internet, mobile and telephone connections for a long time. The purpose of this study is to examine how and in which ways Indian state is achieving the objective of transformation of the civil society of Kashmir into one that is in line with its interests. The paper will use Althusser's concepts of ideological and coercive apparatuses besides using the notion of civil society as background concept in the modern sense of 'state-and-civil-society binary. In the context of Kashmir, Jamate-Islami is one of the prominent religio-political organizations that were banned by the Indian state in the recent past. In addition to this, activists, journalists and 'alleged stone-pelters' were also taken away from their homes and put into jails, mostly away from Kashmir in the different Indian states.

This paper will attempt to reveal how this transformation of the civil society of Kashmir will impact the overall situation on Kashmir politics and on the Indian state also. The paper will employ qualitative method and will use only secondary sources as it is difficult to contact the primary sources because of security concerns. It will include the civil society reports, newspaper articles any journal articles published up to now.

Keywords: Indian State, Civil Society, Transformation, Kashmir.

THE PERCEPTION OF SOCIAL STUDIES TEACHERS TOWARDS GLOBAL CITIZENSHIP DURING THE COVID-19 OUTBREAK

Fitnat TAVACI

ABSTRACT

The Covid-19 outbreak has emerged as a situation that will cause radical changes in people's lives. It is important how the coronavirus effect has changed the perception of social studies teachers towards global citizenship. This research study is intended for the investigation of the perceptions of the social studies teachers in Turkey towards global citizenship and for the evaluation of these perceptions within the scope of teaching social studies after the effects of the Covid-19 outbreak that influences the world are also felt in Turkey. The aim of the study is to examine the situation in which social studies teachers have gained experience throughout the process since the spread of the pandemic, and to obtain information on how global citizenship perceptions have changed and on the adequacy of this change in the social studies curriculum. In the study conducted as a case study in Turkey, social studies teachers were the participants still working at secondary schools in the second half of the 2019-2020 academic year. The data were obtained through interviews conducted in the form of brainstorming, formed as a focus group meeting held in the whatsapp application due to the social distance rules. The focus group interviews in the study were conducted on homogeneous groups. Accordingly, social studies teachers who undertake citizenship issues in social studies courses constituted the selected individuals. Thus, the selected participants evaluated the process both as citizens and as teachers. The data of the study were evaluated by descriptive analysis. In the study, the experiences of social studies teachers during the pandemic were evaluated throughout the process. The validity and reliability of the study were provided by the logical relationship in the findings. As a consequence of the study, it was concluded that the perceptions of the social studies teachers in Turkey have changed in a positive way about the global problem due to the pandemic. Accordingly, it has been observed that the social studies course should focus more on global citizenship issues. The data of the study indicated that the views of the social studies teachers in this pandemic process for the first time in Turkey differentiated.

Keywords: Covid-19, Citizenship, Perception, Social Studies

A COMPARISON OF RESEARCH STUDIES ON EVIDENCE-BASED LEARNING IN TEACHING SOCIAL STUDIES IN TURKEY AND IN ENGLAND

Fitnat TAVACI

ABSTRACT

Today modern learning systems aim to actively involve students in research processes. In the research, in order to realize historical understanding, activities based on imagination that are based on questioning the evidence and include historical sensitivity and creativity are included. This research aims to comparatively analyze the evidence-based learning practices applied in Turkey and in England in the context of historical inquiry process in terms of socio-cultural perspectives, the discourse type used in the classroom, historical thinking skills and work processes and in this way to determine the similar and different aspects of the history teaching approaches in both countries. The universe of the research consists of the results of the evidence-based learning researches having been conducted in Turkey and in England since the 1980s up to today. *This study is structured in accordance with the document review/analysis, which is one of the qualitative research methods. The data were collected by investigating the published studies such as articles, master thesis, doctoral thesis, book sections and books among the evidence-based learning research studies carried out in both countries. The data were analyzed on the basis of the similar and different aspects of the evidence-based learning research studies carried out in Turkey and in England after the 1980s.* In this research, the evaluation was made by Hermeneutic Paradigm (Interpretive Approach) method. The similarities and differences of evidence-based learning in the UK and in Turkey were identified and analyzed. As a result, several recommendations were developed for in-service teachers, teacher training institutions, the Ministry of National Education and researchers working in this field. It is suggested that teachers should make students feel that only one truth is not valid in events and facts in history by providing and using materials that have evidentiary features in accordance with the content of history subjects in the social studies curriculum, using the works of the authorities in the field of history, and they should make studies for students to comprehend this understanding. Thus, it is stated that permanent and meaningful learning will be provided in classroom environments where evidence-based studies are applied with a constructivist learning approach.

Keywords: Evidence, Social Studies, Evidence-Based Learning.

PANDEMİ SÜRECİNİN 2020 ABD BAŞKANLIK SEÇİMLERİNDEKİ ETKİSİ: TRUMP VE BIDEN PROPAGANDA STRATEJİLERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Sinem ALADAĞ

Ahmet APAN

Orçun KARDAŞ

Tuğba YOLCU

ÖZET

Pandemi, oldukça geniş bir alana yayılarak, etkisini dünya çapında gösteren salgın hastalıktır. 31 Aralık 2019 tarihinde, Çin'in Hubei eyaletinde yer alan Vuhan şehrinde birçok vaka görülmeye başlanmıştır. Ortaya çıkan bu salgın hastalık belirtileriyle birlikte farklılık göstermiş ve nedeninin de bulunması hayli zaman almıştır. Bu zatürrenin adı SARS-COV-2 olarak adlandırılan yeni tip korona virüstür. ABD'de ilk Covid-19 vakası 21 Ocak 2020'de ortaya çıkmıştır. Virüs ABD'yi derinden etkilemiştir. Covid-19 olarak adlandırılan bu virüs birçok alanda insanların hayatını etkilediği gibi siyasette de etkisini göstermiştir. ABD'de sağlık sisteminde yaşanan krizler, Trump'ın virüsü ciddiye almamış olması ve bilime karşı adeta bir savaş başlatması kamuoyu tarafından tepkilere yol açmıştır. Özellikle bu tip ulusal çaptaki tehlikenin üstesinden gelinmesinde en önemli görev kamu yöneticilerinin üzerine düşmektedir. Halk kendisini yöneten seçilmiş kişilerden talepte bulunmaktadır. Gerçekleşen ABD Seçimlerinin pandemi süreci esnasında yaşanması, seçimin gidişatını etkilemiştir. Etkilemekle kalmayıp yeniden şekillendirmiştir. Propaganda, insanların düşünce ve davranışlarını şekillendirme gayesi güden önceden tasarlanmış bir etkileme aracıdır. Propaganda objektif bilgileri sunmaktan daha çok, en temel düzlemde kendi kitlesinin üzerinde etki bırakacak bilgiyi sunar. Sunulacak mesaj doğru olsa dahi yönlü olabilir ve olayın genelini eşit ve dengeli bir şekilde göstermeyebilir. Genellikle siyasette; eski tabirle "seçim propagandası" ya da günümüz ifadesiyle "seçim kampanyası" şeklinde ifade edildiğine rastlanılmıştır. Ayrıca hem siyasi partiler hem de iktidar sahipleri tarafından bu faaliyetler desteklenebilmektedir. Bu minvalde ABD ya da diğer ülkeler özelinde özellikle pandemi sürecinde seçmenlerin sağlık ve ekonomi alanındaki endişeleri siyasilerin propaganda faaliyetlerini oluştururken oldukça etkili olmuştur. Propaganda faaliyetlerine pandemi sürecini dahil etmek ve halka bu yönde güven vermek durumunda kalmışlardır. Stratejilerini bu yönde oluşturarak kimi zaman doğru yolu izlemiş kimi zamanda kendileri açısından hataya sebebiyet vermişlerdir.

Bu çalışmanın amacı, küresel bir kriz haline gelen Covid-19 salgınının etkili olduğu ve özellikle dünya çapında gelişmiş ve güçlü bir ülkenin bu durumdan etkilenebileceğini göstererek, siyasetin içerisinde pandeminin ne şekilde yer alabileceğine dikkat çekmektir. Ayrıca siyasilerin yönetimde kalma veya yönetime geçme arzusu içerisinde gerçekleştirdikleri faaliyetlerinde ne denli etkili olduğuna vurgu yapmaktır. 2020 ABD başkanlık seçimleri örnek alınarak, başkan adaylarından Trump ve Biden'ın propaganda faaliyetleri incelenmiştir. İktidara ulaşma ve iktidarda kalma yolunda ne gibi adımlar attıklarını ve salgın sürecinin bu rekabete nasıl etki ettiğini tespit ederek adayların pandemi ile oluşan avantaj ve dezavantajları ele alınmıştır. Çalışmada, mevcut medya metinleri, tespit edilen kapsam ve sınırlılıklar dahilinde, betimsel olarak analiz edilecek ve ABD seçim sistemi, propaganda çeşitleri, propaganda araçları, seçim kampanyası stratejileri ve adayların sunumlarına yer verilerek genel bir değerlendirme yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Propaganda, Seçim Kampanyası, ABD Başkanlık Seçimleri, Covid-19.

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ SETLERİNDEKİ ATASÖZLERİ VE DEYİMLERİN KÜLTÜR AKTARICILIĞI GÖREVİ: YEDİ İKLİM TÜRKÇE DERS KİTABI (C1) ÖRNEĞİ

İsmail DEMİRTAŞ

Ercan KAÇMAZ

ÖZET

Türkçe, son yıllarda kullanıcı ve öğrenen sayısını arttırarak evrensel bir dil olma yolunda ilerlemektedir. Böylesine gelişen bir dilin öğretilmesi amacıyla da Yabancılara Türkçe Öğretimi ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim setleri hazırlanmaktadır. Bu setler içerisinde Türk kültürünü yansıtacak ve dil öğrenenlere kültür aktarıcılığı yapabilecek, atasözleri ve deyimler gibi kalıp sözler her zaman kullanılmaya devam edecektir. Dilimizin gizemli ve bir o kadar da ilginç yönüne atasözleri ve deyimler sayesinde tanık oluruz. Az sözcükle birçok duygu ve düşünceyi dile getirmek için kullandığımız atasözleri ve deyimlerimiz, dil yoluyla kültür aktarıcılığının olmazsa olmazı olarak, öğretim setlerinde ve ders kitaplarında yer almaktadır. Dil öğrenen kişinin ilk başvuru kaynağı ders kitapları olduğuna göre dil öğrenimi ve öğretimi çalışmalarında karşılımları çıkan kültür öğeleri de öncelikle atasözü ve deyimlerdir. Bu çalışmada nihai amaç; yabancılara Türkçe öğretimi yapmak hazırlanmış Yunus Emre Enstitüsü-Yedi İklim Türkçe Seti (C1) seviyesi ders kitabında yer alan atasözü ve deyimlerin öncelikle tespit edilmesi, bu kalıp yapıların ders kitaplarındaki temalara dağılımlarının incelenmesi ve kültür aktarım aracı olarak üstlendikleri görevlerin ortaya konulmasıdır. Çalışma sürecinde nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırmayı; gözlem gerçekleştirme, müzakere etme ve yazılı belgelerin incelenmesini içeren, doküman analizi yapma gibi metotlar kullanılıp özel bir sürecin planlandığı çalışma şekli, olarak belirtmek mümkündür. Çalışmanın başında literatür taraması gerçekleştirilip kitaptaki verilere ulaşılmış, daha sonra ise nitel bir araştırma yöntemi olan belgesel tarama tekniğine uygun şekilde elde edilen verilerden yola çıkılarak atasözü ve deyimler belirlenmiştir. Yabancılara Türkçe öğretimi yapılırken önemli bir unsur da kültür aktarımıdır ve bu aktarım olmadan dil öğretiminin de eksik kalacağı düşünülmektedir. Bu sebeple, Türkçe öğretiminde kullanılan öğretim setlerinden Yunus Emre Enstitüsü-Yedi İklim Türkçe Ders Kitabı (C1) örneklem olarak seçilmiştir. Kitapta yer alan sekiz temanın kendi içerisinde bölümlere ayrıldığı ve Avrupa Dil Gelişim Dosyasına da uygun olarak; her bölümde “dinleme, konuşma, okuma ve yazma” dil becerilerine yönelik çalışmalara yer verildiği gözlemlenmiştir. Kitaptaki metinlerde ve etkinliklerde toplamda otuz beş adet atasözüne ve dört yüz yirmi üç adet deyim rastlanmıştır. Belirlenen atasözleri ve deyimlerin, Türk kültüründen izler taşıdığı ve günlük yaşamda kurduğumuz cümleler içerisinde genellikle geçtikleri görülmektedir. Bu da kültür taşıyıcılığı görevi üstlendiklerini, öğretim setlerinde ve kitaplarda atasözleri ve deyimlere daha çok yer verilmesi gerektiğini düşündürmektedir. Araştırma sonucunda durum tespiti yapılarak atasözleri ve deyimlerin kültür aktarımındaki görevleri belirtilirken, dil öğretimi sürecinde üstlendikleri önemli görevleri olan kültür taşıyıcılığının, Türkçe öğretimindeki gerekliliği ve önemiyeti de açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Atasözleri ve Deyimler, Kültür Aktarımı, Yabancılara Türkçe Öğretimi.

THE IMPACT OF SOCIAL AND ECONOMIC FACTORS ON FERTILITY FEATURES: A CROSS-COUNTRY ANALYSIS

Şerife KULOĞLU
Aynur KIZILIRMAK
Ayhan KULOĞLU

ABSTRACT

Fertility behavior has a significant impact on people's lives throughout the World. The decision to give birth in a household is affected by many economic and social variables such as the time cost of the raised child, social structure, working status of women and family income. The aim of our study is to reveal how fertility characteristics are affected by social and economic variables. Our models was applied on 49 countries in the period of 1990-2018 in three groups (High Income Countries, Upper Middle-income countries and Low-income countries) based on the income levels of the countries. Our model will be created following the Wang & Sun (2016) study. But the difference of our model from this study is that we reduced he variables to a variable (fertility variable, economic variable and social variable) using the principal component analysis. Principal component analysis is the oldest and best known technique of multivariate analysis (Jolliffe, 1986). If we look at the findings of our study; In the low-income countries, the health index variable is significant in all country groups and positively affects fertility. In Upper Middle-income countries, the health index variable best explains fertility. In high-income countries, the per capita income variable and the economic index variable have a significant effect on fertility. As a result, fertility is affected by the variable of health index and per capita income in upper middle income countries. In countries with high income levels, economic variables are meaningful in more models than other country groups. As a result, it reveals that fertility characteristics are affected more by economic variables than social variables in all country groups. A positive increase in economic variables improves the quality of human capital in high-income countries. But the positive increase in economic variables in low-income countries increases the number of human capital.

OSMANLI DÖNEMİNDE KIBRIS'TA SOSYAL VE EKONOMİK DURUM

Büşra GÜMÜŞ

ÖZET

Kıbrıs adası Osmanlı hakimiyetine 16. Yüzyılın ikinci yarısında geçmiştir. Doğu Akdeniz'in en büyük, Akdeniz'inse üçüncü büyük adası olan Kıbrıs; geçmişten günümüze önemli bir ada olma özelliğini korumuştur. Osmanlı fethetmeden önce Venediklilerin elinde olan Kıbrıs adası Doğu Akdeniz'in güvenliğinin sağlanması açısından önemli bir yer olmuştur. Bundan dolayı da Osmanlı Devleti, donanmasını güçlendirdikten sonra Kıbrıs'ın fethi için girişimlerde bulunmuştur. 1570'te başlayan Kıbrıs adasını fethetme girişimi 1571'de neticelenmiş ve Kıbrıs fethedilmiştir.

Kıbrıs'ın Osmanlı'nın fethinden sonra sosyal durumuna bakıldığında Osmanlı toplumunun geneli gibi adanın çok uluslu, farklı din, millet ve kültürden oluştuğu görülür. Sosyal olarak Kıbrıs toplumunu oluşturan halkları dini ve kültürel bakımdan tanımlayacak olursak; Müslüman denince Türkler, gayrimüslim denince Ortodoks Rumlar başta olarak Ermeniler, Yahudiler, Frenkler ve adaya ticaret için gelen tüccarlar anlaşılır. Osmanlı'nın fethinden sonra Kıbrıs adasının ekonomik durumuna bakacak olursak ilk başta asiller ve Latinler dışında ada halkının ekonomik seviyesinin düşük olduğu görülür. Kıbrıs fethedildikten sonra Osmanlı idarecileri yaptıkları düzenlemelerle ticareti Latin kökenli zenginlerin tekelinden alarak ada halkının da ticarete dahil olmalarını sağlamıştır. Bu durum Kıbrıs adasında ada halkının da belli bir ekonomik seviyeye ulaşmasına vesile olmuştur.

Kıbrıs adasının sosyal ve ekonomik yönden dengelenmesi için Anadolu'dan Kıbrıs'a iskan uygulanmıştır. Böylece Kıbrıs adası sosyal ve ekonomik olarak bir Osmanlı adası görünümüne kavuşmuştur. Ada halkı Osmanlı idaresi altında barış ve huzur içerisinde yaşamıştır. Üç yüz yıl kadar Osmanlı idaresi altında kalan Kıbrıs adası 19. Yüzyılın sonlarında Osmanlı'nın güçsüz durumda olmasından dolayı geçici olarak İngiltere'ye bırakılmış ve daha sonra Osmanlı hakimiyetinden tamamen çıkmıştır. Bu çalışmada Kıbrıs adasının Osmanlı Devleti hakimiyeti döneminde sosyal ve ekonomik durumu ele alınmış ve incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Kıbrıs Adası, Sosyal Yapı, Ekonomik Hayat, Toplum, Millet.

TÜRK BOZKIR KÜLTÜRÜNDE SOSYAL VE EKONOMİK HAYAT

Mahmut ŞALGAM

ÖZET

Bozkır, İslamiyetten önce Türk tarihinde Türklerin hayatında önemli yeri olan bir kavramdır. Coğrafi bir tabir olan Bozkır, İslamiyet öncesi Türklerde hayat kültürüne verilen isim olmuştur. Türk Bozkır kültürü atlı göçebe kültür olarak da bilinmektedir. Ancak Türklerin göçebeliği ile ilkel göçebelik birbirinden tamamen farklıdır. İlkel göçebelikte üretim düşüncesi yoktur, temel geçim kaynağı avcılık ve toplayıcılıktır. Türk Bozkır kültüründe üretime dayalı bir ekonomik yapı mevcuttur. Ayrıca ilkel göçebe kültürlerde “Vatan” kavramı yokken Bozkır kültüründe “Vatan-Millet-Devlet” kavramları toplum hayatının vazgeçilmez bir unsuru olmuştur. Türk Bozkır kültürünün temel geçim kaynaklarından olan hayvancılık Türklerde sevk ve idare kabiliyetini geliştirmiştir. Yine göçebelik ise doğayla mücadele edebilmeyi ve hızlı hareket edebilmeyi zorunlu hale getirmiştir. Bozkır kültürünün en önemli iki unsur at ve demir günlük hayatta yaygın olarak kullanılmıştır. At hız ve hareket kabiliyetini geliştirmiş, demir ise savaşlarda üstünlük, günlük hayatta dayanıklılık sağlamıştır. Bazı görüşlere göre demirin bin beş yüz derece ısıda işlenebilmesi kültürden de öte bir medeniyet göstergesidir. Bozkır kültürüne ait unsurlar MÖ. 4 binlere kadar dayanmaktadır. İbn-i Haldun Mukaddime adlı eserinde bu göçebe Türk kültürünün ilkel göçebelikten farklı olduğunu dile getirmiş ve bu durum için “*Bedevi Umran*” tabirini kullanmıştır. Bu makalede genel özellikleri verilen Türk Bozkır kültüründe sosyal ve ekonomik hayatla ilgili belirgin özellikler dile getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkler, Bozkır, Kültür, Sosyal Hayat, Ekonomi.

ANA DİLİ TÜRKÇE OLMAYAN İKİ DİLLİ ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN İKİ DİLLİLİK OLGUSUNA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ (İĞDIR ÖRNEĞİ)

Ayşenur ECE YAPILCAN
Lokman TANRIKULU

ÖZET

Bu araştırma Iğdır ili Merkez Evcî Köyü'nde öğrenim gören ve ana dilleri Kürtçe olan ortaokul öğrencilerinin iki dillilik olgusuna ve Türkçeye dair görüşlerini belirlemek için yapılmıştır.

Çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel veriler yarı yapılandırılmış görüşme formuyla elde edilmiştir. Araştırmanın grubunu 2020- 2021 eğitim- öğretim yılında Iğdır ili Merkez Evcî Köyü'nde öğretim görmekte olan 8 tane 7. Sınıf, 7 tane 8. Sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Öğrencilerin hepsi Iğdır Merkez Evcî Köyü'nde doğup büyümüşlerdir. Öğrencilerden 12 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formunu doldurmaları istenmiştir. Ortaya çıkan görüşlerden elde edilen veriler incelenerek kodlanmıştır. Her bir öğrenciye "K" kodu verilmiş, öğrenciler "K1, K2, K3..." olarak sıralanmıştır. Sonra veriler yorumlanmıştır.

Araştırma sonucunda öğrencilerin ana dilleri olan Kürtçe ve sonradan öğrendikleri Türkçe arasında sıkı bir ilişki ve etkileşim olduğu görülmüştür. Öğrencilerin hepsi okul çağına gelip okula başlayana kadar sadece ana dilleri olan Kürtçe konuşmuşlardır. Evlerinde ve ev dışı sosyal yaşamlarında baskın olarak Kürtçe, sınırlı da olsa Türkçe konuşulduğunu duymuşlardır. Türkçeyi ilkokula başladıklarında öğretmenlerinin yardımlarıyla, öğretmenlerini dinleyerek, sınıf arkadaşlarıyla sürekli Türkçe konuşmaya çalışarak öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Türkçe öğrenirken konuşmada ve dinlemede çok zorlanmadıklarını ancak okuma ve yazmada çok zorlandıklarını ifade etmişlerdir. Bunun sonrasında okulda hep Türkçe, evde ve okul dışı sosyal yaşamlarında Kürtçe konuşmaya devam ettikleri öğrenilmiştir. Bunun neticesi olarak öğrenciler zorunlu olarak iki dilli olmuşlardır. İki dil için de eşit becerilere sahiptirler demek yanlış olur. Öğrencilerin birçoğu kendilerini Kürtçe daha iyi ifade ettiklerini anlatmışlardır. Türkçe konuşurken bazen bazı kelimeleri bilmedikleri ve kod değiştirimi yaptıkları görülmüştür. Bu kod değiştirimi hem Kürtçe hem de Türkçe olarak yapılmaktadır. Bunun da hem Türkçede hem de Kürtçede kelime değişimlerine, çeşitli kelime bozulmalarına ve zamanla dilde yozlaşmalara neden olduğu görülmüştür.

Öğrencilerin Türkçeye alıştıkları çünkü okul yaşamının Türkçe yaşamı olduğu görülmektedir. Okulda Türkçeye adapte olmanın zor olmadığını Türkçenin yaşamlarının bir parçası olduğunu söylemişlerdir. Türkçe konuşmadan önce çok zaman zihinsel tasarımlarının Türkçe olduğunu, Kürtçe konuşmalar yapacakları zamanlarda ise düşüncelerini Kürtçe olarak tasarladıklarını ifade etmişlerdir. Heyecan, sevinç, korku, öfke gibi duygularını ani olarak belirten ünlemleri buldukları ortamdaki dile göre kullandıkları görülmüştür. Evde Kürtçe ünlemler kullanırken okulda Kürtçe ünlem kullanmamaya dikkat ettiklerini ifade etmişlerdir. Dil tercihleri sorulduğunda akademik alanda yani okulda Türkçeyi, bunun dışında kalan yaşamlarında Kürtçeyi seçmek istedikleri görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Ana Dili, İki Dillilik, Türkçe Öğrenimi.

LİBERAL KURUMSALCILIK EKSENİNDE ULUSLARARASI ÖRGÜTLER

Tunahan HAZIR

ÖZET

Liberal kurumsalcılık, realistlerin varsaydığı kaçınılmaz çatışmaları azaltma konusunda uluslararası örgüt veya kurumların önemini vurgulayan bir yaklaşım biçimidir. Bu yaklaşım, temel liberal düşünceye dayanmakla birlikte uzun vadeli karşılıklı kazançların, kısa vadeli kazançlardan daha önemli olduğuna dair düşünceleri savunmaktadır. Realist yaklaşım ise, karşılıklılık ve barış kavramlarının daha önce de var olduğunu fakat Birinci Dünya Savaşı neticesinde sonuçsuz kaldığını iddia etmektedir. Bu çalışmada, liberal kurumsalcılık yaklaşımı ekseninde uluslararası örgütlerin, uluslararası sistemde devletler arası ilişkilerdeki rolünün ne boyutta olduğuna değinilecektir. Liberal kurumsalcılık yaklaşımının özünde temel olarak karşılıklılık ilkesi yatmaktadır. Çünkü uluslararası örgütler karşılıklılık ilkesi ekseninde her üyenin eşit ödün ve katkılarıyla işleyişini yürütmektedir. Yaklaşım gereği örgütlerin devletlerin müdahalesine maruz kalmaması, aksine örgütlerin devletleri daha iyi yönlendirebileceği düşüncesi mevcuttur. Bu bağlamda örgütlerin özerk yapıda olmasının önünün açılması gerektiğini savunan yaklaşım, Avrupa Birliği (AB) örneğini benimsemektedir. Avrupa Birliği gibi örgütlenmeler gerçekten de karar alma sürecinde tüm üyelerin fikirlerine başvurmaktadır. Böylesine bir adım özellikle yönetim alanında tüm üyelerin eşit olduğunu göstermektedir.

Birleşmiş Milletler (BM), Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ), Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) devletlerin işbirliği içerisinde bulunduğu uluslararası örgütlerdir. Devletler bu tip örgütlenmelere kısa vadeli çıkarlarından ve karşı tarafın kazançlarını sorgulamaktan vazgeçip, uzun vadeli ve kendi kazandığına odaklı ortak fayda ilkesine dayanarak üye olmalıdırlar. Rasyonel bir adım olarak uluslararası örgütler çerçevesinde devletler arası oluşacak işbirliği, savaşa yönelmekten daha iyidir anlayışı mevcuttur. Dolayısıyla savaş ve şiddet kavramları irrasyonel bir ifade olarak görülmektedir. Genel itibarıyla devletler çok sayıda işbirliği içerisinde bulunurlar çünkü bu durum onların çıkarına gerçekleşmektedir. Fakat devletlerin işbirliği sırasında aldatılma ve hile yapılması gibi durumlarda uluslararası örgütler devreye girmektedir. Uluslararası örgütlerin denetleme mekanizmaları devletler arasındaki işbirliğinin daha güvenli bir şekilde gerçekleşmesini sağlamaktadır. Bu bakımdan da liberal kurumsalcılık eksenindeki ortak fayda kavramının uluslararası örgütlerin rolüyle daha sıkı, güvenilir ve hızlı gerçekleştiğini görebilmekteyiz. Hedeflenen işbirliğinin kurumlar aracılığıyla güvence altına alınması, çatışmacı yaklaşımda bulunan devletlerin barış yoluna daha kolay adım atacağını ifade etmektedir. Bununla alakalı örnekler yakın tarihimizde mevcuttur. 2009 yılında Obama yönetimi, Rusya Federasyonu'nun tehdit olarak algıladığı füze savunma sisteminin yapımını durduracağını açıkladı. Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) atmış olduğu bu adım Rusya Federasyonu tarafından diplomatik ve işbirliği açısından da olumlu karşılanmıştır. Bu durumdan hareketle karşı adım olarak ABD'nin BM Güvenlik Konseyinden geçmesini istediği İran'a yaptırımların daha sıkı hale gelmesi yönündeki oylamada Rusya Federasyonu olumlu yönde oy kullanmıştır.

Anahtar Kelime: Liberal Kurumsalcılık, Uluslararası Örgütler, İş Birliği.

ÖZET

Bu çalışmada, Ortadoğu'da ulus devletlerin ortaya çıkış süreci nedenleriyle birlikte analiz edilmeye çalışılacaktır. 1789 Fransız ihtilali sonrası ortaya çıkan bir takım kavramlar arasında milliyetçilik kavramı özellikle imparatorlukları oldukça negatif yönlü etkilemiştir. 20. yüzyılın ilk çeyreğine gelindiğinde Osmanlı İmparatorluğu içerisinde milliyetçilik akımı, dini fikirlerin ötesinde karşılık bulmaktaydı. Özellikle İttihat ve Terakki yönetimi döneminde, Birinci Dünya Savaşı esnasında Arapların aldığı pozisyonlar bu fikrin başta yönetim olmak üzere halkta daha geniş yankı uyandırmasına sebep olmuştur. 19. yüzyıldan itibaren imparatorluklardan bağımsızlığını ve özerkliğini talep eden uluslar diğer uluslara da örnek teşkil etmekteydi. Örnek verilecek olursa Yunanlıların isyanı sonuç vermiş ve 1829 yılında bağımsızlıklarını elde etmişlerdir. Aynı durum Sırplar içinde geçerli olup bu gelişmeler isyan yoluyla gerçekleşmiştir. Osmanlı İmparatorluğu 19. yüzyılda Balkan topraklarında milliyetçilik akımı çerçevesinde önemli tavizler vermiş ve topraklar kaybetmiştir. Milliyetçilik akımı çerçevesinde ulusların bağımsızlık istekleri, 20. yüzyılın başlarında özellikle Arap ulusunda kendini göstermiştir.

Hristiyan Araplar arasında oldukça ciddi yer edinen milliyetçilik fikri özellikle II. meşrutiyet ile oluşan dernekleşme döneminde kendisine yayılmak için oldukça geniş imkânlar bulmuştur. Yeni kurulan bir takım derneklerin yanında gizli faaliyetlerde bulunan bu gruplar, Arapların özerklik isteğine dair propagandalar yapmaktaydılar. Arap milliyetçiliği kapsamındaki hareketlenmeleri bölgenin önde gelen isimlerinin şahsi çıkarları çerçevesinde de değerlendirmek gerekir. Osmanlı Devleti'nin Hicaz Demiryolu'nu Medine'ye kadar uzatması merkezi otoritenin güçlenmesine sebebiyet vermiştir. Bu durum bölgede nüfuzu yüksek olan Şerif Hüseyin'i ve bölgede kervancılık yapan bedevileri olumsuz etkilemekteydi. Bu tür ticari ve siyasi kaygılar milliyetçilik akımı ile birleşince ortaya isyan fikrinin çıkması kaçınılmaz olmaktadır. İngilizlerin bu süreçte Şerif Hüseyin'i siyasi, askeri ve ekonomik olarak desteklemesi beklenmektedir.

1916 yılının Haziran ayında Aden ve Halep'i de kapsayan Birleşik Arap Devleti kurma hedefiyle Şerif Hüseyin isyan hareketini başlatmıştır. Yayınadığı bildiriye ise İttihat ve Terakki yönetiminin padişahın haklarını kısıtlamasını eleştirmiş, İslam'ın kutsal değerlerinin ve Arap haklarının çiğnendiğini ifade etmiştir. Şerif Hüseyin'in ilk saldırısı ise Mekke'de bulunan Osmanlı Devleti mevziilerine gerçekleşmiştir. İngiltere başta olmak üzere müttefikleri Şerif Hüseyin'i bağımsız bir yönetici ve "*Hicaz kralı ve otoritesi*" olarak tanımışlardır. Siyasi manada Şerif Hüseyin'i başından bu yana destekleyen İngilizler, Araplar içerisinde herhangi bir çatışma çıkmamasına da özen göstermişlerdir. Şerif Hüseyin'in bazı ifadelerinden rahatsızlık duyan Abdülaziz Suud, İngilizler tarafından güvence verilerek sakinleştirilmiştir. Abdülaziz Suud'a, Şerif Hüseyin'in iç işlerine karışmayacağını garantisini ve bir miktar ekonomik destek vermişlerdir. İsyanı kolaylaştıran en önemli faktör belki de Hicaz'da bulunan Arapların o dönemki jeopolitik konumuydu.

Sonuç olarak 1918 Mondros Mütarekesi ile birlikte Osmanlı Devleti bölgeden çekilmiştir. Arap isyanı, Türkçü konumu güçlendirmiş ve savaş bittikten sonra ayakta kalabilen bir ideoloji haline getirmiştir. Araplar, her ne kadar Osmanlı sultanına bağlı bir şekilde İslam İmparatorluğunun ayrılmaz bir parçası olmak istediklerini belirtse de, milliyetçilik akımı kapsamında bir takım Arapların girişimleri başarıya ulaşmıştır. Fakat İngiltere, Şerif Hüseyin'e vaat ettiği toprakların büyük bölümünü vermemiştir. Bunun sebebi ise dönemin gizli anlaşmaları olup İngiltere'nin Sykes-Picot anlaşması kapsamında Fransa ile anlaşmasıdır. Bu durum İngiltere'nin o dönem için iki yüzlü siyasetini göstermektedir. Irak'ta Saddam ve Suriye'de Esad'ın içerisinde bulunduğu Arap Baas Sosyalist Partisi (BAAS), Arap milliyetçiliğinin günümüzdeki temsilcileri olup parti ambleminde 1916 ihtilalinin amblemi bulunmaktadır.

TÜKETİCİLERİN BİREYSEL BANKA TERCİHLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİR UYGULAMA: AKSARAY ÖRNEĞİ

Ercan UZ

Ayberk Nuri BERKMAN

ÖZET

Çalışmanın amacı; Aksaray’da bankaların müşterisi durumunda bulunan kişilerin, tercih ettiği bankaları, kullanmış oldukları bankacılık ürün ve hizmetlerini, bankacılık hizmetlerini ne sıklıkla kullandıklarını, banka tercihlerindeki öncelikli faktörleri saptamak ve bu faktörler içerisinde önem ve öncelik derecesi belirleyerek bireysel bankacılık sektörüne yol gösterici bir araştırma sonucu ortaya koyabilmektir. Bu çalışma çerçevesinde, araştırmanın amacını gerçekleştirmek üzere nicel veri toplama yöntemlerinden yararlanılarak yüz yüze ve online anket tekniği kullanılmış olup cevaplayıcılara anketin amacı ve kapsamı hakkında bilgiler verilmiştir. Yüz yüze anketler kolayda örnekleme, mail üzerinden yapılan anketler ise kartopu örnekleme şeklinde yapılmıştır. Ankete katılanların demografik bilgileri incelendiğinde katılımcıların %57’sinin erkek, %63’ünün evli, %58’inin 26-45 yaş aralığında, %50’sinin lisans mezunu olduğu %47’sinin kamu çalışanı olduğu ve %35’inin de 4001-7000 arası gelir grubunda olduğu görülmüştür. Anket verilerine göre müşterilerin 1. olarak en çok tercih ettiği banka Ziraat Bankası olmuştur. Ankete katılanların sunulan banka ürün ve hizmetlerinden en çok %74 ile kredi kartı hizmetinden faydalandığı görülmüştür. Yine katılımcıların %65,9 ile havale-EFT işlemlerinden ve %62,4’ünün de maaş ödeme hizmetlerinden faydalandığı görülmüştür. Hipotez testleri incelendiğinde katılımcıların banka ürün veya hizmet çeşidinden faydalanma durumunun banka tercihine göre farklılaştığı görülmektedir. Kiralık kasa, otomatik ödeme, maaş ödemesi, HGS-OGS işlemleri ve havale-EFT işlemleri hizmetlerinde farklılaşma görülürken vadesiz mevduat, vadeli mevduat, yatırım işlemleri, kredi kartı, düzenli ödeme, sigorta bireysel emeklilik işlemleri, bireysel krediler, harç yatırma işlemleri, vergi-SGK ödemeleri, döviz bozdurma işlemleri, ve kar payı(faizsiz katılım hesabı) hizmetlerinde farklılaşmadığı görülmüştür. Bu durum bankaların belirli ürün ve hizmetleri homojen olarak sunmasından dolayı tüketicinin gözünde farklılık oluşturmadığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Bireysel Bankacılık, Banka Tercihleri, Banka Ürün ve Hizmet Çeşidi.

TANZİMAT DÖNEMİNDE ULAŞIM VE HABERLEŞME

İnan KUŞ
Kasım BİLİCİ

ÖZET

Tanzimat, 1839-1876 dönemi Osmanlıda her alanda çağrı yakalamak için girişimlerde bulunmuş olduğu dönemdir. 19. Yüzyıla kadar üç kıtaya hâkim olan Osmanlı devletinde haberleşme ve ulaşım Tanzimat dönemine kadar İslam devletlerinden almış olduğu “Berid” teşkilatıyla sağlanmaktaydı. Geniş topraklara sahip olan Osmanlıda bu oldukça haberleşme ve ulaşımı kısıtlı hale getirmekteydi. Bunun en büyük sebebi devletin politikası Tanzimat’a kadar geleneksel olanı korumak olmuştur. Tanzimatla beraber yapılanma sürecine giren Osmanlı devleti telgraf ve demiryollarının yapımına hız vermişti. Nafia nezaretini kurmakla başlayan Osmanlı devleti merkez ile vilayetler arası haberleşmeyi daha kolay hale getirmişti. 1829 Osmanlı-Rus savaşında denenmiş olan “semafor” Osmanlı için büyük gelişmeydi. Tanzimat fermanında haberleşme ve ulaşım ile ilgili herhangi bir madde bulunmamaktaydı. Buna rağmen II. Mahmut döneminde modern posta örgütünün temelleri atılmıştı. Bunun için büyük uğraşlar veren sultan Mahmut’tan sonra başa gelen Sultan Abdülmecit teşkilatı tek elden toplamıştı. Tanzimat reformlarıyla beraber mimari açıdan batı anlayışı Osmanlıda uygulanmaya başlanmıştı. Kırım savaşıyla birlikte farklı bir boyut kazanan haberleşme ve ulaşım büyük bir önem arz etmekteydi. Zira Rusya’ya karşı Osmanlı devletini destekleyen Avrupa devletleri Balkanlar üzerindeki faaliyetlerini kontrol etmek amacındaydılar. Bunların başında İngiltere ve Fransa geliyordu. İngiltere telgraf hatlarının çekilmesi ve araç-gereçleri sağlıyordu. Fransa ise bu dönemde Osmanlıya hem haberleşmede hem de memur göndermede katkı sağlamıştı.

Islahat fermanıyla birlikte mülk edinme hakkına sahip olunuyordu. Mamafih emperyalistler güçlerini uzak yerlere taşımak için Osmanlıya başvuruyorlardı. Büyük rol oynayan ıslahat fermanı haberleşme ve ulaşımı oldukça mühim bir hale getiriyordu.

Anahtar Kelimeler: Tanzimat, Islahat, Ulaşım ve Haberleşme.

YEREL KADIN KURULUŞLARI VE SİVİL TOPLUM: NİĞDE HÜDAVEND HATUN KADIN ÇOCUK VE GENÇLİK DERNEĞİ ÖRNEĞİ

Aliye GÜN
Ömer ÇAHA

ÖZET

Sivil toplum kavramıyla ilgili tartışmalar Eski Yunan'da Aristoteles ile ortaya çıkıp, günümüze kadar süre gelmiştir. Aristoteles, devleti doğada var olan şey olarak tanımlayarak siyasi var oluşun temellerini atmıştır. Platon ise, ideal olan birey ya da devlet değil, bütünü mutluluğu olarak ifade ettiği sivil toplum anlayışını benimsemiştir. Antik Yunan'da temeli atılan sivil toplumla ilgili tartışmalar takip eden dönemlerde her dönemin özelliğine ve öne çıkan sorunlarına bağlı olarak farklı biçimlerde tartışılmıştır. Sivil toplum kavramının tekrardan çok kullanılabilir hale gelmesi, dünyada önemli dönüşümlerin sonuçları olarak görülmektedir.

Yirminci yüzyılın sonlarındaki gelişmeler, Doğu Blok'unun çökmesi, liberalizmin yükselmesi ve küreselleşme ile sivil toplum kavramı üzerinde şiddetli tartışmalar oluşmuştur. Bu çalışmanın çıkış noktası, geçmişten günümüze sivil toplum ve kadını kavramak, kadınların sivil topluma katkılarını araştırmaktır.

Günümüzde kadınlar; duyarlı toplum, gelişen toplum ve güçlü toplum yapılanmasının ana unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Kadınlar sivil toplum kuruluşlarında aktif gönüllü olarak hem sosyal hayata katılım sağlamakta, hem de toplumsal farkındalık yaratarak bireysel dönüşümlere neden olmaktadır. Duyarlılık düzeyi yüksek kadınların tarihten günümüze toplumsal fayda sağlamaya çalıştıkları bilinmektedir. Bu çalışmada sivil toplumda kadınların yeri, kadınların kolektif biçimde dernekleşme ve var olma çabaları incelenmeye çalışılacaktır. Niğde ilindeki Hüdavend Hatun Kadın Çocuk ve Gençlik Derneği ekonomik, sosyal ve kültürel sorumluluk performansları çalışmanın başlıca öncelikleri olacaktır. Anadolu kadınının güçlü yanlarının öne çıkarılması, taşra zorluklarını aşarak varoluş mücadelesi vermesi, dernekleşme süreçleri, örgütsel yapıları ve faaliyetleri çalışmanın üzerinde yoğunlaştığı temel konular olacaktır. Çalışma için görüşülen kadınların, derneğe ulaşmadan önceki ve sonraki süreçleri analiz edilecektir. Kadın derneklerinin bu değişimler karşısındaki rol ve işlevleri incelenecektir. Böylece hem toplumdaki değişimin niteliği hem de kadınların toplumsal rollerindeki değişim saptanmaya çalışılacaktır.

Çalışma, Niğde'de bulunan Hüdavend Hatun Kadın Çocuk ve Gençlik Derneği örneğinden hareketle taşradaki kadın derneklerini araştırmak, bu derneklerin ne kadar kadına ulaşabildiği, sosyal hayata katkıları, faaliyetleri ve gelir giderleri hakkında veriler elde etmeyi amaçlamaktadır. Bununla birlikte çalışma, derneğe ulaşan kadınların sayısını belirlemek, günümüz şartlarında hayata ne derece katıldıklarını ve derneğe ulaşan kadınların sorunlarının neler olduğunu tespit etmeye çalışacaktır. Kadın derneklerinin kadınların sorunlarına nasıl yaklaştığı ve taşra şartlarında nasıl çözüm bulduğu ya da bulamadığı, eksik yönlerinin tespiti çalışmanın amaçlarındandır. Niğde ilinde kadın sivil toplum örgütleriyle ilgili daha önce araştırma yapılmadığı ve bu konuda literatür boşluğu olması nedeniyle çalışma özgün bir değere sahiptir.

Çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden mülakat yöntemi kullanılmıştır. Araştırma örneklemini mülakat yapılan 30 kadın oluşturmaktadır. Araştırmamızda, Hüdavend Hatun Kadın Çocuk ve Gençlik Derneği, 4 dernek yöneticisi, 6 dernek üyesi ve 20 kursiyer olmak üzere toplamda 30 kadın üzerinden analiz edilmeye çalışılmıştır. Bunun için HÜKAGED Derneği'nde çalışan dernek yöneticileri, dernek üyeleri ve dernek yararlanıcısı kadınlarla derinlemesine mülakat yöntemi ile veriler toplanmıştır. Bu veriler ışığında kadınların değişim ve dönüşümleri analiz edilmeye çalışılmıştır. Çalışmanın birinci boyutunu dernek yöneticisi ve üyeleri, ikinci boyutunu ise dernek yararlanıcıları oluşturmaktadır.

Araştırma sonucunda, kadın derneklerinin kadınların hayatlarında kişisel gelişim noktasında katkı sağladığı görülmüştür. Derneğe üye olan ya da yararlanıcı kadınların özgüvenlerinde artış tespit edilmiştir. Sosyal performanslarında yükseliş yaşadıkları, iş kurdukları ve kendi çabalarıyla hayata tutundukları saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yerel Kuruluşlar, Sivil Toplum, Kadın.

BREXIT ARDINDAN AVRUPA BİRLİĞİ'NİN YENİDEN ŞEKİLLENMESİ

Bilal KAYAOĞLU

ÖZET

Ticari bir birliktelikten uluslar-üstü bir yapıya doğru giden ya da en azından bu amaca ulaşmayı hedefleyen Avrupa Birliği (AB) kendi içinde var olan sorunlarını çözmeye çalışmaktadır. Avrupa Birliği'ne üye olan ülkeler ortak hareket etmenin yanı sıra ortak bir hukuk, ortak bir siyaset, ortak bir ekonomi, ortak bir dış politika ve diğer konulardaki birlikteliği (ortaklığı ve beraberliği) sağlamaya çalışmaktadır. Ancak Avrupa Birliği çatısı altında yapılan toplantılarda ele alınan konular derinleştikçe ve üye ülkelerin özel alanlarına temas ettikçe üyeler arasında anlaşmazlıklara neden olmaktadır. Ülkelerin kendi iç dinamiklerine (ikili ya da çoklu diğer ülkelerle olan anlaşmazlıklar ya da anlaşmalar hususunda) müdahaleye karşı olmaları ya da adaletli bir yaklaşımın sağlanamadığı yönündeki çekinceler Birlik içinde soğuk rüzgârların esmesine neden olmaktadır. Uzun bir süre Avrupa Birliği'nin gündemini meşgul eden konulardan birisi olan Brexit de bu soğuk rüzgârlardan biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Birleşik Krallık bu rüzgârların fırtınaya dönüşmesi sonucunda uzun süren bir kopuş sürecine girerek devam eden süreçte de Birlik'ten koptuğu (Brexit) görülmektedir.

Avrupa Birliği'nin önemli ve güçlü üyelerinden biri olan Birleşik Krallık köklü diplomasi geleneğine sahip bir ülke ve her zaman çıkarı neyi gerektiriyorsa onu yapmaktan çekinmeyen bir politika istemine sahip olmuştur. Bu tutumunu hiç değiştirmeyen bu ülke kendi siyasi ve ekonomik çıkarlarını gözeterek AB üyeliğinde ayrılmayı gündemine getirirken kendisinden başka hiçbir yapıyı dikkate almadığını göstermemiştir. Netice olarak da AB'den ayrılarak Brexit'i gerçekleştirmiştir.

Küresel bir boyut kazanan günümüz devlet yapıları kendi çıkarları doğrultusunda sürekli olarak dost ve düşmanlarını güncellemektedir. Dünün düşmanı bugünün dostu olabilirken herhangi bir bağı olmayan iki ülkenin bir anda gelişen dostlukları veya düşmanlıkları rutin bir hale gelmektedir. Sürekli gelişen ve değişen dengelerden dolayı oluşan bu yeni düzende devletler de kendi konumlarını hızlı bir şekilde atmakta ve ona uygun açıklamalarını yapmaktadırlar. Bazı ülkeler yeni birlikleri kurarken bazıları da üye oldukları çeşitli birliklerden kendi çıkarları doğrultusunda ayrılmaya yönelik adımlar atmaktadırlar. Hatta öyle ki bazı konularda konsensüsler oluşurken bazı konularda çatışmalar en yoğun haliyle devam etmektedir.

Bu çalışmada Brexit ile oluşan ayrılığın neticesinde AB'nin süreci nasıl yönettiği ve öncesi ve sonrasındaki uygulamalarının incelenmektedir. Ayrıca Brexit sonucunda AB'nin yeniden toparlanma sürecine girerek güçlü hale mi geldiği yoksa Brexit sonrasında dağılmaya doru mu gittiği de araştırılmaktadır. Ayrıca son olarak da Avrupa Birliği'nden ayrılan Birleşik Krallık, Birlik'ten tamamen mi kopmakta yoksa özel anlaşmalar dahilinde bir ayrılık mı gerçekleşmektedir sorusu da araştırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Brexit, AB'nin yeni düzeni, Entegrasyon-Dağılma.

KÜLTÜREL BİR İMGE OLARAK AVANOS ÇÖMLEKÇİLİĞİ

Merve GÜN
Adem ÖGER

ÖZET

İnsanoğlunun kültürel anlamda günlük yaşama ilişkin ürettiği ilk ürünlerden olan toprak kap ve eşyalar, zaman içinde kullanım alanlarına göre form ve işlev bakımından değişik özellikler kazanmıştır. Tarihin akışı içinde çok çeşitli formlarla şekillenen ve geleneksel bir mesleğe dönüşen çömlekçilik, çevresindeki kültürel yapıdan doğrudan etkilendiği gibi etrafında ayrı bir kültür dairesi de oluşturmuştur. Kapadokya'nın önemli turizm alanlarından biri olan Avanos'un ortasından akan Kızılırmak, kızıl toprağı sayesinde yörede çömlekçiliğin doğmasında ve gelişmesinde önemli bir etkiye sahip olmuştur. Yörede çömlekçiliğin tam olarak ne zaman başladığı bilinmemekle birlikte Avanos'a bağlı Sarılar civarındaki Zank Höyük'te çanak ve çömlek parçalarına rastlanmasıyla yörede çömlekçiliğin Tunç Çağına kadar gittiği anlaşılmıştır. Yüzyılların bilgi ve birikimiyle günümüze kadar devam eden çömlekçilik, Avanos'un sosyo-kültürel yapısının şekillenmesinde ve günümüz ekonomik hayatında da oldukça etkilidir. Bir başka ifadeyle Anadolu'da yüzyıllardır süregelen çömlekçilik geleneği, Avanos'ta pek çok ailenin geçimini sağlamak amacıyla icra ettiği bir meslektir. 1980'li yıllardan sonra çömleğin günlük kullanım alanlarının azalması ve bölgede turizm faaliyetlerinin başlaması ile yörede çömlekçilik farklı bir boyut kazanmıştır.

Kültürel bir imge olarak Avanos çömlekçiliği gerek Avanos gerekse Kapadokya'nın görünürlüğüne, bilinirliğine ve tanınırlığına önemli katkılar sunmaktadır. Yörenin farklı kültürel zenginliklerinin ortaya çıkarılması ve turizm piyasasındaki hacminin artırılmasında yeterli düzeyde olmasa da kültürel bir imge olarak çömlekçilik geleneğine dayalı ürünlerin önemli bir yer tuttuğu bilinmektedir. İmgenin gücünün ve görsel kültürün yükselişe geçtiği günümüzde, kültür turizminin önemli merkezlerinden biri olan Avanos'ta insan elinden çıkan ve doğal malzemedен yapılan ürünler fark etmeksizin insan zihninde çeşitli çağrışımlara sebep olmaktadır. Bu noktada son yüzyılda teknolojinin hızla gelişmesiyle önce fotoğraf makinesinin, ardından sinema ve televizyon gibi hareketli görüntüleri saptayan araçların icadıyla, dünya görsel-işitsel bir dilin kendine özgü kurallarıyla açıklanabilecek hızla akıp giden bir sürecin içine girmiş ve imgeler hiç olmadığı kadar önem kazanmıştır.

Bildirimizde, çömlekçilik mesleğine dayalı ürünlerin kullanımı ve pazarlanması aşamasında yapılabilecek yeniliklerin ve Avanos çömlekçiliğinin kültürel bir imge olarak vurgulanmasının önemi anlatılmaya çalışılmıştır. Ayrıca Avanos'un tarihinde, çömlekçiliğinin ekonomik ve sosyo-kültürel hayat içerisinde ne denli öneme sahip olduğu, bu alanda yerel yönetimlerle ve esnaflarla işbirliği içinde yapılacak çalışmaların, geleneğin sürdürülmesine ve yöre ekonomisine katkıları değerlendirilmiştir. Yöredeki ilgili kurum ve kişilerin de dahil edilmesiyle yapılacak planlı çalışmaların istihdamdan yatırıma, pazarlamadan tanıtıma katkıları öneriler üzerinden değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Avanos, Kültürel İmge, İmge Araştırmaları, Çömlekçilik.

YEREL YÖNETİMLERDE VESAYET DENETİMİ

Emel Kübra TAYANÇ

Orhan Veli ALICI

ÖZET

Kamu yönetimi sisteminde önemli bir yer teşkil eden merkezi yönetim ve yerel yönetim kanalları arasındaki denetim ilişkisine idari vesayet denetimi denilmektedir. Her ne kadar 1982 Anayasasına göre merkezin hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşları üzerinde idari vesayet yetkisi olduğuna dair bir hüküm bulunmasa da Anayasa Mahkemesinin vermiş olduğu çeşitli kararlarda Anayasanın sözü ve ruhundan hareketle merkezin hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşları üzerinde de idari vesayet yetkisinin bulunduğu kabul edilmiştir. Öte yandan yerel yönetim reformları neticesinde merkezi idareye ait olan kimi idari vesayet yetkileri bağlı idareler ve ilçe belediyeleri üzerinde tatbik edilmek üzere büyükşehir belediyelerine devredilmiştir. Böylece lider mahalli idare haline getirilen büyükşehir belediyeleri hizmet alanı kapsamında bulunan bağlı idareler ile ilçe belediyeleri üzerinde önemli denetim yetkilerine sahip olmuşlardır. Literatürde büyükşehir belediyelerinin ilçe belediyeleri üzerinde özellikle imar ve bütçe konusunda sahip oldukları denetim yetkisi “yerel idari vesayet” şeklinde tanımlanırken lider mahalli idare olan bu idarelerin bağlı idareler üzerindeki denetim yetkisi ise “iç vesayet” şeklinde tanımlanmaktadır. Öte yandan bağlı idarelerin özellikle ihtisas gerektiren konularda mahalli müşterek nitelikli hizmet ifa etmeleri sebebiyle sadece merkezi idare veya büyükşehir belediyesinin denetim yetkisi altında olmadıkları, mezkûr idarelerin Devlet Su İşleri ve Orman Genel Müdürlükleri gibi bazı hizmet yerinden yönetim kuruluşları ile merkezi idarenin taşra teşkilatlarınca da denetim altında bulunduruldukları görülmektedir. Söz konusu denetim yetkisi de literatürde “teknik vesayet” şeklinde adlandırılmaktadır. Merkezi idarenin ayrı bir kamu tüzel kişiliğe sahip olan yerel yönetimler üzerindeki denetim yetkisi Anayasanın 127. maddesinde belirlenmiştir. Kanuna dayanması gereken ve sınırlı bir kapsamda tatbik edilmesi gereken söz konusu yetkiler: İptal, Onama, Yeniden Görüşme İsteme, Yargıya Başvurma, Erteleme, İzin ve Düzeltme şeklinde tasnif edilmektedir. Söz konusu çalışmada lider mahalli idare vasfına büründürülen büyükşehir belediyelerinin ayrı birer tüzel kişiliğe ve bütçeye sahip olan bağlı idareler ile ilçe belediyeleri üzerindeki denetim yetkileri ele alınacaktır. Söz konusu yetkilerin neden hiyerarşi kapsamında değerlendirilmeyeceği ve Anayasa kapsamındaki idari vesayet yetkisinin bir uzantısı olarak ele alınmasının gerekliliği üzerinde bir analize gidilerek lider mahalli idarelerin uyum ve koordinasyon görevi üzerinde durulacaktır. Bu çalışmada literatür taraması yöntemi ile son dönemlerde tartışma konusu olan yerel idari vesayet kavramı, yanı sıra iç ve teknik vesayet kavramları incelenecek ve bu hususta örnek teşkil eden olaylar ile birlikte ele alınacaktır.

Anahtar kelimeler: Vesayet denetimi; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu, Teknik Vesayet, İç Vesayet.

DÎVÂN GRUBU'NUN MODERN ARAP EDEBİYATI'NDAKİ ÖNEMİ

Salih ZOR

ÖZET

Tarihsel süreç içerisinde bilim ve teknolojiye yaşanan değişimler birçok yeniliği ve gelişimi beraberinde getirmiştir. Bu yaşanan değişimler özellikle Arap dünyası göz önüne alındığında, Mısır'ın Fransızlar tarafından işgal edilmesinin de etkisiyle birlikte edebiyat alanında da kendini göstermiştir. Arap edebiyatında görülen bu değişimlerle birlikte şiirin gerçek manada modern bir dönüşüm geçirmiş olması, şüphesiz bu dönüşümü gerçekleştirecek olan edebi ekoller ve gruplarla bağlantılıdır. Bu ekollerden biri olan Dîvân Grubu'nun bir yandan İngiliz şair ve eleştirmenlerden etkilenmesi, diğer yandan Arap şiirinin biçim ve içeriği söz konusu olduğunda klasik Arap Edebiyatı'nda bulunan ve Batı Edebiyatı'ndan da esinlenerek belirli kavramlar üzerinden değerlendirmelerde bulunmaları Arap şiirinin modernleşmesinde oldukça etkilidir. Dolayısıyla bu çalışmada Arap Edebiyatı içerisinde İngiliz edebiyatından etkilenen ve Arap şiirine özellikle şiirin biçim ve içeriğinde bulunması gereken unsurlarla ilgili özgün katkılarda bulunan Dîvân Grubu'nun önemi ortaya çıkarılacaktır.

18. yüzyıl öncesi Arap Edebiyatı'nın geri kalmışlığına çözüm olarak bir yaklaşım benimseme konusunda bazı ekol ve gruplar şiirde olmasını istedikleri bir değişimle birlikte kalkınmanın sağlanacağına inanmışlardır. Abdurrahman Şükrî (1886-1958), Abbâs Mahmûd Akkâd (1889-1963), İbrâhim Abdülkâdir el-Mâzinî (1889-1949) tarafından inşa edilen ve başlarda İngiliz Ekolü adıyla tanınan Dîvân Grubu, Mahmud Sâmî el-Bârûdî'nin temsil ettiği Neoklasik akıma tepki olarak ortaya çıkan bir gruptur. Grubun kurucuları, şiirin biçimine yönelik yaptıkları değerlendirmeleri sonucunda klasik Arap şiirinin her bir beytinin farklı manalar taşıdığından dolayı anlamsal bütünlüğe sahip olmadığını, bu yüzden şiirin her bir beytini şiirin bütününe adapte edecek bağlamlar aracılığıyla kurulacak organik-konu birliğinin gerekli olduğu; şiirde vezin ve kafiyenin tamamen kaldırılması gerektiğini savunanların aksine klasik Arap Edebiyatı'ndan farklı olarak şiirde tek vezin ve kafiyenin yerine birden çok vezin ve kafiyenin olması gerektiği kanaatine varmışlardır. Dolayısıyla Dîvân Grubu, şiiri asıl maksadından uzaklaştıracak siyasî ve sosyal konulardan arındırma düşüncesine girmiş, romantizm akımının benimsenmesini hedefleri arasına almıştır. Grubun şiirin içeriğine yönelik yaptıkları değerlendirme sonucunda ise nazımlı biçimde kaleme alınan edebi metnin şiir olarak kabul edilebilmesi için duygu, hayal, sezgi ve zevki selim gibi kriterler öne sürmüşlerdir. Sonuç olarak, Dîvân Grubu gibi bir ekol sayesinde şiir insanın duygularının ifade aracı olarak Arap Edebiyatında yeni modern kalıplarla karşımıza çıkmaktadır. Bu yeni kalıplarla Arap şiiri toplumun ihtiyaçlarını karşılayacak bir öneme kavuşmuştur.

Anahtar Kelimeler: Modern Arap Edebiyatı, Şiir; Dîvân Grubu.

POZİTİVİST VE ANTIPOZİTİVİST YAKLAŞIMLAR PERSPEKTİFİNDEN MAHREMİYET OLGUSU VE INSTAGRAM ANNELİĞİ

Kıymet KAYA

ÖZET

Kitle iletişim araçlarının her geçen gün etkisini yitirdiği dünyada, bu araçların yerini yeni iletişim ortam ve teknolojileri almış, böylelikle iletişim başlı başına yeni bir değişim ve dönüşüm ile hayatımızın her alanına nüfuz etmiştir. Bireyleri gözetimin gönüllü katılımcılarına dönüştüren sosyal medya, kullanıcılarına paylaşım yapmalarını zorunlu kılmaktadır. İnsanlar evlerinde tül ve perdeleri çekili halde otururken, sosyal medya da ise mahremiyetlerini kitlelerle paylaşmaktadır. Bireyin toplumsallaşma sürecindeki yapı taşlarından biri olan mahremiyet, kişinin en değer verdiği hak, gizlilik ve sır olan şey olarak tanımlanmaktadır. Mahremiyet bir hak ve bu hakkın iki şekilde ihlali vardır: kişinin hakkının illegal yollarla alınması ve kişinin kendi iradesi ile mahremiyetini gözler önüne sermesidir. Özellikle kişinin kendi iradesini kullanarak gerçekleştirdiği mahremiyet ihlali günümüzde yaygın olarak kullanılan sosyal medya ortamları ile artmıştır. Sosyal ağlar arasında özellikle görsele dayalı olan mecralar bu artışa daha fazla zemin hazırlamıştır. Görsel tabanlı sosyal medyaların başında yer alan Instagram ise şüphesiz mahremiyet ihlalinin en çok yapıldığı alanlardan biridir. İnsanlar hem zamanlarının büyük çoğunluğunu hem de mahremiyet sınırlarını ağırlıklı olarak bu mecralarda kaybetmektedirler. Kadınların -özellikle ilk kez anne olanların - sanal dünyada var oldukları ortamlardan biri olan Instagramda sanallaşan anneler, çocuğunun her anını kaydederek, bunu kitlelerle paylaşma ihtiyacı duymaktadır. Instagramda popüler hale gelmeye başlayan anne, çocuğunun kimliği ve mahremiyeti üzerinden popülerlik kazanarak ticari gelir elde etmeye başlamaktadır ve bunun sonucunda ise yeni etik tartışmalar ortaya çıkmaktadır. Bu çalışmada gözetim toplumunda kimlik ve mahremiyet olgusu bağlamında Instagramın annelerini ne şekilde etkilediği ve Instagramda yer alan kusursuz anneliğin nasıl olduğu olgusu üzerine kuramsal araştırmalar yapılmıştır. Çalışmanın amacı, sosyal medya ile dönüşen annelik kavramına eleştirel bir bakış açısı getirmektir. Doktora Öğrencisi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İletişim Bilimleri kıymet.kaya@kocaeli.edu.tr 1 Günlük hayatlarında vaktinin büyük bir bölümünü sosyal ağlara ayıran bireylerin sayısı günden güne artmaktadır. Teknolojik gelişmeler sayesinde günümüz teknolojisi insanlara neredeyse sınırsız bir iletişim ağı ve veri kaynağı sunmaktadır. İletişime geçme isteği ile yaşanan teknolojik gelişmeler her gün biraz daha ilerlemekte, gelişen teknoloji doğrultusunda insanların iletişim şekilleri çeşitlenmekte ve hızlanmaktadır. Çeşitliliği artan iletişim kanalları kültürel açıdan değişiklikleri de beraberinde getirmiş hatta yaşanan değişimler nedeniyle günümüz zamanı “iletişim çağı” şeklinde adlandırılmıştır. İletişim çağı diye adlandırılan içinde bulunduğumuz dönemin en etkileyici platformlarından biri şüphesiz ki sosyal ağlardır. Sosyal medya kısa bir süre zarfında büyük bir kesimi etkisi altına almış ve toplumumuzdaki kültürel değişimlerde yadsınamayacak ölçüde etkili olmuştur. Çalışmamızın ana konusunu sosyal medya oluşturmaktadır. Bu mecra da insanlar birbirleriyle haberleşmekte, anlık iletiler paylaşarak o anki durumunu gözler önüne serebilmektedir. Bir yandan merak ettikleri kişileri takip ederken, diğer yandan da mahrem hayatlarını kamuya sunmaktadırlar. Özel alana ait içeriklerin yeni kamusal alanlarda beğenilmek ve takdir edilmek için paylaşılması mahremiyetin dönüşümüne işaret etmektedir. Beğeni ve popülerite üzerine kurulu bu sanal yaşam alanında, bireyler kimliklerini yeni baştan inşa etmekte ve toplumsal kodlarla çatışan mahremiyet anlayışla hareket etmektedirler. Ne kadar beğenilirse o kadar varım anlayışı ile teşhir üzerine kurulu ve mahremiyet sınırlarının ortadan kaldırıldığı bir iletişim biçimi ortaya çıkarmaktadır. Bu durum ise insanların aklına gözetim toplumu kavramını getirmektedir. Gözetim toplumunda insanlar bir kule tarafından gözetlenirken, sosyal medyada ise milyonlarca kişi tarafından gözetlenir. Sahip olmak istediği sahte kimliklere bürünen gözetlenen birey her an gözetleniyor hissine kapılmaktadır. Anlık paylaşımların günü kurtarmak ve beğenilme duygusu olarak algılandığı günümüz teknoloji çağında, etik değerler ve mahremiyet olgusunu tartışmak bu yüzden önem arz etmektedir. Bu araştırmaya, sosyal medya dahilinde Instagram paylaşımlarını ticaret için ortaya döken annelerin, mahremiyetle olan ilişkilerini sorgulamak ve tartışmak için gerek duyulmuştur. Büyüklerin dünyasına uyum sağlaması beklenen çocukların, kendi anneleri tarafından her anlarının ticari amaçla paylaşılması, üzerine farklı kimlikler inşa edilmesi büyük eksikliklerdir. Bu eksikliklerle büyüyen çocuklardan oluşan geleceğin toplumunun da sorunlu olacağı aşikârdır. Araştırmanın amacı, sosyal medya platformu olan Instagramda yapılan paylaşımlarda, çocuk görüntüsü içeriğine hangi düzeyde ve hangi amaçlarla yer verildiğini ortaya koyarak, çalışmanın ana

konusu olan mahremiyet ihlaline ve çocuk istismarına yol açabilecek riskleri sınamaktır. Bu çalışmada, temelde pozitivist ve antipozitivist çalışmaların karşılaştırılması amacıyla yapılmış olan bir araştırma yer almakta; bu bağlamda söz konusu araştırma içerisinde yer alan iki ayrı alan araştırması, kavramsal çerçeveleri, hipotezleri, veri ve bulguları sunulmaktadır. Bunun için iki ayrı yaklaşım arasındaki farklılıklar karşılaştırmalı biçimde aktarılmaya çalışılmıştır. Bu bağlamda araştırma iki bölüme ayrılmıştır. İlk bölümde pozitivist yaklaşımlar bağlamında gözetim toplumu bağlamında bireyin kimlik inşası ele alınmış, amaç, hipotez ve kapsamı belirlenmiştir. İkinci bölümde ise antipozitivist yaklaşımlar bağlamında gözetim toplumunda Instagram anneleri ele alınmış ve amaç, kapsam ve hipotezleri bu çerçevede belirlenmiştir. İlk bölümdeki çalışmanın amacı; gözetim toplumu bağlamında bireylerin kimlik inşası tanımlamasını yapmaktır. Bunun için statü kavramı ve sosyalleşme gibi kavramlar ele alınmıştır. İkinci bölümdeki çalışmanın amacı ise; gözetim toplumunda kimlik ve mahremiyet olgusu bağlamında Instagramın annelerinin mahremiyet olgusunu nasıl ihlal ettiklerini ve kadınların kutsal annelik figürüne ne ölçüde sadık kaldıklarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bunun için ise popüler kültür, sosyal medya, çocuk istismarı ve mahremiyet gibi kavramlar ele alınmıştır. Çalışma kapsamında içerik analiz yöntemi kullanılmış ve bunların değerlendirilmesi pozitivist ve antipozitivist açıdan yapılmıştır. Araştırmanın amaçları doğrultusunda hem nicel hem de nitel yöntemlerden faydalanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Instagram, Sosyal Medya, Mahremiyet, Pozitivist, Antipozitivist.

TÜRK CEZA HUKUKUNDA EĞİTİM VE ÖĞRETİM HAKKININ ENGELLENMESİ SUÇU

Obaidullah AHMADI

Hüseyin ERTUĞRUL

ÖZET

En temel insan haklarından biri olarak kabul edilen eğitim hakkı, devletin olumlu katkısını zorunlu kılan sosyal bir haktır. Bireyin refahı açısından büyük önem arz eden eğitim hakkı, bireyin insan onuruna yaraşır yaşam standartlarına erişmesi ve maddi ve manevi varlığını koruyup geliştirebilmesine hizmet eden en temel haklardan biridir. Birey yanında topluma olan olumlu katkısı nedeniyle eğitim hakkı, sosyal devlet bünyesinde bir kamu hizmeti olarak sunulmaktadır. II. Dünya Savaşı sonrasında sosyal devlet anlayışının kurumsallaşmasıyla birlikte, anayasal düzenlemelerle, devletlere eğitim alanında önemli sorumluluklar yüklenmiştir. Anayasada eğitimin bir hak olarak düzenlenmesi ve bu hakkın gerçekleştirilmesi bakımından devlete bir dizi yükümlülük yüklenmesi karşısında devlet, eğitim hizmetinin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek birtakım faaliyetlerde bulunmakla yükümlüdür. Eğitim hakkının tanınması ve yasalarda yer alması bu hakkın kullanımını veya gerçekleşmesini teminat altına almaya yetmemekte, hakkın kullanımını garanti edecek diğer koşulların sağlanması gerekmektedir. Bu da ancak eğitimde fırsat eşitliğini, eğitime erişimin adil olmasını sağlamakla mümkündür. Anayasada eğitim ve öğretim hakkı toplum içinde yaşayan bireylerin eşitliliği prensibi göz önünde bulundurularak güvence altına alınmıştır. Bunun yanında kişinin eğitim ve öğretim özgürlüğünün sağlanması devlet kurum ve kuruluşlarınca Anayasadaki hükümler çerçevesinde zorunludur ve engellenemez bir haktır. Eğitim ve öğretim hakkının kurum kuruluş veya kişilerce engellenmesi durumunda ise Türk ceza kanununun 122. maddesi gereğinde kanuni yaptırım ve cezaların uygulanması gerekmektedir. İlk kez 765 sayılı TCK'da suç olarak düzenlenen eğitim ve öğretim çalışmalarının kesilmesine neden olma 5237 sayılı TCK'da bireyin eğitim ve öğrenim hakkını da koruma altına alacak şekilde ve üç fıkra halinde tekrar düzenlenmiştir. Bu çalışmada Türkiye'de yaşanan eğitim ve öğretim hakkının engellenmesi faaliyetlerinin engellenmesine yönelik kanun ve uygulama şekilleri ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Öğretim, Hak, Suç, Ceza.

AFGANİSTAN TÜRKMENLERİ'NİN DÜĞÜN GELENEKLERİ

Bory NASİR
Ahmet GÖKBEL

ÖZET

Tarih boyunca bir milletin ortaya koyduğu maddi ve manevi değerler bütünü olan kültür, sadece bir miras değil, aynı zamanda yaşayan bir hafızadır. Millet olmanın temelinde dil, din ve ideal birliği yatar. Milletler yıllar boyunca edindikleri kültürel değerlerini koruyup muhafaza ederek gelecek nesillere aktarırlar. Böylece millet olma özelliklerini korurlar. Son 40 yıldır iç savaşlar ve çatışmalarla boğuşan Afganistan bölgesinde bulunan farklı etnik gruplarda önemli kültürel erozyonlar meydana gelmiştir. Bütün bu değişikliklere 1979'da Rus işgali ile başlayan ve günümüze kadar devam eden sıkıntılar ve karışıklıklar neden olmuştur. Kültürel miraslar korunamamış veya yanlış bir yola sevk edilmiştir. Bazı dini değerler kültürel olarak kabul edilirken, kültürel değerler dinin yerini almıştır. 2001 yılından itibaren Afganistan'da Taliban rejiminin devrilmesiyle, hızla ilerleyen teknoloji ve medya, Afganistan toplumunu büyük ölçüde etkisi altına almıştır. İlk olarak Hint dizileri ve daha sonra Türk dizileri televizyonlar'da yayınlanırken, Afganistan toplumunun geleneksel ve kültürel değerlerinin korunması zorlaşmış ve önemli değişikliklere uğramıştır. Buna bir de bilinçsiz cep telefonu eklersek nasıl bir kültürel erozyon yaşandığı görülür. Afganistan Türkmenleri her ne kadar çalkantılı bir süreçten geçse de yaşam alanlarını terk etmemiş, folklorik gelenek ve göreneklerini ağırlıklı bir şekilde korumuşlardır. Ben burada Afganistan Türkmenlerinin yaptıkları düğünleri en ince detaylarına kadar vermeyi ve bu kültürün kayda geçirilerek kaybolmamasını arzulamaktayım. Şunu hatırlatmakta fayda var ki, Türkmenler Afganistan'ın farklı bölgelerinde yaşamasına rağmen, gelenek ve göreneklerinin arasında hiç farkı yoktur, hemen hemen aynı inanç ve kültürü paylaşmaktadırlar. Aynı zamanda Özbek Türkleri ile çoğu yerde birlikte yaşadığı için birbirinin kültürleri benzerlik göstermektedir.

Anahtar Sözcükler: Düğün, Afganistan, Afganistan Türkmenleri.

SURİYELİ SİĞINMACILARIN BİREY GÜVENLİĞİ MESELESİ: TÜRKİYE’NİN İÇ GÜVENLİĞİ BAĞLAMINDA BİR DEĞERLENDİRME

Hacer KAYA
Hüseyin ARAS

ÖZET

Arap coğrafyasında başlayan ve “Arap Baharı” olarak adlandırılan halk hareketleri Suriye Arap Cumhuriyeti’ndeki etkilerini 2011 yılının ortalarından itibaren göstermiştir. Bu halk hareketlerinin ülkede sebep olduğu istikrarsızlık çevre ülkelere doğru kitlesel göçlere yol açmıştır. Bu göçlerin yöneldiği ülkelere biri Türkiye’dir. Suriye’den çok sayıda sığınmacının bu şekilde Türkiye’ye gelmesi, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ni acil çözümler isteyen sığınmacı meselesi ile karşı karşıya bırakmıştır. Bu durumu bir mesele haline getiren, Suriyeli sığınmacıların kamu düzeni için oluşturduğu potansiyel tehdittir. Nitekim Türk halkının Suriyeli sığınmacılara ilişkin kimi zaman olumsuz yargılar içeren algıları, bunun önemli bir mesele olduğunu göstermiştir.

Çalışmada Suriye Arap Cumhuriyeti’ndeki istikrarsızlıktan dolayı Türkiye’ye gelen Suriyeli sığınmacılar için insani güvenlik kavramı bağlamında “birey güvenliği”nin sağlanıp sağlanmadığı incelenmiştir. Çünkü sığınmacılar için de olsa, birey güvenliğinin sağlanamamasının ülke içinde önemli siyasal ve toplumsal sorunlara yol açabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle “Suriye’den Türkiye’ye gelen sığınmacılar meselesi” Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ni herhangi bir zamanda millî ve uluslararası ölçekte etkileyebilecek olan bir “iç güvenlik meselesi” olarak değerlendirilmekte ve “birey güvenliği” temelinde incelenmesi önemli görülmektedir.

Nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı çalışmada veri toplamak için İçişleri Bakanlığı’na bağlı bir kurum olarak sığınmacı meselesini yönetmek üzere görevlendirilmiş bulunan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından gerçekleştirilmiş olan faaliyetler incelenmiştir. Verilerin toplanması için araştırmacı tarafından geliştirilen ve açık uçlu sorulardan oluşan bir anket formu AFAD yetkililerine araştırmacı yönetimindeki bir yüz yüze görüşmede yöneltilmiş ve alınan cevaplar kaydedilmiştir. Verilerin toplanması için ikincil kaynaklardan da yararlanılmıştır. Toplanan verilerin analizi “verilerin azaltılması”, “verilerin sunumu”, “sonuç çıkarma ve doğrulama” kapsamındaki üç etkinlik basamağı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Verilerin analizi için Birleşmiş Milletler’in (BM) 1994 yılındaki “İnsani Kalkınma Raporu”nda yer alan birey güvenliği tanımından yola çıkılarak ulaşılan “Fiziksel Şiddetin Ortadan Kaldırılması” ve “Yaşama Hakkının Korunması” ölçütleri baz alınmıştır. Ayrıca Türkiye’de bulunan Suriyeli sığınmacıların birey güvenliği ile ilgili olarak birincil ve ikincil kaynaklardan ulaşılan bulgulara da yer verilmiştir.

Elde edilen bilgiler Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin Suriyeli sığınmacılar için birey güvenliği meselesini millî ve küresel politikaları gereğince başarılı biçimde yönetip yönetemediğini tespit edebilmek için kullanılmıştır. Sürecin yönetiminde ulaşılan sonuçlar ise Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin siyasal ve toplumsal meşruiyeti temelinde değerlendirilmiştir. Elde edilen bilgiler benzer bir durumun gelecekte tekrar yaşanması halinde işe koşulabilecek güvenlik politikalarının fayda esası üzerinde tayin edilebilmesinde kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli Sığınmacı, Birey Güvenliği, İç Güvenlik, AFAD.

ÖZET

Teknolojik gelişmeye dayanarak ve teknolojinin biyolojik çalışmalarda da kullanımının artmasına bağlı olarak geleneksel ıslah yöntemlerinden başka ıslah yöntemleri geliştirilmiştir. Bu geliştirilmiş yöntemlerle bir canlı çeşidine başka bir canlı çeşidinden gen aktararak bir türün kalıtsal olarak belirli özellikleri değiştirilebilmektedir. Bu tür yeni hayvan, bitki veya mikroorganizmalara Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO) denilmektedir. Dünyada genetik yapısı değiştirilmiş organizmaların ve bunlardan sağlanan besinlerin dağılımı hızlı bir şekilde artış göstermektedir.

Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar (GDO) son yıllarda Türkiye’de önemli bir tartışma konusu durumuna gelmiştir. Bu tartışmalarda hükümet, muhalefet, bilim insanları arasında fikir ayrılıkları yaşanmış, tarafların görüşlerindeki farklılıklar paralelinde genetiği değiştirilmiş organizmalar, medyaya farklı şekillerde yansımıştır. Bu çalışmada; genetiği değiştirilmiş organizmaların biyoçeşitlilik ve çevre üzerindeki etkilerine değinilerek, bilim insanlarının ve siyasetçilerin farklı görüşlerine yer verilmesi amaçlanmıştır. Çalışmada literatür taraması yöntemi kullanılmıştır.

Gen aktarımlı ürünlerin üretim ve tüketimlerinin yaygınlaşmasının getirileriyle birlikte götürüleri de olmuştur. Genetiği değiştirilmiş organizmalar bilim insanları, politikacılar, uzmanlar gibi kesimler arasında fikir ayrılıkları yaratmıştır. Kimi bilim insanları genetiği değiştirilmiş organizmaların birçok yönden zararlı olduğunu, genetiği değiştirilmiş organizmayı bir ticaret olarak göreyerek bunun insan sağlığı için değil ticari kar için yapıldığını ileri sürmüşlerdir. Kimi bilim insanları ise, genetiği değiştirilmiş organizmaları Türkiye’nin bütün tarımsal problemlerini çözüme kavuşturacak bir sihirli değnek şeklinde göstermişlerdir. Yine genetiği değiştirilmiş organizmalar konusu siyasette de birbirine muhalefet görüşler oluşturarak tartışma ortamı oluşturmuştur. Yaşanan tartışmalar genellikle genetiği değiştirilmiş organizmalı maddeler üzerinden gidilerek olmaktadır. Bunun sebebi ise genetiği değiştirilmiş organizmaların ve ürünlerinin kontrol ve denetimine dair yönetmeliğin yürürlüğe konmasıdır. Yönetmelikle beraber, ülkeye genetiği değiştirilmiş organizmalı mahsullerin ithal edileceği ve bunun farklı yönlerden olumsuz maruzları olacağı kanaatinde taraflar arasında politika çatışması yaşanmıştır.

Sonuç olarak, Türkiye açısından baktığımızda konuyla ilgili yeterli bulgulara ulaşmadan sadece ekonomik kaygılarla bu ürünleri kabullenmek mantıklı olmadığı gibi tam manasıyla bu teknolojinin dışında durmak da pek akıllıca gözükmemektedir. Ayrıca, ülkemizin arpa, buğday, şeker pancarı ve baklagiller gibi temel besin maddelerini oluşturan bitkilerin haricinde pek çok sebze ve meyvenin de doğal gen pınarlarının olduğu bir ülke olduğu göz önünde bulundurulduğunda, biyoteknolojik ürünlerin kullanımı ve çevreye salınımı hususunda daha hassas davranılması ihtiyacı meydana gelmektedir. Ülkemizde biyoteknolojinin herhangi bir risk oluşturmadan kullanılması ise Biyogüvenlik Kanunu kapsamında olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: GDO, Bilim, Siyaset, Çevre, Muhalefet.

EKONOMİK SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÇERÇEVESİNDEN DÖNGÜSEL İŞ MODELİ VE SIFIR ATIK POLİTİKALARININ KAVRAMSAL KARŞILAŞTIRMASI

Zilan YUSUFOĞLU

Ceren TÜRKMEN

ÖZET

Makineleşme ve üretim teknolojilerinde yaşanan teknolojik gelişmeler ile seri üretimde yaygınlaşma ve üretim miktarı artışları doğal kaynakların tükenmesi olgusunu dünya gündemine getirdiğinden üretimde etkinliğin artırılmasına yönelik çalışmalar yaygın bir biçimde sürdürülmektedir. Diğer yandan, artan üretim ve tüketimden kaynaklanan atıkların doğaya en az zarar verecek şekilde bertaraf edilmesi uluslararası politika yapımcıların ajandalarında yer alan diğer bir önemli husustur.

Bir taraftan konvansiyonel iktisadi üretim sürecindeki “hammadde al-ürün yap-tüketerek atık hale getir” döngüsünün aksine döngüsel ekonomide üretim süreci üretim/tüketim atıklarının geri dönüşümü, yeniden kullanım ve atık azaltma olarak betimlenebilecek bir bakış açısı ile yeniden tasarlanmaktadır.

Diğer yandan, ülkemizde de uygulanmasına yoğun bir şekilde çalışılan sıfır atık politikası ise bir yönetim felsefesi olarak doğal kaynak düzeyinden başlayarak verimli kullanımın teşvik edilerek israfın azaltılması, atıkların kaynağında ayrıştırılarak toplanması- taşınması-işlenmesi ve geri kazandırılması süreçlerini içeren atık yönetim sisteminin kurulası ve işletilmesi süreçlerinden oluşmaktadır. Bu kapsamda hem yerel hem de küresel düzeyde atık ayrıştırma ve atıkların geri dönüşüm süreçlerini içeren projeler uygulanmaya devam etmektedir.

Bu açıdan bakıldığında insan türünün devamı için üretim ve tüketimin sürdürülebilirliği -daha genel bir ifade ile ekonomik büyümenin sürdürülebilirliği- çerçevesinde sıfır atık ve döngüsel ekonomi kavramları son yıllarda önemi gittikçe artmakta ve literatürde kendine daha fazla yer bulmaktadır.

Literatürde, sıfır atık kavramının pratik uygulanabilirliğini inceleyen çalışmalar bulunmasına rağmen, döngüsel ekonomik yaklaşımı konu alan yurtiçi literatür genellikle tanımlama düzeyinde kalmaktadır. Diğer yandan, bu iki kavramı ilişkilendirmeye ve kıyaslamaya çalışan çalışma neredeyse yok denecek kadar azdır.

Çalışmamız, literatürdeki açığı gidermek amacıyla farklı bir yol izleyerek ekonomik büyümenin ve doğal hayatın sürdürülebilirliğini temel alan sıfır atık uygulamaları ile döngüsel ekonomik üretim prensiplerini teorik açıdan inceleyerek iki yaklaşımın arasındaki bağlantıları ortaya çıkarmayı amaçlamakta bu vesile ile üretimde paradigma değişikliğine yol açabilecek kritik faktörleri detaylı olarak ortaya koymayı hedeflemektedir.

Çalışmamız iki yönüyle ilk olma özelliği taşımaktadır. İlk olarak sıfır atık prensipleri ve döngüsel ekonomik modelin önermelerini karşılaştırmalı olarak ele almaktadır. İkinci olarak döngüsel ekonomi ile ilgili çalışmalara yapılan atıflar vasıtasıyla mezkûr çalışmamız Türkçe literatürün gelişiminde bir referans kaynağı özelliği de kazanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Döngüsel Ekonomi, Sıfır Atık.

ÖZET

Efsane, çok eski bir geçmişe dayanan mitik dönemlerden, tarihi serüvenden, kültürden ve olmazsa olmazı inanç temelli izler taşıyan anonim bir anlatma türüdür. Köken itibarıyla Farsça “efsane”, “fesane, efsan, fesane” şekillerinde de görülmekte olan ve hikâye etme, sergüzeşt manasına gelmektedir. Asılsız, boş mesel anlamına da gelen efsane, şifahi/sözlü geleneğin en eski türlerinden birisidir. Şifahi halk edebiyatında ise efsane, doğa olaylarından, tarihi, dini şahsiyetlerden, geçmişe dayanan, tarihten ilham alan insanoglunun medeniyet namına ilk keşiflerinden bahseden ve insanların olay karşısında ki fantezilerini dile getiren hikâyeler olarak tanımlanmaktadır.

Türk dünyası efsaneleri üzerine birçok çalışma yapılmıştır. Köklü bir geçmişe sahip olan Türk dünyası son derece zengin bir efsane geleneğine sahiptir. Bu geleneğin en zengin olduğu sahalardan birisi de Azerbaycan’dır. Efsaneler, türü itibarıyla tarihi, dini, mitolojik, toponomik vb. çeşitli adlandırmalarla; içeriğinde şekil değiştirme, yeniden var olma, cezalandırılma, kırklar, ağaç, mağara, ok-yay, üstün kurnazlık gibi motiflerle de zengin bir konu içeriğine sahiptir.

Azerbaycan Türkleri, köklü bir geçmişine sahip efsanelerinde, tarihi olay ve keşif abideleri, bitki ve hayvanlar âlemi ile din ve inançlarıyla ilgili sayısız anlatmalara, efsanelere sahiptir. Bu efsaneler yapılan çalışmalarla halk edebiyatı araştırmacılarına sunulmuştur.

Dini efsaneler, Azerbaycan sahasında Türk kültürleriyle ilgili efsanelere İslamiyet’le beraber yeniden bir şekil almıştır. Peygamberler, evliyalar, âlimler, dini hadiselerin şahısları, varlıkları, kutsal mekânlarla ilgili çok sayıda efsanede türemiş ve Azerbaycan efsanelerine zenginlik katmıştır. Dini efsanelerin şahıs kadrosunu peygamberler, evliyalar, şeyhler ve bunlarla birlikte tarihi şahsiyetler ve rakip kadro birbirinin rakibi durumundadır. Efsaneyi oluşturan kadro üçgeninde ilahi düşünce ve bunların amaçları, iyilik- kötülük eklemi, efsaneyi ayrılmaz yapan mucizevi ve hayali motiflerle anlatılır.

Günlük yaşama dair unsurlar, efsaneler içinde tarihi, mitolojik, arkaik, hayali, mucizevi bir anlatımın içerisinde her türlü olağanüstülüklerde gerçek yaşama dair anlatımların da bulunmasıdır. Efsane geleneği içerisinde günlük yaşamla ilgili motifler, unsurlar üzerine şekillenmiştir. Efsanede anlatılan olayların her bir numunesinde, her ne kadar mucizevi öğelerle donatılmış olsa da günlük yaşamda da olayların yaşanma ihtimali her zaman vardır Azerbaycan efsanelerinde de bu durum kaçınılmaz unsurdur.

Azerbaycan efsaneleri üzerine bugüne kadar yapılan çalışmalar ışığında ele aldığımız Azerbaycan efsanelerinin içeriğinde dini ve günlük yaşama dair unsurları, efsaneyi oluşturan şahıs kadrosuyla birlikte irdeleyerek ele almak amaçlanmıştır. Araştırmayı oluşturan bu efsaneler örnek ve açıklamalarıyla beraber ortaya konulacaktır.

Anahtar Sözcükler: Türk dünyası, Azerbaycan efsaneleri, dini efsaneler, günlük yaşam.

KÜRESELLEŞEN DÜNYADA SİBER TERÖRİZM

Bilge YURTSEVER

ÖZET

Çalışmada günümüzdeki teknolojik gelişmelerin terörizmin dönüşmesindeki rolü üzerinde durularak siber terörizmin oluşmasında küreselleşme ve terörizmin bağlantısı analiz edilecektir. Teknolojik gelişmelerin hız kazanmasıyla birlikte küreselleşme olgusuna olan yoğunluk artmış bulunmaktadır. Küreselleşmenin devletler tarafından dengesiz şekilde yaşanması ekonomik, sosyal ve siyasi eşitsizliğe neden olmaktadır. Bu eşitsizlik durumu ise toplumların terörizme yönelmelerine neden olabilmektedir. Akışların hız kazandığı günümüzde ulusal sınırların da şeffaflaşmasıyla birlikte terörizm ulusal sınırları aşarak küresel bir nitelik kazanmış ve dünyayı tehdit eder duruma gelmiştir. Yine küreselleşmenin etkisiyle dönüşüme uğrayan terörizm çağımızın en büyük ve dikkat çekici tehditlerinden birisi olan siber terörizmi doğurmuştur.

20. yüzyılın son çeyreğinde teknolojiye yaşanan gelişmeler neticesinde insanoğlu teknolojiye bağımlı hale gelmiştir. Doktor randevuları, bankacılık işlemleri gibi her türlü hizmetten faydalandığımız, özel bilgilerimizi siber ortamda paylaştığımız bir dünyada yaşamaya başladık. Siber uzay aslında insan hayatını kolaylaştırıp şekillendirirken kendi tehdidini de oluşturmaktadır. Siber uzaya bağımlılığımızın yüksek olması hasım bir aktörün istismarına açık bir alan ortaya çıkarmaktadır. Bu aktör bir devlet, terör ve suç örgütü olabildiği gibi bir bireyde olabilir. Bu aktörler siber uzayda sistemin zayıflıklarını ve açıklarını kullanarak siber suç işlemektedirler. Siber suçların tespitinin ve takibinin zor olması, medyanın çok fazla ilgisini çekmesi, klasik terör eylemleri kadar ses getirmesi, sınırlarının olmaması ve maliyetinin düşük olması siber eylemlerin tercih edilmesine neden olmaktadır. Bu bakımdan siber suçlar hızla dünyaya yayılmaktadır.

Siber uzayda barajların kapaklarını açabilir, uçakları düşürebilir, trafik ışıklarını kontrol edebilir, elektrik, su, doğalgaz ve finans gibi altyapı sistemlerini çalışamaz duruma getirebilirsiniz. Dolayısıyla siber uzay interneti de içerisinde barındıran çok daha büyük bir alanı kapsamaktadır. Bu bakımdan bilgi teknolojilerinde yaşanan bu gelişmelere devletler kayıtsız kalamamaktadır çünkü devletlerin ulusal güvenliklerini yakından etkilemektedir. Bilgi teknolojilerine bağımlılığın bu denli yüksek olması siber terörizmi göz ardı edilemeyecek bir gerçek kılmaktadır.

21. yüzyılda artık devletler hava, kara, deniz ve uzaydan sonra beşinci muharebe alanı olarak siber uzayı görmektedirler dolayısıyla ulusal güvenliklerini ve caydırıcılıklarını artırmak için bu alana ciddi yatırım yapmaktadırlar. Zira günümüzde sadece askeri ve siyasi bakımdan önlemler alarak ulusal güvenliği sağlamak imkânsızdır. Türkiye’de her geçen gün altyapısını siber alana daha çok entegre etmektedir. Bu açıdan Türkiye’nin siber terörizm tehdidini anlama ve mücadele etme konusunda bilinç düzeyinin yükselmesi önemlidir. Bu bakımdan siber terörizm tehdidine dikkat çekmesi çalışmayı önemli kılmaktadır.

TTIP KAPSAMINDA YAPILAN DIŞ TİCARETİN MAKROEKONOMİK PERFORMANSA ETKİSİ

Ayşe Sevval ÜNAL

ÖZET

Transatlantik Ticaret ve Yatırım Anlaşması (TTIP) AB ile ABD arasında olan ticaret ve yatırım ortaklığı anlaşması olup ortak bir proje niteliği taşımaktadır. Amacı ekonomik entegrasyonun ülkelerarası ticarete engel teşkil eden sorunları anlaşma yoluyla çözmek ile mal, hizmet ve gümrük tarifeleri önündeki kısıtlamaları kolaylaştırmak olan anlaşmanın, gerek AB ülkeleri gerekse ABD için makroekonomik birtakım sonuçlarının oluştuğu düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmada, TTIP tarihçesi incelenmiş olup her iki ülke grubu için makroekonomik performansa etkisi veriler yardımıyla incelenmektedir. Teorik altyapılı çalışmada anlaşma kapsamında makroekonomik potansiyeli yüksek her iki ekonomisinin de pozitif etkilendiği fakat üçüncü dünya ülkelerinde bir takım olumsuz etkilerin oluştuğu tespit edilmektedir.

KAPSOSBİL2020 - NEVŞEHİR

CUMHURİYET DÖNEMİNDE LÂİKLİK VE LÂİKLİK UYGULAMALARI İLE BUNLARIN SEKÜLERİZMLE İLİŞKİSİ

Talip KURŞUNCU

ÖZET

Laiklik konusu Türkiye özelinde yıllarca tartışılmış, halen tartışılmaya devam edilen bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu hali ile laiklikle ilgili birçok akademik çalışma ortaya konulmuştur. Ancak bir genelleme ile söylenebilir ki ortaya konulan çalışmalar ve eserler laiklik destekleyicileri ve laiklik karşıtları şeklinde iki ayrı kutup tarafından kaleme alınmaktadır. Konuya tarafsız bir görüşle yaklaşan eser sayısı sınırlı sayıda, bu durum ise literatürde Cumhuriyet tarihi ve laiklik noktasında birtakım eklemeler yapılması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Yine cevap verilmesi gereken bir soru ise laikliğin hukuksal anlamı noktasında Cumhuriyet dönemi uygulamalar ve laikliğe yönelik ortaya konulan girişimlerin sekülerizm ile ilişkili olup olmadığıdır. Bu hali ile laik ve sekülerizm arasındaki fark önem arz etmektedir.

Laiklik en geniş ve kısa tanımıyla din ile devlet işlerinin, din ve devlete ait olanların ayrılması anlamını taşımaktadır. Bu geniş tanım aynı zamanda devletin bireylere karşı hangi dinden, hangi mezhepten olursa olsun eşit olmasının ifadesidir. Başka bir deyişle eşitlik ilkesi laikliğin temel taşı olarak karşımıza çıkmaktadır. Sekülerizm ise din ile yaşamın birbirinden ayrılmasıdır. Yani laiklikte “din devlete karışmasın” denirken sekülerizmde “din hayatıma karışmasın” demektedir. Her seküler, laiktir ama her laik, seküler değildir.

Türk tarihi içerisinde laiklik benzeri uygulamalar ve yaşam tarzı her dönemde varolmuştur. Ancak laikliğin ilkesel olarak ve sistemli bir şekilde devlet yönetimine ve toplumsal yapıya sindirilmesi ve benimsetilmesi Cumhuriyet dönemine rastlamaktadır. Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün zihnindeki toplumsal yapı ve devlet modelinin temelinde laiklik ilkesi yatmaktadır. Bu hali ile yapılan birçok devrim ve yenilik laikliğin temellendirilmesi açısından önem arz etmektedir. Laiklik, bireylere karşı devletin din temelli ayırım yapmasının önünde her dine ve her dinden bireye eşit mesafeli olması gereği çağdaşlaşma ve modern bir devlet ile toplum olmanın gerekliliği olarak görülmüştür. Bu hali ile Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, laikliğin hem devlet sistemi hem de toplumsal düzeyde benimsetilmesi için devrim hareketlerine başlamıştır. Cumhuriyet döneminde gerçekleştirilen devrimlerin birçoğunun temelinde laiklik ilkesi yatmaktadır. Başka bir ifade ile çağdaş, modern ve laik bir toplum ile devlet meydana getirme amacı, beraberinde laiklik temelli inkılapları meydana getirmiştir. Ancak laiklik ile sekülerizm ayrımı tam yapılamamış, dinin devletten tamamen ayrılmasının, vatandaşlara din ve vicdan hürriyetinin sağlanmasının ötesinde bireylerin yaşantılarına müdahale edecek yenilikler getirilmiştir. Bireylerin yaşamına yapılan müdahale ise laikliğin toplumsal hayata aşılması amacını içerse de sekülerizmi temsil edecek birer hal almıştır.

Yine laikliğin bir gereği olarak din işlerinin devlet işlerinden ayrılması gerekirken; din, devletten tamamen ayrılmamış, Diyanet İşleri Başkanlığı vasıtasıyla devlet hiyerarşisinde yer alan bir olgu olarak kalmıştır. Bu durum Türkiye Cumhuriyeti'ne özgü bir laikliği ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler: Lâiklik, Sekülerizm, Din, İnkılaplar, Modernleşme.

KÜLTÜR EKONOMİSİ BAĞLAMINDA NEVŞEHİR'DE ŞİRAHANELER

Songül YEŞİL
Adem ÖGER

ÖZET

Nevşehir bölgesinde var olan bağcılık, binlerce yıllık birikimi olan bir Anadolu geleneğinin devamı niteliğindedir. Bu bölgede üzüm yetiştiriciliği Nevşehir bölgesinin en eski kavmi olan Hititlere dayanmaktadır. Daha sonra gelen uygarlıklar da üzüm yetiştiriciliğine önem vermişlerdir. Bağcılık ve üzüm yetiştiriciliği, Nevşehir bölgesinde günümüzde de gerek bağlarda gerekse evlerin önünde gölgelik olarak kurulan çardakların oluşumunda devam etmektedir. Nevşehir bölgesinde üretilen bu üzümlerin önemli bir bölümü yerel tüketim ve temel besin maddesi olarak kullanılmaktadır. Üzümler yaş ve kuru olarak; pekmez, sirke ve şaraplık olarak değerlendirilmektedir. Nevşehir'in Ürgüp, Avanos, Göreme, Çat, İbrahimpaşa, Gülşehir, Ortahisar ve Sulusaray ilçeleri üzüm yetiştiriciliği konusunda önemli bir yere sahiptir. Bölgede yetiştirilen üzümlerin büyük bir kısmı bu ilçelerde yetiştirilmektedir. Söz konusu ilçeler sulama konusunda yeterli imkânâ sahip olmasa da bölge topraklarının suyu iyi tutma özelliği sayesinde üzüm üretimi hem yüzyıllar boyunca devam etmiş hem de daha doğal olması dolayısıyla elde edilen üzümler kendine has bir tat kazanmıştır.

Yetiştirilen üzümler sadece yaş ve kuru üzüm olarak tüketilmemekte, aynı zamanda pekmez, sirke ve şarap yapımında da kullanılmaktadır. Pekmez, sirke ve şarap için kullanılacak üzümler "şaraphane", "şirahane" ya da "şırhane" adı verilen özel yerlerde ezilip üzüm suyu elde edilir. Çalışma konumuz olan şirahaneler, Nevşehir'in geleneksel mimarisi ile bütünleşmiştir. Şirahaneler, kaya evlerde, mağaralarda, kiliselerde, manastırlarda ve evlerde görülmektedir. Bu alanların dışında bölgedeki volkanik yapıdaki büyük kayalar oyulup mağaralara dönüştürülmüş ve bu mağaralar bölgede yaşayanlar için bir yaşam alanı haline gelmiştir. Bölgede bunun dışında adeta günümüz evlerini andıran, mutfak, yatak odası, kiler ve çeşitli yaşam alanlarının olduğu Özkonak Yeraltı Şehri, Derinkuyu Yeraltı Şehri, Kaymaklı Yeraltı Şehri, Tatların Yeraltı Şehri mimari yapılarında şirahaneleri barındırmaktadır. Şirahaneler yeraltı şehirlerinin dışında Göreme Açık hava Müzesi'nde Yılanlı Kilise, Ürgüp İlçesi Cemil Köy'ün Doğusunda Bulunan Keşlik Manastırı'nda, Karşı Kilise (Saint Jean Kilisesi)'de günümüzde ziyaretçilere tanıtılmaktadır.

Günümüzde bölgedeki turizm faaliyetlerinin de gelişmesiyle birlikte evler otellere dönüşmüş, şirahaneler/şaraphaneler asıl mimariden ayrılmadan, özgünlüğünü koruyarak konaklayan misafirlere doğal ortamında sergilenmekte ve misafirlere kültür turizmi bağlamında tanıtılmaktadır. Ayrıca otel odalarının tafana (mutfak), şirahane, mahzen odası vs. isimleri ve özellikleri konaklamak isteyenlere vurgulanmaktadır. Ayrıca bağbozumu festivalleri turizm için önemli bir faaliyet olarak değerlendirilmektedir.

Çalışmamızda, söz konusu yapıların tespit edilen sosyo-kültürel ve ekonomik yönleri halk bilimi ve kültür ekonomisi bağlamında ele alınıp değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Nevşehir, Kültür Ekonomisi, Şirahane.

BEKTAŞI FIKRALARINDA STEREOTİPLER

Zeliha SARARMAZ

ÖZET

Sözlü edebiyat ürünleri içerisinde yapı ve muhteva bakımından kendine özgü niteliklere sahip edebi bir tür olan fıkralar günlük hayatın içerisinde çeşitli sebeplerle anlatılır. Bazen bir konuyu açıklamak, konunun anlaşılmasını kolaylaştırmak fıkra anlatma sebebi olurken bazen de hoşça vakit geçirmek için anlatılan fıkralar da vardır. Fıkralar bu yönleri yanında kimi zaman güldürürken kimi zaman da dinleyicisini veya okuyucusunu düşündürmeye de sevk eder. Hatta bazılarını anlayabilmek için ilgili olduğu konu hakkında bilgi sahibi olmak gerekmektedir. Fıkralar, sosyal ve siyasal baskıya bir karşı duruşu sergilediği gibi, toplumsal yaşamın bozuk yönlerinden usanmış, farklı inanç ve hayat fikirlerine sahip olmaları sebebiyle dışlanmış, haklarında türlü fetvalar çıkarılıp yaptırımlar uygulanan halk kesiminin sözcülüğünü de yapabilme görevini üstlenmektedir.

Halk, duygularını, düşüncelerini, sıkıntılarını, isyanlarını ve isteklerini fıkralar yoluyla dile getirmiştir. Bunu doğrudan yapmak yerine çeşitli fıkra tipleri yaratıp bunlara belli görevler yüklemiştir. Bu tiplerden biri de dinsel-inançsal anlamdaki kısıtlamaları ve baskıları eleştiren Bektaşî tipidir. Halk, Bektaşî tipini akılcılık ve sekülerizmin sembolü haline getirerek ve kendi içinde Bektaşî fıkraları geleneği yaratarak günümüze kadar getirmiştir. Akıllı, zekâyı ve sağduyuyu temsil eden Bektaşî tipi, hayat dolu, şakacı, güler yüzlü ve zeki insan tipini sembolize ederek karşımıza çıkar. Bektaşî fıkraları, hikmetli sözleri, felsefi görüşleri, içerisinde barındırdığı komedi unsurları ile güldürme, düşündürme ve didaktik olma özelliği taşımaktadır.

Yunanca stereos (katı) ve typos (kalıp, modelin işareti, tip) sözcüklerinin birleşmesi ile oluşan stereotip kavramı ilk kez Walter Lippmann tarafından 1922 yılında yayımlanan Public Opinion adlı eserde kullanılmıştır. Lippmann bu terimi baskı tekniklerinden devşirmiştir. Sosyal psikoloji disiplinde “kalıp yargı” anlamında kullanılan stereotip kavramı, bazı edebiyat eleştirmenleri tarafından kalıplaşmış niteliklere sahip anlatı kahramanı olarak da kabul edilmektedir. Stereotipler, yalnızca biz kümesini oluşturan grubun, o kümenin dışında kalan grupların sahip oldukları nitelikleri belirtmek için değil; aynı zamanda bir kümenin kendi topluluğu hakkındaki kalıp yargılarını tanımlamak için de kullanılabilir.

Bu çalışmamızda, sosyal bilimlerde kullanılan stereotip kavramına yüklenen “kalıp yargı” anlamı üzerinde durulacaktır. Stereotip kavramının işlevleri belirlenip bu kavram çerçevesinde Bektaşî fıkraları ve bu fıkraların temelini oluşturan Bektaşî tipi incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Fıkralar, Bektaşî Fıkraları, Stereotip, Bektaşî Tipi.

SOSYAL BİLGİLER DERS KİTAPLARI KAPSAMINDA ELEŞTİREL DÜŞÜNME BECERİSİ

Perihan Merve ÖLMEZ

Ezgi MOR DİRLİK

ÖZET

Sosyal bilimler, birey ve toplum ilişkisini irdeleyen ayrıntılı, karmaşık bir bilim dalıdır. Sosyal bilimlerin temel amacı, bireylerin yaşamlarında karşılaştıkları yapılanmamış problemleri çözebilmek için, sorgulamayı, gözlem yapmayı ve bu gözlem sonuçlarını, kendi bakış açılarıyla açıklamayı ve tüm bu bilgilerin ışığında eyleme geçebilmeyi sağlamaktır. Bu becerilerin hayata geçebilmesi için ise, bireylerin bu alanda eğitimler alması, öğrenme yaşantıları geçirmesi gerekmektedir. Sosyal bilgiler dersi kapsamında bireyler, sosyal bilimlerin çeşitli dallarından seçilmiş ve düzenlenmiş konularla planlı bir şekilde karşı karşıya getirilir ve bireyin toplumsal ve bireysel olarak içinde yaşadığı dünyayı anlaması, algılaması ve çözüm üretmesi beklenir. Bahsi geçen faaliyetleri gerçekleştirebilmesi için ise, bilimsel düşünme süreçlerinin işe koşulması gerekmektedir. Dolayısıyla bu dersi alan bireylerden, birden çok düşünme becerisine sahip olması ve bu becerilerini eş zamanlı ve verimli bir şekilde kullanması beklenmektedir. Eleştirel düşünme becerisi de bu becerilerden biridir ve birden çok üst düzey düşünme becerisini kapsayan hem zihinsel hem de davranışsal yönü olan karmaşık bir yapıdır. Eleştirel düşünme bilgi edinme sürecinde irdeleyebilmeyi, çok yönlü sorgulayabilmeyi gerektiren, düşünme süreçlerini etkili, tarafsız ve disiplinli bir şekilde vurgulayabilmeyi, yeni durum ve ürünleri kriterlere dayalı değerlendirmeyi ve geliştirmeyi içeren zihinsel ve duyuşsal bir süreçtir. Birey ve toplum ilişkisini inceleyen ve bilişsel becerilerin kullanılmasında kilit bir rolü olan sosyal bilimler kapsamında bireylerin eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi sağlanarak, bireyin aktif olarak gözlem yapma, sorgulama, problem çözme ve sonuçları eyleme geçirebilme gibi davranışları gösterebilmesi gerekli olan bilişsel yeteneğini geliştirmek amaçlanmaktadır. Disiplinler arası bir yaklaşımı da barındıran sosyal bilimler dersinin, bireye kazandırabileceği beceriler, derste kullanılan materyallerden öğretmen yeterliğine birden çok süreç değişkeninden etkilenmektedir. Bu değişkenler arasında ise en fazla kontrol edilebilecek olan değişken kullanılan materyallerdir ve ders kitapları bu materyallerin temelini oluşturmaktadır. Bireylerin eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesi için bu konuda nasıl içeriklerle karşılaştığı incelenip, gerekli iyileştirmeler yapılırsa, sürecin olumlu yönde ilerleyeceği açıktır. Bu nedenle sosyal bilimler ders kitaplarının ve kitabın dayalı olduğu öğretim programının eleştirel düşünme becerisine ne ölçüde yer verdiği ve bu becerinin gelişme sürecine ne kadar katkıda bulunduğu iyi anlaşılması ve yorumlanması önemli görülmektedir. Bu araştırmanın amacı devlet okullarında okutulmakta olan ve ülke genelinde tüm öğrencilerin ortak olarak kullandığı temel öğrenme materyali olan sosyal bilgiler ders kitaplarında yer alan etkinliklerin ve etkinliklerin bağlı olduğu kazanımların eleştirel düşünme becerisine ilişkin göstergeleri kapsama durumunu incelemektedir. Bu genel amaç doğrultusunda zaman kısıtlılığı nedeniyle, ortaokul ikinci sınıfta okutulan sosyal bilgiler ders kitabı incelemeye alınmış ve kitapta yer alan etkinliklerin ve bağlı olduğu kazanımların eleştirel düşünme göstergelerini kapsama durumu analiz edilmiştir. Bu sınıf düzeyinin seçilmesindeki temel amaç bu yaş düzeyinde soyut düşünme becerisinin yavaş yavaş kazanılmaya başlamasıdır. Çalışma nitel araştırmalar içinde yer alan bir durum belirleme çalışması olarak kurgulanmış ve veriler doküman analizi yöntemi ile incelenmiştir. Verilerin incelenmesinde araştırmacılar tarafından literatüre dayalı olarak oluşturulan eleştirel düşünme göstergelerini içeren bir değerlendirme formu kullanılmıştır. İncelemeler araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiş, güvenilirlik incelemesi için ise puanlayıcı içi güvenilirlik analizi yapılmıştır. Araştırmacı aynı beş etkinliği iki hafta arayla tekrar incelemiş ve incelemeler arasındaki tutarlılığı Miles ve Huberman tarafından önerilen puanlayıcılar arası tutarlılık katsayısı ile incelemiştir. Çalışmadan elde edilen bulgular genel olarak incelendiğinde, 7. Sınıf sosyal bilgiler ders kitabı her bir öğrenme alanında eleştirel düşünmeye öğrenciyi teşvik edecek kazanımların ve etkinliklerin mevcut olduğu tespit edilmiştir. Bu etkinlikler ve ilişkili öğretim programları kazanımları incelendiğinde, her öğrenme alanında en az bir kazanımın ve etkinliğin, eleştirel düşünmeyi teşvik edecek nitelikte olduğu belirlenmiştir. Eleştirel düşünme becerisini içeren kazanımlar öğrenme alanlarına göre incelendiğinde, Birey ve Toplum öğrenme alanında 1, Kültür ve Miras öğrenme alanında 2, İnsanlar, Yerler ve Çevreler öğrenme alanında 1, Bilim, Teknoloji ve Toplum öğrenme alanında 1, Üretim, Dağıtım ve Tüketim öğrenme alanında 1, Etkin Vatandaşlık öğrenme alanında 1 ve Küresel Bağlantılar öğrenme alanında 2 olmak üzere 9 kazanımın eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeyi hedeflediği belirlenmiştir. Ayrıca bu kazanımlara ilişkin etkinlikler incelendiğinde ise; hemen her etkinlik kapsamında bir ya da daha fazla eleştirel düşünme göstergesine yer verildiği görülmektedir. Yapılan incelemeler sonucu 7. Sınıf sosyal bilgiler ders kitaplarının eleştirel düşünme becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinlikleri barındırdığı ve etkili bir şekilde etkinliklerin yapılması durumunda öğrencilerin eleştirel düşünme becerilerinin gelişmesine katkı sağlayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eleştirel Düşünme, Sosyal Bilgiler, Ders Kitabı, Üst Düzey Düşünme.

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE HİKAYELEŞTİRME YÖNTEMİ İLE İŞ BİRLİĞİ DEĞERİ UYGULAMALARI

Büşra DEMİR
Sema ÖNGÖREN
Serhat GÜNDOĞDU

ÖZET

Amaç: Çocuğa erken yaşlardan itibaren kazandırılan değerler ilerleyen yıllarda toplumsal düzen ve uyum açısından önemlidir. Çocukların değerleri erken yaşlarda kazanması gelişimlerini olumlu yönde etkileyecektir. Bu çalışma da okul öncesi dönemde Hikayeleştirme yöntemi (Storyline yöntemi) ile iş birliği değeri uygulamalarını incelemek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Okul öncesi dönemde bulunan çocukların değerler eğitimi konusunda farkındalık geliştirerek, iş birliği değerini kazanmalarına hikayeleştirme yönteminin etkisinin araştırıldığı bu çalışma nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması desenine göre planlanmış olup veri toplama aracı olarak; yarı yapılandırılmış gözlem formu kullanılmıştır. Çalışma, Nevşehir ilinde bağımsız bir anaokuluna devam eden yaşları 5 ile 6 arasında değişen toplam 24 çocuk ile yürütülmüştür. Çocuklara iş birliği değeri eğitimi için hazırlanan hikayeleştirme etkinlikleri 4 haftada etkinlik saatleri süresi içerisinde uygulanmıştır. İş birliği değerinin temel alındığı bu etkinlikler hikayeleştirme yöntemi ile ‘‘Ayı Mumi’’ hikayesinin ilk cümlelerinin verilmesiyle başlamıştır. Bu doğrultu da birinci hafta sanat etkinliği, ikinci hafta oyun etkinliği, üçüncü hafta müzik etkinliği ve dördüncü hafta dramatizasyon etkinliği yapılarak araştırmanın verileri toplanmıştır. Veriler betimsel analiz yöntemi ile değerlendirilmiş ve araştırmacı tarafından elde edilen gözlem notları doğrudan alıntılarla sunulmuştur.

Bulgular: Hikayeleştirme yöntemiyle yapılan sanat, oyun, müzik ve dramatizasyon etkinliklerinde iş birliği değeri kapsamında çocuklar kendilerini çeşitli şekillerde ifade edebilmişlerdir. Çocuklar kendilerini ifade ederken grup önünde konuşma becerilerini de sergilemişlerdir. Etkinlikler çeşitlilik gösterse bile iş birliği değeri konusunda bilgi ve deneyim düzeylerinin geliştiği, hayal güçlerini harekete geçirme yollarının değişiklikler gösterdiği, iş birliği ile birlikte çocuklar arası sosyal iletişimin geliştiği ve çocukların yaratıcılıklarının ortaya çıktığı gözlemlenmiştir. Paylaşma, uyum sağlama, grup halinde hareket etme ve yönergeleri takip etme davranışlarında farklılaşmanın olduğu bulunmuştur.

Sonuç: Araştırma sonucunda çocukların iş birliği değeri ile birlikte liderlik ve sorumluluk davranışlarında olumlu değişikliklerle beraber sınıf içi iletişimlerinde artışlar meydana gelmiştir. Çocukların kendilerine sunulan materyalleri paylaştıkları, başladıkları işi bitirmek için kendilerini ve grup arkadaşlarını güdüledikleri, gelişim dönemleriyle paralellik gösteren benmerkezcilik düzeylerinin azaldığı belirlenmiştir. Bununla beraber cinsiyet ayrımı olmaksızın uyumlu bir şekilde organize olabildikleri, yeni uygulamalar denemeye ve öğrenmeye hazır hale geldikleri, bireysellikten uzaklaşıp grup halinde hareket edebildikleri, grupla birlikte problem durumlarına karşı iş birliği içerisinde yeni stratejiler geliştirdikleri ve verilen yönergeleri kolaylıkla takip ettikleri gözlemlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hikayeleştirme, İş birliği, Bireysellik, Değerler Eğitimi

ŞİLE'NİN TARİHİ VE KÜLTÜREL TURİZM KAYNAKLARI

Oylum SAKALLIOĞLU

ÖZET

İstanbul ilinde yer alan Şile ilçesinin, tarihi ve kültürel turizm kaynaklarının incelenmesinin amaçlandığı bu çalışmada nitel araştırma yöntemine bağlı olarak betimsel tarama modeli kullanılmıştır. İlgili literatür taranmış ve saha çalışması kapsamında gözlem ve katılımcı gözlem ile veriler toplanmıştır. Arc GIS 10.05 programı yardımıyla çalışma sahasının lokasyon haritası hazırlanmıştır. Büyük bir metropol içerisinde yer alan Şile ilçesine ulaşım oldukça kolaydır. Toplam yüzölçümünün % 79'u ormanlarla kaplı olan ilçe, yaz turizmi için uygun iklim koşullarına ve uzun kumsallara sahiptir. Ayrıca zengin tarihi ve kültürel kaynakları ile dikkat çekmektedir. Bu açıdan bakıldığında Şile, potansiyeli daha da geliştirilebilecek önemli bir turizm merkezidir. Çalışmada bu potansiyel ve geleceğe yönelik öneriler ele alınmıştır. Sonuç olarak; Şile'nin doğal turizm kaynaklarının yanı sıra tarihi ve kültürel turizm kaynaklarının da turizm faaliyetlerini çeşitlendirme konusunda yeterli olduğu ön plana çıkmaktadır. Bununla birlikte daha çok kıyı turizmiyle tanınan Şile'nin, feneri, kaleleri, ahşap evleri, tahlisiye binaları ile her yıl düzenlenen Şile Bezi Kültür ve Sanat Festivali gibi tarihi ve kültürel kaynaklarının etkin biçimde tanıtılmasıyla turizm faaliyetlerinin çeşitlenmesi ve tüm yıla yayılabilmesinin mümkün olduğu değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Şile, Tarihi ve Kültürel Kaynaklar, Turizm.

ÖZET

Günümüzde bilimsel ve teknolojik gelişmeler sonucu her alanda yaşanan hızlı değişim ve gelişim eğitim dünyasında da değişimi kaçınılmaz kılmıştır. Bu anlamda bireylerden beklenen beceriler ve öğrenen profili geçmişe göre büyük değişim geçirmiştir. Artık yaşam boyu öğrenme becerilerine sahip, bilgiyi nerede ve nasıl bulabileceğini bilen öğrenmeyi öğrenmiş, bilgilerini gündelik yaşantısına aktarır kullanabilen, 21. yüzyılın gerektirdiği yaratıcılık, işbirlikçi öğrenme, eleştirel düşünebilme, problem çözebilme, dijital yeterlik, girişimcilik ve çoklu okuryazarlık becerilerine sahip sosyal sorumluluk bilinci gelişmiş yerel, evrensel ve çevresel farkındalığı artmış bireyler yetiştirilmek istenmektedir. Bununla birlikte eğitim öğretimde aynı anda bilgi, beceri, değer ve tutum kazandırmak amaçlanmaktadır. Söz edilen hedeflerin, yapılandırıcılık doğrultusunda öğretim programı ne kadar iyi hazırlanırsa hazırlansın sunuş yoluyla öğretimin ağırlıkta olduğu mevcut eğitim anlayışıyla gerçekleştirilemeyeceği açıktır. Mevcut sistemin bilgi boyutuna hitap ettiği özellikle beceri, tutum ve değer kazandırmada yetersiz kaldığı görülmektedir. Ayrıca eğitim ortamlarında yöntem ve tekniklerde hiçbir değişikliğe gitmeden öğrencilerin ilgilerinin ve motivasyonlarının sağlanamayacağı düşünülmektedir. Bu noktada öğretmenlere önemli rol düşmektedir. Öğretmenlerin, kullandığı yöntem ve tekniklerde değişikliğe giderek etkili öğrenme ortamlarını oluşturması gerekmektedir. Bu rolün gerçekleştirebilmesi için alternatif yöntem ve tekniklerden haberdar olup uygulaması gereklidir. Aksi takdirde öğretimin niteliğini artırmak ve çağın hedeflediği bireyleri yetiştirmek pek mümkün görünmemektedir. Sözü edilen hususlar ve 21. yüzyılın eğitim anlayışı dikkate alındığında eğitimde yenilikçi yöntem ve yaklaşımların geliştirilmesine ve kullanılmasına öncekinden daha fazla gereksinim duyulmaktadır. Bu durum eğitimcileri yeni yöntem ve yaklaşımlar üzerine araştırmalar yapmaya sevk etmiştir. Eğitim öğretimde kaliteyi artırmak için ters yüz öğrenme, harmanlanmış öğrenme, bağlam temelli öğrenme, argümantasyon tabanlı öğrenme, artırılmış gerçeklik uygulaması, kanıt temelli öğrenme, stem (science, technology, engineering, mathematics) ve farklılaştırılmış öğretim vb. yöntem ve yaklaşımlar geliştirilmiştir. Bunlarla birlikte eğitimde yenilikçi yöntem ve yaklaşımlardan biri olarak İskoçya'da Steve Bell tarafından geliştirilmiş olan Storyline yöntemden söz edilebilir. Yöntem; bir öykü etrafında karakter, mekan ve olaylar örgüsünün oluşturulup somutlaştırılmasını içeren, mantık sırasıyla anahtar sorular soran, özellikle drama ve rol oynama gibi tekniklerin sürece dahil edilmesini isteyen ve kendi bünyesinde yöntem zenginliğine olanak tanıyan aktif bir öğrenme yöntemidir. Storyline yöntemin yapılan çalışmalarda başarıyı, öğrenmenin kalıcılığını, ilgi ve motivasyonu artırma yönüyle öğretim sürecine pozitif katkıları olduğu belirtilmektedir. Okul öncesi eğitimden yetişkin eğitimine kadar her düzeyde kullanılabilir. Çalışmada ülkemizde son zamanlarda yeni yeni tanınan Storyline yöntemin tanıtılması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Storyline Yöntem, Yenilikçi Yaklaşım, Eğitim.

TEKNOPARKLARIN GELİŞİM SÜRECİ VE AR-GE HARCAMALARINA TEKNOPARKLARIN ETKİSİ

Ali ÇILKAYA

ÖZET

Ülkeler arasında rekabet geçmişte başlayıp, günümüzde devam eden ve gelecekte de daha da artarak devam edecektir. Ülkelerin bu rekabet edebilme gücünü yakalayabilmeleri için ekonomik anlamda sağlam bir yapıya sahip olması gerekmektedir. Ekonomik büyümeyi kısaca açıklayacak olursak; bir ülkede mal ve hizmetlerdeki artış anlamına gelmektedir. Bir ülkede ekonomik büyümenin gerçekleşmesi için birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörlerden bir tanesi de teknolojidir. Teknolojideki gelişmeyle beraber ülkedeki büyüme oranı da artacaktır. Burada bahsedilen teknoloji ise kullanılan teknoloji değil, ülkeler tarafından üretilen teknolojilerdir. Teknolojiyi geliştirmek Ar-Ge temelli çalışmalarla mümkün olmaktadır. Ar-Ge temelli gelişimin sağlanması için teknoparklar kurulmuştur. Üniversite’de üretilen bilginin sanayiye aktarılması teknolojinin üretilmesi konusunda çok önemlidir. Teknolojiyi geliştirmek ve gerekli yerlere aktarmak için teknoparkların üniversite-sanayi-devlet iş birliği içerisinde önemli bir görev üstlendiği görülmektedir. Ar-Ge firmaları teknoparklarda yer alarak onlara sağlanan teşviklerle çalışmalarını daha kolay ve hızlı bir şekilde sürdürebilmektedir. Bu şekilde Ar-Ge temelli teknolojik üretim sağlanmaktadır. Dünyada 1950’li yıllarda Amerika Birleşik Devletleri’nde kurulan Silikon Vadisi ilk kurulan teknopark olarak karşımıza çıkmaktadır. Daha sonrasında Ar-Ge temelli firmaları da bünyesinde bulunduran teknoparklar hem Amerika Birleşik Devletleri’nde hem de dünyada hızlı bir şekilde artmaya başlamıştır. Ülkemiz açısından duruma bakacak olursak 1980 yıllarda teknoparkların kurulmasına ilişkin ilk adımların atıldığı fakat tam olarak kurumsal bir yapının olmadığını görülmektedir. 2001 yılında çıkarılan 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu teknoparkların kurulmasına yönelik ana kaynak olmuştur. Bu yasanın çıkarılmasıyla beraber teknoparklarda ilk başlarda sanayinin yoğun olduğu bölgelerde kurulmaya başlamış ve zamanla diğer bölgelerde de hızlı bir şekilde kurulmaya başlamıştır. Ülkemizde teknoparkların kuruluşu dünyadaki kuruluşlardan geç başlamış olsa da son dönemlerde uygulanan politikalar ve verilen teşviklerle beraber teknoloji anlamında hızlı bir yol aldığı görülmektedir. Ülkemiz teknolojik anlamda büyüme konusunda sağladığı teşvikler konusu geniş bir kapsamdadır. Bundan kaynaklı Ar-Ge temelli gelişmeler büyük bir hız kazanmıştır. Bunun devamında Ar-Ge harcamalarının gayri safi yurtiçi hâsıla içerisindeki artışın son zamanlarda düzenli bir şekilde olduğu gözlemlenmiştir. Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde teknoparkların genel bir tanımı yapılarak politika aracı olarak kullanımına yönelik bilgi verilmektedir. İkinci bölümde geçmişten günümüze Dünyada ve Türkiye’de teknoparkların gelişim süreci ele alınmıştır. Çalışmanın son bölümü olan üçüncü bölümde ise; Ar-Ge harcamalarına yönelik bilgiler verilerek, Türkiye İstatistik Kurumu ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında elde edilen verilerle Teknoparklar ve Ar-Ge harcamaları arasındaki ilişki yıllar itibariyle ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Teknopark; Ar-Ge; Teknoloji.

YÜKSEKÖĞRETİMDE UZAKTAN EĞİTİMİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİ

Muhammet Oğulcan KAYA

Ömür Hakan KUZU

Abdullah KARAMAN

ÖZET

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki zaman ve yerden bağımsız öğrenme sistemleri hızla değişmektedir. Bu hızlı değişim içinde sanal dersler, yapay zekâya dayalı öğrenme yöntemleri, e-öğrenme, açık öğretim ve uzaktan eğitim gibi teknolojik sistemlere dayalı öğrenme modelleri daha da yaygınlaşmıştır. Dijital çağın gelişimleri paralelinde yaşanan ve yükseköğretim kurumlarını hızla içine çeken bu dönüşüm beraberinde birtakım sorunları da getirmiştir. Bu sorunların başında yaşanan zorunlu dönüşümün eğitim kalitesi ve insanın birey olma süreci ile ilişkisi öne çıkmıştır. Zaten böylesine bir karmaşık sürecin içindeki yükseköğretim kurumları, Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve hızla tüm dünyaya yayılan Covid-19 virüsü nedeni ile yaşanan salgın sonucunda uzaktan eğitim sistemlerini kullanmak için adeta zorunlu bir yarıya içine girmiştir. Birçok dünya ülkesinde alınan izolasyon ve sosyal mesafe tedbirleri gereği üniversiteler de geleneksel eğitim yerine uzaktan eğitim ya da bir diğer adıyla e-öğrenme olanaklarını kullanmaya başlamıştır. Türkiye de diğer dünya ülkeleri gibi salgın tedbirleri kapsamında geleneksel/yüz yüze eğitime ara vererek yükseköğretim başta olmak üzere tüm eğitim kurumlarında zorunlu bir biçimde uzaktan eğitime yönelmiştir. Dijitalleşme sürecinde yükseköğretimin gündemine çoktan girmiş olan uzaktan eğitim, eğitimde teknolojik imkânları etkin ve etkili kullanmayı gerektirdiğinden bu konuda ilerlemiş ülkelerin daha kolay geçişler sağladığına tanık olunmuştur. Buna karşın Türkiye gibi teknolojik dönüşümü noktasında yeterli yatırımı olmayan ülkelerin yükseköğretim kurumlarında da bazı teknolojik yetersizlikler nedeniyle bir takım sorunlar yaşanmıştır. Ayrıca salgın sürecinde eğitim öğretim faaliyetlerine devam eden Türk üniversitelerinde uzaktan eğitimin kendisinde zaten mevcut olan sorunların da yaşandığı görülmüştür. Bu çalışmanın amacı salgın sürecinde uzaktan eğitim yöntemlerini daha fazla kullanmaya başlayan Türk üniversitelerindeki uzaktan eğitim ile ilgili yaşanan sorunların kavramsal çerçevede ele alınarak uzaktan eğitimin Türk yükseköğretiminde sürdürülebilir kılınma durumunu analiz etmektir. Bu çalışmada literatür taraması yardımıyla betimsel analiz yöntemleri kullanılarak Türk yükseköğretiminin uzaktan eğitim ile ilgili yaşadığı sorunların durum tespitini yapmak için Mart-Ekim 2020 arası dönemde Türkiye merkezli dergilerde yayımlanan makaleler taranmıştır. Verilere Tübitak Ulakbim ve TR dizinde taranan dergilerden ulaşılmıştır. Bu çalışmaların çoğunluğu ampirik çalışmalar olup, yükseköğretim sistemi içindeki öğretim elemanı ve öğrencilerle yapılan nicel ve nitel araştırma bulgularına dayanmaktadır. Son olarak bu bulgulardan yola çıkılarak uzaktan eğitimin Türk yükseköğretiminde sürdürülebilir kılınması sürecindeki konumu saptanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yükseköğretim, Uzaktan Eğitim, Sürdürülebilirlik.

HANEHALKLARININ EV DIŞI GIDA TÜKETİMLERİNİ ETKİLEYEN FAKTÖRLER

Ayşe DEMİREL

Serap ÇOBAN

ÖZET

İktisat alanında faydalı sayılan malların insan ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla kullanılmasına tüketim denir. İnsanlar çabalarının bir anlamda hep daha çok tüketimde bulunabilmek yönünde kullanılmaktadırlar, yani daha ileri düzeyde bir yaşam standartlarına ulaşmak, daha yüksek bir refah düzeyine varmak için çalışmaktadırlar.

Hanehalkı tüketim harcamalarını etkileyen faktörler temelde ekonomik, demografik, psikolojik ve sosyal faktörler olarak dört gruba ayırmak mümkün olmaktadır. Tüketim harcamalarını etkileyen faktörlerin başında ekonomik faktörler gelmektedir. Ölçülebilen ekonomik faktörler içerisinde temel değişken gelir olmakla birlikte gelir dağılımı, fiyat ve fiyat beklentileri, faiz oranları, servet, vergi oranları, tüketici kredileri, geçmiş tüketim, ekonomik kriz ve konjonktürel dalgalanma ve diğer ekonomik göstergeler yer almaktadırlar. Gelir tüketim harcamalarının en belirleyicisi olarak kabul edilmiştir. Tüketim harcamaları üzerine etkisinin olduğu kabul edilen değişken demografik faktörlerdir. Bir toplumda tüketicilerin tercihlerine uygun mal ve hizmet üretilirken, tüketiciler bunların içerisinde istediklerini seçmektedirler daha açıkçası tüketici davranışlarının en önemli noktası, onların zevk ve tercihleridir. Tüketicilerin satın alma kararlarını geniş ölçüde etkileyen demografik faktörler, yaş, meslek, gelir ve cinsiyettir. Psikoloji tüketici davranışını en çok etkileyen bilim alanlarından biridir. Psikolojideki algılama, öğrenme, benlik, kişilik ve tutum gibi pek çok konu tüketici davranışlarını etkiler. Sosyal faktörler kültürel durum, sosyal sınıflar, alt kültür etkisiyle ile aile etkisinden oluşmaktadır.

Gıda, insanoğlunun biyolojik olarak yaşamını sürdürebilmesi için en önemli ihtiyaçlarından biridir. Son yıllarda teknolojik gelişme, ekonomik ve sosyal refahın artmasıyla beraber gıda ürünlerinin üretimi ve haliyle gıda tüketim alışkanlıkları değişmiştir. Değişen bu alışkanlıklarla beraber, yüksek boyutlara ulaşan yiyecek içecek hizmeti veren sektörlerin ürettikleri ürün ve hizmetleri tüketme oranımız da artmaktadır. Dışarıda yemek yeme alışkanlığı, esasen ev dışı yiyecek ve içecek tüketiminin tamamını kapsamaktadır. Ev dışı yemek yeme alışkanlığı da yiyecek ve içecek sektörlerinin varlık sebebi olarak da görebiliriz. Bu nedenle dışarıda yemek yeme alışkanlığının altında yatan sebepler genel bir merak konusu olmuştur. Bununla ilgili yapılan çalışmalar ulusal düzeyde karşılaştırılacak olunur ise, uluslararası çalışmaların daha fazla olduğunu, ulusal çalışmaların ise yetersiz olduğu görülmektedir. Buradan hareketle yapılan bu çalışmanın amacı tüketici davranışlarını etkileyen faktörlerden yola çıkarak, hanehalklarının ev dışı gıda tüketimini etkileyen faktörleri incelemek ve çalışma sonucunda gerek işletme sahiplerine, gerekse akademik araştırma yapmak isteyenler için önerilerde bulunarak yardımcı olabilmektir. Araştırmada yöntem olarak daha önce yapılan araştırmalardan yola çıkılarak bir sonuca ulaşılabilir. Hanehalklarının ev dışı gıda tüketimi kararlarının belirlenmesinde ise annenin çalışması, zamandan tasarruf, arkadaşlarla beraber vakit geçirme, sosyalleşme, statü ve prestij kazanmak, yeni lezzetler tatmak, mutlu hissetmek, evde sıkılmak, çocukların istemesi, reklamlardan etkilenmek gibi kararlar olduğu sonucuna varılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tüketim, Hane Halkı, Tüketici Davranışları.

FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA ARACI OLARAK TÜREV ÜRÜNLERİN KULLANIMI: KURUMSAL YÖNETİM ENDEKSİ ÖRNEĞİ

Halime ÖNK
Oğuz SAYGIN

ÖZET

Küreselleşme ve teknolojik gelişmeler ekonomik sistemde finansal piyasaların yerini daha da görünür kılmıştır. Bu durum ulusal ve uluslararası piyasaların birbirini etkileme gücünü de artırmaktadır. Bu süreci başarılı bir şekilde yöneten ekonomiler artan işlem hacmi ve yatırımcı çeşitliliği ile piyasa derinliği elde etmekte ve ülkenin kalkınması noktasında önemli adımlar atmaktadır. Bunlarla birlikte finansal piyasaların riskli yapısı kâr maksimizasyonu noktasında da önemli tedbirler alınmasını gerekli kılmaktadır. Kaynak aktarımı konusunda maliyetlerin düşmesi finansal piyasalarda risk unsurlarının ortadan kaldırılmasına da bağlıdır. Ekonomik dalgalanmalar, kur değişikliği gibi işletmelerin müdahale edemeyeceği alanlarda gerçekleşen bu durumlar işletmelerin karşı karşıya kaldığı risk seviyesini yükseltmektedir. Sermaye piyasaların gelişiminde oldukça önemli yere sahip olan türev ürünler gelişmiş ülke piyasalarında risk yönetimi çerçevesinde yoğun bir şekilde tercih edilmektedir. Kurumsal Yönetim Endeksi (KYE) ise kurumsal yönetim ilkelerini uygulamak üzere işletmelerin dâhil edildiği Borsa İstanbul bünyesinde yer alan bir endekstir. KYE'nin amacı bu ilkeleri yerine getiren işletmelerin fiyat ve getiri performansını ölçmektir. Endeks dâhilinde olan işletmelerin finansal risk yönetimi derecelendirme noktasında önemli rol oynamaktadır. Bu çalışma BİST' de faaliyet gösteren Kurumsal Yönetim Endeksine dâhil 49 işletmenin 2019 yılında maruz kaldıkları finansal riskleri, finansal risk yönetimleri ve bu risklere karşı kullandıkları türev ürünlerin düzeyini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Kamuyu aydınlatma platformundan alınan 2019 mali yılına ait finansal tablolar ve dipnotlar elde edilmiş ve finansal risklere karşı türev ürün kullanım durumları ve bu risklere karşı kullanılan türev ürün çeşitlerini gösteren tablolar incelenerek betimsel araştırma yöntemi vasıtasıyla durum tespiti yapılmıştır. Çalışmaya bankalar dâhil edilmemiştir. Riskten korunma amaçlı 49 şirketin sadece 20'si türev ürün kullandığı tespit edilmiştir. Bu sayı toplam şirket sayısının % 40,8 ini oluşturmaktadır. 20 işletme içerisinde faiz oranı riskine maruz kalanların oranı % 95, kur riskiyle karşı karşıya kalanların oranı ise % 100'dür. Faiz oranı riskine karşı tercih edilen türev ürünler % 92, 3 ile Swap işlemler ve % 7,7 ile vadeli İşlem alım satım sözleşmeleri olmuştur. Kur riskine karşı ise % 48 oranla vadeli işlem, %32 oranla Swap, % 20 oranla da Opsiyon sözleşmeleri tercih edilmiştir. Kredi riski için herhangi bir türev ürün kullanımı tercih edilmezken likidite riskine karşı Swap tercih edilmiştir. Fiyat riski içinde %80 oranla Swap işlemler tercih edildiği bulgularına ulaşılmıştır. Yapılan değerlendirmeler neticesinde Aralık 2019'da Dünya piyasalarında türev ürün kullanım hacmi 559 trilyon dolar, Borsa İstanbul 2019 verilerine göre ise 1,457 Milyar TL olarak gerçekleştiği görülmektedir. Ülkemiz başta olmak üzere birçok gelişmekte olan ekonomilerde hala riskten korunma amaçlı türev üründen yararlanma düzeyi düşük seviyelerde olduğu tespit edilmiştir. Kurumsal Yönetim Endeksi'nde işlem gören şirketler yoğun şekilde kur riski, faiz oranı riski, likidite riski ve kredi riskine maruz kaldıkları halde riskten korunmak amaçlı türev ürün kullanımı sınırlı kaldığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Türev Ürün, Riskten Korunma, Endeks, BİST.

DAVRANIŞSAL FİNANS, PİYASA ETKİNLİĞİ VE GÜRÜLTÜCÜ YATIRIMCILAR: BİR LİTERATÜR İNCELEMESİ VE DEĞERLENDİRMESİ

Halime ÖNK
Oğuz SAYGIN

ÖZET

Mükemmel işleyen, etkin bir piyasada fayda fonksiyonunu maksimum kılma amacıyla olan akılcı, duygularıyla hareket etmeyen ve piyasaya dair her türlü bilgiye sahip olan yeni bilgiyi doğru şekilde kullanabilen insan varsayımı uzunca yıllar finansal literatürde kabul görmüştür. Günümüzde piyasaların etkin olmadığı gerçeği de göz önünde bulundurulduğunda yaşanan anomalilerin anlaşılması ve açıklanması ihtiyacı araştırmacıları yatırımcı davranışlarını incelenmeye yönlendirmiştir. Davranışsal finans, etkin piyasalar hipotezinin aksine finansal araçların fiyatlandırılmasıyla ilgili her türlü değişimin rasyonel faktörlerden daha çok irrasyonel faktörlerle açıklamaya çalışan, yatırım kararları üzerindeki sosyal-duygusal faktörler üzerine çalışmalar yapan ve bunu ampirik çalışmalarla ortaya koyan bir yaklaşımdır. Yatırım kararlarında insanların duygularıyla hareket etmelerini gerektiren psikolojik ve bilişsel yargılar, geçmiş tecrübeler, piyasadaki belirsizlik ilkesi gibi oldukça çeşitli faktörlerin etkili olduğu artık kabul edilmektedir. Bununla birlikte davranışsal finans, yatırımcıların maksimum getiriyi elde etmek için nasıl davranacağını belirlemek yerine, yatırım kararını etkileyen psikolojik ve ruhsal faktörleri tanımlayarak, yaşanan finansal piyasa olaylarını anlamaya ve açıklamaya çalışır. Genel kabul görmüş ekonomik modellere göre yatırımcılar yatırım kararlarında, uzun süreli yüksek getiri sağlayan finansal araçları tercih ederler. Genel ilkenin aksine, yatırım kararlarını psikolojik bulgulara dayandıran yatırımcıları tanımlamak için yatırımcı duyarlılığı kavramı kullanılmaktadır. Yatırımcı duyarlılığı piyasalarda bilgi yerine söylentilerle işlem yapan, irrasyonel kararlar alan gürültü tacirlerini ifade etmektedir. Gürültücü yatırımcılar bilginin karşısına her şeyi koyarak yatırım kararı verirler. Bu durum piyasalarda gürültücü yatırımcılar tarafından yanlış fiyatlanan finansal varlıklardan kaynaklanan gürültücü yatırımcılar riskine sebep olmaktadır. Bu çalışmanın amacı; finansal piyasalarda aktif katılımcı olan gürültü tacirlerinin Etkin Piyasa ilkelerini nasıl etkilediği ve davranışsal finans modellerinin gelişim sürecini ortaya koymaktır. Çalışmada betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu konuda gerçekleştirilen çalışmalarda rasyonel insan modelinin gerçekleri yansıtan bir model olmadığı ve yatırım kararlarındaki optimizasyon ilkesinin de geçerli olmadığı ortaya konmuştur. Bununla birlikte finansal piyasalarda yaşanan değişiklikleri, yatırımcı davranışlarını tanımlayarak ve psikolojik etkileri göz önünde bulundurarak açıklık getirmeye çalışan davranışsal finans modelleri ampirik olarak da ortaya konulmuştur. Etkin Piyasalar Hipotezinin alternatif bir modeli olan Davranışsal Finans Modeli piyasalarda yaşanan olayların irrasyonel tercihler neticesinde gerçekleştiğini ifade etmektedir. Gürültü tacirlerinin piyasaları aktif olarak kullanmaları etkin fiyat oluşumunu engellemektedir. Çalışmalar, rasyonel yatırımcının, bilginin fiyata tam olarak yansıyor yansımadığından emin olamamasından ve yüksek meblağları riske atmak istememeleri gibi sebeplerden dolayı gürültü tacirlerinin artmasına rağmen işlem sayısını artırsalar bile fiyatların etkin bir şekilde oluşmayacağını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Davranışsal Finans, Etkin Piyasa, Yatırımcı Duyarlılığı, Gürültü Tacirleri

TAKIM VE BİREYSEL SPORLARDA GÜDÜLENME DÜZEYLERİNİN CİNSİYETE GÖRE KARŞILAŞTIRILMASI

Buse SULU
Gizem YÜCEL
Perican BAYAR

ÖZET

Güdülenme, bir göreve başlama ve devam etme yeteneğidir. Sporda güdülenme ise, sporcuların potansiyellerini yerine getirmelerinde temel bir ön koşul olarak kabul edilmektedir. Her sporcunun belirli nedenlerden dolayı sportif aktivitelere katıldığı ve bu nedenlerin içsel ya da dışsal olabildiği düşünülmektedir. Bu araştırma, sporcuların güdülme yönelimlerinin cinsiyet ve spor türü değişkenleri açısından farklılıklarını incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma sporcuların güdülme yönelimlerini belirlemek ve bağımsız değişkenlere göre anlamlı bir farklılık olup olmadığını incelemek üzere nicel araştırma yöntemlerinden tarama modelinde betimsel bir araştırma olarak düzenlenmiştir. Araştırmaya çeşitli branşlarda (voleybol, basketbol, futbol, yüzme, atletizm, atıcılık) en az 3 yıldır aktif olarak yer alan 147 kadın ve 153 erkek olmak üzere toplam 300 {156 takım sporu, 144 bireysel spor} sporcu katılmıştır. Veri toplama aracı olarak; Pelletier vd. tarafından 1995 yılında geliştirilen, Kazak (2004) tarafından Türkçe'ye uyarlanarak geçerlik ve güvenilirlik çalışması yapılan Sporda Güdülenme Ölçeği kullanılmıştır. Ölçekte yedili likert tipinde (1: hiç uygun değil, 7: bütünüyle uygun) 28 madde ve 3 boyut (içsel güdülenme, dışsal güdülenme, güdülenmeme) ve 5 alt boyut (bilmek ve başarmak, uyarıcı yaşama, dışsal düzenleme, içe atım, özdeşim) bulunmaktadır. 3 boyutun Cronbach alfa değerleri içsel güdülenme'de .73, dışsal güdülenme'de .74 ve güdülenmeme'de .70 olarak tespit edilmiştir. Ölçek genelinde yüksek puan spor yapmaya yönelik güdülenmenin yüksek düzeyde olduğunu ifade etmektedir. Verilerin analizinde SPSS 22 paket programından yararlanılmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde normal dağılım koşulları yerine geldiği için istatistiksel yöntem olarak; betimleyici istatistikler ve bağımsız gruplarda T testi kullanılmıştır. Yapılan analizlerde anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir. Kadın ve erkek sporcuların sporda güdülenme ölçeğinin içsel güdülenme ($t=2.857$; $p<0.05$), dışsal güdülenme ($t=-3.966$; $p<0.05$) ve güdülenmeme ($t=3.485$; $p<0.05$) alt boyutları arasında anlamlı fark olduğu; takım ve bireysel spor yapan sporcuların içsel güdülenme ($t=-3.872$; $p<0.05$) ve dışsal güdülenme ($t=2.213$; $p<0.05$) alt boyutları arasında anlamlı fark bulunurken; güdülenmeme ($t=-1.253$; $p>0.05$) alt boyutu arasında anlamlı fark olmadığı görülmüştür. Kadın sporcuların güdülme yönelimlerinin içsel güdülenmeye ve erkek sporcuların ise dışsal güdülenmeye bağlı olduğu; takım sporu yapan sporcuların dışsal güdülenmeye ve bireysel spor yapan sporcuların içsel güdülenmeye bağlı olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak, bu çalışma sporda güdülme yönelimlerinin, sporcuların uğraştıkları spor türü ve cinsiyetlerine göre farklılaştığını ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler: Sporda Güdülenme, Cinsiyet, Spor Türü.

**EBEVEYNLERİN EĞİTİMLERİNİN ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN TOPLUMSAL
CİNSİYET ROLLERİNE OLAN TUTUMUNA ETKİSİ İLE İLGİLİ BİR ÇALIŞMA:
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ**

**Nurselin ARAS
Neval KARANFİL**

ÖZET

Toplumsal cinsiyet, tarih boyunca kadın ya da erkek hiç fark etmeksizin doğumlarından ölümlerine kadar bütün hayatlarının şekillenmesini sağlayan ve hayatlarına yön veren bir olgudur. Birey doğduğu toplum içerisindeki cinsiyet algısına göre toplumsallaşma ile karşı karşıya kalmaktadır. Toplumsal cinsiyet, hem kadını hem de erkeği yaşamının her noktasında neredeyse eşit miktarda etkisi görülmektedir. Kadın ve erkek ilk doğumlarından itibaren biyolojik cinsiyetlerine göre bazı roller ve sorumluluk bilinciyle büyütülmektedir. Bu süreçte kadınlar daha edilgen bir şekilde özel alanlarda hayatlarını sürdürebilmek için hazırlanmaktadır. Erkekler ise daha çok özel alanı yöneten ve kamusal alan içerisinde kadınlardan daha üstün oldukları düşüncesi ile hayata hazırlanmaktadır. Bu kadın ve erkek arasındaki tarih içerisinde çeşitli döngüler yaşayarak farklı toplumlarca farklılık göstermiştir. Cinsiyet farklılıkları toplumsal cinsiyetlere bağlı olarak kadın ve erkeğin rollerini biçimlendirmekte ve onlara yön vermektedir. Toplumsal cinsiyet rollerinin kadın ve erkek arasındaki eşitsizliklere, hak ve özgürlüklerin farklılık göstermesine neden olmuştur. Özellikle ataerkil düzene sahip ülkelerde, ülkemiz başta olmak üzere birçok gelişmekte olan toplumlarda hala gerek aile içinde gerekse toplum içinde verilen kararlarda kendini apaçık belli ettirmektedir. Aynı zamanda çalışma bağlamında modernleşme ile birlikte eskiye oranla insanlar toplumsal cinsiyet rollerine karşı tutumları açısından daha eşitlikçi düşündükleri görülmektedir. Cinsiyet rollerine ilişkin tutumların değişmesi daha çok eğitim ile temellendirilmektedir. Cinsiyet rollerine ilişkin tutum ve beklentiler kadın ve erkeklerin eğitimlerinde ve kariyer yapmalarında önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitim ve cinsiyet ilişkisi büyük bir tartışma alanı teşkil etmektedir. Söz konusu eğitim ve toplumsal cinsiyet bu çalışmanın temel konusu olmaktadır. Bu çalışmada üniversite öğrencilerinin ebeveyn eğitimlerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını değiştirip değiştirilmediği araştırılmıştır. Aynı zamanda cinsiyet farklılıkları toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumların değişip değişmediği incelenmiştir. Çalışma kapsamında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İlahiyat Fakültesi ve Eğitim Fakültesi olmak üzere 4 fakültede 2019-2020 eğitim öğretim yılı içerisinde lisans eğitimine devam eden öğrencilere toplumsal cinsiyet rollerine dair algılarını ölçmek amacı ile bir ölçek uygulanmıştır. Çalışma ölçeği içinde cinsiyet, fakülte, yaş, sınıf, anne ve baba eğitim seviyesi toplumsal cinsiyet tutumları üzerindeki etkisi ölçülmektedir. Çalışmanın amacı anne ve baba eğitimlerinin ve cinsiyet farklılıklarını toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları üzerindeki etkisinin anlaşılmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Anne ve Baba Eğitimi, Kadın, Namus

YEREL HALKIN MUTFAK KÜLTÜRLERİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞLERİ: KAHRAMANMARAŞ ÖRNEĞİ

Erkam DEMİRYÜREK
İbrahim İLHAN

ÖZET

Mutfak kültürü toplumun tarihi süreçler ile birlikte oluşturduğu birikimleridir. Bu kültürel birikimin oluşumunda tarihi süreç en önemli faktör olmakla birlikte farklı etmenler de söz konusudur. Bölgenin coğrafi özellikleri, iklimi, göçler ve din diğer etmenler arasında yer almaktadır. Kahramanmaraş, birçok medeniyete ve kültüre ev sahipliği yapmış, bu medeniyetlerin izlerini günümüze kadar taşımıştır. Akdeniz Bölgesi, İç Anadolu Bölgesi, Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Doğu Anadolu Bölgesini birbirine bağlayan bir geçiş bölgesi olmasından dolayı konumu, Kahramanmaraş mutfak kültürünün oluşumunda etkili olmuştur. Kahramanmaraş ili sınırları içerisinde farklı iklim tipleri görülmesi de kendine özgü mutfak kültürü oluşmasında etkili bir rol oynamaktadır. Hem tarihi olarak, hem de coğrafi olarak çeşitli zenginliklere sahip olması, Kahramanmaraş'ın kendine has zengin değeri olan gastronomi anlayışı ve çeşitliliğin oluşmasında önemli bir rol oynamaktadır. Kahramanmaraş dondurması, tarhana, biber ve sumak ekşisi mutfak kültürünün en bilinen ürünleri arasında yer almaktadır. Kahramanmaraş mutfak kültürüne ait coğrafi işaretli ürünlere, Maraş Çöreği, Adırın Tırşığı ve Çağlayancerit Cevizi örnek olarak verilebilir. Bununla birlikte yerel halk tarafından bilinen farklı yemek çeşitleri bulunsa da, bu yemeklerin bilinirliğinin bölge sınırlarının dışına çıktığının söylenmesi mümkün değildir. Kahramanmaraş mutfak kültürü, Türk mutfak kültüründe önemli bir yere sahiptir ve kendine has gastronomi kimliği oluşturmuştur. Ancak buna rağmen, bu potansiyeli yeterince değerlendirilememektedir. Kahramanmaraş mutfağı; yemek çeşitleri, yemeklerin tadı, özellikleri ve tarihi bakımından bilinirliği ve önemi daha yüksek olması beklenmektedir.

Bu bağlamda araştırmanın amacı, Kahramanmaraş'ta yaşayanların mutfak kültürleri ile ilgili görüşlerini belirlemektir. Kahramanmaraş mutfak kültürü ile ilgili görüşlerin incelendiği çalışma, betimsel araştırma yöntemi kullanarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Kahramanmaraş'ta yaşayan yerel halk oluşturmaktadır. Kahramanmaraş'ta ikamet eden 18 yaş üstü kişiler örneklem olarak ele alınmıştır. Araştırma verileri anket yöntemiyle bölgede yaşayan ve çalışan yerel halktan 380 kişiye uygulanmıştır. Ankete katılanların çoğunlukla orta yaş grubunda oldukları belirlenmiştir. Katılımcılar, farklı eğitim düzeyleri farklı meslek gruplarından seçilmiştir. Anket formunda katılımcılara, Kahramanmaraş mutfak kültürü ile ilgili sorular sorulmuştur. Bu sorular mutfak kültürü hakkında düşünceleri, mutfak kültürünün gelişmesi, Kahramanmaraş mutfağının tanınması için yapılması gerekenler hakkında soruları içermektedir. Araştırma sonuçlarına ilişkin verilerde, katılımcıların Kahramanmaraş mutfağını kültürel bir değer olarak gördüğü, tanınması için yapılacak etkinlik ve festivallerin önemli olduğu saptanmıştır. Katılımcılara göre Kahramanmaraş mutfak kültürünün yaşatılması için halka ve Kahramanmaraş'ı ziyaret eden turistlere yönelik açık bir mutfak atölyesi kurularak Kahramanmaraş mutfağının yaşatılması gerektiği belirtilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mutfak Kültürü, Kahramanmaraş, Gastronomi.

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN “SALİH HİKAYE SERİSİ” SETİNDE KÜLTÜREL ÖGELER BULUNDURAN GÖRSELLERİN İNCELENMESİ

Merve ÖZ SİPAN

Lokman TANRIKULU

ÖZET

Dil bir toplumun tarihinin, kültürünün ve geçmişinin izlerini taşır. Düşüncenin, kültürün ve eğitimin aracı dildir. Bir milletin sözlü veya yazılı olarak dil vasıtasıyla anlatabildiği her şey kültürü oluşturmaktadır. Yabancı bir dili etkili bir şekilde öğrenebilmenin yolu; dilini öğreneceğimiz toplumun kültürünü de etkin bir şekilde öğrenmekten geçmektedir. Hedef dili konuşan insanların söylediklerini anlamlandırabilmek ve onların düşündüklerini düşünebilmek ancak kültürel yapının öğrenilmesiyle mümkün olabilmektedir. Dil öğrenen birey hedef dilin kültürünü öğrendikçe, ortak kültürel unsurları fark ettikçe dili öğrenmek için daha istekli olacak ve dili anlamlandırması da kolaylaşacaktır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretirken de hedef dilin yani Türk kültürünün etkili bir şekilde öğretilmesi gerekmektedir. Kelime öğretimi yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında dilin etkili ve hızlı öğretilmesi adına önemlidir. Dilsel zenginliğe sahip ve kelime öğretiminin yoğun olduğu hikaye kitapları aynı zamanda kültür aktarımı açısından da büyük öneme sahiptir. Ders kitaplarına yardımcı nitelikte olan hikaye kitaplarında kullanılacak olan görsellerin kültürel unsurları barındırması, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürün aktarılmasını ve dilin öğrenilmesini kolaylaştırır. Bu çalışmanın amacı Suriyeli Çocukların Türk Eğitim Sistemine Entegrasyonunun Desteklenmesi Projesi (PIKTES) kapsamında başta ülkemizde geçici koruma altında bulunan Suriyeli öğrenciler olmak üzere yabancılara Türkçe öğretmek için destekleyici nitelikte hazırlanan; “Salih Hikaye Serisi” setinde bulunan hikaye kitaplarındaki görsellerin kültürel unsurlarının incelenmesidir. Araştırmada kültürel öğeler bulunduran görseller tespit edilmiş, bulunan kültürel öğelerin hangi kültürel unsurları içerdiği detaylandırılmış ve kültürel öğeler bulunduran görsellerin sayısal dağılımı verilerek değerlendirilmiştir. PIKTES projesi “Salih Hikaye Serisi” setinde bulunan kitaplar nitel araştırma yaklaşımlarından doküman incelemesi yoluyla analiz edilerek edinilen veriler ışığında tümevarım yapılmıştır. Çalışmanın dokümanlarını belirtilen seti oluşturan, A1 ve A2 düzeyinde hazırlanmış on hikaye kitabının tamamı oluşturmaktadır. Çalışmada toplam 83 kültürel öge bulunduran görsele yer verilmiştir. Genel anlamda aynı oranlarda maddi ve manevi kültürel öğeler yer alırken kitaplardaki konuların farklılık göstermesinden dolayı kültürel unsur bulunduran görsellerin yoğunluğu da farklılaşmış, eşit bir dağılım göstermemiştir. Hikaye kitaplarının bazılarında kültürel öge bulunduran görseller sayısal olarak fazla iken bazı hikaye kitaplarında kültürel öge bulunduran görsellerin sayısal olarak daha az yer aldığı ve ihmal edildiği savunulabilir. Dini görsel öğeler ve gelenek ve göreneklerimizi yansıtan görsel öğeler hikaye kitaplarındaki kültür aktarımının büyük bölümünü oluştururken diğer milli kültürel unsurlar sayısal olarak azınlıkta kaldığı gözlemlenmiştir. Kültürel öğeler bulunduran görsellerin nicelik olarak artırılması, kültürel öğelerin çeşitlendirilmesi ve nitelik olarak geliştirilmesi; Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültür aktarımına önemli katkılar sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yabancı Dil Olarak Türkçe, Hikaye Kitapları, Kültürel Öge, Görseller.

GÖÇMEN STOĞUNUN EKONOMİK ETKİSİ: AVRUPA BİRLİĞİ ÜYESİ ÜLKELER ÜZERİNE AMPİRİK BİR UYGULAMA

Alper Aykut EKİNCİ
Seçkin BAYKAL

ÖZET

Göç hareketleri incelendiğinde, temelde birey ya da aile fertleri üzerinden bir hareket gerçekleştiği belirtilmektedir. Kişi veya ailenin içerisinde bulunduğu sosyal sınıf ve ekonomik koşullar göç kararı üzerinde fazlasıyla etkili olabilmektedir. Ekonomik bakımdan fırsatlar ve kısıtlamalar rasyonel bir karar almak için ilk bakışta değerlendirilen unsurlar arasında yer almaktadır. Göç kararı alındıktan sonra yasal olarak ülke dışına çıkıp gidilen yerde kesin olarak yerleşmek isteyen, yine yasal olarak çıkan ancak geçici olarak ülkede kalıp kendi ülkesine dönmek isteyenler ve yasal olmayan yollardan ülke dışına çıkan kaçak göçmenler olarak bir sınıflandırma yoluna gidilebilir.

Neo-klasik göç teorisi üzerinden gidildiğinde, işgücü hareketinin temelde ülkeler arasındaki işçi ücretleri, iş bulma olanakları gibi faktörler arasındaki farklılıklar sebebiyle olduğu belirtilebilir. İşçi göçü sonrasında göç edilen ülkedeki işçi ücretlerinde ve istihdam oranlarında gerçekleşen değişimlerin ne yönde olduğu göç ve büyüme konusunda temel bir etken olacaktır. Arthur Lewis'in (1954) yayınlamış olduğu çalışmada da göç kararı alınmasında temel etkenin ülkeler arasındaki gelir eşitsizliği işgücü arzındaki farklılıklar olduğu göze çarpmaktadır. Çalışmada göç edilen ülkelerin ekonomik büyüme rakamlarının göçmen stoğu miktarıyla olan ilişkisi incelenmiştir.

Küreselleşme dönemiyle birlikte uluslararası göç hareketlerinin artış kazanması hem hedef ülkeler hem de kaynak ülkeler için ekonomik verilerin önemini artırmıştır. Everett S. Lee de Ravenstein'den sonra göç olgusunun kuramsal yönüne ağırlık vermiş ve teorisinde ekonomik gelişim üzerinden de ilerlemiştir. Ekonomik faktörler, bireyin daha iyi refah koşulları için doğru kararı alacağı zorlayıcı sebepler olarak öne çıkmaktadır. İşgücü piyasalarının göç hareketlerinin en önemli sebebi olduğunu vurgulamış ve bu piyasalarda ulaşılabilecek bir denge noktasının göç hareketlerine ket vuracağını ileri sürmüştür.

Borjas (1989), yapmış olduğu çalışmayla göç alan ve göç veren ülkelerdeki ekonomik değişim üzerinden ilerlemiştir. Çalışmanın temelinde işgücü piyasası farklılıkları ele alınmaktadır. Genel hatlarıyla gelişmemiş ya da gelişmekte olan ülkelerin göç veren ülke konumunda bulunduğu düşünüldüğünde, artan nüfus yoğunluğunun işgücü piyasasında arz fazlasına sebebiyet vereceği belirtilmiştir. Aynı şekilde gelişmiş ülkelerin de göç alan ülke konumunda bulunmasıyla kapitalist sisteme bir atıfta bulunularak sermaye yoğunlaşmasından söz edilmiştir. İki taraf için oluşan olumsuz durumlar işgücü göçüyle çözüme ulaşabilir. İşgücü piyasasında arz sebebiyle yer bulamayan işçilerin sermaye fazlası olan ülkelere göç etmesiyle ekonomik büyüme hedefine ulaşılabilmesi mümkün olacaktır.

Ekonomik büyüme ve göçmen stoğu ilişkisini incelemek için, Avrupa Birliği üyesi olan 27 ülkenin 2007-2018 dönemi Kişi Başı Gayrisafi Yurtiçi Hasıla ve Göçmen Stoğu yıllık verileri kullanılarak Panel Veri Analizi yapılmıştır. Analiz sonuçları, göçmen stoğunun Kişi Başı Gayrisafi Yurtiçi Hasıla üzerindeki etkisinin istatistiki olarak anlamlı ve pozitif olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Göçmen Stoğu, Ekonomik Büyüme.

ÜLKELERİN GÖÇMEN STOĞU VE GELİR EŞİTSİZLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ ÜZERİNE NEDENSELLİK ANALİZİ

Seçkin BAYKAL
Alper Aykut EKİNCİ

ÖZET

1980 sonrası dönemde artan liberal politikalar ve küreselleşmenin daha etkili bir boyuta gelmesiyle göç hareketlerinde de değişim gözlemlenmiştir. İnsanlık tarihi boyunca birey, aile ve toplulukların yer değiştirmesiyle yaşanan göç hareketleri kitlesel göçlerin artışıyla sürmüştür. Özellikle gelişmemiş ya da gelişmekte olan ülkelerde yaşanan iç savaş, ekonomik dengesizlik gibi sebepler artan ulaşım olanakları ve gelişen teknolojiyle birleştiğinde göç hareketlerinde de gözle görülür bir artış yaşanmasına neden olmuştur.

Castles ve Miller (1998) tarafından göç çağı olarak tanımlanan küreselleşme sonrası dönem, farklı disiplinlerin de konuya eğilimi sebebiyle göç hareketleri ulusal ve uluslararası düzeyde en önemli konu başlıklarından biri haline gelmiştir. Ravenstein (1885) tarafından göç kanunları adıyla teorik bir çerçeve içine alınmak istenen göç hareketleri kişi ya da grupların göç etme kararları ve nedenleri üzerinden ilerlemiştir. Sanayi Devrimi sonrasında hem artan işgücü ihtiyacı hem de kentleşmenin ilerlemesiyle göç hareketleri daha görünür hale gelmiştir. Cinsiyet, yaş, göç edilmek istenen mesafe gibi faktörler üzerinden göç süreci ele alınmaya çalışılmıştır.

Göç ve ekonomi ilişkisi sıklıkla incelenen konuların başında gelmiştir. Bireyin refahını yükseltmek için göç kararı alması Stark ve Bloom'un (1985) çalışmasında genişletilmiştir. Aile faktörü dahil edilerek göç kararında bir topluluğun ekonomik şartlarına vurgu yapılmıştır. Her ne kadar göç kararında ekonomik koşullar temel sebep olarak yer almaya devam etse de bu karar bireyin mensup olduğu ailenin kararı olarak ortaya çıkmaktadır. Bunun başlıca sebebi olarak göç kararı alındıktan sonra ulaşım, barınma ve göç edilen yerdeki çeşitli giderlerin neden olacağı maddi zararlar gösterilmektedir.

Wallerstein (1995) küreselleşme ve kapitalizm vurgusu yaptığı çalışmasında gelir eşitsizliği üzerinden göç hareketlerinin mecburi bir sonuç olduğunu belirtmiştir. Gelişmemiş ülkelerdeki işgücü piyasası sermayesi fazla gelişmiş ülkeler için bir kaynak ihtiyacını karşılamaktadır. Ancak, işgücünün hareketi gelişmiş ülkede nüfusu artırarak rekabet kavramını daha çok öne çıkarabilir. Bu durum gelişmiş ülkede işçi ücretlerini etkileyeceği gibi aynı zamanda gelişmemiş ülkeye götürülecek sermayenin de o ülkedeki küçük işletmeleri olumsuz etkileme olasılığı yüksektir.

Çalışmada, 27 Avrupa Birliği üyesi ülke için göç ve gelir eşitsizliği ilişkisi incelenmiştir. Bu amaçla, 2007-2018 dönemi yıllık veriler kullanılarak Konya (2006) nedensellik testi uygulanmıştır. Analiz sonuçlarına göre, 6 üye ülkede yalnızca gelir eşitsizliğinden göç stoğuna, 6 üye ülkede göç stoğundan gelir eşitsizliğine doğru nedensellik olduğu ve 13 üye ülkede ise çift yönlü nedensellik ilişkisinin olduğu gözlemlenmiştir. Ayrıca, 2 üye ülkede ise nedensellik ilişkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Göç, Göçmen Stoğu, Gelir Eşitsizliği.

AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDE ATIL NÜFUSÜN EKONOMİK BÜYÜME ÜZERİNE ETKİSİ: BİR PANEL ARDL ANALİZİ

Muhammet Bahri KIRIKÇI
Rüstem YANAR

ÖZET

Bu çalışmada ekonomik büyüme ve eğitim arasındaki ilişki farklı bir açıdan değerlendirilmektedir. Avrupa birliğine üye ülkelerdeki 15-24 yaş arasındaki eğitim ve istihdamın dışında kalan atıl genç nüfusun ekonomik büyüme üzerindeki etkisi, diğer bir ifadeyle iktisadi maliyetinin ölçülenmesi amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda Avrupa Birliğine 27 üye ülke 2002-2019 yıllık verileri kullanılarak Panel ARDL analiz yöntemi ile incelenmektedir. Elde edilen bulgulara göre kurulan modelde uzun dönemli bir ilişkinin var olduğu tespit edilmektedir. Kısa ve uzun dönemde sermaye yatırımları ekonomik büyümeyi pozitif yönde etkilemektedir. Hem kısa hem de uzun dönemde eğitim ve istihdamda yer almayan genç nüfus ile ekonomik büyüme arasında negatif yönlü bir ilişkinin var olduğu tespit edilmektedir. Politika yapıcılar eğitim ve istihdamda yer almayan genç nüfusa yönelik politikalar geliştirerek atıl nüfusun iktisadi maliyetini azaltmalıdırlar. Atıl durumdaki genç nüfusun ülkeler olan iktisadi maliyetini azaltmak için eğitimi veya istihdama kanalize edilecek şekilde politikalar üretilmeli ve bu sayede ekonomik büyüme arttırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Ekonomik Büyüme, Sermaye, Eğitim, İstihdam, Panel ARDL.

NURETTİN TOPÇU VE ANADOLU SOSYALİZMİ DÜŞÜNCEİ

Mevlüt UĞURLU

ÖZET

Nurettin Topçu, Türk düşünce tarihinde önemli iz düşümlerden bir tanesidir. Osmanlı Devleti'nin son dönemleri ile Cumhuriyet'in ilk dönemlerini görmüş ve etkilerini bizzat hissetmiştir. Doğulu olması nedeniyle geleneksel değerleri, Batıda eğitim almış olması nedeniyle de Batılı değerleri yakından tanıyan, bu iki farklı değer sistemi üzerinde felsefi mülahazalar yapabilen bir düşünce adamıdır. Türkiye ve Anadolu insanı üzerine birçok düşünce üretmiş olan Nurettin Topçu'nun önemli kavramlarından bir tanesi Anadolu Sosyalizmi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çalışmada bu kavram analiz edilmeye çalışılacaktır.

Topçu bütün dert ve umudunu Anadolu'nun kurtuluşuna bağlamış ve sosyalizmden başlayan üç aşamalı bir çıkış yolu sunmuştur: Önce sosyalist bir cemiyet düzeninin kurulması lazımdır. Sonra halka sistemli ve inanılmış bir medeni terbiye aşısı yapılmalıdır. Nihayet İslam kültür ve ahlakının kaynaklara inmek suretiyle ve gerçek bir din anlayışı halinde canlandırılması, gaye olan selameti getirebilecektir. Topçu bir başka metinde kurtuluşun yolunun sosyalizmden nasıl geçtiğini ayrıntılandırır: Kurtuluş, ancak ruhları Allah yolculuğunda selamete ulaştıracak, ruhçu ve İslamcı bir sosyalizmin eseri olabilir. Bu zafere ulaşmanın şartı ve çaresi ise hakkın ve vicdanın katili olan hürriyetleri yok ederek, onun yerinde, çalışanların, düşünenlerin, sevenlerin ve acıyanların haklarıyla hürriyetlerini yaşatabilmektir. Bu manada, sosyalizm, devrimizin şeriatıdır.

Sosyalizm kavramı, dünya çapında literatürde ön eklerle kullanılmaktadır. Dolayısıyla tek bir sosyalist düzenden söz edilememektedir. Marksist sosyalizm, Rus sosyalizmi, Çin sosyalizmi, Alman sosyalizmi bunlardan birkaçıdır. Sosyalizm, on dokuzuncu yüzyılda kapitalizme ve onun uygulamalarına, yarattığı sosyal ve ekonomik sorunlara, sınıfsal farklılıklara karşı çıkan ve çalışanların haklarını öne çıkaran bir düşünce sistemi olarak anlaşılabilir. Ayrıca üretim araçlarının mülkiyetinin devlete ait olmasını ögütleyen, özel teşebbüs ve mülkiyet haklarının sınırlandırılmasını hükmeden bir sistem olarak da özetlenebilir.

Topçu da dünyada örnekleri olduğu gibi kendisi de sosyalizme ön ekler koyarak yeniden kavramsallaştırır. Dolayısıyla Topçu'da sosyalizm, Anadolu sosyalizmi, İslam sosyalizmi, milliyetçi sosyalizm, ruhçu sosyalizm, kooperatifçiliğe dayalı sosyalizm şeklinde ortaya çıkmaktadır. Anadolu sosyalizmi kavramı, Topçu'nun Türk düşünce tarihine kazandırdığı ve sosyalizme yeni bir tanım ve muhteva getirdiği düşüncesinin adıdır. Topçu, Anadolu sosyalizmini/İslam sosyalizmini, Marksist/Diyalektik sosyalizmden ayırır. Kendisi sosyalizmin materyalist temelli toplum kurgusuna karşıdır. Topçu aslında o dönemde sıkça yapıldığı üzere bir sentez ortaya koyar: Anadolu/İslam ile sosyalizmin sentezi. Anadolu sosyalizmi, takipçilerinin Anadolu insanından oluştuğu bir sosyalizm demek değildir. Aksine, Anadolu insanının kültür ve ahlaki değerlerine yaslanmış, merkeze insanı, eşitlik ve adaleti alan bir yaklaşımdır.

Topçu, Anadoluçuluğu yeniden biçimlendirerek İslami temellerini ortaya koymaya çalışmış ve İslam'dan soyutlanmış bir Türk milliyetçiliği olamayacağını savunmuştur. Topçu, Batıya meyleden toplum yapısı karşısında Türk tarihini, kültürünü ve inancını savunmuştur. Aslında bu görüşler tam olarak Anadoluçuluk akımını tanımlamaktadır. Batıdaki kapitalist ve komünist kamplaşma nedeniyle Türk kültürünü ve İslam'ın toplumsalcı, hak ve adalet yönünü ön plana çıkartıp sentezleyerek Anadolu Sosyalizmi kavramını türetmiştir.

Anahtar Kelimeler: Nurettin Topçu, Anadolu, Sosyalizm, İslam.

TÜRK TOPLUM YAPISININ DÖNÜŞÜMÜNÜ AÇIKLAYAN BİR TEORİ OLARAK MERKEZ-ÇEVRE DİYALEKTİĞİ

Mevlüt UĞURLU

ÖZET

Merkez ve Çevre kavramları, her toplumda var olduğu varsayılan Merkez ve Merkez tarafından kontrol edilen Çevresel bir alanın varlığına dayanmaktadır. Bunlar mekânsal bir sınırı ifade eden kavramlar olarak değerlendirilmenin ötesinde, değerler ve inançlar dünyasına ilişkindirler. Merkez ve Çevrenin kültürel kopukluğu sadece makro düzeyde geniş toplum kesimleri arasında görülmez. Merkez ve Çevre farklılaşması ve diyalektiği aynı zamanda mikro düzeyde belirli kurumlar, sınırlı ortam ve mekânlar düzeyinde ve içerisinde de gözlenebilmektedir. Merkez ile Çevreyi birbirinden ayıran en önemli nokta, birbirlerinden farklı ve hatta karşıt değer sistemlerine sahip olmalarıdır. Türk siyaseti açısından Merkez, otoriter, merkeziyetçi, otoriter, seküler ve bütüncül değerler sistemini temsil ederken; Çevre, Merkezin bu niteliklerinin tam aksine, âdem-i merkeziyetçi, liberal, din ve inanç özgürlüklerine daha değer veren gelenekçi bir yapıda ortaya çıkmıştır. Bu çalışmada Merkez-Çevre ilişkileri Şerif Mardin ve Nilüfer Göle'nin yaklaşımlarından hareketle anlaşılmasına çalışılacaktır.

Türk siyasi ve toplumsal hayatında Merkez-Çevre ilişkileri, etkileşimi ve sorunu ağırlıklı olarak Şerif Mardin tarafından tartışılmış olup Nilüfer Göle de bu tartışmaya kamusal alan düzeyinde katkıda bulunmuştur. Bu iki isim, Türkiye'de geçmişten günümüze gerçekleşen sosyal hareketliliği anlamaya, anlamlandırmaya ve açıklamaya çalışmışlardır. Her iki düşünürün de temel çıkış noktasına göre, Merkez ve Çevre olmak üzere her iki bölgenin de gerek mekânsal gerek de muhayyel sakinleri arasında bir karşıtlık, mücadele ve zaman zaman politik ve sosyal gelişmelere göre farklılık gösteren bir mübadele bulunmaktadır.

Mardin ve Göle'nin merkez çevre ilişkilerini okumaya çalıştığı kesimler olan seküler ile dindar/gelenekçi grupların yavaş yavaş bir bölgesel mübadele içerisine girdikleri söylenebilir. Çevresel unsurlar artık merkeze taşınmaya başlamışlardır. Bu taşınma hem zihinsel ve düşünce olarak Merkezin dünyasını benimsemekle hem de Merkezin sahip olduğu sermaye ve pozisyonları elde ederek gerçekleşmiştir. Artık denilebilir ki Merkezin ekonomik, politik ve toplumsal birçok önemli pozisyonunda Çevresel unsurlar hakim olmuştur.

Dinî ve seküler çelişkisi, gündelik yaşam biçimlerinde, kadın-erkek ilişkisi anlayışında, bedenlerin sergileniş biçimlerinde, inanç ve dünyevi işlerin nasıl düzenlendiğinde tanımlanmaktadır. Böylece yaşam biçimlerinin şekillendiği ve toplumsal farklılıkların temellendiği kamusal alan, sekülerist ve İslami kesimler arasındaki en önemli çatışma eksenini olarak karşımıza çıkıyor. Kamusal alanda farklılığını ortaya koymaya başlayan dindar gruplar, Müslüman kimlikleri yeniden kurgulama ve kamusal alanda yeniden bir konumlanma yoluna gitmektedirler. Böylelikle, Türkiye'de modernleşmenin taşıyıcılığını yapan Aydınlanmacı seçkinlerin oluşturduğu ve devlet otoritesi altında gelişen kamusal alanın seküler homojen yapısını ve kurallarını zorlamakta, politik çatışma yaratmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Merkez, Çevre, Sekülerizm, İslam, Kamusal Alan.

DEDE KORKUT KİTABI BAĞLAMINDA “KARGAMAK”TAN “KARGA”YA

Yasemin SÖĞÜT
Tuğrul BALABAN

ÖZET

Dede Korkut Kitabı, Oğuzların yaşam felsefesi ve inanç sistemlerine dair izlerini barındıran kaynağı sınırsız bir derya gibidir. Boylarda, İslamiyet’in kabulü ile birlikte değişen inanç sisteminin izleri yavaş yavaş toplumsal şuura yerleşirken eski inanca dair kalıntılar da tamamen ötelenmemiştir. Bu noktada anlaşılıyor ki kültürel hareketlilik çok hızlı bir şekilde değişim ve dönüşüme uğramıştır. Bahsi geçen boylar, sözlü gelenek vasıtasıyla asırlarca ortak hafızada yer edinmesi dolayısıyla sadece teşekkür ettiği dönemi değil daha ziyade yüzlerce yıllık bir süreyi kapsamaktadır.

Toplumsal yapının unsurları Dede Korkut Kitabında eskiye dair kalıntıların köklerine temellendirilmiştir. Bu noktada pek çok kültürel unsur Oğuzların kültürel dünyasına yapılan bir yolcuğun kapılarıdır. Sözcükler ise bu kapıların hem anahtarları hem aktarıcılarıdır.

Dede Korkut Kitabında hayvanlar sadece besin değeri olarak ele alınmaz; onlar, içinde buldukları durumların veya duyguların aktarılmasında sembol özelliği gösterir.

Dede Korkut Kitabı’nda hayvanlar Oğuzların inanç ve düşünce sistemleri, sosyo-psikolojik ve kültürel yapısını anlamlandırmaya yardımcı olur. Dolayısıyla hem maddi bir gereklilik hem de manevi değerler sisteminin anlamsal bütünlüğünü ifade etmenin, açıklamanın, yorumlamanın aracı olmuştur.

Kültürel yaratım, değişim ve dönüşümleri oluşturan etkileşimlerin sonucudur. Bu kapsamda Dede Korkut Kitabında ismi geçen hayvan sembolleri, boylardaki toplumsal ve bireysel değerleri taşıyan anlam yüklü kodlar ve toplumsal yapının çözümlenmesinin anahtar sözcükler olarak çok boyutlu içerik çözümlenmesinin referans çerçevesini belirlemektedir. Kültürel belleğin referans çerçevesi olarak bu sembollerin Dede Korkut Kitabında geçmişten geleceğe toplumsal yapının değer taşıyıcısı olduğu tespit edilmiştir.

Çok geniş bir coğrafyaya yayılmış derin bir kültürel kimlik kazanmış olan Türk dili pek çok yönden zenginliği ortadadır. Avcı toplayıcı bir yaşamın gerekliliği olarak hayvan isimlerine dair geniş bir söz varlığına sahiptir. Bu söz varlığının bünyesinde bulunan pek çok sözcük Türk halk biliminin ve Türk dilinin inceleme alanında büyük bir yer kaplamaktadır.

Türk halk tasavvurunda özellikle İslamiyet’ten sonra olumsuz bir kimlik kazanan karga sözcüğü Türk kültüründe yaygın olarak kullanılan bir sözcüktür. Tarihin en eski kaynaklarından olan Dede Korkut Kitabında hem “karga hayvanı” hem de “kargamak” olarak varlığını sürdüren sözcüğün sadece morfolojik olarak değil anlamsal bir bağı da söz konusu olduğu açıktır. Bu çalışma biri isim diğeri fiil olan bu iki sözcüğün anlamsal ve etimolojik bağını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Karga, Kargamak, Hayvanlar, Dede Korkut Kitabı.

ERMENİCE KAYNAKLARDA KOMUTAN GAREGİN NJDEH

Fatma Nur GÜCÜYENER

ÖZET

1 Ocak 1886'da Nahçıvan'da dünyaya gelen Garegin Nzhdeh (Garegin Njdeh) kendisini tamamen Ermeni davasına adanmış bir kişidir. Bu konuda Ermeni davasını gerçekleştirme yolunda Türklere ve Müslümanlara karşı hiçbir katliamdan geri de durmamıştır. Njdeh henüz daha çok genç yaşlarında Ermeni Kurtuluş Hareketi'ne katılmıştır. 1906'da Bulgaristan'da Dmitry Nikolov Askeri Okulu'na girip Teğmen rütbesi ile mezun olmuştur. 1907'de Ermenistan'a dönüp burada Հայ Յեղափոխական Դաշնակցություն (Ermeni Devrimci Federasyonu)'na katılmıştır. Kafkasya'da Çarlık rejimi tarafından yakalanıp 3 yıla yakın hapis yattıktan sonra tekrar Bulgaristan'a gitmiştir. Daha sonra 1912'de Birinci Balkan Savaşının patlak vermesi ile Ermeniler, Njdeh ve Andranik Ozanyan önderliğinde Türklere karşı savaşmak üzere Bulgar ordusunun yanında, önüne çıkan her Türk'ü ve Müslümanı katleden, savaşın en utanç verici suçlarını işleyen gönüllü bir birlik kurmuşlardır. Bu birlikler ile kazandığı savaşlar sonucunda kendisine Balkan Halkların Kahramanı madalyası verilmiştir. İkinci Balkan Savaşı'na katılmayı ise savaşın Türklere için faydalı bir iç savaşa dönüştüğü gerekçesiyle reddetmişlerdir. Çarlık tarafından affedildiğinde Türklere karşı savaşta yer almak şartı ile Kafkasya'ya dönmüş, katliamlarına devam etmiştir. Birinci Dünya Savaşının başında İkinci Ermeni Gönüllü Alayı komutan yardımcılığı görevini üstlenmiş sonrasında ayrı bir Ermeni-Yezidi birliğinin komutanlığını yapmıştır. Birinci Dünya Savaşında General Drastamat Kanayan (Dro)'ın yardımcısı olarak da görev almıştır. Daha sonra Ani civarında savaşan Njdeh, burada sadece savaşmakla kalmayıp aynı zamanda adamları ile Nikolaos Mar'ın kazıları sonucu Ani'den çıkarılan değerli tarihi eserlerin de buradan taşınmasını sağlamıştır. İşlediği savaş suçları meşrulaştırılmak istenircesine, yüksek cesaret madalyası ile ödüllendirilmiş, 1918 yılı sonlarında Nahçıvan'a vali olarak atanmış ve 1919 Ağustosundan sonra ise Kapan, Arevik ve Goghtan'a Genel Komutan (Başkomutan) olarak atanmıştır. Aleksandr Khatısyan'ın hükümeti ona kuşatma altındaki Goghtan'dan Ermenileri çekmesi emrini verince Njdeh bu emri uygulamak istememiş, Goghtan'dan Ermenileri göç ettirmek yerine burada yaşayan Türkleri yerlerinden etmiş ve Türk yerleşim yerlerini ortadan kaldırmıştır. 1918-1921 yılları arasında Ermenistan Cumhuriyeti'nin etnik katliam uygulayan bir subayı olan Njdeh bize bu çalışmamızda, bazı Ermeniler'in tek kaygısının vatanları olmayıp, her nerede olurlarsa olsunlar Türk düşmanlığı yapmak için ellerinden geleni yaptıklarını ve farklı milletlerce maddi manevi her alanda desteklendiklerini gözler önüne sermiştir. Üstelik bu Türk düşmanlığı çoğu zaman ödüllendirilmiştir. Bugün dahi Bulgaristan'da Njdeh'i anlatan belgeseller çekilip adına heykeller yapılmaktadır.

Yapmış olduğumuz çalışmada Ermeni ırkçılık ideolojisinin önemli isimlerinden olan Ermeni komutan Garegin Nzhdeh (Garegin Njdeh)'in hayatı, savaşları, katliamları konu edinilmiş, araştırma süresinde Ermenice ve Türkçe kaynaklar tarafımızca incelenmiş ve kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Garegin Njdeh, Ermeni, Ermenistan, Katliam.

DO MIGRANT REMITTANCES MATTER FOR FINANCIAL DEVELOPMENT IN TURKEY? EVIDENCE FROM LINEAR AND NONLINEAR ARDL APPROACHES

Tayyibe Işıl DOĞAN

ÖZET

This study analyzes the impact of migrant remittances on financial development in Turkey using annual data from 1974 to 2019. Linear and nonlinear Autoregressive Distributed Lag (ARDL) bound testing approaches are employed to check the symmetric and asymmetric effects of remittances. According to ARDL bounds test results, there is no cointegration among the variables. ARDL short-run results show that all variables, except remittances, are found to be statistically significant. NARDL bounds test revealed that the variables of interest are cointegrated. Moreover, migrant remittances exhibit an asymmetric behavior on financial development in the long and short-run. A decrease in remittances affects financial development in the same period whereas the effect of an increase in remittances arises in the next period. Further, this relationship is confirmed by employing a Wald test. In addition to that, out of control variables, inflation and real GDP have statistically significant influence on financial development. Increase in inflation leads to a decreasing pattern in financial development while increase in real GDP has a positive influence on financial development. In conclusion, migrant remittances are found to be one the important factors that affect the financial development of Turkey. As a way of contributing to financial development performance, governments may attract remittances to the country by implementing fiscal policies such as reducing taxes or economic policies that stimulate investments based on savings. Implementing inflation decreasing policies are seem to be another effective way of increasing financial development

Keywords: Remittances, Financial Development, ARDL, NARDL.

KAPSOSBİL 2020

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ

II.
Uluslararası Kapadokya
Sosyal Bilimler
Öğrenci Kongresi

16-18 Aralık 2020